

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ
1. Ευρετήρια	Ε2
2. Ανακοίνωση προέδρου Δ.Σ.Λ	1
3. Άρθρα - μελέτες	3
4. Νομολογία: Πολιτικών αποφάσεων	27
Ποινικών αποφάσεων	132
Διοικητικών αποφάσεων	152
5. Επαγγελματικά θέματα - Σχόλια - Ειδήσεις - Ανακοινώσεις	156

ΑΡΘΡΑ ΜΕΛΕΤΕΣ

Φιλίππου Ανδρέου, Δικηγόρου:	
Η μετατροπή της ποινής σε παροχή κοινωφελούς εργασίας	3
Ναπολέοντα Ζούκα, Εφέτη:	
Γραμματικοί και συντακτικοί κανόνες για τη σωστή χρήση της δημοτικής γλώσσας	9
Βίκυς Καραγιώργου, Δικηγόρου:	
Ο εξέχων ρόλος τους Ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού στη διαδικασία της Ευρω- παικής Ενοποίησης	19
Δημητρίου Γ. Μπαλατσούκα, Δικηγόρου:	
Προστασία εργαζομένων σε περιπτώσεις μεταφοράς μίας εκμετάλλευσης, επιχείρη- σης ή τμήματος αυτής (77/187/EEC): Μία ιστορική αναδρομή	21

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΑ ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

ΑΓΩΓΗ

Αοριστία. Επί αγωγής αδικοπραξίας από τροχαίο ατύχημα, για το ορισμένο του αιτήματος διαφυγόντων εισοδημάτων, δεν απαιτείται η μνεία στο δικόγραφο του ημερησίου “τζίρου” του καταστήματος του ενάγοντος και των παγίων καθημερινών εξόδων, που διακριβώνονται αποδεικτικά. Εφ. Λαρ. 572/2000, σ. 71

Αοριστία. Αγωγή αδικοπραξίας από ακάλυπτη επιταγή. Σε περίπτωση έκδοσης ακάλυπτης επιταγής από εταιρία, ευθύνονται σ’ ολόκληρο η εταιρία και το υπογράφον την επιταγή φυσικό πρόσωπο, που ενεργεί ως εκπρόσωπος της εταιρίας. Αναγκαία στοιχεία αγωγής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 669/99, σ. 89

Αοριστία ισχυρισμού για μείωση ποινικής ρήτρας στο προσήκον μετρ. ΕφΛαρ. 502/2000, σ. 33

Αντικειμενική σώρευση αιτημάτων. Στη περίπτωση αυτή, επί περιορισμού των αγωγικών αιτημάτων, εφ όσον δεν γίνεται αναλογικώς περιορισμός τούτων, πρέπει να προσδιορίζονται συγκεκριμένα, τα αιτήματα στα οποία αναφέρεται ο περιορισμός, αλλιώς υπάρχει αοριστία. Εφ. Λαρ. 545/2000, σ. 61

Αρμοδιότητα καθ’ ύλην. Σε ομοδικία, εφ όσον πρόκειται για διαιρετά δικαιώματα, λαμβάνεται υπ’ όψει το αίτημα κάθε ενάγοντος ή το αιτούμενο από κάθε εναγόμενο. Διεκδικητική αγωγή, Πολ. Πρωτ. Λαρ. 579/2000, σ. 96

Αναγνωριστική. Προσεπίκληση των υπερθεματιστών κατά του συντάκτη της κατασχετήριας έκθεσης δικ. επιμελητού, με αίτημα να αναγνωρισθεί ότι υπαίτιος της ακυρότητας είναι αυτός. Απόρριψη της προσεπίκλησης, διότι επί αναγνωριστικής αγωγής, ζητείται η αναγνώριση έννομης

σχέσης και όχι απλής νομικής κατάστασης. Μον. Πρωτ. Λαρ. 209/99, σ. 110

Αρνητική αγωγή σε περίπτωση προβολής της κυριότητας με την εκ μέρους τρίτου τοποθέτηση σε ξένο ακίνητο πραγμάτων. Καθ’ ύλην αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου. Μον. Πρωτ. Λαρ. 411/99, σ. 115

Διανομή κληρονομιαίου ακινήτου. Η μη αναφορά στην αγωγή ότι ο εναγόμενος έχει αποδεχθεί τη κληρονομία και ότι μετέγραψε το δημόσιο έγγραφο της αποδοχής, δεν δημιουργεί αοριστία της αγωγής, διότι, μπορεί να ζητηθεί δικαστική προστασία και όταν το επίδικο δικαίωμα τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της μεταγραφής (άρθρο 69 παρ. 1ε ΚΠολΔ). Πολ. Πρωτ. Λαρ. 622/2000, σ. 106

Διεκδικητική. Ιδρύεται απλή ομοδικία όταν η εκκαλουμένη απόφαση περιέχει επιβλαβή διάταξη σε βάρος του εκκαλούμενου και επωφελή υπέρ άλλου ομοδίκου του, και εφ όσον η διάταξη αυτή εκδόθηκε κατά παραδοχή αίτησης του ομοδίκου του και, κατά νόμο, αποτελεί αντικείμενο της δίκης.

Η αδυναμία παροχής του πράγματος δεν μπορεί να προβληθεί κατά της διεκδικητικής αγωγής ακινήτου, αλλά μόνο κατά το στάδιο της εκτέλεσης, εφ όσον εξακολουθεί η αδυναμία παροχής. Εφ. Λαρ. 538/2000, σ. 48

Περί κλήρου. Εναγόμενος είναι πάντοτε ο νεμόμενος τα κληρονομιαία αντικείμενα, ως κληρονόμος. Επί αδικαιολόγητης κατοχής κληρονομιαίου ακινήτου, δίχως αντιποίηση κληρονομικού δικαιώματος από τον εναγόμενο, τότε μπορεί να ασκηθεί κατ’ αυτού σωρευτικά η αναγνωριστική αγωγή περί κληρονομικού δικαιώματος και η διεκδικητική κυριότητας αγωγή. Εφ. Λαρ. 551/2000, σ. 66

Αγωγή από οροφοκτησία. Στις διαφορές αυτές που εκδικάζονται κατά τις δ/ξεις των άρθρων 17 αριθ. 2 και 647 παρ. 2, διάδικοι είναι μόνο ιδιοκτήτες αυτοτελών οριζόντιων ιδιοκτησιών και ο διαχειριστής της πολυκατοικίας. Πρέπει να μνημονεύεται ότι τόσο ο ενάγων, όσο και ο εναγόμενος είναι κύριοι αυτοτελών ιδιοκτησιών της κοινής οικοδομής, χωρίς επίκληση των τίτλων ιδιοκτησίας. Μον. Πρωτ. Λαρ. 685/99, σ. 117

ΑΔΙΚΟΠΡΑΞΙΑ

Ψυχική οδύνη. Δικαιούχοι. Εννοια οικογένειας θύματος. Δεν περιλαμβάνονται οι θείοι του θύματος. Εφ. Λαρ. 521/2000, σ. 41

Τροχαίο ατύχημα. Επί αιτήματος διαφυγόντων εισοδημάτων, δεν απαιτείται η μνεία στο δικόγραφο του ημερήσιου “τζιρου” του καταστήματος του ενάγοντος και των παγίων καθημερινών εξόδων, που διακρίβώνονται αποδεικτικά.

Ασφαλιστική σύμβαση. Όρος περί αποκλεισμού της ασφάλισης των ζημιών που προξενούνται εκ του μεταφερομένου ή επί του μεταφερομένου δια του οχήματος φορτίου. Εννοια του όρου αυτού.

Όταν το ατύχημα οφείλεται σε υπαιτιότητα του οδηγού, που δεν μερίμνησε για την ασφαλή τακτοποίηση και πρόσδεση επί του οχήματός του, του πεσόντος στο οδόστρωμα φορτίου, τότε η ασφ. εταιρία δεν απαλλάσσεται.

Η ασφαλιστική εταιρία απαλλάσσεται της αστικής ευθύνης και κάλυψης, κατά την έννοια του άρθρου 25 παρ. 11 της ΥΑ Κ 4 585/78, μόνο σε περίπτωση μεταφοράς φορτίου πέρα του επιτρεπομένου και όχι όταν η μεταφορά του φορτίου γίνεται δίχως άδεια. Εφ. Λαρ. 572/2000, σ. 71

Ακάλυπτη επιταγή. Σε περίπτωση έκδοσης ακάλυπτης επιταγής από εταιρία, ευθύνονται σ ολόκληρο η εταιρία και το

υπογράφων την επιταγή φυσικό πρόσωπο, που ενεργεί ως εκπρόσωπος της εταιρίας.

Η πληρεξουσιότητα προς ενέργεια εμπορικών πράξεων δεν καλύπτει και την ευθύνη εξ αδικοπραξίας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 669/99, σ. 89

Ακάλυπτη επιταγή. Ο κομιστής ακάλυπτης επιταγής, έχει δύο αξιώσεις κατά του εκδότη της, την αξίωση από την επιταγή και την αξίωση από αδικοπραξία.

Αξίωση αποζημίωσης μπορεί να θεμελιωθεί και χωρίς να στοιχειοθετείται το ποινικό αδίκημα της ακάλυπτης επιταγής. Αδικοπρακτική ευθύνη του εκδότη δεν αποκλείεται από τη μη αναφορά στη κατά το άρθρο 40 του ν. 5960/33 τραπεζική βεβαίωση της αιτίας για τη μη πληρωμή.

Εκδοση ακάλυπτης επιταγής από εταιρία. Ευθύνονται σ ολόκληρο η εταιρία και το υπογράφων την επιταγή φυσικό πρόσωπο, που ενεργεί ως εκπρόσωπος της εταιρίας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 673/99, σ. 90

ΑΙΤΗΜΑ (ΠολλΔικ)

Περιορισμός αιτήματος επί αντικειμενικής σώρευσης αιτημάτων. Εφ όσον δεν γίνεται αναλογικός περιορισμός τούτων, πρέπει να προσδιορίζονται συγκεκριμένα, τα αιτήματα στα οποία αναφέρεται ο περιορισμός. Αλλιώς υπάρχει αοριστία. Εφ. Λαρ. 545/2000, σ. 61

ΑΝΑΒΟΛΗ (ΠολλΔικ)

Αναβολή συζήτησης μέχρι την έκδοση απόφασης του ΣτΕ, που εκκρεμεί επί προσφυγής ιδιοκτήτου σχετικά με τη τροποποίηση σχεδίου πόλης και το χαρακτηρισμό ακινήτου, ως κοινοχρήστου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 599/2000, σ. 103

ΑΝΑΚΟΠΗ

Κατά της εκτέλεσης (934 ΚΠολΔ). Η ανακοπή κατά της απαίτησης ασκείται μέ-

χρι την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, που είναι η σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης. Εφ. Λαρ. 248/2000, σ. 30

Κατά της εκτέλεσης. Απόλυτη ακυρότητα, ανεξαρτήτως επέλευσης ή μη βλάβης του καθ' ου η εκτέλεση, πλειστηριασμού ενυπόθηκου ακινήτου, λόγω μη μνείας στη κατασχετήρια έκθεση της υπάρχουσας υποθήκης και μη επίδοσης αυτής στην ενυπόθηκη δανείστρια.

Προσεπικλήση των υπερθεματιστών κατά του συντάκτη της κατασχετήριας έκθεσης δικ. επιμελητού, με αίτημα να αναγνωρισθεί ότι υπαίτιος της ακυρότητας είναι αυτός. Απόρριψη της προσεπικλήσης διότι επί αναγνωριστικής αγωγής, ζητείται η αναγνώριση έννομης σχέσης και όχι απλής νομικής κατάστασης, Μον. Πρωτ. Λαρ. 209/99, σ. 110

Κατά δ/γής πληρωμής. Τελεσίδικη απόρριψη, λόγω αοριστίας της ανακοπής. Επανάσκηψη νέας ανακοπής κατά της ιδίας δ/γής πληρωμής. Απορρίπτεται ως εκπρόθεσμη, αφού ασκήθηκε μετά τη πάροδο 15 ημερών από την αρχική επίδοση της δ/γής. Οι δ/ξεις του ΑΚ περί παραγραφής και αποσβεστικών προθεσμιών, κατ' αρχή, δεν εφαρμόζονται σε δικονομικές προθεσμίες των δ/ξεων του ΚΠολΔ, εκτός αν οι τελευταίες το προβλέπουν. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 737/99, σ. 95

Κατά δ/γής πληρωμής. Προθεσμία άσκησης. Στη προθεσμία των 15 εργάσιμων ημερών του 632 παρ. 1 ΚΠολΔ, υπολογίζεται και το Σάββατο, ως ενδιάμεση μέρα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 581/2000, σ. 97

ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑΣ

Δικαιοδογείται μόνο αν ο ερημοδικήσας διάδικος δεν κλητεύθηκε διόλου, ή, δεν κλητεύθηκε νόμιμα, ή εμπρόθεσμα, ή, συντρέχει λόγος ανωτέρας βίας. Δεν συνιστά ανωτέρα βία η ασθένεια του δια-

δίκου, ή συγγενικού προσώπου του, το οποίο ο διάδικος παρέστη ανάγκη να συνδράμει, όταν υπάρχει διορισμένος πληρεξούσιος Δικηγόρος. Εφ. Λαρ. 577/2000, σ. 74

ΑΝΑΚΡΙΣΗ

Τυπική και ουσιαστική περαίωση τακτικής ανάκρισης. Επιτρεπτό εξέτασης μαρτύρων, προταθέντων από τον κατηγορούμενο πριν η υπόθεση διαβιβαστεί στον Εισαγγελέα Εφετών. Συμβ. Πλημ Βόλου, 178/2000, σ. 135

ΑΝΑΣΤΟΛΗ (Διοικ.)

Απαράδεκτη η αίτηση αναστολής εκτέλεσης απόφασης του Τριμ. Διοικ. Πρωτ., η οποία έκανε δεκτή προσφυγή ασφαλισμένου και ακύρωσε απόφαση της ΤΔΕ του ΙΚΑ, διότι μπορεί να χορηγηθεί αναστολή εκτελέσεως μόνο της πράξης που διατηρήθηκε σε ισχύ, όχι δε και της δικ. απόφασης που ακύρωσε τη πράξη. Τρ. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Συμβ.) 9/99, σ. 152

Επί ακυρωτικής διαφοράς, δεν επιτρέπεται αναστολή εκτέλεσης πράξεων της Διοίκησης, αρνητικού περιεχομένου, αλλά μόνο επί θετικών πράξεων για ειδικούς λόγους, ως η ανεπανόρθωτη βλάβη του αιτούντα. Τρ. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Συμβ.) 20/97, σ. 153

Επί ακυρωτικής διαφοράς, αρμοδιότητος του Διοικ. Εφετείου, για αιτηθείσα χορήγηση αναστολής εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης της Διοίκησης, οφείλει η διοίκηση να διαβιβάσει το φάκελλο της πράξης και τις απόψεις της στο Εφετείο, μέσα στη ταχθείσα από το Πρόεδρο προθεσμία. Παρερχομένης της προθεσμίας άπρακτης, χορηγείται προσωρινή αναστολή εκτέλεσης, μέχρι τη διαβίβαση του φακέλλου και των απόψεων της Διοίκησης. Τρ. Διοικ. Εφ. Λαρ. (Συμβ.) 19/97, σ. 154

ΑΝΑΣΤΟΛΗ (ΠοινΔικ)

Αναστολή ποινικής διαδικασίας. Μη εμφάνιση των κατηγορουμένων για το κακούργημα της διακεκριμένης κλοπής. Ανάκληση της προσωρινής τους απόλυσης, αναστολή της διαδικασίας στο ακροατήριο και διάταξη της σύλληψης και προσωρινής τους κράτησης, μέχρι την εκδίκαση της εναντίον τους κατηγορίας. Τριμ. Εφετ. Κακ/των Λαρ. 87/99, σ. 132

ΑΝΑΤΟΚΙΣΜΟΣ

Δεν επιτρέπεται μονομερής και αναδρομικός ανατοκισμός, χωρίς συμβατική πρόβλεψη. Η δ/γή πληρωμής που επιδίκασε κεφάλαιο με τους νόμιμους τόκους, δίχως να επιδικάσει τόκους τόκων, δεν αποτελεί εκτελεστό τίτλο, ως προς τους μη επιδικασθέντες τόκους τόκων. Εφ. Λαρ. 248/2000, σ. 30

ΑΝΗΛΙΚΟΙ

Για τις προσυμβατικές διαπραγματεύσεις που ενεργεί ο επίτροπος του ανηλίκου δεν απαιτείται άδεια του Δικαστηρίου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 630/1999, σ. 86

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ

Υποκείμενο της σχέσης που δημιουργείται με την ενέργεια του αντιπροσώπου, είναι ο αντιπροσωπευόμενος. Αν δεν μπορεί να διαγνωσθεί ότι κάποιος ενεργεί εν ονόματι άλλου, τότε κατ'εφαρμογή του ερμηνευτικού κανόνα του 212 ΑΚ θεωρείται ότι ενεργεί στο δικό του όνομα. Εφ. Λαρ. 550/2000, σ. 64

Ευθύνη εκ των διαπραγματεύσεων του αντιπροσωπευόμενου από τις διαπραγματεύσεις που έγιναν δι' αντιπροσώπου του, εφ' όσον ο τελευταίος ενήργησε εντός των ορίων της εξουσίας. Ευθύνη και του αντιπροσώπου, όταν ο μετ' αυτού διαπραγματευθείς εμπιστεύεται και αποβλέπει στο πρόσωπο αυτού. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 630/1999, σ. 86

ΑΝΩΤΕΡΑ ΒΙΑ

Εννοια ανωτέρας βίας. Δεν συνιστά η ασθένεια του διαδίκου, ή συγγενικού προσώπου του, το οποίο ο διάδικος παρέστη ανάγκη να συνδράμει, όταν υπάρχει διορισμένος πληρεξούσιος Δικηγόρος. Εφ. Λαρ 577/2000, σ. 74

ΑΟΡΙΣΤΙΑ ΑΓΩΓΗΣ

Επί αγωγής αδικοπραξίας από τροχαίο ατύχημα, για το ορισμένο του αιτήματος διαφυγόντων εισοδημάτων, δεν απαιτείται η μνεία στο δικόγραφο του ημερήσιου "τζίρου" του καταστήματος του ενάγοντος και των παγίων καθημερινών εξόδων, που διακριβώνονται αποδεικτικά. Εφ. Λαρ. 572/2000, σ. 71

Αγωγή αδικοπραξίας από ακάλυπτη επιταγή. Σε περίπτωση έκδοσης ακάλυπτης επιταγής από εταιρία, ευθύνονται ολόκληρο η εταιρία και το υπογράφων την επιταγή φυσικό πρόσωπο, που ενεργεί ως εκπρόσωπος της εταιρίας. Αναγκαία στοιχεία αγωγής. Αοριστία. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 669/99, σ. 89

Κριτήρια μείωσης της ποινικής ρήτρας στο προσήκον μέτρο. Αναγκαία στοιχεία για το ορισμένο του σχετικού ισχυρισμού Εφ.Λαρ. 502/2000, σ. 33

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ

Επί ρυμοτομίας ή προσκύρωσης, που έγινε για την εφαρμογή του σχεδίου πόλης και εγκρίθηκε με τροποποιητική απόφαση δημοσιευθείσα μετά την 1.2.1971, για το καθορισμό του διαχρονικού δικαίου και της καθ' ύλην αρμοδιότητας για τον οριστικό προσδιορισμό τιμής μονάδος, λαμβάνεται υπ' όψει η τελευταία εκδοθείσα διοικητική πράξη. Αρμοδιότητα Εφετείου και όχι Πολυμελούς Πρωτοδικείου. Πολ.Πρωτ. Λαρ. 611/2000, σ. 104

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ (ΠολΔικ)

Επί αρνητικής αγωγής κυριότητας καθ' ύλην αρμόδιο το Πολυμελές Πρωτοδικείο. Μον. Πρωτ. Λαρ. 411/99, σ. 115

Καθ' ύλην. Σε ομοδικία, εφ' όσον πρόκειται για διαιρετά δικαιώματα, λαμβάνεται υπ' όψει το αίτημα κάθε ενάγοντος ή το αιτούμενο από κάθε εναγόμενο. Διεκδικητική αγωγή, Πολ. Πρωτ. Λαρ. 579/2000, σ. 96

Απαλλοτρίωση. Επί ρυμοτομίας η προσκύρωση, που έγινε για την εφαρμογή του σχεδίου πόλης και εγκρίθηκε με τροποποιητική απόφαση, δημοσιευθείσα μετά την 1.2.1971, για το καθορισμό του διαχρονικού δικαίου και της καθ' ύλην αρμοδιότητας για τον οριστικό προσδιορισμό τιμής μονάδος, λαμβάνεται υπ' όψει η τελευταία εκδοθείσα διοικητική πράξη. Πολ.Πρωτ.Λαρ. 611/2000, σ. 104

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

Για τη λήψη ασφ. μέτρων νομής, όταν συγχρόνως εκκρεμεί και τακτική αγωγή για το επίδικο, απαιτείται η επίκληση και πιθανολόγηση κάποιας βλάβης τούτου ή επείγουσα ανάγκη χρήσης του. Εννοια αυτών. Εφεση. Απόρριψη αίτησης ασφ. μέτρων νομής ως αβάσιμης. Παράπονο του αιτούντος για τη κατ ουσία απόρριψή της. Το Εφετείο, εφ' όσον αυτεπάγγελτα διαπιστώσει αοριστία της αίτησης, εξαφανίζει την εκαλουμένη και απορρίπτει την αίτηση, ως αόριστη, αφού η απόφαση αυτή είναι επωφελέστερη για τον εκκαλούμενο. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 67/99, σ. 77

Ασφαλιστικά νομής. Διατάραξη νομής συνιστά και η χωρίς συναίνεση ιδιοκτήτου απεικόνιση ολόκληρης ή μέρους της ιδιοκτησίας του σε τοπογραφικό διάγραμμα, που συντάχθηκε με επιμέλεια όμορου ιδιοκτήτου και η υπό του τελευταίου προσαγωγή του διαγράμματος σε δημόσιες υπηρεσίες, προκειμένου να επιτύχει την

έκδοση άδειας κυκλοφοριακής σύνδεσης του ακινήτου του και στη συνέχεια την έκδοση οικοδομικής άδειας. Ειρ. Λαρ. 91/98, σ. 126

Αναστολή εκτέλεσης δ/γής πληρωμής υπό τον όρο κατάθεσης υπέρ της καθ' ης αίτηση αναστολής εγγυητικής τραπεζικής επιστολής. Εξόφληση της διαφοράς. Αρση της εγγυοδοσίας και απόδοση της εγγυητικής επιστολής. Μον. Πρωτ. Λαρ. 2031/98, σ. 109

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ

Όρος περί αποκλεισμού της ασφάλισης των ζημιών που προξενούνται εκ του μεταφερομένου ή επί του μεταφερομένου δια του οχήματος φορτίου / άρθρο 25 παρ. 10 ΥΑ Κ4/585/1978/. Εννοια του όρου αυτού.

Η ασφαλιστική εταιρία απαλλάσσεται της αστικής κάλυψης, κατά την έννοια του άρθρου 25 παρ. 11 της ΥΑ Κ 4 585/78, μόνο σε περίπτωση μεταφοράς φορτίου πέρα του επιτρεπομένου και όχι όταν η μεταφορά του φορτίου γίνεται δίχως άδεια. Εφ. Λαρ. 572/2000, σ. 71

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ - ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Αδικοπραξία από τροχαίο ατύχημα. Επί αιτήματος διαφυγόντων εισοδημάτων, δεν απαιτείται η μνεία στο δικόγραφο του ημερησίου "τζίρου" του καταστήματος του ενάγοντος και των παγίων καθημερινών εξόδων, που διακριβώνονται αποδεικτικά. Ασφαλιστική σύμβαση. Όρος περί αποκλεισμού της ασφάλισης των ζημιών που προξενούνται εκ του μεταφερομένου ή επί του μεταφερομένου δια του οχήματος φορτίου / άρθρο 25 παρ. 10 ΥΑ Κ 4/585/1978/. Εννοια του όρου αυτού.

Όταν το ατύχημα οφείλεται σε υπαιτιότητα του οδηγού, που δεν μερίμνησε για την ασφαλή τακτοποίηση και πρόσδεση επί του οχήματός του, του πεσόντος

στο οδόστρωμα φορτίου, τότε η ασφ. εταιρία δεν απαλάσσεται, αλλ υπάρχει ευθύνη αυτής. Η ασφαλιστική εταιρία απαλάσσεται της αστικής κάλυψης, κατά την έννοια του άρθρου 25 παρ. 11 της ΥΑ Κ 4 585/78, μόνο σε περίπτωση μεταφοράς φορτίου πέρα του επιτρεπομένου και όχι όταν η μεταφορά του φορτίου γίνεται δίχως άδεια. Εφ. Λαρ. 572/2000, σ. 71

Απαγορεύεται η εικονικότητα των εγγράφων που αφορούν μεταβίβαση της κυριότητας των αυτ/ων. Ακυρότητα κάθε αντίθετης συμφωνίας. Διανομή κοινού αυτ/του με δια πλειστηριασμού πώληση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 409/2000, σ. 114

ΒΟΥΛΕΥΜΑ

Αρση διαφωνίας Ανακριτού και Εισαγγελέως υπέρ του επιτρεπού της εξέτασης μαρτύρων, προταθέντων από τον κατ/νο, πριν η υπόθεση διαβιβαστεί στον Εισαγγελέα Εφετών. Συμβ. Πλημ. Βόλου 178/2000, σ. 135

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ (ΠολΔικ)

Εγγύηση. Από τη δίκη μεταξύ δανειστή και πρωτοφειλέτη δεν προκύπτει δυσμενές δεδικασμένο σε βάρος του εγγυητή, για την ύπαρξη της απαίτησης. Εφ. Λαρ. 248/2000, σ. 30

Εκτείνεται και στα ζητήματα που κρίθηκαν παρεμπιπτόντως, αν αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση του κυρίου ζητήματος και εφ όσον το Δικαστήριο ήταν καθ ύλη αρμόδιο. Εφ. Λαρ. 538/2000, σ. 48

ΔΗΜΕΥΣΗ

Καταδίκη κατηγορουμένου για διευκόλυνση προώθησης και μεταφοράς στο εσωτερικό της χώρας λαθρομεταναστών. Μη δήμευση του επαγγελματικού φορτηγού αυτ/του του κατ/νου, που αποτελεί το κύριο περιουσιακό στοιχείο και το μονα-

δικό μέσο βιοπορισμού του, διότι τέτοιο μέτρο αντίκειται στη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας (πλειοψ). Τρ. Εφ. Λαρ. 1345/99, σ. 133

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ

Οι διαφορές από τα δημόσια έργα για τα ΝΠΙΔ, που δεν υπάγονται στο δημόσιο τομέα, δεν είναι διοικητικές διαφορές και υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια, εκτός αν με σύμβαση υπάχθηκαν ρητά στις δ/ξεις του ν. 1413/83/

Προσφυγή. Υποχρεωτική η τήρηση της προδικασίας, ως προϋπόθεση παραδεκτού της προσφυγής.

Διαδικασία. Ισχύει αυτή που τηρείται στο Πολυμελές Πρωτοδικείο, με τις παρεκκλίσεις του άρθρου 13, παρ. 3 ν. 1418/84. Υποχρέωση διαδίκων για προσκόμιση κατά τη πρώτη συζήτηση όλων των αποδεικτικών μέσων και προσαγωγή μαρτύρων για παρακρήμα απόδειξη, με απλή πιθανολόγηση, δίχως, κατ' αρχή, έκδοση προδικαστικής. Παραδεκτό ενόρκων βεβαιώσεων, μετά από προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου, πριν 24 ώρες. Εφ. Λαρ.(5μελές) 515/2000, σ. 38

ΔΙΑΝΟΜΗ

Κληρονομαίου ακινήτου. Η μη αναφορά στην αγωγή ότι ο εναγόμενος έχει αποδεχθεί τη κληρονομία και ότι μετέγραψε το δημόσιο έγγραφο της αποδοχής, δεν δημιουργεί αοριστία της αγωγής. Εάν δεν αποδεικνύεται τέτοια μεταγραφή από τον εναγόμενο, δίχως ο τελευταίος να αρνείται το κληρονομικό δικαίωμα, ή να προβάλλει αποποίηση, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη της συζήτησης, ώστε οποιοσδήποτε διάδικος να προβεί στη μεταγραφή της αποδοχής του εναγομένου ή, εν ελλείψει τέτοιας, κληρονομητηρίου ή πιστοποιητικού μη αποποίησης κληρονομίας από τον

εναγόμενο και να προσκομίσει το σχετικό πιστοποιητικό του Υποθηκοφύλακα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 622/2000, σ. 106

Κοινού αυτ/του με δια πλειστηριασμού πώληση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 409/2000, σ. 114

ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΙΣ

Ευθύνη. Αποζημίωση,. Εννοια αυτού. Δεν αναζητείται το διαφέρον εκπλήρωσης ή το διαφυγόν κέρδος από τη πραγματοποίηση της σύμβασης. Στοιχεία αγωγής. Αοριστία αυτής. Εφ. Λαρ. 545/2000, σ. 61

Η αποζημίωση καλύπτει μόνο το αρνητικό διαφέρον. Εννοια αυτού. Περιλαμβάνεται και η δοθείσα προκαταβολή μέρους του τιμήματος. Αν όμως η προκαταβολή δεν είναι αποτέλεσμα του προσυμβατικού πταίσματος, μπορεί να αναζητηθεί με βάση τις δ/ξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 226/99, σ. 83

Αναζητείται το αρνητικό διαφέρον. Εννοια αυτού. Ευθύνη του αντιπροσωπευμένου από τις διαπραγματεύσεις που έγιναν δι αντιπροσώπου του, εφ όσον ο τελευταίος ενήργησε εντός των ορίων της εξουσίας. Ευθύνη και του αντιπροσώπου, όταν ο μετ αυτού διαπραγματευθείς εμπιστεύεται και αποβλέπει στο πρόσωπο αυτού. Επιτροπεία ανηλίκου. Για τις προσυμβατικές διαπραγματεύσεις που ενεργεί ο επίτροπος του ανηλίκου δεν απαιτείται άδεια του Δικαστηρίου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 630/1999, σ. 86

ΔΙΑΖΥΓΙΟ

Συναινετικό. Εφεση για τυχόν ελαττώματα της δήλωσης βούλησης (απάτη κλπ). Εννοια αυτών. Εφ. Λαρ. 565/2000, σ. 69

ΔΙΑΤΑΓΗ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Η δ/γή πληρωμής που επιδίκασε κεφάλαιο με τους νόμιμους τόκους, δίχως να επιδικάσει τόκους τόκων, δεν αποτελεί εκτελεστό τίτλο, ως προς τους μη επιδικα-

σθέντες τόκους τόκων. Εφ. Λαρ. 248/2000, σ. 30

Αναστολή εκτέλεσης δ/γης πληρωμής υπό τον όρο εγγυοδοσίας. Εξόφληση της διαφοράς. Αρση της εγγυοδοσίας και απόδοση της εγγυητική επιστολής. Μον. Πρωτ. Λαρ. 2031α/98, σ. 109

Ανακοπή κατά δ/γής πληρωμής. Τελείσικη απόρριψη λόγω αοριστίας της ανακοπής. Επανάσκηση νέας ανακοπής κατά της ίδιας δ/γής πληρωμής. Απορρίπτεται ως εκπρόθεσμη, αφού ασκήθηκε μετά τη πάροδο 15 ημερών από την αρχική επίδοση της δ/γής.

Παραγραφή. Διακοπή αυτής από τη τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του Δικαστηρίου. Σε περίπτωση απόρριψης της αγωγής για τυπικό λόγο ή παραίτησης από το δικόγραφο της, απαιτείται επανάσκηση αυτής μέσα σε εξ μήνες. Αν προβλέπεται παραγραφή βραχύτερη των εξ μηνών, τότε για τη διακοπή της παραγραφής απαιτείται επανάσκηση της αγωγής σε χρονικό διάστημα μικρότερο ή ίσο της βραχύτερης παραγραφής. Οι δ/ξεις του ΑΚ περί παραγραφής και αποσβεστικών προθεσμιών, κατ αρχή, δεν εφαρμόζονται σε δικονομικές προθεσμίες των δ/ξεων του ΚΠολΔ, εκτός αν οι τελευταίες το προβλέπουν Πολ.Πρωτ.Λαρ. 737/99, σ. 95

Ανακοπή. Προθεσμία άσκησης. Στη προθεσμία των 15 εργάσιμων ημερών του 632 παρ. 1 ΚΠολΔ, υπολογίζεται και το Σάββατο, ως ενδιάμεση μέρα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 581/2000, σ. 97

ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΞΙΑ

Μίσθωση ακινήτου από Κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης (ΚΕΚ) ΑΕ νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ακινήτου. Η μη καταβολή του μισθώματος δεν συνιστά διοικητική διαφορά. Υπαγωγή της διαφοράς στα πολιτικά δικαστήρια. Εφ. Λαρ. 531/2000, σ. 42

Καταδίκη σε δήλωση βούλησης, λόγω υποχρέωσης από προσύμφωνο πώλησης. Πρόβλεψη προθεσμίας για τη σύνταξη οριστικού συμβολαίου. Ερμηνεία, αν η προθεσμία τάχθηκε ως προθεσμία εκπλήρωσης της παροχής ή αν πρόκειται για διαλυτική προθεσμία.

Στοιχεία που απαιτούνται σε περίπτωση καταδίκης σε δήλωση βούλησης από προσύμφωνο πώλησης για τη συντέλεση της σύμβασης πώλησης και τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου. Εννοια άρθρου 288 ΑΚ. Η αρχή του άρθρου αυτού λειτουργεί ως συμπληρωματική, αλλά και ως διορθωτική ρήτρα των δικαιαιοπρακτικών βουλήσεων. Νόμιμα μπορεί να προταθεί η εκ του άρθρου 288 ΑΚ αξίωση, όταν επιδιώκεται η αύξηση του τιμήματος του ακινήτου, που συμφωνήθηκε με προσύμφωνο πώλησης, ώστε να υπάρχει εξισορρόπηση παροχής και αντιπαροχής.

Στοιχεία που απαιτούνται για να είναι ορισμένη η εκ του 288 ΑΚ αγωγή ή ένσταση.

Αδυναμία παροχής. Δεν μπορεί να προβληθεί κατά της διεκδικητικής αγωγής ακινήτου, αλλά μόνο κατά το στάδιο της εκτέλεσης, εφ' όσον εξακολουθεί η αδυναμία παροχής. Εφ. Λαρ. 538/2000, σ. 48

Τύπος σύμβασης πώλησης ακινήτου. Η συμφωνία για πληρωμή μέρους τιμήματος από πώληση ακινήτου, που δεν έχει αναγραφεί στο πωλητήριο συμβόλαιο είναι άκυρη και δεν παρέχει δυνατότητα στο πωλητή για αξίωση τούτου, ούτε από τη σύμβαση, ούτε κατά τις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού δ/ξεις. Εφ. Λαρ. 502/2000, σ. 33

ΔΙΚΗ (ΠολΔικ)

Βίαιη διακοπή της δίκης. Για να είναι νόμιμη πρέπει να γίνει από πρόσωπο δικαιούμενο σε επανάληψη της δίκης. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 669/99, σ. 89

Απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης

(άρθρο 214 Α ΚΠολΔ). Σχετικά υποδείγματα πρακτικών, σ. 156

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Επί μίσθωσης ακινήτου από ΚΕΚ ΑΕ Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, η μη καταβολή του μισθώματος δε συνιστά διοικητική διαφορά. Εφ. Λαρ. 531/2000, σ. 42

Οι διαφορές από τα δημόσια έργα για τα ΝΠΙΔ, που δεν υπάγονται στο δημόσιο τομέα, δεν είναι διοικητικές διαφορές και υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια, εκτός αν με σύμβαση υπάχθηκαν ρητά στις δ/ξεις του ν. 1413/83. Εφ. Λαρ. (5μελές) 515/2000, σ. 38

ΔΥΣΦΗΜΙΣΗ

Συκοφαντική και απλή δυσφήμιση φυσικού και νομικού προσώπου (ΑΕ) δια του τύπου. Τρόπος υποβολής έγκλησης εκ μέρους της ΑΕ.

Η ανάκληση της εγκλήσεως ως προς ένα εκ των συμμετόχων, καταλαμβάνει και τους υπόλοιπους. Συμβ. Πλημ. Βόλου 267/2000, σ. 141

ΕΓΓΥΗΣΗ

Από τη δίκη μεταξύ δανειστή και πρωτοφειλέτη δεν προκύπτει δυσμενές δεδικασμένο σε βάρος του εγγυητή, για την ύπαρξη της απαίτησης. Εφ. Λαρ. 248/2000, σ. 30

Για τη τήρηση των όρων της μίσθωσης. Ευθύνη του εγγυητού για ολόκληρο το χρέος, για την έκταση που έχει κάθε φορά η κύρια οφειλή, όχι μόνο για τη συμβατική διάρκεια της μίσθωσης, αλλά και για την αναγκαστική παράταση αυτής. Εφετ. Λαρ. 604/1999, σ. 27

ΕΓΓΥΟΔΟΣΙΑ (ΠολΔικ)

Ασφ. μ. άρσης εγγύησης που διατάχθηκε ως όρος για την αναστολή εκτέλεσης δ/γής πληρωμής Μον. Πρωτ. Λαρ. 2031/98, σ. 109

ΕΓΚΛΗΣΗ

Συκοφαντική και απλή δυσφήμιση φυσικού προσώπου και ανώνυμης εταιρείας. Υποβολή έγκλησης- Δικαιούμενα πρόσωπα. Τρόπος υποβολής έγκλησης εκ μέρους ΑΕ. Αρχή του αδιαιρέτου της εγκλήσεως. Η ανάκληση της έγκλησης, για να έχει αποτελέσματα χρειάζεται την υπό του κατηγορουμένου αποδοχή, με την οποία ισοδυναμεί η υπ' αυτού μη δήλωση αποποίησης της ανάκλησης, της οποίας έλαβε γνώση. Η ανάκληση της έγκλησης ως προς ένα εκ των συμμετόχων καταλαμβάνει και τους υπόλοιπους, Συμβ. Πλημ Βόλου 267/2000, σ. 141

ΕΙΚΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

Απαγορεύεται η εικονικότητα των εγγράφων που αφορούν μεταβίβαση της κυριότητας των αυτών. Ακυρότητα κάθε αντίθετης συμφωνίας. Μον. Πρωτ. Λαρ. 409/1999, σ. 114

ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

Παραδεκτό ενόρκων βεβαιώσεων, δίχως κλήτευση αντιδίκου. Εφ. Λαρ. 522/2000, σ. 42

Η ιδιότητα του διαδίκου στη διαδικασία αυτή προσλαμβάνεται με την υποβολή της αίτησης, αλλά και με κλήτευση κάποιου στη διαδικασία, κατόπιν διαταγής του αρμόδιου Δικαστή. Πρόσθετη παρέμβαση στην εκούσια δικαιοδοσία. Ασκείται είτε με δικόγραφο, είτε κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο, χωρίς προδικασία, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι ο παρεμβαίνων είναι τρίτος και όχι διάδικος. Εφ. Λαρ. 591/2000, σ. 76

ΕΚΤΕΛΕΣΗ (ΠολΔικ)

Η δ/γή πληρωμής που επιδίκασε κεφάλαιο με τους νόμιμους τόκους, δίχως να επιδικάσει τόκους τόκων, δεν αποτελεί εκτελε-

στό τίτλο, ως προς τους μη επιδικασθέντες τόκους τόκων. Η ανακοπή κατά της απαίτησης ασκείται μέχρι την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, που είναι η σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης. Εφ. Λαρ. 248/2000, σ. 30

Ανακοπή κατά της εκτέλεσης (πλειστηριασμού). Απόλυτη ακυρότητα, ανεξαρτήτως επέλευσης ή μη βλάβης του καθ' ου η εκτέλεση, πλειστηριασμού ενυπόθηκου ακινήτου, λόγω μη μνείας στη κατασχετήρια έκθεση της υπάρχουσας υποθήκης και μη επίδοσης αυτής στην ενυπόθηκη δανείστρια.

Προσεπίκληση των υπερθεματιστών κατά του συντάκτη της κατασχετήριας έκθεσης δικ. επιμελητού.

Νόμιμη παρέμβαση τρίτης ενυπόθηκης δανείστριας. Μον. Πρωτ. Λαρ. 209/99, σ. 110

ΕΝΟΡΚΕΣ ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ

Στην εκούσια δικαιοδοσία, παραδεκτό ενόρκων βεβαιώσεων, δίχως κλήτευση αντιδίκου. Εφ. Λαρ. 522/2000, σ. 42

Στη διαδικασία των δημόσιων έργων, παραδεκτές οι ένορκες βεβαιώσεις, μετά από προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου, πριν 24 ώρες. Εφ. Λαρ. (5μελές) 515/2000, σ. 38

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ (ΠολΔικ)

Επανάληψη της συζήτησης. Διατάσσεται και χωρίς τη προηγούμενη εξαφάνιση της πρωτόδικης απόφασης. Περιπτώσεις επανάληψης και προσκόμιση εγγράφων. Εφ. Λαρ. 550/2000, σ. 64

Συζήτησης. Επί αγωγής διανομής κληρονομιαίου ακινήτου το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη της συζήτησης, ώστε οποιοσδήποτε διάδικος να προβεί στη μεταγραφή της αποδοχής του εναγομένου ή, εν ελλείψει τέτοιας, κληρονομητηρίου ή πιστοποιητικού μη α-

ποποίησης κληρονομίας από τον εναγόμενο και να προσκομίσει το σχετικό πιστοποιητικό του Υποθηκοφύλακα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 622/2000, σ. 106

ΕΠΙΤΑΓΗ

Αδικοπραξία. Σε περίπτωση έκδοσης ακάλυπτης επιταγής από εταιρία, ευθύνονται σ ολόκληρο η εταιρία και το υπογράφον την επιταγή φυσικό πρόσωπο, που ενεργεί ως εκπρόσωπος της εταιρίας.

Η πληρεξουσιότητα προς ενέργεια εμπορικών πράξεων δεν καλύπτει και την ευθύνη εξ αδικοπραξίας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 669/99, σ. 89

Αδικοπραξία. Ο κοιμιστής ακάλυπτης επιταγής, έχει δύο αξιώσεις κατά του εκδότη της, από την επιταγή και την αδικοπραξία. Αξίωσης αποζημίωσης μπορεί να θεμελιωθεί και χωρίς να στοιχειοθετείται το ποινικό αδίκημα της ακάλυπτης επιταγής. Αδικοπρακτική ευθύνη του εκδότη δεν αποκλείεται από τη μη αναφορά στη κατά το άρθρο 40 του ν. 5960/33 τραπεζική βεβαίωση, της αιτίας για τη μη πληρωμή.

Σε περίπτωση ακάλυπτης επιταγής από εταιρία ευθύνονται σ ολόκληρο η εταιρία και το υπογράφον την επιταγή φυσικό πρόσωπο, που ενεργεί ως εκπρόσωπος της εταιρίας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 673/99, σ. 90

Στο αδίκημα της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής από νομικό πρόσωπο, τη ποινική ευθύνη φέρει μόνο ο υπογράφας την επιταγή, ως νόμιμος εκπρόσωπος του ν.π. Συμβ. Πλημ. Λαρ. 163/2000, σ. 134

Αλλοίωση κειμένου επιταγής. Οι προγενέστεροι της αλλοίωσης υπογραφείς, ευθύνονται στα όρια του αρχικού κειμένου. Εφ. Λαρ. 589/2000, σ. 75

Η εξάμνη προθεσμία παραγραφής αρχίζει από την επόμενη της λήξης της προθεσμίας προς εμφάνιση, έστω κι αν η εμφάνιση έγινε νωρίτερα. Μον. Πρωτ. Λαρ. 1735/98, σ. 108

ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

Ανηλίκου. Για τις προσυμβατικές διαπραγματεύσεις που ενεργεί ο επίτροπος του ανηλίκου δεν απαιτείται άδεια του Δικαστηρίου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 630/1999, σ. 86

ΕΡΓΑΣΙΑ

Μεταβολή του προσώπου του εργοδότη. Εννοια άρθρου 479 ΑΚ και άρθρων 1, 2, 3 ΠΔ 572/88, με το οποίο η ελληνική νομοθεσία προσαρμόστηκε στην οδηγία 77/187 του Συμβουλίου της ΕΟΚ. Σύμβαση εργασίας μερικής απασχόλησης. Απαιτείται έγγραφος συστατικός τύπος. Διαφορά γνήσιας ετοιμότητας εργασίας από την απλή ετοιμότητα εργασίας. Στην απλή ετοιμότητα εργασίας, δεν έχουν εφαρμογή, εκτός από αντίθετη διάταξη, οι δ/ξεις ειδικών νόμων και συλλογικών συμβάσεων η ΔΑ. Καταγγελία σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου, Έγγραφος τύπος και καταβολή αποζημίωσης. Τρίμηνη αποκλειστική προθεσμία προσβολής της άκυρης καταγγελίας. Οι ασφαλιστικές εισφορές του εργαζομένου βαρύνουν τον ίδιο, εκτός αντίθετης συμφωνίας με τον εργοδότη, οπότε αυτές αποτελούν μέρος του μισθού. Εφ. Λαρ. 539/2000, σ. 55

ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Σε περίπτωση πτώχευσης ανώνυμης εταιρίας, υπάρχει έννομο συμφέρον των καταστατικών οργάνων της (ΔΣ) προς άσκηση πρόσθετης παρέμβασης. Εφ. Λαρ. 522/2000, σ. 42

Κ.Ε.Κ. ΑΕ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ. Εννοια και λειτουργία αυτών. Συνιστούν εταιρίες λαϊκής βάσης. Έχουν τις φορολογικές απαλλαγές των α.ε. που συνιστώνται από φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Δεν έχουν όμως τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά

προνόμια του Δημοσίου. Εφ. Λαρ. 531/2000, σ. 42

Σε περίπτωση έκδοσης ακάλυπτης επιταγής από εταιρία, ευθύνονται ολόκληρο η εταιρία και το υπογράφων την επιταγή φυσικό πρόσωπο, που ενεργεί ως εκπρόσωπος της εταιρίας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 673/99, σ. 90

Η λύση της Ο.Ε. δεν θίγει την ικανότητα της, ως υποκειμένου δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, ούτε επιφέρει βίαιη διακοπή της δίκης.

Μίσθωση ακινήτου από την Ο.Ε. Η πώλησή της δεν επιφέρει λύση της μίσθωσης, εφ' όσον η εκμισθώτρια δεν έκανε καταγγελία της μίσθωσης. Εφ. Λαρ. 604/99, σ. 27

Δυσφήμιση ΑΕ. Τρόπος υποβολής έγκλησης εκ μέρους της ΑΕ. Συμβ. Πλημ. Βόλου, 267/2000, σ.141

ΕΦΕΣΗ

Απευθύνονται εναντίον των αντιδίκων του εκκαλούντος και όχι κατ' εκείνων που διετέλεσαν απλοί ομόδικοί του, εκτός αν η εκκαλουμένη απόφαση περιέχει επιβλαβή διάταξη σε βάρος του εκκαλούντα και επωφελή υπέρ άλλου ομοδίκου του, και εφόσον η διάταξη αυτή εκδόθηκε κατά παραδοχή αίτησης του ομοδίκου του και, κατά νόμο, αποτελεί αντικείμενο της δίκης. Σε διεκδικητική αγωγή ιδρύεται απλή ομοδικία. Εφ. Λαρ. 538/2000, σ. 48

Εφεση. Απόρριψη αίτησης ασφ. μέτρων νομής ως αβάσιμης. Παράπονο του αιτούντος για τη κατ' ουσία απόρριψή της. Το Εφετείο, εφ' όσον αυτεπάγγελτα διαπιστώσει αοριστία της αίτησης, εξαφανίζει την εκκαλουμένη και απορρίπτει την αίτηση, ως αόριστη, αφού η απόφαση αυτή είναι επωφελέστερη για τον εκκαλούντα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 67/99, σ. 77

ΚΑΤΑΔΙΚΗ (ΠολΔικ)

Κατάδικη σε δήλωση βούλησης, λόγω

υποχρέωσης από προσύμφωνο πώλησης. Πρόβλεψη προθεσμίας για τη σύνταξη οριστικού συμβολαίου. Ερμηνεία, αν η προθεσμία τάχθηκε ως προθεσμία εκπλήρωσης της παροχής ή αν πρόκειται για διαλυτική προθεσμία. Στοιχεία που απαιτούνται σε περίπτωση καταδίκης σε δήλωση βούλησης από προσύμφωνο πώλησης για τη συντέλεση της σύμβασης πώλησης και τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου. Εφ. Λαρ. 538/2000, σ. 48

ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ

Μη εμφάνιση των κατηγορουμένων για το κακούργημα της διακεκριμένης κλοπής. Ανάκληση της προσωρινής τους απόλυσης, αναστολή της διαδικασίας στο ακροατήριο και διάταξη της σύλληψης και προσωρινικής τους κράτησης, μέχρι την εκδίκαση της εναντίον τους κατηγορίας.

Κατόπιν τούτου, για τους συγκατηγορούμενους για το πλημμέλημα της αποδοχής προϊόντων εγκλήματος, που παραπέμφθηκαν στο Εφετείο Κακουρηγημάτων, λόγω συναφείας, εκλίνει ο λόγος συναφείας, διατάσσεται ο χωρισμός της υπόθεσής τους και παραπέμπεται, ως προς αυτούς η πλημμεληματική υπόθεση στο αρμόδιο Τριμελές Πλημ/κείο. Τρ. Εφ. Κακ/των Λάρισας 87/99, σ. 132

ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΚΕΚ)

Κ.Ε.Κ. ΑΕ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ. Εννοια αυτών. Συνιστούν εταιρίες λαϊκής βάσης. Έχουν τις φορολογικές απαλλαγές των α.ε. που συνιστώνται από φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Δεν έχουν όμως τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια του Δημοσίου. Μίσθωση ακινήτου από ΚΕΚ ΑΕ. Η μη καταβολή του μισθώματος δεν συνιστά διοικητική διαφορά.

Τόκοι. Οφείλονται από της υπερημερίας και όχι από της επίδοσης της αγωγής, διότι το ΚΕΚ ΑΕ Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης δεν απολαύει των δικαστικών προνομίων του Δημοσίου. Εφ. Λαρ. 531/2000, σ. 42

ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Περί κλήρου αγωγή. Εναγόμενος είναι πάντοτε ο νεμόμενος τα κληρονομιαία αντικείμενα, ως κληρονόμος. Επί αδικαιολόγητης κατοχής κληρονομιαίου ακινήτου, δίχως αντιποίηση κληρονομικού δικαιώματος από τον εναγόμενο, τότε μπορεί να ασκηθεί κατ' αυτού σωρευτικά η αναγνωριστική αγωγή περί κληρονομικού δικαιώματος και η διεκδικητική κυριότητας αγωγή. Εφ. Λαρ. 551/2000, σ. 66

Διανομή κληρονομιαίου ακινήτου. Η μη αναφορά στην αγωγή ότι ο εναγόμενος έχει αποδεχθεί τη κληρονομία και ότι μετέγραψε το δημόσιο έγγραφο της αποδοχής, δεν δημιουργεί αοριστία της αγωγής, διότι, μπορεί να ζητηθεί δικαστική προστασία και όταν το επίδικο δικαίωμα τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της μεταγραφής (άρθρο 69 παρ. 1ε ΚΠολΔ). Εάν δεν αποδεικνύεται τέτοια μεταγραφή από τον εναγόμενο, δίχως ο τελευταίος να αρνείται το κληρονομικό δικαίωμα, ή να προβάλλει αποποίηση, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη της συζήτησης, ώστε οποιοσδήποτε διάδικος να προβεί στη μεταγραφή της αποδοχής του εναγομένου ή, εν ελλείψει τέτοιας, κληρονομητηρίου ή πιστοποιητικού μη αποποίησης κληρονομίας από τον εναγόμενο και να προσκομίσει το σχετικό πιστοποιητικό του Υποθηκοφύλακα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 622/2000, σ. 106

ΚΛΗΣΗ (ΠολΔικ)

Απαράδεκτη η κλήση για περαιτέρω, μετ' απόδειξη συζήτηση της αγωγής, ύστε-

ρα από δικαστικό συμβιβασμό. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 676/99, σ. 93

ΚΛΗΤΕΥΣΗ (ΠολΔικ)

Η τυχόν μη νόμιμη κλήτευση, πρέπει να προτείνεται εμπρόθεσμα, στη πρώτη συζήτηση της αγωγής, στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο. Η παράσταση του διαδίκου, η υπεράσπιση της υπόθεσης και η μη προβολή της τυχόν δικονομικής ακυρότητας της κλήτευσης, καλύπτει αυτή. Εφ. Λαρ. 531/2000, σ. 42

ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ.

Εκπομπή υπερβολικών θορύβων και προσβολή κυριότητας (1003 ΑΚ). Περιστατικά. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 595/2000, σ. 100

Προσβολή αυτής με την εκ μέρους τρίτου τοποθέτηση σε ακίνητο πραγμάτων. Αρνητική αγωγή. Καθ' ύλη αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου. Μον. Πρωτ. Λαρ. 411/99, σ. 115

ΜΑΡΤΥΡΕΣ (ΠοινΔικ)

Κυρία ανάκριση. Επιτρεπτό εξέτασης μαρτύρων προταθέντων από τον κατ/νο πριν ακόμη η υπόθεση διαβιβαστεί στον Εισαγγελέα Εφετών. Συμβ. Πλημ. Βόλου 178/2000, σ. 135

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ.

Καταγγελία λόγω μη καταβολής των μισθωμάτων (597 ΑΚ). Η εκπρόθεσμη καταβολή των μισθωμάτων δεν αίρει τα αποτελέσματα της καταγγελίας, τα οποία μπορούν να ανατραπούν με τη ρητή ή σιωπηρή κατάρτιση νέας σύμβασης μίσθωσης.

Αναπροσαρμογή μισθώματος. Προυποθέσεις εφαρμογής του 388 ΑΚ και του 288 ΑΚ. Μείωση της εμπορικής κίνησης και μεταφορά αυτής σε άλλη περιοχή. Μον. Πρωτ. Λαρ. 548/2000, σ. 122

Μίσθωση ακινήτου από Ο.Ε. Η πτώ-

χευση αυτής δεν επιφέρει λύση της μίσθωσης, εφ' όσον δεν γίνει καταγγελία από τον εκμισθωτή.

Εγγύηση για τη τήρηση των όρων της μίσθωσης. Ευθύνη του εγγυητού για ολόκληρο το χρέος, για την έκταση που έχει κάθε φορά η κύρια οφειλή, όχι μόνο για τη συμβατική διάρκεια της μίσθωσης, αλλά και για την αναγκαστική παράταση αυτής. Εφ. Λαρ. 604/1999, σ. 27

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΡΓΟΥ

Σύμβαση συγκομιδής εσοδείας συνιστά μίσθωση έργου. Μετά το χρόνο παράδοσης του έργου, σε περίπτωση υπερημερίας του οφειλέτη (εργολάβου) ο δανειστής (εργοδότης) δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση για ολική υπαίτια μη εκπλήρωση της παροχής. Δεν απαιτείται να ταχθεί προθεσμία στον υπερήμερο οφειλέτη, αν προκύπτει ότι το μέτρο θα ήταν άσκοπο. Τα ίδια ισχύουν και επί μερικώς ανεκτέλεστου έργου. Η υπερημερία του οφειλέτη τεκμαίρεται από την άπρακτη πάροδο της συμφωνημένης ημέρας ή προθεσμίας. Ο υπερήμερος οφειλέτης έχει δικαίωμα να αποδείξει την έλλειψη του πταίσματος. Εφ. Λαρ. 537/2000, σ. 45

ΜΙΣΘΩΣΗ ΠΡΑΓΜΑΤΟΣ

Μίσθωση ακινήτου από Κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης (ΚΕΚ) ΑΕ νομαρχιακής αυτοδιοίκησης ακινήτου, Η μη καταβολή του μισθώματος δεν συνιστά διοικητική διαφορά. Εφ. Λαρ. 531/2000, σ. 42

ΝΟΜΗ

Διατάραξη νομής συνιστά και η χωρίς συναίνεση ιδιοκτήτου απεικόνιση ολόκληρης ή μέρους της ιδιοκτησίας του σε τοπογραφικό διάγραμμα, που συντάχθηκε με επιμέλεια όμορου ιδιοκτήτου και η υπό του τελευταίου προσαγωγή του διαγράμματος σε δημόσιες υπηρεσίες, προκειμένου να επιτύχει την έκδοση άδειας

κυκλοφοριακής σύνδεσης του ακινήτου του και στη συνέχεια την έκδοση οικοδομικής άδειας. Ειρ. Λαρ. 91/98, σ. 126

ΟΜΟΔΙΚΙΑ (ΠολΔικ)

Εφεση. Απευθύνεται εναντίον των αντιδίκων του εκκαλούντος και όχι και εκκείνων που διετέλεσαν απλοί ομόδικοί του, εκτός αν η εκκαλουμένη απόφαση περιέχει επιβλαβή διάταξη σε βάρος του εκκαλούντα και επωφελή υπέρ άλλου ομοδίκου του, και εφ' όσον η διάταξη αυτή εκδόθηκε κατά παραδοχή αίτησης του ομοδίκου του και, κατά νόμο, αποτελεί αντικείμενο της δίκης. Σε διεκδικητική αγωγή ιδρύεται απλή ομοδικία. Εφ. Λαρ. 538/2000, σ. 48

ΟΡΙΖΟΝΤΑ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

Για να αποτελέσει μία θέση στάθμευσης αυτοκινήτου αντικείμενο οριζόντιας ιδιοκτησίας, πρέπει να βρίσκεται εκτός πυλωτής και των κοινοχρήστων χώρων της πολυκατοικίας. Οι δ/ξεις του ν. 1221/81 είναι δημόσιας τάξης. Κλειστές θέσεις στάθμευσης στη πυλωτή. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 201/99 σ. 80

Στις διαφορές εξ οροφокτησίας που εκδικάζονται κατά τις δ/ξεις των άρθρων 17 αριθ. 2 και 647 παρ. 2, διάδικοι είναι μόνο ιδιοκτήτες αυτοτελών οριζόντιων ιδιοκτησιών και ο διαχειριστής της πολυκατοικίας, όχι δε τρίτα πρόσωπα. Στις αγωγές αυτές πρέπει να μνημονεύεται ότι τόσο ο ενάγων, όσο και ο εναγόμενος είναι κυριοι αυτοτελών ιδιοκτησιών της κοινής οικοδομής, χωρίς επίκληση των τίτλων ιδιοκτησίας. Μον. Πρωτ. Λαρ. 685/99, σ. 117

ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ

Διακοπή αυτής από τη τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του Δικα-

στηρίου. Σε περίπτωση απόρριψης της αγωγής για τυπικό λόγο ή παραίτησης από το δικόγραφο της, απαιτείται επανάσκηση αυτής μέσα σε εξήκμηνες. Αν προβλέπεται παραγραφή βραχύτερη των εξήκμηνων, τότε για τη διακοπή της παραγραφής απαιτείται επανάσκηση της αγωγής σε χρονικό διάστημα μικρότερο ή ίσο της βραχύτερης παραγραφής. Οι δ/ξεις του ΑΚ περί παραγραφής και αποσβεστικών προθεσμιών, κατ' αρχή, δεν εφαρμόζονται σε δικονομικές προθεσμίες των δ/ξεων του ΚΠολΔ, εκτός αν οι τελευταίες το προβλέπουν

Ανακοπή κατά δ/γής πληρωμής. Τελείσδικη απόρριψη λόγω αοριστίας της ανακοπής. Επανάσκηση νέας ανακοπής κατά της ιδίας δ/γής πληρωμής. Απορρίπτεται ως εκπρόθεσμη, αφού ασκήθηκε μετά τη πάροδο 15 ημερών, από την αρχική επίδοση της δ/γής. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 737/99, σ. 95

Επί επιταγής, η εξάμηνη προθεσμία παραγραφής αρχίζει από την επόμενη της λήξης της προθεσμίας προς εμφάνιση, έστω κι αν η εμφάνιση έγινε νωρίτερα. Μον. Πρωτ. Λαρ. 1735/98, σ. 108

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Επί πώχευσης ανώνυμης εταιρίας υπάρχει έννομο συμφέρον καταστατικών οργάνων της (ΔΣ) προς άσκηση πρόσθετης παρέμβασης. Εφ. Λαρ. 522/2000, σ. 42

Πρόσθετη παρέμβαση στην εκούσια δικαιοδοσία. Ασκείται είτε με δικόγραφο, είτε κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο χωρίς προδικασία, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι ο παρεμβαίνων είναι τρίτος και όχι διάδικος. Εφ. Λαρ. 591/2000, σ. 76

ΠΑΡΟΧΗ

Εννοια άρθρου 288 ΑΚ. Η αρχή του άρθρου αυτού λειτουργεί ως συμπληρωματική, αλλά και ως διορθωτική ρήτρα των δικαιοπρακτικών βουλήσεων. Νόμιμα

μπορεί να προταθεί η εκ του 288 ΑΚ αξίωση, όταν επιδιώκεται η αύξηση του τιμήματος ακινήτου, που συμφωνήθηκε με προσύμφωνο πώλησης, ώστε να υπάρχει εξισορρόπηση παροχής και αντιπαροχής. Στοιχεία που απαιτούνται για να είναι ορισμένη η εκ του 288 ΑΚ αγωγή ή ένσταση. Αδυναμία παροχής. Δεν μπορεί να προβληθεί κατά της διεκδικητικής αγωγής ακινήτου, αλλά μόνο κατά το στάδιο της εκτέλεσης, εφ' όσον εξακολουθεί η αδυναμία παροχής. Εφ. Λαρ. 538/2000, σ. 48

ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΤΗΤΑ

Η πληρεξουσιότητα προς ενέργεια εμπορικών πράξεων δεν καλύπτει και την ευθύνη εξ αδικοπραξίας. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 669/99, σ. 89

ΠΟΙΝΙΚΗ ΡΗΤΡΑ.

Κριτήρια μείωσης της στο προσήκον μέτρο. Εφ. Λαρ. 502/2000, σ. 33

ΠΡΟΣΕΠΙΚΛΗΣΗ

Προσεπίκληση των υπερθεματιστών κατά του συντάκτη της κατασχετήριας έκθεσης δικ. επιμελητού, με αίτημα να αναγνωρισθεί ότι υπαίτιος της ακυρότητας είναι αυτός. Απόρριψη της προσεπίκλησης διότι επί αναγνωριστικής αγωγής, ζητείται η αναγνώριση έννομης σχέσης και όχι απλής νομικής κατάστασης, Μον. Πρωτ. Λαρ. 209/99, σ. 110

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ

Προσβολή αυτής δια του τύπου. Αδικοπραξία. Αποζημίωση - χρηματική ικανοποίηση. Μον. Πρωτ. Λαρ. 532/2000, σ. 118

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΚΡΑΤΗΣΗ

Μη εμφάνιση των κατηγορουμένων για το κακούργημα της διακεκριμένης κλοπής. Ανάκληση της προσωρινής τους

απόλυσης, αναστολή της διαδικασίας στο ακροατήριο και διάταξη της σύλληψης και προσωρινής τους κράτησης, μέχρι την εκδίκαση της εναντίον τους κατηγορίας. Τρ. Εφ. Κακ/των Λαρ. 87/99, σ. 132

Χρονικό όριο διάρκειας προσωρινής κράτησης. Παράταση αυτής. Συμβ. Πλημ. Βόλου, 178/2000, σ. 135

ΠΤΩΧΕΥΣΗ

Ανώνυμης Εταιρίας. Εννομο συμφέρον καταστατικών οργάνων (ΔΣ) της ΑΕ προς άσκηση πρόσθετης παρέμβασης. Εφ. Λαρ. 522/2000, σ. 42

Η πτώχευση ομόρρυθμης εταιρίας δεν επιφέρει λύση της μίσθωσης, εφ' όσον η εκμισθώτρια δεν έκανε χρήση της καταγγελία που της παρέχει ο νόμος περί εμπορικών μισθώσεων σε περίπτωση πτώχευσης. Εφετ. Λαρ. 604/1999, σ. 27

ΠΥΛΩΤΗ

Για να αποτελέσει μία θέση στάθμευσης αυτοκινήτου αντικείμενο οριζόντιας ιδιοκτησίας, πρέπει να βρίσκεται εκτός πυλωτής και των κοινοχρήστων χώρων της πολυκατοικίας. Οι δ/ξεις του ν. 1221/81 είναι δημόσιας τάξης. Κλειστές θέσεις στάθμευσης στη πυλωτή. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 201/99, σ. 80

ΣΥΖΗΤΗΣΗ (ΠολΔικ)

Αναβολή συζήτησης μέχρι την έκδοση απόφασης του ΣτΕ, που εκκρεμεί επί προσφυγής ιδιοκτήτου σχετικά με τη τροποποίηση σχεδίου πόλης και το χαρακτηρισμό ακινήτου, ως κοινοχρήστου. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 599/2000, σ. 103

Επανάληψη της συζήτησης. Διατάσσεται και χωρίς τη προηγούμενη εξαφάνιση της πρωτόδικης απόφασης. Περιπτώσεις επανάληψης και προσκόμιση εγγράφων. Εφ. Λαρ. 550/2000, σ. 64

Επανάληψη της συζήτησης, σε δίκη διανομής κληρονομιαίου ακινήτου, ώστε οποιοσδήποτε διάδικος να προβεί στην μεταγραφή της αποδοχής κληρονομίας του εναγομένου, ή, εν ελλείψει τέτοιας, κληρονομητηρίου ή πιστοποιητικού μη αποποίησης κληρονομίας από τον εναγόμενο και να προσκομίσει το σχετικό πιστοποιητικό του Υποθηκοφύλακα. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 622/2000, σ. 106

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ

Ο δικαστικός συμβιβασμός συνεπάγεται τη κατάργηση της δίκης, χωρίς την έκδοση απόφασης, εφ' όσον συντρέχουν οι κατά το ουσιαστικό δίκαιο προϋποθέσεις συμβιβασμού. Απαράδεκτη η κλήση για περαιτέρω, μετ' απόδειξη συζήτηση της αγωγής, ύστερα από δικαστικό συμβιβασμό. Πολ. Πρωτ. Λαρ. 676/99, σ. 93

Απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης (άρθρο 214 Α ΚΠολΔ). Σχετικά υποδείγματα πρακτικών, σ. 156

ΣΥΝΑΦΕΙΑ (ΠοινΔικ)

Μη εμφάνιση των κατηγορουμένων για το κακούργημα της διακεκριμένης κλοπής. Ανάκληση της προσωρινής τους απόλυσης, αναστολή της διαδικασίας στο ακροατήριο και διάταξη της σύλληψης και προσωρινής τους κράτησης, μέχρι την εκδίκαση της εναντίον κατηγορίας τους.

Κατόπιν τούτου, για τους συγκατηγορούμενους για το πλημμέλημα της αποδοχής προϊόντων εγκλήματος, που παραπέμφθηκαν στο Εφετείο Κακουργημάτων, λόγω συναφείας, εκλίνει ο λόγος συναφείας, διατάσσεται ο χωρισμός της υπόθεσης τους και παραπέμπεται, ως προς αυτούς η πλημμεληματική υπόθεση στο αρμόδιο Τριμελές Πλημ/κείο. Τρ. Εφ. Κακ/των Λαρ. 87/99, σ. 132

ΤΟΚΟΙ

Επί οφειλών των κέντρων επαγγελματικής κατάρτισης (ΚΕΚ) ΑΕ Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης, τόκοι οφείλονται από της υπερημερίας και όχι από της επίδοσης της αγωγής, διότι τα ΚΕΚ ΑΕ Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης δεν απολαύουν των δικαστικών προνομίων του Δημοσίου. Εφ. Λαρ. 531/2000, σ. 42

ΤΥΠΟΣ

Προσβολή προσωπικότητας δια του τύπου. Αδικοπραξία. Μον. Πρωτ. Λαρ. 532/2000, σ. 118

Συκοφαντική και απλή δυσφήμιση δια του τύπου. Η ανάκληση της εγκλήσεως ως προς ένα εκ των συμμετόχων, καταλαμβάνει και τους υπόλοιπους. Συμβ. Πλημ. Βόλου 267/2000, σ. 141

ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑ

Επί μίσθωσης έργου και καθυστέρησης παράδοσης του έργου, η υπερημερία του οφειλέτη τεκμαίρεται από την άπρακτη πάροδο της συμφωνημένης ημέρας ή

προθεσμίας. Ο υπερήμερος οφειλέτης έχει δικαίωμα να αποδείξει την έλλειψη του πταίσματος. Εφ. Λαρ. 537/2000, σ. 45

Υπερημερία δανειστή. Τέτοια είναι η αδικαιολόγητη άρνηση σύμπραξης του δανειστή στην εκπλήρωση της παροχής. Εφ. Λαρ. 538/2000, σ. 48

ΧΡΗΣΙΚΤΗΣΙΑ

Επί συγκυριότητας, ο εξ αδιαιρέτου συγκύριος γίνεται κύριος με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας, μόνο εφ' όσον προηγουμένως καταστήσει γνωστό, ρητώς ή σιωπηρώς, στους λοιπούς συγκυρίους ότι νέμεται ολόκληρο το πράγμα ή μεγαλύτερο από τη μερίδα του μέρος, αποκλειστικά γι' αυτόν. Εφ. Λαρ. 551/2000, σ. 66

ΨΥΧΙΚΗ ΟΔΥΝΗ

Δικαιούχοι. Εννοια οικογένειας θύματος. Δεν περιλαμβάνονται οι θείοι του θύματος. Εφ. Λαρ. 521/2000, σ. 41

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑΣ

I. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

611 σ. 104

α. ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

622 σ. 106

ΕΤΟΥΣ 1999

604 σ. 27

ΕΤΟΥΣ 2000

248 σ. 30

502 σ. 33

515 σ. 38

521 σ. 41

522 σ. 42

531 σ. 42

537 σ. 45

538 σ. 48

539 σ. 55

545 σ. 61

550 σ. 64

551 σ. 66

565 σ. 69

572 σ. 71

577 σ. 74

589 σ. 75

591 σ. 76

β. ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΕΤΟΥΣ 1999

67 σ. 77

201 σ. 80

226 σ. 83

630 σ. 86

669 σ. 89

673 σ. 90

676 σ. 93

737 σ. 95

ΕΤΟΥΣ 2000

579 σ. 96

581 σ. 97

595 σ. 100

599 σ. 103

γ. ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΕΤΟΥΣ 1998

1735 σ. 108

2031 σ. 109

ΕΤΟΥΣ 1999

209 σ. 110

409 σ. 114

411 σ. 115

685 σ. 117

ΕΤΟΥΣ 2000

532 σ. 118

548 σ. 122

δ. ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΕΤΟΥΣ 1998

91 σ. 126

II. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

α. ΤΡΙΜΕΛΟΥΣ ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΕΤΟΥΣ 1999

87 (κακ/των) σ. 132

1345 σ. 133

β. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΛΗΜ/ΚΩΝ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΕΤΟΥΣ 2000

163 σ. 134

γ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΛΗΜ/ΚΩΝ ΒΟΛΟΥ

ΕΤΟΥΣ 2000

178 σ. 135

267 σ. 141

III. ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

α. ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

ΕΤΟΥΣ 1997

19 (Συμβ.) σ. 154

20 (Συμβ.) σ. 153

ΕΤΟΥΣ 1999

9 (Συμβ.) σ. 152

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Με το θάνατο του αγαπητού μας συναδέλφου Ηλία Κουρκουβάτη, που υπήρξε ο υπεύθυνος έκδοσης του περιοδικού του Συλλόγου μας, καθυστέρησε η κανονική έκδοσή του. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συλλόγου μας ανέθεσε την ευθύνη συλλογής, ταξινόμησης και δημοσίευσης της ύλης του περιοδικού στον συνάδελφο κ. Μιχάλη Παπαγεωργίου, διαβεβαιώνει δε τους συναδέλφους και όλους τους αναγνώστες του περιοδικού ότι θα συνεχιστεί η έκδοσή του και θα καταβληθεί προσπάθεια ποιοτικής βελτίωσής του. Γι' αυτό το λόγο καλεί όλους τους συναδέλφους και τους Δικαστές της περιφέρειάς μας να συνεργαστούν με το Δ/κό Συμβούλιο και τον κ. Παπαγεωργίου.

Με τιμή
Ο Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας
Φεραίος Νάνης

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Αγαπητέ Ηλία,

Μας ξάφνιασε όλους ο απρόσμενος θάνατός σου και μας λύπησε βαθύτατα. Η σύζυγός σου, τα παιδιά σου, οι γονείς και τ' αδέρφια σου χάνουν τον άνθρωπό τους και το στήριγμά τους. Η δικηγορική οικογένεια στερείται από ένα εκλεκτό συνάδελφο, που διακρινόταν για την επιστημονική και επαγγελματική του κατάρτιση, για την ευρύτερη παιδεία και πνευματική του καλλιέργεια και για τα πολλά του ενδιαφέροντα στη ζωή. Στην άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος ο αγαπητός Ηλίας υπήρξε μετριοπαθής, χαμηλών τόνων άνθρωπος, συνετός και ευπρεπής στις παραστάσεις του στα Δικαστήρια και τις συναλλαγές του με τους συναδέλφους του και τους πελάτες του. Προτιμούσε την έντιμη πενία και τη φυσιολογική επαγγελματική ανέλιξη και πρόοδο και όχι τη φτηνή προβολή και τον εύκολο πλουτισμό. Στην άσκηση του δικηγορικού λειτουργήματος διάλεξε το δύσκολο και ανηφορικό δρόμο αφ' ενός της συνεχούς επιστημονικής κατάρτισης, που απαιτεί διαρκή και αθόρυβο μόχθο, άγνωστο στους πολλούς ανθρώπους, και αφ' ετέρου της έντιμης και ανθρώπινης μεταχείρισης των πολιτών, που ζητούσαν τις νομικές του συμβουλές και υπηρεσίες, με γνώμονα πάντοτε το ουσιαστικό συμφέρον του πελάτη και όχι το δικό του. Δεν υπερβάλλω καθόλου στην αποτίμηση της επιστημονικής κατάρτισης και κυρίως του ήθους και της εν γένει συμπεριφοράς του αγαπητού μας συναδέλφου Ηλία, διότι είναι γνωστά στην ευρύτερη Δικαστηριακή οικογένεια της Λάρισας.

Εκείνο όμως, που θέλω κυρίως να τονίσω είναι ότι από την αρχή της δικηγορικής του καριέρας δεν περιορίστηκε μόνο στα κοινά και τετριμμένα επαγγελματικά του καθήκοντα, αλλά ασχολήθηκε σοβαρά και με τα γενικότερα πνευματικά θέματα και ιδιαίτερα τη λογοτεχνία, στην οποία διακρίθηκε όχι μόνο στη Λάρισα αλλά και στην ευρύτερη περιοχή. Φλέβα ποιητική ο Ηλίας Κουρκουβάτης, πνεύμα ανήσυχο και κριτικό φρόντισε ν' αποτυπώσει στα ποιήματά του και σ' όλα τα πνευματικά του πονήματα τα βάσανα του κόσμου, τις χαρές και τις λύπες του, την κριτική του για τα κακώς κείμενα της εποχής μας και τις θέσεις του σε καυτά προβλήματα του καιρού μας.

Αλήθεια πόσοι άνθρωποι στη σημερινή εποχή ασχολούνται με την καλλιέργεια του πνεύματος, των τεχνών και της κουλτούρας, αφιερώνουν πολύτιμο χρόνο γι' αυτά και έρχονται κόντρα στον οδοστρωτήρα της εποχής μας, που είναι μόνο καλοπέραση, εύκολος πλουτισμός και άκρατος ατομισμός. Ηλία, μας έφυγες νωρίς. Όμως θα μείνεις πάντα κοντά, γιατί φρόντισες το στίγμα της ζωής σου να είναι ασυνήθιστο για τους πολλούς, όμορφο, αγωνιστικό, ενδιαφέρον, πνευματικό. Δεν ταιριάζουν σ' εσένα γοερές κραυγές απόγνωσης και απελπισίας για το θάνατό σου. Μέσα σου είχες ξεκαθαρισμένες απόψεις για τη ματαιότητα των ανθρωπίνων πραγμάτων, για τη θλίψη μας στην παρούσα ζωή, για τις αδικίες, τη μικρότητα και την αφροσύνη των ανθρώπων, που αλόγιστα και ασύνετα σχεδιάζουν ζωή χωρίς τέλος, διότι ασχολήθηκαν σοβαρά με το υπαρξιακό πρόβλημα του ανθρώπου, συμφιλιώθηκαν με το θάνατο, που είναι η βεβαία και φυσική κατάληξη κάθε ανθρώπου και πίστεψες ότι η παρούσα ζωή είναι πρόσκαιρη και ότι η "όντως ζωή" αρχίζει μετά το θάνατο. Ετσι με την ακλόνητη πίστη σου στη μετά θάνατο ζωή έγινες πιο δυνατός στις δυσκολίες της ζωής αυτής και του επαγγελματός μας, που είναι κατ' εξοχήν δρόμος μετ' εμποδίων, και αντιμετώπισες θαρραλέα τις δύο εγχειρήσεις της ταλαιπωρημένης σου καρδιάς καθώς και την τελευταία απροσδόκητη πνευμονία, που κατέληξε στο θάνατό σου.

Θα ήταν παράλειψη αν δεν ανέφερα την σημαντική επιστημονική προσφορά του αγαπητού Ηλία στην έκδοση του περιοδικού του Συλλόγου μας ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ, διότι με εξαιρετικό ζήλο και πολύ κόπο συγκέντρωσε και ταξινομούσε τις αποφάσεις των Δικαστηρίων της Λάρισας, ώστε να εκδίδεται το περιοδικό και να εκτιμάται από το νομικό κόσμο.

Με αυτή σου τη συγκεκριμένη στάση ζωής αγαπητέ Ηλία, πιστεύω ότι θα ελαφρύνεις τον πόνο και την οδύνη της συζύγου σου, των παιδιών σου, των γονέων, αδελφών και λοιπών συγγενών και φίλων σου και όλων ημών των συναδέλφων σου, που ήλθαμε σήμερα να σε αποχαιρετήσουμε.

Ευχόμαστε ο καλός θεός να συγχωρέσει κάθε αμάρτημα, που ως άνθρωπος έπραξες και να σε καταστήσει μέτοχο της επουρανίου βασιλείας του, που τόσο διακαώς ποθούσες στην παρούσα ζωή. Στη σύζυγό σου, τα παιδιά σου, τους γονείς, αδελφια σου και λοιπούς συγγενείς ευχόμαστε καλή παρηγοριά, δύναμη και κουράγιο στον αβάσταχτο πόνο τους.

Αιωνία σου η μνήμη, αγαπητέ μας και αλησμόντε Ηλία

Φεραίος Νάνης
Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Λάρισας

ΑΡΘΡΑ - ΜΕΛΕΤΕΣ**“Η μετατροπή της ποινής σε παροχή κοινωφελούς εργασίας
άρθρο 82 παρ. 6, 7, 8, 9, 10, 12 & 13 ΠΚ)”****ΦΙΛΙΠΠΟΥ Ν. ΑΝΔΡΕΟΥ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ - ΜΕΛΟΥΣ ΕΝ. ΕΛΛ. ΠΟΙΝΙΚΟΛΟΓΩΝ**

Στις παραγράφους 6, 7, 8, 9, 10, 12 και 13 του άρθρου 82 του ΠΚ όπως ισχύει σήμερα, αναφέρονται τα εξής :

6. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από ένα μήνα και έχει μετατραπεί σε χρηματική ποινή ή πρόστιμο μετατρέπεται περαιτέρω σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, αν το ζητεί ή το αποδέχεται εκείνος που καταδικάσθηκε και εφόσον η παροχή εργασίας από το συγκεκριμένο καταδικασμένο είναι εφικτή. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή που είναι μεγαλύτερη από δύο έτη και δεν υπερβαίνει τα τρία μπορεί να μετατρέπεται σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, αν το ζητεί ή το αποδέχεται εκείνος που καταδικάσθηκε και εφόσον η παροχή τέτοιας εργασίας από το συγκεκριμένο καταδικασμένο είναι εφικτή.

7. Αν το δικαστήριο αποφασίσει τη μετατροπή της ποινής φυλάκισεως σε παροχή κοινωφελούς εργασίας κατά τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, καθορίζει συγχρόνως στην απόφασή του και τον αριθμό των ωρών κοινωφελούς εργασίας, που αντιστοιχούν σε κάθε μέρα φυλάκισεως. Κάθε ημέρα φυλάκισεως μετατρέπεται σε παροχή κοινωφελούς εργασίας τεσσάρων ωρών, το δικαστήριο όμως λαμβάνοντας υπόψη τις προσωπικές συνθήκες του καταδικασμένου, μπορεί να περιορίσει την κοινωφελή εργασία μέχρι δύο ή να την αυξήσει έως έξι ώρες για κάθε ημέρα ποινής φυλάκισεως. Ο εισαγγελέας εκτελέσεως της ποινής ορίζει αμέσως, ευθύς ως καταστεί εκτελεστή

η ποινή, με διάταξή του την υπηρεσία, τον οργανισμό ή το πρόσωπο, προς το οποίο θα παρασχεθεί η κοινωφελής εργασία και το χρόνο παροχής της. Ο χρόνος αυτός ορίζεται εντός διαστήματος που αρχίζει από την επομένη της ημερομηνίας κατά την οποία γίνεται εκτελεστή η απόφαση και λήγει σε χρόνο που δεν μπορεί να υπερβεί το τριπλάσιο της διάρκειας της ποινής του επιβλήθηκε.

8. Η κοινωφελής εργασία παρέχεται χωρίς αμοιβή σε υπηρεσίες του κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των νομικών προσώπων του δημοσίου τομέα ή σε μη κερδοσκοπικά κοινωφελή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή άλλα, τα οποία ορίζονται με την υπουργική απόφαση του τελευταίου εδαφίου. Μπορεί επίσης να αφορά και σε παροχή υπηρεσιών προς τον παθόντα, αν κατέστη ανάπηρος και συμφωνούν ο καταδικασμένος και ο παθών. Την εκτέλεση της κοινωφελούς εργασίας επιβλέπει ο επιμελητής κοινωνικής αρωγής, εκτός αν το δικαστήριο διατάξει διαφορετικά. Έως ότου οργανωθεί το σώμα των επιμελητών κοινωνικής αρωγής ή αν στον τόπο παροχής της κοινωφελούς εργασίας δεν υπάρχει επαρκής αριθμός επιμελητών ή αν η συγκεκριμένη κοινωφελής εργασία δεν έχει ανάγκη επιβλεψής από ειδικό επιμελητή, η επιβλεψη της εκτέλεσης της κοινωφελούς εργασίας ανατίθεται σε όργανα της διοίκησης, μέλη συλλογικών οργάνων ή σε υπαλλήλους των υπηρεσιών ή των νομικών προσώπων στα οποία παρέχεται η εργασία υπό την

εποπεία του εισαγγελέα πλημμελειοδικών του τόπου παροχής της εργασίας. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης και των τυχόν άλλων συναρμοδίων υπουργών καθορίζονται, η οργάνωση της παροχής κοινωνωφελούς εργασίας, η διαδικασία επιλογής, ανάθεσης και επίβλεψης της σχετικής εργασίας και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

9. Αν από υπαιτιότητα εκείνου που καταδικάστηκε η εργασία παρέχεται ελλιπώς ή πλημμελώς, παύει να ισχύει η μετατροπή της ποινής σε ποινή παροχής κοινωνωφελούς εργασίας. Το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση μπορεί σ' αυτή την περίπτωση, μετά από αίτηση του καταδικασθέντα, να μετατρέψει την ποινή σε χρηματική. Σε κάθε περίπτωση παράβασης ο επιμελητής κοινωνικής αρωγής ενημερώνει σχετικά με έγγραφό του τον αρμόδιο εισαγγελέα, ο οποίος μπορεί να ερευνά και αυτεπαγγέλτως κάθε φορά αν η εργασία εκτελείται. "Αν ο εισαγγελέας ύστερα από ακρόαση εκείνου που καταδικάστηκε διαπιστώσει ότι αυτός παρέχει από υπαιτιότητά του ελλιπή ή πλημμελή εργασία, διατάσσει την εκτέλεση της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής ή της χρηματικής ποινής ή του προστίμου". Κατά της διατάξεως του εισαγγελέα επιτρέπεται προσφυγή στον καταδικασμένο εντός δέκα ημερών από της εκτελέσεώς της, με δήλωσή του στο γραμματέα της εισαγγελίας του τόπου παροχής της εργασίας ή στο διευθυντή των φυλακών, ο οποίος τη διαβιβάζει αμέσως στον αρμόδιο εισαγγελέα. Η προσφυγή απευθύνεται στο τριμελές πλημμελειοδικείο του τόπου παροχής της εργασίας, δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, είναι απαράδεκτη εάν ο προσφεύγων δεν υποβληθεί σε εκτέλεση της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής ή της χρηματικής ποινής ή του προστίμου και εισάγεται για συζήτηση κατά την πρώτη μετά την υποβολή της δικάσιμο, κατά

την οποία προσάγεται ο προσφεύγων χωρίς κλήτευση. Αναβολή της συζήτησεως επιτρέπεται μόνο μία φορά σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 349ΚΠΔ σε ρητή δικάσιμο χωρίς κλήτευση του προσφεύγοντος. Σε περίπτωση αναβολής το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναστολή εκτελέσεως της διατάξεως του εισαγγελέα, μέχρι να εκδοθεί απόφαση για την προσφυγή. Αν ο προσφεύγων δεν εμφανισθεί, η προσφυγή απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο αποφαινεται αμετάκλητα, επιτρέπεται όμως αίτηση ακυρώσεως για μία φορά, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων του άρθρου 341 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.

10. Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή, που μετατράπηκε σε χρηματική ή πρόστιμο ή σε παροχή κοινωνωφελούς εργασίας, διατηρεί το χαρακτήρα της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής και μετά τη μερική ή ολική απόδοση της κατά μετατροπή ποινής. Αποκλείεται όμως η συγχώνευση ποινής που μετατράπηκε και αποτίθηκε, είτε με την καταβολή του ποσού της μετατροπής είτε με παροχή κοινωνωφελούς εργασίας, με ποινή περιοριστική της ελευθερίας, που δεν υπόκειται σε μετατροπή ή δεν μετατράπηκε.

12. Η εφαρμογή του άρθρου αυτού δεν προϋποθέτει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση.

13. Αν το δικαστήριο παρέλειψε να αποφανθεί περί μετατροπής ποινής στερητικής της ελευθερίας, με αίτησή του στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, αυτός που καταδικάστηκε μπορεί να ζητήσει τη μετατροπή.

Η παρ. 6 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 3 εδ. δ' του ν. 2408/1996 (ΦΕΚ Α' 104). Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 8 προστέθηκε με το άρθρο 1 παρ. 3 εδ. ε' του ν. 2408/1996 (ΦΕΚ Α' 104). Το πρώτο εδάφιο της παρ. 9 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1

παρ. 3 εδ. στ' του ν. 2408/1996 (ΦΕΚ Α' 104). Η παρ. 11 που είχε προστεθεί με το άρθρο 2 του ν. 1941/1991 (ΦΕΚ Α' 41) αντικαταστάθηκε ως έχει με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 2207/1994 (ΦΕΚ Α' 65). Η παρ. 13 προστέθηκε με το άρθρο 2 παρ. 2 του ν. 2479/1997 (ΦΕΚ Α' 67).

Από τις διατάξεις των παραπάνω παραγράφων του άρθρου 82 ΠΚ, συνάγονται τα εξής :

α) Η μετατροπή της πειροριστικής της ελευθερίας ποινής σε παροχή κοινωφελούς εργασίας εφαρμόζεται σε παισιματικές και πλημелληματικές πράξεις, (συνεπώς όχι σε κακουργηματικές) που επισύρουν ποινές κράτησης ή φυλάκισης από ενός μηνός μέχρι δύο ετών. Στην περίπτωση αυτή προηγείται υποχρεωτικά η κρίση του δικαστηρίου για τη μετατροπή της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής σε χρηματική και στη συνέχεια μετατρέπει περαιτέρω αυτή σε παροχή κοινωφελούς εργασίας. Μάλιστα δε στην περίπτωση που επιβάλλεται ποινή από ένα μήνα μέχρι δύο έτη, η προηγούμενη μετατροπή της ποινής σε χρηματική αποτελεί προϋπόθεση για την περαιτέρω μετατροπή της ποινής σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, άλλως είναι απαράδεκτη.

β) Η προϋπόθεση αυτή δεν ισχύει για ποινή που είναι ανώτερη από δύο (2) έτη και φθάνει μέχρι τα τρία (3) έτη, όπου είναι δυνατή η μετατροπή της ποινής απευθείας σε παροχή κοινωφελούς εργασίας, χωρίς να χρειάζεται η προηγούμενη μετατροπή της ποινής σε χρηματική. Μάλιστα δε στην περίπτωση αυτή, εάν χρειασθεί να ανακληθεί η απόφαση περί παροχής κοινωφελούς εργασίας εξ υπαιτιότητας του καταδικασθέντος, μπορεί το δικαστήριο αυτεπαγγέλτως ή με αίτηση του καταδικασθέντος ή του εισαγγελέως, να τη μετατρέψει σε χρηματική.

γ) Η περαιτέρω μετατροπή της επιβληθισόμενης ποινής σε παροχή κοινωφελούς εργασίας πρέπει να ζητηθεί: αα) από τον κα-

ταδικασθέντα ή ββ) από τον εισαγγελέα ή γγ) να αποφασισθεί από το δικαστήριο οφκοθεν και να το αποδεχθεί ο καταδικασθείς (και τούτο για να μην προσκρούσει στις διατάξεις του άρθρου 22 παρ. 3 του Συντάγματος περί απαγορεύσεως της υποχρεωτικής εργασίας, πράγμα που ρητώς αναφέρεται και στην Απ. Έκθεση του ν. 1941/1991) και δδ) το είδος της εργασίας να είναι μέσα στις δυνατότητες του καταδικασθέντος, διότι λ.χ. δεν είναι εφικτή η λογιστική εργασία από έναν αγράμματο κτηνοτρόφο, ούτε και η βαριά χειρωνακτική εργασία από ένα ανήλικο άτομο ή από μια γυναίκα ή ένα φιλάσθενο καλλιτέχνη ή από ένα υπέργηρο άτομο κλπ.

Το δικαστήριο με την ίδια απόφασή του καθορίζει και τον αριθμό των ωρών της ημερήσιας εργασίας που είναι 4 ωρών, αλλά μπορεί με απόφαση του δικαστηρίου για ειδικούς λόγους οι ώρες να μειωθούν στις 2 ή να αυξηθούν στις 6. **Η εξουσία του δικαστηρίου εξαντλείται με την περαιτέρω μετατροπή της χρηματικής ποινής σε παροχή κοινωφελούς εργασίας και τον καθορισμό των ωρών της ημερήσιας εργασίας.**

Το πού και πόσο χρόνο θα εργασθεί ο καταδικασμένος αποφασίζεται από τον εισαγγελέα εκτελέσεως της ποινής, που είναι ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών. Αυτό γίνεται αμέσως, ευθύς ως καταστεί η ποινή εκτελεστή.

Μέχρι πρότινος τα δικαστήριά μας απέρριπταν αιτήσεις για περαιτέρω μετατροπή της ποινής σε ποινή παροχής κοινωφελούς εργασίας, με την απολογία ότι δεν είχε εκδοθεί ακόμη η σχετική Υπουργική απόφαση που θα ρύθμιζε τα του τρόπου εφαρμογής της, (ΑΠ. 23/1997 ΝοΒ 45 σελ. 851, ΑΠ. 777/1997 Ποιν. Χρον. ΜΗ' 240, Τριμ. Πλημ. Βόλου 2645/1998).

Στις 12-12-1997, όμως, δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα της κυβερνήσεως η κανονιστική απόφαση με αριθμό 108842/3-12-1997 ΦΕΚ Β' 1104 των Υπουργών Εσωτερι-

κών, Δημ. Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εργασίας και Κοιν. Ασφαλίσεων, Υγείας και Πρόνοιας και Δικαιοσύνης, με την οποία θεσπίστηκε η οργάνωση της παροχής κοινωνωφελούς εργασίας, η διαδικασία επιλογής, η ανάθεση και επιβλέψη της σχετικής εργασίας. Με την ίδια απόφαση δημοσιεύεται και ο πίνακας των φορέων της χώρας που συμμετέχουν στην εφαρμογή του θεσμού της κοινωνωφελούς εργασίας.

Έκτοτε άλλαξε και η νομολογία μας, αφού πλέον η περαιτέρω μετατροπή της ποινής σε παροχή κοινωνωφελούς εργασίας αποτελεί δικαίωμα του πολίτη, όπως αποτελεί δικαίωμα αλλά και υποχρέωση και του δικαστή ως εφαρμοστή του νόμου, αρκεί να μην προσκρούει σε απαγορευτική διάταξη νόμου, όπως λ.χ. στις διατάξεις των άρθρων 5-9 παρ. 2 του ν. 1729/1987 (περί εμπορίας ναρκωτικών) ή στις διατάξεις του Στρατιωτικού Ποινικού Κώδικα, όπου ρητά απαγορεύεται η μετατροπή της ποινής σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 11 του άρθρου 82 ΠΚ, (ΑΠ. 1400/1998 ΝοΒ 47 σελ. 487, ΑΠ. 23/1997 ΝοΒ 45 σελ. 851).

Με βάση τις διατάξεις της παραπάνω κανονιστικής απόφασης, ο κατηγορούμενος μπορεί να διευκολύνει την κατάσταση, με το να υποβάλει προηγουμένως, δια του συνηγόρου του, αίτηση στον αντίστοιχο φορέα, ο οποίος θα βεβαιώνει ότι, σε περίπτωση απόφασης μετατροπής της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής σε κοινωνωφέλη εργασία, αποδέχεται να απασχολήσει ή και να επιβλέψει τον καταδικασμένο σε κοινωνωφέλη εργασία.

Επειδή, εάν η κοινωνωφέλης εργασία παρέχεται από τον καταδικασμένο ελλιπώς ή πλημμελώς, αυτό συνεπάγεται κατά το άρθρο 1 παρ. 3 περ. στ' του ν. 2408/1996 την παύση της μετατροπής της ποινής σε παροχή κοινωνωφελούς εργασίας, για το λόγο αυτό πρέπει το άτομο που παρέχει την κοινωνωφέλη εργασία, να γνωρίζει ευθύς εξ αρχής

τους όρους παροχής της και τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις του. Προς τούτο συντάσσεται συμφωνητικό μεταξύ του επιβλέποντος την κοινωνωφέλη εργασία υπαλλήλου ή οργάνου και του παρέχοντος την εργασία αυτή και υπογράφεται από τον τελευταίο. Στο συμφωνητικό αναγράφονται με κάθε λεπτομέρεια οι ημέρες της εβδομάδας, οι ώρες, η έναρξη και η λήξη της παροχής κοινωνωφελούς εργασίας, καθώς και όλες οι υποχρεώσεις του ατόμου που αναλαμβάνει την παροχή κοινωνωφελούς εργασίας. **(Κανονιστική απόφαση 108842/3-12-1997 ΦΕΚ Β' 1104/12-12-1997).**

Η κοινωνωφέλης εργασία παρέχεται χωρίς αμοιβή σε υπηρεσίες του κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, των νομικών προσώπων του δημοσίου τομέα ή σε μη κερδοσκοπικά κοινωνωφέλη πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή άλλα, τα οποία καθορίζονται με την Κανονιστική Υπουργική Απόφαση 108842/1997 (ΦΕΚ Α' 1104). Η διάρκεια της παροχής κοινωνωφελούς εργασίας είναι ίση με την επιβληθείσα στερητική της ελευθερίας ποινή και μπορεί να φθάσει μέχρι και το τριπλάσιό της. Παύει όμως να ισχύει η μετατροπή της ποινής σε ποινή παροχής κοινωνωφελούς εργασίας στις εξής περιπτώσεις και υπό τις εξής προϋποθέσεις: α) Αν με αίτηση του καταδικασθέντα προς το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, αυτό μετατρέψει την ποινή σε χρηματική, πράγμα που μπορεί, β) Αν με διάταξη του εισαγγελέα, ο οποίος ήθελε διαπιστώσει, είτε ο ίδιος είτε μετά από έγγραφη ενημέρωσή του από τον επιμελητή κοινωνικής αρωγής, είτε με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, ότι ο κατάδικος από υπαιτιότητά του παρέχει ελλιπή ή πλημμελή εργασία, διαταχθεί η εκτέλεση της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής ή της χρηματικής ή του προστίμου, ύστερα όμως από ακρόαση εκείνου που καταδικάσθηκε. Στην περίπτωση

αυτή, ο καταδικασθείς έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της εισαγγελικής διάταξης εντός προθεσμίας 10 ημερών από της εκτελέσεώς της, η οποία (προσφυγή) απευθύνεται στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο του τόπου παροχής της εργασίας και κατατίθεται είτε στο γραμματέα της Εισαγγελίας του τόπου παροχής της εργασίας είτε στο διευθυντή των φυλακών. Συνεπώς, δεν νομιμοποιείται να ασκήσει προσφυγή ο κατάδικος, εάν προηγουμένως δεν θέσει εαυτόν σε εκτέλεση της ποινής και σε αντίθετη περίπτωση η προσφυγή του απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Η προσφυγή δεν έχει αναστέλλουσα δύναμη και εισάγεται να συζητηθεί στην πρώτη δικάσιμο, κατά την οποία προσάγεται ο προσφεύγων χωρίς κλήση. Αναβολή της συζητήσεως επιτρέπεται για μια μόνο φορά κατ' άρθρο 349 ΚΠΔ (λόγω σημαντικών αιτίων), σε ρητή δικάσιμο χωρίς κλήτευση του προσφεύγοντος. Η μετ' αναβολή συζήτηση δε γίνεται απαραίτητα και πάλι στην πρώτη μετά την αναβολή δικάσιμο, διότι κάτι τέτοιο δεν αναφέρεται στο νόμο.

Ωστόσο, ενώ η άσκηση της προσφυγής από μόνη της δεν έχει ανασταλτική δύναμη, το δικαστήριο σε περίπτωση αναβολής μπορεί να χορηγήσει αναστολή εκτελέσεως της εισαγγελικής διάταξης, μέχρι να εκδοθεί απόφαση για την προσφυγή. Αν ο προσφεύγων δεν εμφανισθεί, η προσφυγή απορρίπτεται ως ανυποστήρικτη. Κατά της απορριπτικής αποφάσεως, δεν επιτρέπεται έφεση ούτε αναίρεση διότι είναι αμετάκλητη. Επιτρέπεται όμως αίτηση ακυρώσεως διαδικασίας για μια φορά με τους όρους του άρθρου 341 ΚΠΔ.

Η περιοριστική της ελευθερίας ποινή, που μετατρέπεται σε χρηματική ή πρόστιμο ή σε παροχή κοινωνικού εργάσιου διατηρεί το χαρακτήρα της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής και μετά τη μερική ή ολική απόλυση της κατά μετατροπή ποινής.

Η εφαρμογή του άρθρου αυτού δεν προϋποθέτει αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση.

Αν το δικαστήριο παρέλειψε να αποφανθεί περί της μετατροπής της στερητικής της ελευθερίας ποινής, με αίτησή του στο δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση, αυτός που καταδικάστηκε, μπορεί να ζητήσει τη μετατροπή. Τώρα πλέον δόθηκε νομοθετική ρύθμιση και έπαυσε να ισχύει η κρατούσα στη νομολογία άποψη, σύμφωνα με την οποία εάν το δικαστήριο που δίκασε την υπόθεση δεν μετέτρεψε την ποινή, δεν ήταν δυνατή με μεταγενέστερη απόφαση η μετατροπή της ποινής σε χρηματική, διότι εάν το ήθελε το δικαστήριο που δίκασε την υπόθεση κατ' ουσία θα το έκανε, (ΑΠ. 777/1997 Ποιν. Χρον. ΜΗ 240).

Αν υποβληθεί αίτημα περί μετατροπής της ποινής σε ποινή παροχής κοινωνικού εργάσιου, ο δικαστής οφείλει, εφόσον μετέτρεψε προηγουμένως αυτή σε χρηματική ποινή, να τη μετατρέψει περαιτέρω σε παροχή κοινωνικού εργάσιου, εάν το μέγεθος της ποινής κυμαίνεται από ένα μήνα έως δύο έτη και είναι εφικτή η παροχή της εργασίας. Σε περίπτωση δε που ήθελε απορρίψει το σχετικό αίτημα οφείλει να αιτιολογήσει το γιατί το απέρριψε, διότι άλλως η απόφασή του θα είναι αναίρετα για έλλειψη αιτιολογίας κατ' άρθρο 510 παρ. 1 στοιχ. δ' ΚΠΔ.

Εάν η ποινή κυμαίνεται από δύο έως τρία έτη και υποβληθεί σχετικό αίτημα και απορριφθεί, ο δικαστής δεν οφείλει να αιτιολογήσει το γιατί το απέρριψε, ενώ αντίθετα εάν κάνει δεκτό το αίτημα περί μετατροπής της στερητικής της ελευθερίας ποινής απευθείας σε παροχή κοινωνικού εργάσιου, οφείλει να αιτιολογήσει την απόφασή του, κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων περί μετατροπής της ποινής που υπερβαίνει τα δύο όχι όμως και τα τρία έτη, (άρθρο 82 παρ. 2 ΠΚ) και των διατάξεων περί αναστολής εκτελέσεως της ποινής που υπερβαίνει

τα δύο όχι όμως και τα τρία έτη (άρθρο 100 παρ. 2 ΠΚ), διότι η απόφασή του ικανοποιήσεως του σχετικού αιτήματος έχει δυνητικό χαρακτήρα.

Εάν το αίτημα περί μετατροπής της ποινής σε παροχή κοινωνοφελούς εργασίας απορριφθεί, παρέχεται στον καταδικασθέντα το πλεονέκτημα να ζητήσει από τον εισαγγελέα πλημμελειοδικών, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 5 του ίδιου άρθρου, να επιπρέπει την καταβολή του ποσού της μετατροπής εφ' άπαξ ή με δόσεις, μέσα σε δύο χρόνια από την καταδίκη, υπό την προϋπόθεση βέβαια ότι α) βρίσκεται σε πρόδηλη και απόλυτη οικονομική αδυναμία και β) από την εκπαίδευσή του, τις επαγγελματικές του δυνατότητες και τα στοιχεία της προσωπικότητάς του γενικά πιθανολογείται ότι θα ανταποκριθεί στην υποχρέωση καταβολής.

Με βάση τα παραπάνω είναι καιρός πλέον, οι Έλληνες δικαστές να εγκαταλείψουν την παραδοσιακή αντίληψη για την ποινή και να τολμήσουν την εφαρμογή εναλλακτικών μορφών έκπλησής της, με χαμηλό οικονομικό, οικογενειακό, επαγγελματικό και κοινωνικό κόστος. Πρέπει να προσαρμοσθούν στο νέο θεσμό που ανταποκρίνεται πλήρως στην αρχή της εξατομίκευσης της

ποινής και οδηγεί σε αποφυγή των αρνητικών συνεπειών του εγκλεισμού (σε βραχυχρόνιες της ελευθερίας ποινές, οι οποίες εξ αντικειμένου επιβάλλονται για μικρότερης απαξίας εγκλήματα), που είναι ο βαρύς κοινωνικός σιγματισμός του κάθε πολίτη.

Βιβλιογραφία - Δημοσιεύματα

Στερ. Αλεξιάδης, “Σωφρονιστική” έκδοση 1993, Σελ. 46.

Στερ. Αλεξιάδης, “Εγχειρίδιο εγκληματολογίας” έκδοση 1996, Σελ. 227.

Α. Αποστολίδου, “Η μετατροπή της περιοριστικής της ελευθερίας ποινής και ειδικότερα η παροχή κοινωνοφελούς εργασίας”, **Υπεράσπιση 1998 σελ. 19 επ.**

Στ. Παύλου, “Οι νέες τροποποιήσεις του ποινικού κώδικα”, **Ποιν. Χρον. ΜΑ΄ 377 επ.**

Ε. Συμεωνίδου - Καστανίδου, “Οι πρόσφατες τροποποιήσεις του Ποινικού μας Κώδικα”, **Υπεράσπιση 1996 σελ. 1155 επ.**

“Γραμματικοί και συντακτικοί κανόνες για τη σωστή χρήση της δημοτικής”

ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΑ ΖΟΥΚΑ
ΕΦΕΤΗ

Ι. ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

Α. ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ:

ΤΟ ΤΕΛΙΚΟ - ν

Τα άρθρα τον, την, έναν και η προσωπική αντωνυμία την αυτήν, αποβάλλουν το τελικό - ν όταν η επόμενη λέξη αρχίζει από εξακολουθητικά: β, γ, δ, ζ, θ, λ, μ, ν, ρ, σ, φ, χ): Το νόμο, τη δίκη, το γάμο, τη δωρεά, ένα διάδικο. Αντίθετα κρατούν το - ν όταν η επόμενη λέξη αρχίζει από φωνήεν ή από σιγμιαίο σύμφωνο (που δεν προφέρεται παρά σιγμιαία ή διακεκομμένα: κ, π, τ, ξ, ψ) ή από τα συμφωνητικά συμπλέγματα μπ, ντ, γκ, τσ και τζ, π.χ. την αγωγή, την έφεση, τον αστικό κώδικα, τον πατέρα, τον κανονισμό, την τριπανακοπή, την απέρριψε, την καταδίκασε, την μπάλα, τον γκρεμό κ.λ.π.

Στα ουσιαστικά και στα επίθετα το τελικό - ν της ονομαστικής και αιτιατικής των ουδέτερων και της αιτιατικής των αρσενικών και θηλυκών έχει εκλείψει στη δημοτική: βιβλίο, εφετείο, γραφείο, την οικογένεια, τον επίτροπο, τον πρωτοδίκη, τον άνθρωπο, το διάδικο, τη νομή, τη χρησιμότητά. Το τελικό - ν διατηρείται μόνο σε ελάχιστα αρχαιοκλίπα ουδέτερα: παρόν, παρελθόν, μέλλον, προϊόν, ενδιαφέρον, περιβάλλον, συμφέρον. Διατηρείται επίσης σε ελάχιστες άκλιτες λέξεις όπως τουλάχιστον, καταρχήν, ερήμην, εφόσον αλλά: μετ' απόδειξη, κατ'εξαίρεση.

1. Τα αρσενικά σε - ης (σε όποια συλλαβή κι αν τονίζονται) σχηματίζουν τη γενική του ενικού σε - η (όχι σε - ου) και την ονομαστική και αιτιατική του πληθυντικού σε - ες (όχι σε - αι και - ας): του δικαστή,

οι δικαστές, τους δικαστές, του πρωτοδίκη, οι πρωτοδίκες, τους πρωτοδίκες, του εφέτη, οι εφέτες, τους εφέτες. Του αρεοπαγίτη, οι αρεοπαγίτες, τους αρεοπαγίτες, του ιδιοκτήτη, οι ιδιοκτήτες, τους ιδιοκτήτες, του εισηγητή, οι εισηγητές, τους εισηγητές, του μηνυτή, οι μηνυτές, τους μηνυτές. Του καθηγητή, οι καθηγητές, τους καθηγητές, του επιθεωρητή, οι επιθεωρητές, τους επιθεωρητές, του διαθέτη, οι διαθέτες, τους διαθέτες

2. Ελάχιστα ουσιαστικά που δεν μπορούν να ενταχθούν στο κλιτικό σύστημα της δημοτικής εξακολουθούν να κλίνονται όπως και στην καθαρεύουσα (αρχαιοκλίπα). Τα συνθεότερα από αυτά είναι τα: παρελθόν, παρόν, μέλλον, προϊόν, ενδιαφέρον, συμφέρον, γεγονός, καθεσώς, μηδέν, φως (ουδέτερα) και η ι-σχύς. Ανάλογα κλίνονται και οι ουσιαστικοποιημένοι μετοχικοί τύποι: ενάγων - ενάγοντος, αιτών - αιτούντος.
3. Τα προπαροξύτονα αρσενικά και ουδέτερα σε - ος και - ο αντίστοιχα κατεβάζουν τον τόνο στη γενική του ενικού και πληθυντικού: του επιτρόπου, των επιτρόπων, του πανεπιστημίου, των πανεπιστημίων, του συμβουλίου, των συμβουλίων, του εναγομένου, των εναγομένων, του εφεσιβλήτου, των εφεσιβλήτων, του εμπόρου, των εμπόρων. Ο τόνος κατεβαίνει και στην αιτιατική του πληθυντικού των αρσενικών σε - ος: τους εναγομένους, του εφεσιβλήτους, τους εμπόρους, τους κατοίκους, τους ενόρκους, τους συμβούλους. Εξαιρούνται και δεν κατεβάζουν τον τόνο οι λαϊκές λέξεις: του α-

νήφορου, τους ανήφορους, του καλόγε-ρου, τους καλόγερους. Επίσης ο τόνος δεν κατεβαίνει και στα θηλυκά: η αλή-θεια, της αλήθειας, τις αλήθειες, η περι-φέρεια, της περιφέρειας, τις περιφέ-ρειες, η πρόνοια, της πρόνοιας. Αν πρό-κειται για επίθετα ή για μετοχές σε -ος ή -ο, ο τόνος δεν κατεβαίνει παρά μόνο ό-ταν χρησιμοποιούνται ως ουσιαστικά: του κοινόχρηστου χώρου, των κοινό-χρηστων χώρων, τους κοινόχρηστους χώρους, αλλά: η πληρωμή των κοινο-χρήστων, η οφειλή του φορολογουμέ-νου, η κατοχή του διεκδικουμένου, η α-πόδοση των διεκδικουμένων, του κατε-χόμενου κληρονομιαίου αλλά: η διεκδί-κηση του κατεχομένου, του επόμενου πιστωτή, του επόμενου έτους αλλά η σει-ρά του επομένου.

4. Θηλυκά σε -ότητα κλίνονται ως εξής: η κοινότητα, της κοινότητας, την κοινότη-τα, οι κοινότητες, των κοινοτήτων, τις κοινότητες,

Ομοια: της κυριότητας, της εικονικότητας, της ιδιότητας, της αθωότητας, της κουφότη-τας, της υπεγγυότητας, κλπ

5. Ιανουάριος, Μάρτιος, Απρίλιος, Ιούνιος, κ.λ.π. όχι Γενάρης, Μάρτης, Απρίλης, Ιούνης, που ως ιδιωματικά ή λαϊκότρο-πα δεν ταιριάζουν στο νομικό ύφος. Επί-σης στα ονόματα: Δημήτριος, Αναστά-σιος, Αθανάσιος, Ιωάννης, Μιχαήλ, όχι Δημήτρης, Αναστάσης, Θανάσης, Γιάν-νης, Μιχάλης, εκτός αν ο ίδιος ο ενδια-φερόμενος χρησιμοποιεί έτσι το όνομά του.
6. Το χρέος με ο, όπως και τα παράγωγά του υπόχρεος, χρεοκοπία, χρεόγραφο. Αντίθετα η χρέωση με ω, καθώς και τα παράγωγά της χρεωστικό, χρεώστης.

Β. ΕΠΙΘΕΤΑ

1. Θηλυκά επίθετα σε -ος δεν υπάρχουν στη δημοτική: η έγγαμη (όχι έγγαμος) συμ-

βίωση, της έγγαμης συμβίωσης, την έγ-γαμη συμβίωση: Ομοια: η ομόρρυθμη, της ομόρρυθμης, την ομόρρυθμη εται-ρεία, η ανώνυμη, της ανώνυμης, την α-νώνυμη εταιρεία, την άμεση απόδειξη, η ένορκη κατάθεση, η νόμιμη μοίρα, η έ-κτακτη χρησικτησία, η εμπρόθεσμη ά-σκηση του ένδικου μέσου, η αδιατίμητη προίκα. Στον πληθυντικό: οι ανώνυμες εταιρείες, των ανώνυμων εταιρειών, τις ανώνυμες εταιρείες, οι ένορκες βεβαιώ-σεις, των ένορκων βεβαιώσεων, οι αδια-τίμητες προίκες κ.λ.π.

2. Η βίαη (όχι βιαία) διακοπή της δίκης, της βίαιης, τη βίαη κ.λ.π. Το δικαστήριο διέταξε τη βίαη προσαγωγή των μαρτύ-ρων (ή, σε ρηματική σύνταξη, να προσα-χθούν οι μάρτυρες βίαη ή με τη βία). Ε-πίσης αυτοδίκαιη η έκπτωση (όχι αυτοδί-καη).
3. Τα συγκριτικά γράφονται με ο: κυριότε-ρη, τιμότερος, πλουσιότερος, ειδικότε-ρος, νεότερη, σοφότερο. Ομοια και τα ε-πιρρήματα: ειδικότερα, τιμότερα, κυριό-τατα, σοφότερα. Εξαιρούνται μόνο όσα επίθετα ή επιρρήματα παράγονται από τοπικά επιρρήματα σε -ω (άνω, κάτω, έ-σω, άπω): κατώτερος, ανώτερη, εσώτε-ρη, απώτατα.

Γ. ΡΗΜΑΤΑ:

1. Όσα ρήματα είναι σύνθετα με πρόθεση δεν σχηματίζονται πάντα όπως τα απλά. Γιατί πολλά απ' αυτά, επειδή είναι λόγια, δεν έχουν χρησιμοποιηθεί στο δημοτικό λόγο και έτσι διατήρησαν την αρχική τους φωνητική μορφή. Έτσι ενώ λέμε και γράφουμε: δείχνω, δείχνεις, κλπ ε-ξακολουθούμε να λέμε και να γράφου-με: αποδεικνύω, αποδεικνύεις κ.λ.π. Ο-μοια: αποστέλλεται (όχι αποστέλνεται), επιρρίπτω (όχι επιρρίχνω) εμπίπτει (όχι εμπέφτει), επιδεικνύει (όχι επιδείχνει), επανήλθε (όχι επανήρθε). Ανάλογα: ε-

- ξαρτάται (όχι εξαρτιέται), προσαρτάται κλπ
2. Οι παθητικοί τύποι του αορίστου σε -θην, -θης - θη έχουν μεταπλαστεί σε -θηκα, -θηκες, -θηκε ή -τηκα, -τηκες, -τηκε: κλητεύθηκε (όχι εκλητεύθη), υποχρεώθηκε (όχι υπεχρεώθη), αναπτύχθηκε (όχι ανεπτύχθηκ), επιλήφθηκε, ανανεώθηκε, καταγγέλθηκε, αθωώθηκε, παραιτήθηκαν, καταδικάστηκε, επιδικάστηκαν κλπ. Όταν κάποια τέτοια ρηματική κατάληξη δεν ταιριάζει σε ορισμένο λόγιο ρήμα, μπορούμε να εκφράσουμε το ίδιο νόημα με ενεργητική διατύπωση ή χρησιμοποιώντας παρακείμενο ή υπερσυντέλικο ή να καταφύγουμε σε περίφραση: αντί “θα παραιτούνταν ως ...” “θα είχαν παραιτηθεί”, αντί “το ακίνητο αυτό χρησιμοποιούνταν ως ...” “οι ενάγοντες χρησιμοποιούσαν το ακίνητο αυτό ως ...” αντί “ο κατηγορούμενος συλληφθηκε” “ο κατηγορούμενος έχει ή είχε συλληφθεί” ή “η αστυνομική αρχή συνέλαβε τον κατηγορούμενο”, αντί “προάχθηκε” “η υπηρεσία τον προήγαγε” ή “πήρε προαγωγή”.
3. Η συλλαβική αύξηση διατηρείται μόνο όταν τονίζεται: έκρινε (αλλά κρίθηκε), έγραψε (αλλά γράψαμε), διάβασε (όχι εδιάβασε). Ο ίδιος κανόνας και όταν προηγείται πρόθεση. Και εδώ η εσωτερική συλλαβική αύξηση διατηρείται μόνο όταν τονίζεται: ενδιέφερε (αλλά ενδιαφέρονταν), συνέταξε (αλλά συντάξαμε), υπέγραψε, υπέγραψαν (αλλά υπογράψαμε). Φυσικά η προστακτική ουδέποτε παίρνει αύξηση: κρίνε, δώσε, υπόγραψε (όχι υπέγραψε).
4. Η χρονική αύξηση (τροπή του ο σε ω και του α σε η) έχει εκλείψει: όφειλε (όχι ώφειλε), άλλαξε (όχι ήλλαξε), ορισμένος (όχι ωρισμένος). Αρα εταιρεία περιορισμένης ευθύνης. Σε ελάχιστα ρήματα, αποκλειστικά της λόγιας παράδοσης, η

- τροπή του α σε η διατηρείται μόνο όπου η κατάργησή της θα εμφανιζόταν ως βεβαιασμένη: εισήγαγε, επήγαγε, προσήγαγε.
5. Η προστακτική της ενεργητικής φωνής διατηρεί το φωνήεν του θέματος: σβήστε, σώστε, αρχίστε, ρίξτε, πάψτε, φωνάξτε, σημειώστε. Επομένως διατηρείται και το η, όταν θεματικό φωνήεν είναι αυτό: αφήστε, ωθήστε. Να μην συγχέεται με την κατάργηση του η της υποτακτικής.
6. Πουλάω (και πουλώ), πούλησε, πούλησαν (όχι πωλώ, πώλησε, πώλησαν). Αλλά πώληση (όχι πούληση), πωλητής, αγοραπωλησία.

Δ. ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ:

1. Προηγούμενος (όχι προηγούμενα), επομένως (όχι επόμενα), επειγόντως, αλυστελώς, αυτεπαγγέλτως, αυτοδικαίως, επεικώς. Η κατάληξη σε α μόνο όπου ταιριάζει: έκρινε νόμιμα, ασκήθηκε εμπρόθεσμα, οδηγούσε επικίνδυνα, επιπόλαιο, εφαρμόζεται αυστηρά. Σε αρκετές περιπτώσεις με την αλλαγή της κατάληξης αλλάζει και το νόημα: άμεσα ενδιαφερόμενος αλλά επιστρέφω αμέσως. Τα εμφανώς, προδήλως, ουδόλως, ουδαμώς, παντελώς είναι όχι μόνο ασυμβίβαστα με τη δημοτική αλλά και περιττά. Η καταφατική ή αρνητική διατύπωση, χωρίς ρητορική έμφαση, είναι προτιμότερη και πειστικότερη.
2. Αντί του ενταύθα εδώ, αντί του αυτόθι εκεί, αντί του ένθα όπου (όπου παραπάνω ή όπου πιο πάνω, οπ. παραπ. όχι ενθ. ανωτ.) Όχι εντός της προθεσμίας αλλά “μέσα στην προθεσμία”. Το μεταξύ μπορεί να χρησιμοποιείται όπως και το ανάμεσα, το έναντι επίσης παράλληλα με το απέναντι, το πράγματι εξίσου με το πραγματικά. Το ενώπιον, όπου είναι καθεωρένο. Αντί του παραχρήμα “αμέ-

σως”, αντί του άμα “μόλις” (άμα τω θανάτω του διαθέτη - μόλις παρέλθει η προθεσμία ή : με την παρέλευση της προθεσμίας). Τα βάσει, δυνάμει, λόγω έκτοτε είναι ανεκτά μόνο όπου είναι απαραίτητα. Έτσι αντί του “βάσει του τίτλου” θα προτιμήσουμε το: με βάση τον τίτλο, αντί του “δυνάμει της διαθήκης” καλύτερα να γράψουμε: με τη διαθήκη, αντί του άρχισε έκτοτε νεμόμενος: άρχισε από τότε να νέμεται, αντί του λόγω πνευματικής ασθένειας: εξαπίας πνευματικής ασθένειας ή, καλύτερα, επειδή έπασχε από πνευματική ασθένεια.

Ε. ΜΕΤΟΧΕΣ:

Οι μόνο μετοχικοί τύποι που γνωρίζει η δημοτική είναι: α) του ενεστώτα της ενεργητικής φωνής: καταθέτοντας, αποβλέποντας σε, αρχίζοντας (με ο όταν δεν τονίζεται), επιζητώντας να, κατηγορώντας, ασκώντας (με ω όταν τονίζεται): β) του ενεστώτα της παθητικής φωνής: αμυνόμενος, νεμόμενη, κατεχόμενο ακίνητο, προσδοκώμενος, υφιστάμενος, επικαλούμενη, διατηρούμενο και γ) του παρακειμένου της παθητικής φωνής σε -μένος: καταδικασμένος, αποθαρρημένος, ανανεωμένη, χρεωμένο. Μετοχές αορίστου, ενεργητικής ή παθητικής φωνής, είναι απαράδεκτες. Είναι λοιπόν εσφαλμένες οι εκφράσεις: επιδικασθέντες τόκοι (τόκοι που επιδικάστηκαν ή που έχουν επιδικαστεί), προβληθέντες ισχυρισμοί (ισχυρισμοί που έχουν ή είχαν προβληθεί ή που προβλήθηκαν), διάδικος ερημοδικασθείσα (που είχε ερημοδικαστεί). Μπορούν όμως μετοχικοί τύποι του ενεργητικού ή παθητικού αορίστου να χρησιμοποιούνται κατ’ εξαίρεση ως ουσιαστικά ή επίθετα: ο πτωχεύσας, ο θανατωθείς, οι προαχθέντες (υπάλληλοι) - όχι όμως οι υπάλληλοι προαχθέντες τοποθετήθηκαν, γιατί εδώ είναι μετοχή. Γενικά οι μετοχές πρέπει να αποφεύγονται, γιατί

συνδέονται με συντακτικές πλοκές ασυμβίβαστες με τη δημοτική. Είναι πάντα προτιμότερο να χρησιμοποιούμε μικρές αυτοτελείς προτάσεις, παρατακτικά, είτε με τελείες, είτε με συνδέσμους: Αντί: θανόντος του διαθέτη τα τέκνα του επιλήφθηκαν της κληρονομίας, θα γράφουμε: όταν ή αφού πέθανε ο διαθέτης, τα τέκνα του επιλήφθηκαν... ή ο διαθέτης πέθανε και τα τέκνα του επιλήφθηκαν ή μετά το θάνατο του διαθέτη ... Αντί: οι υπάλληλοι προαχθέντες τοποθετήθηκαν, θα γράφουμε: οι υπάλληλοι μετά την προαγωγή τους (ή αφού πήραν προαγωγή) τοποθετήθηκαν. Είναι επίσης δυνατή η ενεργητική φωνή: ο εργοδότης προήγαγε τους υπαλλήλους και τους τοποθέτησε... Αντί: του δικάζοντος ερήμην, προτιμότερο το: δικάζει ερήμην. Το δικαζει αντιμωλία περιπεύει πάντα.

ΣΤ. ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

Οι κτητικές αντωνυμίες αυτού, αυτής, αυτών δεν χρησιμοποιούνται καθόλου στη δημοτική.

Οχι με τις προτάσεις αυτού αλλά με τις προτάσεις του, όχι η αξίωση αυτής αλλά η αξίωσή της, όχι η κυριότητα αυτών αλλά η κυριότητά τους, όχι η κληρονομική αυτών ιδιότητα αλλά η κληρονομική τους ιδιότητα ή η κληρονομική ιδιότητά τους. Αντίθετα οι παραπάνω αντωνυμίες είναι επιτρεπές ως δεικτικές: η διάταξη αυτού του νόμου ή του νόμου αυτού, η παράβαση αυτής της διάταξης ή της διάταξης αυτής, τα άρθρα αυτών των νόμων ή των νόμων αυτών κλπ.

Ζ. ΣΤΙΞΗ

Η χρήση των κομμάτων είναι πιο περιορισμένη απ’ ότι στην καθαρεύουσα. Με τη μικροπερίοδη σύνταξη τα πολλά κόμματα είναι περιττά. Στη θέση τους μπαίνει τελεία.

Τα κόμματα ρυθμίζουν το νοηματικό ρυθμό της φράσης. Έτσι δεν χρειάζεται κόμμα πριν από κάθε αναφορική πρόταση ούτε

πριν από τις προτάσεις που αποτελούν αντικείμενα, επιθετικούς ή επιρρηματικούς προσδιορισμούς.

Παραδείγματα: Η ανταγωγή που ασκείται προφορικά καταχωρίζεται στα πρακτικά. Σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά η έφεση πρέπει να απορριφθεί. Το συμβούλιο αποφάσισε όσα περιέχονται στα πρακτικά. Το δικαστήριο έκρινε ότι /πως ο κατηγορούμενος είναι ένοχος. Το Σύμβαμα που ψηφίστηκε από τη Βουλή μεταγλωττίστηκε στη δημοτική και το μεταγλωτισμένο κείμενο κυρώθηκε με ψήφισμα της Βουλής.

Η. ΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

α) Πνεύματα δε σημειώνονται (π.χ. ο άνθρωπος, η ημέρα).

β) Οι μονοσύλλαβες λέξεις δεν τονίζονται. Μονοσύλλαβες θεωρούνται και εκείνες που προφέρονται σαν μια συλλαβή: για, μια, πια, πιο, ποιος, γιος, πω εκτός αν εκφωνηθούν ως δύο συλλαβές (το βιος του, αλλά ο βίος του ανθρώπου).

γ) Εξαιρούνται και τονίζονται, αν και μονοσύλλαβες, οι λέξεις: πού, πώς, όταν χρησιμοποιούνται ως ερωτηματικές (πού βρίσκεται η αλήθεια? Πώς αποδεικνύεται ο ισχυρισμός? Έστω και σε πλάγια ερώτηση: (δεν απάντησε πώς λέγεται). Σε όλες τις λοιπές περιπτώσεις τα “που” και “πως” μένουν άτονα (η ένσταση που προβάλλει, ισχυρίζεται πως έχει αλλάξει κατοικία).

Τονίζεται επίσης το διαζευκτικό ή (ένσταση ή αντένσταση?)

δ) Τονίζονται όλες οι λέξεις που έχουν περισσότερες από μία συλλαβές.

Ε) Τονικό σημάδι είναι πάντα η οξεία (πήρε, δώσε, μήλο, αγαπά)

II. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ - ΟΡΟΛΟΓΙΑ

Ιδιαίτερο λεξιλόγιο της δημοτικής υπάρχει ιδίως στα πράγματα και στις έννοιες της καθημερινής ζωής. Η δημοτική

δε διαθέτει δικό της λεξιλόγιο για λόγιες έννοιες ούτε για επιστημονικούς όρους.

Επομένως αντικαθίστανται οι λέξεις π.χ. οφθαλμός, περισκελής, μάμμη, ύδωρ, ρίπω, δεικνύω, σέλλω. Θα εξακολουθήσουμε όμως να χρησιμοποιούμε τις λέξεις: οφθαλμίατρος, υδραγωγείο, υδροδιανομέας (προσαρμογές βέβαια στο κλιτικό σύστημα της δημοτικής), απορρίπω, αποδεικνύω, αποστέλλω. Επίσης θα εξακολουθήσουμε να χρησιμοποιούμε όλους τους νομικούς όρους: αγωγή, μήνυση, σύμβαση, κληροδοτήμα, υπαναχώρηση, προσεπίκληση, κατάσχεση, δεδικασμένο, ισόβια πρόσοδος, προσαρμοσμένους στις καταλήξεις και στο κλιτικό σύστημα της δημοτικής. Θα παραμείνουν στην καθιερωμένη μορφή και κλίση τους: ενάγων - ενάγοντος, εναγόμενος - εναγομένου, ερήμην, αντιμωλία, αιτία θανάτου, υπέρ τρίτου, εξ αδιαθέτου, εξ αδιαρέτου, καθ' ου, καθ' ης.

III. ΣΥΝΤΑΞΗ

Είναι ασυμβίβαστη με τη δημοτική η μικροπερίοδη σύνταξη, οι πολύπλοκες φράσεις, οι υποτεταγμένες - δευτερευουσες προτάσεις. Υποκείμενο, ρήμα, αντικείμενο. Φυσικά ο λόγος δεν πρέπει να γίνεται ασθματικός και κάθε υπερβολή κουράζει. Κατευθυντήρια όμως αρχή είναι η μικροπερίοδη, αναλυτική και παρατακτική σύνταξη. Μόνο με τέτοια σύνταξη αποφεύγουμε τις μετοχές, τα υπερβατά σχήματα, την ονοματική σύνταξη, την αλυσίδα από γενικές, που είναι φαινόμενα ριζικά ασυμβίβαστα με τη δημοτική έκφραση.

Ειδικότερα: προσοχή στην αρχή της φράσης. Αν αρχίσουμε μεπρδεμένα, θα καταλήξουμε σε φραστικό σωρείτη, θα τυλιχτούμε στα “δοθέντος, ήτοι, δε” κλπ. Το “επειδή” στην αρχή κάθε σκέψης είναι περιττό και μας στερεί από ένα χρήσιμο απιολογικό σύνδεσμο που θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε μέσα στην πρόταση. Επιπλέον

ον η χρήση του “επειδή” παρασύρει συνειρμικά σε πολύπλοκη διατύπωση. Εισάγει στο δαίδαλο των δευτερευουσών προτάσεων. Η αρχή της πρότασης να είναι τέτοια ώστε να προδικάζει το τέλος της.

Είναι σφάλμα να μπαίνει ένα πλέγμα συλλογισμών στην ίδια πρόταση. Οι συλλογισμοί πρέπει να εκτίθενται διαδοχικά σε σειρά μικρών αυτοτελών προτάσεων που θα βρίσκονται σε νοηματική ακολουθία.

Να αποφεύγουμε τον πειρασμό των προκατασκευασμένων - τυποποιημένων φράσεων που συνηθίζονταν στην καθαρεύουσα. Οι φράσεις αυτές χαρακτηρίζονται από τρία συντακτικά φαινόμενα που είναι ξένα προς τη δομή της δημοτικής: Πρώτον από τις μετοχές, δεύτερον από την ονομαστική σύνταξη και τρίτον από τα υπερβατά σχήματα. Όταν οι προτάσεις είναι μικρές και αυτοτελείς, οι μετοχές δεν χρειάζονται. Και αντίθετα, όταν μπορούμε στον πειρασμό να χρησιμοποιήσουμε μετοχές, θα οδηγηθούμε σε πολύπλοκη σύνταξη. Το ίδιο ισχύει για την ονομαστική σύνταξη. Δημοτική σημαίνει ρήμα, και μάλιστα, ό-που είναι δυνατόν, στην ενεργητική φωνή και με συγκεκριμένο υποκείμενο. Έτσι, στην καθαρεύουσα μπορούσαμε να γράφουμε: “η προς τον σκοπόν αποφυγής περιπτώσεων δαπανών και εξοικονομήσεως δικαστικής ενεργείας υπαγορευομένη συνεκδίκασις συναφών υποθέσεων τη συνδρομή των άρθρων 246 ΚΠολΔ προουθέσεων”. Αν το ίδιο νόημα διατυπωθεί με όμοια σύνταξη, με απλή μεταβολή των καταλήξεων, θα κατασκευάσουμε ένα γλωσσικό τέρας. Για να διατυπωθεί το νόημα αυτό σε πραγματική δημοτική πρέπει να μεταπλαστεί σύμφωνα με τη συντακτική της δομή. Πρέπει λοιπόν να ξεφύγουμε εντελώς από το προκατασκευασμένο αυτό σχήμα, να σκεφτούμε δημοτικά: “Η συνεκδίκαση συναφών υποθέσεων, έτσι ώστε να αποφεύγονται περιπτώσεις δαπάνης και

να εξοικονομείται δικαστική ενέργεια, εξαρτάται από τη συνδρομή των προουθέσεων που ορίζει (ή που προβλέπει) το άρθρο 246 ΚΠολΔ”. Η “Η συνεκδίκαση συναφών υποθέσεων αποσκοπεί στην αποφυγή περιπτώσεων δαπανών και στην εξοικονόμηση δικαστικής ενέργειας. Πότε συντρέχουν οι προουθέσεις για τη συνεκδίκαση αυτή προβλέπει το άρθρο 246 ΚΠολΔ”. Η ακόμη απλούστερα: “Για να συνεκδικαστούν συναφείς υποθέσεις πρέπει να συντρέχουν οι προουθέσεις του άρθρου 246 ΚΠολΔ. Με τη συνεκδίκαση αυτή αποφεύγονται περιπτώσεις δαπάνης και εξοικονομείται δικαστική ενέργεια”.

Επισημαίνουμε με παραδείγματα μερικά από τα συνηθέστερα συντακτικά σφάλματα:

α) Ονομαστική σύνταξη

ΛΑΘΟΣ: Ο προσδιορισμός του επωνύμου των μελλόντων να γεννηθούν τέκνων γίνεται από τους συζύγους με κοινή δήλωσή τους.

ΟΡΘΟ: (Με ρηματική σύνταξη και σε ενεργητική φωνή) Οι σύζυγοι προσδιορίζουν με κοινή δήλωσή τους το επώνυμο των τέκνων που θα γεννηθούν (“ή που μέλλουν να γεννηθούν”).

Λ: Στο δια του Ν. 1329/83 καθιερούμενο σύστημα προσδιορισμού του επωνύμου των τέκνων υφίσταται κενό όσον αφορά το επώνυμο του τέκνου συζύγων τελούντων σε διάσταση.

Ο: (Με ρηματική σύνταξη, σε απλή και άμεση διατύπωση) Ο Ν. 1329/83 δεν ρυθμίζει πως προσδιορίζεται το επώνυμο των τέκνων, όταν οι σύζυγοι βρίσκονται σε διάσταση.

Λ: Ενόψει του ασημάντου του ελλείποντος από την οφειλόμενη αποζημίωση ποσού.

Ο: Επειδή (ή αφού ή διότι) το ποσό που λείπει από την οφειλόμενη αποζημίωση είναι ασημαντό.

β) Υπερβατό σχήμα

Λ: Η κατά τις διατάξεις του νόμου αρμοδιότητα του Υπουργού για την έκδοση παραχωρητηρίων.

Ο: (αποφεύγοντας το υπερβατό και χρησιμοποιώντας ρηματική σύνταξη στο τέλος). Η αρμοδιότητα που έχει ο Υπουργός κατά το νόμο να εκδίδει παραχωρητήρια.

Λ: Η με την αγωγή αυτή ανοιγείσα δίκη δεν ιδρύει σχέση αναγκαστικής ομοδικίας.

Ο: (Απλή ανάλυση της μετοχής οδηγεί σε στρωτή, ρηματική σύνταξη). Η δίκη που ανοίχτηκε με την αγωγή αυτή δεν ιδρύει σχέση αναγκαστικής ομοδικίας.

Λ: Όταν αυτός αρνείται να συναινέσει στο από τον άλλο σύζυγο προτεινόμενο επώνυμο

Ο: Όταν αυτός αρνείται να δεχτεί το επώνυμο που προτείνει ο άλλος σύζυγος

Λ: Κατά την από το πρωτοδικείο εξενεχθείσα κρίση

Ο: Κατά την κρίση του πρωτοδικείου, κατά την κρίση που έχει εκφέρει το πρωτοδικείο

Λ: Βάσει του από την απάλειψη της εξαίρεσης εκείνης συναγόμενου επιχειρήματος.

Ο: Με βάση το επιχείρημα που συνάγεται από την απάλειψη της εξαίρεσης εκείνης

Λ: Διότι με την από τον ασφαλισμένο πληρωμή των εισφορών...

Ο: Διότι με την πληρωμή από τον ασφαλισμένο των εισφορών...

γ) Μετοχές, ιδίως ως γενικές απόλυτες

Λ: Του ισχυρισμού αυτού μη ασκούντος επιρροή, καταργηθείσης της ένστασης ακόλαστου βίου της μητέρας.

Ο: (Πρόκειται για αιτιολογική πρόταση που μπορεί να διατυπωθεί είτε χωριστά ύστερα από τελεία, είτε με κάποιο αιτιολογικό σύνδεσμο, λ.χ. επειδή, εφόσον, αφού, διότι, γιατί. Πάντως οι γενικές απόλυτες είναι απαράδεκτες). Ο ισχυρισμός αυτός δεν ασκεί επιρροή, αφού η ένσταση ακόλαστου βίου της μητέρας έχει καταργηθεί.

Λ: Επιφυλασσομένου στους εναγομένους του δικαιώματος ανταπόδειξης.

Ο: Επιφυλάσσεται όμως στους εναγομένους το δικαίωμα ανταπόδειξης (ή διατηρούν όμως οι εναγόμενοι το δικαίωμα να ανταποδείξουν).

Λ: Μη εφαρμοζομένης της διατάξεως του καταργηθέντος άρθρου 4, η γνώμη εκείνη δεν είναι πλέον υποστηρίξιμη, εκκλίποντος του σχετικού νομοθετικού ερείσματος.

Ο: Εφόσον η διάταξη του άρθρου 4 καταργήθηκε και δεν εφαρμόζεται, η γνώμη εκείνη δεν μπορεί πλέον να υποστηριχτεί, διότι έχει εκλείψει το νομοθετικό της έρεισμα.

δ) Χρήση του “όπως” στη θέση του “να”

Λ: Επιφυλάσσεται το δικαστήριο όπως συνεκτιμήσει

Ο: Επιφυλάσσεται το δικαστήριο να συνεκτιμήσει

Λ: Αποφάσισε όπως μετέλθει βία για την πραγματοποίηση του εγκληματικού του σκοπού

Ο: Αποφάσισε να μεταχειριστεί βία για να πραγματοποιήσει τον εγκληματικό του σκοπό.

ε) Ανωτέρω, κατωτέρω, πιο πάνω, παρακάτω κ.λ.π.

Γίνεται κατάχρηση των επιρρημάτων αυτών. Συχνά μέσα στην ίδια σκέψη ή και στην ίδια φράση παρεμβάλλονται τέτοιες εκφράσεις που βαρύνουν χωρίς λόγο τη συνταξη και συσκοτίζουν παρά διευκρινίζουν. Είναι λ.χ. εντελώς περιττό να γράφουμε “οι ανωτέρω ενάγοντες”, αφού αρκεί η μνεία “οι ενάγοντες”. Οπου τέτοιες εκφράσεις είναι απαραίτητες, εφόσον χρησιμοποιούνται στη θέση δεικτικών αντωνυμιών, μπορούν να εναλλάσσονται με αυτές: “Η εναγομένη αυτή”.

Γενικότερα η δημοτική διατύπωση χαρακτηρίζεται από αμεσότητα, απλότητα και σαφήνεια. Πρέπει άρα να αποφεύγουμε την έμμεση, παρενθετική, υπαινικτική και παρεμπόρουσα διατύπωση νοημάτων.

Τα νοήματα πρέπει να διατυπώνονται παρατατικά, διαδοχικά, άμεσα.

Παράδειγμα:

“Ο πρώτος λόγος του αναιρετηρίου, κατά το μέρος του που στηρίζεται σε λήψη υπόψη από το Εφετείο, ανεπίτρεπτα για το σχηματισμό της κρίσης του, ότι οι αναιρεσείοντες συναίνεσαν στις αναφερόμενες στην αναιρεσιβαλλόμενη παραχώρησης της χρήσης του μισθίου από τον αρχικό μισθωτή και τις αναιρεσείουσες κληρονόμους του, διαδοχικά, σε εταιρείες των οποίων ήταν μέλη, αντιστοίχως, καταθέσεων μαρτύρων, παρά τον όρο της μισθωτικής σύμβασης, που απαγόρευε την από τον μισθωτή πρόσληψη συνεταιρίου χωρίς συναίνεση του εκμισθωτή αποδεικνυόμενη με έγγραφο, είναι απαράδεκτος εφόσον ούτε στη με αριθμό 11α διάταξη του άρθρου 559 ΚΠολΔ ούτε σε άλλη διάταξη του ίδιου άρθρου εμπίπτει”.

Είναι φανερό ότι ο συντάκτης επιδίωξε να συυφάνει πλήθος vonημάτων στην ίδια φράση. Χρησιμοποίησε έτσι υποτεταγμένες προτάσεις και υπερβατό σχήμα (λήψη υπόψη καταθέσεων μαρτύρων) με τελικό αποτέλεσμα μια στρυφνή και δυσνόητη φράση. Η φράση αυτή έχει όλα τα δομικά γνωρίσματα της καθαρεύουσας και είναι τόσο ξένη προς το νεοελληνικό λόγο όσο θα ήταν κι αν είχε διατηρηθεί το κλιπικό σύστημα της καθαρεύουσας.

Το δημοτικιστικό κίνημα και η καθιέρωση της δημοτικής έχει ως στόχο την αποκατάσταση του ζωντανού νεοελληνικού λόγου ως καθολικού γλωσσικού οργάνου, ώστε να λήξει ο γλωσσικός διχασμός και η γλωσσική αλλοτριώση του ελληνικού λαού. Ο στόχος αυτός δεν επιτυγχάνεται με παραχωρήσεις ή με μισές λύσεις. Διότι η δημοτική, όπως κάθε γλώσσα, αποτελεί ένα σύνολο με γραμματικοσυντακτική συνέπεια. Ετσι λ.χ. η καθαρευουσιάνικη σύνταξη οδηγεί κατ' ανάγκην στη χρήση μετοχών. Δεν αρκεί λοιπόν να υιοθετήσουμε μερικές καταλήξεις της δημοτικής. Πρέπει να γράψουμε δημοτικά, που σημαίνει απλά.

Η παραπάνω σκέψη μπορούσε να διατυπωθεί επιτυχέστερα ως εξής:

“Ο πρώτος λόγος του αναιρετηρίου στηρίζεται κατά ένα μέρος στο ότι το εφετείο ανεπίτρεπτα έλαβε υπόψη καταθέσεις μαρτύρων προκειμένου να σχηματίσει την κρίση του ότι οι αναιρεσείουσες είχαν συναίνεσει στην παραχώρηση της χρήσης του μισθίου από τον αρχικό μισθωτή και από τις αναιρεσιβλητες κληρονόμους του, διαδοχικά, σε εταιρείες των οποίων ήταν μέλη, παρά τον όρο της μισθωτικής σύμβασης που απαγόρευε την πρόσληψη συνεταιρών χωρίς έγγραφη συναίνεση του εκμισθωτή. Ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος, διότι δεν εμπίπτει στο άρθρο 559 11α του ΚΠολΔ ούτε σε άλλη διάταξη του ίδιου άρθρου”.

Και η διατύπωση όμως αυτή δεν είναι ικανοποιητική. Διότι, αν και στρωτή, δεν είναι απλή. Μια αληθινά δημοτική σύνταξη προϋποθέτει λιπότερη διατύπωση. Κι αυτή με τη σειρά της προϋποθέτει μια αναλυτική, μικροπερίοδη κατάστρωση. Ετσι, απαλλάσσοντας την περικοπή από τα περιττά και τα αυτονόητα, θα μπορούσαμε να καταλήξουμε στην ακόλουθη σύνταξη:

“Οι αναιρεσείουσες προβάλλουν με τον πρώτο λόγο ότι στο μισθωτήριο υπήρχε όρος που απαγόρευε την πρόσληψη συνεταιρίου χωρίς έγγραφη συναίνεση του εκμισθωτή. Ότι όμως το Εφετείο έλαβε υπόψη καταθέσεις μαρτύρων προκειμένου να σχηματίσει την κρίση του ότι οι αναιρεσείουσες είχαν συναινέσει στην παραχώρηση της χρήσης του μισθίου σε εταιρείες στις οποίες οι αναιρεσιβλητες ήταν μέλη. Ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος, διότι δεν εμπίπτει στο άρθρο 559 αριθ 11α του ΚΠολΔ ούτε σε άλλη διάταξη του ίδιου άρθρου”.

ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

Επισημαίνουμε παρακάτω μερικές από τις τυποποιημένες ή συννηθισμένες εκφράσεις που εξακολουθούν να χρησιμοποιού-

νται εσφαλμένα. Παραθέτουμε και την αντίστοιχη σωστή απόδοσή τους στη δημοτική

ΛΑΘΟΣ: προ του ΑΚ, προ του γάμου, προ της σύστασης, προ της τελεσιδικίας.

ΟΡΘΟ: πριν από το ΑΚ, πριν από το γάμο, πριν από τη σύσταση, πριν από την τελεσιδικία.

Λ: από πλευράς, από απόψεως, από της τελεσιδικίας, από του γάμου και εφεξής.

Ο: από την πλευρά, από την άποψη, από την τελεσιδικία, από το γάμο και πέρα.

Λ: πλην άλλων, πλην της περιπτώσεως, πλην της ενάγουσας.

Ο: εκτός από τους άλλους, εκτός από την περίπτωση, εκτός από την ενάγουσα.

Λ: περί του αντιθέτου, περί του ότι, δίκη περί την εκτέλεση.

Ο: για το αντίθετο, σχετικά με το ότι ή για το ότι, δίκη σχετική με την εκτέλεση (βλ. και άρθρο 937 ΚΠολΔ).

Λ: προς αποφυγή δαπανών, προς υποβολή ερωτήσεων, προς εκδίκαση.

Ο: για την αποφυγή δαπανών ή για να αποφευχθούν δαπάνες, για την υποβολή ερωτήσεων ή για να τους υποβληθούν ερωτήσεις, για την εκδίκαση ή για να εκδικαστεί ή προκειμένου να εκδικαστεί.

Λ: του αυτού νόμου, του αυτού άρθρου

Ο: του ίδιου νόμου, του ίδιου άρθρου

Λ: παραγραφή εν επιδικία, εν ομοδικία

Ο: παραγραφή κατά την επιδικία, σε ομοδικία ή σε σχέση ομοδικίας

Λ: δια του συμβολαίου, να δημοσιευθεί δια της εφημερίδας της Κυβερνήσεως ή δια του τύπου.

Ο: με το συμβόλαιο, να δημοσιευθεί στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως ή στον τύπο. Μπορούμε όμως να χρησιμοποιούμε την καθιερωμένη έκφραση “δια του τύπου”, “δια του εισαγγελέα” ή “μέσω του εισαγγελέα”.

Λ: άλλως επέρχεται ακυρότητα, επί ποινή ακυρότητας, επί ποινή απαράδεκτου.

Ο: διαφορετικά (ή σε κάθε άλλη περίπτωση)

επέρχεται ακυρότητα, με κύρωση ή με ποινή την ακυρότητα, με συνέπεια ή με ποινή το απαράδεκτο ή διαφορετικά θα είναι απαράδεκτη (η ένσταση).

Λ: άλλως ζήτησε την επιδίκαση αποζημίωσης.

Ο: επικουρικά ζήτησε να του επιδικαστεί αποζημίωση.

Λ: η εν λόγω διαθήκη, το εν λόγω όχημα, προς την εν λόγω κατεύθυνση.

Ο: η διαθήκη αυτή, το όχημα αυτό ή το πιο πάνω όχημα, προς την κατεύθυνση αυτή ή προς την κατεύθυνση που προαναφέρθηκε.

Λ: όπως επιδικαστεί, όπως συνεκδικαστούν, όπως ερευνηθεί.

Ο: για να επιδικαστεί, για να συνεκδικαστούν, για να ερευνηθεί.

Λ: ήτοι εφαρμόζεται, ήτοι από 3.4.84 έως 30.5.86

Ο: εφαρμόζεται δηλαδή, δηλαδή από 3.4.84 έως ή ως 30.5.86

Λ: λόγω ανυπαρξίας αιτίας, λόγω αχρεωσότητος, λόγω της αναπηρίας του.

Ο: επειδή δεν υπάρχει αιτία, εξαιτίας του αχρεωσότητος, από την αναπηρία του.

Λ: ως ελέχθη, ως άνω ισχυρισμός, ως προκύπτει, ως θεσπίζει η διάταξη του νόμου.

Ο: όπως σημειώθηκε ή όπως αναφέρθηκε ή όπως εκτίθεται πιο πάνω, ο πιο πάνω ή ο παραπάνω ισχυρισμός ή ο ισχυρισμός που προαναφέρθηκε, όπως θεσπίζει η διάταξη του νόμου.

Λ: δοθέντος ότι

Ο: επειδή ή με τη σκέψη ότι ή αν ληφθεί υπόψη ότι ή με δεδομένο ότι

Λ: υπηρετεί σαν λογιστής, δικαιούται σαν απλός ομόδικος να αρνηθεί.

Ο: υπηρετεί ως λογιστής, δικαιούται ως απλός ομόδικος να αρνηθεί (το σαν χρησιμοποιείται κυρίως για παρομοιώσεις: ήρθε σαν σίφουνας).

Λ: Εν προκειμένω

Ο: Στην ένδικη (ή παρούσα ή υπόψη) περίπτωση ή στην περίπτωση αυτή.

Λ: όθεν δικαιούται

Ο: άρα, λοιπόν, επομένως, μετά τις σκέψεις αυτές, γι' αυτό και δικαιούται (άλλοι αιτιολογικοί ή συμπερασματικοί σύνδεσμοι που μπορούμε να χρησιμοποιούμε: εφόσον, αφού, διότι, γιατί, επειδή, γι' αυτό και, με συνέπεια να, με αποτέλεσμα ή επακόλουθο να, κι έτσι)

Λ: εφόσον καλύπτονται, εφόσον διαρκεί η ανικανότητα

Ο: όσο καλύπτονται ή στο μέτρο που καλύπτονται, όσο διαρκεί η ανικανότητα.

Λ: με την μεν αριθμό 312/83 απόφαση, η υπ' αριθμ. 312/83 απόφαση

Ο: με την απόφαση αριθ 312/83, η απόφαση 312/83

Λ: το μεν ... το δε, κατά δε την διάταξη του άρθρου 416 ΑΚ

Ο: αφενός ... αφετέρου, ενώ κατά τη διάτα-

ξη του άρθρου 416 ΑΚ. Προτιμότερο πάντα να βάζουμε τελεία και να αρχίζουμε νέα πρόταση, οπότε το "δε" δεν χρειάζεται. Γενικά η χρήση του δε δεν είναι απαραίτητη στη δημοτική.

Γράφονται ως μία λέξη τα: εφόσον, αφενός, αφετέρου, καταρχήν, εξάλλου, ενόψει (με ει), υπόψη (με η), εξίσου, αφότου, εωσότου ή ωσότου, μολονότι, ωστόσο, εξαπίας κ.α.

Γράφονται σε δύο χωριστές λέξεις τα: υπέρ ου, υπέρ ων, καθ' ου, καθ' ης, κλπ. Μετ' απόδειξη, κατ' ανάγκην, κατ' ουσίαν, κατ' εξουσιοδότηση, κατ' εξαίρεση.

Χωρίς ενδιάμεσες τελείες τα: ΑΚ, Κ-ΠολΔ. ΕισΝΑΚ, ΕρμΑΚ, ΚΠΔ ή ΚΠοινΔ. Ούτε στο τέλος χρειάζεται τελεία, γιατί το σύμπλεγμα των αρχικών αυτών επέχει θέση λέξης

“Ο εξέχων ρόλος του Ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού στη διαδικασία της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης”

Καραγιώργου Βίκυς

Δικηγόρου L.L.M.

Υποψήφιας Διδάκτορος του Ευρωπαϊκού Δημοσίου Δικαίου
στο Παν/μιο της Κολονίας

Η αναγνώριση της Τουρκίας ως υποψήφιας προς ένταξη χώρας κατά τη σύνοδο κορυφής στο Ελσίνκι και συνακόλουθα η απαιτούμενη θεμελιακή ανασυγκρότηση της δομής και λειτουργίας του Τουρκικού κράτους, ώστε ν' ανταποκριθεί στο λεγόμενο “δημοκρατικό κεκτημένο”, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και οι πρόσφατες αντιδράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την συμμετοχή του “ακροδεξιού” Haider στον κυβερνητικό συνασπισμό στην Αυστρία, επανέφερε στο προσκήνιο το ρόλο και τη σημασία του Ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού στη διαδικασία της Ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Ο κεντρικός άξονας της παρούσας ανάλυσης αφορά τον προσδιορισμό του Ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού ως έννοιας-κλειδί για την κατανόηση της διαδικασίας της Ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Η προαναφερθείσα έννοια προϋποθέτει ωστόσο την σαφή οριοθέτηση δύο βασικών συνιστωσών: της έννοιας της Ευρώπης και του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού αφενός και της έννοιας του νομικού πολιτισμού ως ειδικής έννοιας, αφ' ετέρου.

Κατ' αρχήν όσον αφορά την πολυσυζητημένη έννοια της Ευρώπης, θα πρέπει επιγραμματικά να ειπωθεί πως πρόκειται για μία ανοιχτή και ταυτόχρονα σύνθετη έννοια, η οποία οριοθετείται από την ύπαρξη ενός συγκεκριμένου γεωγραφικού χώρου, τα σύνορα του οποίου δεν είναι σταθερά προκαθορισμένα, αλλά υπόκεινται και σε περαιτέρω διεύρυνση, ιδιαίτερα προς τα ανατολικά. Πέρα όμως από τον αρχικό προσδιορισμό

της Ευρώπης, ως ύπαρξης ενός συγκεκριμένου γεωπολιτικού χώρου, ο πρωταρχικός συνεκτικός δεσμός αυτού, που αποκαλείται Ευρώπη είναι ο κυρίως μέσα από την πολυμορφία και τη διαφορετικότητα του, αναδεικνυόμενος κοινός ευρωπαϊκός πολιτισμός. Ο πολιτισμός αυτός, οι ρίζες του οποίου εκπορεύονται από την Ελληνική αρχαιότητα, αποτυπώνεται στις διαχρονικές θαυμαστές επιδόσεις, στους τομείς της τέχνης και των επιστημών - με χαρακτηριστικό παράδειγμα τον Ευρωπαϊκό νομικό πολιτισμό, ως σημαντικό επιμέρους τομέα του - και διέπεται από την προσήλωση του, στις αρχές του Ουμανισμού, του Ορθολογισμού και του σεβασμού της διαφορετικότητας. Στο σημείο αυτό, θα πρέπει να γίνει και ο προσδιορισμός της δεύτερης συνιστώσας και ειδικότερα του όρου “νομικός πολιτισμός”. Ο εννοιολογικός προσδιορισμός του προαναφερθέντος όρου, διέπεται από τη δογματική αφετηρία, πως η έννομη τάξη, δεν αποτελεί μια φυσική κατάσταση, κάτι δηλαδή εκ των προτέρων δεδομένο, αλλά είναι μια πολιτισμική κατάσταση *per excellence*, που γι αυτό, άλλωστε, βρίσκεται σε συνεχή διακινδύνευση. Ειδικότερα η έννομη τάξη, θεωρείται η αποκρυστάλλωση μιας σειράς πολιτικών διεργασιών, οι οποίες επηρεάζονται και καθορίζονται σε ιδιαίτερα σημαντικό βαθμό, από τις εκάστοτε πολιτισμικές επιρροές, έτσι ώστε, η νομική επιστήμη να θεωρείται κατά πρώτο λόγο μια επιστήμη του πολιτισμού (*Kulturwissenschaft*).

Έχοντας λοιπόν διευκρινίσει τις δύο βασικές συνιστώσες της έννοιας του Ευρωπαϊ-

κού νομικού πολιτισμού θα πρέπει να προχωρήσουμε στην ανάλυση των ειδικότερων στοιχείων και χαρακτηριστικών, που συγκροτούν το νοηματικό περιεχόμενο της προαναφερθείσας κρίσιμης έννοιας. Το πρώτο βασικό χαρακτηριστικό του είναι η ιστορικότητά του, με την έννοια, ότι ο Ευρωπαϊκός νομικός πολιτισμός, είναι το προϊόν μιας ιστορικής διαδικασίας, τα θεμέλια του οποίου βρίσκονται στην πολιτική φιλοσοφία της αρχαίας Ελλάδας και στα επιτεύγματα του Ρωμαϊκού δικαίου και πιο συγκεκριμένα στο χώρο του αστικού δικαίου, αλλά και μέσα στις ποικίλες ιστορικές και πολιτισμικές επιρροές, που οδήγησαν σήμερα στη δημιουργία του Ευρωπαϊκού δικαίου.

Το δεύτερο δε βασικό στοιχείο του Ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού, είναι ο δογματικός χαρακτήρας του και ειδικότερα η δημιουργία μιας εκτεταμένης δογματικής, σε όλους τους κλάδους του δικαίου, που είναι το αποτέλεσμα μιας συνεχούς και επισταμένης προσπάθειας της νομικής επιστήμης και της νομολογίας.

Το πιο σημαντικό όμως επίτευγμα του Ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού, είναι η νομική κατασκευή του μοντέλου του σύγχρονου συνταγματικού κράτους δικαίου, τα βασικά συστατικά στοιχεία του οποίου, είναι η δημοκρατική αρχή, η αρχή της διακρίσεως των εξουσιών και η τήρηση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων αλλά και η αρχή του σύγχρονου κοινωνικού κράτους. Το μοντέλο αυτό παρά τις επιμέρους διαφοροποιήσεις του, αποτελεί τον Ευρωπαϊκό συνταγματικό πολιτισμό, όπως πολύ ορθά το αποκαλεί ο κορυφαίος συνταγματολόγος Δημήτρης Θ. Τσάτσος. Ύστερα λοιπόν από

την παραπάνω ανάλυση των βασικών χαρακτηριστικών του Ευρωπαϊκού νομικού πολιτισμού πρέπει να καταδειχθεί σύντομα η σπουδαιότητά του για τη διαδικασία της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Ειδικότερα, αφού, η Ευρώπη νοείται ως μια “κοινότητα αξιών” κυρίως, σ’ ένα συγκεκριμένο γεωπολιτικό χώρο, ο Ευρωπαϊκός νομικός πολιτισμός, αποτελεί το κατεξοχήν πεδίο όπου οι “Ευρωπαϊκές αξίες και αρχές” βρίσκουν την κανονιστική τους έκφραση, σε μια σειρά πρωτογενών συνθηκών και κανόνων που συγκροτούν τα τελευταία χρόνια το διαρκώς διευρυνόμενο “Ευρωπαϊκό δίκαιο”.

Κατά συνέπεια η περαιτέρω εξέλιξη της Ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, στην οποία συμπεριλαμβάνεται και η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ως *sine qua non* προϋπόθεση τη δέσμευση για την τήρηση και διασφάλιση των παραπάνω βασικών αρχών και αξιών, που συνθέτουν τον Ευρωπαϊκό νομικό πολιτισμό.

Γι’ αυτό λοιπόν και η πρόσφατη απόφαση της συνόδου κορυφής στο Ελσίνκι, για την αποδοχή της Τουρκίας ως υποψήφιας προς ένταξη χώρας, η οποία ελήφθη με την καθοριστική συμβολή της Ελληνικής πλευράς αποτελεί μια ιστορική ευκαιρία για την σταδιακή μετατροπή του ανελεύθερου και στρατοκρατικού καθεστώτος αυτής, σ’ ένα δημοκρατικό και φιλελεύθερο κράτος προς όφελος τόσο του Τουρκικού λαού όσο και της γεωπολιτικής σταθερότητας στην ευρύτερη περιοχή.

**Προστασία εργαζομένων σε περιπτώσεις μεταφοράς
μίας εκμετάλλευσης, επιχείρηση ή τμήματος αυτής (77/187/EEC):
Μία ιστορική αναδρομή**

Δημητρίου Γ. Μπαλατσούκα
Δικηγόρου

Απόφοιτου της Νομικής Σχολής του Α.Π.Θ.
Μεταπτυχιακός Τίτλος στο Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Δικαίο
στο Πανεπιστήμιο του Εσσεξ της Μ. Βρετανίας

Α. Η ανάγκη για κοινωνική πολιτική

Στο πεδίο του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Δικαίου, με το θέμα της προστασίας των εργαζομένων ασχολείται και η Κοινοτική Οδηγία 77/187/EEC, η οποία καλύπτει την προστασία των εργαζομένων σε περίπτωση μεταφοράς μίας εκμετάλλευσης, επιχείρησης ή μέρους αυτής.

Η γέννηση της ως άνω Κοινοτικής Οδηγίας (Acquired Rights Directive) ήταν αποτέλεσμα μίας γενικότερης ανάγκης για κοινωνική πολιτική στις αρχές της δεκαετίας του 1970. Με τη συνθήκη της Ρώμης (1957) τέθηκαν οι βάσεις για τη δημιουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EEC), η οποία ξεκάθαρα δεν συμπεριέλαβε καμία ρύθμιση που να αφορά την κοινωνική πολιτική. Περιορίστηκε σε κάποιες μόνο γενικές διακηρύξεις για την ανάγκη λήψης μέτρων κοινωνικής στήριξης.

Ωστόσο, σημάδια κοινωνικής ευαισθησίας ενυπάρχουν στη Σύμβαση των Παρισίων (1951), με την οποία δημιουργήθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση για το Ατσάλι και τον Άνθρακα (ESCS, European Communities For Steel and Coal). Αυτά τα άρθρα βρήκαν πεδίο εφαρμογής στη διαδικασία ανασύστασης, η οποία λάμβανε χώρα στην Ευρώπη, σε δύο αποφασιστικής σημασίας βιομηχανίες, αυτή του Ατσαλιού και του Άνθρακα. Χιλιάδες εργαζόμενοι επρόκειτο να χάσουν τις εργα-

σίες τους και οι α συνέπειες ενός κύματος ανεργίας είχαν αρχίσει να απασχολούν τους υπευθύνους.

Αν και κανένα ενδιαφέρον δεν παρουσιάστηκε για την εισαγωγή συγκεκριμένων κοινωνικών ρυθμίσεων, αξίζει να σημειωθεί ότι οι αιτίες για την αλλαγή πολιτικής των υπευθύνων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ήταν από τη μία πλευρά η μη δίκαιη κατανομή του πλούτου, που είχε σωρευθεί στην Ευρώπη μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όπου κάποιες κατηγορίες πολιτών δεν είχαν ίση και δίκαιη μεταχείριση, αν και συνεισέφεραν και αυτοί στην οικονομική πρόοδο. Οι γυναίκες, τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι και οι μετανάστες δεν είχαν νιώσει τα αποτελέσματα αυτής της οικονομικής ανάπτυξης. Από την άλλη πλευρά, η οικονομική άνθηση είχε επιτευχθεί σε βάρος της προστασίας του περιβάλλοντος, της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και της βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου τους.

Δίχως αμφιβολία, ο ρυθμός ανάπτυξης υπήρξε μεγάλος, διότι η Ευρώπη έπρεπε να προλάβει τις άλλες "αναπτυσσόμενες" χώρες στις οποίες ο πόλεμος δεν ήταν μέσα στα σύνορά τους. Μετά από δύο δεκαετίες αυτός ο ρυθμός έπρεπε αναποφευκτα να επιβραδυνθεί, έτσι ώστε η ανάπτυξη να είναι πιο κοντά στην ιδέα του ανθρωπισμού και μίας ευνοούμενης πολιτείας. Πάντως, το σπουδαιότερο όλων

ήταν τα μέτρα κοινωνικής προστασίας, τα οποία επρόκειτο να αυξήσουν την πίεση για μεγαλύτερη ευρωπαϊκή ενοποίηση από την πλευρά των εργατικών συνδικάτων, που με τη σειρά τους επίσης, αγωνίζονταν για περισσότερη προστασία και βελτίωση των συνθηκών εργασίας.

Β. Προγράμματα Κοινωνικής Πολιτικής

Μέσα σ' αυτό το κλίμα, το έδαφος ήταν έτοιμο για τα κράτη μέλη να συμφωνήσουν σε κάποια βάση κοινωνικής αναδιάρθρωσης. Η πολιτική κατάσταση ήταν ιδανική στις αρχές της δεκαετίας του 1970, όταν οι ηγέτες των τριών πιο ισχυρών κρατών της Ευρώπης, της Γερμανίας, της Γαλλίας και της Μεγάλης Βρετανίας, Brand, Pompidou και Heath αντίστοιχα, έχοντας ενισχυμένη τη θέση τους στο εσωτερικό των χωρών τους, επρόκειτο να συζητήσουν για το μέλλον της Ευρώπης αλλά και να προχωρήσουν σε δεσμεύσεις και συμφωνίες.

Η πρώτη συμφωνία "New Deal" ("Νέα Συμφωνία") έθεσε τις κατευθύνσεις προς την ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το επόμενο στάδιο ήταν η επίτευξη της ενονομαζόμενης Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (Economic and Monetary Union, EMU). Τα παραπάνω σίγουρα θα απαιτούσαν την επίτευξη αυστηρών στόχων και γι' αυτό το λόγο, κρίθηκε απαραίτητη η δημιουργία ενός περιφερειακού ταμείου ανάπτυξης-στήριξης προς λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές της Ευρώπης (π.χ. Νότια Ιταλία κ.α.). Επιπλέον, υπήρχε ανέκαθεν η ανάγκη για εναρμόνιση αυτής της πολιτικής με τρίτες χώρες, εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τελικά, για πρώτη φορά τα κράτη-μέλη συμφώνησαν να προωθήσουν προγράμματα κοινωνικής αναδιάρθρωσης, προστασίας του περιβάλλοντος και των καταναλωτών.

Τα προαναφερθέντα αποτελούσαν για

τα κράτη μέλη ζητήματα πολιτικής θέλησης. Όμως η πολιτική θέληση άλλαξε στα έτη 1973 και 1974. Η παγκόσμια κρίση πετρελαίου και ο πόλεμος στη Μέση Ανατολή είχαν σοβαρές επιπτώσεις ανά την υφήλιο και η θέση των Ευρωπαίων ηγετών στις χώρες τους άρχισε να κλονίζεται. Αυτή η εξέλιξη έκανε πιο επιτακτική την ανάγκη για πολιτική βούληση και κοινή δράση στα διάφορα προβλήματα. Έτσι, η εμφάνιση, "Social Action Programme", από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία ακολούθησε το "New Deal", ήταν καλοδεχούμενη.

Γ. Το Πρόγραμμα Κοινωνικής Πολιτικής και οι Οδηγίες του Εργατικού Δικαίου

Έχοντας παρουσιάσει την πολιτική κατάσταση που κατέληξε στη συμφωνία του "New Deal", θα ασχοληθώ με την απάντηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με ειδική αναφορά στην εξέλιξη του ρόλου του εργατικού δυναμικού στην επιχείρηση. Στην πραγματικότητα, το ως άνω πρόγραμμα εμπεριείχε πολλές αυτοτελείς προτάσεις, αλλά οι πολιτικές προτάσεις, οι οποίες απαιτούσαν τη συγκατάθεση των κρατών-μελών. Η Επιτροπή ανέλαβε την υποχρέωση κάθε μία από τις προτάσεις ξεχωριστά να τις επεξεργαστεί, έτσι ώστε να τις φέρει μετά από κάποιο χρονικό διάστημα στα κράτη μέλη προς έγκριση. Η αποδοχή λοιπόν, του εν λόγω προγράμματος ως όλο δε σήμαινε τίποτα, αντίθετα κάθε πρόταση θα έπρεπε ξεχωριστά να εγκριθεί ξανά από το κάθε κράτος-μέλος. Γι' αυτό το λόγο, είναι εμφανές πόσο πολύπλοκο και δύσκολο ήταν να συμφωνηθεί κάποια ελάχιστη βάση κοινωνικής προστασίας για να συμπεριληφθούν όλα ανεξαίρετα τα διαφορετικά νομικά συστήματα που υπήρχαν στα διάφορα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πάντως, οι προτεραιότητες της Επιτροπής στο ως άνω αντικατόπτριζαν μία πολιτική κρίση για το τι ήταν επιθυμητό και εφικτό και όχι τις κοινωνικές συνέπειες από τη Συνθήκη της Ρώμης. Καταρχήν, ήταν η ανάγκη για ελεύθερη διακίνηση εργατικού δυναμικού και μετά η εξίσωση συνθηκών ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων. Αν και αυτοί οι λόγοι έγιναν αντικείμενο κριτικής, επειδή η επονομαζόμενη αναδιάρθρωση είχε άλλους στόχους, το πρόγραμμα δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ("Commission's Action Programme") κινούνταν προς τη σωστή κατεύθυνση και θα μπορούσε κανείς να το χαρακτηρίσει ως το πρώτο βήμα για μία μελλοντική εξέλιξη.

Επίσης, είναι αλήθεια ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προώθησε ένα μεγάλο αριθμό προτάσεων, οι οποίες είχαν και κοινωνικές συνέπειες και συνετέλεσαν στην εξίσωση των συνθηκών ανταγωνισμού. Ειδικότερα, όσον αφορά τις οδηγίες του Εργατικού Δικαίου, η Επιτροπή υπεστήριξε ότι τα μέτρα είχαν τη δικαιολογητική τους βάση στην εδραίωση κατώτατων ορίων πάνω στα οποία οι Εθνικές Κυβερνήσεις των κρατών-μελών και οι επιχειρήσεις τους θα έπρεπε να αναζητήσουν μεθόδους βελτίωσης, όπου αυτό ήταν εφικτό. Πάντως, ο σκοπός της εναρμόνισης χωρίς συγκεκριμένη μέριμνα σ' άλλα ζητήματα, όπως προστασία των εργαζομένων, υπήρξε ο πρωταρχικός στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ίδιο όμως, συνέβη και στις Οδηγίες του Εμπορικού Δικαίου.

Γι' αυτό το λόγο, οι Οδηγίες του Εργατικού Δικαίου ήταν στην ουσία αποτέλεσμα του Προγράμματος Κοινωνικής Πολιτικής της Επιτροπής (1974-1976) και της οικονομικής Ύφεσης, την οποία η Ευρώπη αντιμετώπιζε την περίοδο εκείνη. Τρεις πολύ σημαντικές Οδηγίες που αφορούσαν τα δικαιώματα των εργαζομένων σε περίπτωση μεταφοράς μίας επιχείρησης, ομαδικών απολύσεων και χρεοκοπίας εγκρίθηκαν. Πι-

στεύω ότι αξίζει να αναφερθεί το παρασκήνιο έγκρισης των παραπάνω Οδηγιών, για να διαμορφώσει ο καθένας μία σαφή και όχι ιδανική άποψη για τις εσωτερικές διεργασίες που κατέληξαν στην θέσπιση των Εργατικών Οδηγιών. Θεωρώ ότι αποτελεί κοινή λογική, ότι τίποτα δεν παρέχεται δίκως συγκεκριμένο αντίκρισμα, γι' αυτό και οι νομοθετικές ρυθμίσεις είτε βρίσκονται στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε στο εσωτερικό των κρατών-μελών πρέπει να εξετάζονται προσεκτικά. Η προστασία των εργαζομένων δεν αποτελεί ζήτημα νομοθετικής ρύθμισης, αλλά είναι ένας διαρκής αγώνας για σωστή ερμηνεία και εφαρμογή των κανόνων σε κάθε κράτος-μέλος και εγρήγορση ότι πάντοτε υπάρχουν δυνάμεις, οι οποίες πιέζουν προς την αντίθετη κατεύθυνση (π.χ. απελευθέρωση της αγοράς).

Δ. Αντικείμενο και Νομική Βάση των "Εργατικών" Οδηγιών

Αρχικά, οι τρεις Οδηγίες θεσπίστηκαν για να συνδράμουν την δημιουργία επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων πιο αποτελεσματικών και ανταγωνιστικών. Στη δεκαετία του 1970, όπως προαναφέρθηκε, ο ρυθμός ανάπτυξης έπρεπε να επιβραδυνθεί και η παρούσα τότε οικονομική κατάσταση έκανε το παραπάνω πιο εφικτό. Αναμφίβολα, το διευθυντικό δικαίωμα για ανασυγκρότηση και συνεπώς για απώλεια κάποιων κεκτημένων δικαιωμάτων έπρεπε να ελεγχθεί, έτσι ώστε να χρησιμοποιηθεί η υπάρχουσα δυσαρέσκεια προς όφελος της Ευρωπαϊκής Ενοποίησης και του ρόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης μεταξύ των πολιτών της Ευρώπης.

Κατόπιν, οι Οδηγίες, δίκως αμφιβολία, θεσπίστηκαν για να μετριάσουν τα αποτελέσματα των διευθυντικών αποφάσεων και τις ευρύτερες κοινωνικές συνέπειες τους. Αυτό σημαίνει ότι ο σκοπός τους, εν γένει, είναι να ενθαρρύνουν μία μεγαλύτερη συμμετοχή

των εργαζομένων και να προωθήσουν το στοιχείο της κοινωνικής προστασίας. Μέσα σ' αυτό το κλίμα, το άρθρο 100 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτέλεσε την νομικό υπόβαθρο των τριών Κοινοτικών Οδηγιών. Το άρθρο 100 της Συνθήκης αφορά τη διαδικασία προσέγγισης, η οποία άμεσα επηρεάζει της ίδρυση και λειτουργία της Κοινής Ευρωπαϊκής Αγοράς.

Ε. Εισαγωγή της Κοινοτικής Οδηγίας 77/187/EEC ("Acquired Rights Directive")

Η Κοινοτική Οδηγία 77/187/EEC δεν αποτελέσε πανάκεια, όσον αφορά την προστασία των εργαζομένων που θα μπορούσε η εργατική τάξη να αναμένει. Παρά τους διαφόρους περιορισμούς, η Επιτροπή τη θεώρησε απαραίτητη για την παροχή προστασίας στους εργαζομένους και ειδικότερα για την περιφρούρηση των δικαιωμάτων τους. Η ερμηνεία της ως άνω Οδηγίας επηρέασε τόσο σημαντικά την ερμηνεία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (ECJ), ώστε να διαμορφώσει τη νομολογία του προς όφελος των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Σ' αυτό το κλίμα, όπου το πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών περιορίστηκε σε συγκεκριμένες καταστάσεις, όπως η μεταφορά μίας εκμετάλλευσης, δημιουργούνται γενικά αλλά πολύ σημαντικά ζητήματα γύρω από την εκπροσώπηση των εργαζομένων, το ρόλο των συλλογικών συμβάσεων, των απολύσεων, της πολιτικής των ιδιωτικοποιήσεων, του διευθυντικού δικαιώματος κ.τ.λ. Με την ερμηνεία της Οδηγίας 77/187/EEC, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο προστάτευσε σε μεγαλύτερο βαθμό τους εργαζομένους, αν και δημιουργήθηκαν ζητήματα που αφορούν την εξουσία και τη διαμεσολάβηση του ως άνω στα νομικά συστήματα των κρατών-μελών της Ένωσης.

ΣΤ. Προστασία των εργαζομένων

Η προαναφερόμενη Οδηγία διαθέτει

τρεις μεθόδους προστασίας για τους εργαζομένους. Καταρχήν, θεσπίστηκε η αρχή της "αυτόματης μεταφορά" όλων των εργασιακών σχέσεων που περιλαμβάνουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις, σε περίπτωση μεταφοράς εκμετάλλευσης. Δεύτερον, υπάρχει ειδική ρύθμιση για τις απολύσεις που έχουν ως αιτία την ως άνω μεταφορά και τρίτον απαιτείται αυτός που μεταβιβάζει (την εκμετάλλευση) καθώς και αυτός που την αναλαμβάνει (νέος εργοδότης) να δίνουν σαφείς πληροφορίες και να λαμβάνουν υπόψη τους εκπροσώπους των εργαζομένων, οι οποίοι βλάπτονται από την εν λόγω μεταφορά.

Σίγουρα, οι συγκεκριμένες νομοθετικές ρυθμίσεις της Οδηγίας είναι διατάξεις που επιχειρούν να ασχοληθούν με μία από τις περιπτώσεις προστασίας των εργαζομένων. Επιπλέον, οι ρυθμίσεις αυτές αποτελούν μία γενική κατεύθυνση, διότι κάθε ένα ξεχωριστά τα κράτη-μέλη πρέπει να τις υλοποιήσουν νομοθετώντας στο εσωτερικό τους με σκοπό να ενισχύσουν την εφαρμογή της Οδηγίας και σε καμιά περίπτωση δεν καλύπτουν όλα εκείνα τα ζητήματα που προκύπτουν από τη μεταφορά μίας εκμετάλλευσης, επιχείρησης ή μέρους αυτής. Ως γνωστό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσπάθησε να δώσει διεξοδο στο οικονομικό πρόβλημα της εποχής, το οποίο με τη σειρά του προκάλεσε αύξηση του πληθωρισμού και έκρηξη της ανεργίας, με παραχωρήσεις μικρής κλίμακας προς το εργατικό δυναμικό, για να ανακουφίσει τα κατώτερα στρώματα των ευρωπαϊκών κοινωνιών, δίχως όμως μεγάλη διάθεση κάλυψης των εργατικών διεκδικήσεων. Ακόμη και αυτό όμως, στάθηκε εφελκυστήριο με τη συνδρομή φυσικά και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, για βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης όλων των εργαζομένων.

Όπως ήταν φυσικό, οι επικρίσεις γύρω από την εφαρμογή την παραπάνω διατάξεων επικεντρώθηκαν στο περιορισμό της φι-

λελευθεροποίησης της οικονομίας που θα ανάγκαζε τους εργοδότες να αποφεύγουν να εξαγοράζουν εκμεταλλεύσεις, επιχειρήσεις ή τμήματα αυτών. Πολλά προγράμματα ιδιωτικοποίησης ανά την Ευρώπη αντιμετώπιζουν τις επιδράσεις από την εφαρμογή αυτών των κανόνων και γι' αυτό τόσο οι εργοδότες όσο και οι Εθνικές Κυβερνήσεις τίθενται από την πρώτη στιγμή υπέρ μίας πιο "συντηρητικής" ερμηνείας της Οδηγίας 77/187/EEC. Η Επιτροπή αλλά και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο βρίσκονται μπροστά σ' ένα δίλημμα: θα πρέπει να ταχθούν με τα αιτήματα των εργαζομένων ή με τα δικαιώματα και τις απαιτήσεις των εργοδοτών τους; Φυσικά, κανείς δεν κάνει λόγο για απώλεια του ελέγχου των επιχειρήσεων των εργοδοτών επ' ωφελεία των εργαζομένων.

Ζ. Η Θεωρία των "Κεκτημένων Δικαιωμάτων"

Συνεπώς, μπορεί κανείς να διακρίνει μια μάχη για την επικράτηση μεταξύ εργοδοτών και εργαζομένων. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η άποψη του P. Davies, ο οποίος υποστηρίζει μία γενική θεωρία περί του τρόπου ερμηνείας της Οδηγίας προς την κατεύθυνση των εργαζομένων. Κάνει, επίσης, διάκριση μεταξύ "στενής" και "ευρείας" ερμηνείας της ως άνω. Με τη στενή ερμηνεία, θα μπορούσε να συμπεριλάβει την αρχή, ότι συλλογικά και ατομικά δικαιώματα των εργαζομένων αυτόματα μεταβιβάζονται στον "νέο" εργοδότη. Από την άλλη πλευρά, με την ευρείας ερμηνεία, παρέχεται ακόμη και δικαίωμα για έλεγχο από μέρος των εργαζομένων και της απόφασης για αλλαγή του έχοντος τον έλεγχο μίας εκμετάλλευσης.

Όσον αφορά το ρόλο μίας ή της άλλης ερμηνείας και τελικά την επιρροή στην "Οδηγία των Κεκτημένων Δικαιωμάτων" (Acquired Rights Directive, 77/187/EEC), ο P. Davis υποστηρίζει ότι η ευρεία ερμηνεία περιορίστηκε ήδη από την εισηγητική έκθεση της. Καταρχήν, η Οδηγία είχε αντικείμε-

νο της όχι μόνο την περίπτωση αλλαγής στην ταυτότητα του εργοδότη, αλλά επίσης, την μεταβίβαση του ελέγχου μίας εκμετάλλευσης, επιχείρησης ή τμήματος αυτής (μεταβίβαση ποσοστού). Επιπλέον, κανένας αποτελεσματικός μηχανισμός για να σπηρίξει ευρύτερη ερμηνεία δεν υπήρχε στη διατύπωση των διατάξεων, γεγονός το οποίο ερμηνεύεται, ότι στην Οδηγία υπήρχαν διατάξεις για συννομιλίες με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, αλλά καμία αναφορά δε γινόταν για διαπραγματεύσεις με τον εργοδότη σχετικά με την απόφασή του για μεταφορά μίας εκμετάλλευσης.

Από την άλλη πλευρά, είναι φανερό, ότι η Οδηγία στενά ερμηνευμένη παρέχει προστασία, γεγονός το οποίο αποτελεί επιλογή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που προσπάθησε να προστατέψει τους εργαζομένους χωρίς να θίξει την ελεύθερη άσκηση του διευθυντικού δικαιώματος, όπως το δικαίωμα για διαπραγματεύσεις. Οι ισορροπίες τηρούνται γιατί από την μία θεσπίζεται η υποχρεωτική μεταφορά των δικαιωμάτων των εργαζομένων (με κάποιες εξαιρέσεις) και από την άλλη η προστασία από απολύσεις (με κάποιες εξαιρέσεις επίσης).

Η. Μερική Εναρμόνιση

Η εν λόγω οδηγία δεν στοχεύει σε μία ομοιόμορφη προστασία του εργατικού δυναμικού στα κράτη-μέλη. Αντίθετα, δίνει τη δυνατότητα στα κράτη-μέλη για διαμόρφωση νομοθετικών λύσεων, έχοντας ως γνώμονα τις ρυθμίσεις και το είδος προστασίας που ο Νομοθέτης τους εφαρμόζει. Στην Υπόθεση *Danmols Inveltar*, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο δέχθηκε ότι σκοπός της Οδηγίας 77/187/EEC ήταν μόνο η μερική εναρμόνιση και έδωσε στα κράτη-μέλη τη διακριτική εξουσία να την εφαρμόσουν στα εθνικά τους δικαστήρια. Εξάλλου, δόθηκε η δυνατότητα να διαμορφωθούν κάποιοι όροι-κλειδιά, όπως για παράδειγμα ο ακριβής προσ-

διορισμός της λέξης “εργαζόμενος” με βάση ερμηνείες που διαμορφώνουν τα διάφορα κράτη-μέλη. Λογικό λοιπόν, είναι να μπορεί κανείς να επισημάνει διαφορές, όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής της Οδηγίας, στους εργαζομένους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για εναρμόνιση που στοχεύει στο μέλλον στην Ευρωπαϊκή Ενοποίηση, δεν ήταν ο εύκολος στόχος. Εθνικά συστήματα με διαφορές στα πεδία της εργασίας και των εταιριών ενυπήρχαν παντού στην Ευρώπη και γι’ αυτό το λόγο η μερική εναρμόνιση έμοιαζε εκείνη την εποχή ως διέξοδος για μία γρήγορη λύση που θα μπορούσε ενδεχομένως να οδηγήσει σε πλήρη ενοποίηση (ειδικά από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο) ή σε βελτίωση της προστασίας των εργαζομένων καταργώντας διαφορές των κρατών-μελών.

Θ. Σχόλιο - Κριτική

Η Κοινοτική Οδηγία των “κεκτημένων δικαιωμάτων” για τρίτη δεκαετία καλύπτει το πεδίο της προστασίας των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ασχολήθηκε με την ως άνω πολύ περισσότερο από τις λοι-

πές Οδηγίες του Εργατικού Δικαίου. Συμπεριλαμβάνονται επίσης, διαδικασίες παραβάσεων κατά το άρθρο 169 EC, όπου η Επιτροπή στράφηκε εναντίον κρατών-μελών, όπως το Βέλγιο, η Ιταλία και το Ηνωμένο Βασίλειο και κυρίως μεγάλος αριθμός παραπομπών από εθνικά δικαστήρια στο Ευρωπαϊκό για προκαταρκτικές αποφάσεις σύμφωνα με το άρθρο 177 EC, έτσι ώστε να ερμηνευθούν διατάξεις της εν λόγω Οδηγίας.

Εν συντομία, θα αναφέρω κάποια καίρια ζητήματα που θα μπορούσαν να αναπτυχθούν: το αντικείμενο της Οδηγίας και ειδικότερα η εφαρμογή της στις ιδιωτικοποιήσεις σε κράτη-μέλη, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, ο ρόλος του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων στην ερμηνεία της και των Εθνικών Κυβερνήσεων στις αποφάσεις του ως άνω Δικαστηρίου, η εξαίρεση από την αρχή της “αυτόματης μεταφοράς” των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε μεγάλη ηλικία, η ακυρότητα ή το δικαίωμα για ικανοποίηση από την δημιουργία θυγατρικών εταιριών, η εξαίρεση για απολύσεις λόγω οικονομικών, οργανωτικών ή τεχνικών λόγων και η προώθηση περισσότερων δικαιωμάτων πληροφόρησης και διαπραγματεύσεων για τους εργαζομένους.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

ΕΦΕΤΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

604/1999

Πρόεδρος: Αθανάσιος Σγάγιας

Εισηγητής: Αρχοντούλα Νικολοπούλου

Δικηγόροι: Γεώρ. Δουβαλόπουλος - Αρ. Αραποστάθης, Κων/νος Γεωργοσούλης.

ΕΤΑΙΡΙΑ. Η λύση της δεν θίγει την ικανότητά της, ως υποκειμένου δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, ούτε επιφέρει βίαιη διακοπή της δίκης. Εξακολουθεί υφιστάμενη για τις ανάγκες της εκκαθάρισης.

ΜΙΣΘΩΣΗ ακινήτου από την εταιρία. Η πώληση αυτής δεν επιφέρει λύση της μίσθωσης, εφ' όσον η εκμισθώτρια δεν έκανε χρήση της καταγγελίας που της παρέχει ο νόμος περί εμπορικών μισθώσεων, σε περίπτωση πώλησής.

ΕΓΓΥΗΣΗ για τη τήρηση των όρων της μίσθωσης. Ευθύνη του εγγυητού για ολόκληρο το χρέος, για την έκταση που έχει κάθε φορά η κύρια οφειλή, όχι μόνο για τη συμβατική δάρκεια της μίσθωσης αλλά και για την αναγκαστική παράταση αυτής.

Επειδή από το συνδυασμό των άρθρων 72, 777, 778 ΑΚ, 18 Ε.Ν., 62, 286 ΚΠολΔ., συνάγεται, ότι η λύση του νομικού προσώπου της ομόρρυθμης εμπορικής εταιρείας δεν θίγει την ικανότητά της να είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, συνεπώς δε και της έννομης σχέσεως της δίκης, ούτε και επιφέρει βίαιη διακοπή της δίκης, διότι και μετά τη λύση της η νομική προσωπικότητα της εταιρείας λογίζεται υφιστάμενη, εφόσον τούτο απαιτείται για τις ανάγκες και προς το σκοπό της εκκαθάρισεως. Εφεξής η εταιρεία εκπροσωπείται από τους εκκαθαριστές της, οι οποίοι είναι οι ίδιοι οι εταίροι, αν δεν διορίσθηκαν εκκαθαριστές με

συμφωνία των εταίρων ή από το Δικαστήριο. Το στάδιο της εκκαθάρισεως δεν μπορεί να αποκλεισθεί με ρήτρα του καταστατικού ή με απόφαση των εταίρων, αλλά ακολουθεί υποχρεωτικώς και αυτοδικαίως τη λύση της εταιρείας. Ακόμη δε και μετά τη λήξη των εργασιών της εκκαθάρισεως, αν διαπιστωθεί ότι υπάρχει κάποια εκκρεμότητα, όπως απαίτηση ή χρέος της εταιρείας, επαναλαμβάνονται, και πάλι οι εργασίες της εκκαθάρισεως και συνεχίζεται η εκπροσώπηση της λυθείσης εταιρείας από τους εκκαθαριστές (ΑΠ 1096/1996, Ελλ.Δνη 1997, 1107). Ο εκκαλών με τον πρώτο λόγο της κρινόμενης εφέσεως ισχυρίζεται ότι η εφεσίβλητη εταιρεία με την επωνυμία "Αφοί Γ.Κ. ΟΕ" είχε λυθεί πριν εγερθεί η με αριθμ. καταθ. 3881/790/1996 αγωγή της επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση, όπως άλλωστε προκύπτει από το από 7.2.1990 διαλυτικό αυτής το οποίο είχε δημοσιευθεί στο βιβλίο εταιρειών του Πρωτοδικείου Λάρισας. Ως εκ τούτου δεν ενομιμοποιείτο ενεργητικά προς άσκηση της άνω αγωγής, γεγονός που αυτός πληροφορήθηκε μετά την έκδοση της εκκαλουμένης αποφάσεως. Ο παραπάνω λόγος εφέσεως καίτοι παραδεκτά το πρώτον προβάλλεται (άρθρ. 527 και 269 ΚΠολΔ), είναι ουσιαστικά αβάσιμος και απορριπτέος, σύμφωνα με όσα προεξετέθησαν, διότι και αληθή υποτιθέμενα τα άνω του εκκαλούντα με τον πρώτο λόγο εφέσεως εκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά, δεν άγουν στην απόρριψη της αγωγής λόγω ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποιήσεως από την εφεσίβλητη.

Επειδή από τις έννομες καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάσθηκαν, οι ο-

ποίες περιέρχονται στα ταυτόριθμα με την εκκαλουμένη πρακτικά δημοσίας συνεδριάσεως του πρωτοδίκως δικάσαντος Δικαστηρίου, τις ένορκες βεβαιώσεις των μαρτύρων της ενάγουσας Ε. Κ. και Γ.Γ. και των μαρτύρων του εναγομένου Σ.Δ. και Γ.Σ. οι οποίες λήφθηκαν νόμιμα μετά από προηγούμενη εμπρόθεσμη κλήτευση του αντιδίκου του καλούντος (βλ. υπ' αριθμ 5737/3.2.1998 έκθεση επιδόσεως του δικαστικού επιμελητή Λάρισας Κ.Χ. και την 256/2.2.98 της δικαστικής επιμελήτριας Λάρισας Ρ.Π.), καθώς και όλα τα έγγραφα που οι διάδικοι προσκομίζουν και επικαλούνται, αποδείχθηκαν κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά σχετικά με τα κεφάλαια της εκκαλουμένης που πλήττονται με την έφεση: Η ενάγουσα Ο.Ε. με την επωνυμία "Αφοι Ε.Κ. Ο.Ε." με το από 1.1.1998 ιδιωτικό συμφωνητικό μισθώσεως, εκμίσθωσε στην εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία "Α. ΕΠΕ" ένα ισόγειο κατάστημα στην πολυκατοικία της οδού Οικονόμου εξ Οικονόμων αριθμ... στη Λάρισα για να χρησιμοποιηθεί από αυτή ως βιοτεχνία βαφής ενδυμάτων. Η διάρκεια της άνω μισθώσεως, η οποία ως εμπορική, υπάγεται στις διατάξεις του Ν. 813/1978, συμφωνήθηκε για τέσσερα έτη, από 1.1.1988 μέχρι 31.12.1991 και με μηνιαίο μίσθωμα 70.000 δρχ. για το έτος 1988, δρχ. 85.000 για το έτος 1989, δρχ. 92.500 για το έτος 1990 και 106.000 δρχ. για το έτος 1991. Με την άνω σύμβαση προβλέφθηκε ότι αν η μισθώτρια εταιρεία κάνει χρήση της αναγκαστικής παρατάσεως των Νόμων που διέπουν τη μίσθωση, να καταβάλλεται ως μίσθωμα το ποσό των δρχ. 130.000, προσαυξανόμενο καθ' έκαστο έτος κατά ποσοστό 25%. Σύμφωνα με την συμφωνηθείσα αύξηση, μετά το έτος 1992 το μηνιαίο μίσθωμα διαμορφώθηκε για το έτος 1992 σε

162.500 δρχ., (130.000 δρχ. μίσθωμα + 32.500 δρχ. η αύξηση του 25%) και για το έτος 1993 σε 203.125 δρχ. (162.500 δρχ. το μίσθωμα του προηγούμενου έτους + 40.625 δρχ.). Η μισθώτρια εταιρεία παρέλαβε τη χρήση του μισθίου ακινήτου από το χρόνο έναρξης της μισθώσεως και έκανε ανενόχλητη χρήση αυτής. Με τη λήξη του συμβατικού παρατάθηκε αναγκαστικά και η μισθώτρια συνέχιζε να καταβάλλει και τα μισθώματα των μηνών Ιανουαρίου έως και Ιουνίου 1992. Εν τω μεταξύ, με την υπ' αριθμ 143/14.12.1992 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, η μισθώτρια εταιρεία κηρύχθηκε σε κατάσταση πτωχεύσεως, με χρόνο παύσεως πληρωμών που καθόρισε η ως άνω απόφαση την 1.1.1992, η μίσθωση όμως συνεχίσθηκε, εφόσον η εκμισθώτρια εταιρεία δεν έκαμε χρήση της καταγγελίας που της παρέιχε ο Νόμος σε περίπτωση πτωχεύσεως της (άρθρ. 9 παρ. 7 του Ν. 813 /1978, (Εφ.Αθ 1823/1992, Ελλ.Δνθ 34-1121, Εφ.ΑΘ. 4185/1988 ΕλλΔνθ 30-168), ουτε άλλωστε λύθηκε η μίσθωση με κοινή άτυπη συμφωνία με την ανεπιφύλακτη παραλαβή του μισθίου από την ενάγουσα εκμισθώτρια (Χαρ. Παπαδάκης Συστημ. Εμπορ. Μισθ. Έκδ. 97, αριθμ 198, ΑΠ 214/1995 Δ 94.745, ΑΠ 911/88 ΕΕΝ 91.67, ΑΠ 1938/1990 ΕλλΔνθ 32.1249), αλλά η μισθώτρια, παρά την πτώχευσή της, εξακολούθησε η ίδια να λειτουργεί την επιχείρηση και να χρησιμοποιεί το μίσθιο. Ετσι η μισθώτρια έκανε (ή μπορούσε να κάνει οφείλοντας συγχρόνως τα μισθώματα - ΑΠ 463/94 Δνθ 36.822), ανενόχλητη χρήση του μισθίου μέχρι την 6.9.1994 που οι εκπρόσωποι της παρέδωσαν τα κλειδιά στο σύνδικο της πτωχεύσεως Γ.Σ., αυτός δε στη συνέχεια παρέδωσε αυτά στην εκμισθώτρια. Με το αυτό συμφωνητικό μισθώσεως, ο εναγόμενος εγγυήθηκε έναντι της

εκμισθώτριας την τήρηση όλων των όρων της συμβάσεως, παραιτηθείς της ενστάσεως διζήσεως και αποδεχόμενος την ευθύνη του εις ολόκληρο με την πρωτοφειλέτρια εταιρεία για όλες τις υποχρεώσεις της τελευταίας που απορρέουν από τη σύμβαση αυτή (14ος όρος). Εξάλλου, ο εναγόμενος εγγυητής ευθύνεται κατά το συμφωνημένο περιεχόμενο της ενοχής, για ολόκληρο το χρέος, για την έκταση που έχει κάθε φορά η κύρια οφειλή (άρθρ. 851 ΑΚ, Εφ. ΑΘ. 4736/1989, Ελλ.Δ.νη 32.194, Εφ.ΑΘ. 5542/1990, Ελλ.Δ.νη 32.159), όχι μόνο για την συμβατική διάρκεια της μίσθωσης από 1.1.1998 μέχρι 31.12.1991, αλλά και για την αναγκαστική παράτασή της (ΑΠ 463/1994 Ελλ.Δ.νη 36.823, ΠΠΑΘ. 1457/1994, Ελλ.Δ.νη 36.1167). Η ευθύνη του αυτή υπάρχει γιατί αφ' ενός περιλαμβάνεται στη συμφωνία, αφού ανέλαβε την υποχρέωση να καταβάλει τη συμφωνημένη αναπροσαρμογή του μισθώματος 25% για τα έτη 1992 και 1993 και αφ' ετέρου η μίσθωση για την οποία εγγυήθηκε δεν λύθηκε το έτος 1992, αλλά εξακολούθησε παραταθείσα αναγκαστικώς. Η υπ' αριθμ. 880/1997 απόφαση του Εφετείου Λάρισας έκρινε με δύναμη δεδικασμένου αφ' ενός μεν ότι η επίδικη μίσθωση συνεχίσθηκε μέχρι τον Απρίλιο του 1993, αφ' ετέρου δε ότι ο εναγόμενος εγγυητής ευθύνεται κατά το περιεχόμενο της σύμβασης για ολόκληρο το χρέος, για την έκταση της κυρίας οφειλής, αλλά και για κάθε οφειλή κατά τη διάρκεια της συμβατικής παράτασης της μίσθωσης. Η ως άνω απόφαση του Εφετείου Λάρισας εκδόθηκε μετά από έφεση κατά της υπ. αριθμ. 364/1996 οριστικής αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, επί τριών συνεκδικαζομένων αγωγών της ενάγουσας κατά του εναγομένου με τις οποίες η πρώτη (εκμισθώτρια) ζητούσε να

υποχρεωθεί ο δεύτερος (εγγυητής) στην καταβολή των μισθωμάτων των μηνών Ιουλίου 1992 (με την πρώτη αγωγή), Αυγούστου έως Οκτωβρίου 1992 (με την δεύτερη αγωγή) και Νοεμβρίου 1992 έως και Απριλίου 1993 (με την τρίτη αγωγή). Με την από 19.7.1996 αγωγή επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, η ενάγουσα ζητεί τα μισθώματα του χρονικού διαστήματος, από Μάιο 1993 μέχρι και Αύγουστο 1994 καθώς και τις κοινόχρηστες δαπάνες των μηνών Φεβρουαρίου - Αυγούστου 1992 ύψους 161.449 δρχ. τις οποίες ζητούσε επίσης με τις προηγούμενες αγωγές της αλλά απορρίφθηκε ως αόριστο το σχετικό κονδύλιο γι' αυτές, με την παραπάνω τελεσίδικη απόφαση του Εφετείου Λάρισας, καθώς και τις κοινόχρηστες δαπάνες των μηνών Οκτωβρίου 1992, Μαρτίου 1993 και Οκτωβρίου 1993-Ιουνίου 1994. Από τα αυτά ως άνω αποδεικτικά στοιχεία αποδεικνύεται ότι η εκμισθώτρια εταιρεία έκαμε ή μπορούσε να κάνει ανενόχλητη χρήση του μισθίου και καθ' όλο το κρίσιμο χρονικό διάστημα και δη μέχρι την 6.9.1994, οπότε και λύθηκε η επίδικη μίσθωση με την παράδοση των κλειδιών από το σύνδικο της πτωχεύσεως της εκμισθώτριας εταιρείας Γ.Σ. στην ενάγουσα εκμισθώτρια και την ανεπιφύλακτη παραλαβή του μισθίου από την τελευταία. Η διάρκεια της μισθώσεως και η χρήση (καθώς και η δυνατότητα χρήσης) του μισθίου από τη εκμισθώτρια εταιρεία αποδεικνύεται κυρίως από την απόδειξη παραλαβής του μισθίου με ημεροχρονολογία 6.9.1994 του ως άνω συνδίκου της πτωχεύσεως, αλλά και τις καταθέσεις των μαρτύρων Ε.Κ. και Γ.Γ. καθώς και του Α.Λ., διαχειριστή τότε της πολυκατοικίας, όπου το μίσθιο κατάστημα. Επομένως, εφόσον η επίδικη μίσθωση λύθηκε την 6.9.1994, η ενάγουσα οφείλει τα μισθώματα των άνω

μισθωτικών μηνών (από Μάιο 1993 έως Αύγουστο 1994), καθώς και τις κοινόχρηστες δαπάνες κατά τον άνω μισθωτικό χρόνο. Αλλά και ο εναγόμενος εγγυητής της μισθώσεως, εφόσον, όπως προαναφέρθηκε, εξακολουθούσε η μίσθωση ισχύουσα, ευθύνεται για την καταβολή των μισθωμάτων και λοιπόν κοινοχρήστων δαπανών των άνω μισθωτικών μηνών. Τούτο έχει κριθεί, όπως προαναφέρθηκε, με δύναμη δεκασμένου από την υπ' αριθμ. 880/1997 απόφαση του παρόντος Δικαστηρίου που δίκασε επί προηγουμένων αγωγών της ενάγουσας κατά του αυτού εναγομένου, με την αυτή νομική και ιστορική αιτία. Εξ άλλου δεν αποδείχθηκαν οι ισχυρισμοί του εναγομένου ότι η εμπορική μίσθωση, για την οποία εγγυήθηκε, λύθηκε άτυπα πριν από τον κρίσιμο χρόνο με την παράδοση και παραλαβή του μισθίου και ότι καταρτίστηκαν μεταξύ της εκμισθώτριας και της μισθώτριας εταιρείας νέες συμφωνίες, στις οποίες αυτός δεν συμμετείχε ούτε και τις γνώριζε, με τις οποίες η ενοχή του υφίστατο μεταβολή κατά τρόπο που χειροτέρευε η θέση του, και επομένως δεν ευθύνεται. Τούτο ειδικότερα γιατί όταν το θέρος του 1993 η ενάγουσα με εξώδικη προς αυτόν (εναγόμενο) καθώς και προς την μισθώτρια εταιρεία "Α. ΕΠΕ" πρόσκληση ζητούσε τα κλειδιά του μισθίου ακινήτου, τούτος (ο εναγόμενος), ουδένα ισχυρισμό προέβαλε περί νέας συμφωνίας μεταξύ της εκμισθώτριας και της μισθώτριας εταιρείας, απάντησε δε στην άνω εξώδικη πρόσκληση ότι μετά το χρόνο της συμβατικής λήξης της μίσθωσης, ήτοι κατά το χρόνο της αναγκαστικής παράτασης αυτής, δεν υφίσταται η σύμβαση εγγυήσεως της μισθωτικής σχέσης εκ μέρους του. Αλλωστε, όπως προαναφέρθηκε, η διάρκεια της επίδικης μίσθωσης μέχρι τον Απρίλιο του 1993, έχει κριθεί από την υπ' αριθμ.

880/1997 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου με δύναμη δεδικασμένου, αφού όπως προαναφέρθηκε, η παραπάνω απόφαση επιδίκασε αιτούμενα μισθώματα μέχρι τον Απρίλιο 1993. Η εκκαλουμένη απόφαση, ορθά εκτιμώντας τις αποδείξεις δέχθηκε: 1) ότι η μίσθωση για την οποία γίνεται λόγος έληξε το Σεπτέμβριο του 1994, 2) ότι η επίδικη μίσθωση ίσχυσε καθ' όλο το συμβατικό χρόνο, και παραταθείσα αναγκαστικά ίσχυσε μέχρι του άνω χρόνου (Σεπτεμβρίου 1994), 3) ότι ο εγγυητής (εναγόμενος) ευθύνεται και για τις από τη μίσθωση υποχρεώσεις της μισθώτριας για την οποία εγγυήθηκε όχι μόνο κατά το συμβατικό αλλά και το χρόνο κατά τον οποίο αυτή παρατάθηκε αναγκαστικά, δεν έσφαλε και πρέπει ν' απορριφθούν οι τα αντίθετα υποστηρίζοντες λόγοι της εφέσεως, ως κατ' ουσίαν αβάσιμοι.

248/2000

Πρόεδρος: Απόστολος Φ. Βλάχος
Εισηγητής: Θεόδωρος Νιαβής
Δικηγόροι: Παντελής Φωτάκης, Βασ. Μπανταβάνος.

ΑΝΑΚΟΠΗ κατά της εκτέλεσης (934 Κ-ΠολΔ). Η ανακοπή κατά της απαίτησης ασκείται μέχρι την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, που είναι η σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης.
ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ ΕΠΙ ΕΓΓΥΗΣΗΣ. Από τη δίκη μεταξύ δανειστή και πρωτοφειλέτη δεν προκύπτει δυσμενές δεδικασμένο σε βάρος του εγγυητή, για την ύπαρξη της απαίτησης.

ΑΝΑΤΟΚΙΣΜΟΣ. Δεν επιτρέπεται μονομερής και αναδρομικός ανατοκισμός, χωρίς συμβατική πρόβλεψη.

Η δ/γή πληρωμής που επιδίκασε κεφάλαιο με τους νόμιμους τόκους, δίχως να επιδικάσει τόκους τόκων, δεν αποτελεί ε-

κτελεστό τίτλο, ως προς τους μη επιδικασθέντες τόκους δόκων.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 934 Κ-ΠολΔ, που καθιερώνει το σύστημα της προβολής των ακυροτήτων κατά της εκτέλεσης κατά στάδια, η ανακοπή για την απαίτηση ασκείται έως την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης (παρ 1 εδ. β'), που είναι η σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης, αν πρόκειται για εκτέλεση για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων (παρ. 2). Κρίσιμο στοιχείο για τον προσδιορισμό της προσήκουσας προθεσμίας αποτελεί η πράξη, όπου υπάρχει το ελάττωμα και η οποία προσβάλλεται με την ανακοπή (ΑΠ 115/94 ΝοΒ 42,1162). Σύμφωνα με αυτά, η ανακοπή, που άσκησαν την 20.1.1998 οι εφεσίβλητοι οφειλέτες Π.Μ. και Γ.Μ. κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης, που επέσπευσε σε βάρος τους η εκκαλούσα-καθής η ανακοπή δανείστρια "ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε." για την ικανοποίηση χρηματικών απαιτήσεων, με την οποία ανακοπή τους, προσβάλλουν, για έλλειψη απαίτησης, την επιταγή προς εκτέλεση (πληρωμή) της υπ. Αριθμό Μ 4268/494/15.11.1988 διαταγής πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας (εκτελεστός τίτλος), η οποία επιδόθηκε σ' αυτούς την 12.9.1997, καθώς και την υπ' αριθμό 67/5.1.1998 Α' επαναληπτική περίληψη έκθεσης κατάσχεσης ακίνητης περιουσίας της δικαστικής επιμελήτριας του Πρωτοδικείου Καρδίτσας Ε.Σ., είναι εμπρόθεσμη, όπως αποδεικνύεται από τα έγγραφα αυτά, που με επίκληση προσκομίζονται νόμιμα, διότι, επιτρεπτά, εφόσον αφορά στην απαίτηση, ασκήθηκε πριν την έναρξη της τελευταίας πράξης εκτέλεσης, δηλαδή πριν την σύνταξη έκθεσης πλειστηριασμού και κατακύρωσης (δεν έγινε πλειστηριασμός).

Επομένως, η εκκαλούμενη απόφαση, που είπε τα ίδια, ορθά το νόμο εφαρμόσε, αβάσιμα δε αποβαίνουν τα όσα υποστηρίζει η εκκαλούσα με τον πρώτο λόγο της έφεσής της.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 847, 850, 851 επ, ΑΚ και 328 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι από δίκη, που έχει διεξαχθεί μεταξύ του δανειστή και είτε του πρωτοφειλέτη, είτε του εγγυητή, προκύπτει δεδικασμένο υπέρ του ετέρου μόνο επωφελές και μόνο αν η αγωγή του δανειστή απορρίφθηκε λόγω ανυπαρξίας του χρέους (ΑΠ 1223/95 ΕλλΔνη 38,1792). Στην προκειμένη περίπτωση, η εκκαλούσα δανείστρια, επαναφέρει την ένσταση δεδικασμένου, που είχε προβάλει στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, συνιστάμενη στο ότι, οι πρωτοφειλέτες είχαν ασκήσει στο Πολυμελές Πρωτοδικείο Λάρισας αναγνωριστική αγωγή ανυπαρξίας του χρέους, για το οποίο εγγυήθηκαν οι εφεσίβλητοι, η οποία απορρίφθηκε ως αβάσιμη από την υπ' αριθμό 52/95 οριστική απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, που κατέστη τελεσίδικη και δημιούργησε δεδικασμένο και σε βάρος των εφεσίβλητων εγγυητών, για την ύπαρξη του χρέους, διότι επικυρώθηκε από την υπ' αριθμό 184/97 οριστική απόφαση του Εφετείου Λάρισας, που απέρριψε την έφεση, που είχαν ασκήσει οι ενάγοντες πρωτοφειλέτες. Η ένσταση δεδικασμένου, ορθά, παρά τον αντίθετο δεύτερο λόγο της έφεσης, απορρίφθηκε, ως αβάσιμη, με παρόμοιες σκέψεις από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, διότι η δίκη αυτή, που έχει διεξαχθεί μεταξύ της εκκαλούσας δανείστριας και των πρωτοφειλετών, πραγματικά έκρινε για την ίδια απαίτηση, αλλά, όπως ειπώθηκε, δεν ιδρύει, κατά νόμο, δυσμενές δεδικασμένο σε βάρος των εφεσίβλητων εγγυητών, για την ύπαρξη της απαίτησης. Αλλωστε, ήδη δεν

υφίσταται τελεσίδικη απόφαση, διότι η ΑΠ 438/99 αναίρεσε την πιο πάνω ΕφΛαρ 184/97, που είχε επικυρώσει την πρωτόδικη απόφαση (βλ. την αγωγή και τις δικαστικές αποφάσεις, που προσκομίζονται νόμιμα με επίκληση).

Από τη διάταξη του άρθρου 296 παρ 1 ΑΚ, προκύπτει ότι τόσο η συμφωνία για ανατοκισμό των καθυστερούμενων τόκων, όσο και η αγωγή γι' αυτόν, δεν ανατρέχουν στο παρελθόν, στο χρόνο κατά το οποίο οι τόκοι έγιναν απαιτητοί, αλλά ο ανατοκισμός αρχίζει μόνο από τη συμφωνία ανατοκισμού ή την επίδοση τέτοιας αγωγής (ΑΠ 709/97 ΕλλΔνη 39, 130). Το ίδιο ισχύει και για τις απαιτήσεις μεταξύ εμπόρων και απλώς διαφοροποιείται μόνο ο χρόνος, όπως προκύπτει από τα άρθρα 110-112 ΕισΝΑΚ. Η αρχή της μη αναδρομικότητας του ανατοκισμού, δεν τροποποιήθηκε από την υπ αριθμό 289/30.10.1980 απόφαση της Νομισματικής Επιτροπής, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 8 παρ 6 του Ν. 1083/80 και έχει κανόνα ουσιαστικού δικαίου, διότι με αυτή δεν επιτράπηκε ο ανατοκισμός με μονομερή ενέργεια των τραπεζών και των άλλων πιστωτικών ιδρυμάτων χωρίς συμβατική πρόβλεψη (ΟλΑΠ 8/98 ΕλλΔνη 39, 71). Το πράγμα δεν παραλλάσει εκ του ότι προκειμένου για αλληλόχροο λογαριασμό, μετά το κλείσιμό του, εκδόθηκε διαταγή πληρωμής, με την οποία ο οφειλέτης υποχρεώθηκε να καταβάλει το κατάλοιπο με τους νόμιμους τόκους αυτού, χωρίς να επιδικαστούν τυχόν ζητηθέντες τόκοι τόκων, αφού η διαταγή πληρωμής δεν αποτελεί ούτε εκτελεστό τίτλο, για το μέρος αυτό που δεν επιδικάστηκε (ΑΠ 1102/96 ΕλλΔνη 38, 1074, ΑΠ 489/97 ΕλλΔνη 39, 97, ΑΠ 435/98, ΑΠ 438/99, ΑΠ 1355/98 ΕλλΔνη 40, 287). Εξαίρεση υφίσταται μόνο όταν η αναγκαστική εκτέλεση ενεργεί-

ται με τις ειδικές διατάξεις των άρθρων 40, 57 και 65 του ν.δ. της 17.7/13.8.1923 "Περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιρειών" διότι μόνο τότε μπορεί να γίνει αναγκαστική εκτέλεση με μόνη την επίδοση της επιταγής προς πληρωμή (ΑΠ 96/96 ΕλλΔνη 37 615, ΑΠ 1387/97 ΝοΒ 46, 214, βλ. Αντωνόπουλο ΕλλΔΝη 37, 617, Δωρή ΝοΒ 46, 215). Στην προκειμένη περίπτωση, από την κατάθεση του μάρτυρα των εφεσίβλητων στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο - η εκκαλούσα δεν εξετάσε κανέναν μάρτυρα (βλ. πρακτικά) - και τα έγγραφα, που επικαλούνται και νόμιμα προσκομίζουν οι διάδικοι, αποδείχθηκε: α) ότι η προσβαλλόμενη υπ' αριθμό Μ. 4268/493/15.11.1988 διαταγή πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, υποχρέωσε τους εφεσίβλητους οφειλέτες να καταβάλουν ως εγγυητές στην εκκαλούσα δανείστρια το ποσό των 4.316.371 δραχμών, με το νόμιμο τόκο, χωρίς όμως να περιέχει διάταξη και για τόκους τόκων και β) ότι η υπ' αριθμό 5938/4.5.1979 σύμβαση πίστωσης με ανοικτό (αλληλόχροο) λογαριασμό, για απαίτηση από το κλείσιμο της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη διαταγή πληρωμής, δεν περιέχει συμβατική πρόβλεψη για ανατοκισμό τόκων. Ούτε άλλωστε η εκκαλούσα επικαλείται ότι ζητήθηκαν με αγωγή οφειλόμενοι τόκοι τουλάχιστον ενός έτους ή μιας χρήσης (άρθρο 296 παρ. 1 ΑΚ). Σύμφωνα με αυτά, η εκκαλούσα τράπεζα δεν δικαιούται τόκους τόκων για το χρονικό διάστημα μετά την έκδοση της διαταγής πληρωμής, που, όμως, απαίτησε με την επιταγή εκτέλεσης, έστω και αν πρόκειται για απαίτηση μεταξύ των εμπόρων, προερχόμενη από αλληλόχροο λογαριασμό, εφόσον δεν υπάρχει συμβατική πρόβλεψη για ανατοκισμό τόκων, ούτε άλλωστε τους επιδίκασε η διαταγή πληρωμής, η οποία, έτσι, σε

κάθε περίπτωση, ως προς το κονδύλιο αυτό, δεν αποτελεί εκτελεστό τίτλο. Η παραδοχή αυτή, έχει ως συνέπεια ότι δεν υφίσταται η απαίτηση, για την οποία εκδόθηκε η διαταγή πληρωμής, διότι η εκκαλούσα δανείστρια δεν αμφισβητεί, ούτε τις καταβολές, ούτε ότι με αυτές εξοφλήθηκε η απαίτηση, όπως διαμορφώθηκε χωρίς τόκους τόκων. Γι' αυτό, θα απορριφτεί ως αβάσιμος, ο τρίτος (τελευταίος) λόγος της έφεσης.

502/2000

Πρόεδρος: Ελένη Σπηλιώτη

Εισηγητής: Παναγιώτης Θεοδωρόπουλος

Δικηγόροι: Ιωαν. Σωτηρίου, Θεοφ. Κώτσιου

ΠΟΙΝΙΚΗ ΡΗΤΡΑ. Κριτήρια μείωσης της ποινής στο προσήκον μέτρο. Αοριστία σχετικού ισχυρισμού.

ΤΥΠΟΣ σύμβασης. Η συμφωνία για πληρωμή μέρους τιμήματος από πώληση ακινήτου, που δεν έχει αναγραφεί στο πωλητήριο συμβόλαιο είναι άκυρη και δεν παρέχει δυνατότητα στο πωλητή για αξίωση τούτου, ούτε από τη σύμβαση, ούτε κατά της περί αδικαιολογήτου πλουτισμού δίξεις.

Επειδή κατά το άρθρο 409 ΑΚ η ποινή που συμφωνήθηκε είναι δυσανάλογα μεγάλη μειώνεται, ύστερα από αίτηση του οφειλέτη, από το δικαστήριο, στο μέτρο που αρμόζει. Αντίθετη συμφωνία δεν ισχύει. Για να κριθεί το βάσιμο ή μη της περί μείωσης της ποινής αγωγής, ανταγωγής ή ενστάσεως το δικαστήριο πρέπει να λαμβάνει υπ' όψη τα στη συγκεκριμένη περίπτωση συντρέχοντα περιστατικά, ιδίως δε το μέγεθος της ποινής εν συγκρίσει προς την αξία της αντιπαροχής του δανειστή, την οικονομική κατάσταση των μερών, την έκταση της συμβατικής παραβά-

σεως του οφειλέτη, τον βαθμό του παιίσματος αυτού και το γεγονός της τυχόν ωφελείας του από τη μη εκπλήρωση της παροχής, παν δικαιολογημένο συμφέρον του δανειστή και τα απώτερα επιβλαβή γενικώς αποτελέσματα τα οποία είχε δι' αυτόν η μη εκπλήρωση της παροχής, όχι δε απλώς την μη επέλευση σ' αυτόν ζημιάς ή το μέγεθος αυτής, αφού κατά το άρθρο 405 ΑΚ η κατάπτωση της ποινής επέρχεται και αν ακόμη ο δανειστής ουδεμία υπέστη ζημίαν. Εκ τούτων έπεται ότι ο ασκών την αίτηση περί μείωσης της ποινής ως δυσανάλογα μεγάλης, πρέπει να επικαλεσθεί ορισμένα περιστατικά ως εκ των οποίων να παρίσταται υπέρμετρος η ποινή και, εν αμφισβητήσει, αποδείξει αυτά, μη αρκούντος μόνον του περιστατικού ότι η ζημία του δανειστού είναι μικρότερη της συμφωνημένης ποινής (ΑΠ 562/1972 ΝοΒ 20, 1423 επ. Εφ.Αθ. 10.237/1978 ΝοΒ 27, 1977). Στην προκειμένη περίπτωση η εναγομένη εταιρεία και προς απόκρουση των με την ένδικη ως άνω αγωγή αξιουμένων ποινικών ρητρών προέβαλεν εγκαίρως με τις έγγραφες προτάσεις που κατέθεσε ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου κατά τη πρώτη συζήτηση αυτής, ένσταση περί μείωσης των ως άνω ποινών στο μέτρο που αρμόζει ως δυσανάλογα μεγάλων "σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 409 του ΑΚ στο ποσό των πενήντα (50) δραχμών την ημέρα για κάθε διαμέρισμα, διότι είναι υπερβολική, δεδομένης και της υπαιτιότητας των αντιδίκων στην καθυστέρηση της παράδοσής τους". Ο ισχυρισμός όμως αυτός της εναγομένης άνευ επικλήσεως περιστατικών που να δικαιολογούν τη μείωση της ως άνω ποινικής ρήτρας, παρίστατο σύμφωνα με τα προεκτεθέντα ως αόριστος και εντεύθεν ως τοιούτος μη νόμιμος και καθ' ορθήν ερμηνείαν και εφαρμογήν του άρθρου 409 ΑΚ απορρίφθηκε για τον λόγο

αυτό υπό της προσβαλλομένης αποφάσεως και ο περί του αντιθέτου λόγος της ένδικης έφεσης πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος κατ' ουσίαν.

Επειδή από τις διατάξεις των άρθρων 369 και 166 ΑΚ εκ των οποίων το πρώτο ορίζει ότι συμβάσεις που έχουν αντικείμενο τη σύσταση, μετάθεση, αλλοίωση ή κατάργηση εμπραγμάτων δικαιωμάτων πάνω σε ακίνητα απαιτείται να γίνονται ενώπιον συμβολαιογράφου, το δεύτερο δε ότι η σύμβαση με την οποία τα μέρη ανέλαβαν την υποχρέωση να συνάψουν ορισμένη σύμβαση (προσύμφωνο) υπόκειται στον τύπο που ο νόμος ορίζει για τη σύμβαση που πρέπει να συναφθεί, προκύπτει ότι αυτά έχουν εφαρμογή τόσο στην περίπτωση συναπτέας συμβάσεως, που έχει ως αντικείμενο τη σύσταση, μεταβολή, ή κατάργηση εμπραγμάτων δικαιώματος επί ακινήτου μεταξύ αυτών τούτων των μερών, όσο και στην περίπτωση συναπτέας τοιαύτης συμβάσεως υπό των μερών ή τινός τούτων μετά τρίτου και ασχέτως αν η σύμβαση προσύμφωνον συνήφθη αυτοτελώς ή εν σχέσει προς άλλη σύμβαση και ως στοιχείον αυτής. Εξ άλλου κατά τα άρθρα 159 παρ. 1 και 180 ΑΚ δικαιοπραξία για την οποία δεν τηρήθηκε ο τύπος που απαιτεί ο νόμος, εφόσον δεν ορίζεται το αντίθετο, είναι άκυρη και ως τοιαύτη θεωρείται σαν να μην έγινε. Εν όψει τούτων πρέπει να γίνει δεκτό ότι το προσύμφωνον περί μεταβιβάσεως ωρισμένου ποσοστού οικοπέδου με αντιπαροχή διαμερισμάτων της ανεγερθησομένης υπό του προς ον η μεταβίβαση εργολάβου πολυκατοικίας, υπόκειται στον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου κατά τα άρθρα 159 παρ. 1 166 και 1033 ΑΚ δοθέντος ότι ναι μεν η εργολαβική σύμβαση, δεν υπόκειται κατ' αρχήν εις τύπον τινά, κατ' εξαίρεση όμως όταν η εκ ταύτης παροχή περί προσδιορισμού ωρισμένου έρ-

γου, ενώνεται σε ενιαία μεικτή σύμβαση με παροχή που αποτελεί το περιεχόμενο άλλης τυπικής σύμβασης, υποκειμένης εις τον τύπον του συμβολαιογραφικού εγγράφου, όπως είναι πρωτίστως η μεταβίβαση ποσοστού κυριότητος οικοπέδου επί αντιπαροχή διαμερισμάτων κλπ, τότε ο τύπος αυτός απαιτείται δι' ολόκληρο την μεικτήν ταύτην σύμβασιν. Ακόμη ο υπό του νόμου οριζόμενος δια την σύμβασιν τύπος απαιτείται και για τις σε αυτή περιεχόμενες μη αυτοτελείς προσθέτους συμφωνίες (ΑΠ 91/1979 ΝοΒ 27, 1083). Επίσης από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 158, 159, 164 και 369 ΑΚ προκύπτει ότι η σύμβαση πώλησης ακινήτου, πρέπει, με ποινή ακυρότητας, η οποία εξετάζεται αυτεπαγγέλτως, να γίνεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο, που υποβάλλεται σε μεταγραφή. Ειδικότερα η συμφωνία για τη πληρωμή μέρους του τιμήματος του πωληθέντος ακινήτου, που δεν έχει αναγραφεί στο πωλητήριο συμβόλαιο είναι άκυρη αν και αυτή δεν υποβληθεί στο συμβολαιογραφικό τύπο, ο δε πωλητής - σε περίπτωση που πίστωσε το μέρος του τιμήματος που αποκρύφθηκε - δεν μπορεί να αξιώσει την καταβολή αυτού του επί πλέον τιμήματος δυνάμει μιας τέτοιας (άτυπης) συμφωνίας, ούτε την απόδοση κατά τις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις του μέρους του ακινήτου (ή της αξίας του) που αντιστοιχεί στο εν λόγω επί πλέον τίμημα. (ΑΠ 810/1998 ΝοΒ 47, 1569). Στην προκειμένη περίπτωση η εναγομένη εταιρεία και προς απόκρουση της ένδικης αγωγής ισχυρίσθηκε εμπροθέσμως ενώπιον του ως άνω πρωτοβάθμιου δικαστηρίου ότι βάσει της μεταξύ της πρώτης ενάγουσας και της εργολήπτριας εταιρείας συνομολογηθείσης σύμβασης έργου στην πρώτη ενάγουσα έπρεπε να περιέλθει κατ' αντιπαροχήν όχι ολόκληρον το με στοιχείο

Δ3 διαμέρισμα μεικτού εμβαδού 25,72 τετ. μέτρων αλλά μόνον εμβαδόν 10,72 τετ μέτρων εξ αυτού και τα υπόλοιπα 15 μέτρα εξ αυτού να περιέλθουν στην εργολήπτρια εταιρεία. Ότι αντί, είτε της φυσικής διαιρέσεως αυτού δια της κατασκευής δύο διηρημένων ιδιοκτησιών εμβαδού της μίας 10,72 τετ. μέτρων, της δε άλλης 15 τετ. μέτρων και της περιελεύσεως της μίας στην πρώτη ενάγουσα και της άλλης στην εργολήπτρια εταιρεία, είτε της δημιουργίας εξ αδιαιρέτου συγκυριότητας επ' αυτού της πρώτης ενάγουσας κατά ποσοστό 10,72/25,72 εξ αδιαιρέτου και της εργολήπτριας εταιρείας κατά ποσοστό 15/25,72 εξ αδιαιρέτου, συμφωνήθηκε να περέλθει ολόκληρο το ως άνω διαμέρισμα στην πρώτη ενάγουσα ατομικώς με την υποχρέωση της πρώτης ενάγουσας να καταβάλει στην εργολήπτρια εταιρεία την αξία των 15 ως άνω τετ. μέτρων εκ δραχμών 180.000 το τετραγωνικό μέτρο και συνολικώς εκ δραχμών 2.700.000 περί ης όμως υποχρεώσεως της πρώτης ενάγουσας ουδέν διαλαμβάνεται στο οικείο ως άνω εργολαβικό, της ως άνω υποχρέωσης της πρώτης ενάγουσας περιορισθείσης με μεταγενέστερη προφορική συμφωνία των διαδίκων στο ποσό των 1.440.000 δραχμών. Ότι οι ενάγουσες όμως αρνούνται να της καταβάλουν και ποσό 85.000 δραχμών που αυτή κατέβαλε σε ελαιοχρωματιστή για εκτέλεση πρόσθετων εργασιών στα διαμερίσματά τους, χωρίς να προσδιορίζει το είδος και το μέγεθος των ως άνω εργασιών ούτε την αναλογίαν αυτών στα διαμερίσματα της πρώτης ενάγουσας ατομικώς και στο διαμέρισμα των λοιπών εναγουσών. Τις ως άνω δε ανταπαιτήσεις της η εναγομένη προέτεινε σε επίσχεση της εκπλήρωσης των βαρυνουσών αυτήν υποχρεώσεων προς παράδοση του με στοιχείο Δ3 διαμερίσματος ατομικώς στην πρώτη ενάγου-

σα και προς καταβολήν στις ενάγουσες των ενδίκων ποινικών ρητρών μέχρις ότου οι ενάγουσες της καταβάλουν το ως άνω ποσό των (1.440.000 δρχ. συν 85.000 δρχ. ίσον) 1.525.000 δραχμών και επικουρικώς προς συμψηφισμό της ως άνω ανταπαιτήσεώς της με τις ένδικες αξιώσεις των εναγουσών προς καταβολήν σ' αυτές των προαναφερθεισών ποινικών ρητρών. Η ανταπαίτηση όμως της εναγομένης προς καταβολήν σ' αυτήν εκ μέρους των εναγουσών του ποσού των 1.440.000 δραχμών, είτε ως εργολαβική αμοιβή της (πλέον του ποσοστού συγκυριότητας επί του οικοπέδου επί του οποίου ανεγέρθηκε η εν λόγω πολυκατοικία το οποίο συμφωνήθηκε να μεταβιβαστεί σ' αυτή ή σε τρίτους υποδειχθένσους από αυτήν) είτε ως τίμημα πώλησεως των προαναφερθέντων 15 τετ. μέτρων, παρίσταται, σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν στην αρχή της παρούσας, ως μη νόμιμη λόγω ακυρότητάς της, ως εκ της μη καταρτίσεως περί αυτής συμβολαιογραφικού εγγράφου, το οποίο έπρεπε σε κάθε περίπτωση να συνταχθεί. Επίσης η ανταπαίτηση της εναγομένης περί καταβολής σ' αυτήν του ποσού των 85.000 δραχμών παρίστατο ως αδίστη αφού δεν προσδιορίστηκε το είδος και το μέγεθος της επικαλουμένης εργασίας του ελαιοχρωματιστή (είτε σε ημερομίσθια είτε σε τετ. μέτρα κλπ, και τι είδους εργασίες εκτέλεσε αυτός) ούτε καθορίστηκε το ποιες και πόσες από αυτές αφορούσαν τα διαμερίσματα της πρώτης ενάγουσας και ποιες και πόσες από αυτές αφορούσαν το διαμέρισμα των λοιπών εναγουσών. Εντεύθεν έπρεπε οι ως άνω ενστάσεις της εναγομένης (περί επισχέσεως και περί συμψηφισμού) να απορριφθούν εν μέρει ως μη νόμιμες και εν μέρει ως αδίστητες. Ως εκ τούτου κρίνασα η εκκαλουμένη απόφαση ως νόμιμες τις ως άνω ενστάσεις πλην α-

πορρίψαα αυτές ως αβάσιμες κατ' ουσίαν, κατά παραδοχή ως βάσιμης και κατ' ουσίαν της εκ μέρους των εναγουσών προβληθείσης ένστασης περί μη εμφιλοχωρήσεως συμψηφισμού και επισχέσεως κατ' απαιτήσεως προερχομένης εξ αδικήματος πραχθέντος εκ δόλου (άρθρα 327 και 450 παρ. 1 ΑΚ) σε ορθό ήχθη διατακτικό και γι' αυτό πρέπει, αντικαθιστώμενων των αιτιολογιών της με αυτές της παρούσας, να απορριφθούν οι περί του εναντίον λόγοι της ένδικης έφεσης ως αβάσιμοι κατ' ουσίαν.

Επειδή από τις καταθέσεις των μαρτύρων αποδείξεως οι οποίοι εξετάσθηκαν ενόρκως ενώπιον του ως άνω πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και περιέρχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη απόφασή του πρακτικά συνεδριάσεώς του, από τα έγγραφα που νόμιμα προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι και την όλη διαδικασία αποδείχθηκαν τα εξής: Δυνάμει του με αριθμό 5.111 από 11.7.1991 εργολαβικού συμβολαίου ανεγέρσεως πολυκατοικίας και προσυμφώνου μεταβίβασεως ποσοστών εξ αδιαιρέτου ακινήτου, η τότε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία "Κ. ΕΠΕ" η οποία μετατράπηκε στην εναγομένη Α.Ε., ανέλαβε την υποχρέωση της ανέγερσης πολυκατοικίας με το σύστημα της αντιπαροχής σε οικόπεδο συγκυριότητας των εναγουσών και της μη διαδίκου Α. συζ. Θ.Π., εμβαδού 677,60 τετ. μέτρων, που βρίσκεται εδώ στη Λάρισα και στην οδό Α. αρ. 31-33, με αντιπαροχή Α) στην Μ. χήρα Χ. Ρ., ατομικώς, 1) το με στοιχείο Δ3 διαμέρισμα (κατοικίας) του τρίτου ορόφου αυτής, μεικτού εμβαδού 25,72 τετ. μέτρων, τη με στοιχείο Α3 αποθήκη του υπογείου αυτής, μεικτού εμβαδού 7,92 τετ. μέτρων και το με στοιχείο Ρ-6 χώρο στάθμευσης του ισογείου (πυλωτής) της εν λόγω πολυκατοικίας εμβαδού 12 τετ. μέτρων και

2) το με στοιχείο Δ1 διαμέρισμα (κατοικίας) του δευτέρου ορόφου, μεικτού εμβαδού 109,07 τετ. μέτρων, τη με στοιχείο Α4 αποθήκη του υπογείου μεικτού εμβαδού 8,93 τετ. μέτρων και το με στοιχείο Ρ-12 χώρο στάθμευσης αυτοκινήτου του ισογείου (πυλωτής) επιφανείας 12,32 τετ. μέτρων και Β) στις Β., Α. και Δ. θυγ. Χ.Ρ. από κοινού, αδιαιρέτως και κατ' ισομοιρίαν το με στοιχείο Δ2 διαμέρισμα του τρίτου ορόφου μεικτού εμβαδού 140,81 τετ. μέτρων, τη με στοιχείο Α5 αποθήκη του υπογείου μεικτού εμβαδού 19,01 τετ. μέτρων και το με στοιχείο Ρ-11 χώρο στάθμευσης αυτοκινήτου του ισογείου (πυλωτής) επιφανείας 12,78 τετ. μέτρων. Σύμφωνα με το άρθρο 6 του παραπάνω εργολαβικού η εργολήπτρια εταιρεία "υποχρεούται όπως μέσα σε προθεσμία είκοσι τεσσάρων (24) πλήρων μηνών από την έκδοση της οικοδομικής άδειας και την παράδοση του οικοπέδου από τους οικοπεδούχους, αποπερατώσει και παραδώσει κατάλληλα για χρήση στους οικοπεδούχους, όλα τα ως άνω διαμερίσματα της αντιπαροχής με αποπερατωμένους τους κοινόχρηστους χώρους, σε αντίθετη δε περίπτωση η εργολήπτρια υποχρεούται να καταβάλει στους οικοπεδούχους για αναπόδεικτη από τώρα συμφωνούμενη αποζημίωση δραχμές (1.500) ημερησίως, για κάθε διαμέρισμα των οικοπεδούχων και για κάθε ημέρα καθυστέρησης της παραδόσεως της χρήσεως των ως άνω διαιρετών χώρων που ανήκουν στους οικοπεδούχους, από τη λήξη της άνω οριζόμενης τακτής προθεσμίας μέχρι την ημέρα της παραδόσεώς τους". Για την ανέγερση της ως άνω πολυκατοικίας εκδόθηκε με αριθμό 70 από 14.2.1992 άδεια ανεγέρσεως οικοδομής από το Πολεοδομικό Γραφείο του Δήμου Λάρισας και κατά την ως άνω ημεροχρονολογίαν οι οικοπεδούχοι είχαν παραδώσει το οικόπε-

δό τους στην εργολήπτρια εταιρεία. Ως εκ τούτου και όπως εκατέρωθεν συνομολογείται ο χρόνος παραδόσεως των ως άνω διαμερισμάτων στους οικοπεδούχους ανήγεται στην 14η Φεβρουαρίου 1994. Η εναγομένη όμως καθολική διάδοχος της εργολήπτριας εταιρείας δεν παρέδωσε τα ως άνω διαμερίσματα στις ενάγουσες κατά την συμφωνηθείσα ως άνω ημεροχρονολογία, αλλά καθυστέρησε την κατασκευήν αυτών, όχι από λόγους ανώτερης βίας (εξ αιτίας πολέμου, σεισμού κλπ) που άλλωστε αυτή δεν επικαλείται, ούτε από λόγους οφειλομένους σε υπαιτιότητα των εναγουσών, αφού η εκ μέρους της πρώτης ενάγουσας αξίωση καθαίρεσης ενός τοίχου εμβαδού 5 τετ. μέτρων κατασκευασθέντος "στραβά" και όχι κατά τους κανόνες της κοινής πείρας και της οικοδομικής τέχνης, και της εκ νέου κατασκευής αυτού, εκ της οποίας ούτε αξιόλογη καθυστέρηση ούτε και αξιόλογη δαπάνη προκλήθηκε σε βάρος της εργολήπτριας εταιρείας ωφείλετο όχι σε υπαιτιότητα αυτής (πρώτης ενάγουσας) αλλά σε υπαιτιότητα των από την εναγομένη εταιρεία προστηθέντων τεχνητών οι οποίοι και κατασκεύασαν μη ορθά τον εν λόγω τοίχον, τελικώς παρέδωσε αυτά στις ενάγουσες κατά την 16ην Νοεμβρίου 1994, εξαιρέσει του με στοιχείο Δ3 διαμερίσματος (γκαρσονιέρας) του τρίτου ορόφου της εν λόγω πολυκατοικίας, εμβαδού 25/72 τετ. μέτρων, το οποίο ουδέποτε παρέδωσε στην πρώτη ενάγουσα συνεπεία της αρνήσεως της πρώτης ενάγουσας να της καταβάλει την αξία 8 τετραγωνικών μέτρων εξ αυτού προς 180.000 δραχμές το τετ. μέτρον, ήτοι το ποσό των 1.440.000 δραχμών, που ακύρως κατά τα προεκτεθέντα υποσχέθηκαν οι ενάγουσες να καταβάλουν στην εναγομένη με την από 11.7.1991 ιδιόγραφη δήλωσή τους και ως εκ της μη συντάξεως, περί της

συμφωνίας αυτής των διαδίκων, συμβολαιογραφικού εγγράφου. Η εναγομένη ομολογεί την υπ' αυτής καθυστέρηση παράδοσης γενικώς της ως άνω πολυκατοικίας μέχρι της 15.6.1994 (ήτοι για χρονικό διάστημα τεσσάρων μηνών ή 120 ημερών) ειδικώς δε του με στοιχείο Δ3 διαμερίσματος (γκαρσονιέρας) του τρίτου ορόφου της εν λόγω πολυκατοικίας μέχρι και την 16.11.1995. Κατ' ακολουθίαν των παραπάνω έπρεπε, απορριπτομένης ως αβάσιμης κατ' ουσίαν της εκ μέρους της εναγομένης προβληθείσας ένστασης περί ελλείψεως υπαιτιότητάς της για την υπ' αυτής καθυστέρηση παράδοσης των ως άνω διαμερισμάτων στις ενάγουσες, και απορριπτομένων των υπ' αυτής προταθεισών ενστάσεων περί επισχέσεως και συμψιφισμού για τους στην προηγούμενη σκέψη εκτεθέντας λόγους, να γίνει εν μέρει δεκτή η ένδικη αγωγή της πρώτης ενάγουσας και να υποχρεούται η εναγομένη Α) να παραδώσει σ' αυτήν ατομικώς την κατοχήν του με στοιχείο Δ3 διαμερίσματος του τρίτου μετά το ισόγειο ορόφου της εν λόγω πολυκατοικίας, σε εκπλήρωση - καταβολή - των από την προαναφερθείσα σύμβαση εργολαβίας απορρεουσών υποχρεώσεων της, και Β) καταβάλει σ' αυτήν 1) για το από 15.2.1994 έως της 16.11.1995 χρονικό διάστημα 21 μηνών ή 630 ημερών (και όχι 23 μηνών ή 690 ημερών) το ποσό των (630 ημέρες επί 1.500 δρχ. ημερησίως ίσον) 945.000 δραχμών ως ποινική ρήτρα για την εκ μέρους της καθυστέρηση παράδοσης κατά το διάστημα αυτό του ως άνω διαμερίσματος στην ενάγουσα αυτή ατομικώς, και 2) για το από 15.2.1994 έως της 16.11.1994 χρονικό διάστημα εννιά μηνών ή 270 ημερών το ποσό των (270 ημέρες επί 1.500 δραχμές ημερησίως ίσον) 405.000 δραχμών, ως ποινική ρήτρα για την εκ μέρους της καθυστέρηση παράδοσης κα-

τά το διάστημα αυτό του με στοιχείο Δ1 διαμερίσματος του δευτέρου μετά το ισόγειο ορόφου της ως άνω πολυκατοικίας στην ενάγουσα αυτή ατομικώς και Γ) να καταβάλει στις τρεις θυγατέρες του Χ.Ρ. για το από 15.2.1994 έως της 16.11.1994 χρονικό διάστημα εννιά μηνών ή 270 ημερών το ποσό των (270 ημέρες επί 1.500 δραχμές ημερησίως ίσον) 405.000 δραχμών ως ποινική ρήτρα για την εκ μέρους της καθυστέρηση παράδοσης κατά το διάστημα αυτός σ' αυτές του με στοιχείο Δ2 διαμερίσματος του τρίτου μετά το ισόγειο ορόφου της εν λόγω πολυκατοικίας.

515/2000 (5μελές)

Πρόεδρος: Γεώργιος Βούλγαρης

Εισηγητής: Θεόδωρος Νιαβής

Δικηγόροι: Π. Παπαθανασίου, Ζ. Σαμαράς

ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΡΓΑ. Οι διαφορές από τα δημόσια έργα για τα ΝΠΙΔ, που δεν υπάγονται στο δημόσιο τομέα, δεν είναι διοικητικές διαφορές και υπάγονται στα πολιτικά δικαστήρια, εκτός αν με σύμβαση υπάχθηκαν ρητά στις δ/ξεις του ν. 1413/83.

ΠΡΟΣΦΥΓΗ. Υποχρεωτική η τήρηση της προδικασίας, ως προϋπόθεση παραδεκτού της προσφυγής.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ. Ισχύει αυτή που τηρείται στο Πολυμελές Πρωτοδικείο, με τις παρεκκλίσεις του άρθρου 13, παρ. 3 ν. 1418/84. Υποχρέωση διαδίκων για προσκόμιση κατά τη πρώτη συζήτηση όλων των αποδεικτικών μέσων και προσαγωγή μαρτύρων για παραχρήμα απόδειξη, με απλή πιθανολόγηση, δίχως, κατ' αρχή, έκδοση προδικαστικής. Παραδεκτό ενόρκων βεβαιώσεων, μετά από προηγούμενη κλήτευση του αντιδίκου, πριν 24 ώρες.

Οι διαφορές από τα δημόσια έργα για τα ΝΠΙΔ, που δεν υπάγονται στο δημόσιο τομέα, υπάγονται στο κατά τις γενικές διατάξεις τακτικό πολιτικό δικαστήριο (ΕφΘεσ 2402/97 Αρμ 52 92). Εκτός αν με τη σύμβαση έγινε ρητή υπαγωγή στις διατάξεις του Ν. 1418/83. Στην προκειμένη περίπτωση, η διαφορά που εισάγεται με την προσφυγή, ενόψει της ιδιότητας του εναγομένου νομικού προσώπου (κυρίου του έργου) ως ΝΠΙΔ, δεν έχει διοικητικό χαρακτήρα, ούτε είναι διοικητική διαφορά ουσίας με την έννοια του άρθρου 94 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος, αλλά είναι ιδιωτική διαφορά, υπαγόμενη στη δικαιοδοσία των τακτικών πολιτικών δικαστηρίων. Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15.2 της από 19.3.1992 σύμβασης των διαδίκων, για όλα τα ζητήματα, που δεν υπάρχει αντίθετη ρύθμιση, εφαρμόζεται ο Ν. 1418/83 "περί δημοσίων έργων",. Η εφαρμογή του περιλαμβάνει ασφαλώς και τη δικονομική διάταξη του άρθρου 13, που ρυθμίζει την αρμοδιότητα του δικαστηρίου και σύμφωνα με την οποία αρμόδιο δικαστήριο για την εκδίκαση της πιο πάνω διαφοράς είναι το Εφετείο της περιφέρειας, που βρίσκεται το έργο. Ετσι, κατά τη διάταξη αυτή, ιδρύεται υλική και τοπική αρμοδιότητα του παρόντος Δικαστηρίου, με τη ρήτρα εφαρμογής των διατάξεων των Ν. 1418/83, ως ενιαίου συνόλου, που είναι επιτρεπτή. Η εν λόγω δικονομική σύμβαση διαφέρει από τη συμφωνία παρέκτασης της αρμοδιότητας του άρθρου 42 ΚΠολΔ, διότι η τελευταία αφορά μόνο την τοπική αρμοδιότητα. Αντίθετη άποψη, δεν συνάγεται από το γεγονός ότι στη σύμβαση αυτή εφαρμόζεται, επίσης, επικουρικά, και το άρθρο τέταρτο του Ν. 1398/83, που συνέστησε το καθού, διότι, ο νόμος αυτός, δεν περιέχει ειδική ρύθμιση, που να ρυθμίζει διαφορετικά το ζήτη-

μα της αρμοδιότητας των δικαστηρίων ή να αποκλείει τέτοιες δικονομικές συμβάσεις. Ούτε, άλλωστε, περιέχει αντίθετη ρύθμιση ο Κανονισμός Εκτέλεσης Εργων του καθού. Η άπαξ ιδρυθείσα, με δικονομική σύμβαση, υλική και τοπική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου δεν καταργήθηκε εκ των υστέρων από τη μετέπειτα εξαίρεση του καθού από την ισχύ του Ν. 1418/84 με την υπ' αριθμό Υ4α/Φ.22/94 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, διότι η υπουργική απόφαση δεν εφαρμόζεται για την παρούσα σύμβαση, που καταρτίστηκε την 25.7.1991 γιατί ο χρόνος της δημοσίευσης της διακήρυξης του σχετικού διαγωνισμού (23.3.1990), που είναι ο κρίσιμος χρόνος (ΝΣΚ 552/94), έγινε πριν την ισχύ της εν λόγω υπουργικής απόφασης. Παρόμοια έκρινε και η Εφ'Αρ 462/99. Επομένως, δεν είναι νόμιμη η ένσταση υλικής και τοπικής, αναρμοδιότητας του Δικαστηρίου, που προβάλλει το καθού η προσφυγή.

Σύμφωνα με τα έγγραφα της δικογραφίας, για την προσφυγή, τηρήθηκε η προβλεπόμενη προδικασία, που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 12 και 13 ν. 1418/84, 57 π.δ. 609/85, η οποία αποτελεί προϋπόθεση του παραδεκτού της προσφυγής (ΣτΕ 172/96 ΕλλΔν 39 1066, Εφ'Αθ 1718/97 ΕλλΔν 39 612). Ειδικότερα, σε πρώτο στάδιο, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση σε αυτή της βλαπτικής πράξης της διευθύνουσας υπηρεσίας, που προσβάλλει έννομο συμφέρον της, η προσφεύγουσα άσκησε ένσταση (με αριθμό πρωτ. 02/ΑΕΠ/3122/1802/ΠΑΝ 14.12.1998), κατά του υπ' αριθμό πρωτοκόλλου ΓΑ. 43876Β'/10.12.1998 εγγράφου του Γενικού Διευθυντή του καθού,

Θ.Σ., που γνωστοποίησε την πράξη της έγκρισης της επί ελάττον δαπάνης, παραπονούμενη για το γεγονός ότι, το καθού ενήργησε αντισυμβατική περικοπή της αμοιβής της κατά 3.725/664 δραχμών. Στη συνέχεια, αφού πέρασε άπρακτη η προβλεπόμενη προθεσμία (η ένσταση δεν απαντήθηκε μέσα στη νόμιμη δίκμηνη προθεσμία από την υποβολή της κατά τη διάταξη του άρθρου 12 ν. 1418/84, ούτε εντός τριμήνου κατά το άρθρο 13.3 της Σύμβασης), η προσφεύγουσα, σε δεύτερο στάδιο, μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία τριών μηνών από την τεκμαιρόμενη απόρριψη της άνω ένστασής της, άσκησε την από 12.5.1999 αίτηση θεραπείας (με το ίδιο περιεχόμενο, που έχει και η προσφυγή της) προς τους αρμόδιους Υπουργούς Υγείας και Πρόνοιας και ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, με κοινοποίηση στο Γενικό Διευθυντή και το καθού η προσφυγή, ως αντισυμβαλλόμενο (βλ. υπ' αριθμούς 8812, 8816, 8820 και 8824/14.5.1999 εκθέσεις επίδοσης του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών Γ. Μ.). Εκτός από αυτά, αντίγραφο της υπ' αριθμό 8824/14.5.1999 έκθεσης επίδοσης προς το καθού, επέδωσε στον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας και τον Υπουργό ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ, όπως ορίζει η διάταξη του άρθρου 57 παρ 7 του Π.Δ. 609/85 (βλ. υπ' αριθμούς 8835 και 8831/18.5.1999 εκθέσεις επίδοσης του ίδιου δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών Γ.Μ.). Αλλά, η αίτηση θεραπείας απορρίφθηκε σιωπηρά (δεν απαντήθηκε μέσα στην προβλεπόμενη προθεσμία των τριών μηνών, που συμπληρώθηκε την 14.8.1999). Εκτοτε δε και μέχρι την άσκηση της προσφυγής (6.10.1999), δεν συμπληρώθηκε η δίκμηνη προθεσμία μέσα στην οποία έπρεπε να ασκηθεί η προσφυγή, κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 13 παρ 4 ν. 1418/84. Επομένως, η προσφυγή αυτή εί-

ναι παραδεκτή, διότι έχει ασκηθεί νόμιμα και εμπρόθεσμα, με κατάθεση την 6.10.1999 και επίδοση την 11.10.1999 (βλ. υπ. αριθμό 9151/11.10.1999 έκθεση επίδοσης του ίδιου δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Αθηνών Γ.Μ.)

Με την υπό κρίση από 28.9.1999 (υπ. αριθμό έκθεσης κατάθεσης 1040/6.10.1999) προσφυγή της, η ανάδοχος αλλοδαπή Τεχνική εταιρία με την επωνυμία "Ι. Σ.ρ.Α" ζητεί : α) να αναγνωριστεί ότι είναι μικρότερη η διαφορά δαπάνης λόγω αντικατάστασης στροφών (μεντεσέδων) τύπου "HAPELE" με στροφείς (μεντεσέδες) του εργοστασίου "SIMON-SWERK", β) να αναγνωριστεί ότι από την αιτία αυτή έγινε μη νόμιμη περικοπή από το εργολαβικό της αντάλλαγμα ποσού 1.392.336 δραχμών και γ) να υποχρεωθεί το καθού η προσφυγή Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία "Δημόσια Επιχείρηση Ανέγερσης Νοσηλευτικών Μονάδων "ΔΕΠΑ-NOM", να καταβάλλει σε αυτή το ποσό αυτό, με το νόμιμο τόκο από την ημέρα της περικοπής (11.12.1998), αλλιώς από την επίδοση της αγωγής και έως την εξόφληση. Με τέτοιο ιστορικό και αίτημα η προσφυγή αυτή είναι νόμιμη (άρθρο 681 ΑΚ και άρθρο 5 παρ. 11 Ν. 1418/84), διότι όπως απαιτείται, επικαλούνται, οριστική παραλαβή του έργου (άρθρο 11 Ν. 1418/84, άρθρα 52 επ. Π.Δ. 609/85). Γι' αυτό, η προσφυγή αυτή, θα ερευνηθεί περαιτέρω για την ουσιαστική βασιμότητά της, διότι καταβλήθηκε και το ανάλογο δικαστικό ένσημο με τις προσαυξήσεις υπέρ τρίτων (βλ. υπ' αριθμούς Σειρά Α' 27543 και 234004/2000 έντυπα αγωγόσημα), που, κατ' άρθρο 30 ν. 1406/83, απαιτείται για την καταψηφιστική αγωγή (ΣτΕ 6238/96 Αρμ 52 109).

Από τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 13 τυ Ν. 1418/84, προκύπτει ότι, το Εφετείο, κατά την επίλυση

διαφορών από την εκτέλεση έργου κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί δημοσίων έργων, δικάζει κατά τη διαδικασία που τηρείται ενώπιον του πολυμελούς πρωτοδικείου, με όλες τις παρεκκλίσεις που αναφέρονται στην παρ. 3, δηλαδή επιβάλλεται υποχρέωση στους διαδίκους να προσκομίσουν κατά τη πρώτη συζήτηση όλα τα επικαλούμενα αποδεικτικά μέσα και να προσάγουν τους μάρτυρές τους για παραχρήμα απόδειξη, χωρίς να απαιτείται, κατ' αρχή, έκδοση προδικαστικής απόφασης, αλλά η απόφαση εκδίδεται το ταχύτερο με απλή πιθανολόγηση των προς απόδειξη γεγονότων (ΣτΕ 1806/91 ΕλλΔνη 36 1704, ΕφΑθ 11679/96 ΕλλΔνη 38 1607). Παρόμοια, σύμφωνα με τη διάταξη 671 παρ 1 ΚπολΔ, που εφαρμόζεται κατά άρθρο 13 παρ. 3 του ίδιου ν. Ν. 1418/84, οι ένορκες βεβαιώσεις λαμβάνονται υπόψη μετά νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευση του αντιδίκου πριν από είκοσι τέσσερις τουλάχιστον ώρες, με αυτεπάγγελτη έρευνα (ΑΠ 31/99 ΕλλΔνη 40 572). Στην προκειμένη περίπτωση, από την υπ' αριθμό 8952/4.5.2000 ένορκη βεβαίωση του μάρτυρα της προσφεύγουσας, Δ.Χ., πολιτικού μηχανικού, ενώπιον της Ειρηνοδίκου Αθηνών Α.Δ., που θα ληφθεί υπόψη διότι έγινε με προηγούμενη κλήτευση του καθού (βλ. υπ. αριθμό 11309/27.4.2000 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή στο πρωτοδικείο Αθηνών Ι.Τ.) και τα έγγραφα (με ελληνική μετάφραση τα ξενόγλωσσα) που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι αποδείχθηκαν τα εξής: Με την από 25.5.1991 σύμβαση το καθού η προσφυγή ΝΠΙΔ "ΔΕΠΑΝΟΜ" ανάθεσε στην αλλοδαπή ανάδοχο Τεχνική εταιρία με την επωνυμία "C.I. Σ.ρ.Α" την εκτέλεση του έργου "ΜΕΛΕΤΗ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟΥ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ". Στη συνέ-

χεια, η τελευταία ενσωμάτωσε με συγχώνευση την εταιρία "I. - G.- L. - G.S.p.A" και η συγχωνεύουσα εταιρία έλαβε την επωνυμία "I. S.p.A" με την οποία άσκησε την προσφυγή της. Το άρθρο 9.8 της Σύμβασης προβλέπει τη δυνατότητα της προσφεύγουσας αναδόχου να προτείνει βελτιώσεις με ανάλογη αναπροσαρμογή του εργολαβικού ανταλλάγματος. Πράγματι, κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση για αντικατάσταση των στροφών (μεντεσέδων) τύπου "HEPELE", που προβλέπει το άρθρο 4.3.5.1 των Τεχνικών Προδιαγραφών του έργου, επειδή δεν ήταν ετοιμοπαράδοτοι, με στροφείς (μεντεσέδες) τύπου "SIMONSWERK", ισοδύναμης ποιότητας και προδιαγραφών, που την ενέκρινε το καθού (κύριος του έργου), όπως γνωστοποιήθηκε σε αυτή με το υπ' αριθμό Δ.ΕΡΓ. 13892/Γ.Α. 28359/13.1.1994 έγγραφο του Γενικού Διευθυντού του. Με την υπ. αριθμό Γ.Α. 43876/10.12.1998 πράξη του Γενικού Διευθυντού του καθού υπολογίστηκε επί έλαπτον δαπάνη σε βάρος της 5.118.000 δραχμών (σε τιμές Β' εξαμήνου 1990), με την εκδοχή ότι, τοποθετήθηκαν, ανά τρεις (3) μεντεσέδες, σε 3.000 ξύλινες εσωτερικές θύρες. Όμως, η προσφεύγουσα τοποθέτησε ανά τρεις (3) μεντεσέδες σε 2.184 ξύλινες εσωτερικές θύρες (1.455 του εργοστασίου ΜΑΙΠΑ και 739 του εργοστασίου ΧΛΕΜΟΥ) και όχι 3.000 ξύλινες εσωτερικές θύρες (βλ. και ένσταση και αίτηση θεραπείας). Για το γεγονός αυτό ότι η τροποποιητική εργασία, είχε ως αντικείμενο τους μεντεσέδες μόνο σε αυτές τις 2.184 ξύλινες θύρες, όπως βάσιμα υποστηρίζει η προσφεύγουσα, και όχι σε 3.000 ξύλινες θύρες, όπως αβάσιμα υποστηρίζει το καθού, για να μειώσει ανάλογα την επί έλαπτον δαπάνη, αποδεικνύεται και από το ότι, η υπ. αριθμο

πρωτ. Γ.Α. 36203/31.3.1997 ειδική διαταγή του Γενικού Διευθυντού του, Θ.Σ., ρητά αναφέρει ότι αντικαταστάθηκαν (μόνο) 2184 θυρόφυλλα και αποτελεί εξώδικη ομολογία, που επικαλείται η προσφεύγουσα, ώστε να μην υπάρχει ανάγκη προσβολής της επιμέτρησης. Εφόσον δε ληφθεί υπόψη ότι συμφωνήθηκε διαφορά τιμής μονάδας 505 δραχμών μεταξύ των τιμών εμπορίου στους μεντεσέδες τύπου "HAPELE" και τύπου "SIMONSWERK" (δεν αμφισβητείται), η επί έλαπτον δαπάνη πρέπει να υπολογιστεί ως ακολούθως $(2.184 \text{ θύρες} \times 3 \text{ μεντεσέδες}) = 6.552 \text{ τεμάχια} \times 505 \text{ δρχ.} = 3.308.760 \text{ δρχ.}$ συν ΓΕ και ΕΟ 18% $(3.308.760 \times 18\%) = 595.577 \text{ δραχμές,}$ μείον έκπτωση 30% $(595.577 \times 30\%) = 178.673 \text{ δραχμές,}$ σύνολο $(3.308.760 + 595.577 = 3.904.337 - 178.673 =) 3.725.664 \text{ δραχμών}$ (σε τιμές Α' εξαμήνου 1990) και όχι σε 5.118.000 δραχμών, που εσφαλμένα υπολόγισε το καθού. Συνεπώς, ο υπολογισμός της επί έλαπτον δαπάνης έγινε κατά τρόπο βλαπτικό για την προσφεύγουσα, η οποία ζημιώθηκε κατά το ποσό των $(5.118.000 - 3.725.664 =) 1.392.336 \text{ δραχμών,}$ που το παρακρατεί το καθού. Ετσι, η προσφυγή, αποδείχθηκε βάσιμη, και κατ' ουσία. Γι' αυτό, η τελευταία, πρέπει να γίνει δεκτή, να αναγνωριστεί ο ως άνω τρόπος υπολογισμού της επί έλαπτον δαπάνης και να υποχρεωθεί το καθού η προσφυγή να καταβάλλει στην προσφεύγουσα το ως ποσό των 1.392.336 δραχμών, με το νόμιμο τόκο από την περικοπή (17.2.1998), που απορρίφτηκε η έγκριση των τιμών (ΣτΕ 472/92 ΝοΒ 41 943) και έως την εξόφληση.

521/2000 *

Πρόεδρος: Γεώργιος Βούλγαρης
Εισηγητής: Ελευθέριος Παπαγιάννης
Δικηγόροι: Ευάγ. Ακριβούσης- Κων. Σίμη-

νος, Δημ. Αναστασίου, Ιωάν. Τρικαλίδης

ΑΔΙΚΟΠΡΑΞΙΑ: Ψυχική οδύνη. Δικαιούχοι. Εννοια οικογένειας θύματος. Δεν περιλαμβάνονται οι θείοι του θύματος.

(Απόσπασμα) Επειδή, κατά το άρθρο 932 εδ. γ' Α.Κ., επί θανατώσεως προσώπου η χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης, που ως δικαιολογία έχει τον ψυχικό πόνο, που δοκίμασαν οι εγγύτεροι συγγενείς του θύματος δια την απώλεια προσφιλούς προσώπου μπορεί να επιδικαστεί στην οικογένεια του θύματος (ΟλΑΠ 517/1977 ΝοΒ 26, 182, ΕφΑΘ 2469/1993 ΕπΣυγκΔ 1994, 30). Στην οικογένεια του θύματος περιλαμβάνονται οι εγγύτεροι και στενά συνδεόμενοι συγγενείς του αδιαφόρως αν συζούσαν με αυτόν ή διέμεναν χωριστά (ΟλΑΠ 762/1992 ΝοΒ 40, 919), όχι όμως και οι θείοι του θύματος (ΕφΑΘ 1707/1997 ΕλΔ/νη 1997, 867, ΕφΑΘ 5483/1993 ΕλΔ/νη 1996, 202). Επομένως, αυτοί μη θεωρούμενοι μέλη "της οικογενείας" του θύματος, για την εφαρμογή του άρθρου 932 ΑΚ, δεν νομιμοποιούνται να ζητήσουν χρηματική ικανοποίηση λόγω ψυχικής οδύνης σε περίπτωση θανατώσεως του ανεψιού των.

* Ομοια και η υπ' αριθμ. 524/2000 Εφετείο Λάρισας

522/2000

Πρόεδρος: Γεώργιος Βούλγαρης
Εισηγητής: Θεόδωρος Νιαβής
Δικηγόροι: Δημ. Γούλας- Θ. Σιούφας, Αλ. Σιατίρας, Γ. Ανυφαντής

ΠΤΩΧΕΥΣΗ ανώνυμης εταιρίας. Εννομο συμφέρον καταστατικών οργάνων (ΔΣ) της ΑΕ προς άσκηση πρόσθετης παρέμβασης.

ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ. Παραδεκτό ε-

νόρκων βεβαιώσεων, δικώς κλήτευση αντιδίκου.

(Απόσπασμα) ... Εξάλλου, τα καταστατικά όργανα της ανώνυμης εταιρίας διατηρούνται και κατά την πτωχευτική διαδικασία, έστω και αποψιλωμένα από κάθε διοικητική και διαχειριστική εξουσία (βλ. Σχινά Δ 26 780), έτσι ώστε έχουν έννομο συμφέρον προς άσκηση πρόσθετης παρέμβασης υπέρ της αίτησης υπαγωγής της επιχείρησης υπό ειδική εκκαθάριση, εφόσον αυτή εξυπηρετεί καλύτερα τα συμφέροντά της.

Στην προκειμένη περίπτωση, η ένορκη βεβαίωση, που προσκομίζει ο οριστικός σύνδικος, θα ληφθεί υπόψη, έστω και χωρίς κλήτευση των αντιδίκων του, κατά την παρούσα εκούσια δικαιοδοσία (ΑΠ 289/99 ΕλλΔνη 40 1309)

531/2000 *

Πρόεδρος: Γεώργιος Βούλγαρης
Εισηγητής: Δημήτριος Τίγγας
Δικηγόροι: Σπ. Ιωαννίδης, Νικ. Κουκουζέλης

Κ.Ε.Κ. ΑΕ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ. Εννοια και λειτουργία αυτών. Συνιστούν εταιρίες λαϊκής βάσης. Έχουν τις φορολογικές απαλλαγές των α.ε. που συνιστώνται από φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. ΔΕΝ έχουν όμως τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια του Δημοσίου.

ΜΙΣΘΩΣΗ ακινήτου από ΚΕΚ. Η μη καταβολή απ αυτό του μισθώματος ΔΕΝ συνιστά διοικητική διαφορά.

ΚΛΗΤΕΥΣΗ. Η τυχόν μη νόμιμη κλήτευση, πρέπει να προτείνεται εμπρόθεσμα, στη πρώτη συζήτηση της αγωγής, στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο. Η παράσταση του διαδίκου, η υπ αυτού υπεράσπιση της υπόθεσης και η μη προβολή της τυχόν δι-

κονομικής ακυρότητας της κλήτευσης, καλύπτει αυτή.

ΤΟΚΟΙ. Οφείλονται από της υπερημερίας και όχι από της επίδοσης της αγωγής, διότι το ΚΕΚ ΑΕ Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης δεν απαλαύει των δικαστικών προνομίων του Δημοσίου.

Κατά το άρθρο 79 του π.δ. 30/1996 (άρθρο 14 ν. 2218/1994) “οι νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις μπορούν να συνιστούν εταιρίες λαϊκής βάσης, μαζί με άλλους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, συνεταιρισμούς και άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 77, εφαρμοζομένων κατ’ αναλογία του άρθρου 290 του π.δ. 410/1995, πλην της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου...”. Κατά το άρθρο 77 εδ. 3 του αυτού π.δ. “οι επιχειρήσεις αυτής της παραγράφου λειτουργούν με τη μορφή της ανώνυμης εταιρίας ή της εταιρίας μικτής οικονομίας ή της αστικής εταιρίας μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα...”. Κατά το άρθρο 81 του αυτού π.δ. “για τις επιχειρήσεις των άρθρων ...79 και 80 εφαρμόζονται αναλογικά και οι διατάξεις των άρθρων 35 και 291 παρ. 2, 5, 6, 7 και 8 του π.δ. 410/1995, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αφορά τις επιχειρήσεις των Ο.Τ.Α.”. Κατά το άρθρο 291 παρ. 5 του π.δ. 410/1995 (Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα) “οι επιχειρήσεις του εδαφίου α’ της παραγρ. 1 (ανώνυμες εταιρίες συνιστώμενες μόνο από φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης), για την πρώτη πενταετία της λειτουργίας τους έχουν τις φορολογικές απαλλαγές των αμιγών δημοτικών ή κοινοτικών επιχειρήσεων του άρθρου 304”. Κατά το άρθρο 304 του ίδιου π.δ. “οι δήμοι και οι κοινότητες, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα...απαλλάσσονται από κάθε δημόσιο, δημοτικό, κοινοτικό, ή λιμενικό φόρο, άμεσο ή

έμμεσο, δασμό, τέλος, χαρτόσημο, δικαστικό ένσημο και εισφορά υπέρ της ΕΡΤ Α.Ε., από κρατήσεις και από κάθε δικαστικό τέλος στις δίκες τους. Επίσης έχουν όλες ανεξαιρέτως τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια που παρέχονται στο δημόσιο”. Από το συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων συνάγεται ότι οι ανώνυμες εταιρίες λαϊκής βάσης των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων έχουν τις φορολογικές απαλλαγές των ανωνύμων εταιριών που συνιστώνται αμιγώς από φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, όχι όμως και τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια του Δημοσίου (τα οποία δεν παρέχονται και στις ανώνυμες εταιρίες των Ο.Τ.Α.), η λειτουργία τους δε κατά τα λοιπά διέπεται από τις ειδικές διατάξεις των π.δ. 30/196 και 410/1995 και συμπληρωματικώς από τις διατάξεις περί ανωνύμων εταιριών. Στην προκειμένη περίπτωση από το επικαλούμενο και προσκομιζόμενο αρ. 3538/1995 συμβολαιογραφικό έγγραφο της συμβολαιογράφου Καρδίτσας Ελ. Γ., που αποτελεί το καταστατικό της εκκαλούσας αποδεικνύεται ότι αυτή συνεστήθη από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Καρδίτσας, τρεις δήμους, την ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών και μία ένωση χωριών του Ν. Καρδίτσας, ως ανώνυμη εταιρία λαϊκής βάσης με την επωνυμία “ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΤΗΣ ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ”, με σκοπό την υλοποίηση προγραμμάτων άτυπης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, την έρευνα, και την μελέτη θεμάτων που σχετίζονται με την αγορά εργασίας, το συντονισμό ενεργειών σε θέματα εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και κατάρτισης στο Νομό Καρδίτσας και γενικά με θέματα που σχετίζονται με την αναβάθμιση και αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής του Νομού Καρδίτσας. Κατά συ-

νέπεια η διαφορά που ανέκυψε από την μη καταβολή από την εκκαλούσα μισθώτρια προς τον εφεσίβλητο εκμισθωτή των επίδικων μισθωμάτων ενός γραφείου του (η οφειλή των οποίων δεν αμφισβητείται από την εκκαλούσα) δεν είναι διοικητική διαφορά, υπαγόμενη στην δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων και όσα αντιθέτως υποστηρίζει η εκκαλούσα με τον πρώτο λόγο της έφεσής της πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα, αφού άλλωστε και με την εκδοχή ότι στην ως άνω μίσθωση εφαρμόζεται το π.δ. από 19 Νοεμβρίου 1932 “περί στεγάσεως δημόσιων υπηρεσιών (και όχι το π.δ. 34/1995 περί εμπορικών μισθώσεων), η διαφορά που ανέκυψε υπάγεται στην δικαιοδοσία των πολιτικών δικαστηρίων (πρβλ. Α.Ε.Δ. 3/1999 ΕΔ 40/1693, 8/1989 ΕΔ 30, 1148)

Εξάλλου η προσβαλλόμενη με τους τρίτο και τέταρτο λόγους της έφεσης ένσταση απαραδέκτου της συζήτησης της αγωγής στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, λόγω μη επίδοσής της προ τριάντα ημερών κατά το άρθρο 9 παρ. 2 του διατάγματος της 26-6/10-7-1944 στον πρόεδρο του Δ.Σ. της εκκαλούσας (και όχι στο Νομάρχη Καρδίτσας) είναι απορριπτέα προεχόντως ως απαράδεκτη (άρθρο 527 ΚΠολΔικ), γιατί δεν προτάθηκε κατά την πρώτη συζήτηση της αγωγής στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, όπως έπρεπε και συνεπώς η εκκαλούμενη δικονομική ακυρότητα από την ως άνω αιτία καλύφθηκε (βλ. άρθρο 160 παρ. 3 ΚΠολΔ), αλλά αντιθέτως παρέστη η εκκαλούσα και υπερασπίσθηκε την υπόθεση, προέβαλε δε ισχυρισμό μη νόμιμης κλήτευσής της μόνον με τις έγγραφες προτάσεις της, οι οποίες κατετέθησαν δύο ημέρες μετά τη συζήτηση της αγωγής και γι’ αυτό οι ισχυρισμοί που περιέχονται σ’ αυτές θεωρούνται σαν να μην έχουν προβληθεί (βλ. ΑΠ 935/1992 ΕΔ 35. 1032, 770/1984 ΕΔ 32.520,

158/1980 ΝοΒ 28, 1455).

Περαιτέρω απορριπτέα ως ουσιαστικά αβάσιμη είναι η προτεινόμενη με τον δεύτερο λόγο της κρινόμενης έφεσης ένσταση εκκρεμοδικίας λόγω άσκησης από τον εφεσίβλητο άλλης προγενέστερης αγωγής του κατά της εκκαλούσας με το αυτό περιεχόμενο, καθ’ όσον η εν λόγω αγωγή απευθυνόταν κατά διαφορετικού προσώπου (του ΚΕΚ Νομαρχιακής αυτοδιοίκησης Καρδίτσας), χωρίς να προσδιορίζεται το είδος της νομικής προσωπικότητάς του και δεν συνέτρεχαν γι’ αυτό οι προυποθέσεις εκκρεμοδικίας (βλ. άρθρο 324 ΚΠολΔικ).

Απορριπτέος ως μη νόμιμος είναι επίσης και ο πέμπτος και τελευταίος λόγος της έφεσης, σύμφωνα με τον οποίο εσφαλμένως έχουν επιδικασθεί νόμιμοι τόκοι από την υπερημερία της εκκαλούσας ως προς την πληρωμή των οφειλομένων μισθωμάτων, καθ’ όσον η εκκαλούσα απολαύει μόνον φορολογικών απαλλαγών και όχι των δικαστικών, διοικητικών και δικονομικών προνομίων του Δημοσίου και συνεπώς δεν εφαρμόζεται επ’ αυτής η διάταξη του άρθρου 21 του διατάγματος της 26-6/10-7-1994 που προβλέπει ποσοστό τόκου 6% από την επίδοση της αγωγής για τις οφειλές του Δημοσίου. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, το οποίο με την εκκαλούμενη απόφασή του, αν και με εν μέρει διαφορετική αιτιολογία, δέχθηκε τα ανωτέρω και ακολούθως έκανε δεκτή την αγωγή, ενόψει της μη αμφισβήτησης των αναγκαίων για την ευδοκίμησή της γεγονότων από την εναγόμενη, ορθώς το νόμο εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε.

**Ομοια η υπ αριθ. 530/2000 Εφετείου Λάρισας*

537/2000

Πρόεδρος: Δημήτριος Στάθης
Εισηγητής: Θεόδωρος Νιαβής
Δικηγόροι: Η. Νάνου, Ι. Σωτηρίου

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΡΓΟΥ συγκομιδής εσοδείας. Εννοια. Μετά το χρόνο παράδοσης του έργου, σε περίπτωση υπερημερίας του οφειλέτη (εργολάβου) ο δανειστής (εργοδότης) δικαιούται να ζητήσει αποζημίωση για ολική υπαίτια μη εκπλήρωση της παροχής, η οποία (αποζημίωση) περιλαμβάνει κάθε θετική ή αποθετική ζημία. Δεν απαιτείται να ταχθεί προθεσμία στον υπερήμερο οφειλέτη, αν προκύπτει ότι το μέτρο θα ήταν άσκοπο.

Τα ίδια ισχύουν και επι μερικώς ανεκτέλεστου έργου.

Η ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑ του οφειλέτη τεκμαίρεται από την άπρακτη πάροδο της συμφωνημένης ημέρας ή προθεσμίας. Ο υπερήμερος οφειλέτης έχει δικαίωμα να αποδείξει την έλλειψη του παίσματος.

Περιστατικά υπερημερίας.

Η σύμβαση μίσθωσης έργου αποσκοπεί στην επίτευξη του συμφωνημένου τελικού αποτελέσματος (ΕφΘεσ 676/95 Αρμ. 49, 615), η πραγμάτωση του οποίου συνεπάγεται την αυτόματη λύση της σύμβασης (ΑΠ 473/94 ΕλλΔνη 36, 157). Από τις διατάξεις των άρθρων 383, 385, 387 ΑΚ που εφαρμόζονται μετά την πάροδο του χρόνου παράδοσης έργου, αντί για την διάταξη του άρθρου 686 ΑΚ (ΕφΑΘ 9281/82 ΕλλΔνη 24, 664), συνάγεται ότι, στις αμφοτεροβαρείς συμβάσεις, όπως η μίσθωση έργου, ο δανειστής (εργοδότης), σε περίπτωση υπερημερίας του οφειλέτη (εργολάβου), έχει δικαίωμα να απαιτήσει αποζημίωση για ολική υπαίτια μη εκπλήρωση της παροχής (άρθρο 382, 383 ΑΚ), η οποία, οπωσδήποτε, περιλαμβάνει κάθε θετική ή αποθετική ζημία του

(ΕφΘεσ. 952/82 Αρμ. 37,593), που όμως, τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την αθέτηση της υποχρέωσής του, χωρίς να είναι απαραίτητο να ταχθεί προθεσμία στον υπερήμερο εργολάβο για την εκπλήρωση της παροχής του αν από την όλη στάση του προκύπτει ότι το μέτρο αυτό θα ήταν άσκοπο (άρθρο 385 εδ. 1 ΑΚ). Το ίδιο ισχύει και για τη μερική υπερημερία του εργολάβου, με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 383 και 385 ΑΚ (ΕφΑΘ 5564/89 ΕλλΔνη 32 207). Η υπερημερία του οφειλέτη τεκμαίρεται από την άπρακτη πάροδο της συμφωνημένης ημέρας ή προθεσμίας (ΑΠ 212/93 ΕλλΔνη 35,412). Ο δανειστής εργοδότης δεν έχει υποχρέωση να αποδείξει το παίσμα του οφειλέτη εργολάβου, διότι τεκμαίρεται η υπαιτιότητά του (ΕφΘεσ. 1999/87 Αρμ. 42,330), αλλά, ο τελευταίος, με ένσταση, που θεμελιώνεται στη διάταξη του άρθρου 342 ΑΚ (ΕφΑΘ 8264/85 ΝοΒ 34,419, ΕφΚερκ 47/85 ΕλλΔνη 26,910), οφείλει να ισχυρισθεί και, αν αμφισβητηθεί, να αποδείξει την έλλειψη παίσματος λόγω εύλογης αιτίας για την καθυστέρηση εκπλήρωσης της παροχής (ΑΠ 1423/82Αρμ.Ν 34,190). Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 269 παρ. 1, 270 παρ. 5 ΚΠολΔ, κατά την τακτική διαδικασία, στο μονομελές πρωτοδικείο, τα μέσα άμυνας του εναγομένου εργολάβου, όπως οι ενστάσεις (α) παράτασης του χρόνου παράδοσης του έργου με νεότερη συμφωνία και (β) έλλειψης υπαιτιότητας για την καθυστέρηση εκπλήρωσης της παροχής (παράδοσης έργου), προβάλλονται κατά την πρώτη συζήτηση της αγωγής με τις προτάσεις πριν τη συζήτηση της αγωγής ή προφορικά με καταχώριση στα πρακτικά. Στην προκειμένη περίπτωση, από τις καταθέσεις των μαρτύρων στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο (βλ. πρακτικά), την υπ.αριθμό 27.372/24.

3.1995 ένορκη βεβαίωση του Α. Μ., ενώπιον του συμβολαιογράφου Λάρισας Α.Τ., που έχει ληφθεί μετά από προηγούμενη εμπρόθεσμη κλήτευση των εκκαλούντων (βλ. υπ' αριθμούς 2585 - 6/21.3.1995 εκθέσεις επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Λάρισας, Γ.Ε.), και όλα τα έγγραφα που επικαλούνται και νόμιμα προσκομίζουν οι διάδικοι αποδείχθηκαν τα εξής: Την 1 Οκτωβρίου 1994 στην τότε Κοινότητα Ε. ο εφεσίβλητος ενάγων Κ.Μ. και οι εκκαλούντες εναγόμενοι (1) Σ.Κ. και (2) Ν.Κ. συνάψανε σύμβαση με την οποία οι τελευταίοι ανέλαβαν την υποχρέωση συγκομιδής της εσοδείας (βαμβάκι) από τον αγρό του με τις δύο βαμβακοσυλλεκτικές μηχανές τους και της μεταφοράς της στην αποθήκη του με το φορτηγό αυτοκίνητό τους, με αμοιβή 5.500 δραχμών, το στρέμμα. Πρόκειται για σύμβαση μίσθωσης έργου, διότι απέβλεπαν στην επίτευξη του πιο πάνω συμφωνημένου τελικού αποτελέσματος (συγκομιδή, μεταφορά γεωργικής εσοδείας), έναντι της συμφωνημένης αμοιβής, η πραγμάτωση του οποίου θα επέφερε την αυτόματη λύση της σύμβασης. Η συμφωνία με τον πρώτο εκκαλούμενο Σ.Κ. ήταν έγγραφη (βλ. από 1.10.1994 ιδιωτικό συμφωνητικό, με τις υπογραφές τους), ενώ με το δεύτερο εκκαλούμενο Ν.Κ. ήταν άτυπη (προφορική), αλλά είχε το ίδιο περιεχόμενο με την έγγραφη συμφωνία (δεν αμφισβητείται). Η συγκομιδή συμφωνήθηκε μόνο για 115 στρέμματα βαμβάκι, που τα προσδιορίζουν στο ιδιωτικό συμφωνητικό αριθμητικώς και ολογράφως, και όχι περισσότερα, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται ο εφεσίβλητος, με την υποχρέωση των εκκαλούντων να αρχίσουν την επόμενη ημέρα από την ειδοποίηση του εφεσίβλητου και να την ολοκληρώσουν, χωρίς διακοπή, ευθυνόμενοι αλλιώς σε αποζημίωση για

κάθε ζημία του, με ειδικό όρο. Η συγκομιδή γίνεται δύο φορές (δύο "χέρια"). Για την έναρξη της συγκομιδής, οι εκκαλούντες τήρησαν τη συμφωνία, καθόσον, την ίδια ημέρα (1.10.1994), με δύο θεριζοαλωνιστικές μηχανές, ένα φορτηγό αυτοκίνητο και βοηθητικό προσωπικό, προσήλθαν στον αγρό του εφεσίβλητου και άρχισαν τη συλλογή του βαμβακιού. Η μια θεριζοαλωνιστική μηχανή εργάστηκε μέχρι αργά τα μεσάνυχτα, ενώ η άλλη έπαθε βλάβη μετά από εργασία μιας ώρας. Την επόμενη ημέρα (2.10.94) την εργασία συνέχισε μόνο η μία θεριζοαλωνιστική μηχανή, αλλά δεν την ολοκλήρωσε, διότι και αυτή εργάστηκε τέσσερις ώρες περίπου και μετά αποχώρησε. Κατά το στάδιο αυτό, έγινε συλλογή βαμβακιού σε 70 στρέμματα, αλλά μόνο για το πρώτο χέρι. Παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις του εφεσίβλητου, οι εκκαλούντες δεν εμφανίστηκαν τις επόμενες ημέρες για να συνεχίσουν την εργασία συγκομιδής του βαμβακιού, αλλά πρόβαλαν διάφορες αβάσιμες δικαιολογίες (βλάβη θεριζοαλωνιστικών μηχανών) και συνεχώς έδιναν υποσχέσεις ότι θα συνεχίσουν τη συγκομιδή πριν τις βροχοπτώσεις, τις οποίες, όμως, δεν τηρούσαν, για να εργαστούν αλλού, διότι είχαν αναλάβει πολλές εργασίες πέρα από την τεχνική υποδομή τους και τις δυνατότητές τους. Την 15.10.1994, που τους τηλεφώνησε ο εφεσίβλητος και τους ζήτησε και πάλι επιμόνως να συνεχίσουν την εργασία συγκομιδής στον αγρό τους, λόγω και του ότι, μεσολάβησε ψιλή βροχή και υπήρχε κίνδυνος μεγάλων βροχοπτώσεων προσποιήθηκαν ότι αδυνατούσαν, διότι δήθεν οι εργάτες τους ήταν απασχολημένοι ως μέλη της εφορευτικής επιτροπής για τις δημοτικές εκλογές (16.10.1994), ενώ, αυτό, ήταν ψευδές, διότι, την ημέρα των εκλογών, ο εφεσίβλητος, ύστερα από πληροφορίες μετέβη

στον αγρό του μάρτυρά τους Β.Θ. (οδηγού της μιας θεριζοαλωνιστικής μηχανής), στο χωριό Ζ. και τους είδε να συγκομίζουν το βαμβάκι του. Μετά την πανηγυρική διαπίστωση της αντισυμβατικής συμπεριφοράς τους, οι εκκαλούντες, προσηυχόμενοι ότι θα συνεχίσουν και θα ολοκληρώσουν τη συγκομιδή την επόμενη ημέρα (17.10.1994), κατά την οποία, όμως, αφού θέρισαν μόνο άλλα 5,5 στρέμματα ("πρώτο χέρι"), στη συνέχεια αδικαιοσύνη εγκατέλειψαν την εργασία της συγκομιδής αδιαφορώντας πλήρως, παρά τις συνεχείς οχλήσεις του εφεσίβλητου, που διαρκώς τους επέσειε τον άμεσο κίνδυνο καταστροφής της υπόλοιπης παραγωγής του, από την επικείμενη κακοκαιρία, για την οποία υπήρχαν μετεωρολογικές ενδείξεις. Πραγματικά, κατά τις επόμενες ημέρες (20, 21 και 22 Οκτωβρίου 1994), ο καιρός παρουσίασε επιδείνωση με έντονες βροχοπτώσεις, χαλάζι και ανεμοθύελλες, όπως άλλωστε, κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας, συμβαίνει σε αυτήν την περιοχή τα μέσα του φθινοπώρου. Μέχρι τότε είχαν συγκομιστεί μόνο 75,5 στρέμματα ("πρώτο χέρι") και απέμειναν προς συγκομιδή τα υπόλοιπα (115-75,5=) 39,50 στρέμματα ("πρώτο χέρι"), καθώς και η συγκομιδή για το "δεύτερο χέρι". Η μέση απόδοση της παραγωγής για τα πιο πάνω στρέμματα, υπό κανονικές συνθήκες, με βάσιμη πιθανότητα και τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, θα ανερχόταν σε 330 κιλόγραμμα το στρέμμα, και όχι περισσότερα, διότι αυτή ήταν η απόδοση για παρόμοιους αγρούς, εκείνη τη χρονιά, και συνολικά σε (39,50 στρέμματα Χ330 κιλόγραμμα=)13.035 κιλόγραμμα. Εξαιτίας, όμως, της βροχόπτωσης, υποβαθμίστηκε η ποιότητα του βαμβακιού και η παραγωγή του υπέστη μείωση κατά 30% και συνολικά κατά (13.035 κιλόγραμμα

Χ30%=)3.910,50 κιλόγραμμα. Και αυτό γιατί, επειδή τα καρύδια ήταν ανοιγμένα, το βαμβάκι έπεσε κάτω από το φυτό όπου σάπισε και έχασε ειδικό βάρος 30%, στην ασυγκόμιστη παραγωγή (βλ. ιδιαίτερα υπ' αριθμό 2787/26.10.1994 δήλωση ζημίας του εφεσίβλητου και πόρισμα εκτίμησης ζημιών άλλων καλλιεργειών του γεωπόνου εκτιμητή του ΟΓΑ). Ετσι, με βάση την τότε τιμή πώλησης του βαμβακιού, ο εφεσίβλητος απώλεσε (3.910,50 κιλόγραμμα Χ312 δραχμές=)1.220.076 δραχμές, από την καταστροφή της τότε ασυγκόμιστης παραγωγής του, που θα τις κέρδιζε με βάσιμη πιθανότητα και τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, αν οι εκκαλούντες δεν αθετούσαν τη συμφωνία τους, από υπαιτιότητα. Οι τελευταίοι δεν απέδειξαν τις ενστάσεις τους, ούτε ότι υπήρξε (ρητή ή σιωπηρή) συμφωνία παράτασης της προθεσμίας εκτέλεσης του έργου (συγκομιδής, μεταφοράς βαμβακιού), ούτε ότι δεν υπάρχει υπαιτιότητα από μέρους τους, η οποία τεκμαίρεται λόγω της υπερημερίας τους. Ο δε εφεσίβλητος δεν είχε υποχρέωση να τους τάξει προθεσμία εκπλήρωσης του ανεκτέλεστου μέρους της παροχής τους κατά τη διάρκεια της υπερημερίας τους (που υπάρχει από την αντισυμβατική οριστική εγκατάλειψη του έργου την 17.10.1994), διότι, από την όλη στάση τους, το μέτρο αυτό θα ήταν άσκοπο. Οι εκκαλούντες εργολάβοι, ως υπερήμεροι οφειλέτες, έχουν υποχρέωση αποζημίωσης της πιο πάνω ζημίας του εφεσίβλητου, που μόνο απέδειξε, διότι τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την υπερημερία τους, Όχι, όμως εις ολόκληρο, αλλά κατά ίσα μέρη (610.038 δραχμές, ο καθένας), διότι πρόκειται για διαιρετή χρηματική παροχή (άρθρο 480 ΑΚ), χωρίς να υφίσταται αντίθετη συμφωνία. Σύμφωνα με αυτά, η εκκαλούμενη απόφαση, ενώ, ορθά, έκρινε ότι, οι εκκαλούντες εργολά-

βοι, ως υπερήμεροι οφειλέτες, έχουν υποχρέωση αποζημίωσης εφεισβλήτου εργοδότη, στη συνέχεια, από σφάλμα, κατά τον μέρει βάσιμο μοναδικό λόγο της έφεσής του: α) επιδίκασε μεγαλύτερη αποζημίωση 1.300.000 δραχμών και β) υποχρέωσε τους εκκαλούντες να καταβάλουν το ποσό της αποζημίωσης εις ολόκληρο, και όχι διαιρετά.

Η πρώτος λόγος της αντέφεσης, με τον οποίο ο αντεκκαλών εργολάβος ζητεί την επιδίκαση μεγαλύτερης αποζημίωσης, είναι αβάσιμος, διότι, όπως ειπώθηκε, δεν απέδειξε μεγαλύτερη ζημία, από αυτή που δεχθηκε το πρωτοβάθμιο δικαστήριο. Παρόμοια, ο δεύτερος (και τελευταίος) λόγος της αντέφεσης, με τον οποίο ζητεί νόμιμους τόκους από την επίδοση της προγενέστερης αγωγής του (1.4.1995), από την οποία παραιτήθηκε, είναι απαράδεκτος διότι δεν πρόβαλε τέτοιο αίτημα με πληρότητα και σαφήνεια στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, παρά μόνο όλως αορίστως και ανατιολογήτως ζήτησε νόμιμους τόκους από την 1.4.1995, που δεν αρκεί, γι' αυτό ορθά η εκκαλούμενη επιδίκασε νόμιμους τόκους από την επίδοση της αγωγής για την οποία έκρινε. Ενώ, δεν συντρέχει λόγος που να δικαιολογεί την καθυστερημένη προβολή ενός τέτοιου νέου ισχυρισμού ενώπιον του Εφετείου για πρώτη φορά, κατά τις διατάξεις των άρθρων 269 και 527 ΚΠολΔ.

538/2000

Πρόεδρος: Δημήτριος Στάθης

Εισηγητής: Θεόδωρος Νιαβής

Δικηγόροι: Βασ. Διβάνης, Νικ. Νταιλιάνας

ΕΦΕΣΗ. Απευθύνεται εναντίον των αντιδίκων του εκκαλούντος και όχι κατ'εκείνων που διετέλεσαν απλοί ομόδικοί του, εκτός αν η εκκαλούμενη απόφαση περιέ-

χει επιβλαβή διάταξη σε βάρος του εκκαλούντα και επωφελή υπέρ άλλου ομοδίκου του, και εφ' όσον η διάταξη αυτή εκδόθηκε κατά παραδοχή αίτησης του ομοδίκου του και, κατά νόμο, αποτελεί αντικείμενο της δίκης.

ΔΙΕΚΔΙΚΗΤΙΚΗ αγωγή. Ιδρύει απλή ομόδικία.

ΚΑΤΑΔΙΚΗ σε δήλωση βούλησης, λόγω υποχρέωσης από προσύμφωνο πώλησης. Πρόβλεψη προθεσμίας για τη σύνταξη οριστικού συμβολαίου. Είναι ζήτημα ερμηνείας αν η προθεσμία τάχθηκε ως προθεσμία εκπλήρωσης της παροχής ή αν πρόκειται για διαλυτική προθεσμία.

Ερμηνεία δικαιοπραξίας σε περίπτωση κενών και αμφιβολιών, με βάση την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη.

Στοιχεία που απαιτούνται σε περίπτωση καταδίκης σε δήλωση βούλησης από προσύμφωνο πώλησης για τη συντέλεση της σύμβασης πώλησης και τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου.

ΔΕΔΙΚΑΣΜΕΝΟ. Εκτείνεται και στα ζητήματα που κρίθηκαν παρεμπιπτόντως, αν αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση του κύριου ζητήματος και εφ' όσον το Δικαστήριο ήταν καθ' ύλην αρμόδιο.

Εννοια άρθρου 288 ΑΚ. Η αρχή του άρθρου αυτού λειτουργεί ως συμπληρωματική, αλλά και ως διορθωτική ρήτρα των δικαιοπρακτικών βουλήσεων. Νόμιμα μπορεί να προταθεί η εκ του 288 ΑΚ αξίωση, όταν επιδιώκεται η αύξηση του τιμήματος ακινήτου, που συμφωνήθηκε με προσύμφωνο πώλησης, ώστε να υπάρχει εξισορρόπηση παροχής και αντιπαροχής.

Στοιχεία που απαιτούνται για να είναι ορισμένη η εκ του 288 ΑΚ αγωγή ή ένσταση. **ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑ ΔΑΝΕΙΣΤΗ.** Τέτοια συνιστά η άρνηση σύμπραξης του δανειστή στην εκπλήρωση της παροχής.

ΑΔΥΝΑΜΙΑ παροχής. Δεν μπορεί να προβληθεί κατά της διεκδικητικής αγω-

γής ακινήτου, αλλά μόνο κατά το στάδιο της εκτέλεσης, εφ' όσον εξακολουθεί η αδυναμία παροχής.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 74, 516 και 517 εδάφιο α' Κ-ΠολΔ, συνάγεται ότι, η έφεση πρέπει να απευθύνεται κατά των αντιδίκων του εκκαλούντος στην πρωτοβάθμια δίκη, όχι δε κατά εκείνων που διατέλεσαν απλοί ομόδικοί του, οι οποίοι υφίστανται τις ίδιες συνέπειες από το διατακτικό της απόφασης (ΕφΑθ 8943/89 Δ 21,709), παρά μόνο, αν η εκκαλούμενη απόφαση περιέχει επιβλαβή διάταξη σε βάρος αυτού και υπέρ άλλου ομοδίκου του, και, εφόσον, η διάταξη αυτή εκδόθηκε κατά παραδοχή αίτησης του ομοδίκου του, η οποία, κατά νόμο, να αποτελεί αντικείμενο της δίκης (ΕφΘεσ 1771/91 Δην 33,1236). Αλλά, όταν πρόκειται για διεκδικητική αγωγή ακινήτου (άρθρου 1094 ΑΚ), που ιδρύει απλή ομοδικία (ΕφΑθ 8398/96 ΕλλΔνη 39,1630), η απόφαση, η οποία δέχεται την αγωγή, γιατί, κατά την παραδοχή της, ο ενάγων απέδειξε την κυριότητά του, δεν περιέχει, κατά την έννοια του νόμου, ευμενή διάταξη, σε βάρος κάποιου εναγομένου, υπέρ των εναγομένων απλών ομοδίκων του, διότι, η απόφαση αυτή, δεν κάνει δεκτή αυτοτελή αίτηση παροχής δικαστικής προστασίας εκείνων εναντίον αυτού, η οποία να δημιουργεί δεδικασμένο στις μεταξύ τους σχέσεις, αλλά κάνει δεκτή την εναντίον τους αγωγή του ενάγοντος, η οποία μόνο αποτελεί αντικείμενο της δίκης και δημιουργεί δεδικασμένο μεταξύ αυτών (εναγομένων) και του ενάγοντος. Με την έννοια αυτή, σε τέτοια δίκη η έφεση ενός από τους εναγομένους κατά του ενάγοντος, δεν απαιτείται, με ποινή απαραδέκτου της έφεσης, να απευθυνθεί και κατά των εναγομένων ομοδίκων του. Συνεπώς, ορθά, η εκκαλούσα ε-

ναγομένη, παρά την αντίθετη ένσταση, απευθύνει την έφεσή της μόνο κατά του εφεσίβλητου ενάγοντα, έναντι του οποίου νικήθηκε, με την παραδοχή της εναντίον της διεκδικητικής αγωγής του, ενώ δεν είναι απαραίτητο να απευθύνει την έφεσή της και κατά των άλλων εναγομένων, απλών ομοδίκων της, διότι η απόφαση δεν περιέχει ευμενή διάταξη υπέρ εκείνων και κατά αυτών.

Με την από 12.11.1990 (υπ. αριθμό έκθεσης κατάθεσης 324/30.11.1990) διεκδικητική αγωγή του κατά της εκκαλούσας εναγομένης εταιρίας (εργολάβου) με την επωνυμία "ΑΦΟΙ Κ. Σ. ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ", καθώς και των άλλων εναγομένων οικοπεδούχων Ε.Φ., Δ.Φ. και Π.Φ., που δεν είναι διάδικοι κατά την παρούσα δευτεροβάθμια δίκη ο εφεσίβλητος ενάγων Β.Φ. ζητούσε: α) να αναγνωριστεί η κυριότητά του στο επίδικο διαμέρισμα και να διαταχθεί η απόδοσή του σ' αυτόν (κύριο αίτημα), διότι έγινε κύριος λόγω της καταδίκης τους σε δήλωση κατάρτισης του οριστικού πωλητήριου συμβολαίου του επίδικου διαμερίσματος και της τήρησης των νόμιμων διατυπώσεων, περί των οποίων κατωτέρω, και β) να απαγγελθεί σε βάρος του νόμιμου εκπροσώπου της εκκαλούσας, προσωπική κράτηση και χρηματική ποινή, ως μέσο εκτέλεσης της απόφασης (παρεπόμενο αίτημα). Για την αγωγή, από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, εκδόθηκαν διαδοχικά: α) η υπ' αριθμό 547/91 μη οριστική απόφαση, η οποία διέταξε την αναβολή της συζήτησης μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης για την αναίρεση της εκκαλούσας κατά της υπ.αριθμ. 1065/88 οριστικής απόφασης του Εφετείου Λάρισας, που απέρριψε ως αβάσιμη την έφεσή της κατά της υπ' αριθμό 493/87 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων, που την καταδίκασε σε δήλωση βούλησης

(λόγω υποχρέωσης από προσύμφωνο πώλησης), διότι, κατά την κρίση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, η διάγνωση της διαφοράς (ύπαρξη δικαιώματος κυριότητας) εξαρτιόταν από την ύπαρξη της έννομης σχέσης, που αποτελούσε αντικείμενο της άλλης εκκρεμούς δίκης (άρθρο 249 ΚΠολΔ), και β) η εκκαλούμενη υπ' αριθμό 594/97 οριστική απόφαση, η οποία δέχθηκε την αγωγή, κατά το κύριο αίτημά της (αναγνώριση κυριότητας, απόδοση ακινήτου), δεσμευόμενη από το ότι το νομικό ζήτημα λύθηκε υπέρ του εφεσίβλητου, με την απόρριψη της αναίρεσης της εκκαλούσας, ως αβάσιμης (άρθρο 580 παρ 4 ΚΠολΔ). Εφεση άσκησε μόνο η εναγομένη. Με την έφεσή της αυτή κατά της εκκαλούμενης απόφασης και για τους λόγους που αναφέρονται στο εφετήριο και οι οποίοι, στο σύνολό τους εκτιμώμενοι, συνιστούν αιτιάσεις για εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων, η εκκαλούσα εναγομένη ζητεί να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση, ώστε να απορριφθεί η αγωγή, ως αβάσιμη, στο σύνολό της.

Το προσύμφωνο πώλησης ακινήτου αποβλέπει στη δημιουργία νομικής δέσμευσης για τη σύναψη της οριστικής σύμβασης στο μέλλον (ΕφΘεσ. 1788/98 Αρμ. 52 798), υποβάλλεται στον τύπο που ο νόμος ορίζει για την (κύρια) σύμβαση, η οποία πρέπει να συναφθεί, και είναι αυτοτελής και αυθύπαρκτη σύμβαση, από την οποία δημιουργείται τέλεια ενοχή και γεννιέται υποχρέωση για τους συμβαλλομένους προς κατάρτιση της κύριας σύμβασης (ΑΠ 2123/84 ΝοΒ 33, 1169). Ο χρόνος κατάρτισης της οριστικής σύμβασης μπορεί να καθορίζεται ρητώς στο προσύμφωνο, με όρο που προβλέπει ορισμένη προθεσμία για τη σύνταξη του οριστικού συμβολαίου, αλλά, αν υφίσταται κενό και αμφιβολία, ως προς την αληθινή

έννοιά του και το σκοπό για τον οποίο έχει τεθεί, είναι ζήτημα ερμηνείας, αν η κατάρτιση μπορεί να επιδιωχθεί και μετά από αυτή, διότι η προθεσμία ορίστηκε ως προθεσμία εκπλήρωσης της παροχής, ή αν τα μέρη εξάρτησαν την ανατροπή των αποτελεσμάτων από την πάροδο της προθεσμίας, οπότε πρόκειται για διαλυτική προθεσμία (ΑΠ 356/76 ΝοΒ 24, 874, ΑΠ 1755/84 ΕλλΔνη 26, 219, ΑΠ 469/96 ΕλλΔνη 39, 376). Εφόσον, λοιπόν, ο χρόνος εκπλήρωσης της παροχής, τέθηκε ως χρόνος παροχής (άρθρο 323 ΑΚ), υπό την έννοια της δήλης ημέρας, δεν αποκλείεται καθόλου το δικαίωμα του αγοραστή να επιδιώξει και μετά τη λήξη της προθεσμίας την εκτέλεση του προσυμφώνου, με καταδίκη του πωλητή σε δήλωση βούλησης, κατ' άρθρο 949 ΚΠολΔ, χωρίς να κάνει το δικαίωμά του λόγω άπρακτης παρέλευσης της προθεσμίας. Ετσι, όταν πρόκειται για προσύμφωνο πώλησης από τον εργολάβο διαμερίσματος μιας υπό ανέγερση πολυώροφης οικοδομής με το σύστημα της εργολαβικής αντιπαροχής, κατά το οποίο συμβλήθηκε και ο οικοπεδούχος, ως κύριος των ποσοστών του οικοπέδου που αντιστοιχούν σε αυτό, ο αγοραστής, εφόσον, από ερμηνεία, όταν υφίσταται κενό η αμφιβολία στις δηλώσεις βούλησης των συμβαλλομένων, προκύπτει ότι η προθεσμία για την υπογραφή του οριστικού συμβολαίου τέθηκε ως χρόνος παροχής και όχι ως αποσβεστική προθεσμία, δικαιούται να ζητήσει απευθείας την καταδίκη του εργολάβου, αλλά και των οικοπεδούχων, σε δήλωση για την υπογραφή της οριστικής σύμβασης (ΕφΑθ 2689/78 Αρμ 32, 787). Κριτήρια δε για να διαγνωστεί το αληθινό νόημα των δικαιπραξιών είναι (α) η καλή πίστη, δηλαδή η επιβαλλόμενη στις συναλλαγές συμπεριφορά, κατά την κρίση χρηστού και εχέφρονα ανθρώπου, κατ' αντικειμε-

νική κρίση, το δε δικαστήριο για τη διαμόρφωση της σχετικής κρίσης λαμβάνει υπόψη, με διαφορετική κατά περίπτωση βαρύτητα, τα συμφέροντα των μερών και κυρίως εκείνου απ' αυτά, το οποίο αποβλέπει να προστατεύσει τυχόν ο ερμηνευόμενος όρος, ο δικαιοπρακτικός σκοπός, οι συνθήκες και οι λοιπές τοπικές, χρονικές και άλλες συνθήκες των μερών κατά το χρόνο σύναψης της σχετικής δικαιοπραξίας και (β) τα συναλλακτικά ήθη, που είναι οι συνηθισμένοι τρόποι ενέργειας στις συναλλαγές (ΑΠ 678/96 ΕλλΔνη 39, 552).

Εξάλλου, το δεδικασμένο εκτείνεται και στα ζητήματα που κρίθηκαν παρεμπιπτόντως, αν αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση του κύριου ζητήματος και εφόσον το δικαστήριο ήταν καθ' ύλη αρμόδιο να αποφασίσει γι' αυτά (ΑΠ 390/99 ΕλλΔνη 40, 1520, ΑΠ 1602/98 ΔΕΝ 55,200).

Στην προκειμένη περίπτωση, η υπ' αριθμό 493/87 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων, η οποία κατέστη τελεσίδικη, με την απόρριψη της έφεσης της εκκαλούσας εναγομένης εργολάβου με την υπ' αριθμό 1065/88 οριστική απόφαση του Εφετείου Λάρισας και την εν συνεχεία απόρριψη της αναίρεσής της με την υπ. αριθμό 678/96 απόφαση του Αρείου Πάγου, ως αβάσιμων, έκανε δεκτή την αγωγή του εφεσίβλητου ενάγοντα κατά της εκκαλούσας εναγομένης εργολάβου και των άλλων εναγομένων (οικοπεδούχων) και τους καταδίκασε σε δήλωση κατάρτισης οριστικού συμβολαίου πώλησης του επίδικου διαμερίσματος σε εκτέλεση του υπ' αριθμό 23093/26.6.1976 προσυμφώνου πώλησης του συμβολαιογράφου Τρικάλων, που ήταν το αίτημα της αγωγής του, δεχόμενη: α) ότι, το προσύμφωνο πώλησης, με το οποίο η εκκαλούσα εναγομένη εργολάβος ανέλαβε την υποχρέωση να μεταβιβάσει στον εφεσίβλητο

ενάγοντα αγοραστή με οριστική σύμβαση πώλησης το επίδικο διαμέρισμα με τίμημα 330.000 δραχμών, έναντι του οποίου κατά την υπογραφή του κατέβαλε το ποσό των 10.000 δραχμών και το υπόλοιπο θα το κατέβαλε κατά την υπογραφή του οριστικού πωλητηρίου συμβολαίου, περιείχε όρο υπογραφής του οριστικού συμβολαίου την 1η Ιουλίου 1978, με συνέπειες από τη μεταμέλειά τους για τον αρραβώνα (απώλεια ή απόδοση στο διπλό του αρραβώνα, ανάλογα με το ποιος ήταν υπαίτιος για την ματαίωση της οριστικής σύμβασης), β) ότι ο όρος αυτός, που έκρινε ερμηνείας, διότι εξεταζόμενος αυτοτελώς περιείχε κενά και αμφιβολίες, με ερμηνεία της δήλωσης βούλησης των συμβαλλομένων, με βάση τους λοιπούς όρους και το όλο περιεχόμενο του προσυμφώνου, χωρίς λεκτική προσήλωση στη διατύπωση του όρου, αφού ληφθούν υπόψη η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη που επικρατούν στις αγοραπωλησίες ακινήτων, είχε την έννοια της προθεσμίας απλώς εκπλήρωσης των παροχών τους και όχι διαλυτικής προθεσμίας, γι' αυτό δεν ανατράπηκαν τα αποτελέσματα μόλις πέρασε άπρακτη η προθεσμία αυτή, και γ) ότι, δεν υπάρχει υπαιτιότητα του εφεσίβλητου για την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας προς σύναψη της οριστικής σύμβασης πώλησης, αφενός, διότι, λόγω αδυναμίας παροχής από την πλευρά της εκκαλούσας, δεν ήταν δυνατή η κατασκευή του επίδικου διαμερίσματος του τετάρτου ορόφου, αφού δεν μπορούσε να εκδοθεί οικοδομική άδεια, η οποία εκδόθηκε μεταγενέστερα (έτος 1986), αφετέρου διότι, ο ίδιος, χωρίς καθυστέρηση, την 25.11.1986, με εξώδικη δήλωση την κάλεσε να υπογράψουν το οριστικό συμβόλαιο, αφού, προηγουμένως, κατά την υπερημερία της, ως δανείστριας, κατέθεσε το υπόλοιπο του τιμήματος του εν λόγω διαμερίσματος. Για τα ζητήματα αυτά, για

τα οποία έκρινε η πιο πάνω τελεσίδικη απόφαση υφίσταται δεδικασμένο, που προβάλλει ο εφεσίβλητος, αλλά και λαμβάνεται αυτεπαγγέλτως υπόψη από το δικαστήριο, διότι: α) το δικαστήριο εκείνο ήταν αρμόδιο, καθ' ύλην, λόγω του ποσού του αντικειμένου της διαφοράς, να κρίνει γι' αυτά, β) υπάρχει ταυτότητα διαδίκων και γ) τα ζητήματα που κρίθηκαν παρεμπιπτόντως και αφορούν στο έγκυρο της καταδίκης σε δήλωση κατάρτισης οριστικής σύμβασης πώλησης, αποτελούν αναγκαία προϋπόθεση του κύριου ζητήματος (ύπαρξη κυριότητας εφεσίβλητου). Κατόπιν όλων αυτών, δεν είναι βάσιμα τα όσα αντίθετα υποστηρίζει η εκκαλούσα με τον πρώτο λόγο της έφεσής της, με τον οποίο επαναφέρει ενστάσεις για τις οποίες ήδη υφίσταται ουσιαστικό δεδικασμένο σε βάρος της.

Η εκκαλούσα, κατά την προηγούμενη δίκη (καταδίκη της σε δήλωση κατάρτισης της οριστικής σύμβασης πώλησης του επίδικου διαμερίσματος), πρόβαλε την ένσταση απρόοπτης μεταβολής των συνθηκών (άρθρο 388 ΑΚ) αλλά, αυτή απορρίφτηκε ως αβάσιμη, διότι κρίθηκε ότι δεν αρκεί προς θεμελίωσή της μόνη η επικαλούμενη υποτίμηση του νομίσματος (ΑΠ 678/96). Η ένσταση αυτή, που, μετά τα ίδια πραγματικά περιστατικά, επαναφέρει η εκκαλούσα, απαράδεκτα προτείνεται κατά την παρούσα δίκη, διότι, η τυχόν παραδοχή της, οδηγεί στη λύση της προσύμβασης εξ ολοκλήρου και εντεύθεν σε ανεπίτρεπτη ανατροπή του δεδικασμένου για την ύπαρξη υποχρέωσης της εκκαλούσας προς κατάρτιση της οριστικής σύμβασης πώλησης, που απορρέει από έγκυρη προσύμβαση. Γι' αυτό, ορθά, απορρίφθηκε η ένσταση αυτή, αβάσιμα δε τα όσα υποστηρίζει η εκκαλούσα με το δεύτερο λόγο της έφεσής της.

Η διάταξη του άρθρου 288 ΑΚ, που ως γενική διάταξη μπορεί να εφαρμοστεί και

για το οφειλόμενο τίμημα ακινήτου από προσύμφωνο πώλησης, θεσπίζει την αρχή κατά την οποία ο οφειλέτης είναι υποχρεωμένος να εκπληρώσει την παροχή, όπως απαιτεί η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη. Η αρχή αυτή, αφενός, λειτουργεί ως συμπληρωματική, αλλά και ως διορθωτική ρήτρα των δικαιοπρακτικών βουλήσεων, όταν συντρέχουν ειδικές συνθήκες, όπως είναι οι νομισματικές εκπτώσεις, υποτιμήσεις ή διακυμάνσεις, από τις οποίες, λόγω ουσιαστικής αύξησης του πωληθέντος ακινήτου, επέρχεται ζημία στον πωλητή, η οποία υπερβαίνει κατά τα συναλλακτικά ήθη τον κίνδυνο που αναλαμβάνει αυτός καταρτίζοντας τη σύμβαση, αφ' ετέρου δε, παρέχει στον δικαστή τη δυνατότητα, με αντικειμενικά κριτήρια, από την έννομη τάξη και τις αντιλήψεις που επικρατούν στις συναλλαγές, αποκλίνοντας από τα συμφωνημένα, να προσδιορίσει την προς εκπλήρωση παροχή, περιστέλλοντας ή επεκτείνοντας το συμφωνημένο μέρος της, ώστε αυτή να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της συναλλακτικής καλής πίστης κατά το χρόνο εκπλήρωσής της (ΑΠ 1351/90 ΕλλΔνη 33, 326).

Αλλά, η αγωγή ή η ένσταση, η οποία επιδιώκει την αύξηση του τιμήματος ακινήτου που συμφωνήθηκε με προσύμφωνο πώλησης, ώστε να υπάρχει εξισορρόπηση παροχής και αντιπαροχής, με βάση τη διάταξη του άρθρου 288 ΑΚ, για να είναι ορισμένη, πρέπει να περιέχει τα περιστατικά από τα οποία προκύπτει η ανάγκη αναπροσαρμογής (αύξησης) του τιμήματος, δηλαδή να εκθέτει τις οικονομικές συνθήκες οι οποίες υπήρχαν κατά τη σύναψη της προσύμβασης και στις οποίες απέβλεψαν οι συμβαλλόμενοι για να καθορίσουν το τίμημα, καθώς και τη μεταβολή τους κατά το χρόνο άσκησης της αγωγής, λόγω σημαντικής αύξησης του τιμαρίθμου ζωής, των ατομικών γενικώς εισοδη-

μάτων και της γενικής αξίας των βιοτικών αγαθών και των μισθών, της υποτίμησης της δραχμής, της ανόδου του κόστους ζωής, του κόστους κατασκευής οικοδομών και της μείωσης της προσφοράς ακινήτων για πώληση σε σχέση με την αυξημένη ζήτηση (στενότητας στέγης), ώστε να δικαιολογείται η αύξηση του τιμήματος. Στην προκειμένη περίπτωση, η εκκαλούσα, πρόβαλε την ένσταση ότι ο εφεσίβλητος δεν κατέστη κύριος γιατί δεν εκπλήρωσε την αντιπαροχή του, με προσήκουσα προσφορά, λόγω του ότι αυτός κατέβαλε, με δημόσια κατάθεση, την 14.2.1991, μόνο το υπόλοιπο του συμφωνημένου τιμήματος (320.000 δραχμών), ενώ με αναγωγή της αντιπαροχής του στην πραγματική αξία του επίδικου ακινήτου κατ' άρθρο 288 ΑΚ, θα έπρεπε να καταβάλλει ως τίμημα το ποσό των 4.700.000 δραχμών. Η ένσταση αυτή μπορεί να προβληθεί και κατά την παρούσα δίκη, διότι (α) δεν ανατρέπει το δεδικασμένο, (β) δεν οδηγεί σε λύση της προσύμβασης, όπως αντίθετα συμβαίνει με την ένσταση του άρθρου 388 ΑΚ και (γ) η αναγωγή της αντιπαροχής του εφεσίβλητου αγοραστή στο προσήκον μέτρο κατά τη διάταξη του άρθρου 288 ΑΚ είναι χρήσιμη προς θεμελίωση της κρίσης αν αυτός εκπλήρωσε την παροχή του (καταβολή τιμήματος), που αποτελεί προϋπόθεση για την καταδίκη της εκκαλούσας πωλήτριας σε εκπλήρωση της δικής της παροχής (κατάρτιση της οριστικής σύμβασης πώλησης προς μεταβίβαση της κυριότητας του διαμερίσματος). Αλλά, η ένσταση αυτή, είναι αόριστη, διότι δεν εκθέτει: α) τις οικονομικές συνθήκες οι οποίες υπήρχαν κατά τη σύναψη της προσύμβασης (26.6.1976) και στις οποίες απέβλεψαν οι συμβαλλόμενοι για να καθορίσουν το τίμημα, και β) τα περιστατικά, που επηρέασαν σημαντικά την αξία του ακινήτου, και

συγκεκριμένα ποία είναι η αύξηση του τιμαρίθμου, η αύξηση των ατομικών γενικώς εισοδημάτων και της γενικής αξίας των βιοτικών αγαθών και των μισθών, η νομισματική υποτίμηση, η άνοδος του κόστους ζωής, η αύξηση του κόστους κατασκευής οικοδομών και η μείωση της προσφοράς ακινήτων για πώληση ή η αύξηση της ζήτησής τους για συγκεκριμένους λόγους (αύξηση οικιστικών αναγκών, μείωση ανοικοδόμησης, ή για άλλους λόγους) και γ) τη μεταβολή των οικονομικών συνθηκών, σε συγκεκριμένο ποσοστό ή μέγεθος, για να μπορεί να κριθεί αν η αύξηση της αγοραίας αξίας είναι σημαντική και κατέστησε υπέρμετρα επαχθή την παροχή της εκκαλούσας πωλήτριας, κατά τρόπο που να υπερβαίνει τον κίνδυνο τον οποίο ανέλαβε, κατά τα συναλλακτικά ήθη, ώστε να είναι αναγκαία η αναπροσαρμογή του τιμήματος κατά ποσό μεγαλύτερο από αυτό που συμφώνησαν. Συνεπώς ορθά, έστω και με άλλη αιτιολογία, η εκκαλούμενη απόφαση απέρριψε την ένσταση, αβάσιμα δε τα όσα υποστηρίζει η εκκαλούσα, με τον τρίτο λόγο της έφεσης.

Κατά τις διατάξεις των άρθρων 349 και 350 ΑΚ ο δανειστής γίνεται υπερήμερος, αν δεν αποδέχεται την παροχή που του προσφέρεται και εφόσον η προσφορά είναι πραγματική και προσήκουσα, ενώ αρκεί και μη πραγματική προσφορά, αν ο δανειστής δεν δέχεται την παροχή. Οπωσδήποτε, η αδικαιολόγητη μη σύμπραξη του δανειστή στην εκπλήρωση της παροχής, δημιουργεί υπερημερία δανειστή και όχι οφειλέτη (ΑΠ 731/93 ΕλλΔνη 36,105). Κατά τη διάρκεια υπερημερίας του δανειστή, ο οφειλέτης δικαιούται να προβεί σε δημόσια κατάθεση του οφειλόμενου χρηματικού ποσού, χωρίς να οφείλει ούτε τους νόμιμους τόκους (ΑΠ 1458/95 ΕλλΔνη 38, 1577).

Στην προκειμένη περίπτωση, η εκκαλούσα πωλήτρια, πρόβαλε την ένσταση ότι δεν ήταν προσήκουσα η εκπλήρωση της παροχής του εφesiβλhτου αγοραστή, διότι η δημόσια κατάθεση του τιμήματος προς ολοκλήρωση της μεταβίβασης της κυριότητας, δεν περιλάμβανε και τόκους υπερημερίας ή νόμιμους τόκους. Αλλά, δεν είναι βάσιμη η ένστασή της διότι: α) η ίδια, όπως ομολογεί (γι' αυτό δεν χρειάζεται να ταχθεί απόδειξη), από την κατασκευή του επίδικου διαμερίσματος, αφοτου ήταν δυνατή η εκπλήρωση της παροχής της, αρνιόταν κατηγορηματικά να συμπράξει στην υπογραφή του οριστικού πωλητηρίου συμβολαίου, απαιτώντας μεγαλύτερο τίμημα από το συμφωνημένο, ούτε προσήλθε την 28.11.1986 ενώπιον του συμβολαιογράφου Τρικάλων Ι.Π., όπου είχε κληθεί για την υπογραφή του οριστικού πωλητηρίου συμβολαίου (βλ. υπ' αριθμό 29095/28.11.1986 πράξη του), β) η μη σύμπραξή της είναι αδικαιολόγητη, διότι η προσφορά του εφesiβλhτου (αντιπαροχή) ήταν προσήκουσα, αφού, λόγω της υπερημερίας της, ως δανείστριας, δεν όφειλε ούτε τόκους υπερημερίας, ούτε νόμιμους τόκους, και γ) η δημόσια κατάθεση του οφειλόμενου υπόλοιπου τιμήματος επέφερε απόσβεση της ενοχής του (άρθρο 431 ΑΚ), ώστε, λόγω της εκπλήρωσης της αντιπαροχής του, η εκκαλούσα να έχει και αυτή υποχρέωση προς εκπλήρωση της δικής της παροχής (μεταβίβαση κυριότητας, με την κατάρτιση της οριστικής σύμβασης πώλησης), που, όμως, αρνήθηκε. Γι' αυτό, δεν είναι βάσιμος ο σχετικός τέταρτος λόγος της έφεσης.

Σε περίπτωση προσυμφώνου πώλησης ακινήτου, αν ο αγοραστής ασκήσει κατά του πωλητή την αγωγή καταδίκης σε δήλωση βούλησης, η δήλωση (πρόταση) του τελευταίου προς μεταβίβαση της κυριότητας θεωρείται, κατά πλάσμα δικαίου,

ότι έγινε μόλις η απόφαση γίνει τελεσίδικη (άρθρο 949 εδ α' ΚΠολΔ). Αλλά, για τη συντέλεση της σύμβασης πώλησης και τη μεταβίβαση της κυριότητας του ακινήτου απαιτείται περαιτέρω: α) συμβολαιογραφική δήλωση περί αποδοχής της απόφασης αυτής από τον αγοραστή, β) μεταγραφή της πρότασης του πωλητή και της δήλωσης αποδοχής του αγοραστή, μετά την οποία ο τελευταίος αποκτά την κυριότητα του ακινήτου, κατ' άρθρο 1198 ΑΚ (ΑΠ 840/94 ΕλλΔνη 37,100, Ποδηματά Αρμ 50, 949) και γ) καταβολή του οφειλόμενου τιμήματος, αν από αυτή εξαρτήθηκε η κατάρτιση του οριστικού πωλητηρίου συμβολαίου. Μετά την απόκτηση της κυριότητας, μπορεί να ασκήσει τη διεκδικητική αγωγή, απαιτώντας την αναγνώριση της κυριότητας και την απόδοση του ακινήτου (ΕφΑθ 3865/80 ΝοΒ 28,1559). Στην προκειμένη περίπτωση, όπως αποδεικνύεται από τα ως έπεται έγγραφα, που παρέχουν άμεση απόδειξη και εντεύθεν δεν υπάρχει ανάγκη να διαταχθούν άλλες αποδείξεις: α) η υπ' αριθμό 493/87 οριστική απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων, που καταδίκασε την εκκαλούσα σε δήλωση για την υπογραφή της οριστικής σύμβασης πώλησης του εν λόγω διαμερίσματος στον εφesiβλhτο και κατά πλάσμα νόμου περιέχει πρόταση προς σύναψη της οριστικής σύμβασης πώλησης, κατέστη τελεσίδικη από τη δημοσίευση (30.11.1988) της εφετειακής απόφασης που την επικύρωσε, εφόσον, όπως ειπώθηκε, απορρίφθηκε η αίτηση αναίρεσης κατά της τελευταίας, και β) ο εφesiβλhτος περαιτέρω, προς κτήση της κυριότητας, προέβη σε (ι) δήλωση αποδοχής της ως άνω, κατά πλάσμα νόμου, πρότασης της εκκαλούσας προς κατάρτιση της οριστικής σύμβασης πώλησης (βλ. υπ' αριθμό 30.462/28.3.1989 δήλωση αποδοχής απόφασης του συμβολαιογρά-

φου Ι.Π.), (ii) μεταγραφή της πρότασης και της δήλωσης αποδοχής, την 29.3.1989 (βλ. από 29.3.1989 βεβαίωση του υποθηκοφύλακα Τρικάλων), (iii) δημόσια κατάθεση του οφειλόμενου υπολοίπου του συμφωνημένου τιμήματος 320.000 δραχμών την 14.2.1991 (βλ. υπ' αριθμό 25.320/14.2.1991 γραμματίο σύστασης παρακαταθήκης του ΤΠΔ Τρικάλων), (iv) κατάθεση του γραμματίου παρακαταθήκης σε συμβολαιογράφο, την 14.2.1991 (βλ. υπ' αριθμό 31.643/14.2.1991 πράξη του συμβολαιογράφου Τρικάλων Ι.Π.) και (v) επίδοση αντιγράφου της πιο πάνω πράξης κατάθεσης του γραμματίου παρακαταθήκης στην εκκαλούσα, προς εξόφληση του τιμήματος (βλ. υπ' αριθμό 507/4.3.1997 έκθεσης επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Τρικάλων, Ε.Π.). Σύμφωνα με αυτά, ο εφεσίβλητος, απέδειξε νόμιμη κτήση κυριότητας με παράγωγο τρόπο, κατά την έννοια του άρθρου 1033 ΑΚ, χωρίς να απαιτείται να ταχθεί άλλη απόδειξη. Ούτε θα ταχθεί απόδειξη για το ότι η εκκαλούσα νεμόταν και κατείχε παράνομα το επίδικο ακίνητο κατά τον κρίσιμο χρόνο της άσκησης της αγωγής, όπως απαιτείται για το καταψηφιστικό αίτημα της αγωγής (απόδοση ακινήτου), διότι αυτή δεν αμφισβητεί τη νομή και κατοχή της, χωρίς να επικαλείται νόμιμο τρόπο. Συνεπώς, δεν είναι βάσιμος ο αντίθετος πέμπτος λόγος της έφεσης.

Η αδυναμία παροχής, δεν μπορεί να προβληθεί κατά της διεκδικητικής αγωγής ακινήτου, αλλά μόνο κατά το στάδιο της εκτέλεσης, κατά το οποίο, αν εξακολουθεί να υφίσταται η αδυναμία παροχής, δικαιούται να ασκήσει τα δικαιώματα που προβλέπουν οι διατάξεις των άρθρων 335, 362, 365, 380, 381 και 382 ΑΚ (ΕφΘεσ 1457/78 Αρμ 33,267). Επομένως είναι αλυσιτελής και χωρίς έννομη επιρ-

ροή, και εντεύθεν απορριπτέος, ο έκτος λόγος της έφεσης, με τον οποίο η εκκαλούσα επαναφέρει την ένσταση αδυναμίας παροχής, συνισταμένης στο ότι δεν υφίσταται νομικώς το εν λόγω διαμέρισμα, από το ότι με την υπ' αριθμό 1844/2.4.1987 πράξη τροποποίησης της πράξης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας του συμβολαιογράφου Τρικάλων Χ. Τ., ενσωματώθηκε σε ενιαίο διαμέρισμα με παρακείμενο διαμέρισμα.

539/2000

Πρόεδρος: Δημήτριος Στάθης
Εισηγητής: Θεόδωρος Νιαβής
Δικηγόροι: Λαμπρινή Παρασκευά, Δ. Καρβίδας

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΔΟΤΗ. Εννοια άρθρου 479 Α.Κ. και άρθρων 1, 2, 3 π.δ. 572/88, με το οποίο η ελληνική νομοθεσία προσαρμόστηκε στην Οδηγία 77/187 του συμβουλίου της ΕΟΚ.

ΣΥΜΒΑΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ. Απαιτείται έγγραφος συστατικός τύπος. Όταν η μερική απασχόληση επαναλαμβάνεται χωρίς κανένα ρυθμό, αποτελεί διαλείπουσα ή άτακτη απασχόληση, για την οποία οφείλεται αμοιβή αντίστοιχη στις ώρες εργασίες της μερικής απασχόλησης.

ΠΑΡΟΧΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ. Διαφορά γνήσιας ετοιμότητας εργασίας από την απλήτοιμότητα εργασίας. Στην απλή ετοιμότητα εργασίας, δεν έχουν εφαρμογή, εκτός από αντίθετη διάταξη, οι διατάξεις ειδικών νόμων και συλλογικών συμβάσεων ή ΔΑ, αλλά οφείλεται ο συμφωνημένος μισθός, αλλιώς ο συνηθισμένος μισθός.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ σύμβασης εργασίας αορίστου χρόνου. Για να είναι έγκυρη απαιτείται να γίνει εγγράφως και να καταβληθεί η οφειλόμενη αποζημίωση. Τρίμνην απο-

κλειστική προθεσμία προσβολής της άκυρης καταγγελίας.

ΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ του εργαζομένου βαρύνουν τον ίδιο, εκτός αντίθετης συμφωνίας με τον εργοδότη, οπότε αυτές αποτελούν μέρος του μισθού. Οι κρατήσεις για τους ασφαλιστικούς οργανισμούς δεν αποτελούν αντικείμενο της δίκης για τις αποδοχές, δεν τις αφαιρεί το δικαστήριο, αλλά τις προαφαιρεί ο εργοδότης κατά την καταβολή των μισθών.

Α) Για την έφεση της ενάγουσας.

Σε περίπτωση μεταβολής εργοδότη: α) το ποσό της αποζημίωσης λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας από το νέο εργοδότη, υπολογίζεται, κατ' άρθρο 6&1 του ν. 2112/20, με βάση και την υπηρεσία στον αρχικό εργοδότη, αν η ασκούμενη επιχείρηση συνεχίζεται και διατηρεί την ενότητά της κάτω από το νέο φορέα έστω και με διάφορο τίτλο και β) ο εργαζόμενος διατηρεί τα δικαιώματα του από την εργασιακή σχέση κατά του νέου εργοδότη, εφόσον υφίσταται (i) μεταβολή του εργοδότη με συμβατική ή νόμιμη μεταβίβαση επιχείρησης ή εγκατάστασης ή τμήματος τούτων, αρκεί να διατηρείται η ταυτότητα της επιχείρησης ως οικονομικής μονάδας (ΑΠ 889/92 ΔΕΝ 49 457), με τον ίδιο ή διαφορετικό τίτλο (ΕφΑθ 7156/98 ΕλλΔνη 40, 400) ή (ii) μεταβίβαση εκμετάλλευσης, κατά την έννοια των άρθρων 1, 2 και 3 του Π.Δ. 572/88, με το οποίο η ελληνική νομοθεσία προσαρμόστηκε στην Οδηγία 77/187 του Συμβουλίου της Ε.Ο.Κ., δηλαδή αν υφίσταται συνένωση σε οργανική ενότητα προσώπων, τεχνικών μέσων ή εγκαταστάσεων και άυλων αγαθών προς επιδίωξη ορισμένου παραγωγικού σκοπού και υπάρχει ανάληψη και συνέχιση της επιχειρησιακής δραστηριότητας από τρίτο, εφόσον δεν μεταβάλλεται η ταυτότητα της επιχείρησης ή εκμε-

τάλλευσης χωρίς να ενδιαφέρει ο τρόπος της μεταβίβασης, αλλά αρκεί το πραγματικό γεγονός ότι ο παλαιός εργοδότης χάνει την ιδιότητα του φορέα της επιχείρησης και ο διάδοχος του αποκτά την ιδιότητα αυτή (βλ. Λεβέντη ΔΕΝ 55, 1569).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις καταθέσεις των μαρτύρων των διαδίκων στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο, την ανωμοτί κατάθεση της εκκαλούσας ενάγουσας στο ίδιο δικαστήριο (βλ. πρακτικά) και τα έγγραφα που προσκομίζουν οι διάδικοι, μεταξύ των οποίων άκυρα, ανυπόγραφα, ακρονολόγητα και αχαρτοσήμαντα έγγραφα (ΑΠ 1631/97 ΔΕΝ 54, 891), διότι κατά την εργατική διαδικασία λαμβάνονται υπόψη και τέτοια έγγραφα, που δεν έχουν συνταχθεί με αποδεικτικό τύπο, ούτε πληρούν τους όρους του νόμου (ΑΠ 1323/96 ΕλλΔνη 38,1055), χωρίς το δικαστήριο να υποχρεούται να ακολουθήσει ορισμένους κανόνες ως προς την αποδεικτική ισχύ τους (Εφ. Αθ 266/98 ΕλλΔνη 39, 623), αποδείχθηκαν τα εξής: Την 3.1.1996, στο Βόλο, η εταιρία περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία "Φ. Κ. - Π. Κ. Ε.Π.Ε." και το διακριτικό τίτλο F.P.C./A (HELLAS) L.T.D.", προσέλαβε την εκκαλούσα ενάγουσα Ε.Β. , με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αόριστου χρόνου, ως υπάλληλο των γραφείων της, στην οδό Φ. , στο Βόλο. Η σύμβαση εργασίας λύθηκε την 9.5.1996, με οικειοθελή αποχώρησή της. Την επόμενη ημέρα (10.5.1996) η εκκαλούσα ενάγουσα Ε.Β. σύναψε νέα σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αόριστου χρόνου με την εφεσθιλήτη εναγομένη εταιρία περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία "Ε.Μ. Ε.Π.Ε." , με την οποία την προσέλαβε ως υπάλληλο των γραφείων της, που βρίσκονται στην ίδια διεύθυνση. Η πρόσληψή της έγινε δια μέσου του Ο.Α.Ε.Δ.. Οποσδήποτε , όμως, παρόλο που και οι δύο εταιρίες στε-

γάζονταν στο ίδιο κτίριο και έχουν συσταθεί κατά βάση από τα ίδια πρόσωπα, αποτελούν αυτοτελείς και ανεξάρτητες επιχειρήσεις, με διαφορετικό αντικείμενο εργασιών, διαφορετικούς πελάτες και ξεχωριστή λειτουργία στις συναλλαγές (η παλαιά εργοδότητρια είναι αποκλειστικά διαφημιστική εταιρία, ενώ η νέα, εκτός από διαφημιστική εταιρία, ασχολείται και με την οργάνωση των επιχειρήσεων), χωρίς να υπάρχει ανάληψη και συνέχιση της επιχειρησιακής δραστηριότητας της παλαιάς εργοδότητριας από τη νέα, ούτε μεταβίβαση επιχείρησης, κατά την έννοια του άρθρου 479 ΑΚ (δεν μεταβιβάστηκε κανένα περιουσιακό στοιχείο της πρώτης στη δεύτερη, ούτε φυσικά η επιχείρηση στο σύνολό της ή τμήμα της), ούτε η παλαιά εργοδότητρια έχασε την ιδιότητα του φορέα της επιχείρησης αλλά εξακολουθεί να διατηρεί την ενότητά της, ούτε, άλλωστε, έγινε μεταβίβαση εκμετάλλευσης, κατά την έννοια των άρθρων 1, 2 και 3 του Π.Δ. 572/88. Συνεπώς, εφόσον δεν υπάρχει διαδοχή εργοδότη, με οποιαδήποτε έννοια, η εφεσibleτη νέα εργοδότηρια δεν έχει ευθύνη για τις απαιτήσεις της εκκαλούσας-εργαζομένης κατά της αρχικής εργοδότηριας εταιρίας, τις οποίες ασκεί με την αγωγή της, ούτε ο χρόνος απασχόλησης στην τελευταία μπορεί να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό της αποζημίωσης της εκκαλούσας από τη μεταγενέστερη καταγγελία της σύμβασης εργασίας της από την εφεσibleτη. Ετσι, που έκρινε η εκκαλούμενη απόφαση και με την παραδοχή αυτή απέρριψε ως αβάσιμες τις απαιτήσεις αυτές, δεν υπέπεσε σε σφάλμα, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η εκκαλούσα ενάγουσα με τον πρώτο λόγο της έφεσής της.

Κατά τη διάταξη της &1 του άρθρου 38 του ν. 1892/90, με έγγραφη ατομική συμφωνία ο εργοδότης και ο μισθωτός κατά τη σύσταση της σχέσης εργασίας ή

κατά τη διάρκεια της μπορεί να συμφωνήσουν για ορισμένο ή αόριστο χρόνο διάρκειας ημερήσιας ή εβδομαδιαίας απασχόλησης μικρότερη της κανονικής (μερική απασχόληση). Κατά δε την παρ.3 του ίδιου άρθρου, οι αποδοχές των μερικώς απασχολούμενων μισθωτών δεν μπορεί να είναι κατώτερες από εκείνες που προβλέπονται από τις κείμενες κάθε φορά διατάξεις για τους απασχολούμενους κατά το κανονικό ωράριο για την ίδια εργασία συναδέλφους τους και αντιστοιχούν στις ώρες εργασίας της μερικής απασχόλησης. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, επιτρέπεται να συμφωνηθεί για οποιονδήποτε λόγο, ότι οι εργάσιμες ώρες της ημέρας ή της εβδομάδας, για ορισμένο ή αόριστο χρόνο, θα είναι λιγότερες από εκείνες που ορίζει ως εργάσιμες η οικεία ΣΣΕ ή ο νόμος όταν αυτή δεν περιέχει σχετική ρύθμιση. Όταν η μερική απασχόληση, που συμφωνήθηκε ως όρος μιας σύμβασης εργασίας, επαναλαμβάνεται χωρίς κανένα ρυθμό, αποτελεί διαλείπουσα ή άτακτη απασχόληση, για την οποία οφείλεται αμοιβή αντίστοιχη στις ώρες εργασίας της μερικής απασχόλησης. Η συμφωνία μερικής απασχόλησης, αποτελεί ρήτρα-όρο της σύμβασης, που για τη σύναψή της απαιτείται έγγραφο, ως συστατικός τύπος, αλλά δεν απαιτείται να μνημονεύει, με ποινή ακυρότητας, το μειωμένο εργάσιμο χρόνο και το ποσό του μειωμένου ποσού, όταν πρόκειται για διαλείπουσα απασχόληση. Στη μερική απασχόληση, οι αποδοχές και το επίδομα άδειας υπολογίζονται με βάση το μειωμένο μισθό, τα δε δώρα (επιδόματα) εορτών με βάση το μέσο όρο των αποδοχών τους του χρόνου κάθε δώρου (βλ. Γκούτο ΔΕΝ 54, 1). Εξάλλου, η παροχή εργασίας μπορεί να γίνει και με τη μορφή είτε της γνήσιας ετοιμότητας εργασίας, όταν ο εργαζόμενος έχει σε εγρήγορση τις πνευματι-

κές και σωματικές δυνάμεις του προκειμένου να παρέχει τις υπηρεσίες του, καλούμενος από τον εργοδότη, οπότε δικαιούται πλήρως τις αποδοχές του, είτε με τη μορφή της απλής ετοιμότητας εργασίας, όταν συμφωνηθεί περιορισμός της προσωπικής ελευθερίας, οπότε δεν έχουν εφαρμογή, εκτός από αντίθετη διάταξη, οι διατάξεις ειδικών νόμων και συλλογικών συμβάσεων ή διαιτητικών αποφάσεων, αλλά οφείλεται ο συμφωνημένος μισθός, αλλιώς ο συννηθισμένος μισθός (ΑΠ 1033/99 ΕλλΔνη 40,1549, βλ. Πετίνη ΔΕΝ 52,168, Λεβέντη ΔΕΝ 55,273).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις ίδιες αποδείξεις, αποδείχθηκαν και τα εξής: Η εκκαλούσα ενάγουσα πρόσφερε στην εφεσίβλητη εναγομένη τις συμφωνημένες υπηρεσίες της (υπηρεσία γραφείου), από την 16.5.1996. Η πρόσληψή της έγινε, όπως ειπώθηκε, δια μέσου του Ο.Α.Ε.Δ. Βόλου. Το έντυπο “αναγγελία πρόσληψης”, περιέχει τον όρο “μερική απασχόληση”, που αποτελεί έγγραφη συμφωνία, όπως απαιτεί ο νόμος, για το έγκυρο του όρου, διότι φέρει τις υπογραφές της εκκαλούσας και του νόμιμου εκπροσώπου της εφεσίβλητης εταιρίας, κάτω από την εταιρική σφραγίδα. Η έγγραφη συμφωνία δεν αναφέρει το μειωμένο εργάσιμο χρόνο και το ποσό του μειωμένου ποσού, αλλά δεν απαιτείται γιατί πρόκειται για διαλείπουσα απασχόληση. Η εφεσίβλητη εταιρία, λόγω του μικρού κύκλου των εργασιών της, δεν απασχολούσε την εκκαλούσα ολόκληρο το νόμιμο ωράριό της, αλλά δύο έως τέσσερις ώρες την ημέρα, που ήταν υπεραρκετές για την εργασία γραφείου και τις εξωτερικές εργασίες, που διεκπεραίωνε. Μάλιστα, η ίδια η εκκαλούσα απαιτούσε να έχει περισσότερη απασχόληση, ώστε να λαμβάνει μεγαλύτερες αποδοχές. Η τελευταία, ως υπάλληλος γραφείου διαφημιστικής ε-

πιχείρησης, για τις αποδοχές της, υπάγεται στη ΔΑ 30/96 των εργαζομένων στις επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών όλης της Χώρας (ΔΕΝ 52, 993), σύμφωνα με την οποία και τις προγενέστερες ΣΣΕ και ΔΑ του κλάδου δικαιούται οικογενειακό επίδομα γάμου (10%), όχι όμως και διακριτικό επίδομα, διότι δεν απασχολούταν με τη διαχείριση χρημάτων, ως ταμίας. Ο μισθός για κανονικό ωράριο, κατά το χρόνο της απασχόλησής της, από 16.5.1996 έως 22.8.1997, που απολύθηκε, ανέρχεται σε: α) 145.996 δραχμές (132.696 δρχ. βασικός μισθός + 13.270 δρχ. επίδομα γάμου), από 16.5.1996 έως 30.6.1996, β) 152.535 δραχμές (138.668 δρχ. βασικός μισθός + 13.867 δρχ. επίδομα γάμου), από 1.7.1996 έως 31.12.1996, γ) 159.399 δραχμές (144.908 δρχ. βασικός μισθός + 14.491 δρχ. επίδομα γάμου), από 1.1.1997 έως 30.6.1997, και δ) 164.978 δραχμές (149.980 δρχ. βασικός μισθός + 14.998 δρχ. επίδομα γάμου), από 1.7.1997 έως 22.8.1997. Σύμφωνα με το μισθό αυτό, το ωρομίσθιο, που προκύπτει με διαίρεση των 6/25 του μισθού (που αντιστοιχούν στην απασχόληση μιας εβδομάδας) δια των 40 ωρών, ή με τον πολλαπλασιασμό του μισθού επί (6:25:40=) 0,006, ανέρχεται, αντιστοίχως σε : α) 876 δραχμές, από 16.5.1996 έως 30.6.1996, β) 915 δραχμές, από 1.7.1996 έως 31.12.1996, γ) 956 δραχμές, από 1.1.1997 έως 30.6.1997 και δ) 990 δραχμές, από 1.7.1997 έως 22.8.1997. Η εκκαλούσα, κάθε μήνα, ελάμβανε τις αποδοχές που προβλέπονται από τις κείμενες κάθε φορά διατάξεις για τους απασχολούμενους κατά το κανονικό ωράριο για την ίδια εργασία συνάδελφους της και αντιστοιχούν στις ώρες εργασίας της μερικής απασχόλησης, σύμφωνα με τις ώρες εργασίας κάθε ημέρας, όπως προέκυπε από το δι-

βλίο προσέλευσης και αποχώρησης στην εργασία της, που φέρει την υπογραφή της. Αντίθετα, δεν δικαιούται μισθό για μεγαλύτερο χρόνο μερικής απασχόλησης, από εκείνο για τον οποίο έλαβε τις αντίστοιχες αποδοχές, εφόσον δεν απέδειξε τέτοια απασχόληση, ούτε, άλλωστε, δικαιούται μισθό για πλήρες ωράριο εργασίας, διότι είχε μερική απασχόληση κατά την έγγραφη συμφωνία της. Παρόμοια, δεν δικαιούται μισθό από ετοιμότητα εργασίας, κατά το χρόνο που απομένει προς συμπλήρωση του νόμιμου ωραρίου της (40 ώρες την εβδομάδα), διότι δεν υπάρχει γνήσια ετοιμότητα εργασίας, αφού δεν είχε σε εγρήγορση τις πνευματικές και σωματικές δυνάμεις της προκειμένου να παράσχει τις υπηρεσίες της καλούμενη από την εφεσβλήτη εργοδότη, ούτε υπάρχει απλή ετοιμότητα εργασίας, αφού δεν είχε συμφωνηθεί περιορισμός της προσωπικής ελευθερίας της, όπως απαιτείται. Μετά την καθημερινή μερική απασχόλησή της, αποχωρούσε από την εργασία της, ασχολούμενη με τις προσωπικές υποθέσεις της. Αντίθετα δικαιούται: α) 14.810 δραχμές, από διαφορά δώρου Πάσχα 1997 (49.811 δραχμές το δώρο με βάση τις τότε μηνιαίες αποδοχές της 99.623 δραχμές - 35.000 δραχμές που έλαβε = 14.810 δραχμές), β) 103.100 δραχμές, για αποδοχές άδειας έτους 1997, γ) 51.550 δραχμές για επίδομα άδειας και δ) 49.488 δραχμές, για δώρο Χριστουγέννων 1977 (2/25 του μηνιαίου μισθού 103.000 δραχμών για μειωμένο ωράριο ανά 19ήμερο από 1.5.1997 μέχρι την 23.8.1997 που απολύθηκε, ή συντελεστή 0,4805, τουτέστι 103.000 δρχ. Χ 0,4805 = 49.488), διότι, λόγω της μερικής απασχόλησής της, οι αποδοχές αυτές, υπολογίζονται με ανάλογη μείωση. Σύμφωνα με αυτά, η εκκαλούμενη που, για διαφορές των πιο πάνω αποδοχών, ε-

πιδίκασε μόνο αυτά τα ποσά, και όχι μεγαλύτερα, ορθά το νόμο εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε, παρά τον αντίθετο δεύτερο λόγο της έφεσής της ενάγουσας.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 664 ΑΚ, η καταγγελία της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας αόριστου χρόνου από τον εργοδότη, είναι μονομερής και ανατιώδης δικαιοπραξία, αλλά θεωρείται άκυρη αν δεν γίνει εγγράφως και δεν καταβληθεί η οφειλόμενη αποζημίωση (ΑΠ 272/91 ΕλλΔνη 34, 43). Ο εργαζόμενος εκτός από την αναγνώριση της ακυρότητας της καταγγελίας, δικαιούται να απαιτήσει μισθούς υπερημερίας λόγω της ακυρότητάς της, που αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα της υπερημερίας του εργοδότη (άρθρο 656 ΑΚ), και υπολογιζόμενες, με βάση τις τακτικές αποδοχές, διδόμενες σταθερά και μόνιμα ως τακτικό αντάλλαγμα (ΑΠ 426/93 ΕλλΔνη 36, 78). Αλλά, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ 1 του ν. 3198/55, όπως συμπληρώθηκε με τη διάταξη του άρθρου 19 ν. 435/76, κάθε αξίωση του εργαζόμενου από άκυρη καταγγελία σχέσης εξαρτημένης εργασίας αόριστου χρόνου, είναι απαράδεκτη εφόσον η σχετική αγωγή δεν ασκηθεί (με κατάθεση και επίδοση) μέσα σε αποκλειστική τρίμηνη προθεσμία από την προσβαλλόμενη, ως άκυρη, καταγγελία της σχέσης εργασίας (ΑΠ 1593/81 ΝοΒ 30 1058, ΑΠ 251/95 ΔΕΝ 52, 411, ΕφΑθ 8897/90 ΕλλΔνη 34, 191, βλ. Πετίνη ΔΕΝ 51 953), που ερευνά το δικαστήριο κατ' ένσταση, αλλά και αυτεπαγγέλτως (ΑΠ 1246/93 ΔΕΝ 52 411). Το δε απαράδεκτο περιλαμβάνει την αναγνωριστική ακυρότητας, την καταψηφιστική αγωγή και την αγωγή για κάθε άλλη αξίωση, όπως η απαίτηση για πραγματική απασχόληση του μισθωτού και μισθούς υπερημερίας (ΑΠ 251/95 ΕλλΔνη 37, 649). Σύμφωνα με αυτά, η αγωγή, κατά

τα αιτήματα αναγνώρισης της ακυρότητας της καταγγελίας, μισθών υπερημερίας και πραγματικής απασχόλησης της εκκαλούσας, από την ακυρότητα της καταγγελίας της σύμβασης εργασίας, είναι απαράδεκτη, διότι, όπως αποδείχθηκε, από τις ίδιες αποδείξεις, αυτή απολύθηκε την 23.8.1998 και άσκησε την αγωγή της την 27.1.1998, δηλαδή μετά την πάροδο της προβλεπόμενης τρίμηνης αποκλειστικής προθεσμίας. Με το να κρίνει έτσι και η εκκαλούμενη απόφαση, δεν έσφαλε, παρά τον αντίθετο τρίτο (και τελευταίο) λόγο της έφεσης της ενάγουσας.

Β) Για την έφεση της εναγομένης:

Κατά τη διάταξη του άρθρου 6 παρ 2 εδ. α' του ν. 3198/55, η αξίωση του εργαζομένου για συμπλήρωση της αποζημίωσης πρέπει να ασκηθεί μέσα σε έξι μήνες αφότου έγινε απαιτητή. Η αποζημίωση υπολογίζεται με βάση τις τακτικές αποδοχές του απολυμένου κατά τον τελευταίο μήνα (ΑΠ 252/95 ΕλλΔνη 37 650) και είναι απαιτητή κατά την καταγγελία της σύμβασης εργασίας, αν η αποζημίωση δεν υπερβαίνει τις αποδοχές έξι μηνών, όπως επί του προκειμένου (ΕφΑθ 5481/91 ΕλλΔνη 34 191). Εξάλλου, είναι επιτρεπτή η επικουρική σώρευση αξιώσεων, για μισθούς υπερημερίας λόγω άκυρης απόλυσης και αποζημίωσης απόλυσης (ΑΠ 1588/95 ΕλλΔνη 39,837, ΕφΘεσ 3788/97 Αρμ. 52,196) Στην προκειμένη περίπτωση, από τις ίδιες αποδείξεις αποδείχθηκαν και τα εξής: Την 23.8.1997, που, η εφεσίβλητη εργαζομένη, επέστρεψε από την κανονική άδειά της, η εκκαλούσα εργοδότης, δια του νομίμου εκπροσώπου της, αρνήθηκε ρητά και κατηγορηματικά να αποδεχθεί τις εργασίες της και προέβη σε άτακτη καταγγελία της μίσθωσης εργασίας, χωρίς έγγραφη καταγγελία και αποζημίωση. Με βάση το χρόνο απασχόλησής της στην εκ-

καλούσα νέα εργοδότης (1έως 2 έτη), διότι, όπως ειπώθηκε, η προηγούμενη απασχόλησή της στη αρχική εργοδότης, δεν λαμβάνεται υπόψη, δικαιούται αποζημίωση δύο μηνών, υπολογιζόμενη με βάση τις τακτικές αποδοχές του τελευταίου μήνα με καθεστώς μερικής απασχόλησης. Η αποζημίωση ανέρχεται σε (2 μήνες X 103.100 δραχμές=206.200 δραχμές+(206.220:1/6 αναλογία επιδόματος=34.367 δραχμές=)240.587 δραχμές, τις οποίες επιδίκασε η εκκαλούμενη απόφαση, με το νόμιμο τόκο από την υπερημερία (ημέρα απόλυσης). Περαιτέρω, η αποζημίωση της εφεσίβλητης, λόγω καταγγελίας της σύμβασης εργασίας αόριστου χρόνου, που, επιτρεπτά απαιτεί με το επικουρικό αίτημα της αγωγής της, διότι απορρίφθηκε ως απαράδεκτο το κύριο αίτημα της αγωγής της (μισθοί υπερημερίας λόγω άκυρης απόλυσης), ήταν απαιτητή την 23.8.1997, που έγινε η καταγγελία της σύμβασης εργασίας, με συνέπεια να μην είναι απαράδεκτη η αγωγή, διότι ασκήθηκε με κατάθεση και επίδοση στις 27.1.1998, δηλαδή μέσα στην οριζόμενη εξάμηνη αποσβεστική προθεσμία. Σύμφωνα με αυτά, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που με παρόμοια αιτιολογία, επιδίκασε το ως άνω ποσό αποζημίωσης και απέρριψε την ένσταση απαραδέκτου της απαίτησης αποζημίωσης λόγω καταγγελίας, της σύμβασης εργασίας, ως αβάσιμη, δεν υπέπεσε σε νομικό ή ουσιαστικό σφάλμα, παρά τον αντίθετο τρίτο (λόγο) της έφεσης.

Οι ασφαλιστικές εισφορές του εργαζομένου επιβαρύνουν τον ίδιο, εκτός, αν ο εργοδότης συμφώνησε να καταβάλει καθαρό το μισθό (νόμιμο ή συμφωνημένο) χωρίς παρακράτηση για τις ασφαλιστικές παροχές, διότι τότε οι ασφαλιστικές εισφορές αποτελούν μέρος του μισθού και λαμβάνονται υπόψη προς υπο-

λογισμό άλλων απαιτήσεων, όπως δώρα, άδεια, υπερεργασία κλπ (ΑΠ 427/93 ΕλλΔνη 36,78). Αντίθετα, επειδή οι κρατήσεις για τους ασφαλιστικούς οργανισμούς δεν αποτελούν αντικείμενο της δίκης για τις αποδοχές (ΑΠ 363/79 ΝοΒ 27,1310), δεν τις αφαιρεί το δικαστήριο (ΕφΑθ 721/80 ΝοΒ 28, 552), αλλά τις προαφαιρεί ο εργοδότης κατά την καταβολή του μισθού (ΕφΑθ 5857/85 ΔΕΝ 41, 903). Συνεπώς, ορθά, η εκκαλούμενη απόφαση, παρά τον αντίθετο δεύτερο λόγο της έφεσης, δεν προαφαίρεσε τις ασφαλιστικές εισφορές της εφεσίβλητης εργαζομένης από τις αποδοχές που της επιδίκασε, ακόμη και με την εκδοχή ότι επιβαρύνουν την ίδια, ελλείψει αντίθετης συμφωνίας, διότι, όπως ειπώθηκε, αυτές, δεν αποτελούν αντικείμενο της παρούσας δίκης για τις αποδοχές.

545/2000

Πρόεδρος: Απόστολος Βλάχος

Εισηγητής: Διανέλλος Διανελλάκης

Δικηγόροι: Φ. Νάνης, Λ. Μπέλτσιος

ΕΥΘΥΝΗ ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ. Αποζημίωση. Αναζητείται το αρνητικό διαφέρον ή διαφέρον εμπιστοσύνης, ήτοι η ζημία που προξενήθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις, γιατί ο ζημιωθείς πίστεψε στην κατάρτιση της σύμβασης και με το οποίο σκοπεύει η αποκατάσταση της ζημίας που θα αποφεύγονταν, αν το ζημιωθέν μέρος τηρούσε αρνητική στάση, ως προς την κατάρτιση της σύμβασης. Δεν αναζητείται το διαφέρον εκπλήρωσης ή το διαφυγόν κέρδος από την πραγματοποίηση της σύμβασης.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΓΩΓΗΣ. Αοριστία αυτής.

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΣΩΡΕΥΣΗ αιτήσεων.

Στην περίπτωση αυτή, επί περιορισμού των αγωγικών αιτημάτων εφόσον δεν γίνεται αναλογικός περιορισμός τούτων,

πρέπει να προσδιορίζονται συγκεκριμένα, τα αιτήματα στα οποία αναφέρεται ο περιορισμός, αλλιώς υπάρχει αοριστία.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 197 και 198 Α.Κ. προκύπτει ότι κατά τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη σύμβασης τα μέρη οφείλουν αμοιβαία να συμπεριφέρονται σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, όποιος δε κατά τις ανωτέρω διαπραγματεύσεις προξενήσει στον άλλο υπαίτια ζημία είναι υποχρεωμένος να την ανορθώσει και αν ακόμη η σύμβαση δεν καταρτίσθηκε. Ετσι, στην περίπτωση, κατά την οποία οι διαπραγματεύσεις που αφορούν στη σύναψη σύμβασης πώλησης και μεταβίβασης ακινήτου, για την οποία απαιτείται, κατά τις διατάξεις των άρθρων 369, 513 και 1033 Α.Κ., η τήρηση του συμβολαιογραφικού τύπου, τα μέρη κατέληξαν σε συμφωνία και επιφυλάχθηκαν για την τήρηση του παραπάνω τύπου και το ένα μέρος με συμπεριφορά αντίθετη με την καλή πίστη και συναλλακτικά ήθη ματαιώνει τη σύμβαση αυτή, το άλλο μέρος, που καλόπιστα πίστεψε στην τυπική κατάρτισή της, δικαιούται να ζητήσει την αποκατάσταση της θετικής και αποθετικής ζημίας του, λόγω του ότι διαψεύσθηκε η εμπιστοσύνη του για την κατάρτιση της τυπικής σύμβασης. Η ζημία δηλαδή δεν είναι αυτή που προκαλείται από τη ματαίωση κατάρτισης της σύμβασης, σαν να υπάρχει υποχρέωση προς σύναψη της σύμβασης, αλλά το καλούμενο αρνητικό διαφέρον ή διαφέρον εμπιστοσύνης, ήτοι η ζημία που προξενήθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις, γιατί ο ζημιωθείς πίστεψε στην κατάρτιση της σύμβασης και με το οποίο σκοπεύει η αποκατάσταση της ζημίας που θ' αποφεύγονταν, αν (το μέρος που ζημιώθηκε) τηρούσε αρνητική στάση ως προς την κατάρτιση της σύμβασης και όχι το ενδιαφέ-

ρον εκπλήρωσης ή το διαφυγόν κέρδος από την πραγματοποίηση της σύμβασης. Προυπόθεση για την αποζημίωση αυτή είναι η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της ζημίας και της υπαίτιας αντίθετης με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη συμπεριφοράς του άλλου μέρους (Μπαλή Γεν. Αρχ. Παρ. 87 ΑΠ. 1509/1988 ΝοΒ 38.62, ΑΠ 969/1977 ΝΟΒ. 26.895). Εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 111 παρ. 2, 118 αριθ. 1 και 216 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει ότι η αγωγή πρέπει να περιέχει για την πληρότητα του δικογράφου της με σαφήνεια τα πραγματικά γεγονότα που καλύπτουν το πραγματικό του κανόνα που πρέπει να εφαρμοστεί και την έννομη συνέπεια που καθορίζεται από αυτόν τον κανόνα δικαίωμα ως προς την οποία ζητείται δικαστική προστασία. Η παράλειψη αναφοράς κάποιου από τα παραπάνω στοιχεία συνεπάγεται τη αοριστία της αγωγής, που εξετάζεται αυτεπαγγέλτως, γιατί αφορά στην τήρηση της προδικασίας, δεν μπορεί δε να καταλυθεί με την κατά νόμο συμπλήρωση και βελτίωση αυτής, ούτε με την παραπομπή σε άλλα έγγραφα και επιφέρει τη δικονομική κύρωση της απόρριψής της, ως απαράδεκτης.

Περαιτέρω, από τις διατάξεις του άρθρου 218 παρ. 1 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει ότι είναι επιτρεπτή, με τη συνδρομή των αναφερομένων σ' αυτό προϋποθέσεων, η ένωση στο ίδιο δικόγραφο της αγωγής περισσότερων αιτήσεων αγωγικού χαρακτήρα ανεξάρτητα από την ύπαρξη ταυτότητας ιστορικής και νομικής αιτίας, καθώς και ταυτότητας της προς διάγνωση έννομης συνέπειας. Στην περίπτωση αυτή αντικειμενικής σώρευσης αγωγών, όταν το αιτούμενο ποσό βρίσκεται σε αντιστοιχία με το σύνολο των χρηματικών απαιτήσεων που αποτελούν το αντικείμενο των σωρευόμενων αγωγικών αιτήσεων, υπολειπόμενο

αυτών λόγω περιορισμού του από τον ενάγοντα, πρέπει, για την αξιούμενη από τις ανωτέρω δικονομικές διατάξεις πληρότητα του δικογράφου της αγωγής, να προσδιορίζεται, εφόσον δεν γίνεται επίκληση αναλογικού περιορισμού, η αγωγική αίτηση στην οποία αναφέρεται ο περιορισμός, για να είναι εφικτή η ευχερής άμυνα του εναγομένου και η απόδειξη καθεμιάς από τις περισσότερες διαφορετικές απαιτήσεις, αλλιώς η αγωγή είναι αόριστη και απορριπτέα, κατ' αυτεπάγγελη έρευνα, ως απαράδεκτη (ΑΠ 971/1977 ΝοΒ 26.897). Στην προκειμένη περίπτωση, στην αγωγή επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση ιστορούνται τα εξής πραγματικά γεγονότα: Ότι ο ενάγων το έτος 1986 αποφάσισε να ανεγείρει στην περιοχή Καλαμπάκας εργοστάσιο παραγωγής ξυλανθράκων. Ότι ο έτος 1987 ο εναγόμενος πρότεινε στον ενάγοντα την από κοινού δημιουργία ξενοδοχειακής - τουριστικής επιχείρησης στην ανωτέρω περιοχή και να εγκαταλείψει την απόφασή του ίδρυσης εργοστασίου ξυλανθράκων. Ότι ο εναγόμενος υποσχέθηκε στον ενάγοντα αμοιβή ποσού 2.000.000 δραχμών για την κατάρτιση με τη μεσολάβησή του σύμβασης αγοράς ακινήτου, έκτασης μεγαλύτερης από 20 στρέμματα, κειμένου στην πιο πάνω περιοχή, καταλλήλου για την κατασκευή πάνω σ' αυτό κτιριακού συγκροτήματος για τη στέγαση της ξενοδοχειακής - τουριστικής επιχείρησης. Ότι ο ενάγων, με τη μεσολάβηση του εναγομένου, κατάρτισε νομότυπα σύμβαση αγοράς έκτασης 25 στρεμμάτων που βρίσκεται στην περιοχή Καστρακίου Καλαμπάκας. Ότι ο ενάγων αποδέχθηκε την πρόταση του εναγομένου περί δημιουργίας κοινής ξενοδοχειακής τουριστικής επιχείρησης με τον αποδεκτό γενόμενο από τον εναγόμενο όρο του μεταβίβασης σ' αυτόν του ακινήτου, που α-

γόρασε και έκτασης 15 στρεμμάτων που θα αγοράζόταν, καθώς και της ανάληψης από αυτόν της διαχείρισης με αμοιβή της κοινής εταιρικής επιχείρησης. Ότι το θέρος του 1988 συμφωνήθηκαν μεταξύ των διαδίκων τα εξής: α) να αγορασθεί στο όνομα του εναγομένου με δαπάνες του έκτασης 15 περίπου στρεμμάτων, συνεχόμενη με εκείνη του ακινήτου που κατά τα ανωτέρω είχε αγορασθεί από τον εναγόμενο, β) η συνολική έκταση των 40 στρεμμάτων να αξιοποιηθεί με δαπάνες του εναγομένου με έργα προσπέλασης, ύδρευσης και ομαλοποίησης του εδάφους, ώστε να είναι δυνατή η υπαγωγή της στις διατάξεις του αναπτυξιακού νόμου 1262/1982, γ) να μεταβιβασθεί στον ενάγοντα από τον εναγόμενο η έκταση των 40 στρεμμάτων μετά την αξιοποίησή της με την κατασκευή οδού προσπέλασης, εγκατάστασης ύδρευσης, ομαλοποίησης και ηλεκτροδότησης αντί τιμήματος ποσού 45.000.000 δραχμών, το οποίο ο ενάγων θα διέθετε για τις ανάγκες της υπό σύσταση εταιρείας, δ) να συσταθεί μεταξύ των διαδίκων και της συζύγου του εναγόντος εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, διαχειριστής της οποίας με αμοιβή ίση με το μισθό διευθυντικού στελέχους μεγάλης επιχείρησης θα ήταν ο ενάγων, του οποίου η εταιρική μερίδα θα ανερχόταν στο 1/10, και ε) μετά τη σύσταση της εταιρείας και την έγκριση της υπαγωγής της επένδυσης στον αναπτυξιακό νόμο 1262/1982 να μεταβιβασθεί από τον ενάγοντα η έκταση των 40 στρεμμάτων αντί τιμήματος ίσου με την αξία του ποσοστού συμμετοχής του στην εταιρεία. Ότι συστήθηκε μεταξύ των διαδίκων και της συζύγου του εναγομένου εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με την αναφερόμενη επωνυμία, αφού τηρήθηκαν οι νόμιμες διατυπώσεις στην οποία η συμμετοχή του εναγόντος καθορίστηκε σε τρία από τα τριάντα εταιρικά μερίδια. Ότι έμμισθος

διαχειριστής της εταιρείας ορίστηκε ο ενάγων με την αναφερόμενη κατά μήνα αμοιβή, που ανήλθε, για το αναφερόμενο χρονικό διάστημα, συνολικά στο ποσό των 9.940.000 δραχμών. Ότι ο ενάγων εκμίσθωσε ένα ακίνητό του για τη στέγαση της εταιρείας αντί του αναφερόμενου μηνιαίου μισθώματος που συνολικά ανήλθε για το αναφερόμενο χρονικό διάστημα στο ποσό των 1.540.000 δραχμών. Ότι για την οικονομική διευκόλυνση του εναγομένου κατά το χρόνο της παραμονής του στην Ελλάδα ο ενάγων του έδωσε το ποσό των 1.500.000 δραχμών, κατ' εντολή δε του εναγομένου και προς εξόφληση απαιτήσεων τρίτων έναντι αυτού κατέβαλε σ' αυτούς το ποσό των 1.969.712 δραχμών. Ότι με σύμβαση εντολής που καταρτίστηκε ανάμεσα στους διαδίκους ο εναγόμενος ανέθεσε στον ενάγοντα τη διεξαγωγή των εξής υποθέσεων: α) αγοράς έκτασης 15 περίπου στρεμμάτων, η οποία και πραγματοποιήθηκε στο ακίνητο, β) εκπόνησης μελέτης κατασκευής οδού προσπέλασης στο ακίνητο, γ) κατασκευής της οδού αυτής, δ) εγκατάστασης του δικτύου υδροδότησης, ε) εκπόνησης αρχιτεκτονικών μελετών ανέγερσης του ξενοδοχειακού κτιριακού συγκροτήματος, στ) σύνταξης και προώθησης οικονομοτεχνικών μελετών, για την υπαγωγή της επιχείρησης στις διατάξεις του ανωτέρω αναπτυξιακού νόμου προς δανειοδότησή της, και ζ) έκδοσης των αναγκαίων οικοδομικών αδειών. Ότι ο ενάγων κατέβαλε για λογαριασμό του εναγομένου το ποσό των 45.000.000 δραχμών για τις ανάγκες της εταιρείας ως τίμημα πώλησης και μεταβίβασης σ' αυτόν της ανωτέρω έκτασης. Ότι για τη διεξαγωγή των υποθέσεων που αφορούσαν τη σύμβαση εντολής ο ενάγων δαπάνησε συνολικά το ποσό των 103.742.922 δραχμών, όπως τα κονδύλια των δαπανών προσδιορίζονται ειδικότερα

στην αγωγή. Ότι από τις αιτίες που προαναφέρθηκαν, της μεσιτείας, δανείου, μίσθωσης, διαχειριστικής αμοιβής και δαπανών εκτέλεσης εντολής το σύνολο των απαιτήσεων του ενάγοντος ανέρχεται στο ποσό των 120.692.634 δραχμών. Ότι ο εναγόμενος κατέβαλε διαδοχικά το ποσό των 61.04.613 δραχμών. Ότι ο εναγόμενος με υπαίτια και αντικειμενική στην καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη συμπεριφορά ματαίωσε τη σύναψη της σύμβασης τυπικής μεταβίβασης στον ενάγοντα της ανωτέρω συνολικής έκτασης. Ότι από τη συμπεριφορά αυτή του εναγομένου προκλήθηκε στον ενάγοντα ζημία 90.000.000 δραχμών, όση η αξία της αξιοποιημένης έκτασης κατά τον αναφερόμενο χρόνο, που θα περιερχόταν σ' αυτόν αν καταρτιζόταν η σύμβαση, επικουρικά δε η ανωτέρω ζημία προκλήθηκε από την αποτροπή του από τον εναγόμενο αγοράς άλλου ίσης έκτασης και αξίας ακινήτου προς εγκατάσταση της επιχείρησης παραγωγής ξυλανθράκων και επικουρικότερα το ανωτέρω ποσό της ζημίας που προκλήθηκε από την αποτροπή του από τον ενάγοντα απαιτείτο για την αγορά όμοιου ακινήτου κατά τον αναφερόμενο χρόνο άσκησης προηγούμενης αγωγής του. Με την ανωτέρω ιστορική αιτία επιδιώκεται, κυρίως μεν η καταψήφιση του εναγομένου στην καταβολή προς τον ενάγοντα: α) ποσού 90.000.000 δραχμών, ως ισόποσης αποζημίωσης του για τη ζημία του από το προσυμβατικό πταίσμα του εναγομένου, και β) ποσού 14.628.021, ως ισόποσης οφειλής του εναγομένου από τις σωρευόμενες αντικειμενικά απαιτήσεις του μετά τον περιορισμό τους κατά το ποσό που κατέβαλε στον ενάγοντα ο εναγόμενος και του ποσού των 45.000.000 δραχμών, επικουρικώς δε η καταψήφιση του εναγομένου στην καταβολή ποσού 59.628.021 δραχμών, ως ισόποσου οφει-

λομένου υπολοίπου των απαιτήσεών του, μετά τον περιορισμό τους κατά το ποσό που καταβλήθηκε στον ενάγοντα από τον εναγόμενο. Η αγωγή αυτή κατά το κεφάλαιο της αποζημίωσης του ενάγοντος λόγω του ιστορουμένου προσυμβατικού πταίσματος του εναγομένου είναι μη νόμιμη, αφού η απούμενη ως άνω αποζημίωση κατά την κύρια βάση της αποτελεί διαφέρον εκπλήρωσης, το οποίο δεν δικαιούται ο ενάγων, κατά τις επικουρικές δε βάσεις δεν βρίσκεται σε αιτιώδη σχέση με το προσυμβατικό πταίσμα του εναγομένου, κατά δε τα αιτήματα καταβολής περιορισμένου ποσού από το σύνολο των περισσότερων απαιτήσεων από τις αναφερόμενες άλλες αιτίες είναι αόριστη, γιατί δεν ιστορείται σε ποια από τις άλλες απαιτήσεις αφορά ο περιορισμός του αιτήματος, ούτε εκτίθεται ότι αυτός είναι αναλογικός. Κρίνοντας κατά τον ίδιο τρόπο το πρωτοβάθμιο δικαστήριο δεν έσφαλε στην ερμηνεία και εφαρμογή των ανωτέρω ουσιαστικών και δικονομικών διατάξεων, η δε κρινόμενη έφεση, που υποστηρίζει τα αντίθετα πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη.

550/2000

Πρόεδρος: Απόστολος Βλάχος
Εισηγητής: Γεώργιος Σερδένης
Δικηγόροι: Δημ. Παπαιωάννου - Ελένη Μπαξεβανίδου

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ της συζήτησης. Διατάσσεται και χωρίς την προηγούμενη εξαφάνιση της πρωτόδικης απόφασης. Περιπτώσεις επανάληψης και προσκόμιση εγγράφων.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ (άρθρο 211, εδ. α' Α.Κ.). Εννοια. Υποκείμενο της σχέσης που δημιουργείται με την ενέργεια του αντιπροσώπου, είναι ο αντιπροσωπευόμενος.

Αν δεν μπορεί να διαγνωσθεί ότι κάποιος

ενεργεί εν ονόματι άλλου, τότε κατ' εφαρμογή του ερμηνευτικού κανόνα του 212 ΑΚ, θεωρείται ότι ενεργεί στο δικό του όνομα.

Κατά το άρθρο 254 ΚΠολΔ, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη της συζήτησης στο ακροατήριο η οποία έχει κηρυχθεί περατωμένη, όταν κατά τη μελέτη της υπόθεσης ή την διάσκεψη παρουσιάζονται κενά ή αμφιβολα σημεία που χρειάζονται συμπλήρωση ή επεξήγηση. Η συζήτηση που επαναλαμβάνεται με τον τρόπο αυτό θεωρείται συνέχεια της προηγούμενης. Εξάλλου, κατ' άρθρο 524 παρ. 1 του ΚΠολΔ, επιτρεπτή είναι η εφαρμογή του άρθρου 254 και ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου (βλ. Σαμουήλ, Η έφεση παρ. 432) και μάλιστα αν προβάλλεται λόγος κακής εκτίμησης των αποδείξεων και πριν από την έκδοση της απόφασης για την βασιμότητα του λόγου της έφεσης και γενικά της διαφοράς, χωρίς την εξαφάνιση της εκκαλούμενης απόφασης (ΕΑ 8232/1987 ΕΕΝ 1987, 146).

Σημειωτέον δε ότι η συμπλήρωση και η διόρθωση των κενών ή αμφιβολιών σημείων πρέπει να εκτείνεται μέσα στα πλαίσια ενός ορισμένου δικογράφου ή ισχυρισμού και όχι να καταστήσει αυτό ορισμένο. Πάντως, συνιστά λόγο επανάληψης της συζήτησης για την παροχή διασαφήσεων του κειμένου της αγωγής και την προσκομιδή αποδεικτικών μέσων, συνεπώς δε και εγγράφων ιδιωτικών και δημοσίων, των οποίων έγινε επίκληση στο Δικαστήριο και δεν υποβλήθηκαν (ΑΠ 1453/1979 ΕΕΝ 47,172) εφόσον κρίνεται ότι έχουν ουσιώδη επιρροή για την ασφαλή διάγνωση της υπόθεσης (Α.Π. 105/1983 ΕλλΔνη 24, 636).

Σύμφωνα με το άρθρο 211 εδ. α', δήλωση βουλήσεως από κάποιο (αντιπρό-

σωπο) στο όνομα άλλου (αντιπροσωπευόμενου) μέσα στα όρια της εξουσίας αντιπροσώπευσης ενεργεί αμέσως υπέρ και κατά του αντιπροσωπευομένου, δηλαδή επί δικαιοπραξίας που επιχειρείται διαμέσου άλλου προσώπου και αντί άλλου, υποκείμενο αυτής είναι όχι αυτός που επιχειρεί αυτήν, αλλά αυτός για τον οποίο επιχειρείται. Συνεπώς, εφόσον υποκείμενο της σχέσεως που δημιουργείται με την ενέργεια του αντιπροσώπου είναι ο αντιπροσωπευόμενος, αυτός μπορεί να είναι υποκείμενο των διαφορών που θα προκύψουν από τη σχέση αυτή, δηλαδή αυτός δικαιούται να ενάγει και να ενάγεται. Έτσι, αγωγή που εγείρεται από τον αντιπρόσωπο στο όνομά του ή κατ' αυτού προσωπικώς είναι ανομιμοποίητη, εξετάζεται δε αυτό κατ' άρθρο 73 ΚΠολΔ και αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο (Ε.Θ. 21418/1997 Αρμεν. 1998, 154). Εξάλλου, κατά το ίδιο αυτό άρθρο άμεση αντιπροσώπευση είναι η δήλωση βουλήσεως, την οποία κάνει ο αντιπρόσωπος μέσα στα όρια της εξουσίας του στο όνομα ή για λογαριασμό άλλου, δηλαδή προς τον σκοπό να παραχθούν τα νομικά αποτελέσματα για τον άλλον (ΑΠ 399/1996 Ελλ.Δνη 39,334). Τέλος, από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 211 και 212 ΑΚ προκύπτει ότι για να λειτουργήσει η δήλωση βουλήσεως αμέσως και υπέρ και κατά του αντιπροσωπευομένου πρέπει ο φερόμενος ως αντιπρόσωπος να επιχειρήσει τη συγκεκριμένη δικαιοπραξία φανερά στον τρίτο με τον οποίο συνηλλάγη ότι τα εκ της δικαιοπραξίας αποτελέσματα θα παραχθούν όχι για τον ίδιο (αντιπρόσωπο), αλλά για τον αντιπροσωπευόμενο αδιαφόρως αν η περί τούτου δήλωση είναι ρητή ή συνάγεται από τις περιστάσεις. Αν δεν μπορεί να διαγνωσθεί ότι κάποιος ενεργεί εν ονόματι άλλου, τότε κατ' εφαρμογή του ερμηνευτικού κανόνα που εισά-

γεται με το άρθρο 212 ΑΚ θεωρείται ότι ενεργεί στο δικό του όνομα (Ε.Α. 2044/1998 Ελλ.Δνν 39, 606).

551/2000

Πρόεδρος: Απόστολος Φ. Βλάχος

Εισηγητής: Γεώργιος Σερδένης

Δικηγόροι: Γ. Γαλούσης - Β. Δημητρίου

ΑΓΩΓΗ ΠΕΡΙ ΚΛΗΡΟΥ. Εναγόμενος είναι πάντοτε ο νεμόμενος τα κληρονομιαία αντικείμενα, ως κληρονόμος. Όταν υπάρχει αδικαιολόγητη κατοχή κληρονομιαίου ακινήτου, δίχως αντιποίηση κληρονομικού δικαιώματος από τον εναγόμενο, τότε μπορεί να ασκηθεί κατ' αυτού η αναγνωριστική αγωγή περί κληρονομικού δικαιώματος αλλά και η διεκδικητική κυριότητας αγωγή. Επιτρεπτή η σώρευση αγωγής αναγνωριστικής του κληρονομικού δικαιώματος και της διεκδικητικής. **ΧΡΗΣΙΚΤΗΣΙΑ.** Επί συγκυριότητας, ο εξ αδιαιρέτου συγκύριος γίνεται κύριος με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας, μόνο εφ' όσον προηγουμένως καταστήσει γνωστό, ρητώς η σιωπηρώς, στους λοιπούς συγκυρίους ότι νέμεται ολόκληρο το πράγμα ή μεγαλύτερο από τη μερίδα του μέρους, αποκλειστικά γι' αυτόν.

Στοιχείο της αγωγής περί κλήρου, που πρέπει να αναφέρεται σε αυτήν, είναι και το ότι ο εναγόμενος κατακρατεί ως κληρονόμος τα επίδικα αντικείμενα της κληρονομίας, διαφορετικά απορρίπτεται αυτή ως αόριστη (ΑΠ 752/1993 ΕΕΝ 61, 523). Σ' αντίθεση δε με την κατ' άρθρο 1871 ΑΚ αγωγή περί κλήρου, στην οποία εναγόμενος είναι πάντοτε ο νεμόμενος τα κληρονομιαία αντικείμενα ως κληρονόμος, επί αδικαιολόγητης κατοχής κληρονομιαίου ακινήτου, χωρίς αντιποίηση κληρονομικού δικαιώματος, από τον εναγόμενο, μπορεί να ασκηθεί κατ' αυτού α-

ναγνωριστική αγωγή περί του κληρονομικού δικαιώματος, προς θεμελίωση της οποίας ο ενάγων κληρονόμος αρκεί να επικαλεσθεί και αποδείξει το θάνατο του κληρονομουμένου, τη συγγενική σχέση του προς αυτόν ή την εγκατάστασή του ως κληρονόμου στο ακίνητο κατά το χρόνο του θανάτου του, που περιέρχεται αυτοδικαίως στους κληρονόμους της και την αδικαιολόγητη κατοχή του ακινήτου από τον εναγόμενο (ΑΠ 788/1996 Ελλ. Δικ. 38, 566). Ο τρόπος με τον οποίο είχε αποκτήσει (πρωτοτύπως ή παραγώγως) τη νομή του ο κληρονομούμενος δεν αποτελεί στοιχείο της αγωγής αυτής (ΑΠ 788/1996 ο.π.).

Στην από 10.10.1997 (αριθ. εκθ. καταθ. 456/2/14.1.1998) αγωγή τους οι ενάγουσες εκθέτουν ότι η Δ.Α., κάτοικος στη ζωή Κ. και κυρία των περιγραφόμενων σ' αυτή τεσσάρων ακινήτων, απεβίωσε την 22.1.1994, χωρίς ν' αφήσει διαθήκη και κληρονομήθηκε εξ αδιαθέτου κατά τα 3/12 εξ αδιαιρέτου από την καθεμιά από αυτές, οι οποίες αποδέχθηκαν την επαχθείσα σ' αυτές κληρονομία και τη σχετική δήλωση αποδοχής αυτής νομίμως μετέγραψαν. Περαιτέρω εκθέτουν, ότι ο εναγόμενος, εξ αδιαθέτου επίσης κληρονόμος αυτής, κατά τα 3/12 εξ αδιαιρέτου, μετά το θάνατο της κληρονομουμένης αφενός μεν κατέλαβε τα τέσσερα κληρονομιαία ακίνητα, ισχυριζόμενος ότι τα ακίνητα αυτά είναι δικά του, αφετέρου δε αρνείται το επ' αυτών κληρονομικό δικαίωμά τους, επίσης δε το δικαίωμα συγκυριότητάς τους επ' αυτών κατά το ποσοστό που έχει εκτεθεί και την απόδοση σ' αυτές του εν λόγω ποσοστού. Ζητούν δε, 1) να αναγνωρισθεί το κληρονομικό τους δικαίωμα, κατά ποσοστό 3/12 εξ αδιαιρέτου για την καθεμιά τους, επί της κληρονομίας της Δ.Α., 2) να αναγνωρισθούν συγκύριες εξ αδιαιρέτου κατά το ποσοστό

αυτό στα κληρονομαία ακίνητα της κληρονομουμένης Δ.Α. και να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να αποδώσει σ' αυτές τη συννομή κατά τα ιδανικά τους μερίδια στα ακίνητά αυτά. Υπό τα εκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά, οι ενάγουσες σωρεύουν αναγνωριστική του κληρονομικού δικαιώματος αγωγή, εν όψει του ότι ο εναγόμενος αμφισβητεί το κληρονομικό τους δικαίωμα επί των επίδικων ακινήτων, γεγονός που δικαιολογεί το έννομο συμφέρον για την άσκηση της αγωγής αυτής, προς άρση της δημιουργηθείσας αβεβαιότητας (άρθ. 70 ΚΠολΔ) και διεκδικητική της κυριότητας αγωγή (άρθρο 1094 ΑΚ). Η σώρευση των δύο αυτών αγωγών είναι επιτρεπτή, παρ' ότι μάλιστα στη διεκδικητική αγωγή ενυπάρχει και το αναγνωριστικό για την έννομη σχέση αίτημα της κυριότητας (ΑΠ 1165/1985 ΝοΒ 34, 1051, ΑΠ 426/1978 ΝοΒ 27, 192, ΑΠ 489/1977 ΝοΒ 26, 167). Οι δύο σωρευόμενες αγωγές περιέχουν τα προβλεπόμενα από το νόμο στοιχεία. Ειδικότερα δε η διεκδικητική της κυριότητας αγωγή περιέχει τα απαιτούμενα για το ορισμένο αυτής στοιχεία, εφόσον στηρίζουν το δικαίωμα της κυριότητας στην επικαλούμενη κληρονομική διαδοχή και επικαλούνται αυτές (ενάγουσες) τη συμβολαιογραφική αποδοχή της κληρονομίας και τη μεταγραφή της σχετικής δήλωσης αυτής (ΕΑ 10604/1995 Αρμεν. 51, 770). Ακόμη δε επικαλούνται αυτές την επ' αυτών κυριότητα της κληρονομουμένης Δ.Α. και τον τρόπο κτήσης της κυριότητας αυτών, παρότι μάλιστα αυτή δεν αμφισβητείται από τον εναγόμενο. Επομένως, ο λόγος έφεσης περί αοριστίας του δικογράφου της αγωγής, ως προς τη διεκδικητική της κυριότητας αγωγή πρέπει ν' απορριφθεί ως κατ' ουσία αβάσιμος.

Από την επανεκτίμηση των καταθέσεων των μαρτύρων που εξετάστηκαν ενόρ-

κως ενώπιον του πρωτοβαθμίου Δικαστηρίου και περιέχονται στα ταυτάρημα προς τη συνεδρίαση της 14.1.1998 αυτού πρακτικά και από τα έγγραφα που επικαλούνται οι διάδικοι, αποδεικνύονται κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: (..... Γίνεται περιγραφή των επίδικων ακινήτων)

Από τις διατάξεις των άρθρων 988, 982, 974 επ. ΑΚ, οι οποίες, κατά το άρθρο 50 Εισ. ΝΑΚ διέπουν ήδη τη συννομή προκύπτει ότι ο εξ αδιαιρέτου συγκύριος πράγματος γίνεται κύριος ολοκλήρου του κοινού με έκτακτη χρησικτησία, αν νεμηθεί αυτό ολόκληρο συνεχώς κατά τον απαιτούμενο προς τούτο χρόνο, ο οποίος είναι είκοσι (20) έτη, εφόσον όμως προηγουμένως έχει καταστήσει γνωστό στους λοιπούς συγκύριους ότι νέμεται το πράγμα αποκλειστικά για τον εαυτό του. Στον εξ αδιαιρέτου συγκύριο περιλαμβάνεται και ο συγκληρονόμος (ΑΠ 309/1997 Ελλ.Δικ. 38,1850, ΑΠ 689/1996 ΕΕΝ 65,46). Υπό την ως άνω προϋπόθεση, μπορεί ο κατέχων ολόκληρο το κοινό πράγμα να αντιτάξει κατά των λοιπών συγκυρίων την κτήση με έκτακτη χρησικτησία της οποίας η προθεσμία αρχίζει να τρέχει από της ως άνω γνωστοποίησης, στους συγκύριους, η οποία μπορεί να γίνει, είτε ρητώς, είτε σιωπηρώς, με πράξεις από τις οποίες να φαίνεται η πιο πάνω απόφαση του συγκυρίου που κατέχει το πράγμα (ΑΠ 689/1996 ο.π.). Επομένως, ο εξ αδιαιρέτου συγκύριος, άρα και συννομέας, δεν μπορεί να αντιτάξει εναντίον των λοιπών συγκυρίων αποσβεστική ή κτητική παραγραφή προτού καταστήσει σ' αυτούς γνωστό ότι νέμεται μεγαλύτερο από τη μερίδα του μέρος ή το όλο ως αποκλειστικός κύριος (ΑΠ 1554/1995 ΕΕΝ 64,315).

Από την εκτίμηση των προεκτεθέντων αποδεικτικών μέσων αποδεικνύεται ότι α-

πό του χρόνου έκδοσης των πιο πάνω παραχωρητηρίων και μέχρι του έτους 1979, η Δ.Α., που έμενε στην επί του οικοπέδου παλαιά οικία, είχε εκμισθώσει τους επίδικους αγρούς στον αδελφό της Α.Α., από τον οποίο εισέπραττε και το σχετικό μίσθωμα. Ακολουθώντας από του έτους αυτού η κατοχή των αγρών αυτών περιήλθε στο Λ.Α. (εναγόμενος), ο οποίος άσκησε την επ' αυτού νομή με διάνοια κυρίου και όλη τις διακατοχικές πράξεις που προσιδάζουν σε κύριο (καλλιέργεια αυτών για ίδιο λογαριασμό, εποπτεία του χώρου κλπ), μέχρι του χρόνου του θανάτου της (1993), χωρίς όμως να έχει καταστεί κύριος αυτών με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας (ΑΚ 1045 επ.), εφόσον δεν είχε παρέλθει χρονικό διάστημα είκοσι ετών. Στη συνέχεια μετά το θάνατο της Δ.Α., οι μεν διάδικοι κατέστησαν συγκληρονόμοι και συγκύριοι των επιδίκων, κατά τα εκτεθέντα ποσοστά, ο δε εναγόμενος - εκκαλών εξακολούθησε ν' ασκεί την επ' αυτών νομή με διάνοια κυρίου, χωρίς ωστόσο αυτός να καταστήσει γνωστό στους λοιπούς συγκληρονόμους και συγκύριους, καθ' οιονδήποτε τρόπο, ότι νέμεται τα επίδικα ως κύριος για δικό του αποκλειστικά λογαριασμό. Το γεγονός δε ότι ο εναγόμενος (Λ.Α.) κατείχε τα επίδικα ακίνητα από του έτους 1979 και όχι από του έτους 1970 ή από του χρόνου έκδοσης των πιο πάνω παραχωρητηρίων, αποδεικνύεται από την κατάθεση του μάρτυρα των εναγουσών Ν.Μ. ο οποίος γνωρίζει και καταθέτει ότι μέχρι του έτους 1979 τα ακίνητα αυτά τα είχε εκμισθώσει η Δ.Α. στον αδελφό της και πατέρα του εναγομένου Α.Α., ο οποίος κατέβαλε σ' αυτήν τα μισθώματα που αποτελούσαν και τον κύριο πόρο ζωής της και ότι από του έτους αυτού, που είναι και χρόνος θανάτου αυτού, η κατοχή αυτών περιήλθε στον εναγόμενο. Το τελευταίο αυτό επιβε-

βαιώνεται και από την επικαλούμενη και προσκομιζόμενη από τον εναγόμενο υπ' αριθμ. Πρωτ. 726/13.5.1997 βεβαίωση του ΤΟΕΒ Θεσσαλιώτιδος, στην οποία βεβαιώνεται ότι σύμφωνα με τα υπάρχοντα σ' αυτόν στοιχεία ο Α. Λ. (εναγόμενος) είναι εγγεγραμμένος από το έτος 1979 στους πίνακες εισφορών του Οργανισμού αυτού για τους τρεις (3) επίδικους αγρούς. Σημειωτέον δε ότι ο ίδιος μάρτυρας των εναγουσών γνωρίζει και καταθέτει ότι οι διάδικοι είχαν συμφωνήσει να δώσουν στις ενάγουσες την αξία των ακινήτων σε χρήμα, προκειμένου προφανώς να περιέλθουν αυτά στον εναγόμενο. Η συμφωνία βέβαια αυτή δεν πραγματοποιήθηκε, πλην όμως από το γεγονός αυτό συνάγεται τουλάχιστον ότι ο εναγόμενος δεν θεωρούσε τον εαυτό του κύριο των επιδίκων ακινήτων.

Κατόπιν όλων αυτών ο εναγόμενος - εκκαλών, που φέρει άλλωστε και το βάρος της απόδειξης του ισχυρισμού της ιδίας κυριότητας αυτού, τον οποίο όμως και δεν απέδειξε, δεν μπορεί στην προκειμένη περίπτωση να προβάλει κατά των εναγουσών - εφεσιβλήτων την ένσταση της κυριότητας επί των επιδίκων ακινήτων με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας, καθόσον, πλην του ότι μέχρι του θανάτου της κληρονομούμενης (Δ.Α.), δεν είχε καταστεί κύριος των επιδίκων, με τον τρόπο αυτό (ΑΚ 1045), σε τρόπο ώστε τα ακίνητα αυτά να μην αποτελούν στοιχεία της κληρονομίας αυτής, στη συνέχεια δεν κατέστησε γνωστό καθ' οιονδήποτε τρόπο στους συγκληρονόμους αυτής ότι νέμεται αυτά με διάνοια κυρίου για δικό του λογαριασμό. Πλην του ότι βέβαια και ο συνολικός χρόνος νομής του εναγομένου επί των επιδίκων, ήτοι από του έτους 1979 μέχρι και του χρόνου της αγωγής (1997) δεν είναι ικανός να προσπορίσει σ' αυτόν το δικαίωμα της κυριότητας στα

επίδικα με τα προσόντα της έκτακτης χρησικτησίας, εφόσον υπολείπεται της 20ετίας και επομένως δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής η διάταξη του άρθρ. 1045 ΑΚ. Συνεπώς, ο λόγος έφεσης του εκκαλούντος περί του ότι με κακή εφαρμογή του νόμου και εκτίμηση των αποδείξεων δεν έγινε δεκτός ο ισχυρισμός αυτού περί ιδίας κυριότητας επί των επιδίκων, πρέπει ν' απορριφθεί ως κατ' ουσίαν αβάσιμος. Επίσης, απορριπτέος κρίνεται για τον ίδιο λόγο έφεσης του εκκαλούντος, περί της καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος εκ μέρους των εναγουσών, για το λόγο ότι αυτές ουδένα ενδιαφέρον επέδειξαν για τη θεία τους Δ.Α. όσο αυτή βρισκόταν στη ζωή. Ο ισχυρισμός αυτός και αληθής υποτιθέμενος δεν μπορεί πράγματι να στηρίζει την ένσταση του άρθρ. 281 ΑΚ, αφού δεν αποτελεί συμπεριφορά από την οποία θα ήταν λογικά δυνατό να προκληθεί στον εναγόμενο (εκκαλούντα) η πεποίθηση ότι δεν επρόκειτο οι ενάγουσες ν' ασκήσουν την υπό κρίση αγωγή τους.

Το Πρωτοβάθμιο Μονομελές Πρωτοδικείο Καρδίτσας, το οποίο με την εκκαλούμενη υπ' αριθμ. 55/1998 οριστική απόφασή του, έκανε δεκτή, ως και κατ' ουσίαν βάσιμη την από 10.10.1997 (αριθ. κατάθ. 456/2/14.1.1998) διεκδικητική της κυριότητας αγωγή των εναγουσών 1) Ε.Σ. και 2) Ε.Σ., κατά του εναγομένου Λ.Α., ορθά το νόμο εφάρμοσε και τις αποδείξεις εκτίμησε. Σημειωτέον δε ότι το περιεχόμενο στην εκκαλούμενη απόφαση νομικό σφάλμα, που συνίσταται στο ότι δεν εκτιμήθηκε η σωρευόμενη στο δικόγραφο της αγωγής βάση αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος των εναγουσών - εφεσιβλήτων επί της κληρονομίας της Δ.Α., δεν προσβάλλεται με λόγο έφεσης ή αντέφεσης. Συνεπώς δεν μπορεί να εξετασθεί αυτεπαγγέλτως και να απαγγελθεί για το λόγο αυτό η εξαφάνιση

ή η μεταρρύθμιση της αποφάσεως που προσβλήθηκε (άρθρο 522 ΚΠολΔ, ΑΠ1326/1984 Ελλ. Δνν 26, 43, ΑΠ 522/1983 Ελλ. Δνν 25, 904).

565/2000

Πρόεδρος: Δημήτριος Στάθης.

Εισηγητής: Σοφία Καραχάλιου.

Δικηγόροι: Δ. Λιβογιάννης, Αρ. Μήτσιου.

ΣΥΝΑΙΝΕΤΙΚΟ ΔΙΑΖΥΓΙΟ. Έφεση για τυχόν ελαπτώματα της δήλωσης βούλησης (ως από ασκηθείσα απάτη). Έννοια αυτών.

Επειδή, κατά τις διατάξεις του άρθρου 1441 ΑΚ, όπως αυτό αντικατεστάθη δια του άρθρου 16 του Ν. 1329/1983 όταν οι σύζυγοι συμφωνούν για το διαζύγιο, μπορούν να το ζητήσουν με κοινή αίτησή τους που δικάζεται κατά την διαδικασία της εκουσίας δικαιοδοσίας (συναινετικό διαζύγιο). Για να εκδοθεί συναινετικό διαζύγιο, πρέπει ο γάμος να έχει διαρκέσει τουλάχιστον ένα χρόνο πριν από την κατάθεση της αιτήσεως και η συμφωνία των συζύγων να δηλωθεί στο δικαστήριο, αυτοπροσώπως ή με ειδικό πληρεξούσιο, σε δύο συνεδριάσεις που να απέχουν μεταξύ τους έξι τουλάχιστον μήνες. Το ειδικό πληρεξούσιο πρέπει να έχει δοθεί μέσα στον τελευταίο μήνα πριν από την κάθε συνεδρίαση. Εφ' όσον από την πρώτη συνεδρίαση πέρασαν δύο χρόνια η δήλωση της συμφωνίας παύει να ισχύει. Από τις ανωτέρω διατάξεις συνάγεται ότι το Δικαστήριο, προκειμένου να εκδώσει απόφαση περί λύσεως του γάμου δια συναινετικού διαζυγίου, αρκείται στις σχετικές δηλώσεις των συζύγων ότι επιθυμούν την λύση του, χωρίς να ερευνά τους ουσιαστικούς λόγους που οδήγησαν αυτούς εις την απόφαση να λύσουν τον γάμο των. Διατύπωση όρου κατά την δήλωση της

συναιδέσεως ή εξάρτηση αυτής από άλλη συναποτέμνη ή μη συμφωνία περί διαφορών θεμάτων δεν επιτρέπεται, δοθέντος ότι αν τεθεί τέτοιος όρος θεωρείται ότι αίρει την συναίνεση (βλ. και Εφ. Λαρ. 648/1987 ΝοΒ 36, 582). Επειδή, όμως, ο γάμος είναι θεσμός δια τον οποίον ενδιαφέρεται η δημόσια τάξη, προκειμένου να εξασφαλισθή ότι οι σύζυγοι κατοπιν σοβαράς και ηρέμου σκέψεως απεφάσισαν την λύση του γάμου των, ο νόμος απαιτεί οι δηλώσεις τούτων να γίνουν δύο φορές εις δύο συνεδριάσεις του Δικαστηρίου, που απέχουν μεταξύ των τουλάχιστον έξι μήνες, διάστημα που κρίνεται ικανόν δια να σκεφθούν οι σύζυγοι αν πρέπει να εμμείνουν εις την πρώτη δήλωση ή να αναθεωρήσουν την απόφασή των δια την λύση του γάμου των. Μετά την έκδοση της οριστικής αποφάσεως, ανάκληση της συμφωνίας των συζύγων δια την λύση του γάμου των δεν δύναται να γίνη μονομερώς, διότι τούτο θα ήτο αντίθετον με το όλον σύστημα του συναινετικού διαζυγίου, κατά το οποίον, με την έρευναν των, ως άνω, τυπικών και ουσιαστικών στοιχείων διαπιστώνεται από το Δικαστήριο η σταθερότητα και η σοβαρότητα της αποφάσεως των συζύγων δια την λύση του γάμου των. Αν κάτι τέτοιο ήτο δυνατόν θα έμενε χωρίς νόημα η υποχρέωση των συζύγων να δηλώσουν την βούλησή των εις δύο συνεδριάσεις του Δικαστηρίου που απέχουν μεταξύ των εξ τουλάχιστον μήνες. Προσβολή της οριστικής αποφάσεως δι' ενδίκων μέσων είναι επιτρεπτή μόνον δια τυχόν ελαττώματα της δηλώσεως βουλήσεως (βλ. και Γεωργιάδη - Σταθόπουλου Αστικός Κώδιξ, υπ. αρθρ. 1441, παρ. 72-77, Α.Π. 1666/1997 Ελ. Δικ/νη 39 (1998), 1290, Εφ. Αθ. 10273/1984, ΝοΒ 1985, 475). Τέτοιο ελάττωμα υπάρχει, κατά την διάταξη του άρθρου 147 Α.Κ. και όταν η δήλωση της βουλήσεως προ-

κλήθηκε από ασκηθείσαν απάτην. Εις την περίπτωση αυτήν, ο εξαπατηθείς σύζυγος δικαιούται να προσβάλη την περί διαζυγίου απόφαση, δια του ενδίκου μέσου της εφέσεως και να ζητήσει την εξαφάνισή της (ΑΠ 123/1998 Ελ. Δικ/νη 39, 825). Αποτελεί δε απάτη, κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 147 Α.Κ. κάθε συμπεριφορά, δια της οποίας ενσυνειδήτως και εκ προθέσεως δημιουργείται, διατηρείται ή ενδυναμώνεται εις άλλον κάποια πεπλανημένη παράσταση, προς τον σκοπό επηρεασμού της αποφάσεως αυτού, δύναται δε αυτή να συνίσταται είτε εις την παράσταση ψευδών περιστατικών αναφερομένων εις το παρόν, το παρελθόν ή και υπό ορισμένες συνθήκες εις το μέλλον, ως αληθών, είτε εις την απόκρυψη ή την αποσιώπηση των αληθινών. Στοιχείον δηλονότι του πραγματικού της απάτης αποτελεί ο δόλος, ο οποίος υπάρχει όταν ο μετερχόμενος αυτήν επιδιώκει ή τουλάχιστον αποδέχεται όπως ο απατώμενος παρασυρθή δια της απάτης εις ωρισμένην δήλωση βουλήσεως, εις την οποίαν αυτός δεν θα προέβαινε άνευ της δολίας εξαπατήσεως ή θα προέβαινε εις αυτήν υπό άλλην μορφήν (βλ. Γεωργιάδου-Σταθόπουλου, όπου ανωτ. υπ. Αρθρ. 147, κεφ. II παρ. 1 και 2).

Εις την προκειμένην περίπτωση, η εκκαλούσα, δια της ενδίκου εφέσεώς της, διατείνεται ότι η ενώπιον του Πρωτοδίκου δικαστηρίου δηλωθείσα βούληση αυτής περί λύσεως του μετά του εφεισιβλήτου γάμου της, εις την οποίαν (λύση του γάμου) ήσαν αντίθετα τα τέκνα των, ήτο ελαττωματική, ως αποτέλεσμα απάτης του εφεισιβλήτου, την ελαττωματικότητα δε αυτήν δεν διέγνωσε το Πρωτόδικον Δικαστήριο. Ειδικότερον αυτός με πειθώ και φορτικότητα έπεισε αυτήν πως αν συμφωνούσε στην έκδοση συναινετικού διαζυγίου δεν εσκόπευε να δώσει κανενός εί-

δους δικαίωμα για την προσωπική του ζωή, προπάντων δε αυτό δεν θα εγίνετο αντιληπτό από την ανήλικη θυγατέρα τους Μ.. Όμως, αυτός προσφάτως, παραβαίνοντας την υπόσχεση αυτή όχι μόνον δεν εφρόντισε να ζει διακριτικά αλλά αντίθετα έχει συνδεθεί με άλλη γυναίκα και αυτό φρόντισε να το κάνει γνωστό στην ανήλικη θυγατέρα τους, αν και ε γνώριζε ότι εκείνη θα αντιδρούσε. Το γεγονός αυτό εδημιούργησε ψυχολογικό πρόβλημα στην ανήλικη θυγατέρα των, της οποίας η συμπεριφορά μετεβλήθη και όπως της εκμυστηρεύθη η ίδια, τούτο είναι αποτέλεσμα της στάσεως του πατέρα της εφεισβλήτου και της αποφάσεως του να διαλύσει οριστικώς τις σχέσεις του μαζί των. Όμως, υπό τα εκτιθέμενα ανωτέρω πραγματικά περιστατικά, αληθή υποτιθέμενα, δεν στοιχειοθετείται η επικαλούμενη από την εκκαλούσα απάτη υπό την προαναφερθείσαν έννοια, ως αιτία της δηλωθείσης συναινέσεως αυτής εις την λύση του μετά του εφεισβλήτου γάμου της, πολλώ μάλλον εφ' όσον δεν γίνεται επίκληση δολιότητος αυτού προς τον σκοπόν όπως την παρασύρη εις την τοιαύτην δήλωση. Αντιθέτως, τα επικαλούμενα, ως άνω περιστατικά συνιστούν συμφωνίαν των διαδίκων περί της μελλούσης συμπεριφοράς του εφεισβλήτου, η οποία όμως δεν δύναται να αποτελέσει όρον εις την δήλωση της βουλήσεως, την οποίαν καθ' εαυτήν ερευνά το Δικαστήριον, χωρίς να υπεισέρχεται εις τα παραγωγικά αίτια, βάσει των οποίων εσχηματίσθη η βούληση αυτή. Η παραβίαση, όθεν, της συμφωνίας αυτής και της υποσχέσεως του εφεισβλήτου δεν επηρεάζει την δηλωθείσαν βούληση της εκκαλούσης και πρέπει ο ανωτέρω ισχυρισμός της να απορριφθή. Εξ άλλου, πρέπει να απορριφθή και ο ισχυρισμός της ότι η δηλωθείσα ενώπιον του πρωτοδίκου Δικαστηρίου βούληση αυτής δεν ήτο ώρι-

μη, σοβαρή, ελεύθερη και ανεπηρέαστη. Και τούτο διότι τα στοιχεία αυτά διεπιστώθηκαν δια της δηλώσεως της βουλήσεώς της εις δύο συνεδριάσεις του Πρωτοδικου Δικαστηρίου, που απέχουν μεταξύ των τουλάχιστον 6 μήνες, κατά τους ορισμούς του άρθρου 1441 ΑΚ, ήτοι χρονικόν διάστημα αρκετόν δια να σκεφθή αν πρέπει να εμμείνη εις την πρώτην δήλωση ή να αναθεωρήση την απόφασί της δια την λύση του γάμου, συμφώνως προς όσα εκτίθενται ανωτέρω εις την μείζονα σκέψη.

Επί τη βάσει τούτων και εν όψει του γεγονότος ότι δεν είναι δυνατή ανάκληση της συμφωνίας των συζύγων δια την λύση του γάμου των μονομερώς, πρέπει η κρινομένη έφεση, δια της οποίας γίνεται επίκληση μόνον της, ως άνω, ελαττωματικότητος της βουλήσεως της εκκαλούσης, να απορριφθή ως κατ' ουσίαν αβάσιμος.

572/2000

Πρόεδρος: Στέφανος Γαβράς.

Εισηγητής: Βασίλειος Κανούτος.

Δικηγόροι: Χρ. Ντόλας, Κ. Ντιζές, Χρ. Τσιαμπαλής, Χρ. Νότας

ΑΔΙΚΟΠΡΑΞΙΑ από τροχαίο ατύχημα. Επί αιτήματος διαφυγόντων εισοδημάτων, δεν απαιτείται η μνεία στο δικόγραφο του ημερήσιου "τζίρου" του καταστήματος του ενάγοντος και των παγίων καθημερινών εξόδων, που διακριβώνονται αποδεικτικά.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΣΥΜΒΑΣΗ. Όρος περί αποκλεισμού της ασφάλισης των ζημιών που προξενούνται εκ του μεταφερόμενου ή επί του μεταφερόμενου δια του οχήματος φορτίου / άρθρο 25 παρ. 10 ΥΑ Κ4/585/1978. Εννοια του άρθρου αυτού. Όταν το ατύχημα οφείλεται σε υπατιότητα του οδηγού, που δεν μερίμνησε για την ασφαλή τακτοποίηση και πρόσδεση επί

του οχήματός του, του πεσόντος στο οδόστρωμα φορτίου, τότε η ασφαλιστική εταιρία δεν απαλλάσσεται, αλλά υπάρχει ευθύνη αυτής.

Η ασφαλιστική εταιρία απαλλάσσεται της αστικής ευθύνης και κάλυψης, κατά την έννοια του άρθρου 25 παρ. 11 της ΥΑ Κ4 585/78, μόνο σε περίπτωση μεταφοράς φορτίου πέρα του επιτρεπόμενου και όχι όταν η μεταφορά του φορτίου γίνεται δί-
κως άδεια.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 516 παρ. 2 και 495 ΚΠολΔ, συνάγεται ότι για την άσκηση του ενδίκου μέσου της εφέσεως απαιτείται η ύπαρξη εννόμου συμφέροντος. Τούτο πρέπει να υπάρχει τόσο κατά το χρόνο της ασκήσεως, (καταθέσεως δηλαδή του δικογράφου της στο πρωτότυπό του στη γραμματεία του δικαστηρίου που έχει εκδόσει την εκκαλουμένη), όσο και κατ' εκείνο της έρευνας του παραδεκτού της εφέσεως. Τέτοιο δε έννομο συμφέρον υφίσταται, όταν ο εκκαλών ηττήθηκε με το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως, απορρίφθηκαν δηλαδή οι αιτήσεις και προτάσεις του, ή αντιθέτως έγιναν δεκτές οι αιτήσεις και προτάσεις του αντιδίκου του. (Νίκας "Έννομο συμφέρον", σελ. 103, Μπέης Δ. 3, 480 επ., Κονδύλης "Το δεδικασμένο" παραγρ. 18, σελ. 221, Ράμμος ΑσΔικ. Δίκ. Παραγρ. 101, σελ. 241, Σαμουήλ "Η έφεσις" εκδ. 3η, παραγρ. 214). Η έλλειψη της πιο πάνω προϋποθέσεως, καθιστά το ένδικο μέσο απαράδεκτο (Ν. Κλαμαρήs ΝοΒ 30, 986). Τέλος, όπως προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 520 παρ. 1 και 522 ΚΠολΔ, το δευτεροβάθμιο δικαστήριο κρίνει μόνο με βάση τους λόγους που περιέχονται στην έφεση. Οι λόγοι της συνεπώς, πρέπει να είναι σαφείς και ορισμένοι, να καθορίζονται δηλαδή με πληρότητα οι πλημμέλειες και ελλεί-

ψεις που αποδίδονται στην εκκαλουμένη. Δικόγραφο εφέσεως που δεν περιέχει ένα τουλάχιστον λόγο εφέσεως, καθίσταται απορριπτέο ως απαράδεκτο (532 ΚΠολΔ) και αυτεπαγγέλτως, ανεξαρτήτως βλάβης του διαδίκου. (Σταυρόπουλος ΕρμΚΠολΔ, εκδ. 1979, άρθρο 520, 2α-ζ, Σαμουήλ "Η έφεσις" έκδ. 3η, παραγρ. 389, ΑΠ 295/72 ΝοΒ 20, 1041)

Με την αγωγή που κρίθηκε, ο ενάγων Α. Γ., ισχυρίσθηκε ότι από την αμελή συμπεριφορά του πρώτου και του τρίτου των εναγομένων, κατά την οδήγηση των αυτοκινήτων τους που προσδιορίζει, επήλθε η σύγκρουση του αυτοκινήτου του, με συνέπεια την ολοσχερή καταστροφή του και τον τραυματισμό του ιδίου. Γι' αυτό ζήτησε να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι οδηγοί (α και γ) και οι ασφαλιστικές εταιρίες (β και δ) που ασφάλισαν την αστική τους ευθύνη, να του καταβάλουν το συνολικό ποσό των 4.680.000 δρχ. το οποίο αντιπροσωπεύει την αξία του καταστραφέντος αυτοκινήτου, το κέρδος που απώλεσε από την αδυναμία του να εργασθεί για ορισμένο χρονικό διάστημα και την χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστη, όλα δε τα κονδύλια, με το νόμιμο τόκο από της επιδόσεως της αγωγής. Η αγωγή αυτή στην οποία προσδιορίζονται με ακρίβεια οι συνθήκες της σύγκρουσεως, το είδος και η βαρύτητα του τραυματισμού του ενάγοντος, καθώς και ο ακριβής χρόνος απόχης από της εργασίας του, της οποίας προσδιόρισε το είδος και τις αποδοχές που, κατά τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων θα επιτύχανε και τέλος η μάρκα του αυτοκινήτου του, το μοντέλο και ο χρόνος που τέθηκε σε κυκλοφορία, ήταν αρκετά ορισμένη, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 216 παρ. 1α ΚΠολΔ, αφού περιέχει με αρκετή πληρότητα και ακρίβεια, όλα εκείνα τα πραγματικά γεγονότα που καθι-

στούν δυνατή την αναγκαία σύγκρισή τους προς τα στοιχεία του πραγματικού του κανόνα δικαίου, που επικαλείται έστω και σιωπηρώς ο ενάγων και συνεκδοχικά τη λειτουργία του υπαγωγικού συλλογισμού και την κατάφαση της έννομης συνέπειας που προκύπτει από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 914, 926, 929, 297, 298, 299 και 932 ΑΚ και διαλαμβάνεται στην αγωγή τους, υπό μορφή αιτήματος. Η παράλειψη συνεπώς αναφοράς και του ημερησίου “τζιρου” του καταστήματος του ενάγοντος και των παγίων καθημερινών εξόδων που μπορούν να διερευνηθούν στο πλαίσιο της αποδεικτικής διαδικασίας, δεν καθιστά αόριστη την αγωγή. (ΟλΑΠ 20/92 ΝοΒ 41, 85, ΑΠ 768/85 ΕΕΝ 1986, 275, ΕΑ 9425/84 ΝοΒ 33, 118 και σημ. Δωρή, Μητσόπουλος “Σκέψεις ως προς την αοριστία της αγωγής” “Μελέται γενικής Θεωρίας δικαίου” τόμος II, σελ. 339, Μακρίδου “Η αόριστη αγωγή” έκδ. Β’, σελ. 39 και 50).

Κατά το άρθρο 6 παρ. 6 του π.δ. 237/10.6/18.7.1986 “περί κωδικοποίησης των διατάξεων του νόμου 489/1976 περί υποχρεωτικής ασφαλίσεως της εξ ατυχημάτων αυτοκινήτων αστικής ευθύνης” με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (τ. ΑΕ και ΕΠΕ) καθορίζονται οι γενικοί όροι του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, που καλύπτει την αστική ευθύνη από το ατύχημα τηρουμένης της διαδικασίας του άρθρου 30 του ν.δ. 400/1977. Βάσει της εξουσιοδοτήσεως αυτής, εκδόθηκε η υπ’ αριθμ. Κ4/585/1978 απόφαση του υπουργού Εμπορίου (ΦΕΚ 795/1978 τ. ΑΕ και ΕΠΕ) “περί καθορισμού των γενικών όρων του ασφαλιστηρίου του καλύπτοντος την εξ ατυχημάτων αστικήν ευθύνην” στο άρθρο 25 παραγρ. 10 της οποίας ορίζεται ότι:

“αποκλείονται της ασφαλίσεως ζημιά προξενούμενη εκ του μεταφερομένου ή επί του μεταφερομένου δια του οχήματος φορτίου”. Κατά την αληθή έννοια της διατάξεως αυτής, αποκλείεται η ευθύνη της ασφαλιστικής εταιρίας έναντι των ενεχομένων προσώπων από το ασφαλισμένο αυτοκίνητο, μόνον όταν η προξενθείσα ζημία οφείλεται αποκλειστικώς στο φορτίο και όχι και σε συντρέχουσα αμέλεια του οδηγού περί την οδήγηση και ειδικότερα όταν αυτή οφείλεται σε παράβαση διατάξεως του ΚΟΚ. Διότι η προαναφερόμενη ΥΑ, κατά το μέρος που αποκλείει την ευθύνη της ασφαλιστικής εταιρίας και όταν στην επέλευση του ατυχήματος συνετέλεσε και υπαιτιότητα του οδηγού, κατά την οδήγηση του ασφαλισμένου αυτοκινήτου, είναι ανίσχυρη, γιατί θρίσκεται εκτός της πιο πάνω νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως, εφόσον με αυτή δεν καθορίζεται κάποιος γενικός όρος του ασφαλιστηρίου συμβολαίου, αλλά επιβάλλεται περιορισμός της προβλεπόμενης από το νόμο 489/1976 ευθύνης του ασφαλιστή μέχρι του ποσού της ασφαλιστικής συμβάσεως (ΑΠ 729,98 ΕλλΔ 39, 1557, ΑΠ 989/94 ΕλλΔ 37, 604). Στην προκειμένη περίπτωση, εφόσον, όπως έγινε δεκτό με την πρώτη σκέψη, η ένδικη σύγκρουση οφείλεται και σε συνυπαιτιότητα του οδηγού του υπ’ αριθμ. κυκλοφορίας ΡΙΖ ΙΧΦ αυτοκινήτου του Ι.Μ., που κατά παράβαση του άρθρου 32 παρ. 2 και 3 δεν μερίμνησε για την ασφαλή τακτοποίηση και πρόσδεση του φορτίου (κινητής μεταλλικής σκάλας) που ξέφυγε από το αμάξωμα και κατέπεσε στο οδόστρωμα, η αστική ευθύνη του τελευταίου δεν εξαιρείται της ασφαλιστικής καλύψεως. Το Πρωτοβάθμιο συνεπώς Δικαστήριο που απέρριψε ως μη νόμιμες τις παρεμπόμπουσες αγωγές της ασφαλιστικής εταιρίας με την επωνυμία “Ε.Α.Ε.”, με τις οποίες ζητεί να

υποχρεωθεί ο Ι.Μ. να της καταβάλει κάθε ποσό που θα υποχρεωθεί να πληρώσει στους ενάγοντες (ζημιωθέντες) με τις προαναφερόμενες κυρίες αγωγές του, γιατί όπως ισχυρίζεται, οι ζημίες αυτές αποκλείονται της ασφαλιστικής καλύψεως, τόσο γιατί προκλήθηκαν εκ του μεταφερομένου φορτίου, όσο και γιατί το φορτίο αυτό μεταφερόταν χωρίς άδεια, ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε τις προαναφερόμενες διατάξεις και εκείνη της παρ. 11 του άρθρου 25 της ίδιας Υ.Α. (Κ 4/585/78), με την οποία αποκλείονται της ασφάλισης ζημίες που προκλήθηκαν από όχημα που μεταφέρει φορτίο πέρα του επιτρεπομένου και όχι φορτίο χωρίς άδεια, όπως εσφαλμένα υπολαμβάνει η εκκαλούσα ασφαλιστική εταιρία.

577/2000

Πρόεδρος: Δημήτριος Στάθης

Εισηγητής: Ελευθέριος Παπαγιάννης

Δικηγόροι: Κλ. Κωστόπουλος, Βασ. Σκριμπας

ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑΣ. Δικαιολογείται μόνο αν ο ερημοδικήσας διάδικος δεν κλητεύθηκε διόλου, ή, δεν κλητεύθηκε νόμιμα, ή εμπρόθεσμα, ή, συντρέχει λόγος ανωτέρας βίας. Εννοια ανωτέρας βίας. Δεν συνιστά η ασθένεια του διαδίκου, ή συγγενικού προσώπου του, το οποίο ο διάδικος παρέστη ανάγκη να συνδράμει, όταν υπάρχει διορισμένος πληρεξούσιος Δικηγόρος.

Επειδή, από τις διατάξεις του άρθρου 501 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει ότι ανακοπή ερημοδικίας επιτρέπεται κατά της αποφάσεως, που εκδόθηκε ερήμην του ανακόπτοντος, αν αυτός δε κλητεύθηκε νόμιμα ή εμπρόθεσμα δια να παραστεί στη δίκη ή συντρέχει λόγος ανωτέρας βίας, δηλ. όταν ο ερημοδικήσας εμποδίσθηκε να εμ-

φανισθεί στο δικαστήριο από γεγονός αιφνίδιο και απρόβλεπτο στη συγκεκριμένη περίπτωση, το οποίο ήταν αδύνατο να αποτραπεί και με μέτρα μεγάλης επιμέλειας συνετού ανθρώπου. (ΑΠ 411/1976 ΝοΒ 24, 939, ΑΠ 464/1976 ΝοΒ 24, 968, Εφ. Θεσ. 2705/1987 Αρμ. 42, 605, ΕφΑθ 3663/1986 Αρμ.Ν. 36, 698, ΕφΑθ 9376/1986 Δ 19, 135). Στην προκειμένη περίπτωση, κατά της υπ αριθμ. 204/1996 οριστικής αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαρίσης, που εκδόθηκε κατά την τακτική διαδικασία, ασκήθηκε εκ μέρους των ανακοπτουσών η έφεσή τους ενώπιον του Εφετείου Λαρίσης, η οποία προσδιορίσθηκε προς εκδίκαση με μέριμνα των εφεσιβλήτων κατά την δικάσιμο της 19.9.1997. Όμως, στην ανωτέρω δικάσιμο δεν εμφανισθηκαν οι εκκαλούσες (ήδη ανακόπτουσες), καίτοι κλητεύθηκαν νομότυπα και εμπρόθεσμα, όπως αποδεικνύεται από τις προσκομιζόμενες και επικαλούμενες υπ' αριθμ. 12879, 12879/27.1.1997 εκθέσεις επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Λαρίσης Μ.Χ.. Συνεπεία της μη εμφανίσεως των εκκαλουσών στο Δικαστήριο αυτό κατά την προαναφερόμενη δικάσιμο, η έφεσή τους απορρίφθηκε ως ανυποστήρικτη, με την προσβαλλόμενη υπ. αριθμ. 812/1997 απόφαση του Δικαστηρίου αυτού, την εξαφάνιση της οποίας αιτούνται οι ανακόπτουσες, ισχυριζόμενες ότι δεν εμφανισθηκαν στο Δικαστήριο δια λόγους ανωτέρας βίας. Ειδικότερα οι ανακόπτουσες ισχυρίζονται ότι η δεύτερη των ανακοπτουσών Α.Κ. ασθένησε αιφνιδίως από οξεία εμπύρετη γαστρεντερίτιδα και της συνεστήθη παρά του θεράποντος ιατρού της να παραμείνει κλινήρης στην οικία της επί διήμερο (18 και 19/9/1997), το γεγονός δε αυτό επιβεβαιώνεται από την προσαγόμενη υπ' αυτής από 26.4.1999 βεβαίωση του ιατρού στο Κ.Υ.

Τυρνάβου Ε.Σ., η δε πρώτη των ανακοπουσών, επίσης, δεν ηδυνήθη, να εμφανισθεί στο Δικαστήριο, διότι παρέστη ανάγκη, να συνδράμει την δεύτερη στην ασθένειά της. Όμως τα ανωτέρω εκτιθέμενα πραγματικά περιστατικά και αληθή υποτιθέμενα, δεν συνιστούν λόγο ανωτέρας βίας, λαμβανομένου υπ' όψη ότι δεν ήταν αναγκαία η προσωπική παρουσία των ανακοπουσών κατά την συζήτηση της εφέσεώς των, αφού, όπως συνομολογείται υπ' αυτών, είχαν διορισμένο τον πληρεξούσιο δικηγόρο Λάρισας Κ.Κ., ο οποίος τις εκπροσώπησε στην πρωτόδικη δίκη και άσκησε την έφεση κατά της υπ' αριθμ. 204/1996 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαρίσης, με τον οποίο είχαν την δυνατότητα επικοινωνίας σε κάθε περίπτωση, για να παραστεί στη δίκη για την εκδίκαση της εφέσεως ή να ζητήσει την αναβολή της συζήτησεως, λαμβανομένου μάλιστα υπ' όψη ότι κλητεύθηκαν νομοτυπα από μακρόν χρόνου (27.1.1997) πριν από τη δικάσιμο (19.9.1997) για να παραστούν στην συζήτηση.

589/2000

Πρόεδρος: Δημήτριος Στάθης
Εισηγητής: Διαννέλος Διαννελάκης
Δικηγόροι: Κων. Τάσιος, Ιωαν. Σωτηρίου

ΕΠΙΤΑΓΗ. Αλλοίωση κειμένου (ημεροχρονολογίας έκδοσης) επιταγής. Οι προγενέστεροι της αλλοίωσης υπογραφείς, ευθύνονται στα όρια του αρχικού κειμένου.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 51 του ν. 5960/1933 “περί επιταγής”, σε περίπτωση αλλοίωσης του κειμένου της επιταγής οι μεταγενέστεροι της αλλοίωσης αυτής υπογραφείς υποχρεούνται μέσα στα όρια του κειμένου που αλλοιώθηκε, οι δε προγενέστεροι υπογραφείς είναι υπόχρεοι μέσα

στα όρια του αρχικού κειμένου. Από τη διάταξη αυτή προκύπτει ότι στους προγενέστερους της αλλοίωσης αυτής του κειμένου της επιταγής υπογραφείς παρέχεται η ένσταση της αλλοίωσης του κειμένου, που αποτελεί ουσιαστικά ένσταση πλαστογραφίας, ενεργεί εναντίον κάθε μεταγενέστερου της αλλοίωσης κομιστή και συνεπάγεται τον περιορισμό της ευθύνης του ενισταμένου υπογραφέα μέσα στα όρια του αρχικού κειμένου της επιταγής (ΑΠ 1723/1980 ΕΕΝ 48.725). Στην προκειμένη περίπτωση, από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν στο ακροατήριο του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου, οι οποίες περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη απόφαση πρακτικά συνεδρίασης και από τα έγγραφα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι αποδεικνύονται τα εξής πραγματικά γεγονότα: Στις 14.12.1994 η εδρεύουσα στη Λάρισα εταιρία περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία “Η. ΕΠΕ” εξέδωσε σε διαταγή του ανακόπτοντος τη με αριθμό 00465345 τραπεζική επιταγή, ποσού 998.000 δραχμών, που έπρεπε να πληρωθεί από την Τράπεζα “ΕΓΝΑΤΙΑ Α.Ε.” Αιτία της έκδοσης της ανωτέρω τραπεζικής επιταγής ήταν η αποπληρωμή από την εκδότρια εταιρία ισόποσου οφειλομένου στον ανακόποντα υπόλοιπου τιμήματος πώλησης με διαδοχικές συμβάσεις ποσοτήτων χοιρινού κρέατος. Ο ανακόπων έμπορος κρεάτων μεταβίβασε με λευκή οπισθογράφηση την ενδιαφέρουσα αυτή επιταγή στο Γ.Α., κάτοικο Λαρίσης, ομόρρυθμο μέλος της ετερόρρυθμης εταιρείας με την επωνυμία “Γ.Α. κ ΣΙΑ Ε.Ε.” που διατηρούσε στη Δ. Αγιάς χοιροτροφική μονάδα χάριν καταβολής ισόποσου οφειλούμενου τιμήματος πώλησης με διαδοχικές συμβάσεις ζώντων χοίρων προς σφαγή. Το ποσό της επιταγής δεν εισπράχθηκε από τον κομιστή Γ.Α. γιατί η εκδότρια

εταιρεία κατά το χρόνο της εμφάνισης της επιταγής προς πληρωμή δεν είχε αντίστοιχα διαθέσιμα κεφάλαια στην πληρώτρια τράπεζα. Η εμφάνιση της επιταγής για πληρωμή από το Γ.Α. και η έλλειψη διαθέσιμων κεφαλαίων της εκδότριας εταιρείας δεν βεβαιώθηκαν με δήλωση της πληρώτριας Τράπεζας επί της επιταγής. Ο ανακόπτων μετά τη γνωστοποίηση του γεγονότος της μη πληρωμής της επιταγής κατέβαλε στον κομιστή Γ.Α. το ποσό της οφειλής και παρέλαβε από αυτόν το σώμα της επιταγής. Στη συνέχεια η εκδότρια εταιρεία αποπλήρωσε τον ανακόπτοντα, ο οποίος παρέδωσε στον εκπρόσωπό της Ν.Τ. το σώμα της επιταγής χωρίς διαγραφή της υπογραφής του οπισθογράφησης. Έτσι έληξε η αιτία έκδοσης της ενδιαφέρουσας επιταγής. Ο ανωτέρω εκπρόσωπος της εκδότριας εταιρείας μετά την παροδοχή σ' αυτόν από τον ανακόπτοντα της επιταγής αλλοίωσε χωρίς οποιασδήποτε συμμετοχή του ανακόπτοντος, το κείμενο της επιταγής, μεταβάλλοντας το χρόνο έκδοσης από 14.12.1994 σε 24.2.1995 και μετά την αλλοίωση αυτή η επιταγή οπισθογραφήθηκε στον καθού η ανακοπή, ο οποίος την εμφάνισε για πληρωμή στις 2.3.1995, δεν πληρώθηκε όμως γιατί δεν υπήρχαν αντίστοιχα διαθέσιμα κεφάλαια. Σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν ο ανακόπτων ευθύνεται μέσα στα όρια του αρχικού κειμένου της επιταγής, πριν δηλαδή την αλλοίωση της και την οπισθογράφηση της στον καθού, και λόγω της λήξης της αιτίας έκδοσης της επιταγής δεν υποχρεούται στην πληρωμή του ποσού αυτής στο μεταγενέστερο κομιστή-καθού η ανακοπή. Επομένως, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που έκρινε κατά τον ίδιο τρόπο και ακύρωσε την προσβαλλόμενη διαταγή πληρωμής που εκδόθηκε με αποδεικτικό της απαίτησης έγγραφο την ενδιαφέρουσα επιταγή δεν έσφαλε στην εκτίμηση των

αποδείξεως και την εφαρμογή του νόμου, η δε κρινομένη έφεση που υποστηρίζει τα αντίθετα πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη.

591/2000

Πρόεδρος: Δημήτριος Στάθης
Εισηγητής: Διανέλλος Διανελλάκης
Δικηγόροι: Ι. Παπαδημόπουλος, Βασ. Κορκίζογλου, Αθ. Χατζηναγνώστου

ΕΚΟΥΣΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ. Η ιδιότητα του διαδίκου στη διαδικασία αυτή προσλαμβάνεται με την υποβολή της αίτησης, αλλά και με κλήτευση κάποιου στη διαδικασία, κατόπιν διαταγής του αρμόδιου Δικαστή.

ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ στην εκούσια δικαιοδοσία. Ασκεΐται είτε με δικόγραφο, είτε κατά την συζήτηση στο ακροατήριο, χωρίς προδικασία, με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι ο παρεμβαίνων είναι τρίτος και όχι διάδικος.

Από τις διατάξεις των άρθρων 747 και 748 παρ. 1 και 3 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει ότι η έννοια του διαδίκου όπως αυτή καθορίζεται στο πλαίσιο της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας, δεν προσαρμόζεται στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, όπου δεν υπάρχει αντιδικία, αλλά μετέχουν στη διαδικασία αυτή οι ενδιαφερόμενοι για τη ρύθμιση που θα αποφασιστεί, οι οποίοι προσλαμβάνουν την ιδιότητα του διαδίκου με την υποβολή της αίτησης για εκδίκαση ορισμένης υπόθεσης υπαγόμενης στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, αλλά και με την κλήτευσή τους στη διαδικασία κατόπιν διαταγής του αρμόδιου δικαστή λόγω της ύπαρξης έννομου συμφέροντός τους (Α.Π. 646/1975 ΝοΒ 24.50). Στην προκειμένη περίπτωση με διαταγή του προέδρου του δικαστηρίου αυτού διατάχθηκε η κλήτευση κατά

τη διαδικασία εκδίκασης της αίτησης, που υπάγεται στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, πλην άλλων, του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων, του Επικουρικού Ταμείου Εργατουπαλλήλων μετάλλου και του Ταμείου Επικουρικής ασφάλισης Ηλεκτροτεχνικών Ελλάδας, στα οποία νομικά πρόσωπα κατά την αναφορά της αιτούσας στο δικόγραφο της αίτησης έπρεπε αυτή να κοινοποιηθεί. Αντίγραφο της αιτήσης με την πράξη σημείωσης προσδιορισμού δικασίμου και την κλήση προς συζήτηση στην ορισμένη δικάσιμο που σημειώνεται στην αρχή της παρούσας επιδόθηκε νόμιμα αλλά και εμπρόθεσμα στα παραπάνω νομικά πρόσωπα που απέκτησαν κατά τα άνω την ιδιότητα του διαδίκου, όπως αποδεικνύεται από τις προσκομιζόμενες με επίκληση 11373/16-05-2000, 11372/16-05-2000 και 11362/15-05-2000 εκθέσεις επίδοσης του αρμόδιου δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Αθηνών Α. Μ. αντίστοιχα. Κατά τη συζήτηση της αίτησης, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο με τη σειρά που ήταν γραμμένη δεν εμφανίστηκαν τα πιο πάνω νομικά πρόσωπα, αν και κλητεύθηκαν νόμιμα και εμπρόθεσμα. Επομένως, τα ανωτέρω νομικά πρόσωπα που δεν εμφανίστηκαν πρέπει να δικαστούν ερήμην, η συζήτηση όμως της αίτησης θα προχωρήσει σαν να είχαν και αυτά εμφανιστεί, κατά το άρθρο 754 παρ. 2 εδ. α' Κ.Πολ.Δ..

Από τις διατάξεις των άρθρων 752 παρ. 2, 747, 748, 741, 591 παρ. 1 και 80 Κ.Πολ.Δ. προκύπτει ότι η πρόσθετη παρέμβαση κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας μπορεί να ασκηθεί είτε με δικόγραφο, είτε κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο χωρίς προδικασία, έχει δε ως προϋπόθεση, πλην άλλων, ότι ο παρεμβαίνων είναι τρίτος και όχι διάδικος στην εκκρεμή δίκη, στην περίπτωση δε που ο προσθέτως παρεμβαίνων έχει αποκτήσει την ιδιότητα του διαδίκου στην εκκρεμή δίκη η πρόσθετη παρέμβαση αποκρούεται κατ' αυτεπάγγελτη έρευνα ως απαράδεκτη. Ετσι, η πρόσθετη παρέμβαση που ασκήθηκε από τη Γενική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε., η οποία απέκτησε την ιδιότητα του διαδίκου με την κοινοποίηση σ' αυτή της αίτησης, με τις προτάσεις πρέπει συνεκδικαζόμενη με την έφεση να απορριφθεί ως απαράδεκτη. Περαιτέρω η πρόσθετη παρέμβαση που ασκήθηκε με δικόγραφο υπέρ της αιτούσας από τους αναφερόμενους έντεκα πιστωτές αυτής είναι παραδεκτή και νόμιμη στηριζόμενη στις διατάξεις που προαναφέρθηκαν και πρέπει να ερευνηθεί στην ουσία συνεκδικαζόμενη με την αίτηση.

ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

67/99

Πρόεδρος: Ναπολέων Ζούκας

Εισηγητής: Ιωάννης Ζώης

Δικηγόροι: Φιλ. Σαμαράς- Σπ. Τσακιστάρας.

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ. Για τη λήψη ασφ. μέτρων νομής, όταν συγχρόνως εκκρεμεί και τακτική αγωγή για το επίδικο,

απαιτείται η επίκληση και πιθανολόγηση κάποιας βλάβης τούτου ή επείγουσα ανάγκη χρήσης του. Εννοια επικείμενου κινδύνου και επείγουσας ανάγκης.

ΕΦΕΣΗ. Απόρριψη αίτησης ασφ. Μέτρων νομής ως αβάσιμης. Παράπονο του αιτούντος για την κατ' ουσία απόρριψή της.

Το Εφετείο, εφ' όσον αυτεπάγγελτα διαπιστώσει αοριστία της αίτησης, εξαφανίζει την εκκαλούμενη και απορρίπτει την αίτηση, ως αόριστη, αφού η απόφαση αυτή είναι επωφελέστερη για τον εκκαλούμενο.

Επειδή, η κρινόμενη έφεση κατά της 78/98 οριστικής απόφασης του Ειρηνοδικείου Λάρισας, που εκδόθηκε κατά την ειδική διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων νομής, ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα υπό του πτηθέντος πρωτοδίκως αιτούντος (άρθρ. 495 επ., 513, 516 και 734 παρ. 3 του ΚΠολΔ). Επομένως είναι παραδεκτή και πρέπει να εξεταστεί, κατά την ίδια, ως άνω, διαδικασία το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της (άρθρ. 591, παρ. 1, 533 παρ. 1 και 734 παρ. 3 εδ. β' ΚΠολΔ).

Επειδή από τη διάταξη του άρθρου 682 παρ. 1 ΚΠολΔ, προκύπτει ότι για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, με τη μορφή της παροχής προσωρινής έννομης προστασίας, απαιτεί ο νόμος, ως απαραίτητες προϋποθέσεις, την ύπαρξη δικαιώματος και τη συνδρομή επείγουσας περίπτωσης ή επικείμενου κινδύνου, η έλλειψη των οποίων καθιστά απορριπτέα την αίτηση. Η δεύτερη και τρίτη προϋπόθεση που ορίζονται διαζευκτικώς και αφορούν διαφορετικές κατηγορίες ασφαλιστικών μέτρων, είναι ουσιαστικές προϋποθέσεις και όχι διαδικαστικές, παρότι τουλάχιστον ως προς την επείγουσα περίπτωση θα μπορούσε να υποστηριχθεί η άποψη ότι η προϋπόθεση αυτή είναι διαδικαστική, παραπλήσια του έννομου συμφέροντος (βλ. Κυριάκου Γεωργίου, Οι έννοιες του "επικείμενου κινδύνου" και της "επείγουσας περίπτωσης", στη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, Ελλ. Δνη 1997. 16 επ., Βερβεσό Δ 2/537). Στην αίτηση πρέπει να γίνεται έστω και συνοπτικά αναφορά των πραγματικών περιστατικών, που πιθανο-

λογούν τη συνδρομή του επικείμενου κινδύνου ή της επείγουσας περίπτωσης, αλλιώς απορρίπτεται αυτή ως αόριστη (βλ. Β. Βαρθακοκόλη, ΚΠολΔ, 1996, άρθρ. 682, αρ. 10). Επείγουσα περίπτωση είναι η ύπαρξη επείγουσας ανάγκης να ενεργοποιηθεί προσωρινά η έννομη σχέση (η έννομη συνέπεια), που αποτελεί την κύρια διαφορά. Υπό την έννοια αυτή, επείγουσα περίπτωση νοείται, όταν ζητείται η προσωρινή επιδίκαση απαίτησης (ΚΠολΔ 728 επ), καθώς και η προσωρινή ρύθμιση κατάστασης (ΚΠολΔ 731 επ). Επικείμενος κίνδυνος είναι η πιθανολόγηση ότι ο οφειλέτης επιχειρεί να απαλλοτριώσει την κατασχετή περιουσία του, ώστε ο δανειστής να μην έχει τη δυνατότητα - όταν, μετά το τελεσίδικο πέρας της διαγνωστικής δίκης, αποκτήσει εκτελεστό τίτλο - να ικανοποιήσει την αξίωσή του. Υπό την έννοια αυτή, επικείμενος κίνδυνος νοείται όταν η ασφαλιστέα απαίτηση είναι είτε χρηματική, οπότε το προσήκον, κατά τον Κώδικα, ασφαλιστικό μέτρο είναι η εγγυοδοσία (ΚΠολΔ 704, 705), η προσπείωση υποθήκης (ΚΠολΔ 706), η συντηρητική κατάσχεση (ΚΠολΔ 707 επ), είτε μη χρηματική, οπότε το προσήκον ασφαλιστικό μέτρο είναι η δικαστική μεσεγγύηση (ΚΠολΔ 725 επ.) και η σφράγιση (ΚΠολΔ 737).

Στις περιπτώσεις αυτές δεσμεύεται προσωρινά περιουσιακό στοιχείο του οφειλέτη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η μελλοντική ικανοποίηση της αξίωσης του δανειστή (βλ. Μπέν, ΕρμΚΠολΔ, άρθρ. 682, παρ. 4.3, σελ. 30, του ίδιου, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη, 1981 παρ. 3.2.1., σ. 345, του ίδιου, Μαθήματα Πολιτικής Δικονομίας, Θεμελιακές έννοιες, 1984, παρ. 7.3, σελ. 261 επ., του ίδιου, Έννοια και χαρακτήρ των ασφαλιστικών μέτρων, Δ. 1, σελ. 390, Οικονομόπουλου, Εγχειρίδιον Πολ. Δικονομίας,

τ.Βολ., Τ. 1, σελ. 281, Κεραμέα - Πολυζωγόπουλου, Τα ασφαλιστικά μέτρα στο Ελληνικό Αστικό Δικ. Δίκαιο, στο συλλογικό έργο "Η δραστικότητα της δικαιοσύνης", έκδ. ΙΔΜΕ, παρ. 3.4, σελ. 260). Επί προσβολής της νομής με αποβολή ή διατάραξη, επείγουσα περίπτωση, η οποία καθιστά αναγκαία τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, συντρέχει, όταν απαιτείται να ρυθμιστεί επείγοντως η νομή, προσωρινά, με δικαστική παρέμβαση, γιατί π.χ. η πάροδος του χρόνου, έως την άσκηση της κύριας αγωγής, θα επιφέρει ουσιώδη βλάβη στο αντικείμενό της (νομής). Τα ασφαλιστικά μέτρα νομής δεν έχουν χαρακτήρα αστυνομικού μέτρου, αλλά εξασφαλιστικού του δικαιώματος (ΑΠ 60/72 ΕΕΝ 39.379). Επομένως, στην έννοια της επείγουσας περίπτωσης δεν περιλαμβάνεται κατ' αρχήν και ο κίνδυνος διαπληκτισμών και συγκρούσεων, αφού από τον κίνδυνο αυτό δεν μπορεί να επέλθει βλάβη του επίδικου δικαιώματος. Συνήθως η επίκληση στις αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων νομής του κινδύνου διαπληκτισμών και συγκρούσεων είναι ένας νομικά αβάσιμος ισχυρισμός (ΑΠ 127/73 ΝοΒ 21.890, Λεων. Ντάσιου, Εργ. Δικ. Δικ., Τ.Α/11, 6.897). Εξάλλου, το Εφετείο, λόγω του μεταβιβαστικού αποτελέσματος της έφεσης (άρθρ. 522 ΚΠολΔ), έχει την εξουσία να ερευνήσει αυτεπάγγελτα τη νομική βασιμότητα, το ορισμένο και το παραδεκτό της αγωγής. Επομένως, στην περίπτωση που η αόριστη αγωγή απορρίφθηκε πρωτοδίκως κατ' ουσίαν και ο εκκαλών παραπονείται, με την έφεση, για την κατ' ουσίαν απόρριψή της, το Εφετείο, διαπιστώνοντας, με αυτεπάγγελη έρευνα, την αοριστία της αγωγής, εξαφανίζει την εκκαλούμενη απόφαση και απορρίπτει την αγωγή ως αόριστη, αφού η απόφασή του αυτή είναι επωφελέστερη για τον εκκαλούμενο και δεν επιτρέπεται στην περίπτω-

ση αυτή αντικατάσταση μόνο των αιτιολογιών της εκκαλούμενης απόφασης, κατά το άρθρο 534 ΚΠολΔ. . Τούτο δε καθόσον υπάρχει διαφορά στην έκταση του προηγούμενου δεδικασμένου από τις δύο αποφάσεις (ΑΠ 925/80 ΝοΒ 29.303, ΑΠ 657/76 ΝοΒ 25.29), δεδομένου ότι η απόρριψη της αγωγής τυπικά ως αόριστη δεν δημιουργεί δεδικασμένο, ενώ δημιουργεί τέτοιο δεδικασμένο η απόρριψή της ως νομικά ή ουσιαστικά αβάσιμης (ΑΠ 1190/1974 ΝοΒ 23.729).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο αιτών και ήδη εκκαλών, με την από 1.4.1998 αίτησή του, ιστόρησε, ότι με το από 15.1.1995 ιδιωτικό συμφωνητικό μίσθωσης εκμίσθωσε στην εφεσίβλητη το περιγραφόμενο σ' αυτή διαμέρισμά του, αντί μηνιαίου μισθώματος ήδη 95.000δρχ, για να το χρησιμοποιήσει αυτό ως κατοικία της. Η εφεσίβλητη μολονότι χρησιμοποιεί έκτοτε ανενόχλητα το μίσθιο, καθυστέρησε να του πληρώσει τα μισθώματα των μηνών Σεπτεμβρίου 1997 έως και Φεβρουαρίου 1998, πλέον χαρτοσήμου. Για το λόγο αυτό, με την από 18.2.1998 αγωγή του κατά της εφεσίβλητης, ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, που επιδόθηκε στην τελευταία στις 19.2.1998 και προσδιορίστηκε να συζητηθεί κατά τη δικάσιμο της 4.6.1998, κατάγγειλε τη μίσθωση, η οποία έληξε μετά την πάροδο μηνός από την παραπάνω επίδοση (ΑΚ 597), λόγω μη καταβολής των οφειλόμενων μισθωμάτων μέσα στην προθεσμία αυτή. Όμως η παραμονή της εφεσίβλητης στο μίσθιο και μετά την κατά τον ανωτέρω τρόπο λήξης της μίσθωσής του, ενέχει πλέον την εκ μέρους της αντιποίηση της νομής του σ' αυτό. Ζήτησε δε, με την αίτηση, επικαλούμενος και τον κίνδυνο διαπληκτισμών και συγκρούσεών του με την εφεσίβλητη, να αναγνωρισθεί προσωρινά νομέας του πιο πάνω ακινήτου και να υ-

ποχρεωθεί η τελευταία να του το αποδώσει.

Με αυτό το περιεχόμενο, η ένδικη αίτηση πρέπει, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, να απορριφθεί, ως αόριστη, γιατί ο αιτών και ήδη εκκαλών δεν επικαλείται με συγκεκριμένα περιστατικά την ύπαρξη επείγουσας περίπτωσης για τη λήψη των ζητούμενων ασφαλιστικών μέτρων νομής, λαμβανομένου μάλιστα υπόψη ότι από χρόνο προγενέστερο αυτής (αίτησης), υπό τα εκτιθέμενα στο δικόγραφο της, εκκρεμούσε τακτική αγωγή του για απόδοση του μισθίου, λόγω καταγγελίας της μίσθωσης. Συγκεκριμένα, δεν επικαλείται ο αιτών - εκκαλών ότι επίκειται κάποια βλάβη του επίδικου ακινήτου, ή έστω επείγουσα ανάγκη χρήσης του, αλλά μάλλον αποβλέπει μόνο στην προστασία των δικαιωμάτων του (ενοχικών και εμπραγμάτων) επ' αυτού, που μπορεί να επιτευχθεί ασφαλώς με την προεκτεθείσα τακτική αγωγή του. Οι διαπληκτισμοί και οι συγκρούσεις, που αυτός επικαλείται, δεν αποτελούν κίνδυνο κατά την έννοια του άρθρου 682 παρ. 1 ΚΠολΔ, κατ' αντίθεση προς το προϊσχύον δίκαιο, που οριζόταν ρητώς η συνδρομή του (άρθρ. 4, παρ. 3 ν. ΓΨΗΖ 2/1911).

Το πρωτοβάθμιο, επομένως, δικαστήριο που με την επικαλούμενη απόφασή του απέρριψε την αίτηση, ως κατ' ουσίαν αβάσιμη, ενώ αυτή ήταν απορριπτέα, προεχόντως, ως απαράδεκτη, λόγω της πιο πάνω αοριστίας του δικογράφου της, έκρινε εσφαλμένα. Για το λόγο αυτό και κατ' αυτεπάγγελτη έρευνα από το δικαστήριο αυτό της, ως άνω, αοριστίας, πρέπει, αφού δεν είναι εδώ επιτρεπτή, κατά τα προεκτεθέντα, η αντικατάσταση της αιτιολογίας της εκκαλούμενης απόφασης, να γίνει δεκτή η έφεση, να εξαφανιστεί η εκκαλούμενη απόφαση, στη συνέχεια δε να απορριφθεί η αίτηση ως αόριστη, εφό-

σον δεν χειροτερεύει έτσι η θέση του εκκαλούντος, σύμφωνα με όσα εκτίθενται στην αμέσως ανωτέρω μείζονα σκέψη.

201/99

Πρόεδρος: Ναπολέων Ζούκας
Εισηγητής: Ιωάννης Ζώνης
Δικηγόροι: Θεόφ. Κώτσιου, Κων. Ευθυμίου.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. Για να αποτελέσει μία θέση στάθμευσης αυτοκινήτου αντικείμενο οριζόντιας ιδιοκτησίας, πρέπει να βρίσκεται εκτός πυλωτής και των κοινοχρήστων χώρων της πολυκατοικίας. Οι δ/ξεις του ν. 1221/81 είναι δημόσιας τάξης. Κλειστές θέσεις στάθμευσης στη πυλωτή.

ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΤΗΣ ΝΟΜΗΣ. Αρμοδιότητα Ειρηνοδικείου.

Η κρινόμενη έφεση κατά της 18/1999 οριστικής απόφασης του Ειρηνοδικείου Λάρισας, που εκδόθηκε κατά την ειδική διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων νομής, ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα από τους ηττηθέντες πρωτοδίκως καθ' ως η αίτηση (άρθρ. 495 επ. 513, 516 και 734 παρ. 3 ΚΠολΔ). Επομένως, είναι παραδεκτή και πρέπει να εξεταστεί, κατά την ίδια, ως άνω διαδικασία, το παραδεκτό και το βάσιμο των λόγων της (άρθρ. 591 παρ. 1, 533 παρ. 1 και 734 παρ. 3 εδ. β' ΚΠολΔ).

Οι αιτούντες εφεσίβλητοι, νε τη 280/17.11.1998 αίτησή τους, ενώπιον του Ειρηνοδικείου Λάρισας, ζήτησαν, επικαλούμενοι επείγουσα περίπτωση, να αναγνωριστούν προσωρινά νομείς των αναφερόμενων σ' αυτή οριζόντιων ιδιοκτησιών τους (χώρων στάθμευσης αυτοκινήτων), που βρίσκονται εκτός της πυλωτής και του ακάλυπτου χώρου της επί της συμβολής των οδών Ο. και Π. πολυκατοι-

κίας, που έχει υπαχθεί στις διατάξεις για την οριζόντια ιδιοκτησία, και να υποχρεωθούν οι καθ' ων και ήδη εκκαλούντες, ιδιοκτήτες άλλων οριζόντιων ιδιοκτησιών της αυτής πολυκατοικίας, που τους παρεμποδίζουν στη χρήση των, ως άνω, χώρων, προσβάλλοντας με αποβολή, τη νομή τους επ' αυτών, σε απόδοσή της. Η αίτηση έγινε δεκτή, ως ουσιαστικά βάσιμη, από την εκκαλούμενη απόφαση, κρίση ως προς την οποία διατυπώνονται παράπονα, με τους λόγους της κρινόμενης έφεσης.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 17 παρ. 2 ΚΠολΔ : “Στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων υπάγονται πάντοτε οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση της οροφοκτησίας, καθώς και οι διαφορές ανάμεσα στους διαχειριστές ιδιοκτησίας κατ' ορόφους και στους ιδιοκτήτες ορόφων και διαμερισμάτων”. Από τη διάταξη αυτή, προκύπτει, ότι στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Μονομελούς Πρωτοδικείου υπάγονται οι διαφορές μεταξύ ιδιοκτητών ορόφων ή διαμερισμάτων ή μεταξύ των τελευταίων και του διαχειριστή, εφόσον πηγάζουν από τη σχέση της οροφοκτησίας. Δεν είναι τέτοιες διαφορές, εκείνες οροφοκτητών, σε σχέση με τα όρια νομής ή κυριότητας ή εμπράγματων δικαιωμάτων που απορρέουν από την ιδιοκτησία (ΑΠ 1620/1983 ΝοΒ 32.1365, Κ. Παπαδόπουλου, Αγωγές Εμπρ. Δικαίου, 1992, σελ. 322 επ.).

Κατ' ακολουθίαν αυτών, ο πρώτος λόγος έφεσης, με τον οποίο οι εκκαλούντες παραπονούνται, ότι κατ' εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου η παραπάνω αίτηση δικάστηκε από το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων νομής, αντί του Μονομελούς Πρωτοδικείου, πρέπει ν' απορριφθεί, ως νόμω αβάσιμη, σύμφωνα

με όσα προεκτέθηκαν και το αντικείμενό της (αίτησης).

Ο ν. 960/79, όπως τροποποιήθηκε από το ν. 1221/81, που είναι καθαρά πολεοδομικός νόμος, καθορίζει ότι, προκειμένου να εκδοθεί άδεια ανέγερσης οικοδομής, ο ιδιοκτήτης ή οι συνιδιοκτήτες του οικοπέδου υποχρεούνται να δημιουργήσουν χώρους στάθμευσης αυτοκινήτων για την εξυπηρέτηση του κτιρίου ή διηρημένων ιδιοκτησιών αυτού. Ειδικά για τις θέσεις αυτές, που δημιουργούνται στον ελεύθερο ισόγειο χώρο του κτιρίου, όταν τούτο κατασκευάζεται επί υποστηλωμάτων (pilotis), ο ν. 1221/81 καθορίζει, ότι αυτές δεν μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο οριζόντιας ιδιοκτησίας. Δεν μπορεί δηλαδή να μεταβιβαστούν αυτοτελώς, όπως μεταβιβάζεται ένα διαμέρισμα ή ένα κατάστημα. Για τις θέσεις που απαιτεί ο ν. 1221/81, όπου κι αν βρίσκονται αυτές, συντάσσεται συμβόλαιο, που συνοδεύεται από σχετικά σχεδιαγράμματα και μεταγράφεται στο αρμόδιο υποθηκοφυλακείο. Επομένως, οι θέσεις αυτές διακρίνονται ευχερώς από άλλες θέσεις, κλειστές ή ελεύθερες, στο στεγασμένο ή στον ακάλυπτο χώρο του οικοπέδου. Οι θέσεις που απαιτεί ο ν. 1221/81, όπου κι αν βρίσκονται, είναι κοινόχρηστες και δεν μεταβιβάζονται αυτοτελώς, ό,τι κι αν συμφωνήσουν οι συνιδιοκτήτες του οικοπέδου, γιατί οι διατάξεις του ν. 1221/81 είναι δημόσιας τάξης και υπερισχύουν της ιδιωτικής βούλησης (ολ. ΑΠ 5/1991 Ελλ. Δην 32.750). Η χρήση όμως και αυτών των θέσεων μπορεί να ανήκει είτε σε όλους τους εκάστοτε κυρίους των οριζόντιων ιδιοκτησιών της οικοδομής, είτε σε ορισμένους μονάχα απ' αυτούς. Αυτό προκύπτει από τον ίδιο το ν. 1221/81, που ορίζει, ότι οι θέσεις αυτές τίθενται στην “εξυπηρέτηση του συγκεκριμένου κτιρίου ή διηρημένων ιδιοκτησιών τού-

του”, και όχι των διηρημένων ιδιοκτησιών τούτου. Εμμέσως πλην σαφώς προκύπτει από τη διατύπωση αυτή του νόμου, ότι ο κύριος του ακινήτου ή οι συγκύριοι αυτού μπορεί να ορίζουν με τη μεταγραφτέα πράξη που απαιτεί ο νόμος ή με άλλη πράξη (κανονισμό πολυκατοικίας κτλ.), ότι οι θέσεις αυτές, που σαφώς από το νόμο χαρακτηρίζονται κοινόχρηστες, δεν εξυπηρετούν ολόκληρο το κτίριο, αλλά ορισμένες μονάχα οριζόντιες ιδιοκτησίες. Τελικά, για να αποτελέσει μια θέση στάθμευσης αυτοκινήτου αντικείμενο οριζόντιας ιδιοκτησίας απαιτούνται δύο βασικές προϋποθέσεις : α) να μην έχει υπαχθεί στο καθεστώς του ν. 1221/81 και β) να μη βρίσκεται σε κοινόχρηστο χώρο. Συνεπώς, θέσεις στάθμευσης που βρίσκονται στο υπόγειο της οικοδομής ή κλειστές θέσεις στάθμευσης στο ισόγειο της οικοδομής, εφόσον δεν έχουν υπαχθεί στο καθεστώς του ν. 1221/81 μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο οριζόντιας ιδιοκτησίας (βλ. Μανώλη Λιαδάκη, Ζητήματα από το δίκαιο της πυλωτής, Αρμενόπουλος, Επιστημονική επετηρίδα, 1997, σελ. 61 επ. και ιδίως 67).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων, που εξετάστηκαν στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο και περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλούμενη πρακτικά δημόσιας συνεδρίασης αυτού, καθώς και από τα έγγραφα που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, πιθανολογήθηκαν τα εξής πραγματικά περιστατικά:

Οι διάδικοι είναι κύριοι χωριστών (οριζόντιων ιδιοκτησιών της πολυόροφης οικοδομής, που βρίσκεται στη συμβολή των οδών Ο. και Π., στη Λάρισα). Η ως άνω πολυόροφη οικοδομη υπήχθη στις διατάξεις της οριζόντιας ιδιοκτησίας, με την 5624/27.5.1994 πράξη σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας και κανονισμού πο-

λυκατοικίας της συμβολαιογράφου Λάρισας Φ.Χ.Π., που καταρτίστηκε μεταξύ των οικοπεδούχων και της εργολήπτριας ομόρρυθμης εταιρείας με την επωνυμία “Κ.Π. - Λ.Ζ. Ο.Ε.” και με το διακριτικό τίτλο “Κ.Ο.Ε.”, η οποία είχε αναλάβει την ανέγερση της πολυκατοικίας αυτής με το σύστημα της αντιπαροχής. Με την παραπάνω πράξη, συμφωνήθηκε, ότι οι Π11, Π12, και Π15 στεγασμένοι χώροι στάθμευσης αυτοκινήτων του ισογείου, εμβαδού 12, 15 και 10,80τ.μ., αντίστοιχα, με ποσοστό συνιδιοκτησίας επί του όλου οικοπέδου 1/1000, ομοίως αντίστοιχα, θα αποτελούν αυτοτελείς (ανεξάρτητες) οριζόντιες ιδιοκτησίες. Τελικά, οι πιο πάνω χώροι μεταβιβάστηκαν στους εφεσβλήτους και συγκεκριμένα, ο Π11 στον τρίτο, ο Π12 στη δεύτερη και ο Π15 στην πρώτη τούτων, με τα 7767, 7768/29.6.1998 και 7775/30.6.1998 πωλητήρια συμβόλαια, αντίστοιχα της ως άνω συμβολαιογράφου, οι οποίοι απέκτησαν έκτοτε και τη νομή των χώρων αυτών. Οι μεταβιβάσεις αυτές είναι έγκυρες αφού σύμφωνα με το 9183/98 έγγραφο του προϊσταμένου της πολεοδομίας Λάρισας “... οι εστεγασμένοι χώροι στάθμευσης Ρ11, Ρ12, Ρ15 του ισογείου οικοδομής που βρίσκεται επί των οδών Ο. 2-4 και Π. είναι νόμιμοι καθόσον εμφανίζονται στα συγκεκριμένα σχέδια της οικοδομικής άδειας υπ’ αριθμό 165/94. Οι εν λόγω θέσεις στάθμευσης προσμετρώνται στο συντελεστή κάλυψης και στο συντελεστή κατ’ όγκον εκμετάλλευσης του οικοπέδου και δεν αποτελούν τμήμα του ακάλυπτου χώρου της οικοδομής. Επίσης, δεν είναι τμήμα της πυλωτής, αλλά ανεξάρτητο τμήμα του ισογείου”. Επομένως, οι θέσεις αυτές, εκτός της πυλωτής και των κοινόχρηστων χώρων της ανωτέρω πολυκατοικίας, μπορούσαν να αποτελέσουν και νόμιμα αποτέλεσαν αντικείμενο οριζόντιας

ιδιοκτησίας, σύμφωνα και με όσα προεκτέθηκαν.

Παρά ταύτα, οι εκκαλούντες, οι οποίοι τυγχάνουν κύριοι οριζόντιων ιδιοκτησιών (διαμερισμάτων) της ίδιας πολυκατοικίας, απαγορεύουν και παρεμποδίζουν την πρόσβαση των αιτούντων στους, ως άνω χώρους στάθμευσης, από τη στιγμή που οι τελευταίοι απέκτησαν τη νομή τους (29-30 Ιουνίου 1998). Έτσι, προσβάλλουν, με αποβολή, παράνομα και αυθαίρετα, τη νομή των αιτούντων στους χώρους αυτούς.

Ο ισχυρισμός των εκκαλούντων, ότι και η έκτακτη γενική συνέλευση της 10.4.1997 απαγόρευσε την αποκλειστική χρήση των παραπάνω χώρων, αλυσιτελώς προβάλλεται, αφού η πλειοψηφία των οροφокτητών, στα πλαίσια της γενικής συνέλευσης, δεν μπορεί να τροποποιήσει τις διατάξεις του κανονισμού. Ομοίως, και η ένσταση παραγραφής (ΑΚ 992), που προβάλλουν οι εκκαλούντες, πρέπει να απορριφθεί, ως ουσίας αβάσιμη, λόγω μη παρόδου έτους από την αποβολή.

Τέλος, πιθανολογήθηκε ότι υπάρχει επείγουσα περίπτωση λήψης ασφαλιστικών μέτρων νομής.

226/99

Προέδρος: Ναπολέων Ζούκας

Εισηγητής: Ιωάννης Ζώης

Δικηγόροι: Θεόδ. Δαλακούρας- Στέλιος Παπαμιχαήλ, Νίκ Καλογερόπουλος.

ΕΥΘΥΝΗ ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ. Η αποζημίωση καλύπτει μόνο το αρνητικό διαφέρον. Εννοια αυτού. Περιλαμβάνει και η δοθείσα προκαταβολή μέρους του τιμήματος. Αν όμως η προκαταβολή δεν είναι αποτέλεσμα του προσυμβατικού παισίματος, μπορεί να αναζητηθεί με βάση τις δ/ξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού.

Από τις διατάξεις των άρθρων 197, 198, 158 και 159 του ΑΚ προκύπτει ότι, επί των συμβάσεων, οι οποίες κατά το νόμο πρέπει να καταρτίζονται με έγγραφο, όπως η σύμβαση για τη μεταβίβαση της κυριότητας ακινήτου (άρθρ. 369 και 1033 ΑΚ), το στάδιο των διαπραγματεύσεων, για το οποίο τα δύο πρώτα άρθρα επιβάλλουν υποχρεώσεις και κανόνες στους διαπραγματευόμενους, διαρκεί μέχρι τη νομότυπη κατάρτιση της σύμβασης ή την οριστική της ματαίωση (ΑΠ 1303/84 ΝοΒ 33.993, ΑΠ 786/82 ΝοΒ 31.671, Εφ Θεσ. 3/1994 Αρμ. ΜΗ' 1132, Εφ Θεσ 65/1994 Αρμ. ΜΗ' 1134, Μπαλή, Γεν Αρχ παρ. 87, Μ. Καφάσης, σε Γεωργιάδη - Σταθόπουλου ΑΚ, άρθρο 197-198, αρ. 2). Κατά το στάδιο αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 197 ΑΚ, τα μέρη οφείλουν αμοιβαία να τηρούν τη συμπεριφορά, που επιβάλλουν η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, ενώ σύμφωνα με το άρθρο 198 παρ. 1 του ίδιου κώδικα, όποιος κατά τις διαπραγματεύσεις από πταίσμα του προξενήσει στον άλλο ζημία, υποχρεούται να την ανορθώσει κι αν δεν καταρτίσθηκε η σύμβαση. Ως πταίσμα κατά τις διαπραγματεύσεις θεωρείται η τήρηση συμπεριφοράς αντίθετης στην καλή πίστη και στα συναλλακτικά ήθη (Εφ Αθ. 5857/1990 Ελλ Δνθ 34.1629, Εφ Θεσ. 1136/1990 Αρμ. ΜΗ' 941, Εφ Αθ. 5382/1988 Ελλ. Δνθ 31.155, Εφ Θεσ. 550/1983 Αρμ. ΛΗ' 279, Εφ Θεσ 291/1980 Αρμ. ΛΔ' 792, Μπαλή επ, Κουμάντο ΑρμΑΚ άρθρ. 197-198, Α. Καμπίτση, περί της προσυμβατικής ευθύνης (1960), παρ. 246).

Ειδικά για την έκταση της αποζημίωσης, που οφείλεται με βάση τις παραπάνω διατάξεις, καλύπτει μόνο το αρνητικό διαφέρον (διαφέρον εμπιστοσύνης), τη ζημία δηλαδή από τη διάψευση της εμπιστοσύνης, στην οποία περιλαμβάνεται τόσο η θετική ζημία, όσο και η αποθετική (δια-

φυγόν κέρδος), εφόσον βρίσκεται σε αιτιώδη συνάφεια με το γεγονός που προκάλεσε τη ματαίωση. Δεν αποκαθίσταται πάντως η ζημία, που οφείλεται στη ματαίωση ή τη μη εκτέλεση της σύμβασης, αφού τα μέρη δεν έχουν νομική υποχρέωση για τη σύναψή της (ΑΠ 1505/1988 ΝοΒ 38.62). Σε περίπτωση που ματαιώνεται η σύμβαση πώλησης, μεταξύ των δαπανών, στις οποίες υποβλήθηκε ο αγοραστής, διότι ευλόγως πίστεψε ότι η υπό κατάρτιση σύμβαση θα συναφθεί, είναι και η δαπάνη προκαταβολής μέρους του τιμήματος (Εφ Αθ. 6431/1993 ΑρχΝ ΜΔ' 593). Αν η προκαταβολή δεν είναι αποτέλεσμα του προσυμβατικού πταίσματος, μπορεί να αναζητηθεί, όχι ως μέρος της αποζημίωσης, αλλά με βάση τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό των άρθρων 904 επ. του ΑΚ (Εφ Αθ 1778/1987 Ελλ Δνθ 28.1458, με σημ. Στ. Μαθία).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο ενάγων, με την υπό κρίση αγωγή του, ιστορεί ότι, στη Λάρισα, στις 5.11.1996 ήλθε σε προφορική συμφωνία με τον εναγόμενο, που είναι εργολάβος - κατασκευαστής πολυκατοικιών, δυνάμει της οποίας ο τελευταίος υποσχέθηκε να του πουλήσει και μεταβιβάσει, κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή, ένα κατάστημα, εμβαδού 50τ.μ., στο ισόγειο μίας πολυκατοικίας, την οποία επρόκειτο να ανεγείρει, με το σύστημα της αντιπαροχής, επί της οδού Μ. αρ. 20. Το τίμημα ορίστηκε στα 19.000.000δρχ. Έναντι του τιμήματος αυτού, κατέβαλε στον εναγόμενο αυθημερόν 2.000.000δρχ., στις 29.11.1996 1.500.000δρχ., στις 31.12.1996 1.500.000δρχ και στις 21.1.1997 900.000δρχ, και συνολικά το ποσό των 5.900.000δρχ με τη ρητή συμφωνία ότι σε περίπτωση ματαίωσης της σύμβασης θα επιστρέφονταν τα άνω μερικότερα ποσά με το νόμιμο τόκο από την επομένη της καταβολής

τους. Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών είχαν τερματιστεί οριστικά και δεν υπολειπόταν παρά μόνο η τυπική υπογραφή της σύμβασης, περί της οποίας ο εναγόμενος του είχε δώσει αρχικά σαφείς διαβεβαιώσεις ότι πρέπει να θεωρείται αυτή ως βεβαία. Όμως, με την πάροδο του χρόνου, παρά τη μερική εξόφληση του τιμήματος της αγοραπωλησίας, ο εναγόμενος εμφανιζόταν απρόθυμος για τη μεταβίβαση του καταστήματος. Τον όλησε εξωδίκως για την κατάρτιση του συμβολαίου αγοραπωλησίας τόσο στις 24.2.1997 όσο και στις 8.4.1997, χωρίς αποτέλεσμα. Τελικά, κατά μήνα Μάιο 1997, ο εναγόμενος του δήλωσε και ρητά ότι η σύμβαση δεν θα καταρτισθεί. Μάλιστα, με το 6449/1997 πωλητήριο συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Λάρισας Α.Μ., ο εναγόμενος μεταβίβασε το συγκεκριμένο κατάστημα σε τρίτον και συγκεκριμένα στο Χ.Κ.. Η συμπεριφορά αυτή του εναγομένου αντίκειται στην καλή πίστη και στα συναλλακτικά ήθη, γιατί αυτός αυθαίρετα ματαίωσε τη σύμβαση, σε χρόνο κατά τον οποίο οι διαπραγματεύσεις είχαν τερματιστεί και απέμενε μόνο η τυπική κατάρτιση του συμβολαιογραφικού εγγράφου.

Εξαιτίας της συμπεριφοράς αυτής του εναγομένου, ζημιώθηκε κατά το ανωτέρω ποσό, των 5.900.000 δρχ. συνολικά, που κατέβαλε σε εξόφληση του τιμήματος, κατά το οποίο, διαφορετικά ο εναγόμενος έγινε αδικαιολόγητα πλουσιότερος σε βάρος της περιουσίας του (ενάγοντος) χωρίς νόμιμη αιτία, λόγω μη τήρησης του απαιτούμενου, για τη σύμβαση πώλησης, η οποία δεν επακολούθησε, συμβολαιογραφικού τύπου. Τέλος, προκειμένου να αγοράσει το παραπάνω κατάστημα από τον εναγόμενο, εγκατέλειψε τη διαπραγμάτευση άλλου ισογείου καταστήματος, με τα στοιχεία Κ-6, εμβαδού 83 τ.μ., επί

της συμβολής των οδών Κ. - Β.Α. και Φ.Ε., μετά της εταιρείας “ΑΦΟΙ Δ. - Β. - Λ. Ο.Ε.”, που του προσφερόταν με τίμημα 19.000.000δρχ, ενώ με τη ματαίωση της αγοραπωλησίας του (επιδίκου), κατά το διαρρέυσαν χρονικό διάστημα (δηλ. από τη ματαίωση της σύμβασης μέχρι την άσκηση της αγωγής), το αμέσως ανωτέρω κατάστημα, λόγω της αύξησης των τιμών των καταστημάτων της περιοχής, προσφέρονταν προς πώληση κατά 5.000.000δρχ ακριβότερο. Έτσι, ζημιώθηκε αυτός (ενάγων) κατά το ως άνω ποσό και η ζημία του αυτή βρίσκεται σε αιτιώδη σύνδεσμο προς την ανωτέρω αντίθετα προς την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη συμπεριφορά του εναγόμενου.

Ζητεί δε ο ενάγων, με την αγωγή, να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να του καταβάλει : α) το προκαταβληθέν, ως άνω, ποσό του τιμήματος των 5.900.000δρχ συνολικά ως αποζημίωση λόγω του πιο πάνω προσυμβατικού πταίσματος τούτου (εναγόμενου), άλλως με τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό, αν ήθελε κριθεί ότι οι προκαταβολές αυτές δεν είναι αποτέλεσμα προσυμβατικού πταίσματος του, με το νόμιμο τόκο από την επομένη της καταβολής των μερικότερων ποσών και β) 5.000.000δρχ, ως αποζημίωση από την παραπάνω αιτία, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής. Ζητεί, τέλος, να κηρυχθεί η απόφαση που θα εκδοθεί προσωρινά εκτελεστή και να καταδικαστεί ο εναγόμενος στα δικαστικά του έξοδα. Υπό τα περιστατικά αυτά, η αγωγή αρμοδίως και παραδεκτώς εισάγεται για να συζητηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου (άρθρ. 18 άρ 1 και 32 ΚΠολΔ), κατά την προκειμένη τακτική διαδικασία, και είναι νόμιμη. Στηρίζεται στις διατάξεις που προεκτέθηκαν και σ’ αυτές των άρθρων 341, 345, 346 του ΑΚ, 907, 908 και 176 του ΚΠολΔ. Ειδικά η επικου-

ρική βάση του πρώτου κονδυλίου της, στηρίζεται στις διατάξεις των άρθρων 3, 159, 180, 369 και 1033 του ΑΚ, από τα οποία προκύπτει, ότι η σύμβαση η οποία έχει ως αντικείμενο τη σύσταση, μετάθεση, αλλοίωση ή κατάργηση εμπράγματος δικαιώματος, γίνεται εγγράφως ενώπιον συμβολαιογράφου, ενώ σε περίπτωση μη κατάρτισης εγγράφου είναι απολύτως άκυρη, η ακυρότητα δε αυτή εκτείνεται και στις υποσχετικές συμβάσεις και, τέλος, ότι εκείνος που κατέβαλε σε εκτέλεση τέτοιας άκυρης σύμβασης την παροχή του, μπορεί να την αποζητήσει με τις διατάξεις για τον αδικαιολόγητο πλουτισμό. Πρέπει, επομένως, να ερευνηθεί, περαιτέρω, κατ’ ουσίαν, αφού καταβλήθηκε και το απαιτούμενο για το αντικείμενό της τέλος δικαστικού ενσήμου, με τα ανάλογα υπέρ τρίτων ποσοστά.

Επειδή, ο εναγόμενος με τις έγγραφες προτάσεις του, συνομολογεί τις διαπραγματεύσεις, το αντικείμενο, τους όρους αυτών και τη διακοπή τους, καθώς και ότι ο ενάγων του κατέβαλε 5.900.000δρχ. σε εξόφληση του συμφωνηθέντος τιμήματος αγοράς του πιο πάνω ακινήτου. Αρνείται όμως α) ότι η συμπεριφορά του ήταν αντίθετη στην καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, β) ότι συμφωνήθηκε για την περίπτωση ματαίωσης της σύμβασης, επιστροφή των καταβληθέντων επιμέρους ποσών σε εξόφληση του τιμήματος με το νόμιμο τόκο από την επομένη της καταβολής τους και γ) τη ζημία του ενάγοντος από την εγκατάλειψη της άλλης διαπραγματεύσης. Οφείλει λοιπόν, ο τελευταίος να αποδείξει τα ζητήματα αυτά με κάθε αποδεικτικό μέσο και μάρτυρες, λόγω της φύσης τους, ως εξωσυμβατικών γεγονότων.

630/99

Πρόεδρος: Χρυσούλα Χαλιαμούρδα
Εισηγήτρια: Μαρία Τζέρμπου

Δικηγόροι: Αριστ. Παπαχατζόπουλος, Κων. Ευθυμίου

ΕΥΘΥΝΗ ΕΚ ΤΩΝ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΕΩΝ. Εννοια αυτής. Αναζητείται το αρνητικό διαφέρον. Εννοια αυτού. Ευθύνη του αντιπροσωπευμένου από τις διαπραγματεύσεις που έγιναν δι' αντιπροσώπου του, εφ' όσον ο τελευταίος ενήργησε εντός των ορίων της εξουσίας.

Ευθύνη και του αντιπροσώπου, όταν ο μετ' αυτού διαπραγματευθείς εμπιστεύεται και αποβλέπει στο πρόσωπο αυτού.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ανηλίκου. Για τις προσυμβατικές διαπραγματεύσεις που ενεργεί ο επήτροπος του ανηλίκου δεν απαιτείται άδεια του Δικαστηρίου.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 197, 198 ΑΚ προκύπτει ότι κατά τις διαπραγματεύσεις για τη σύναψη σύμβασης τα μέρη οφείλουν αμοιβαία να συμπεριφέρονται σύμφωνα με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη και ότι όποιος κατά τις διαπραγματεύσεις αυτές προξενήσει υπαίτια στον άλλο ζημία είναι υποχρεωμένος να την ανορθώσει. Το στάδιο των διαπραγματεύσεων αρχίζει από τη στιγμή που θα πραγματοποιηθεί η προσέγγιση των προσώπων που ενδιαφέρονται για τη σύναψη και ισχύ της μεταξύ τους σύμβασης για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων σύναψης και καθορισμού των όρων αυτής (Ε Αθ 1515/1971 ΝοΒ 20, 74) και λήγει είτε με την οριστική διακοπή των διαπραγματεύσεων, είτε με τη σύναψη της συμβάσεως και φυσικά άμα η σύμβαση αυτή περιληφθεί τον απαιτούμενο νόμιμο ή δικαιοπρακτικό τύπο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 158 και 159 παρ. 2 ΑΚ (Εφ Αθ 4388/1975, Αρμ 21, 266, βλ. και Αστικό Κώδικα Γεωργιάδη - Σταθόπουλου αρθρ. 197-198 σημ. 2 σελ. 319). Η ευθύνη από τις δια-

πραγματεύσεις έχει εφαρμογή και επί ματαιώσεως καταρτίσεως της συμβάσεως σε χρόνο κατά τον οποίο οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των μερών έχουν τερματισθεί οριστικώς και δεν υπολείπεται παρά μόνον η τυπική υπογραφή της συμβάσεως, περί της οποίας ο υπαίτιος της ματαιώσεως είχε δώσει στον αντισυμβαλλόμενο σαφείς διαβεβαιώσεις ότι θα πρέπει να θεωρείται αυτή ως βεβαία. Στην περίπτωση αυτή ο υπαίτιος της ματαιώσεως της συμβάσεως υποχρεώνεται σε αποζημίωση του αντισυμβαλλομένου ο οποίος πίστεψε ότι θα καταρτισθεί η σύμβαση. Η αποζημίωση αυτή (αρνητικό ενδιαφέρον) περιλαμβάνει τόσο τη θετική ζημία όσο και την αποθετική που τυχόν υφίσταται από την ίδια αιτία, όπως συμβαίνει στην περίπτωση αποκρούσεως των διαπραγματεύσεων άλλων ευκαιριών για τη σύναψη παρόμοιας σύμβασης με τους ίδιους ή παραπλήσιους συγκριτικά όρους με εκείνους της συμβάσεως που ματαιώθηκε (ΑΠ 1505/1988 ΝοΒ 38, 62, ΑΠ 1303/1984 Ελ. Δνν 26.402, Εφ Αθ 1778/1987 Ελλ. Δνν 28, 1458, Εφ Αθ 4265/1983 Ελλ. Δνν 25, 818). Εξάλλου την ως άνω διατάξεων ευθύνη φέρει, κατ' αρχήν, αν κατά τις διαπραγματεύσεις χρησιμοποιήθηκε αντιπρόσωπος ή άλλος προστηθείς, ο αντιπροσωπευόμενος, εφόσον ο αντιπρόσωπος ενήργησε εντός των ορίων της προς αντιπροσώπευση εξουσίας (Γεωργιάδη - Σταθόπουλου άρθρο 211 αριθμ. 14). Όμως γίνεται δεκτόν ότι υπεύθυνος τυχάνει και αυτός ο αντιπρόσωπος ή ο προστηθείς και μάλιστα όταν ο μετά του αντιπροσώπου ή του προστηθέντος διαπραγματευθείς την κατάρτιση της συμβάσεως εμπιστεύεται και αποβλέπει στο πρόσωπο αυτού (Γεωργιάδη - Σταθόπουλου άρθρο 197-198 παρ. 10, άρθρ. 211 αριθμ. 23, Πρ. Ξάν 195/1960 ΝοΒ 9, 863). Τέλος από το συνδυασμό

των άρθρων 1589, 1603, 1624 ΑΚ συνάγεται ότι ο ανήλικος τελεί υπό επιτροπεία όταν κανένας γονέας δεν έχει ή δεν μπορεί να ασκήσει τη γονική μέριμνα, όταν το δικαστήριο αναθέσει την άσκηση της γονικής μέριμνας σε τρίτον κατά τα άρθρα 1513 και 1514 ΑΚ. Ότι στον επίτροπο ανήκουν υπό τους όρους των διατάξεων των άρθρων 1603 επ του ΑΚ, το καθήκον και το δικαίωμα να επιμελείται του προσώπου του ανηλίκου, να διοικεί την περιουσία του και να τον εκπροσωπεί σε κάθε δικαιοπραξία ή δίκη που αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του. Και ότι ο επίτροπος χωρίς την γνωμοδότηση του εποπτικού συμβουλίου και την άδεια του δικαστηρίου δεν έχει το δικαίωμα στο όνομα του ανηλίκου να διαθέτει την περιουσία του ανηλίκου συνολικά ή κατά ένα μέρος της, να εκποιεί κλπ. Από την γραμματική δε ερμηνεία των προαναφερομένων άρθρων συνάγεται ότι ο επίτροπος αντιπροσωπεύει τον ανήλικο κατά πάσα δικαιοπραξία που αφορά την προσωπική του κατάσταση ή περιουσία αυτού, σε συνδυασμό δε και με το άρθρο 211 ΑΚ συνάγεται ότι κάθε ενέργεια του επιτρόπου, επ' ονόματι του υπ' αυτού εκπροσωπούμενου ανηλίκου, εντός των ορίων της προς αντιπροσώπευση εξουσίας ωφελεί ή βλάπτει αμέσως τον για λογαριασμό του οποίου ενήργησε ανήλικον (ΑΠ 555/1982 Ε.Ε.Ν. 1983, 263). Για δε τις προσυμβατικές διαπραγματεύσεις δεν απαιτείται η άδεια του δικαστηρίου εκ μέρους του επιτρόπου ο οποίος ενεργεί για λογαριασμό του ανηλίκου, παρά μόνο για τις εκποιτικές δικαιοπραξίες.

Με την υπό κρίση αγωγή της, κατ' εκτίμηση των εκτιθεμένων σ' αυτήν πραγματικών περιστατικών, η ενάγουσα ομόρρυθμος εταιρεία, σκοπός της οποίας είναι οι οικοδομικές επιχειρήσεις, δια του νομίμου εκπροσώπου της, στις αρχές του

Φεβρουαρίου 1995 προσήλθε σε διαπραγματεύσεις με τη δεύτερη εναγόμενη ενεργούσα ως νόμιμος εκπρόσωπος του δευτέρου εναγομένου ανηλίκου διορισθείσα επίτροπος αυτού δυνάμει της υπ' αριθμ. 367/1992 αποφάσεως του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, λόγω θανάτου των γονέων του, για να δοθεί στην ενάγουσα εργολαβικώς κατά το σύστημα της αντιπαροχής η ανέγερση πολυορόφου οικοδομής (πολυκατοικίας) επί οικοπέδου κυριότητας του πρώτου εναγομένου - ανηλίκου. Ακολούθησαν μέχρι τις αρχές Ιουνίου 1995 πολλές τηλεφωνικές επικοινωνίες, προσωπικές επαφές και συζητήσεις και συμφωνήθηκε ότι το ποσοστό αντιπαροχής που θα ελάμβανε ο ανήλικος σε ιδιοκτησίες ήταν 44%. Στη συνέχεια η δεύτερη εναγόμενη, αντιπρόσωπος του πρώτου εναγομένου και ενεργούσα εντός των ορίων της εξουσίας της, προέτρεψε την ενάγουσα να προβεί στο σχεδιασμό του έργου, το προσχέδιο του οποίου η β' εναγόμενη ενέκρινε κατά το μήνα Οκτώβριο του 1995, και προέτρεψε την ενάγουσα στην υλοποίηση των οριστικών σχεδίων. Πρότεινε δε, για την αποφυγή εξόδων για την έκδοση αδείας για τον ανήλικο εκ μέρους του δικαστηρίου, να αναμείνουν την ενηλικίωσή του στις 26-2-1996 και μετά να προβούν στη σύμβαση των οριστικών συμβολαίων. Η ενάγουσα πεισθείσα από τη συμπεριφορά της δεύτερης εναγομένης, και επί πλέον εμπιστευομένη το πρόσωπο αυτής, ότι η εργολαβική σύμβαση θα καταρτισθεί, προέβη στις εργασίες που αναφέρει στην αγωγή της. Όμως ούτε η δεύτερη εναγόμενη παρά τις διαβεβαιώσεις της ότι θα καταρτισθεί η σύμβαση, αλλά και ο πρώτος εναγόμενος μετά την ενηλικίωσή του, δεν προχώρησαν στην κατάρτισή της και έτσι αυτή ματαιώθηκε από υπαιτιότητά τους. Μάλιστα ο πρώτος εναγόμενος ενη-

λικιωθείς προέβη στη σύνταξη εργολαβικού συμβολαίου με άλλη εταιρεία. Από τη συμπεριφορά αυτή της δεύτερης εναγόμενης, ενεργούσας ως αντιπροσώπου του πρώτου εναγομένου αλλά εμπιστευομένη η ενάγουσα και το πρόσωπο αυτής, η οποία (συμπεριφορά) τελεί σε αντίθεση με την καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη, η ενάγουσα ζημώθηκε τα παρακάτω ποσά : α) 8.800δραχμές τις οποίες κατέβαλε στο Δήμο Λάρισας για την έκδοση στοιχείων οικοδομικής γραμμής του οικοπέδου, β) 50.000δραχμές τις οποίες κατέβαλε στον Δικηγόρο Α.Π. για τον έλεγχο τίτλων ιδιοκτησίας γ) συνολικά με το ΦΠΑ 10.575.135 δραχμές, όπως αναλυτικά αναφέρει στην αγωγή της, τις οποίες κατέβαλε στον πολιτικό μηχανικό Ε.Μ., για την εκπόνηση και σύνταξη της αρχιτεκτονικής μελέτης περιβάλλοντος χώρου, στατικής, θερμομονώσεως, πυροπροστασίας, χρονικού προγραμματισμού, τοπογραφικού κλπ., δ) 2.098.361 δραχμές μαζί με το ΦΠΑ για μελέτη ηλεκτρικών ισχυρών ρευμάτων, θερμάνσεως, ανυψωτικών συστημάτων, ενεργητικής πυροπροστασίας, καυσίμου αερίου τις οποίες κατέβαλε στον Ν.Ρ., ηλεκτρολόγο μηχανικό και 5) 480.000 δραχμές τις οποίες κατέβαλε ως τόκους για το χρονικό διάστημα από 24-12-1995 μέχρι 25-6-1996 για το ποσό των 8.000.000δραχμών, το οποίο έλαβε από τον Μ.Μ. στις 24-12-1995 ως προκαταβολή για την αγορά από αυτόν διαμερίσματος και που υποχρεώθηκε να του επιστρέψει στις 25-6-1996, νομιμοτόκως λόγω μатаιώσεως της συνάψεως της εργολαβικής συμβάσεως. Με βάση το ιστορικό αυτό, ισχυριζόμενη επί πλέον η ενάγουσα ότι η προαναφερόμενη συμπεριφορά των εναγομένων είναι παράνομος και υπαίτιος, συνδεόμενη αιτιωδώς με την επελθούσα ζημία της, συνιστά παράλληλο ευθύνη τους εξ αδικοπραξίας, ζητεί να υ-

ποκρεωθούν οι εναγόμενοι ευθυνόμενοι εις ολόκληρον να της καταβάλουν το συνολικό ποσό των 12.962.935 δραχμών, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής και μέχρις εξοφλήσεως. Να απαγγελθεί κατά των εναγομένων προσωπική κράτηση σε εκτέλεση της αποφάσεως, λόγω της αδικοπραξίας. Να κηρυχθεί η εκδοθησομένη απόφαση προσωρινώς εκτελεστή κατά την καταψηφιστική της διάταξη και να καταδικασθούν οι εναγόμενοι στη δικαστική της δαπάνη.

Η αγωγή αυτή, με το ως άνω περιεχόμενο παραδεκτά και αρμόδια εισάγεται για να συζητηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου (άρθρ. 18 αριθμ. 1 και 22 ΚΠολΔ) κατά την τακτική διαδικασία. Είναι νόμιμη ως προς τη συμβατική ευθύνη αξίωσή της και κατά των δύο εναγομένων, στηριζόμενη στις διατάξεις των προαναφερομένων στη μείζονα σκέψη άρθρων, ως και στις διατάξεις 297, 298, 200, 345, 346 του ΑΚ, 176, 907, 908 ΚΠολΔ. Επίσης, και για την εις ολόκληρον ευθύνη των εναγομένων εφαρμοζομένων αναλογικά των διατάξεων του άρθρου 926 ΑΚ. λόγω της φύσεως της προσυμβατικής ευθύνης που είναι μεν ευθύνη εκ του νόμου (ΑΠ 211/80 ΝοΒ 28. 1483) προσαρμόζει όμως προς την αδικοπρακτική (Εφ Αθ 11518/86 Ελ Δνθ 29.916). Στηριζόμενη όμως στη σωρευόμενη εξ αδικοπραξίας αξίωσή της υπό κρίση αγωγή είναι αόριστη, αφού δεν εκθέτει σ' αυτήν τα πραγματικά εκείνα περιστατικά από τα οποία να προκύπτει η υπαίτια συμπεριφορά των εναγομένων από την οποία προήλθε η επικαλούμενη ζημία της (Εφ Πειρ 822/1982 Δνθ 1983. 1431). Ως εκ τούτου απορριπτέο ως μη νόμιμο (1047 ΚΠολΔ) και το αίτημα για απαγγελία προσωπικής κρατήσεως των εναγομένων ως μέσο εκτελέσεως της αποφάσεως λόγω της αδικοπραξίας. Καθ' ο μέρος η αγωγή κρίθη-

κε νόμιμη πρέπει να ερευνηθεί η ουσιαστική βασιμότητά της εφόσον για το παραδεκτό της συζήτησής της κατεβλήθη το απαιτούμενο τέλος δικαστικού ενσήμου με τα ανάλογα ποσοστά υπέρ ΤΝ και ΤΑΧΔΙΚ.

Οι εναγόμενοι με τις προτάσεις του αρνούνται την ιστορική βάση της αγωγής. Συνεπώς είναι υποχρεωμένη η ενάγουσα να αποδείξει τα αμφισβητούμενα πραγματικά περιστατικά της αγωγής, με κάθε νόμιμο αποδεικτικό μέσο και με μάρτυρες, γιατί εν προκειμένω δεν απαγορεύονται (άρθρο 394 παρ. 1 του ΚΠολΔ), όπως ορίζεται στο διατακτικό, ενώ οι εναγόμενοι δικαιούνται σε απόδειξη των ισχυρισμών του ανταποδεικτικώς

669/99

Πρόεδρος: Νapolέων Ζούκας
Εισηγητής: Σεραφεύμ Ντότσικας
Δικηγόροι: Στέλλα Σαμαρά, Ιωάννης Πούλιος

ΑΔΙΚΟΠΡΑΞΙΑ ΑΠΟ ΑΚΑΛΥΠΤΗ ΕΠΙΤΑΓΗ. Σε περίπτωση έκδοσης ακάλυπτης επιταγής από εταιρία, ευθύνονται σ'ολόκληρο η εταιρία και το υπογράφων την επιταγή φυσικό πρόσωπο, που ενεργεί ως εκπρόσωπος της εταιρίας.

Η ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΤΗΤΑ προς ενέργεια εμπορικών πράξεων δεν καλύπτει και την ευθύνη εξ αδικοπραξίας.

ΒΙΑΪΗ διακοπή της δίκης. Για να είναι νόμιμη πρέπει να γίνει από πρόσωπο δικαιούμενο σε επανάληψη της δίκης.

Επειδή, επί εκδόσεως ακάλυπτης επιταγής από νομικό πρόσωπο, η υποχρέωση προς αποζημίωση του κομιστή της επιταγής βαρύνει κατά πρώτο λόγο τον εκδίδοντα την επιταγή και κατά δεύτερο λόγο το ίδιο το νομικό πρόσωπο. Το νομικό πρόσωπο ευθύνεται εξ αδικοπραξίας αν

η κατά το άρθρο 79 του Ν. 5690/1733 παράνομη έκδοση της ακάλυπτης επιταγής έγινε από όργανο που έχει την εξουσία εκπροσωπήσεώς του κατά την εκτέλεση των ανατεθειμένων σ' αυτό καθηκόντων και παράγει υποχρέωση προς αποζημίωση (άρθρο 71 ΑΚ). Με βάση την διάταξη αυτή ευθύνεται εις ολόκληρο και το υπαίτιο φυσικό πρόσωπο που εξέδωσε την επιταγή ως "δράστης" του αδικήματος. Ειδικότερα επί εκδόσεως ακάλυπτης επιταγής από εταιρεία ευθύνεται λόγω του αδικήματος σε αποζημίωση του δικαιούχου κομιστή και το υπογράφων φυσικό πρόσωπο της εταιρείας ατομικώς, πάντοτε στα πλαίσια και υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 71 ΑΚ σκ. Μάρκου δίκαιο επιταγής, σελ. 311 Εφ. Θεσ. 147/1971, Ελλ. Δικ. 33, 1281).

Με την υπό κρίση αγωγή η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι είναι νόμιμη κομιστρια με αδιάκοπη σειρά οπισθογραφήσεων τριών τραπεζικών επιταγών, και συγκεκριμένα της 93920265 με ημερομηνία εκδόσεως 16.1.1997, ποσού 20.000.000 δραχμών, της 93920266 με ημερομηνία εκδόσεως 30.3.1999, ποσού 50.000.000 δραχμών και της 93920267 με ημερομηνία εκδόσεως 30.12.1999, ποσού 50.000.000 δραχμών, όλες πληρωτέες στην Τράπεζα Εργασίας, οι οποίες εκδόθηκαν από τον τρίτο των εναγομένων, που έθεσε την υπογραφή του κάτω από την εταιρική επωνυμία και σφραγίδα της πρώτης αυτών, και ο οποίος ενεργούσε ως πληρεξούσιος του δεύτερου των εναγομένων νομίμου εκπροσώπου και διαχειριστή της πρώτης εναγομένης εταιρείας. Ότι οι ως άνω επιταγές εκδόθηκαν εν γνώσει του εκδότη ότι δεν υπήρχαν στον Τραπεζικό λογαριασμό τα απαιτούμενα διαθέσιμα κεφάλαια και δεν πληρώθηκαν όταν εμφανίσθηκαν προς πληρωμή νομίμως και εμπροθέσμως. Μετά απ' αυτά ζητεί να υποχρεω-

θούν οι εναγόμενοι να της καταβάλουν ο καθένας εις ολόκληρο, ως αποζημίωση για την προσγενομένη σ' αυτήν ζημία από την παραπάνω αιτία το συνολικό ποσό των 120.000.000 δραχμών, νομιμοτόκως από της εμφανίσεως εκάστης επιταγής, άλλως από της εκδόσεως της αγωγής. Επιπλέον ζητεί να αναγγελθεί προσωπική κράτηση κατά του δευτέρου και τρίτου των εναγομένων φυσικών προσώπων, ως μέσο αναγκαστικής εκτελέσεως της αποφάσεως λόγω της αδιοπραξίας και να καταδικαστούν οι εναγόμενοι στα δικαστικά της έξοδα.

Με αυτό το περιεχόμενο και αίτημα, η αγωγή σύμφωνα και με όσα αναφέρθηκαν στην προηγηθείσα μείζονα νομική σκέψη, ελέγχεται ως μη νόμιμη και απορριπτέα, καθ' όσον δεν αναφέρεται στο δικόγραφο της αγωγής αν ο τρίτος των εναγομένων, ο οποίος έθεσε, την υπογραφή του υπό την εταιρική επωνυμία της πρώτης εναγομένης και φυσικό πρόσωπο ανήκε σ' αυτήν και είχε την εξουσία εκπροσωπήσεώς της κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του κατά το άρθρο 71 ΑΚ. Αντιθέτως, κατά την παράθεση των πραγματικών περιστατικών αντιφατικά εκτίθεται στην αγωγή, ότι ο τρίτος των εναγομένων υπέγραφε τις επίδικες επιταγές ενεργώντας αφενός μεν ως εκπρόσωπος της πρώτης, αφετέρου δε ως πληρεξούσιος του δεύτερου των εναγομένων, νομίμου εκπροσώπου και διαχειριστού αυτού. Και πάλιν όμως, και κατά την τελευταία αυτή εκδοχή η υπό κρίση αγωγή είναι μη νόμιμη, καθ' όσον η πληρεξουσιότητα προς ενέργεια εμπορικών πράξεων δεν καλύπτει και την αδιοπρακτική ευθύνη προς αποζημίωση (σχ. Μάρκου ο.π. σελ. 312, ΑΠ 483/1987. ΕΕμπ.Δ, 1987, 416). Προσέτι, η υπό κρίση αγωγή είναι μη νόμιμη και απορριπτέα ως προς τον δεύτερο εναγόμενο, καθ' ότι δεν παράγεται ευθύνη

αυτού εκ μόνης της ιδιότητος του διαχειριστή και νομίμου εκπροσώπου της πρώτης εναγομένης ΕΠΕ. Μετά από αυτά, η υπό κρίση αγωγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της. Σημειώτεον ότι η γνωστοποίηση του λόγου βιαίας διακοπής της δίκης ως προς την πρώτη των εναγομένων λόγω πτωχεύσεως της δεν έλαβε χώρα νομότυπα, αφού δεν έγινε από πρόσωπο δικαιούμενο σε επανάληψη της δίκης, αλλά από απλό ομόδικο ήδη διάδικο (σχ. Άρθρ. 187 ΚπολΔ, βλ. Βαθρακοκοίλη ΚΠολΔ, Τ. Β, σελ. 194).

673/99

Πρόεδρος: Ναπολέων Ζούκας

Εισηγητής: Ιωάννης Ζώνης

Δικηγόροι: Απόστ. Βλυσάκης, Νίκ. Κυριακού.

ΑΔΙΚΟΠΡΑΞΙΑ από ακάλυπτη επιταγή. Ο κομιστής ακάλυπτης επιταγής, έχει δύο αξιώσεις κατά του εκδότη της, δηλ. την αξίωση από την επιταγή και την αξίωση από αδιοπραξία. Αξίωση αποζημίωσης μπορεί να θεμελιωθεί και χωρίς να στοιχειοθετείται το ποινικό αδίκημα της ακάλυπτης επιταγής. Αδιοπρακτική ευθύνη του εκδότη δεν αποκλείεται από τη μη αναφορά στη κατά το άρθρο 40 του ν. 5960/33 τραπεζική βεβαίωση, της αιτίας για τη μη πληρωμή.

Σε περίπτωση έκδοσης ακάλυπτης επιταγής από εταιρία, ευθύνονται σ' ολόκληρο η εταιρία και το υπογράφων την επιταγή φυσικό πρόσωπο, που ενεργεί ως εκπρόσωπος της εταιρείας.

Ο κομιστής ακάλυπτης επιταγής έχει δύο αξιώσεις κατά του εκδότη της, δηλ. την αξίωση από την επιταγή και την αξίωση από αδιοπραξία, τις οποίες μπορεί να ασκήσει παράλληλα, συγχρόνως ή διαδοχικά (ΕΑ 3488/80 ΝοΒ 29.110), διότι, ό-

πως γίνεται πάγια πλέον δεκτό επί συρροής αξιώσεων από συμβατική και αδικοπρακτική ευθύνη, οι οποίες τείνουν στον ίδιο σκοπό, απόκειται στο δικαιούχο, να ασκήσει οποιαδήποτε απ' αυτές προτιμά, με τον περιορισμό ότι η ικανοποίηση της μιας επιφέρει αντίστοιχη απόσβεση της άλλης (βλ. ΑΠ 967/1973 ΝοΒ 22.505, ΕφΠειρ. 459/1991 Ελλ. Δνν 1992.1503, ΕφΑθ. 3770/1973 Ελλ. Δνν 1990.1519, Μπαλή, Γεν. Αρχές, 139 παρ. 1, Κουκός, Ενοχ. Δικ, άρθρ. 914 παρ. 3, Κων. Κωστήρης, η ακάλυπτη επιταγή, Δικ. 995.9). Τυπική προϋπόθεση για την αναγωγή του κοιμιστή κατά του εκδότη, κατ' άρθρ. 40 του ν. 5960/1933, είναι η βεβαίωση της μη πληρωμής της επιταγής, η οποία μπορεί να γίνει, εναλλακτικά, είτε με δημόσιο έγγραφο (διαμαρτυρικό), είτε με δήλωση του πληρωτή, που χρονολογείται και γράφεται πάνω στην επιταγή, με σημείωση της ημέρας εμφάνισης, είτε με χρονολογημένη βεβαίωση συμψηφιστικού γραφείου. Η μνεία της αιτίας για τη πληρωμή της επιταγής, όπως π.χ. η "έλλειψη προβλέψεως" ή "ελλείψει υπολοίπου", δεν είναι αναγκαία για το κύρος της παραπάνω βεβαίωσης (ΕφΠειρ. 1136/86 Ελλ. Δνν 1989.172, Δελούκας, Αξιόγραφα, έκδ. γ', παρ. 240-249, σελ. 282 επ.). Η μνεία αυτή είναι όμως χρήσιμη για την απόδειξη της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος του άρθρου 79 (Σ. Μάρκου, δίκαιο επιταγής, άρθρ. 40, σελ. 230). Από το άλλο μέρος, αδικοπρακτική ευθύνη του εκδότη ακάλυπτης επιταγής δεν αποκλείεται από τη μη σύνταξη της πιο πάνω, κατά το άρθρο 40, βεβαίωσης ή τη μη αναφορά στην τελευταία της αιτίας για τη μη πληρωμή της επιταγής αξίωση δηλ. αποζημίωσης.

Εναντίον του εκδότη της επιταγής μπορεί να θεμελιωθεί, κατά τις διατάξεις των άρθρων 919 επ. του ΑΚ και χωρίς να στοιχειοθετείται το ποινικό αδίκημα του

άρθρ. 79 του ν. 5960/1933 (βλ. Ι. Μάρκου, ό.π., άρθρ. 79, IV, σελ. 306 επ.). Εξάλλου, από το άρθρο 71 ΑΚ, προκύπτει ότι το νομικό πρόσωπο ευθύνεται για τις πράξεις ή τις παραλείψεις των οργάνων, που κατά τα άρθρα 65, 67 και 68 ΑΚ το αντιπροσωπεύουν και εκφράζουν τη βούλησή του, εφόσον η πράξη ή η παράλειψη έλαβε χώρα κατά την εκτέλεση των καθηκόντων που τους είχαν ανατεθεί και δημιουργεί υποχρέωση προς αποζημίωση. Στην περίπτωση δε που η πράξη ή η παράλειψη του αρμόδιου οργάνου είναι υπαίτια και δημιουργεί υποχρέωση αποζημίωσης για τον πράξαντα ή τον παραλείποντα, ευθύνεται και αυτός σε ολόκληρο με το νομικό πρόσωπο (ΑΠ 1285/80 ΝοΒ 29.554, ΕΑ 4704/1998 Ελλ. Δνν 1998.1365, ΕΑ 8577/1982 ΕΕμπΔ ΛΔ. 614, ΕΑ 5601/82 ΑρχΝ ΛΓ. 365). Ειδικότερα, στην ανώνυμη εταιρεία, οι διοικούμενες αυτήν δεν έχουν μεν προσωπική υποχρέωση για χρέη της εταιρείας, είναι όμως δυνατή η ευθύνη των συμβούλων της προσωπικά από αδικοπραξία κατ' άρθρο 914 ΑΚ, δηλ. η αρχή της μη ευθύνης των διοικητών Α.Ε. δεν ισχύει, όταν υπάρχει πταίσμα αυτών από αδικοπραξία βάσει των γενικών αρχών, οπότε υπάρχει ευθύνη τους (Πολ. Πρ. Θεσ. 1371/1992 ΕΕμπΔ 1993.436). Τέλος, επί αγωγής αποζημίωσης από αδικοπραξία, το αίτημα περί απαγγελίας προσωπικής κράτησης του διευθύνοντος συμβούλου α.ε. στον οποίο ανατέθηκε η εκπροσώπηση της τελευταίας σύμφωνα με όρο του καταστατικού της ή με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου κατά πρόδληψη του καταστατικού (ΑΠ 491/1990 Ελλ. Δνν 31.1017, ΑΠ 586/1983 ΝοΒ 32.70, ΕφΑθ. 11069/1991 Ελλ. Δνν 1995.380), είναι νόμιμο, εφόσον βαρύνεται ο ίδιος προς αποζημίωση από αδικοπραξία, έστω κι αν αυτός τέλεσε την αδικοπραξία στα πλαίσια

σια των καθηκόντων που του είχαν ανατεθεί (ΕφΑθ. 4704/1998 ό.π., ΕΑ 3834/96, 5681/95 και 6267/94 αδημοσίευτες σε νομικό περιοδικό).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις καταθέσεις των ενόρκως εξετασθέντων μαρτύρων απόδειξης και ανταπόδειξης, οι οποίες περιέχονται στις 5/1993, 110/96 εισηγητικές εκθέσεις των ορισθέντων Εισηγητών Δικαστών και τα ταυτάριθμα με την παρούσα πρακτικά συνεδρίασης του Δικαστηρίου αυτού, τις οποίες σταθμίζει το Δικαστήριο κατά το λόγο γνώσης, το μέτρο και το βαθμό αξιοπιστίας του καθενός, καθώς και τα επικαλούμενα και νομίμως προσκομιζόμενα από τους διαδίκους έγγραφα (πλην των από 28.4.1991 και 31.5.1998 υπευθύνων κατά τον τύπο του ν. 1599/1986, δηλώσεων του Η.Μ., που προσκομίζουν με επίκληση οι εναγόμενοι, που αποτελούν ανενπίτρεπτα αποδεικτικά μέσα, αφού έγιναν για να χρησιμοποιηθούν ειδικώς ως αποδεικτικό μέσο στη δίκη αυτή-Ολ. Απ 8/1987 ΝοΒ 36.75), αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά :

Ο δεύτερος εναγόμενος, διευθύνων σύμβουλος και νόμιμος εκπρόσωπος της πρώτης εναγόμενης ανώνυμης εταιρείας, σύμφωνα με το καταστατικό της, εξέδωσε, με την ιδιότητά του αυτή, για λογαριασμό της παραπάνω εταιρείας, στα πλαίσια των καθηκόντων που του είχαν ανατεθεί, σε διαταγή της τρίτης εναγομένης ανώνυμης εταιρείας (ως προς την οποία ήδη έχει εκδοθεί οριστική απόφαση, λόγω της ερημοδικίας της κατά την πρώτη συζήτηση της αγωγής), τρεις (3) επιταγές, ήτοι: 1) στις 25.4.1991, την 6486135-4, πληρωτέα στην Τράπεζα Πίστεως, ποσού 1.525.000δρχ., 2) στις 30.4.1991, την 6486138-1, πληρωτέα ομοίως στην Τράπεζα Πίστεως, ποσού 4.200.000δρχ. και 3) στις 6.5.1991, την 04-128711, πληρω-

τέα στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ποσού 2.145.000δρχ. Η τελευταία (Τρίτη εναγόμενη) μεταβίβασε τις επιταγές αυτές, με κανονική οπισθογράφιση, στον ενάγοντα, ο οποίος τις εμφάνισε εμπρόθεσμα για πληρωμή και συγκεκριμένα στις 2.5.1991 τις δύο πρώτες και στις 8.5.1991 την τρίτων τούτων, δηλ. μέσα στην 8ημερη προθεσμία του άρθρου 29 παρ. 1 και 4 του ν. 5960/1933. Όμως, οι παραπάνω πληρώτριες τράπεζες, με ταυτόχρονες σημειώσεις τους, στα σώματα των επιταγών αυτών, δήλωσαν ότι οι επιταγές δεν πληρώνονται κατόπιν της από 2.5.1991 προσωρινής διαταγής του Μονομελούς Πρωτοδικείου Κέρκυρας (διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων) περί μη πληρωμής τους.

Με τα δεδομένα αυτά, οι ως άνω δηλώσεις των πληρωτριών τραπεζών, με τις οποίες βεβαιώνεται η μη πληρωμή των επίμαχων επιταγών κατά την εμπρόθεσμη εμφάνισή τους για πληρωμή, αρκούν για την αναγωγή του κομιστή - ενάγοντος κατά της εκδότριας - πρώτης εναγόμενης των επιταγών.

Παράλληλα, αφού οι επίδικες επιταγές ήταν ακάλυπτες, έστω κι αν δεν στοιχειοθετείται το ποινικό αδίκημα του άρθρου 79 του ν. 5960/1933, λόγω του ότι οι πιο πάνω δηλώσεις δεν εμπίπτουν στην αντικειμενική του υπόσταση, δημιουργείται προσωπική ευθύνη του δευτέρου εναγόμενου προς αποζημίωση του ενάγοντος, γιατί αυτός ο ίδιος ζημίωσε τον τελευταίο, παράνομα και υπαίτια, κατά τα ως άνω ποσά των επιταγών, από 7.870.000δρχ συνολικά, σύμφωνα και με όσα προεκτέθηκαν. Ο ισχυρισμός των εναγομένων, ότι τις επίδικες επιταγές (3) αφαίρεσε παράνομα (με κλοπή) από το χαρτοφυλάκιο του δευτέρου τούτων ο νόμιμος εκπρόσωπος και κύριος μέτοχος της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία

“Ο.-Δ. Α.Ε.”, Η.Μ., όταν αυτός (δεύτερος εναγόμενος) στις αρχές Ιανουαρίου 1991, λησμόνησε το χαρτοφυλάκιό του στο γραφείο του τελευταίου και ότι, στη συνέχεια, ο Η.Μ., υπό την ως άνω ιδιότητά του, μεταβίβασε, με οπισθογράφηση, τις επιταγές αυτές στον ενάγοντα, ο οποίος γνώριζε κατά την απόκτησή τους, ότι δεν αντιπροσωπεύουν καμιά πραγματική οφειλή της πρώτης εναγόμενης προς την ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία “Ο.-Δ. Α.Ε.”, ότι παράνομα, κατά τα ανωτέρω, βρέθηκαν στα χέρια του νομίμου εκπροσώπου της τελευταίας και ότι με τη μεταβίβαση αυτή θα προέλθει βλάβη στην πρώτη εναγόμενη, που συνιστά καταλυτική ένσταση της αγωγής, τόσο στη βάση του νόμου περί επιταγών (άρθρ. 21 του ν. 5960/1933), όσο και στη βάση της αδικοπράξιας (άρθρ. 300ΑΚ), είναι ουσιαστικά αβάσιμος και απορριπτέος. Συγκεκριμένα, για το θέμα αυτό, η κατάθεση της μάρτυρος απόδειξης, Β.Τ., έρχεται σε πλήρη αντίθεση με την κατάθεση του μάρτυρα ανταπόδειξης, Α.Τ.. Όμως η κατάθεση του τελευταίου κρίνεται περισσότερο πειστική, συνδυαζόμενη με το γεγονός, ότι ο Η.Μ. αθώωθηκε από το Τριμελές Πλημ/κείο Λάρισας για την κλοπή των επίδικων επιταγών (και άλλων), ενώ και το Μονομελές Πρωτοδικείο Κέρκυρας, με την 374/1991 απόφασή του (διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων), δεν πιθανολόγησε κλοπή των επιταγών αυτών, αλλά την κατά νόμιμο τρόπο μεταβίβαση και κυκλοφορία τους.

Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή η αγωγή, ως και κατ’ ουσίαν βάσιμη, όπως στο διατακτικό.

676/99

Πρόεδρος: Ναπολέων Ζούκας
Εισηγητής: Ιωάννης Ζώης
Δικηγόροι: Ελπινίκη Τσιάτσιαρη

ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ. Ο δικαστικός συμβιβασμός συνεπάγεται τη κατάργηση της δίκης, χωρίς την έκδοση απόφασης, εφ’ όσον συντρέχουν οι κατά το ουσιαστικό δίκαιο προϋποθέσεις εξουσίας διάθεσης του επίδικου δικαιώματος, που αποτελεί αντικείμενο του συμβιβασμού. Απαράδεκτη η κλήση για περαιτέρω, μετ’ απόδειξη συζήτησης της αγωγής, ύστερα από δικαστικό συμβιβασμό.

Νομότυπα επαναφέρεται, με την από 3.7.1998 κλήση των εναγόντων, η υπό κρίση αγωγή περί ακύρωσης διαθήκης, για να συζητηθεί περαιτέρω, μετά τη νομότυπη διεξαγωγή των αποδείξεων, που το Δικαστήριο αυτό διέταξε με την 155/1994 με οριστική απόφασή του. Όπως προκύπτει από την επικαλούμενη και νόμιμα προσκομιζόμενη με αριθμ. 152Γ’/8.7.1998 έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Λάρισας Ι. Γ. Γ., ακριβές αντίγραφο της, ως άνω, κλήσης, με την οποία επαναφέρεται προς συζήτηση η υπό κρίση αγωγή, μαζί με την κάτω απ’ αυτή πράξη για τον προσδιορισμό δικασίμου και κλήση προς εμφάνιση για την αρχικά ορισθείσα δικάσιμο, οπότε αναβλήθηκε η συζήτηση της υπόθεσης, με επισημείωση στο πινάκιο, για τη σημειούμενη στην αρχή της παρούσας τοιαύτη, επιδόθηκε στον εναγόμενο νόμιμα και εμπρόθεσμα. Κατ’ ακολουθίαν, εφόσον αυτός δεν εμφανίστηκε κατά τη ρηθείσα δικάσιμο, κατά την οποία η προκειμένη υπόθεση εκφωνήθηκε με τη σειρά της από το οικείο πινάκιο, πρέπει να δικαστεί ερήμην. Η διαδικασία, όμως, θα προχωρήσει σαν να ήταν όλοι οι διά-

δικοί παρόντες (άρθρ. 279, παρ. 1 εδ. α' ΚΠολΔ).

Κατά το άρθρο 871 ΑΚ, με τη σύμβαση του συμβιβασμού, ο οποίος φέρει χαρακτηριστικά αμφοτεροβαρούς σύμβασης και δεν απαιτείται, κατ' αρχήν, η τήρηση κάποιου ιδιαίτερου τύπου για τη σύναψή του, οι συμβαλλόμενοι διαλύουν με αμοιβαίες υποχωρήσεις φιλονικία τους ή αβεβαιότητα για κάποια έννομη σχέση. Εξάλλου, κατά το άρθρο 293 ΚΠολΔ, οι διάδικοι μπορούν σε κάθε στάση της δίκης να συμβιβάζονται, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις κατά το ουσιαστικό δίκαιο. Ο συμβιβασμός γίνεται με δήλωση ενώπιον του δικαστηρίου ή εντεταλμένου δικαστή ή ενώπιον συμβολαιογράφου και επείγεται αυτοδικαίως την κατάργηση της δίκης (ολ. ΑΠ 2092/1986 Ελλ. Δνν 1987.1230, ΑΠ 927/1988 Ελλ. Δνν 1990.57, ΕφΑθ 373/1996 Ελλ. Δνν 1997.1672, ΕφΑθ 8481/1996 Ελλ. Δνν 1998.198). Για την εγκυρότητα του συμβιβασμού αυτού (δικαστικού), απαιτείται η συνδρομή της κατά το ουσιαστικό δίκαιο εξουσίας διάθεσης του επίδικου δικαιώματος, που αποτελεί αντικείμενο του συμβιβασμού (ΑΠ 1268/90 ΕΕΝ 1991.534, ΕΑ 8999/84 Ελλ. Δνν 26.240). Και η διαθήκη μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο δικαστικού συμβιβασμού, περιορισμένα όμως, όπως η αναγνώριση του κύρους ή της ακυρότητας διαθήκης ή η παραίτηση από την αξίωση προσβολής αυτής, που προσβάλει τη νόμιμη μοίρα (ΕΘ 1671/73 Αρμεν. 28.23, Βαθρακοκοίλη, ΚΠολΔ, άρθρ. 293, αρ. 22, σ. 318 και αριθ. 73 σελ. 334).

Στην προκειμένη περίπτωση, οι ενάγοντες, με την υπό κρίση αγωγή τους, ζήτησαν την αναγνώριση της ακυρότητας της 1420/12.9.1984 δημόσιας διαθήκης της Ε. χήρας Ι.Α., το γένος Κ.Κ., κατοίκου εν ζωή Σ, που πέθανε στο Ο. Λάρισας,

στις 4.5.1990, η οποία συντάχθηκε από το συμβολαιογράφο Λάρισας Δ.Λ. και δημοσιεύτηκε με το 301/1991 πρακτικό του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, εξαιτίας έλλειψης συνείδησης των πράξεων της διαθέτιδας, άλλως την ακύρωση της παραπάνω διαθήκης λόγω απάτης, άλλως την ακύρωσή της λόγω προσβολής της νόμιμης μοίρας τους. Επί της αγωγής αυτής, εκδόθηκε η 155/1994 μη οριστική απόφαση του Δικαστηρίου αυτού, που διέταξε αποδείξεις. Ήδη οι ενάγοντες, επαναφέροντας την υπόθεση για περαιτέρω μετ' απόδειξη συζήτησή της επικαλούνται, με τις έγγραφες προτάσεις τους, ότι συμβιβάστηκαν με τον εναγόμενο για την εκκρεμούσα μεταξύ τους, ως άνω, διαφορά, εν συνεχεία δε υπέγραψαν το 8676/26.10.1998 "πρακτικό συμβιβασμού" ενώπιον του Συμβ/φου Λάρισας Δ.Λ., το οποίο και προσκομίζουν. Ο συμβιβασμός αυτός, που είναι δικαστικός, συνεπάγεται την κατάργηση της δίκης, χωρίς την έκδοση δικαστικής απόφασης, εφόσον το αντικείμενό του, σύμφωνα και με όσα προεκτέθηκαν, δεν έχει εξαιρεθεί από την ιδιωτική πρωτοβουλία, αλλά είναι δεκτικό διάθεσης και απαλλοτριώσεως από τα μέρη (βλ. ΕφΑθ 2146/1978 Αρμ. 32.743-7048/1979 ΝοΒ 28.811-4249/1985 Αρμ.Ν 36.430 ΕφΘεσ 752/1980 Ελλ. Δνν 22.165).

Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη η ένδικη κλήση (βλ. σχετ. ΕφΑθ 9094/1990 ΝοΒ 38.1460), για περαιτέρω μετ' απόδειξη συζήτηση της αγωγής, χωρίς να οριστεί παράβολο, αφού ο ερήμην δικαζόμενος καθ' ου η κλήση - εναγόμενος δεν έχει έννομο συμφέρον προς άσκηση ανακοπής ερημοδικίας κατά της παρούσας, όπως ορίζεται στο διατακτικό (βλ. Βαθρακοκοίλη ό.π. άρθρο 501 αριθ. 9).

737/99 *

Πρόεδρος: Ναπολέων Ζούκας

Εισηγήτρια: Δήμητρα Χολέβα

Δικηγόροι: Αθαν. Ψάλτης, Κων. Ευθυμίου

Παραγραφή. Διακοπή αυτής από τη τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του Δικαστηρίου. Σε περίπτωση απόρριψης της αγωγής για τυπικό λόγο ή παραίτηση από το δικόγραφο της, απαιτείται επανάσκηψη αυτής μέσα σε εξί μήνες. Αν προβλέπεται παραγραφή βραχύτερη των εξ μηνών, τότε για τη διακοπή της παραγραφής απαιτείται επανάσκηψη της αγωγής σε χρονικό διάστημα μικρότερο ή ίσο της βραχύτερης παραγραφής. Οι δ/ξεις του ΑΚ περί παραγραφής και αποσβεστικών προθεσμιών, κατ' αρχήν, δεν εφαρμόζονται σε δικονομικές προθεσμίες των δ/ξεων του ΚΠολΔ, εκτός αν οι τελευταίες το προβλέπουν.

Ανακοπή κατά δ/γής πληρωμής. Τελεσίδικη απόρριψη λόγω αοριστίας της ανακοπής. Επανάσκηψη νέας ανακοπής κατά της ίδιας δ/γής πληρωμής. Απορρίπτεται ως εκπρόθεσμη, αφού ασκήθηκε μετά τη πάροδο 15 ημερών από την αρχική επίδοση της δ/γής.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 247, 147, 261, 263 και 279 ΑΚ, συνάγονται τα ακόλουθα: Οι αξιώσεις υπόκεινται κατ' αρχήν σε εικοσαετή παραγραφή. Την παραγραφή διακόπτει η έγερση της αγωγής, η δε παραγραφή που διακόπηκε με τον τρόπο αυτό, αρχίζει να τρέχει εκ νέου από την τελευταία διαδικαστική πράξη των διαδίκων ή του δικαστηρίου. Τέτοια τελευταία διαδικαστική πράξη μπορεί να είναι και η πρωτόδικη οριστική απόφαση, δηλ. αυτή που δέχεται ή απορρίπτει την αγωγή, μόλις δημοσιευθεί (Ολ. ΑΠ 1143/83, ΝοΒ 32, 673). Κάθε

παραγραφή που διακόπηκε με την έγερση της αγωγής, θεωρείται σαν να μην διακόπηκε, αν ο ενάγων παραιτηθεί από το δικόγραφο της αγωγής ή αν η αγωγή απορριφθεί τελεσίδικα για λόγους μη ουσιαστικούς, αν δε ο δικαιούχος εγείρει και πάλι την αγωγή μέσα σε εξί μήνες η παραγραφή θεωρείται ότι έχει διακοπεί με την προηγούμενη αγωγή. Στις περιπτώσεις που ο νόμος ή τα μέρη τάσσουν προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να ασκηθεί το δικαίωμα, αποκαλούμενη αποσβεστική προθεσμία, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την παραγραφή. Μεταξύ αυτών των διατάξεων που εφαρμόζονται αναλόγως στις αποσβεστικές προθεσμίες, είναι και οι προπαρατιθέμενες για την διακοπή, νοούμενη ως οριστική, εξαιτίας εγέρσεως αγωγής (άρθρ. 261 ΑΚ), καθώς και για την αναίρεση της διακοπής σε περίπτωση παραιτήσεως από το δικόγραφο της αγωγής για λόγους τυπικούς και για την αποτροπή αυτής της ανατροπής σε περίπτωση επανασκήσεως της αγωγής μέσα σε εξί μήνες (άρθρ. 263 ΑΚ). Για το τελευταίο σημειωτέον, προϋποτίθεται ότι η διακοπόμενη παραγραφή ή αποσβεστική προθεσμία έχει διάρκεια τουλάχιστον εξί μηνών, ενώ, αν έχει βραχύτερη διάρκεια, εφαρμόζεται και πάλι ο κανόνας της αποτροπής και ανατροπής της διακοπής εφόσον η επανάσκηψη της αγωγής γίνει μέσα σε χρονικό διάστημα μικρότερο ή ίσο της πιο πάνω βραχύτερης διάρκειας της παραγραφής ή της αποσβεστικής προθεσμίας (βλ. ΑΠ 299/1982). Ωστόσο όλες αυτές οι διατάξεις δεν εφαρμόζονται κατ' αρχήν σε προθεσμίες που προβλέπονται από τον ΚΠολΔ, όπως είναι οι προθεσμίες για την άσκηση των ενδίκων μέσων π.χ. της ανακοπής ερημοδικίας, της εφέσεως και αναίρεσεως κ.λ.π. ή για την άσκηση άλλων ένδικων βοηθημάτων, όπως είναι η ανακοπή κατά

διαταγής πληρωμής (βλ. Βαθρακοκοίλη, Ερμ. ΚΠολΔ, άρθρο 632 αρ. 1,5). Τούτο δε για το λόγο ότι πάνω σ' αυτές τις προθεσμίες εφαρμόζονται οι ειδικές διατάξεις των άρθρων 144 επ. και 152 επ. του εν λόγω Κώδικα και μόνο εφόσον αυτές το επιτάσσουν, γίνεται εφαρμογή και ορισμένων εκ των περί παραγραφής και αποσβεστικής προθεσμίας διατάξεων του ΑΚ. Σ' αυτούς τους κανόνες υπάγεται πλην άλλων, και η δεκαπενθήμερη προθεσμία για την άσκηση του ένδικου βοηθήματος της ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής εκ μέρους εκείνου κατά του οποίου στρέφεται αυτή, η οποία προθεσμία προβλέπεται από τη διάταξη του άρθρου 632 παρ. 1 ΚΠολΔ. Στην εν λόγω προθεσμία, που διακόπτεται για τους αναφερόμενους στον ΚΠολΔ λόγους π.χ. εξ αιτίας θανάτου ενός διαδίκου ή εξ αιτίας βίαιας διακοπής της δίκης (άρθρ. 146 παρ. 1 και 3 ΚΠολΔ), δεν εφαρμόζονται κατ' αρχήν οι περί παραγραφής διατάξεις όπως εκείνη του άρθρου 263 του ίδιου Κώδικα, περί αποτροπής της ανατροπής της διακοπής της παραγραφής (ή αποσβεστικής προθεσμίας του ουσιαστικού δικαίου) σε περίπτωση επανασκήσεως της ανακοπής κατά της διαταγής πληρωμής (ΕφΑθ. 9328/1989, Ελλ. Δνθ 33, 370). Στην προκειμένη περίπτωση, η ανακόπτουσα ισχυρίζεται ότι στις 20.12.1996 της κοινοποιήθηκε η υπ' αριθμ. 6740/940/1996 διαταγή πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας με την οποία υποχρεώθηκε να καταβάλει στην καθ' ης το ποσό των 11.645.580 δραχμών, το οποίο αντιπροσώπευε το τίμημα εμπορευμάτων, τα οποία αγόρασε την 27/9/1996 απ' αυτή (καθής). Κατά της ως άνω διαταγής πληρωμής άσκησε στις 23.12.1996 ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου προγενέστερη της ήδη ένδικης και συγκκριμένα την από 23.12.1996 (υπ' αριθμ. κατάθ.

6766/1076/1996) ανακοπή, μέσα στην δεκαπενθήμερη προθεσμία του άρθρου 632 παρ. 1 ΚΠολΔ, η οποία απορρίφθηκε με την υπ' αριθμ. 742/1997 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου ως αόριστη. Κατά της ως άνω απόφασης, άσκησε η ίδια (ανακόπτουσα), έφεση η οποία απορρίφθηκε με την υπ' αριθμ. 690/27.8.1998 απόφαση του Εφετείου Λάρισας. Ήδη με την από 7.9.1998 (538/7.9.1998) ένδικη ανακοπή και με τον πρόσθετο λόγο ότι κατ' εφαρμογής του άρθρου 263 ΑΚ η δεύτερη αυτή ανακοπή ασκήθηκε εμπρόθεσμα, ζητεί την ακύρωση της ίδιας ως άνω διαταγής πληρωμής. Όμως η δεύτερη αυτή (κρινόμενη) ανακοπή κατά της 6746/940/1996 ασκήθηκε εκπρόθεσμα, δηλ. αφότου παρήλθε η δεκαπενθήμερη αποκλειστική προθεσμία του άρθρου 632. 1 ΚΠολ Δ, η οποία άρχισε στις 20.12.1996 με την επίδοση της διαταγής πληρωμής και πρέπει να απορριφθεί, σύμφωνα και με τις ηρπαραιθέμενες διατάξεις, ως απαράδεκτη, εφόσον το άρθρο 263ΑΚ δεν εφαρμόζεται σε προθεσμίες προβλεπόμενες από τον ΚΠολΔ, όπως οι προθεσμίες προς άσκηση ενδίκων μέσων ή ενδίκων βοηθημάτων.

** Ομοια η υπ' αριθ. 1688/98 Μον. Πρωτ. Λάρ. (Ασφ. Μ).*

579/2000

Πρόεδρος: Ηλίας Βογιατζής

Εισηγήτρια: Δήμητρα Χολέβα

Δικηγόροι: Δημ. Νάρης, Γεωργία Σακελλαρίου, Ιωάν. Κουτσοδόντης, Δημ. Χατζής

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΚΑΘ ΥΛΗ. Σε περίπτωση ομοδικίας, εφ' όσον πρόκειται για διαιρετά δικαιώματα (κυριότητα) λαμβάνεται υπ όψει το αίτημα κάθε ενάγοντος ή το αιτούμενο από κάθε εναγόμενο. Διεδικητική αγωγή.

Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 7, 8, 9, 10, 11 παρ 1, Ι4 παρ 2 και 18 ΚΠολΔ, σαφώς προκύπτει ότι η καθύλην αρμοδιότητα του δικαστηρίου για εκδίκαση ορισμένης υποθέσεως καθορίζεται από την αξία του αντικειμένου της διαφοράς, την οποία αυτό είχε κατά το χρόνο ασκήσεως της αγωγής. Ο καθορισμός γίνεται από το δικαστήριο με ελεύθερη κρίση, για τη διαμόρφωση της οποίας λαμβάνει υπόψη το αίτημα της αγωγής. Για τη νομή και κυριότητα η αξία προσδιορίζεται από την αξία του πράγματος. Σε περίπτωση ομοδικίας εφόσον πρόκειται για διαιρετά δικαιώματα, όπως η νομή και η κυριότητα, που επιδέχονται την κατ' ιδανικά μέρη κτήση, άσκηση και απώλεια (Γ. Μπαλής, Γεν Αρχ παρ 27, σελ 85), λαμβάνεται υπόψη για τον καθορισμό της καθύλην αρμοδιότητας του δικαστηρίου, το αίτημα κάθε ενάγοντος ή το αιτούμενο από κάθε εναγόμενο και αν οι απαιτήσεις υπάγονται στην καθύλην αρμοδιότητα διαφόρων δικαστηρίων, αρμόδιο είναι το ανώτερο από αυτά (ΑΠ 857/1990 Ελλ Δνθ 1991- 543, ΑΠ 1162/1974 ΝοΒ 23-712, Εφ Θεσ 185/1994 Αρμ 1994 - 1411, Εφ Θεσ 752/1989 Αρμ 1990 - 657, Εφ Αθ 1745/1986 Ελλ Δνθ 1986 - 667, Εφ Αθ 1006/1981 Αρμ Ν ΑΒ' 487, Εφ Αθ 1007/1981 Αρμ Ν ΑΒ' 368).

Αφού εξερευνηθεί κατά τα παραπάνω η αξία του αντικειμένου της -διαφοράς, στη συνήθη καθύλην αρμοδιότητα του Ειρηνοδικείου υπάγονται οι διαφορές που η αξία του αντικειμένου τους δεν υπερβαίνει το 1.000.000 δραχμές, του Μονομελούς Πρωτοδικείου οι διαφορές που η αξία του αντικειμένου τους είναι πάνω από 1.000.000 δραχμές δεν υπερβαίνει όμως τα 8.000.000 δραχμές και του Πολυμελούς Πρωτοδικείου οι διαφορές που το αντικείμενο τους έχει αξία πάνω από 8.000.000 δραχμές.

Στην προκειμένη περίπτωση, η ενάγουσα, με την υπό κρίση αγωγή, ισχυρίζεται ότι έχει αποκτήσει κυριότητα σ' ένα οικοπέδο, μετά της επ' αυτού ισόγειας οικίας, συνολικής εκτάσεως 130,85 τμ που βρίσκεται εντός του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου της πόλεως Λάρισας, όπως λεπτομερέστερα το περιγράφει σ' αυτή (αγωγή), αξίας 13.000.000 δραχμών, με έκτακτη χρησιμοποίηση, ως νεμόμενη αυτό συνεχώς και αδιαλείπτως από το έτος 1968. Όμως από τον Ιανουάριο του έτους 1999 οι εναγόμενοι αμφισβητούν την κυριότητα της στο παραπάνω ακίνητο. Συγκεκριμένα ο πρώτος εναγόμενος ισχυρίζεται ότι είναι κύριος τμήματος του επιδικίου οικοπέδου, εμβαδού 13,41 τμ, το οποίο απέκτησε από την δεύτερη και τρίτη των εναγομένων. Ζητεί δε ως εκ τούτου να αναγνωρισθεί το δικαίωμα της κυριότητας της που έχει στο ακίνητο αυτό. Σύμφωνα δε με όσα προαναφέρθηκαν το Δικαστήριο τούτο είναι αναρμόδιο καθύλην να δικάσει την υπόθεση αυτή, εφόσον πρόκειται για αγωγή που έχει αντικείμενο διαιρετό δικαίωμα και το αιτούμενο από κάθε εναγόμενο δεν υπερβαίνει σε αξία το ποσό των 4.333.333 δραχμών (13.000.000 : 3) και σε κάθε περίπτωση στη δεύτερη και τρίτη των εναγομένων αναλογεί ποσοστό αξίας επίσης κατά την αγωγή 6.500.000 δραχμών (13.000.000 : 2). Αρμόδιο καθύλην δικαστήριο προς εκδίκαση της διαφοράς είναι το Μονομελές Πρωτοδικείο Λάρισας, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται το επίδικο (άρθρα 14 αρ 2 και 29 ΚΠολΔ) και όχι το Δικαστήριο τούτο, στο οποίο अपαραδέκτως έχει εισαχθεί προς εκδίκαση.

581/2000

Πρόεδρος: Ηλίας Αγγελόπουλος

Εισηγήτρια: Αικατερίνη Ντελλή

Δικηγόροι: Ιωάν. Μπούμπας, Ευαγγελή Χατζή, Νικ. Κυριακού.

ΑΝΑΚΟΠΗ ΚΑΤΑ Δ/ΤΗΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ. Προθεσμία άσκησης. Στη προθεσμία των 15 εργάσιμων ημερών του άρθρου 632 παρ. 1 ΚΠολΔ, υπολογίζεται και το Σάββατο, ως ενδιάμεση μέρα.

Κατά τη διάταξη της παρ 1 εδαφ. α' του άρθρου 632 Κ.Πολ.Δικ, όπως ισχύει μετά την αντικατάσταση της με άρθρο 9 παρ 5 του ν. 2145/1993, ο οφειλέτης κατά του οποίου στρέφεται η διαταγή πληρωμής έχει το δικαίωμα, μέσα σε δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες από την επίδοση της να ασκήσει ανακοπή, η οποία απευθύνεται στο Δικαστήριο που είναι καθ' ύλην αρμόδιο. Η εν λόγω ανακοπή, όπως σαφώς συνάγεται από τις διατάξεις των άρθρων 215 παρ 1, 583 και 585 παρ 1 του Κ.Πολ.Δικ σε συνδυασμό με το εδαφ. β' της αμέσως παραπάνω εκτιθέμενης διάταξης (άρθρο 631 παρ 1) ασκείται όπως και η αγωγή, με την κατάθεση δικογράφου στη γραμματεία του Δικαστηρίου στο οποίο απευθύνεται και με την επίδοση αντιγράφου του κατατεθέντος δικογράφου είτε στο δικηγόρο που υπέγραψε την αίτηση για την έκδοση της διαταγής πληρωμής, είτε στον καθ' ου στρέφεται αυτή. Συνεπώς, για να είναι παραδεκτή η κατά τα άνω ανακοπή, θα πρέπει όχι μόνον η κατάθεση αλλά και η έγκυρη επίδοση της να γίνεται μέσα στην ως άνω προθεσμία των δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την επίδοση στον ανακόπτοντα της διαταγής πληρωμής από τον καθ' ου η ανακοπή, αλλιώς, δηλαδή εάν επιδοθεί μετά την προθεσμία αυτή η επίδοσή της είναι άκυρη, όπως όταν γίνεται σε πρόσωπο τρίτο που δεν εμπίπτει σε καμμία από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 143 Κ.Πολ.Δικ, η ανακοπή είναι εκπρόθεσμη και απορρίπτεται αυτεπαγγέλτως χωρίς κάτι άλλο, επικυρώνεται δε η διαταγή πληρωμής (Εφ Πειρ

12/1995 Ελλ Δνθ 37. 389). Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 144 παρ 1 του Κ.Πολ.Δικ, οι προθεσμίες που ορίζονται από το νόμο ή τα δικαστήρια αρχίζουν από την επομένη ημέρα μετά την επίδοση ή μετά τη συντέλεση του γεγονότος που αποτελεί την αφετηρία της προθεσμίας και λήγουν στις 7 το βράδυ της τελευταίας ημέρας και, αν αυτή είναι κατά νόμον εξαιρετέα, την ίδια ώρα της επόμενης μη εξαιρετέας ημέρας. Τέλος, με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ 12 της από 29-12-1980 Πράξεως Νομοθετικού Περιεχομένου, που κυρώθηκε με το ν. 1157/1981, συμπληρώθηκε το παραπάνω άρθρο 144 του Κ.Πολ.Δικ και ορίστηκε ότι "η διαδρομή των υπό του νόμου ή των δικαστηρίων τεταγμένων προθεσμιών αρχεται από την επομένη ημέρα της επιδόσεως ή της ημέρας κατά την οποία συνέβη το αποτελούν την αφετηρία της προθεσμίας γεγονός και λήγει την 7η μ. μ ώρα της τελευταίας ημέρας, εάν δε αυτή είναι κατά νόμο εξαιρετέα ημέρα ή Σάββατο, την αυτή ώρα της επομένης εργασίμου ημέρας". Επομένως, αν η τελευταία ημέρα συμπληρώσεως των προθεσμιών είναι κατά νόμο εξαιρετέα ή Σάββατο, μετατίθεται η συμπλήρωση στην επόμενη εργάσιμη ημέρα. Ως εξαιρετέες ημέρες νοούνται οι δια νόμου καθορισμένες ημέρες πλήρους αργίας των γραφείων και δημοσίων υπηρεσιών, που είναι, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ 11α του ν. 1157/1981, η 25η Μαρτίου, η 28η Οκτωβρίου και όλες οι Κυριακές. Στη διάταξη αυτή δεν περιλαμβάνεται στις ημέρες αργίας και η ημέρα του Σαββάτου. Κατ' ακολουθία των παραπάνω, το Σάββατο υπολογίζεται στην προθεσμία του άρθρου 632 παρ 1 του Κ.Πολ.Δικ όπως ισχύει με το ν. 2145/1993, και απλώς γι' αυτό καθιερώθηκε σε σχέση με τη λήξη των προθεσμιών εξομοίωση του με τις εξαιρετέες η-

μέρες και συνεπώς μόνο η συμπλήρωση της προθεσμίας αποκλείεται αν η τελευταία ημέρα συμπίπτει να είναι Σάββατο (Εφ Αθ 3179/1998 Ελλ Δνθ 40.426 - 427).

Στην προκειμένη περίπτωση, οι ανακόπτοντες με το δικόγραφο της από 24-5-1999 υπό κρίση ανακοπή τους (η συζήτηση της οποίας είχε αρχικά ορισθεί για τις 11-1-2000 κατά την οποία η υπόθεση αναβλήθηκε από το πινάκιο και προσδιορίστηκε για τη δικάσιμο που αναγράφεται στην αρχή της παρούσας), ως και εκείνο των από 14-3-2000 πρόσθετων αυτής λόγων, με αριθ. εκθ. καταθ. 385/1999 και 221/2000 αντιστοίχως, εκθέτουν, ότι η καθ'ης, ισχυριζόμενη ότι δικαιούται να αξιώσει από αυτούς το συνολικό ποσό των 9,734.392 δραχμών, προερχόμενο από χορήγηση πιστώσεων ανοικτού λογαριασμού προς την πρώτη από αυτούς, την καταβολή του οποίου εγγυήθηκαν οι δεύτεροι, τρίτη τέταρτη, πέμπτος, έκτος και έβδομος αυτών, ζήτησε και έλαβε την υπ' αριθ 631/1999 διαταγή πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, την οποία κοινοποίησε σ'αυτούς στις 5-5-1999, επιτάσσοντας τους να καταβάλλουν εις ολόκληρον έκαστος το παραπάνω ποσό. Ζητούν δε, με βάση τα ανωτέρω περιστατικά και όσους λόγους αναλύουν στην ανακοπή και στο δικόγραφο των πρόσθετων λόγων αυτής, να ακυρωθεί η πιο πάνω διαταγή πληρωμής και να καταδικασθεί η καθ'ης στη δικαστική τους δαπάνη.

Με αυτό το περιεχόμενο και αίτημα η υπό κρίση ανακοπή ως και οι πρόσθετοι αυτής λόγοι, που πρέπει να συνεκδικασθούν διότι έτσι διευκολύνεται η διεξαγωγή της δίκης και επέρχεται μείωση των εξόδων (άρθρα 31 και 246 του Κ.Πολ,Δικ), αρμοδίως φέρονται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, ως καθ' ύ-

λην (άρθρο 18 αριθ 1 σε συνδ με άρθρο 14 του Κ.Πολ. Δικ) και κατά τόπον αρμοδίου, ως του Δικαστηρίου στο οποίο ανήκει ο Δικαστής που εξέδωσε τη διαταγή πληρωμής (Εφ Αθ 3305/1987 Ελλ Δνθ 29.329), το οποίο δικάζει κατά την προκειμένη τακτική διαδικασία, σύμφωνα με την οποία δικάζεται η διαφορά από την ένδικη απαίτηση (άρθρο 632 παρ 3 του Κ.Πολ.Δικ). Ωστόσο, το Δικαστήριο δεν μπορεί να προχωρήσει περαιτέρω στην εξέταση του παραδεκτού και βάσιμου των προτεινόμενων λόγων ανακοπής καθόσον αυτή έχει ασκηθεί εκπρόθεσμα. Ειδικότερα, από την υπ' αριθ 383/26-5-1999 έκθεση επιδόσεως της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Λάρισας Α.Α., που είναι νόμιμα επικαλούνται και προσκομίζουν οι ανακόπτοντες, προκύπτει ότι ακριβές επικυρωμένο αντίγραφο της υπό κρίση ανακοπής επιδόθηκε στην καθ'ης τράπεζα στις 26-5-1999, την ίδια δηλαδή ημέρα που έλαβε χώρα η κατάθεση αυτής στη γραμματεία του Δικαστηρίου τούτου, όπως τούτο προκύπτει από την κάτωθι του δικογράφου της ανακοπής υπ' αριθ 385/26-5-1999 έκθεση καταθέσεως. Όπως ήδη έχει προεκτεθεί και προκύπτει από τη σχετική επισήμειωση του δικαστικού επιμελητή στο Πρωτοδικείο Λάρισας Κ.Α. επί του προσκομιζόμενου μετ' επικλήσεως από τους ανακόπτοντες επικυρωμένου αντιγράφου της προσβαλλόμενης διαταγής πληρωμής, η τελευταία κοινοποιήθηκε στους ανακόπτοντες στις 5-5-1999. Επομένως, μεταξύ της επίδοσης της ανωτέρω διαταγής πληρωμής και της άσκησης (κατάθεση και επίδοση) της ένδικης ανακοπής μεσολάβησε χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών, συνυπολογιζομένων και των Σαββάτων, που δεν αποτελούν εξαιρετικές ημέρες, εκτός και αν συμπίπτουν με την ημέρα συμπλήρωσης της προθεσμίας οπότε εξομοιώνονται με

τέτοιες, κατά τα εκτιθέμενα στη δεύτερη ενότητα της μείζονος σκέψης, όπως εν προκειμένω που η τελευταία ημέρα της παραπάνω δεκαπενθήμερης προθεσμίας ήταν η 22-5-1999 ημέρα Σάββατο. Ως εκ τούτου η ένδικη ανακοπή έπρεπε να ασκηθεί εντός του χρονικού διαστήματος από 6-5-1999 (επόμενη εργάσιμη ημέρα της κοινοποίησης της προσβαλλόμενης διαταγής πληρωμής στους ανακόποντες) έως 24-5-1999 (επόμενη εργάσιμη ημέρα της τελευταίας ημέρας συμπλήρωσης της προθεσμίας). Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, και σύμφωνα με όσα αναλύθηκαν στην πρώτη ενότητα της μείζονος σκέψης στην αρχή της παρούσας, πρέπει η υπό κρίση ανακοπή να απορριφθεί άνευ τινός ως απαράδεκτη. Αναφορικά με τους, κατά το άρθρο 585 παρ 2 του Κ.Πολ,Δικ προτεινόμενους πρόσθετους αυτής λόγους πρέπει να σημειωθεί, ότι ενόψει της κατά τα ανωτέρω απόρριψης της ανακοπής, η εξέταση τους παρέλκει, καθόσον δεν δημιουργούν υπόθεση ιδιαίτερη αναφορικά με την εκ της ανακοπής, αλλά στηρίζουν προσθέτως το αίτημα της και αποτελούν μέρος της όλης εκ της ανακοπής υποθέσεως (ΑΠ 54/1990 Ελλ Δντ 32.62 - 63). Βέβαια εν προκειμένω οι πρόσθετοι λόγοι της ανακοπής έχουν ασκηθεί νομότυπα κι εμπρόθεσμα, κατά την αμέσως παραπάνω διάταξη, πρέπει όμως να απορριφθούν λόγω του ως άνω παρακολουθηματικού τους χαρακτήρα σε σχέση μ' αυτή (ανακοπή).

595/2000

Πρόεδρος : Χρυσούλα Χαλιαμούρδα
Εισηγήτρια: Χρυσούλα Παπαδοπούλου
Δικηγόροι: Αχ. Δήμτσας, Κων. Ευθυμίου

ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ. Εκπομπή υπερβολικών θορύβων και προσβολή κυριότητας (1003 ΑΚ). Περιστατικά.

Οι ενάγοντες και ήδη εφεσίβλητοι με την από 14-7-97 (αυξ. αριθμ. καταθ. 303/97) αγωγή τους, ενώπιον του Ειρηνοδικείου Λάρισας, ισχυρίστηκαν ότι είναι κύριοι των σ' αυτή λεπτομερώς περιγραφόμενων αυτοτελών διηρημένων οριζοντίων ιδιοκτησιών που βρίσκονται στη Λάρισα. Ότι η πρώτη εναγομένη και ήδη εκκαλούσα της οποίας ομόρρυθμο μέλος και διαχειριστής είναι ο δεύτερος των εναγομένων και ήδη εκκαλών, έχουν μισθώσει τον ισόγειο χώρο της δυτικά όμορης αυτών (εναγόντων) διώροφης οικοδομής, προκειμένου να τον χρησιμοποιήσουν ως εργαστήριο κατασκευής κουφωμάτων και επίπλων, χωρίς να εκδοθεί η απαιτούμενη από την αρμόδια διοικητική αρχή άδεια λειτουργίας. Περαιτέρω, ισχυρίστηκαν ότι κατά τη λειτουργία των εγκατεστημένων στο ανωτέρω χώρο μηχανημάτων εκπέμπονται υπερβολικοί θόρυβοι, οι οποίοι δεν είναι συνηθισμένοι στη περιοχή, στις παραπάνω ιδιοκτησίες τους, τις οποίες χρησιμοποιούν ως κυρία κατοικία, ενώ η τοποθέτηση εύφλεκτων υλικών χωρίς να ληφθούν οι όροι ασφαλείας συνεπάγεται κίνδυνο για τη ζωή τους με αποτέλεσμα να προσβάλλεται το δικαίωμα κυριότητας τους, αφού είναι αδύνατη η παραμονή τους σ' αυτά. Ζητούσαν, με βάση τα πραγματικά αυτά περιστατικά, να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να διακόψουν τη λειτουργία του εργαστηρίου τους και σε περίπτωση άρνησης τους να επιτραπεί αυτός στους ίδιους με δαπάνες των εναγομένων, άλλως να παύσουν τις εκπομπές θορύβου και κραδασμών, που προέρχονται από τα μηχανήματα και να παραλείψουν στο μέλλον τη λειτουργία τους με την απειλή κατά του δεύτερου εναγομένου ως νομίμου εκπροσώπου της πρώτης εναγομένης αλλά και ατομικά, χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης για κάθε παράβαση της υποχρέω-

σης του. Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο με την αριθμ. 201/1998 απόφαση του, έκανε δεκτή την αγωγή ως και κατ' ουσίαν βάσιμη και υποχρεώθηκαν οι εναγόμενοι να παύσουν και να παραλείψουν στο μέλλον τη λειτουργία των μηχανημάτων του εργαστηρίου με απειλή κατά του δευτέρου των εναγομένων χρηματικής ποινής 100.000 δραχμών και προσωπικής κράτησης ενός (1) μηνός για κάθε μελλοντική διατάραξη της κυριότητας των εναγόντων. Κατά της απόφασης αυτής οι εκκαλούντες - εναγόμενοι παραπονούνται για τους αναφερόμενους στο εφετήριο λόγους που ανάγονται σε εσφαλμένη εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση του αποδεικτικού υλικού και ζητούν την κατά παραδοχή τους εξαφάνιση αυτής (εκκαλουμένης) προκειμένου ν' απορριφθεί η αγωγή.

Από την επανεκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων απόδειξης και ανταπόδειξης που εξετάστηκαν στο Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που περιέχονται στα ταυτάριθμα με την εκκαλουμένη πρακτικά και τα έγγραφα που οι διάδικοι επικαλούνται και προσκομίζουν, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Οι ενάγοντες είναι κύριοι αυτοτελών διηρημένων οριζοντίων ιδιοκτησιών σε διώροφη οικοδομή που βρίσκεται στη Λάρισα και επί της οδού Α.Τ. αρ. 8 και ειδικότερα: α) ο πρώτος του με στοιχεία 1-1 διαμερίσματος του ισογείου αυτής, εμβαδού 41,48 τ.μ., το οποίο περιήλθε σ' αυτόν από κληρονομιά του αποβίωσαντος στις 23-12-1965 πατρός του Κ.Α. δυνάμει της με αριθμ. 8877/28-9-1964 δημόσιας διαθήκης του συμβολαιογράφου Λάρισας Κ.Ρ. που δημοσιεύθηκε νόμιμα στα βιβλία του Πρωτοδικείου Λάρισας, την οποία κληρονομιά αποδέχθηκε με την αριθμ. 32.111/28-12-1990 πράξη αποδοχής του συμβολαιογράφου Λάρισας Δ.Ζ. που μεταγράφηκε νόμιμα στα βιβλία μεταγρα-

φών του Υποθηκοφυλακείου Λάρισας (τόμος 377 αριθμ 274) και β) η δεύτερη του με στοιχεία Α-1 διαμερίσματος του πρώτου υπέρ του ισογείου ορόφου αυτής, επιφανείας 118,51 τ. μ, το οποίο περιήλθε σ' αυτή δυνάμει του με αριθμ 32112/29-12-1990 συμβολαίου σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας γονικής παροχής και δωρεάς ακινήτων οριζοντίου ιδιοκτησίας του συμβολαιογράφου Λάρισας Δ.Ζ., που μεταγράφηκε νόμιμα στα βιβλία του Υποθηκοφυλακείου Λάρισας (τόμος 377 - αριθμ 274). Η πρώτη εναγομένη, της οποίας ομόρρυθμο μέλος και διαχειριστής είναι ο δεύτερος εναγόμενος, έχει μισθώσει από τον Κ.Π., τον ισόγειο χώρο μίας διώροφης οικοδομής, που βρίσκεται στη Λάρισα και επί της οδού Ιωαννίνων αρ. ... και είναι όμορος από δυτικά με τις παραπάνω οριζόντιες ιδιοκτησίες των εναγόντων, προκειμένου να τον χρησιμοποιήσουν για εργαστήριο κατασκευής κουφωμάτων και επίπλων. Εντός του χώρου αυτού έχουν τοποθετηθεί μηχανήματα, όπως κορδέλα, πλάνη κλπ τα οποία χρησιμοποιούνται από τους εναγομένους για την κοπή και επεξεργασία ξυλείας η οποία στη συνέχεια χρησιμοποιείται για την κατασκευή κυρίως ντουλαπιών κουζίνας. Η κινητήρια δύναμη των μηχανημάτων αυτών δεν υπερβαίνει τους 15 HP και από τη λειτουργία τους, καθημερινά, κατά τις ώρες από 8.00 έως 15.00 περίπου, εκπέμπονται θόρυβοι και κραδασμοί, οι οποίοι βλάπτουν ουσιαστικά τα ακίνητα των εναγόντων, δεδομένου ότι είναι τοποθετημένα τα μηχανήματα σε ελάχιστη απόσταση από τη μεσοτοιχία της κρεβατοκάμαρας του διαμερίσματος του πρώτου των εναγόντων και του καθιστικού χώρου της δεύτερης αυτών. Αποτέλεσμα των επενεργειών αυτών είναι η σοβαρή και κατά τρόπο συνεχή παρενόχληση των εναγόντων στις εντός των ιδιοκτησιών τους ενασκο-

λήσεις, έτσι ώστε παραβλέπεται ουσιωδώς η χρήση των διαμερισμάτων τους και καθίσταται ανυπόφορη η διαβίωση αυτών και των συνοικούντων οικείων τους σ' αυτές. Για την εγκατάσταση της λειτουργίας του εργαστηρίου των εναγομένων, δεν έχει εκδοθεί άδεια της αρμόδιας διοικητικής αρχής, και με αριθμ πρωτ. ΔΒ/Φ520/17/7-1-1998 έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Λάρισας - Δ/νση Βιομηχανίας, προς το δεύτερο εναγόμενο, του γνωστοποιήθηκε ότι δεν απαιτείται άδεια λειτουργίας του εργαστηρίου, εφόσον η κινητήρια ισχύς των μηχανημάτων ανέρχεται στους 14,5 HP και δεν ξεπερνά τους 15 HP, οπότε και θα απαιτείτο, πλην όμως σε περίπτωση που προκαλείται οποιαδήποτε όχληση από τη λειτουργία της εγκατάστασης του, παρέχεται το δικαίωμα με το ΑΝ 207/67, να εξαιρεθεί του ευεργετήματος απαλλαγής με απόφαση του Νομάρχη και να υποχρεωθεί να εφοδιαστεί με άδεια λειτουργίας ή με προθεσμία για μεταφορά της σε καταλληλότερο κτίριο και περιοχή. Εξάλλου, με την αριθμ 505/1997 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Λάρισας, η οποία ελέγχθηκε και βρέθηκε νόμιμη με την αριθμ πρωτ. 11703/19-6-1997 απόφαση του Γεν. Γραμματέα Περιφέρειας Λάρισας, εγκρίθηκε κατ' εξαίρεση η χρήση γης στο δεύτερο των εναγομένων για τη λειτουργία του εργαστηρίου επίπλων, εφόσον η συγκεκριμένη περιοχή και ειδικότερα το ΟΤ 742Α στη συνοικία Φ., όπου βρίσκεται η οδός Ιωαννίνων, η χρήση γης είναι Γενική Κατοικία (Β) και δύναται να επιτραπεί κατ' εξαίρεση η λειτουργία επαγγελματικών εργαστηρίων, γεγονός από το οποίο προκύπτει ότι η περιοχή προορίζεται κυρίως για κατοικίες. Ο ισχυρισμός των εναγομένων ότι οι εκπομπές βρίσκονται μέσα στα πλαίσια της διάταξης του άρθρου 1003 ΑΚ και τα εκπέμποντα επί-

πεδα θορύβου από το εργαστήριο τους δεν υπερβαίνουν τα επιτρεπόμενα όρια, όπως αυτά ορίζονται στο ΠΔ 1180/81 προς επίρρωση του οποίου προσκομίζεται και το με αριθμ πρωτ. 6067/16-12-1997 έγγραφο της Δ/νσης Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος Λάρισας (το από 25-6-1998 έγγραφο της ίδιας παραπάνω υπηρεσίας δεν λαμβάνεται υπόψη, εφόσον, όπως βεβαιώνεται στην εκκαλούμενη απόφαση, συντάχθηκε και προσκομίσθηκε μετά τη συζήτηση της αγωγής), αναιρείται από τα ανωτέρω αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά, ότι δηλαδή οι εκπεμπόμενοι θόρυβοι βλάπτουν ουσιαστικά τη χρήση των κατοικιών των εναγόντων, λαμβάνοντας ως κριτήριο αφενός μεν το μέσο και κανονικό ένοικο των συγκεκριμένων βλαπτομένων ακινήτων και αφετέρου δε τον προορισμό των ακινήτων αυτών και δεν προέρχονται από χρήση συνηθισμένη για ακίνητα της περιοχής του βλαπτο-ντας ακινήτου, γεγονός το οποίο κρίνεται από τη φύση του ακινήτου και την τοποθεσία όπου βρίσκεται και στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι κατοικίες και καταστήματα (βλ Σταθόπουλου Γεωργιάδη Ερμ ΑΚ, τόμος V, σελ 337, Κ. Παπαδοπούλου, Αγωγές Εμπραγμάτου Δικαίου, τόμος Β, παρ 17 περ 1, σελ 62). Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, απορριπτέα είναι και η ένσταση των εναγομένων περί καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος των εναγόντων, για το λόγο ότι από την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης το έτος 1977, οι τελευταίοι διαμαρτυρήθηκαν για πρώτη φορά με την άσκηση της υπό κρίση αγωγής, διότι, πέραν του ότι, όπως αποδείχθηκε οι τελευταίοι είναι κύριοι των ιδιοκτησιών τους από το έτος 1990, το γεγονός και μόνο της αδράνειας τους, δηλαδή η πάροδος ορισμένου χρόνου μέχρι την άσκηση της αγωγής, δεν πληρεί τους όρους της προφανούς υπέρβασης

των ορίων των αναφερομένων στο άρθρο 281 ΑΚ αρχών, ώστε να συνιστά κατάχρηση (ΑΠ 102/96 Ελλ Δνθ 37. 675, ΑΠ 326/95 ΝοΒ 44. 814). Επομένως, κρίνοντας, έτσι το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, ορθώς ερμήνευσε το νόμο και εκτίμησε τις αποδείξεις και ως εκ τούτου πρέπει, ν' απορριφθεί η υπό κρίση έφεση ως κατ' ουσίαν αβάσιμη.

599/2000

Πρόεδρος: Χρυσούλα Χαλιαμούρδα
Εισηγήτρια: Χρυσούλα Παπαδοπούλου
Δικηγόροι: Δημ. Μηνάς, Χρ. Κουμπούρας

ΑΝΑΒΟΛΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗΣ μέχρι την έκδοση απόφασης του ΣτΕ, που εκκρεμεί επί προσφυγής ιδιοκτητήτου σχετικά με την τροποποίηση σχεδίου πόλης και το χαρακτηρισμό ακινήτου, ως κοινοχρήστου.

Στη διάταξη του άρθρου 249 ΚΠολΔ ορίζεται ότι εάν η διάγνωση της διαφοράς εξαρτάται εν όλω ή εν μέρει από την ύπαρξη ή την ανυπαρξία κάποιας έννομης σχέσης ή την ακυρότητα ή τη διάρρηξη κάποιας δικαιοπραξίας η οποία αποτελεί αντικείμενο άλλης δίκης που εκκρεμεί ενώπιον πολιτικού ή διοικητικού δικαστηρίου ή από ζήτημα το οποίο πρόκειται να κριθεί ή κρίνεται από κάποια διοικητική αρχή, το δικαστήριο μπορεί αυτεπάγγελτα ή ύστερα από αίτημα κάποιου από τους διαδίκους να διατάξει την αναβολή της συζήτησης μέχρις ότου εκδοθεί τελεσίδικη ή αμετάκλητη απόφαση για την άλλη δίκη ή εωσότου εκδοθεί από τη διοικητική αρχή απόφαση που δεν μπορεί να προσβληθεί.

Στην προκειμένη περίπτωση, με την κρινόμενη αγωγή οι ενάγοντες ζητούν να αναγνωριστούν κύριοι, κατά το 1/2 εξ αδιαίρετου ο καθένας, του ακινήτου που

περιγράφεται λεπτομερώς σ' αυτή κατά θέση έκταση και όρια, το οποίο η εναγομένη, κυρία ομόρου ακινήτου, περί τα τέλη του μηνός Σεπτεμβρίου του έτους 1987, κατέλαβε παράνομα και χωρίς τη θέληση τους και να υποχρεωθεί η τελευταία στην απόδοση του. Όπως, προκύπτει από τη δικογραφία, με την αριθμ 454/93 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Λάρισας (ΦΕΚ 1104/9-9-1993) έγινε τροποποίηση του εγκεκριμένου σχεδίου πόλης Λάρισας και διασπάται το ΟΤ 375 Γ στη συνοικία ΤΟΥΜΠΑ όπου βρίσκονται οι ιδιοκτησίες των διαδίκων, με τεμαχισμό σε δύο ΟΤ, το 375 Γ και το 375 Δ με την έγκριση ανωνύμου δρόμου διανομής καθέτου της εθνικής οδού (Θεσ/νικής - Λάρισας), ήτοι του επιδικού τμήματος και κατάργηση του προκηπίου της Ανατολικής πλευράς του αρχικού Ο.Τ. Κατά της παραπάνω απόφασης, της αριθμ 288/1991 απόφασης ομοίως του Δημοτικού Συμβουλίου Λάρισας με την οποία προτείνεται η τροποποίηση του εγκεκριμένου σχεδίου πόλης και της αριθμ 6076/30-8-1993 παραγγελίας του Δημαρχεύοντος Χ.Χ., καθώς και κάθε άλλης συναφούς πράξης, οι ενάγοντες άσκησαν την από 8-10-1993 και με αυξ. αριθμ. καταθ 21/1993 αίτηση ακύρωσης ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας, με την οποία ζητούν για τους αναφερόμενους σ' αυτή λόγους, την ακύρωση των παραπάνω αποφάσεων με την οποία χαρακτηρίζεται το επίδικο τμήμα του ακινήτου τους, ως κοινόχρηστος χώρος. Επίσης, η εναγομένη, άσκησε ενώπιον του Συμβουλίου Επικρατείας, την από 30-9-1996 και με αυξ. Αριθμ. καταθ 7024/1-10-1996 παρέμβαση κατά των εναγόντων και υπέρ του Δήμου Λάρισας και της διατήρησης του κύρους και της ισχύος των προσβαλλόμενων αποφάσεων, με αίτημα την απόρριψη της παραπάνω αίτησης ακύρω-

σης των εναγόντων. Επί της αίτησης ακύρωσης των εναγόντων και της παρέμβασης της εναγομένης, για την εκδίκαση των οποίων ορίστηκε δικάσιμος η 19-11-1997 (Ε' Τμήμα), δεν έχει εκδοθεί ακόμη απόφαση. Ενόψει, επομένως, και του ισχυρισμού της εναγομένης, ότι το επίδικο τμήμα, επιφανείας 444 τ. μ., αποτελεί ιδιωτικό δρόμο με τον οποίο συνορεύει η ιδιοκτησία της, προς τη βόρεια πλευρά, σύμφωνα με το αριθμ. 24635/30-12-1980 συμβόλαιο αγοραπωλησίας του συμβολαιογράφου Λάρισας Δ.Κ. και ως ευρισκόμενος εντός του εγκεκριμένου σχεδίου της πόλης Λάρισας, ανήκει στο Δήμο Λάρισας, κατ' άρθρο 28 του ν. 1337/1983, για τον οποίο (ισχυρισμό) τάχθηκε θέμα απόδειξης σε βάρος της, με την αριθμ 142/1991 πράξη του Δικαστηρίου τούτου, πρέπει να διαταχθεί η αναβολή της συζήτησης της υπόθεσης, εωσότου εκδοθεί απόφαση επί της παραπάνω αίτησης ακύρωσης και παρέμβασης ενώπιον του ΣΤΕ.

611/2000

Πρεδρος: Ηλίας Αγγελόπουλος

Εισηγήτρια: Μαρίνα Συριγγέλα

Δικηγόροι: Θωμάς Τσιαδήμος, Μαρία Σωτηρίου- Μάριος Κουτσογιώργος

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ. Επί ρυμοτομίας ή προσκύρωσης, που έγινε για την εφαρμογή του σχεδίου πόλης και εγκρίθηκε με τροποποιητική απόφαση, δημοσιευθείσα μετά την 1.2.1971, για το καθορισμό του διαχρονικού δικαίου και της καθ ύλη αρμοδιότητας για τον οριστικό προσδιορισμό τιμής μονάδος, λαμβάνεται υπ όψει η τελευταία εκδοθείσα διοικητική πράξη. Αρμοδιότητα Εφετείου και όχι Πολ. Πρωτ.

Από τις συνδυασμένες διατάξεις των

άρθρων 1 παρ.3 στοιχ.α', 2 παρ.1 στοιχ. α', 32-39, 42-48 του από 17.7/16.8.23 ν.δ/τος, όπως αυτό τώρα ισχύει και των άρθρων 2 παρ.1, 2, 4 και 6 παρ.1-3 ν.3269/1931 και τις όμοιες των άρθρων 1 παρ.1, 2 παρ.1, 3 και 4, 5 παρ.1 β.δ/τος της 1/3.3.1946, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του πιο πάνω νόμου, σαφώς προκύπτει ότι η ρυμοτομία, η προσκύρωση, η τακτοποίηση ακινήτου, για την εφαρμογή του εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως, συνιστά αναγκαστική απαλλοτριώση τούτου, η οποία κηρύσσεται με διοικητική πράξη (διάταγμα ή απόφαση) που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την διοικητική αυτή πράξη εγκρίνεται ή τροποποιείται το σχέδιο κάποιας πόλεως και όχι με την πράξη τακτοποίησης και αναλογισμού αποζημιώσεως, η οποία, όπως και η απόφαση που την κυρώνει, αποτελεί απλώς την διοικητική διαδικασία που πρέπει να προηγηθεί της ομοίας του προσδιορισμού της αποζημιώσεως για την συντέλεση της απαλλοτριώσεως (σχ.Ολ.Α.Π.159/1969, ΝοΒ17,-1969-Α.Π.67/1981, ΝοΒ29,1260-Α.Π.911/1987, ΝοΒ26,714 Ε.Θ.1497/-1984, Ελλ.Δ/νη 26,1391). Επί ρυμοτομίας ή προσκύρωσης ακινήτου που έγινε για την εφαρμογή του σχεδίου πόλεως και εγκρίθηκε με τροποποιητική απόφαση, η οποία δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μετά την 1.2.1971 (ημεροχρονολογία ενάρξεως ισχύος του ν.δ/τος 797/1971 κατ' άρθρ.31 παρ.1 αυτού) για τον οριστικό προσδιορισμό της τιμής μονάδος αποζημιώσεως εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 19 παρ.1 του παραπάνω νομοθετικού διατάγματος (797/1971) και αυτό γιατί τελεολογικώς αλλά και τεχνικώς η τελική διαμόρφωση του σχεδίου πόλεως στην περιοχή του απαλλοτριουμένου έγινε με την τελευταία διοικητική πράξη, με την οποία διαμορφώθηκε ου-

σιαστικά και το πλαίσιο της οριστικής απαλλοτριωτικής βουλήσεως του Κράτους, η οποία επηρεάζει από άποψη καθορισμού τιμής την καθ' όλου αξία της απαλλοτριουμένης εκτάσεως (ad hoc Α.Π.1171/1987, Συμπλ.Βασ.Νομ., τ.ΙΙ, έκδ.1993, σελ.901επ.-Ε.Θ.1597/1984, Ελλ.Δ/νν 26,1391-Πολ.Πρ.Λαρ. 672/ 1991αδμη.). Έτσι η τελευταία αυτή, εκδοθείσα μετά την 1-2-1971, διοικητική πράξη πρέπει να ληφθεί υπόψη για τον καθορισμό του διαχρονικού δικαίου και της διαδικασίας που θα ακολουθηθεί για τον οριστικό προσδιορισμό της τιμής μονάδος αποζημιώσεως της υπό απαλλοτρίωση τελούσας, λόγω ρυμοτομίας, εκτάσεως, έστω και αν το αρχικό σχέδιο πόλεως έχει εγκριθεί με διάταγμα εκδοθέν προ της 1-2-1971 (Κ,Χορομίδη, Η αναγκαστική απαλλοτρίωση, Γ' έκδοση (1997), σελ. 782-Ευστ.Τσουκαλά, Το δικαιο των αναγκαστικών απαλλοτριώσεων, έκδ.2000, παρ-265-ad hoc Ε.Α3336/1996, ΕλλΔ/νν 39,141επ.). Για απαλλοτριώσεις, επομένως, προς εφαρμογή σχεδίου πόλεως, βάσει τροποποιητικής αποφάσεως του Νομάρχου, εκδοθείσας πριν ή μετά την , 1.2.1971, αρμόδιο καθ' ύλην για τον προσδιορισμό της οριστικής τιμής μονάδος απαλλοτριουμένων ακινήτων και των επικειμένων ή συστατικών αυτών είναι το Πολυμελές Πρωτοδικείο ή το Εφετείο, αντιστοίχως,, στην περιφέρεια του οποίου κείται το απαλλοτριούμενο (σχ.Κ,Χορομίδη, ό.π., παρ.139,152 - Ευστ.Τσουκαλά, ό.π., παρ.263 έως 267-Ε.Α.3941/1998, ΕλλΔ/νν 39,1648)

Περαιτέρω, από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 12, 13, 14 παρ. 1 περ.α' και 2, όπως τροποποιηθέντα ισχύουν, 18 και 45επ. Κ.Πολ.Δ., προκύπτει αφενός ότι αρμόδια για την εκδίκασην αγωγών που αφορούν διαφορές αποτιμητές σε χρήμα είναι τα Ειρηνοδι-

κεία, Μονομελή Πρωτοδικεία (για διαφορές το αντικείμενο των οποίων δεν υπερβαίνει το 1.000.000 και 8.000.000 δρχ., αντιστοίχως) και τα Πολυμελή Πρωτοδικεία (για όσες διαφορές δεν υπάγονται στην καθ' ύλην αρμοδιότητα των δύο πρώτων Δικαστηρίων), της κατά τόπον αρμοδιότητος όλων των Δικαστηρίων ρυθμιζόμενης από τα άρθρα 22 έως 41 Κ.Πολ.Δ., αφετέρου ότι το κάθε Δικαστήριο εξετάζει αυτεπαγγέλτως την καθ' ύλην και κατά τόπον αρμοδιότητα του και, σε περίπτωση ελλείψεως κάποιας από αυτές, αποφαινεται σχετικώς και καθορίζει το αρμόδιο Δικαστήριο, στο οποίο και παραπέμπει, με την απόφαση του, την υπόθεση για εκδίκαση. Στην προκειμένη περίπτωση, φέρεται προς εκδίκαση, ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου, κατά την προκειμένη τακτική διαδικασία, προσφυγή, με την οποία, κατ' ορθήν εκτίμηση του δικογράφου της, οι προσφεύγοντες, οι οποίοι ήσαν διάδικοι και στην ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου διαδικασία καθορισμού προσωρινής τιμής, ζητούν να καθορισθεί η οριστική τιμή μονάδος των απαλλοτριουμένων, κατ' εφαρμογή του, με το από 25-10-1947 β.δ/τος εγκριθέντος, ρυμοτομικού σχεδίου πόλεως Λαρίσης και ειδικότερον για την διαπλάτυνση της οδού Ν. (από του ύψους της οδού Α.Μ. μέχρι το ύψος της οδού Σ.Φ.) ακινήτων τους και των επικειμένων και συστατικών τους, σε ύψος ανώτερο της προσωρινής τιμής μονάδος, της καθορισθείσας με την 807/27-10-1997 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λαρίσης. Όπως προκύπτει όμως από το δικόγραφο της από 14-4-1997 (αρ.πράξ.καταθ.533/22-4-1997) αιτήσεως του Δήμου Λαρίσης, περί καθορισμού προσωρινής τιμής μονάδος των απαλλοτριουμένων ακινήτων (μεταξύ άλλων και) απάντων των νυν διαδίκων, επί της οποίας εξεδόθη η προμνησθείσα

807/1997 απόφαση του Μον.Πρωτ.Λαρίσης, η προκειμένη απαλλοτρίωση χωρεί κατ' εφαρμογήν "... του εγκεκριμένου με το από 25.10.47 Β.Δ. σχεδίου ρυμοτομίας της πόλης Λάρισας, όπως αυτό τροποποιήθηκε με την με αριθμό 811/17.2.89 απόφαση του Νομάρχου Λάρισας (Φ.Ε.Κ.183Α-30.3.89) και για το σκοπό της διαπλάτυνσης της οδού Νικηταρά (Α.Μ. μέχρι Σ.Φ.)....", επομένως, εφόσον η τροποποιητική, του αρχικού ρυμοτομικού σχεδίου, απόφαση του Νομάρχου Λαρίσης έχει δημοσιευθεί σε Φ.Ε.Κ. του έτους 1989, προφανώς πρόκειται, συμφώνως και με τα εκτιθέμενα στην μείζονα σκέψη, για απαλλοτρίωση κηρυχθείσα μετά την 1-2-1971, συνακολουθώντας δε απαλλοτρίωση ρυθμιζόμενη από τις διατάξεις του Ν.797/1971, συμφώνως με τις οποίες ο καθορισμός της οριστικής τιμής μονάδος των απαλλοτριουμένων ανήκει στην καθ' ύλην αρμοδιότητα του Εφετείου της περιφέρειας όπου αυτά κείνται, με αποτέλεσμα η υπό κρίση προσφυγή να εισάγεται, συμφώνως και με τα εκτιθέμενα στην μείζονα σκέψη, για εκδίκαση σε αναρμόδιο Δικαστήριο, εφόσον, έπρεπε να εισαχθεί ενώπιον του καθ' ύλην και τόπον αρμόδιου Τριμελούς Εφετείου Λαρίσης. Μετά ταύτα πρέπει, διαπιστωμένης, μετά από αυτεπάγγελτη έρευνα, της καθ' ύλην αναρμοδιότητας του, να κηρυχθεί το παρόν Δικαστήριο αναρμόδιο καθ' ύλην και να παραπεμφθεί η υπόθεση για εκδίκαση στο κατά τόπο και καθ' ύλην αρμόδιο Τριμελές Εφετείο Λαρίσης.

622/2000

Πρόεδρος: Ηλίας Αγγελόπουλος
Εισηγήτρια: Σωτηρία Αδαμοπούλου
Δικηγόροι: Θεόδω. Κώτσιου, Χρ. Τσιαμπάλης

ΔΙΑΝΟΜΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΙΟΥ ΑΚΙΝΗ-

ΤΟΥ. Η μη αναφορά στην αγωγή ότι ο εναγόμενος έχει αποδεχθεί την κληρονομία και ότι μετέγραψε το δημόσιο έγγραφο της αποδοχής, δεν δημιουργεί αοριστία της αγωγής, διότι, μπορεί να ζητηθεί δικαστική προστασία και όταν το επίδικο δικαίωμα τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της μεταγραφής (άρθρο 69 παρ. 1ε Κ.ΠολΔ).

Εάν δεν αποδεικνύεται τέτοια μεταγραφή από τον εναγόμενο, δίκως ο τελευταίος να αρνείται το κληρονομικό δικαίωμα, ή να προβάλλει αποποίηση, το Δικαστήριο μπορεί να διατάξει την επανάληψη της συζήτησης, ώστε οποιοσδήποτε διάδικος να προβεί στη μεταγραφή της αποδοχής του εναγομένου ή εν ελλείψει τέτοιας, κληρονομητηρίου ή πιστοποιητικού μη αποποίησης κληρονομίας από τον εναγόμενο και να προσκομίσει το σχετικό πιστοποιητικό του Υποθηκοφύλακα.

Νομίμως επαναφέρεται για συζήτηση η από 4-12-1987 αγωγή, μετά την έκδοση της υπ' αριθμ. 716/1998 προδικαστικής απόφασης του δικαστηρίου και τη διεξαγωγή των αποδείξεων που αυτή διέταξε. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι μετά τη συζήτηση της υπόθεσης επί της οποίας εκδόθηκε η ως άνω απόφαση, και συγκεκριμένα στις 31-5-1998, απεβίωσε η Θ.Κ.Γ. (βλ. ακριβές αντίγραφο της υπ' αριθμ. ../1998 ληξιαρχικής πράξης θανάτου του ληξιάρχου Λάρισας), σύζυγος του αρχικώς ενάγοντος (Κ.Γ.) και μία από τις κληρονόμους του, οι οποίοι συνέχιζαν την βιαίως διακοπείσα, με το θάνατο του, δίκη. Η ανωτέρω κληρονομήθηκε από τον (γιο της) Γ.Δ., ο οποίος αποδέχθηκε την κληρονομία της. Επομένως παραδεκτά συνεχίζει την βιαίως διακοπείσα, κατά τα ανωτέρω, δίκη, ο ίδιος, υπεισερχόμενος στη θέση της. Τέλος επίσης θα πρέπει να σημειωθεί ότι η εναγομένη εί-

χε ασκήσει την υπ' αριθμ. κατάθεσης 1163/267/1988 ανταγωγή της, η οποία αφού συνεκδικάστηκε με την υπό κρίση αγωγή, απορρίφθηκε ως παραγεγραμμένη, με την υπ' αριθμ. 716/1998 απόφαση του δικαστηρίου τούτου, όπως προκύπτει ρητώς και σαφώς από το αιτιολογικό της, καίτοι δεν υπάρχει απορριπτική διάταξη στο διατακτικό της (βλ. ΑΠ 300/81 ΝοΒ 29, 1502). Νομίμως κατόπιν τούτου δεν επαναφέρεται για συζήτηση και η ανταγωγή, αφού ως προς αυτήν η απόφαση υπήρξε οριστική.

Σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 1846, 1884, 1193 και 1198 ΑΚ, ο κληρονόμος αποκτά αυτοδικαίως την κληρονομιά, πλην όμως για να αποκτήσει και την κυριότητα των κληρονομιαιών ακινήτων εφόσον υπάρχουν, χρειάζεται και μεταγραφή της αποδοχής της κληρονομιάς που αναφέρεται σ' αυτά, ή του κληρονομητηρίου. Για να γίνει επομένως διανομή κληρονομιαιών ακινήτων, η οποία είναι μία μορφή διάθεσης των ακινήτων κατ' αντιστοιχα ποσοστά μεταξύ των κληρονόμων, πρέπει πριν από τη διανομή να έχει γίνει η οικεία μεταγραφή (ΑΠ 1148/80 ΝοΒ 29, 527 ΕφΑΘ 9437/81 ΝοΒ 30, 475). Για την έγερση όμως της περί διανομής αγωγής αρκεί (για την πληρότητα και το νόμιμο της) η μνεία των στοιχείων της ενεργητικής και παθητικής νομιμοποίησης του ενάγοντος, καθώς και του γεγονότος ότι ο εναγόμενος αρνείται την εκούσια διανομή. Εάν ο τελευταίος σύμφωνα με την αγωγή κατέστη συγκύριος του επικοίνου λόγω κληρονομιάς, τότε ο ενάγων (πέρα από τον δικό του τρόπο κτήσεως της συγκυριότητας) δεν είναι υποχρεωμένος για το ορισμένο της αγωγής του να αναφέρει ότι ο εναγόμενος έχει αποδεχθεί την κληρονομιά και ότι μετέγραψε το σχετικό δημόσιο έγγραφο. Ειδικότερα, αν ο εναγόμενος (φερόμενος

ως συγκύριος λόγω κληρονομιάς του επικοίνου ακινήτου) αρνηθεί ότι έχει μεταγράψει την αποδοχή της κληρονομιάς του, χωρίς να αρνείται το κληρονομικό του δικαίωμα ή να προβάλλει αποποίηση, τότε η αγωγή δεν είναι αόριστη για το λόγο ότι ούτε με την αγωγή ούτε με τις προτάσεις γίνεται επίκληση της μεταγραφής (ΕφΑΘ 353/1984 Δ/ν 25.1575, Παπαδόπουλος, Αγωγές Εμπραγμάτου Δικαίου, σελ. 462). Εάν όμως δεν αποδεικνύεται ότι ο εναγόμενος μετέγραψε το σχετικό δημόσιο έγγραφο, χωρίς ν' αρνείται το κληρονομικό του δικαίωμα, μπορεί το δικαστήριο, μετά τη διαπίστωση της ύπαρξης και της έκτασης του αμφισβητούμενου μεταξύ των διαδίκων κληρονομικού δικαιώματος να διατάξει την επανάληψη της συζητήσεως (254 ΚΠολΔ) για να δοθεί η ευκαιρία σε οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο διάδικο να προβεί στην μεταγραφή της σχετικής πράξεως αποδοχής κληρονομιάς. Και τούτο διότι κατ' εφαρμογήν του άρθρου 69 παρ. 1 στοιχ. ε ΚΠολΔ μπορεί να ζητηθεί δικαστική προστασία και όταν το δικαίωμα τελεί υπό αναβλητική αίρεση, η δε αίρεση της μεταγραφής, οποτεδήποτε και αν πληρωθεί, έχει αναδρομική ισχύ, υπό την έννοια ότι ανατρέχει στο χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου (ΕφΑΘ 11575/1986 Δ/ν 29.142, ΠΠρθεσ 23799/95 Αρμεν 50, 318, ΠΠρωτΑΘ 8980/1988 Δ/ν 33, 418).

Στην προκειμένη περίπτωση, από τα έγγραφα που προσκομίστηκαν αποδείχθηκε ότι ο Λ. Γ., απεβίωσε στις 21 Ιανουαρίου 1987, χωρίς ν' αφήσει διαθήκη (υπ' αριθμ. 529/1990 πιστοποιητικό του Γραμματέα Πρωτοδικείου Λάρισας). Κληρονομήθηκε και μάλιστα σε ποσοστό 1/2. εξ αδιαιρέτου από τον καθένα, από τον ενάγοντα πατέρα του Κ.Γ. και την εναγομένη σύζυγο του Ε.χήρα Λ.Γ. Η τελευταία,

με τις προτάσεις της παρούσας συζήτησης, συνομολογεί το κληρονομικό της δικαίωμα καθώς και το ποσοστό της επί της κληρονομίας, η οποία αποτελείται από τα αναφερόμενα στην αγωγή ακίνητα. Και ενώ ο ενάγων μετέγραφε το δημόσιο έγγραφο της αποδοχής (υπ' αριθμ. 17594/22-9-1987 πράξη του συμβολαιογράφου Λάρισας Σ.Ε.), δεν ισχυρίζεται (ούτε οι καθολικοί του διάδοχοι, συμπληρώνουν με τις προτάσεις τους) ότι έχει μεταγραφεί και η αποδοχή από την εναγομένη του δικού της ποσοστού στην επίδικη κληρονομιά, ή άλλως αντίστοιχη πράξη όπως π.χ. κληρονομητήριο ή πιστοποιητικό μη αποποιήσεως, γεγονός που έχει την έννοια, σύμφωνα με την παραπάνω διάταξη του άρθρου 69 ΚΠολΔ, ότι το επίδικο δικαίωμα της εξαρτάται από την πλήρωση της αιρέσεως διενέργειας της εν λόγω μεταγραφής. Η εναγομένη εξάλλου (που αρχικά αρνήθηκε την ενεργητική νομιμοποίηση του ενάγοντος, ισχυριζόμενη ότι είναι μοναδική εκ διαθήκης κληρονόμος, διαθήκη όμως η οποία αποδείχθηκε ότι είναι πλαστή) ούτε επικαλείται (έστω και στην παρούσα συζήτηση) ούτε αποδεικνύει ότι έχει κάνει τέτοια μεταγραφή, αφού τέτοιο γεγονός είναι ξένο προς την άμυνα της κατά της αγωγής. Ού-

τε από την γενική άρνηση που προβάλλει η εναγομένη (ή τη μη ειδική αμφισβήτηση) μπορεί να συναχθεί ομολογία περί του ζητήματος αυτού. Άλλωστε, όπως προαναφέρθηκε, ο ενάγων δεν ανέφερε στην αγωγή του αν πράγματι η εναγομένη αποδέχθηκε με δημόσιο έγγραφο την κληρονομιά της και αν μετέγραφε την αποδοχή αυτή. Άρα από το σύνολο των απαντήσεων της δεν μπορεί να συναχθεί ομολογία για τα περιστατικά αυτά (αποδοχή και μεταγραφή) διότι δεν αποτέλεσαν αντικείμενο επικλήσεως από τον αντίδικο. Ομολογία χωρεί μόνον για συγκεκριμένα γεγονότα που επικαλούνται από τον αντίδικο του ομολογούντος. Διαφορετικά, οδηγείται κανείς στο αποτέλεσμα να γίνει διανομή της συγκυριότητας επί των κληρονομιών ακινήτων χωρίς προηγουμένως να έχει γίνει αποδοχή και μεταγραφή, καταστρατηγώντας ακόμη και τις περί φορολογίας κληρονομιάς διατάξεις. Γι αυτό πρέπει, σύμφωνα και με τις προαναφερόμενες αιτιολογίες, προτού διαταχθεί διανομή των ακινήτων, να διαταχθεί η επανάληψη της συζητήσεως της υποθέσεως κατά το άρθρο 254 ΚΠολΔ για να γίνει η απαιτούμενη για την ενέργεια της διανομής μεταγραφή, όπως ορίζεται στο διατακτικό.

ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

1735/98 (Ασφ.μ.)

Πρόεδρος: Γεώργιος Αποστολάκης

Δικηγόροι: Ευαγ. Σακελλαρίου

ΕΠΙΤΑΓΗ

Η εξάμνην προθεσμία παραγραφής αρχίζει από την επόμενη της λήξης της προθεσμίας προς εμφάνιση, έστω κι αν η εμφάνιση έγινε νωρίτερα.

Από τα έγγραφα που ο αιτών προσκο-

μίζει και επικαλείται πιθανολογήθηκε ότι η ανακοπή, του θα απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη. Ειδικότερα, πιθανολογήθηκε ότι η αξίωση της καθής η αίτηση, για την οποία εκδόθηκε η προαναφερόμενη διαταγή πληρωμής (εκτελεστός τίτλος) δεν έχει παραγραφεί, όπως ισχυρίζεται ο οφειλέτης - αιτών με τον μοναδικό λόγο της ανακοπής του. Και τούτο διότι η ένδικη επιταγή εκδόθηκε από τον αιτούντα στις 15.1.1998 και εμφανίσθηκε για πλη-

ρωμή την ίδια ημέρα. Η προθεσμία για την εμφάνισή της έληγε στις 23.1.1998, η δε εξάμηνη παραγραφή της αξιώσεως από την επιταγή του κομιστή (καθής) κατά του εκδότη (άρθρο 52 ν. 5960/1933) συμπληρώθηκε στις 24.7.1998. Η διαταγή πληρωμής εκδόθηκε στις 24.6.1998 και επιδόθηκε στον αιτούντα στις 23.7.1998, προτού δηλαδή συμπληρωθεί η παραγραφή. Ο αιτών ισχυρίζεται εσφαλμένα ότι η παραγραφή άρχισε στις 16.1.1998 (την επόμενη ημέρα της εμφάνισέως) και συμπληρώθηκε στις 16.7.1998, πράγμα όμως που δεν είναι νομικά σωστό διότι σύμφωνα με το άρθρο 52 του ν. 5960/1933 η δμνη παραγραφή της αγωγής του κομιστή κατά του εκδότη αρχίζει από την επόμενη (άρθρο 56) της λήξεως της προθεσμίας προς εμφάνιση, έστω και αν η εμφάνιση έγινε ενωρίτερα (Ν. Δελούκα, Αξιόγραφα, έκδοση 2η, σελ. 364).

2031α/1998(ασφ.μ.)

Δικαστής: Σοφία Πανουτσακοπούλου
Δικηγόροι: Αθ. Ψάλτης, Κων. Ευθυμίου

Αναστολή εκτέλεσης δ/γής πληρωμής υπό τον όρο κατάθεσης υπέρ της καθ' ης η αίτηση αναστολής, εγγυητικής τραπεζικής επιστολής. Εξόφληση της οφειλής. Αρση της εγγυοδοσίας και απόδοση της εγγυητικής επιστολής.

Επειδή με την ένδικη αίτηση η αιτούσα ζητά, λόγω του κατεπείγοντος, να διαταχθεί η άρση εγγυοδοσίας που δόθηκε με την υπ. αριθμ. 668/1997 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας (Διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων) και να αποδοθεί σ' αυτήν η υπ' αριθμ. 108473/10.5.1997 εγγυητική επιστολή της Τράπεζας Εργασίας Α.Ε. ποσού δρχ. 10.000.000.

Με το περιεχόμενο αυτό κρινόμενη αίτηση είναι βάσιμη σύμφωνα με το Νόμο, αφού στηρίζεται στις διατάξεις των άρθρων 168 και 682 επ. ΚΠολΔ (Βαθροκοκοίλη Ερμ. ΚΠολΔ άρθρο 162 και 168 αρ. 1) και πρέπει συνεπώς να ερευνηθεί η ουσιαστική βασιμότητά της.

Επειδή από τα προσαχθέντα έγγραφα και όσα εκτέθηκαν από τους διαδίκους: Η καθής για απαίτησή της την 20.12.1996 κοινοποίησε στην αιτούσα με επιταγή προς εκουσία συμμόρφωση την υπ' αριθμ. Μ 6746/940/96 διαταγή πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας Χ.Π.. Κατά τις παραπάνω διαταγής πληρωμής η καθής άσκησε ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας την από 23.12.1996 με αριθμ. καταθ. 6766/1076/1996 ανακοπή με την οποία ζητούσε την ακύρωση της διαταγής πληρωμής για όσους λόγους σ' αυτή ανέφερε. Δικάσιμος της ανακοπής της αιτούσας ορίστηκε η 6.5.1997.

Παράλληλα η αιτούσα ετερρόρυθμος εταιρία άσκησε την με αριθμ. καταθ. 6782/1902/1996 αίτηση αναστολής η οποία συζητήθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Λάρισας (διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων) στις 11.4.1997. Επί της αιτήσεως αυτής, εξεδόθη η υπ' αριθμ. 668/1997 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας (διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων) με την οποία ανεστάλη η εκτέλεση της με αριθμ. Μ. 6746/940/96 διαταγή πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας Χ.Π., μέχρι να εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της από 23.12.1996 ανακοπής της ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, με τον όρο να καταθέσει, υπέρ της καθής ανωνύμου εταιρίας, στον Γραμματέα του Πρωτοδικείου Λάρισας, μέσα σε προθεσμία δέκα πέντε (15) ημερών από τη δημοσίευσή

της, εγγυητική επιστολή αξιόχρεου Τραπεζής ποσού δέκα εκατομμυρίων (10.000.000) δραχμών και να παραμείνει αυτή (επιστολή) στον Γραμματέα μέχρι την τελεσιδικία της απόφασης επί της ανακοπής.

Πράγματι σε εκτέλεση της απόφασης αυτής του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας (διαδικασία Ασφαλιστικών Μέτρων) η καθής κατέθεσε στις 21.5.1997 στη Γραμματέα του Πρωτοδικείου Λάρισας Β.Γ. δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου Α.Ψ. την υπ' αριθμ. 108473/10.5.1997 Εγγυητική επιστολή της Τράπεζας Εργασίας Α.Ε. ποσού 10.000.000 δραχμών και συντάχθηκε προς πιστοποίηση τούτου, η με αριθμό 38/1997 έκθεση κατάθεσης εγγυητικής επιστολής.

Στη συνέχεια συνεζητήθη ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας η από 23.12.1996 με αριθμ. Καταθ. 6766/1076/1996 ανακοπή της και εξεδόθη η υπ' αριθμ. 742/1997 οριστική απόφαση του δικαστηρίου τούτου.

Την ως άνω απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας προσέβαλλε η καθής με την με αριθμό κατάθεσης 502/12.12.1997 έφεσή της, επί της οποίας εξεδόθη η με αριθμ. 690/1998 τελεσιδική απόφαση του Εφετείου Λάρισας, η οποία απέρριπτε τελεσίδικα την ανακοπή της.

Ήδη η διαφορά των διαδίκων έχει τακτοποιηθεί και ειδικότερα η αιτούσα έχει εξοφλήσει, δια του εκπροσώπου της Α.Κ., ολοσχερώς, καταβάλλοντας συνολικά το ποσό των 17.420.312 δραχμών και πιο συγκεκριμένα το ποσό των 11.645.000 δραχμών για το επιδικασθέν κεφάλαιο προερχόμενο από την με αριθμ. Μ 6746/940/96 διαταγή πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας Χ.Π. και ποσό 5.774.462 δραχ-

μών για τόκους και δικαστικά έξοδα, όπως προκύπτει από την από 27.11.1998 απόδειξη ποσού δραχμών 17.420.312 του υπογράφοντος αυτή πληρεξουσίου δικηγόρου της καθής αντικλήτου και δεκτικού καταβολής, δικηγόρου Λάρισας Κ.Ε..

Σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν έχει παύσει η αιτία για την οποία δόθηκε η εγγυοδοσία και για το λόγο αυτό θα πρέπει σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 168 ΚΠολΔ να αρθεί η εγγύηση και να αποδοθεί η ως άνω εγγυητική επιστολή στην αιτούσα ετερόρρυθμο εταιρία. Τούτο είναι επιβεβλημένο και αναγκαίο, αφού τυχόν εξακολούθηση της ισχύος της εγγυητικής επιστολής επιφέρει στην αιτούσα καθημερινά οικονομική ζημία καθώς είναι υποχρεωμένη να πληρώνει στην εκδούσα Τράπεζα μηνιαία προμήθεια και τόκους. Υφίσταται συνεπώς, εν προκειμένω κατεπείγουσα περίπτωση να αποδοθεί στην αιτούσα η ως άνω εγγυητική επιστολή.

Σύμφωνα με τις σκέψεις αυτές πρέπει η κρινόμενη αίτηση να γίνει δεκτή ως βάσιμη και από ουσιαστική άποψη, σύμφωνα με το διατακτικό της παρούσας.

209/99

Πρόεδρος: Χρήστος Χρηστίδης
Δικηγόροι: Γεωργ. Καραμανές, Ιωάν. Βαγιόπουλος - Αθην. Μπακάλης

ΑΝΑΚΟΠΗ κατά της εκτέλεσης. Απόλυτη ακυρότητα πλειστηριασμού ενυπόθηκου ακινήτου λόγω μη μνείας στη περιληψη κατασχετήριας έκθεσης της υπάρχουσας υποθήκης και μη κοινοποίησης της εν λόγω έκθεσης στην ενυπόθηκη δανείστρια. Η ακυρότητα επέρχεται ανεξάρτητα από την επέλευση ή όχι βλάβης του καθού η εκτέλεση.

ΠΡΟΣΕΠΙΚΛΗΣΗ των υπερθεματιστών κατά του συντάξαντος την κατασχετήρια έκθεση δικ. Επιμελητού, με αίτημα να α-

ναγνωρισθεί ότι υπαίτιος της ακυρότητας είναι αυτός. Απόρριψη της προσεπίκλησης, διότι επί αναγνωριστικής αγωγής ζητείται η αναγνώριση έννομης σχέσης και όχι απλής νομικής κατάστασης, ως πηγής δικαιωμάτων.

Από την αρ. 14317/27.7.98 έκθεση επιδόσεως του Δικαστικού Επιμελητή του Πρωτοδικείου Λάρισας Ι.Φ., που προσκομίζει και επικαλείται η ανακόπτουσα, προκύπτει ότι ακριβές επικυρωμένο αντίγραφο της υπό κρίση ανακοπής με πράξη ορισμού δικασίμου και κλήση προς συζήτηση για την 29.9.98, οπότε ύστερα από μια αναβολή δια τις 26.1.99 αναβλήθηκε για τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της αποφάσεως, επιδόθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα στον δεύτερο των καθών, ο τελευταίος όμως δεν εμφανίσθηκε κατά την παραπάνω δικάσιμο, κατά την οποία η υπόθεση εκφωνήθηκε από τη σειρά του πινακίου και συνεπώς, ενόψει ότι η αναβολή της συζητήσεως και η εγγραφή της υποθέσεως στο πινάκιο θεωρείται ως κλήτευση προς όλους τους διαδίκους, πρέπει να δικαστεί ερήμην (άρθρ. 271 παρ. 1 και 2 εδ. β' 226 παρ. 3 του ΚΠολΔ).

Κατά το άρθρο 246 ΚΠολΔ το Δικαστήριο σε κάθε στάση της δίκης, μπορεί αυτεπαγγέλτως να διατάξει την ένωση και συνεκδίκηση περισσότερων εκκρεμών ενώπιόν του, δικών, ανάμεσα στους ίδιους ή διαφορετικούς διαδίκους αν υπάγονται στην ίδια διαδικασία και κατά την κρίση του Δικαστηρίου διευκολύνεται ή επιταχύνεται η διεξαγωγή της δίκης ή επέρχεται μείωση των εξόδων.

Στην προκειμένη περίπτωση φέρονται προς εκδίκηση: (α) η από 26.5.98 ανακοπή της Γ.Γ. κατοίκου Λάρισας κατά των Σ.Φ. - Π.Κ. - Α.Δ., κατοίκων Λάρισας. (β) Η από 10.9.98 ανακοίνωση της δίκης με

προσεπίκληση σε αναγκαστική παρέμβαση των Π.Κ. και Α.Δ., κατοίκων Λάρισας κατά του Β. Α.. Με την από 26.5.98 ανακοπή της η ανακόπτουσα ισχυρίζεται ότι στις 29.4.98 εξετέθη σε δημόσιο αναγκαστικό πλειστηριασμό δυνάμει της αρ. 2408/18.3.98 περιλήψεως κατασχετηρίου εκθέσεως του δικαστικού επιμελητή Λάρισας Β.Α. με επίσπευση του πρώτου των καθών προς ικανοποίηση χρηματικής απαιτήσεώς του εκ της υπ' αρ. 171/98 διαταγής πληρωμής του δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου Λάρισας το ακίνητο ιδιοκτησίας της που αναφέρει στην ανακοπή. Ζητεί την ακύρωση του πλειστηριασμού για τους λόγους που αναφέρει κατ' εκτίμηση του δικογράφου της ανακοπής. Η ανακοπή με το προαναφερόμενο περιεχόμενο και αίτημα έχει ασκηθεί νομίμως και εμπροθέσμως. Αρμόδια φέρεται προς εκδίκηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου που δικάζει κατά την τακτική διαδικασία (άρθρα 933, 934, παρ. 1 εδ. γ. ΚΠολΔ). Συνεπώς πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί περαιτέρω το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων της. Ως λόγους της ανακοπής της προβάλλει ότι (α) στην προαναφερόμενη περίληψη κατασχετηρίου εκθέσεως δεν γίνεται μνεία υποθήκης που υπήρχε στο ως άνω ακίνητο, υποθήκη εγγραφείσα δυνάμει του αρ. 10854/17.4.85 δανειστικού συμβολαίου του Συμ/φου Λάρισας Π.Π. για ποσό 2.130.000 δρχ. υπέρ της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδος νομίμως μεταγραφέντος (Τ. .. αρ. .. του βιβλίου Υποθηκών του Υποθ/κείου Λάρισας) και (β) ότι η εν λόγω έκθεση δεν κοινοποιήθηκε στην προαναφερόμενη ενυπόθηκη δανείστρια. Περαιτέρω ισχυρίζεται ότι οι ανωτέρω παραλείψεις, συνεπάγονται την απόλυτη ακυρότητα του πλειστηριασμού του οποίου και ζητείται η ακύρωση. Με το περιεχόμενο και το αίτημα αυτό οι λόγοι

ανακοπής είναι νόμιμοι, στηρίζονται στις διατάξεις των άρθρων 999 παρ. 1, 3, 4 ΚΠολΔ και πρέπει να εξετασθούν ουσιαστικά.

Περαιτέρω με την υπό στοιχ. (β) ανακοίνωση μετά προσεπικλήσεως σε αναγκαστική παρέμβαση την οποία νομίμως άσκησαν οι δεύτερος και τρίτος των καθόν υπερθεματιστές στον ως άνω πλειστηριασμό επικαλούμενοι ζημία τους, από την κατά τα ως άνω αιτούμενη ακύρωση τούτου, ζητούν να αναγνωρισθεί ότι “υπαίτιος της ακυρότητας αυτής” είναι ο προσεπικαλούμενος. Με το περιεχόμενο και το αίτημα αυτό η προσεπικλήση παραδεκτώς φερομένη ενώπιον του Δικαστηρίου (άρθρο 88 ΚΠολΔ) έχουσα όμως αναγνωριστικό αίτημα είναι μη νόμιμη, εφόσον κατά το άρθρο 70 ΚΠολΔ “για το παραδεκτό της αναγνωριστικής αγωγής πρέπει να ζητείται η αναγνώριση έννομης σχέσης” και όχι απλώς νομικής καταστάσεως ως πηγής δικαιωμάτων ως είναι η αιτούμενη αναγνώριση της υπαιτιότητας του καθού η προσεπικλήση (βλ. ΚΠολΔ Βασ. Βαθρακοίλη στο άρθρο 70, σελ. 441). Συνεπώς η προσεπικλήση πρέπει να απορριφθεί, συμψηφισομένης της μεταξύ των διαδίκων δικαστικής δαπάνης λόγω εύλογης αμφιβολίας των διαδίκων ως προς την έκβαση της δίκης (άρθρο 179 ΚΠολΔ).

Επίσης με την από 10.9.98 πρόσθετη παρέμβαση παραδεκτώς και νομίμως παρεμβαίνει η Ανώνυμη Τραπεζική εταιρία με την επωνυμία “Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος ΑΕ”, ως καθολική διάδοχος λόγω συγχωνεύσεως με απορρόφηση (αρ. 32436/23.9.98 συμβόλαιο συγχωνεύσεως της Συμ./φου Αθηνών Μ. Ν. άρθρο 75 Κ.Ν. 2190/20 περί Α.Ε.) της Ανώνυμης Εταιρείας Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας Ελλάδος που έχει έδρα στην Αθήνα υπέρ της ανακόπτουσας, εν όψει της σχετικής

δυνατότητας που παρέχει ο νόμος, στο άρθρο 937 ΚΠολΔ, παρεμβάσεως οιοδήποτε δανειστή, στηριζομένης στο τελευταίο τούτο ως και στις γενικές περί προσθέτου παρεμβάσεως, διατάξεις του ίδιου κώδικα. (βλ. Μπρίνιας στο άρθρο 937 σελ. 523). Επικαλείται ότι η τραπεζική εταιρία την οποία διαδέχθηκε κατά τα ανωτέρω είναι ενυπόθηκη δανείστρια, και έχει εγγράψει υποθήκη εγγραφείσα στον τ. ... με αρ. .. του Υποθ/κείου Λάρισας κατά τα αναφερόμενα στην ανακοπή, έχουσα συνεπώς έννομο συμφέρον παρεμβάσεως υπέρ της ανακόπτουσας: και η πρόσθετη παρέμβαση είναι νόμιμη στηρίζεται στις προπαρατιθέμενες διατάξεις ως και σε εκείνες των άρθρων 81, 82, 37, 31, 246 ΚΠολΔικ. Συνεπώς πρέπει να συνεκδικασθεί μετά της ανακοπής ουσιαστικά.

Κατά το άρθρο 999 παρ. 1 ΚΠολΔ “ο αρμόδιος για την εκτέλεση δικαστικός επιμελητής, καταρτίζει περίληψη κατασχετήριας έκθεσης που περιέχει πλην των άλλων μνεία των υποθηκών ή προσημειώσεων που υπάρχουν επάνω στο ακίνητο”. Περαιτέρω κατά την παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου, την ανωτέρω περίληψη ο δικαστικός επιμελητής επιδίδει μέσα σε είκοσι ημέρες από την ημέρα κατάσχεσης στον οφειλέτη ... και στους ενυποθήκους δανειστές. Εξ αυτών προκύπτει ότι στην περίληψη κατασχετήριας εκθέσεως πρέπει να περιέχεται μνεία των υποθηκών ή προσημειώσεων προς το σκοπό πληροφόρησης της κατάστασης του ακινήτου κατά το χρόνο του πλειστηριασμού αναφορικά με τα βάρη του και κατ’ ακολουθίαν τη στάθμιση της ύπαρξης ή όχι συμφέροντος προς πλειοδοσία προς τρίτους. Η κοινοποίηση της ίδιας περιλήψεως και στους ενυποθήκους δανειστές στοχεύει στην ενημέρωση των προαναφερομένων προσώπων για τη δυνατότητα άμυνας αυτών. Επίσης κατά την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου “ο

πλειστηριασμός με ποινή ακυρότητας δεν μπορεί να γίνει χωρίς να έχουν τηρηθεί οι διατυπώσεις που προαναφέρονται”. Η τήρηση των διατάξεων αυτών επιβάλλεται ανεξάρτητα από την επέλευση ή όχι βλάβης του καθού η εκτέλεση γιατί την παράληψή τους θεωρεί ο νόμος ως βασικό και ουσιώδες ελάττωμα της διεξαγωγής του πλειστηριασμού, που συνδέεται με την υπόστασή του. Περαιτέρω οι προαναφερόμενες επιδόσεις συνίστανται στη διασφάλιση του συμφέροντος της όλης διαδικασίας του πλειστηριασμού και όλων των παραγόντων αυτής και αποβλέπουν στην επίτευξη μεγαλύτερου πλειστηριασματος με συνέπεια να μπορεί να προταθεί η έλλειψή τους από οιονδήποτε με την άσκηση ανακοπής προς ακύρωση του πλειστηριασμού κατά το άρθρο 933 μέσα στην προθεσμία του άρθρου 934 παρ. 1 εδ. γ (βλ. στο άρθρο 999 εις Β. Βαθρακοκόλη παρ. 5, 12, 16, 39).

Από την ένορκη κατάθεση του μάρτυρα που εξετάστηκε στο ακροατήριο, τα έγγραφα τα οποία μετ’ επικλήσεως προσκομίζουν οι διάδικοι, τα όσα συνομολογούν στις προτάσεις τους, το σύνολο της αποδεικτικής διαδικασίας αποδείχθηκαν τα πιο κάτω πραγματικά περιστατικά: Την 24.11.96 εξετέθη σε δημόσιο πλειστηριασμό δυνάμει της αρ. 2408/18.3.98 περιλήψεως κατασχετηρίου εκθέσεως του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Λάρισας Β.Α. με επίσπευση του πρώτων καθών και προς ικανοποίηση χρηματικής απαιτήσεώς του και συγκεκριμένα εκ της αρ. 171/98 διαταγής πληρωμής του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου της ως άνω πόλης το πιο κάτω διαμέρισμα της ανακόπουσας. Για τον πλειστηριασμό αυτό συντάχθηκε η αρ. 27529/29.4.98 έκθεση δημοσίου αναγκαστικού πλειστηριασμού ακινήτου του Συμβ/φου Λάρισας Ν. Ν. Τούτο βρίσκεται στο πρώτο πάνω από

τη πυλωτή όροφο της, επί της οδού Κ. 26 (συννοικία “Ο. Λ.”) στη Λάρισα τριόροφης οικοδομής, έχει έκταση 148 τμ. Και αποτελείται από δύο δωμάτια, κουζίνα κλπ αναγκαίους χώρους, περιήλθε στην κυριότητα της ανακόπουσας δυνάμει του αρ. 76252/29.8.84 συμβολαίου γονικής παροχής του Συμβ/φου Λάρισας Β.Γ. Του ακινήτου αυτού αναδείχθηκαν υπερθεματιστές κατά το ½ εξ αδιαίρετου ο καθένας τους, οι δεύτερος και τρίτος των καθών. Η τιμή κατακυρώσεως ανήλθε στις 7.252.000 δρχ. Ως προκύπτει όμως από με τον αριθμό 14208/25.5.98 πιστοποιητικό του Υποθηκοφύλακα Λάρισας επί του εν λόγω ακινήτου υφίσταται εγγεγραμμένη στα βιβλία του Υποθηκοφυλακείου Λάρισας υποθήκη, ποσού 2.130.000 υπέρ της Εθνικής Κτηματικής Τράπεζας της Ελλάδος, προς εξασφάλιση της απαιτήσεώς της κατά του δικαιοπαρόχου της ανακόπουσας (πατέρα της) Νικολάου Γεωργάκη. Η υποθήκη αυτή γράφθηκε δυνάμει του αρ. 10854/17.4.85 δανειστικού συμβολαίου του Συμβολαιογράφου Λάρισας Π. Π. και είναι μεταεγγεγραμμένη στον τόμο ...με αριθμό .. του βιβλίου υποθηκών του Υποθ/κείου Λάρισας. Παρ’ όλα αυτά όμως στην προαναφερόμενη αρ. 2408/18.3.98 περίληψη κατασχετηρίας εκθέσεως του δικαστικού επιμελητή Λάρισας Β.Α., βάσει της οποίας έγινε ο πλειστηριασμός του διαμερίσματος αυτού, δεν γίνεται μνεία καθόλου της ανωτέρω υποθήκης, ούτε έλαβε χώραν επίδοση της εκθέσεως αυτής στην ενυπόθηκε δανείστρια Εθνική Κτηματική Τράπεζα Ελλάδος ως βεβαίως προκύπτει από τα έγγραφα της υποθέσεως και συνομολογείται από όλες τις διάδικες πλευρές. Οι ελλείψεις αυτές όμως, ως έχει αναφερθεί στο νομικό μέρος της αποφάσεως αυτής, συνεπάγονται απόλυτη ακυρότητα του διενεργηθέντος πλειστηριασμού, προτείνονται με ανακο-

πή ως η κρινόμενη, από οιονδήποτε ανεξαρτήτως βλάβης ή επικλήσεως συμπαιγνίας οιονδήποτε παράγοντα της διαδικασίας του πλειστηριασμού. Σύμφωνα με αυτά το Δικαστήριο πρέπει να δεχθεί την ανακοπή και την πρόσθετη παρέμβαση ως ουσιαστικά βάσιμες και να προχωρήσει σε ακύρωση του πλειστηριασμού, κρινόμενων απορριπτέων των λόγων περί καταχρηστικής ασκήσεως της ανακοπής και περί ελλείψεως εννόμου συμφέροντος στην ανακόπτουσα για την εν λόγω άσκηση.

409/1999

Δικαστής : Σωτηρία Αδαμοπούλου

Δικηγόροι: Σταμ. Βαλάση, Κων. Ευθυμίου

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ. Απαγορεύεται η εικονικότητα των εγγράφων που αφορούν μεταβίβαση της κυριότητας των αυτ/των. Ακυρότητα κάθε αντίθετης συμφωνίας.

ΔΙΑΝΟΜΗ κοινού αυτ/του με δια πλειστηριασμού πώληση.

Από το συνδυασμό των άρθρων 6 παρ. 1, 2 και 3 νδ 1146/72, 1 παρ. 1 (εδ. α, β, γ) και 3ν 722/77, συνάγεται ότι, εκτός από την ουσιώδη πλάνη, απάτη και απειλή του ΑΚ, απαγορεύεται η εικονικότητα (άρθρ. 138 ΑΚ) των εγγράφων που αφορούν την κτήση ή μεταβίβαση της κυριότητας αυτοκινήτων, που έχουν αριθμό κυκλοφορίας. Κάθε αντίθετη σχετική συμφωνία είναι άκυρη και απαγορεύεται κάθε ανταπόδειξη του περιεχομένου τέτοιας συμφωνίας που αφορά τα πρόσωπα εκείνων που συνεβλήθησαν ή το αντικείμενο (μεταβίβαση της κυριότητας δηλαδή) της συμφωνίας. Επομένως είναι απαράδεκτη μια τέτοια συμφωνία και δεν λαμβάνεται υπόψη από το δικαστήριο. Ο νόμος στην περίπτωση αυτή επιβάλλει την ακυρότητα των σχετικών συμφωνιών και απαγορεύει

ειδικά για την εικονικότητα κάθε ανταπόδειξη που αφορά τα πρόσωπα των συμβληθέντων που αναγράφονται στο βιβλιάριο. Δηλαδή αυτός που αναγράφεται στο σχετικό βιβλιάριο, αυτός είναι αναλόγως και ο αγοραστής ή ο πωλητής του αυτοκινήτου (βλ. ΑΠ 35/85 ΕΕΝ 53, 118 Εφ. Ναυπλ. 580/89 ΝοΒ 39, 590).

Στην προκειμένη περίπτωση ο ενάγων ισχυρίζεται ότι με την εναγομένη είναι συγκύριοι του περιγραφόμενου στην αγωγή επιβατηγού αυτοκινήτου, αξίας 2.700.000 δραχμών, σε ποσοστό 80% ο ίδιος και 20% η εναγομένη, δεδομένου ότι ο καθένας τους διέθεσε το αντίστοιχο στο ως άνω ποσοστό χρηματικό ποσό για την αγορά του. Ότι στην άδεια κυκλοφορίας του αυτοκινήτου φέρονται και οι δύο ως συνιδιοκτήτες του σε ποσοστό 50% εξ αδιαιρέτου ο καθένας, που δεν ανταποκρίνεται στην αλήθεια, αλλά τούτο έγινε για φορολογικούς και μόνο λόγους. Τέλος ισχυρίζεται ότι η εναγομένη, δεν συναινεί στην εξώδικη διανομή του ως άνω αυτοκινήτου. Ζητεί λοιπόν: α) ν' αναγνωριστεί η συγκυριότητά του επί του ως άνω αυτοκινήτου σε ποσοστό 80% εξ αδιαιρέτου και β) επικαλούμενος το ανέφικτο της αυτούσιας διανομής, να διαταχθεί δικαστικώς η διανομή του αυτοκινήτου με την εκποίηση του δια πλειστηριασμού και τη διανομή του εκπλειστηριάσματος ανάλογα με τα ποσοστά συγκυριότητας του καθενός και να επιβληθεί η δικαστική δαπάνη σε βάρος της διανεμτέας περιουσίας.

Η αγωγή αρμοδίως εισάγεται ενώπιον αυτού του Δικαστηρίου (άρθρ. 14 παρ. 1 περ. α και 22 ΚΠολΔ), με την τακτική διαδικασία και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 1034, 1113, 785, 798-801 ΑΚ 478 επ. και 70, 176 ΚΠολΔ, όσον αφορά όμως το αίτημα αναγνώρισης κυριότητας του ενάγοντος σε ποσοστό πέραν του 50% εξ αδιαιρέτου,

που αναφέρεται στην άδεια κυκλοφορίας του αυτοκινήτου, η αγωγή είναι μη νόμιμη και πρέπει ν' απορριφθεί, σύμφωνα με όσα προαναφέρθηκαν, δεδομένου ότι ο ενάγων δεν μπορεί να επικαλεστεί εικονικότητα της αδείας κυκλοφορίας του αυτοκινήτου, ως προς το ποσοστό συγκυριότητας. Πρέπει συνεπώς να ερευνηθεί η ουσιαστική βασιμότητα της αγωγής κατά το μέρος που κρίθηκε νόμιμη, εφ' όσον για το παραδεκτό της συζήτησής της καταβλήθηκε το απαιτούμενο για το αντικείμενο της τέλος δικαστικού ενσήμου, με τα ποσοστά που αναλογούν υπέρ τρίτων

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων, που εξετάστηκαν νομότυπα στο ακροατήριο του δικαστηρίου και περιέχονται στα πρακτικά που έχουν τον ίδιο αριθμό με την απόφαση αυτή, τα έγγραφα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι αποδεικνύονται τα εξής πραγματικά περιστατικά: Οι διάδικοι, με σύμβαση πώλησης, αγόρασαν το υπ. αριθμ. Κυκλοφορίας ΠΚ ... ΙΧ Ε αυτοκίνητο, εργοστασίου κατασκευής ..., τύπου ..., 1341 κυβικών εκατοστών και έτος πρώτης κυκλοφορίας 8.7.1997 αξίας σήμερα 2.000.000 δραχμών. Το ποσοστό συγκυριότητας για καθέναν από τους διάδικους ανέρχεται σε 50% εξ αδιαιρέτου, όπως άλλωστε αναφέρεται στην άδεια κυκλοφορίας του αυτοκινήτου. Περαιτέρω αποδείχθηκε ότι ο εναγόμενος δεν συναινεί στην εξώδικη διανομή του αυτοκινήτου, ενώ η αυτούσια διανομή του σε μέρη ομοειδή, χωρίς να μειωθεί η αξία του, είναι προφανώς ανέφικτη, λόγω και της φύσης του κοινού αντικειμένου.

Κατόπιν τούτων πρέπει να γίνει δεκτή η αγωγή και να διαταχθεί η πώληση του αυτοκινήτου με πλειστηριασμό ούτως ώστε να λάβει ο καθένας από τους διαδίκους, από το εκπλειστηριασμα που θα επιτευχθεί το ποσό που αναλογεί στη μερί-

δα του. Τα δικαστικά έξοδα που καθορίζονται με βάση την πραγματική αξία του αξιουμένου με την αγωγή μέρους (ΑΠ 400/1972 ΝοΒ 20, 1156) πρέπει να επιμεριστούν στους διαδίκους ανάλογα με την ιδανική μερίδα τους στο αντικείμενο της διανομής (ΑΠ 398/1972 ΝοΒ 20, 1154).

411/1999

Δικαστής: Σωτηρία Αδαμοπούλου
Δικηγόροι: Στέλιος Παπαμιχαήλ, Αν. Κουτσοκώστας- Μαργ. Ρέκατα

ΚΥΡΙΟΤΗΤΑ. Προσβολή αυτής με την εκ μέρους τρίτου τοποθέτηση σε ξένο ακίνητο πραγμάτων.

ΑΡΝΗΤΙΚΗ αγωγή. Καθ ύλη αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου

Από τη διάταξη του άρθρου 1108 ΑΚ με την οποία ρυθμίζεται η αρνητική αγωγή, ορίζεται ότι εάν η κυριότητα προσβάλλεται με διαφορετικό τρόπο από αφαίρεση ή κατακράτηση του πράγματος, ο κύριος δικαιούται να απαιτήσει από εκείνον που προσέβαλε την κυριότητα, να άρει την προσβολή και να την παραλείπει στο μέλλον. Βάση της προκειμένης αγωγής είναι η κυριότητα ή συγκυριότητα του ενάγοντος επί του πράγματος και η προσβολή της με πράξεις διατάραξης, ενώ διατάραξη της κυριότητας αποτελεί κάθε έμπρακτη εναντίωση στο θετικό ή αποθετικό της κυριότητας περιεχόμενο, δηλαδή όταν ο εναγόμενος ενεργεί στο πράγμα πράξεις τις οποίες μόνον ο κύριος δικαιούται να ενεργήσει ή όταν εμποδίζει τον κύριο να ενεργήσει στο δικό πράγμα (ΕφΑθ 9517/95 ΕλλΔ/νη 37, 1612). Αίτημα της αγωγής είναι η άρση της προσβολής (εκτελούμενη κατά τον προβλεπόμενο από τις διατάξεις 945-946 ΚΠολΔ τρόπο) και η παράλειψη της προσβολής στο μέλ-

λον (εκτελούμενη κατ' άρθρο 947 Κ. ΠολΔ), ενώ παραδεκτά με την αρνητική αγωγή σωρεύεται και αναγνωριστική, που έχει αίτημα την αναγνώριση της κυριότητας ή συγκυριότητας του ενάγοντος (ΕφΑθ 3690/1985 Δ/ν 26, 1173 ΕφΘεσ. 1530/89 Αρμεν. 43, 1123) Τέλος, κατά την ορθότερη γνώμη που και το δικαστήριο τούτο αποδέχεται, αρμόδιο καθύλη δικαστήριο για την εκδίκαση της αρνητικής αγωγής είναι το κατ' άρθρο 18 παρ. 1 ΚΠολΔ, Πολυμελές Πρωτοδικείο και τούτο γιατί το αντικείμενο της αγωγής δεν είναι δεκτικό χρηματικής αποτίμησης. Το συμπέρασμα αυτό συνάγεται από τον σκοπό της αγωγής και ιδιαίτερα το αίτημά της προς άρση της προσβολής και παράλειψης της τελευταίας στο μέλλον, πράγμα που αποβλέπει αποκλειστικά στην ομαλή λειτουργία της ιδίας της κυριότητας χωρίς να ενδιαφέρεται για τα αποτελέσματα της προσβολής πάνω στο δικαίωμα ή την υλική υπόσταση (ΕφΠειρ. 353/1990 Δ/ν 33, 410, ΕφΘεσ 1530/89 Αρμεν. 43, 1123, ΕφΑθ 3690/85 Δ/ν 26, 1173). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι υποστηρίζεται η αντίθετη άποψη, κατά την οποία η υλική αρμοδιότητα του δικαστηρίου κρίνεται κατ' άρθρα 14 παρ. 1 και 2 και 18 παρ. 1 ΚΠολΔ, ανάλογα με την αξία του αντικειμένου της αρνητικής αγωγής. Κατά τη μία εκδοχή, η αρμοδιότητα προσδιορίζεται, σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ. 1 ΚΠολΔ, δηλαδή με βάση την αξία του προσβαλλομένου πράγματος (ΕφΑθ 8206/1974 ΝοΒ 23, 195), κατά δε τη δεύτερη ως αξία του αντικειμένου της αρνητικής αγωγής λαμβάνεται το ποσό κατά το οποίο μειώνεται η αξία του πράγματος εξαιτίας της προσβολής (ΕφΠατρ. 320/88 Αχ Ν 5, 215). Όμως η μεν πρώτη άποψη παραγνωρίζει τις διαφορές μεταξύ αρνητικής και διεκδικητικής αγωγής και κυρίως ότι η πρώτη δίδεται επί μερικής προ-

σβολής της κυριότητας, ενώ η δεύτερη επί καθολικής και έτσι το αίτημα και ο σκοπός της τελευταίας είναι η απόδοση του αφαιρεθέντος πράγματος στον ενάγοντα κύριο και με βάση την οπωσδήποτε ενδιαφέρουσα αυτόν και κατά κανόνα σημαντική αξία του εν λόγω πράγματός του, η δε δεύτερη δεν λαμβάνει υπόψη της αφενός μεν πως ο καθορισμός του ποσού κατά το οποίο μειώθηκε η αξία του διαταραχθέντος πράγματος θα είναι αυθαίρετος, εφόσον δεν υπάρχει γι' αυτό αντικειμενικό κριτήριο, αφετέρου δε το αδιέξοδο στο οποίο οδηγεί, στην περίπτωση που η προσβολή δεν έχει καμία αρνητική επίπτωση, στην αξία του πράγματος (ΕφΠειρ 353/90 ο.π. με παραπομπές στη θεωρία και λοιπή νομολογία).

Στην προκειμένη περίπτωση οι ενάγοντες εκθέτουν ότι με νόμιμο τρόπο περιήλθε στην συγκυριότητά τους και σε ποσοστό $\frac{1}{2}$ εξ αδιαιρέτου για τον καθένα, μία παλαιά διόροφη πετρόκτιστη οικία έκτασης 178,84 τ.μ. μετά του οικοπέδου της, έκτασης 1.000 τ.μ. που βρίσκεται στο χωριό Γ. της κοινότητας Μ. του Υποθηκοφυλακείου Λάρισας, που συνορεύει όπως λεπτομερώς αναφέρεται στην αγωγή. Περαιτέρω εκθέτουν ότι ο εναγόμενος προσβάλλει παράνομα την συγκυριότητα τους με την τοποθέτηση στον αύλειο χώρο της οικείας (αφού προηγουμένως κατέστρεψε την περίφραξη) ενός αυτοκινουμένου γεωργικού μηχανήματος (χαρτοκοπικού) καθώς και ενός ακόμα παλαιού φορτηγού αυτοκινήτου. Ενόψει του ιστορικού αυτού ζητούν λοιπόν ν' αναγνωριστεί η συγκυριότητά τους, την οποία αμφισβητεί ο εναγόμενος με τις ως άνω ενέργειές του, να υποχρεωθεί να άρει την προσβολή (μεταφέροντας τα ως άνω οχήματα από τον αύλειο χώρο της ιδιοκτησίας τους) και να παραλείψει κάθε προσβολή στο μέλλον με την απειλή χρηματι-

κής ποινής και προσωπικής κράτησης. Με το ως άνω περιεχόμενο η αγωγή, σαφώς φέρει το χαρακτήρα αρνητικής αγωγής, σύμφωνα άλλωστε και με όσα προαναφέρθηκαν, εφόσον βάση αυτής είναι η συγκυριότητα των εναγόντων και η προσβολή αυτής με διατάραξη της νομής και αίτημά της η άρση της προσβολής και η παράλειψη της στο μέλλον, παραδεκτά δε σωρεύεται στο αυτό δικόγραφο και αναγνωριστική της συγκυριότητάς τους αγωγή. Όμως σύμφωνα με τις προαναφερόμενες αιτιολογίες, η αγωγή αναρμοδίως εισήχθη στο δικαστήριο (με βάση την αξία του ιδανικού μεριδίου κάθε ενάγοντος, που ανέρχεται κατά τους αγωγικούς ισχυρισμούς σε 3.000.000 δραχμές), εφόσον το αντικείμενό της είναι ανεπίδεκτο χρηματικής αποτίμησης. Πρέπει λοιπόν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 46 Κ-ΠολΔ να παραπεμφθεί η εκδίκασή της στο αρμόδιο δικαστήριο δηλαδή το Πολυμελές Πρωτοδικείο Λάρισας (που είναι αρμόδιο και κατά τόπον). Η δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων πρέπει να συμψηφιστεί, λόγω εύλογης αμφιβολίας των εναγόντων, που προκύπτει και από την διχογνωμία στη θεωρία και νομολογία, σχετικά με την υλική αρμοδιότητα της αρνητικής αγωγής (άρθρ. 179 ΚΠολΔ).

685/99

Δικαστής: Ιωάννης Ζώνης

Δικηγόροι: Δ. Παπανικολάου

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. Στις διαφορές εξ οροφοκτησίας που εκδικάζονται κατά τις δ/ξεις των άρθρων 17 αριθ. 2 και 647 παρ. 2 διάδικοι, είναι μόνο ιδιοκτήτες αυτοτελών οριζόντιων ιδιοκτησιών και ο διαχειριστής της πολυκατοικίας, όχι δε τρία πρόσωπα. Στις αγωγές εξ οροφοκτησίας πρέπει να μνημονεύεται ότι τόσο ο ενάγων, όσο και ο εναγόμενος είναι

κύριοι αυτοτελών ιδιοκτησιών της κοινής οικοδομής, χωρίς επίκληση των τίτλων ιδιοκτησίας.

Επειδή κατά το άρθρο 17 αριθμ. 2 Κ-ΠολΔ “οι διαφορές ανάμεσα στους ιδιοκτήτες ορόφων ή διαμερισμάτων από τη σχέση της οροφοκτησίας, καθώς και οι διαφορές ανάμεσα στους διαχειριστές ιδιοκτησίας κατ’ ορόφους και στους ιδιοκτήτες ορόφων και διαμερισμάτων” υπάγονται στην αρμοδιότητα των μονομελών πρωτοδικείων. Κατά δε την παρ. 2 του άρθρου 647 ίδιου Κώδικα “κατά την ειδική διαδικασία των άρθρων 648 έως 657 δικάζονται και οι διαφορές του άρθρου 17 αριθμ. 2”. Από το συνδυασμό των διατάξεων αυτών, σαφώς προκύπτει ότι, κατά τη διαδικασία του άρθρου 648 επ. Κ-ΠολΔ, δικάζονται διαφορές και μεταξύ του ή των διαχειριστών πολυόροφης οικοδομής, που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του Ν. 3741/1929 και των ιδιοκτητών ανεξάρτητων οριζόντιων ιδιοκτησιών της ίδιας πολυόροφης οικοδομής, εφόσον οι διαφορές αυτές ανακύπτουν κατά την εφαρμογή της πράξης σύστασης οροφοκτησίας και του κανονισμού πολυκατοικίας, που διέπουν την οικοδομή. Στις διαφορές αυτές, που υπάγονται στη διαδικασία αυτή, αναμφισβήτητα ανήκουν κι εκείνες, που αφορούν την καταβολή της δαπάνης κοινοχρήστων, που σύμφωνα με τον κανονισμό πολυκατοικίας και τη διάταξη της β’ περίπτωσης του άρθρου 5 του Ν. 3741/1929 βαρύνει κάθε ιδιοκτήτη αυτοτελούς ανεξάρτητης οριζόντιας ιδιοκτησίας.

Διάδικοι, όμως για την επίλυση των διαφορών αυτών κατά την παραπάνω διαδικασία, μπορούν να είναι μόνο ιδιοκτήτες αυτοτελών οριζόντιων ιδιοκτησιών της ίδιας πολυόροφης οικοδομής ή ο διαχειριστής της πολυκατοικίας και οι ιδιοκτή-

τες (ένας ή περισσότεροι) μιας ή περισσότερων αυτοτελών οριζόντιων ιδιοκτησιών της ίδιας πολυκατοικίας και όχι τρίτα πρόσωπα, νομικά ή φυσικά, που συνδέονται με μία ή περισσότερες οριζόντιες ιδιοκτησίες της πολυκατοικίας αυτής με άλλη έννομη σχέση, όπως νομή ή κατοχή (ΑΠ 91/1990, ΕΔΠ 1990.24, ΑΠ 719/1971 ΝοΒ 20.313, ΕΑ 3171/1998 Ελλ. Δνν 1998.1395, ΕΑ 2629/1992 ΕΔΠ 1992.212, ΕΑ 382/1992 ΕΔΠ 1992.73, ΕΑ 2552/1990 ΕΔΠ 1990.258, ΕΑ 5353/1988 ΕΔΠ 1991.105). Οι διαφορές μεταξύ των τελευταίων τούτων και ενός ή περισσότερων ιδιοκτητών μιας ή περισσότερων οριζόντιων ιδιοκτησιών ή του διαχειριστή πολυκατοικίας (π.χ αγωγές για τις κοινόχρηστες δαπάνες με τον αδικαιολόγητο πλουτισμό εναντίον του χρησιμοπούντος την οροφοκτησία τρίτου - ΕΘ 416/90 ΕΔΠ 1991.183, ΕΘ 9/1983 Αρμεν. 1983.664), δεν δικάζονται κατά την παραπάνω διαδικασία των άρθρων 648 επ. ΚΠολΔ αλλά κατ' άλλη, συνήθως τακτική, διαδικασία και ενώπιον του καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου (ΕφΑθ. 8263/1992 Ελλ. Δνν 1993.651). Τέλος, ενάγων ο κύριος αυτοτελούς οριζόντιας ιδιοκτησίας κοινής οικοδομής προς επίλυση διαφοράς από τη σχέση της οροφοκτησίας, πρέπει, εκτός των άλλων, να επικαλείται στο δικόγραφο της αγωγής, για να είναι αυτό ορισμένο κατά την έννοια του άρθρου 216 παρ. 1α, ΚΠολΔ, ως απαραίτητο στοιχείο της βάσης της ως άνω αγωγής, ότι τόσο ο ίδιος (ενάγων) όσο και ο εναγόμενος είναι κύριοι αυτοτελών οριζόντιων ιδιοκτησιών της αυτής κοινής οικοδομής (ΑΠ 558/1991 ΕΔΠ 1991.72), χωρίς να είναι ανάγκη να αναφέρεται στην αγωγή ο τίτλος ιδιοκτησίας των διαδίκων (ΑΠ 916/1998 ΕΔΠ 1991.87, ΑΠ 406/1996 Ελλ. Δνν 38.52, ΕφΑθ 3171/1998 επ.).

Στην προκειμένη περίπτωση, ο ενάγων, ως διαχειριστής οικοδομής, που έχει υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 3741/1929 και των άρθρων 1002 και 1117 του ΑΚ, ζητεί, με την υπό κρίση αγωγή του, από τους εναγόμενους, ως κληρονόμους διαμερισματούχων της ίδιας οικοδομής, κοινόχρηστες δαπάνες από 160.548 δραχμές συνολικά, αναλόγως του κληρονομικού του μεριδίου, χωρίς να διευκρινίζει σ' αυτή αν οι τελευταίοι είναι κύριοι του επίδικου διαμερίσματος ή απλώς νομείς τούτου κατ' άρθρ. 983 ΑΚ.

Επομένως, η αγωγή αυτή είναι, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, αόριστη και απορριπτέα.

532/2000

Δικαστής: Χριστίνα Τζήμα

Δικηγόροι: Ολυμπία Ματράκη, Κων. Παπαλεξανδρή

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ. Προσβολή αυτής δια του τύπου. Αδικοπραξία. Αποζημίωση - χρηματική ικανοποίηση.

Κατά το άρθρο μόνο, παρ. 1 του ν. 1178/81 "περί αστικής ευθύνης του τύπου και άλλων τινών διατάξεων, ο ιδιοκτήτης κάθε εντύπου υποχρεούται σε πλήρη αποζημίωση για την παράνομη περιουσιακή ζημία και σε χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που προξενήθηκαν υπαίτιως, με δημοσίευμα που θίγει την τιμή και την υπόληψη ατόμου, έστω και αν η κατά το άρθρο 914 ΑΚ υπαιτιότητα, η κατά το άρθρο 919 ΑΚ πρόθεση και η κατά το άρθρο 920 ΑΚ γνώση ή υπαίτια άγνοια συντρέχει στον συντάκτη του δημοσιεύματος ή αν ο τελευταίος είναι άγνωστος στον εκδότη ή τον διευθυντή συντάξως του εντύπου. Στην παρ. 2 του ιδίου άρθρου ορίζεται το ελάχιστο πο-

σό το οποίο θα καταβάλλεται ως χρηματική ικανοποίηση, κατά το άρθρο 932 ΑΚ. Κατά την παράγραφο 6 του ιδίου άρθρου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 32 παρ. 1 ν. 1941/1991 και άρθρο μόνο πάρ 4 ν. 2243/94, σε περίπτωση που γίνει δεκτή καταψηφιστική αγωγή, που στηρίζεται στην παρ. 1 του άνω άρθρου, το δικαστήριο υποχρεούται να διατάξει με την απόφασή του, εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα, την καταχώριση, στην εφημερίδα που ανέγραψε το επιλήψιμο δημοσίευμα: α) περιλήψεως της αποφάσεως, η οποία να περιέχει τα λεπτομερώς καθοριζόμενα στο επόμενο εδάφιο στοιχεία και β) ειδήσεως για την καταδίκη της εφημερίδας, στην ίδια θέση της όπου είχε δημοσιευθεί το επιλήψιμο δημοσίευμα εντός 15 ημερών από την επίδοση της τελεσιδίκου αποφάσεως. Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, οι οποίες εφαρμόζονται και όταν θίγεται η φήμη και η επαγγελματική πίστη νομικού προσώπου, συνάγεται ότι ο ενάγων ιδιοκτήτης εφημερίδας για αποζημίωση ή χρηματική ικανοποίηση λόγω περιουσιακής ζημίας ή ηθικής βλάβης προκληθείσας εις βάρος του από το δημοσίευμα, αρκεί να ισχυρισθεί και αποδείξει αφενός ότι ήχθηκε η τιμή και υπόληψή του ή η φήμη και η πίστη του (επί νομικού προσώπου) από το επίμαχο δημοσίευμα κατά τρόπο παράνομο, είτε λόγω των περιεχομένων σ' αυτό ειδήσεων, είτε λόγω δυσμενών σχολίων και χαρακτηρισμών, αφετέρου ότι η προσβολή αυτή καλύπτεται, κατά το υποκειμενικό στοιχείο, έστω και στο πρόσωπο του συντάκτη του δημοσιεύματος ή - αν αυτός είναι άγνωστος - του εκδότη ή του διευθυντή συντάξεως. Επομένως, το παράνομο της προσβολής αντιστοιχεί στην αντικειμενική υπόσταση των αδικημάτων της εξυθρίσεως και της συκοφαντικής ή απλής δυσφημήσεως (361, 362, 363 ΠΚ). Εξάλλου, κατά το

άρθρο 367 παρ. 1 περ. γ-δ ΠΚ, το άδικο των προβλεπομένων στα άρθρα 361 επ. του ιδίου Κώδικα πράξεων αίρεται, μεταξύ άλλων και όταν πρόκειται για εκδηλώσεις που γίνονται για την εκτέλεση νομίμων καθηκόντων, την άσκηση νομίμου εξουσίας, την διαφύλαξη δικαιώματος ή από άλλο δικαιολογημένο ενδιαφέρον και σε ανάλογες περιπτώσεις. Η διάταξη αυτή, για την ενότητα της εννόμου τάξεως, εφαρμόζεται αναλογικώς και στον χώρο του ιδιωτικού δικαίου (ΕφΑθ 8908/1988 ΝοΒ 36-1664, ΠΠρΑθ 7902/1996 ΕλλΔνη 38-940). Αιρομένου επομένως, του αδικού χαρακτήρα των προαναφερθεισών αξιοποιώνων πράξεων, αποκλείεται και το στοιχείο του παρανόμου της επιζημίας συμπεριφοράς, ως όρος της αντιστοίχου αδικοπραξίας του αστικού δικαίου (1408/1988, ΕλλΔνη 31-95). Ετσι, η προβολή συνδρομής περιπτώσεως του άρθρου 367 παρ. 1 ΠΚ αποτελεί αυτοτελή ισχυρισμό καταλυτικό (ένσταση) της αγωγής του προσβληθέντος από το δημοσίευμα προσώπου, λόγω άρσεως του παρανόμου της προσβολής (ΑΠ 1286/1993, ΕλλΔνη 36-1649, ΕφΑθ 9975/1986 ΕλλΔνη 28-299). Δικαιολογημένο συμφέρον, πηγάζον από την συνταγματικώς κατοχυρωμένη (άρθρ. 5 παρ. 1, 14 παρ. 1, 2 Συντ.) και από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (άρθρ. 10 παρ. 2) προβλεπόμενη ελευθερία και κοινωνική αποστολή του Τύπου, έχουν και τα συνδεόμενα με την λειτουργία του, πρόσωπα, κυρίως οι δημοσιογράφοι, για την ελευθερία λήψεως ή μεταδόσεως πληροφοριών ή ιδεών, δημοσίευση ειδήσεων και σχολίων σχετικών με τις πράξεις και την συμπεριφορά φυσικών ή νομικών προσώπων ή ομάδων προσώπων που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για το κοινωνικό σύνολο. Για το λόγο

αυτό μπορούν να δημοσιεύσουν ειδήσεις και σχόλια για την σχετική πληροφόρηση και ενημέρωση του κοινού, ακόμη και με οξεία κριτική ή δυσμενείς χαρακτηρισμούς (ΑΠ 1653/1983 ΝοΒ 32-543, ΕφΑΘ 2456/1988 και 1652/1988 ΕλλΔνη 30-810 και 814 αντίστοιχα, ΕφΑΘ 594/1992 ΕλλΔνη 34-1515). Ο άδικος, ως προς τις περιεχόμενες σ' αυτό εξυβριστικές ή δυσφημιστικές εκφράσεις, χαρακτηρισμού του δημοσιεύματος, όμως, δεν αίρεται λόγω δικαιολογημένου ενδιαφέροντος κ.λ.π. και συνεπώς, παραμένει η ποινική ευθύνη των κατά νόμον υπευθύνων, άρα και η προς αποζημίωση του θιγέντος υποχρέωση τους, κατά το αστικό δίκαιο, όταν συντρέχει μία από τις περιπτώσεις του 367 παρ. 2 ΠΚ, δηλ. όταν οι επίμαχες κρίσεις και εκδηλώσεις περιέχουν τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος της συκοφαντικής δυσφημίας του άρθρου 363 ή 364 ΠΚ ή όταν από τον τρόπο της εκδηλώσεως ή από τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέσθηκε η πράξη προκύπτει σκοπός εξυβρίσεως, δηλαδή ειδική πρόθεση για προσβολή της τιμής (ΑΠ 137/1985 ΝοΒ 33-510, ΕφΑΘ 9975/1988 ΕλλΔνη 28-299, ΕφΑΘ 594/1992 ΕλλΔνη 34-1515, ΕφΑΘ 1112/1997 ΕλλΔνη 38-1599). Ο ειδικός αυτός σκοπός εξυβρίσεως υπάρχει στον τρόπο εκδηλώσεως της εξυβριστικής ή δυσφημιστικής συμπεριφοράς, όταν δηλαδή δεν ήταν μεν πραγματικώς αναγκαίος για να αποδοθεί όπως έπρεπε αντικειμενικώς το περιεχόμενο της σκέψεως του συντάκτη του άρθρου, ο τελευταίος, όμως, εν γνώσει της ελλείψεως της αναγκαιότητας αυτής τελών, προέκρινε τελικώς να χρησιμοποιήσει την συγκεκριμένη έκφραση ή χαρακτηρισμό ακριβώς για να προσβάλλει την τιμή άλλου (ΑΠ 137/1985 ο.π. ΕφΑΘ 594/1992 ο.π.). Όταν, επομένως, επί αγωγής του θιγέντος

από δημοσίευμα, ο εναγόμενος προτείνει λόγο άρσεως του παρανόμου της πράξεως, στηριζόμενο στο άρθρο 367 παρ. 1 Π.Κ., ο ενάγων μπορεί να προτείνει κατ' αντένσταση είτε ότι συντρέχουν τα στοιχεία της συκοφαντικής δυσφημίας (αναλήθεια του περιεχομένου του δημοσιεύματος και γνώση του συντάκτη ή διευθυντή συντάξεως γι' αυτό), είτε ότι υπήρχε ειδικός σκοπός εξυβρίσεως, αναφέροντας ειδικότερα τα στοιχεία βάσει των οποίων, οι εκφράσεις του συντάκτη του δημοσιεύματος, εν γνώσει και αποδοχή του, δεν ήταν αναγκαίες για να αποδοθεί η ακριβής σκέψη του (ΠΠρΑΘ 7902/1996 ΕλλΔνη 38-941).

Ο ενάγων, με την υπό κρίση αγωγή του, εκθέτει ότι στο φύλλο της 6ης Οκτωβρίου 1999 της εβδομαδιαίας εφημερίδας "Η.Ε." που εκδίδεται στην Ελασσόνα, οι τρεις πρώτοι εναγόμενοι ως ιδιοκτήτες και εκδότες αυτής και ο τέταρτος εναγόμενος ως δημοσιογράφος της, δημοσίευσαν άρθρο με τίτλο "Σ.Π.Τ.Γ." και υπότιτλο "ΠΛΙΑΤΣΙΚΟ" στο οποίο ανέγραφαν εν γνώσει της αναληθείας τους, περιστατικά ψευδή και συκοφαντικά γι' αυτόν και τους προγόνους του, με αποτέλεσμα να θιγεί η τιμή και η υπόληψή του και η εν γένει προσωπικότητά του παράνομα και υπαίτια και να υποστεί, εκ του λόγου αυτού, ηθική βλάβη. Με βάση τα προεκτεθέντα ζητεί να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι, καθένας εις ολόκληρον, να του καταβάλλουν, για τη χρηματική ικανοποίηση της ηθικής βλάβης, την οποία από το αδίκημα των εναγομένων υπέστη, ποσό 2.000.000 δραχμών, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής, να άρουν την προσβολή και να παραλείψουν στο μέλλον τη δημοσίευση παρόμοιων κειμένων, να δημοσιευθεί, στην ίδια θέση με το επιλήψιμο δημοσίευμα, η απόφαση που θα εκδοθεί και να καταδικα-

σθούν οι εναγόμενοι στη δικαστική του δαπάνη. Με το περιεχόμενο αυτό η αγωγή αρμοδίως εισάγεται για να συζητηθεί ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου (14 παρ. 2, 22 ΚΠολΔ - σχ. ΕφΘεσ 2152/1997 Αρμ.1998-483, ΠΠρΑΘ 2114/1996 Αρμ.1997-1441, ΠΠρΑΘ 11656/1995 Αρμ.Ν ΜΖ-166), κατά τη διαδικασία των εργατικών διαφορών (άρθρ. 681Δ, 666 παρ. 1, 667, 671 παρ. 1 έως 3, 672, και 673 έως 676, 681Β παρ. 3 ΚΠολΔ) και είναι νόμιμη. Στηρίζεται στις διατάξεις, που αναφέρονται στη μείζονα σκέψη και σ' εκείνες των άρθρων 57, 59, 914, 919, 920, 926, 932, 299, 481, 345, 346 ΑΚ και 176 ΚΠολΔ και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, κατ' ουσίαν, δεδομένου ότι έχει καταβληθεί το απαιτούμενο για το αντικείμενό της τέλος δικαστικού ενσήμου με τα ανάλογα ποσοστά υπέρ τρίτων (βλ. τα 273207 και 347138 προσκομιζόμενα έντυπα αγωγολήμου σειράς Α και τα επ' αυτών κινητά επισήματα).

Από τον ένορκη κατάθεση του μάρτυρα ανταπόδειξης, που εξετάστηκε στο ακροατήριο και περιέχεται στα ταυτάρια με την απόφαση πρακτικά και τα έγγραφα, τα οποία οι διάδικοι επικαλούνται και προσκομίζουν, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο τέταρτος των εναγομένων Α.Κ. του Α., δημοσίευσε στο φύλλο της 6ης Οκτωβρίου 1999 της εβδομαδιαίας εφημερίδας της Ελασσόνας "Η.Ε." της οποίας οι πρώτος, δεύτερη και τρίτος των εναγομένων είναι ιδρυτές, ιδιοκτήτες και εκδότες, άρθρο του, με τίτλο "Σ.Π.Τ.Γ." και υπότιτλο "ΠΛΙΑΤΣΙΚΟ" το περιεχόμενο του οποίου έχει ως ακολούθως: "Είναι μια λέξη πολύ γνωστή στις προηγούμενες γενιές. Συνέβαινε κυρίως όταν είχαμε πολεμικά γεγονότα. Ετσι, πλιάτσικο είχαμε την παραμονή της απελευθέρωσης της Ελασσόνας, δηλαδή την 6η Οκτωβρίου του 1912, πλιάτσικο είχαμε

την παραμονή της υποδούλωσης της Ελασσόνας από τους Γερμανούς, πλιάτσικο είχαμε στον εμφύλιο όταν ομάδες παρακατιανών εισέβαλαν στα χωριά και τα λεηλατούσαν. Ναι πλιάτσικο σημαίνει λεηλασία. Την παραμονή λοιπόν της απελευθέρωσης της πόλης μας από τους Τούρκους, ενώ οι κάτοικοι Τούρκοι εγκατέλειψαν την πόλη και ακολουθούσαν προς το Σαραντάπορο τον Τουρκικό στρατό, τη νύχτα λοιπόν της 5ης Οκτώβρη προς την 6η Οκτώβρη, πολλοί κάτοικοι από τη γειτονική Τσαριτσάνη εισέβαλαν στην πόλη, στον τουρκικό μαχαλά και αφού λεηλάτησαν τα σπίτια τα έκαψαν. Δεκάδες σπίτια έγιναν παρανάλωμα της φωτιάς και οι πλιάτσικολόγοι φορτωμένοι οικιακά αγαθά, γκιούμια, βαρέλια, καθίσματα, σοφράδες κι ότι νόμιζαν χρήσιμο το κουβαλούσαν μαζί τους αφήνοντας πίσω τους ερείπια..." Το δημοσίευμα αυτό ανάγλυφα περιγράφει αληθινά γεγονότα, που συνέβησαν κατά την απελευθέρωση της Ελασσόνας από τον Τουρκικό ζυγό, τα οποία περιήλθαν στη γνώση του συντάκτη του, λόγω της ιδιότητάς του ως ιστορικού, συγγραφέα, ιδρυτικού στελέχους και γενικού γραμματέα του Συνδέσμου Γραμμάτων και Τεχνών Θεσσαλίας, δημοσιογράφου και εκδότη τοπικών εφημερίδων καθώς και από την προσωπική του επαφή με παλιούς Ελασσονίτες. Η ως άνω αναφορά έγινε από τον τέταρτο των εναγομένων με βαθιά γνώση της αλήθειας και μοναδικό γνώμονα την ενημέρωση των αναγνωστών, σε καμία δε περίπτωση ο συντάκτης δεν είχε την πρόθεση να υβρίσει ή να συκοφαντήσει τον ενάγοντα ή τους ανιόντες του, κατοίκους της ιστορικής κωμόπολης Τσαριτσάνης. Το δημοσίευμα δεν προσέβαλε την τιμή και την υπόληψη και γενικότερα την προσωπικότητα του ενάγοντος, δεδομένου ότι αφενός μεν παρατίθενται σ' αυτό αληθινά πραγματικά γεγονότα, που συ-

νέβησαν τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο στην περιοχή της Ελασσόνας, αφετέρου δε, κανένα στοιχείο δεν κατέδειξε τη συμμετοχή των προγόνων του ενάγοντος στις πραγματοποιηθείσες λεηλασίες ούτε άλλωστε, προβάλλεται σχετικός ισχυρισμός στο δημοσίευμα. Με βάση αυτή την αποδοχή πρέπει περαιτέρω, να γίνει δεκτό ότι ο συντάκτης του ενδίκου άρθρου κατέγραψε τα γεγονότα, κινούμενος από εύλογο δημοσιογραφικό ενδιαφέρον και ενεργώντας κατ' ενάσκηση του δικαιώματος μεταδόσεως πληροφοριών δημοσίου ενδιαφέροντος. Βέβαια, η λέξη "πλιάτσικο" δημιουργεί στο μέσο άνθρωπο αισθήματα αποστροφής και αποδοκιμασίας για τον ενεργούντα αυτό, δεδομένου ότι οι επιδιδόμενοι σε λεηλασίες είναι τουλάχιστον άτομα απολίπιτα, άξεστα και σήμερα περιθωριακά. Όμως, στο συγκεκριμένο άρθρο τη χρησιμοποίησε ο δημοσιογράφος χωρίς να δραματοποιεί ή να υπερβάλλει, να προσθέτει ή να παραποιεί ή πολύ περισσότερο να έχει πρόθεση εξυβρίσεως ή κατασυκοφαντήσεως του ενάγοντος, ή των προγόνων του. Από την αξιολόγηση του συνόλου του κειμένου στον αναγνώστη απομένει η αίσθηση ότι το "πλιάτσικο" στη συγκεκριμένη χρονική στιγμή της απελευθέρωσης δεν ήταν πράξη χυδαία και απάνθρωπη. Και τούτο διότι οι κάτοικοι της πολύπαθης Τσαρπιάς, με την αποτίναξη του Τουρκικού ζυγού προέβησαν σε λεηλασία του "τουρκικού μαχαλά", πράξη, κατά το κοινό αίσθημα, δίκαιη και απόδοσης "των ίσων", προκειμένου να επιστρέψουν στους φυσικούς τους χώρους τα λάφυρα, τα οποία ήταν πράγματα δικά τους πριν τις σε βάρος τους λεηλασίες των τυρράνων. Με τον τρόπο αυτό όμως, παρουσιάζοντας το όλο περιστατικό, ο δημοσιογράφος της εφημερίδας (τέταρτος εναγόμενος) πολύ περισσότερο δε οι ιδιοκτήτες και εκδότες της ε-

φημερίδας (πρώτος, δεύτερη και τρίτος των εναγομένων) δεν μπορεί βάσιμα να υποστηριχθεί ότι έχουν τελέσει αξιόποινη πράξη ή άλλης μορφής προσβολή της τιμής ή της υπόληψης του ενάγοντος, ώστε να βαρύνονται με υποχρέωση αποζημιώσεως του τελευταίου προς αποκατάσταση οποιασδήποτε μορφής ζημίας ή χρηματικής ικανοποίησης της ηθικής του βλάβης (βλ. και ΑΠ 611/1995 ΕλλΔνη 38-628).

548/2000

Δικαστής: Κωνσταντία Αγγελάκη

Δικηγόροι: Αχ. Αργυρίου, Μιχ. Κορδέβας

ΜΙΣΘΩΣΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ. Καταγγελία λόγω μη καταβολής των μισθωμάτων (597 ΑΚ). Η εκπρόθεσμη καταβολή των μισθωμάτων δεν αίρει τα αποτελέσματα της καταγγελίας, τα οποία μπορούν να ανατραπούν με τη ρητή ή σιωπηρή κατάρτιση νέας σύμβασης μίσθωσης.

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ μισθώματος. Προυποθέσεις εφαρμογής του 388 ΑΚ (απαιτεί προφανή δυσαναλογία) και του 288 ΑΚ (απαιτεί υπέρμετρη επάχθεια). Μείωση της εμπορικής κίνησης και μεταφορά αυτής σε άλλη περιοχή.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 597 ΑΚ, αν ο μισθωτής καθυστερεί το μίσθωμα εν όλων ή εν μέρει, δικαιούται ο εκμισθωτής να καταγγείλει τη μίσθωση... "Αν δε, ο μισθωτής δεν καταβάλλει το καθυστερούμενο μίσθωμα και τα έξοδα της καταγγελίας εντός μηνός από της καταγγελίας (επι μισθώσεων διαρκείας έτους και πλέον), η μίσθωση λύεται με την πάροδο του ως άνω χρόνου, και ο εκμισθωτής δύναται να ζητήσει την απόδοση του μισθίου, κατ' άρθρο 599 ΑΚ. Η εκπρόθεσμη, περαιτέρω, καταβολή των μισθωμάτων δεν καθιστά την καταγγελία άνευ αποτελέσματος, δύναται δε τα αποτελέ-

σματα αυτής (καταγγελίας) να ανατραπούν με την κατάρτιση νέας σύμβασης μίσθωσης, υπό τους όρους της καταγγελθείσης, εφόσον αυτοί δεν τροποποιούνται με τη νεώτερη συμφωνία. Η συμφωνία αυτή, δύναται να συναφθεί και σιωπηρώς, πλην όμως η, περί σιωπηρής σύναψης αυτής, βούληση των μερών πρέπει να είναι σαφής (ΑΠ 387/1954 ΕΕΝ 21. 1264, ΑΠ 707/1955 ΕΕΝ 23, 400, ΕφΑθ 8/1983 ΕλλΔ 1983, 495, ΑΠ 293/1989 Δ' Τμ. ΕλλΔ 1990, 348). Εξάλλου, το άρθρο 5 του ν. 813/1978, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 2041/1992, ορίζει ότι το μίσθωμα κατά τη σύναψη της σύμβασης καθορίζεται ελεύθερα και αναπροσαρμόζεται κατά τα χρονικά διαστήματα και το ύψος που ορίζονται στη σύμβαση, και ότι, σε περίπτωση που δεν υπάρχει συμφωνία αναπροσαρμογής του μισθώματος η αναπροσαρμογή γίνεται μετά 2ετία από την έναρξη της σύμβασης και καθορίζεται σε ποσοστό όχι κατώτερο του 6% της αντικειμενικής αξίας του μισθίου και ότι σε κάθε περίπτωση μπορεί να ζητηθεί αναπροσαρμογή του μισθώματος με τη συνδρομή του άρθρου 388 ΑΚ. Προυπόθεση δε εφαρμογής της διάταξης αυτής είναι ότι τα μέρη στηρίζουν κυρίως τη σύμβαση μίσθωσης, λαμβανομένων υπόψη της καλής πίστης και των συναλλακτικών ηθών σε ορισμένα πραγματικά περιστατικά τα οποία μεταβλήθηκαν ύστερα από την κατάρτιση της σύμβασης, από λόγους έκτακτους, και μη δυναμένους να προβλεφθούν. Θεωρούνται δε τέτοιοι, εκείνοι οι οποίοι κατά την κανονική πορεία των πραγμάτων δεν επέρχονται συνήθως, αλλά προκαλούνται από ασυνήθιστα γεγονότα (πολιτικά, φυσικά, κοινωνικά, οικονομικά) με συνέπεια η παροχή (χρήση του μισθίου) ενόψει και της αντιπαροχής (μίσθωμα), να είναι υπέρμετρα επαχθής. Τα περιστατικά δε, στα οποία οι

συμβαλλόμενοι στηρίζαν τη μισθωτική σύμβαση πρέπει, για την πληρότητα του δικογράφου της αγωγής, να αναφέρονται με ακρίβεια σ' αυτό, καθώς και ότι η σύμβαση στηρίχθηκε σ' αυτά τα περιστατικά, αλλιώς είναι αόριστη και ανεπείδεικτη δικαστικής εκτιμήσεως η αγωγή (ΑΠ 1876/85, ΝοΒ 34. 1416, Εφ Αθ 68/1975 ΝοΒ 24. 810, Εφ Αθ 6796/94 Ελ Δ 1995, 1613).

Σε περίπτωση, όμως, που δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της ΑΚ 388, εφαρμόζεται η αναγκαστικού δικαίου διάταξη του άρθρου 288 ΑΚ (ΑΠ 293/1992 Δ' Τμ ΕλλΔ 1993, 1293, Εφ Αθ 6796/94 ΕλλΔ 1995, 1614, Εφ Αθ 5487/94 ΕλΔ 1995, 1614). Ειδικότερα, η με το άρθρο 288 ΑΚ θεσμοθετηθείσα αρχή, κατά την οποία ο οφειλέτης υποχρεούται να εκπληρώσει την παροχή ως απαιτεί η καλή πίστη, λαμβανομένων υπόψη των συναλλακτικών ηθών είναι εφαρμοστέα επί της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων και του οφειλέτη και του δανειστή, που απορρέουν από οποιαδήποτε έγκυρη ενοχική σχέση, όταν δεν προβλέπεται από το νόμο άλλη προστασία των προσώπων αυτής, κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους ή δεν συντρέχουν οι για την τυχόν προβλεπόμενη προστασία τους, απαιτούμενες ειδικές προϋποθέσεις. Λειτουργεί δε η ως άνω αρχή τόσο ως συμπληρωματική των δικαιопρακτικών βουλήσεων ρήτρα, όσο και ως διορθωτική αυτών, σε όποιες περιπτώσεις, λόγω συνδρομής ειδικών συνθηκών (νομισματικές εκπτώσεις, υποτιμήσεις ή διακυμάνσεις), μεταβλήθηκαν οι προϋποθέσεις εκπλήρωσης στο συμφωνηθέν μέτρο, των συμβατικών παροχών, παρέχουσα στο Δικαστή τη δυνατότητα, όπως βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, αντλούμενων από την έννομη τάξη, και τις κρατούσες στις συναλλαγές αντιλήψεις, κατ' απόκλιση από

τα συμφωνηθέντα, προσδιορίζει την εκπληρωτέα παροχή, περιστελλών ή επεκτείνων το συμφωνηθέν μέγεθός της, ώστε αυτή να ανταποκρίνεται στις, κατά τον χρόνο εκπλήρωσής της, απαιτήσεις της συναλλακτικής καλής πίστης. Ενόψει της διορθωτικής τούτης λειτουργίας η αρχή του άρθρου 288 ΑΚ εφαρμόζεται και επί προβλεφθείσας ακόμη μεταβολής των συνθηκών επί των οποίων τα μέρη σήριξαν τη συμφωνία τους, όταν η μετά την επέλευσή της, εκπλήρωση της παροχής τινός εξ αυτών, ως συνεφωνήθη, συνεπάγεται υπέρβασή του, βάσει της γενομένης πρόβλεψης, αναληφθέντος υπό τούτου κινδύνου ζημίας, καθιστώσα την εμμονή στην συμφωνηθείσα εκπλήρωση αντίθετη προς την ,στις συναλλαγές, απαιτούμενη ευθύτητα και εντιμότητα (ολ ΑΠ 927/1982 ΝοΒ 31. 214, ΑΠ 293/1992 ΕλΔ 34. 1293, ΑΠ 1351/1990 ΕλΔ 33. 326, ΕφΑθ 6727/1994 ΕλΔ 1995, 1612 - 1613). Κατόπιν τούτων, προκύπτει ότι η αγωγή του άρθρου 288 ΑΚ διαφοροποιείται αυτής του άρθρου 388 ΑΚ, δεδομένου ότι η πρώτη απαιτεί προφανή δυσαναλογία, η δε δεύτερη υπέρμετρη επάχθεια.

Στην υπό κρίση αγωγή της η ενάγουσα ΟΕ εκθέτει ότι με το από 17.9.1991 ιδιωτικό συμφωνητικό μίσθωσης, συμφωνήθηκε η εκμίσθωση σ' αυτή, του αναφερομένου στην αγωγή της ακινήτου, αντί συμφωνηθέντος μισθώματος αρχικά (για το α' έτος) ύψους 160.000 δρχ., για το δεύτερο έτος ύψους 170.000 δρχ., αναπροσαρμοζομένου εν συνεχεία, κατ' έτος, κατά 15% όπως εκθέτει στην αγωγή της. Η διάρκεια της μίσθωσης ορίστηκε δετής (1.11.1991 έως 31.10.1997), συμφωνήθηκε δε ότι σε περίπτωση αναγκαστικής παράτασης το μίσθωμα θα αναπροσαρμόζεται ετησίως κατά 20% τουλάχιστον, επί του εκάστοτε καταβαλλομένου. Ότι, οι διάδικοι, κατά τον καθορι-

σμό του παραπάνω μισθώματος απέβλεψαν στις οικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν κατά την κατάρτιση της σύμβασης και στην εμπορική κίνηση της περιοχής που βρίσκεται το μίσθιο, οι συνθήκες αυτές όμως από τα Χριστούγεννα του 1998 και μέχρι την άσκηση της αγωγής μεταβλήθηκαν, καθόσον η κίνηση στην περιοχή όπου βρίσκεται το μίσθιο μειώθηκε, εξαιτίας μεταφοράς του εμπορικού κέντρου της πόλης πλέον σε άλλη περιοχή, όπως ειδικότερα εκθέτει στην αγωγή της, με αποτέλεσμα η ως άνω μεταβολή να καθιστά επαχθή την εκπλήρωση της παροχής της, και ότι για την περιστολή της ζημίας της και την εξίσωση των παροχών, το καταβαλλόμενο μίσθωμα για τον μετά την άσκηση της αγωγής χρόνο, σύμφωνα με τις αρχές της καλής πίστης, ανέρχεται στο ποσό των 270.000. Ζητεί δε, να αναπροσαρμοσθεί το καταβληθσόμνο μίσθωμα στο προσήκον, κατά τα ανωτέρω, μέτρο, στο ως άνω ποσό των 270.000 δρχ. να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά εκτελεστή, και να καταδικασθεί ο εναγόμενος στη δικαστική της δαπάνη.

Η αγωγή, με το ανωτέρω περιεχόμενο, αρμοδίως εισάγεται για να συζητηθεί στο παρόν Δικαστήριο (άρθρ. 16 παρ 1 και 29 παρ 1 ΚΠολΔ) κατά την ειδική διαδικασία των διατάξεων των άρθρων 647 επ. ΚΠολΔ. Είναι δε νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 29 ν. 813/78, 288 ΑΚ, 574, 361 ΑΚ, 176 ΚΠολΔ, πλην του αιτήματος κηρύξεως της απόφασης προσωρινά εκτελεστής, και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσίαν.

Από την εκτίμηση των καταθέσεων των μαρτύρων των διαδίκων και των προσκομισθέντων εγγράφων, αποδείχτηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Δυνάμει του από 17.9.1991 ιδιωτικού συμφωνητικού, καταρτισθέντος μεταξύ, α-

φενός της ενάγουσας ΟΕ, αφετέρου της Ι. χήρας Α.Ψ. και του εναγομένου, οι τελευταίοι εκμίσθωσαν στην ενάγουσα, ακίνητο (κατάστημα) συνιδιοκτησίας τους, επί της οδού Π. 26 - 28, εμβ. 84 τμ. με υπόγειο και πατάρι, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ως καφετέρια. Η διάρκεια της μίσθωσης ορίστηκε διετής από (1.11.1991 έως 31/10/1997), έναντι μισθώματος για το α' έτος της μίσθωσης ποσού 160.000 δρχ., για το δεύτερο 170.000 δρχ. αναπροσαρμοζόμενο ετησίως, κατά 15%. Συμφωνήθηκε επίσης σε περίπτωση αναγκαστικής παράτασης της μίσθωσης (πέραν της διετίας) αναπροσαρμογή κατ' έτος του μισθώματος, τουλάχιστον 20%, επί του εκάστοτε καταβαλλόμενου μισθώματος. Εν συνεχεία, με το από 11.1.1994, ιδιωτικό συμφωνητικό, συμφωνήθηκε όπως το συμφωνηθέν και καταβαλλόμενο μίσθωμα των 170.000 δρχ. αναπροσαρμοσθεί στο ποσό των 205.120 δρχ. πλέον χαρτοσήμου, για το χρονικό διάστημα από 1.11.1993 έως 30.10.1994, ισχύοντος κατά τα λοιπά, του αρχικού συμφωνητικού. Θανούσης δε της α' εκμισθώτριας, η μίσθωση συνεχίστηκε μεταξύ της ενάγουσας και του εναγομένου. Ο τελευταίος με την από 27.1.1998 εξώδικη καταγγελία του, νομίμως επιδοθείσας στην ενάγουσα, προέβη σε καταγγελία της μισθωτικής σχέσης, λόγω επανειλημμένης δυστροπίας της ενάγουσας περί την καταβολή του μισθώματος, ύψους κατ' εκείνο τον χρόνο (έτος 1997-1998) 369.600 δρχ. Με την ως άνω καταγγελία, λύθηκε αυτοδίκαια η μίσθωση, πλην όμως, εφόσον η ενάγουσα συνέχισε να παραμένει στη χρήση του μισθίου, ο δε εναγόμενος δεν εξέφρασε αντίθεσή του, ούτε, πολύ περισσότερο, δεν άσκησε τα εκ του νόμου δικαιώματά του (για απόδοση του μισθίου), εξακολούθησε δε, να εισπράττει το μίσθωμα και μάλιστα ανα-

προσαρμοζόμενο, όπως είχε συμφωνηθεί, συμπεριφορά η οποία διήρκησε για μείζον του έτους διάστημα από την καταγγελία, συνάγεται σαφής βούληση των μερών για την κατάρτιση νέας μίσθωσης, με τους όρους μάλιστα της καταργηθείσας, εφόσον δεν υπήρξε σαφής τροποποίηση τούτων (δεν προκύπτει δε από άλλα στοιχεία, ότι η καταβολή του μισθώματος θα μπορούσε ενδεχομένως να θεωρηθεί ως αποζημίωση χρήσης, κατ' άρθρο 601 ΑΚ). Σύμφωνα με τα ανωτέρω, το οφειλόμενο μίσθωμα ανήρχετο στο ποσό των 439.000 δρχ. κατά το έτος 1998 - 1999. Από τα Χριστούγεννα του έτους 1998, η εμπορική κίνηση της περιοχής, όπου βρίσκεται το μίσθιο, άρχισε να μειώνεται και να μεταφέρεται σιγά - σιγά στην περιοχή "Φρούριο" της πόλης, όπου άρχισαν να λειτουργούν τα περισσότερα ομοειδή, με την ασκούμενη στο μίσθιο επιχείρηση, καταστήματα (καφετέριες). Εξαπτίας τούτου του γεγονότος παρουσιάσθηκε μία ανάλογη κάμψη στα έσοδα - κέρδη της ενάγουσας, πλην όμως, δεν έφθασε μέχρι του σημείου εκείνου, ώστε η καταβολή του αναφερθέντος μισθώματος να παρίσταται προφανώς δυσανάλογη με την παρεχόμενη χρήση του μισθίου, και αντίθετη με την καλή πίστη, καθόσον, αφενός η αναφερθείσα μείωση της κίνησης - με τις αντίστοιχες οικονομικές συνέπειες - εμπίπτει στην σφαίρα του επιχειρηματικού κινδύνου του υποχρέου, αφετέρου, σε τέτοιου είδους καταστήματα, όταν μάλιστα αυτά λειτουργούν χρόνια, δημιουργείται σταθερή πελατεία, η οποία συνήθως δεν επηρεάζεται από μεταβολές, όπως η αναφερθείσα. Εξάλλου, από συγκριτικά στοιχεία σύμφωνα με την κατάθεση του μάρτυρα του εναγομένου, προέκυψε ότι για παρακείμενα καταστήματα με ανάλογη επιχείρηση (καφετέριες) και μάλιστα πολύ μικρότερα από το επίδικο μίσθιο, κατα-

βάλλεται ως ενοίκιο το ποσό των 560.000 δρχ. (καφετέρια “Ν” 60 τμ απέναντι από το επίδικο), 450.000 δρχ. (καφετέρια “Μ.” 40 τμ και 410,000 (καφετέρια “Ε.” 45 τμ). Συνεπώς, δεν υφίσταται καμία προφανής δυσαναλογία παροχής και α-

ντιπαροχής, και το οφειλόμενο μίσθωμα από την ενάγουσα, παρίσταται ως προσήκον.

ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ

91/98

Ειρηνοδίκης: Κων/ντία Καραγεώργου

Δικηγόροι: Αριστ. Παπαχατζόπουλος, Κων/νος Τσακίρης, Διαμ. Παπανικολάου

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΝΟΜΗΣ. Διατάραξη νομής, θετική και αρνητική διατάραξη συνιστά και η χωρίς συναίνεση ιδιοκτητήτου απεικόνιση ολόκληρης ή μέρους της ιδιοκτησίας του σε τοπογραφικό διάγραμμα, που συντάχθηκε με επιμέλεια όμορου ιδιοκτητήτου, η υπό του τελευταίου προσαγωγή του διαγράμματος σε δημόσιες υπηρεσίες, προκειμένου ο καθ ου να επιτύχει την έκδοση άδειας κυκλοφοριακής σύνδεσης του ακινήτου του και στη συνέχεια την έκδοση οικοδομικής άδειας.

Το κύρος της διοικητικής πράξης (απόφασης της αρμόδιας υπηρεσίας) περί κοινής κυκλοφοριακής σύνδεσης, η οποία εκδόθηκε με την ως άνω παράνομη διατάραξη της νομής, δεν επιδρά στη διατάραξη της νομής και στην κρίση του αρμόδιου πολιτικού δικαστηρίου (Ειρηνοδικείου).

Διατάραξη της νομής κατά την έννοια των άρθρων 984 και 989 ΑΚ αποτελεί κάθε θετική πράξη ή παράλειψη τρίτου, η οποία προκαλεί παρενόχληση του νομέα στην άσκηση της νομής του, ή κατ' άλλη διατύπωση, κάθε παρεμπόδιση ή παρακώλυση της φυσικής εξουσίας επί του ακινήτου, η οποία όμως δεν φθάνει μέχρι την αποβολή (Α. Γεωργιάδη Εγχ. Εμπορ. Δικαίου Τεύχος 3, έκδ. 1980, σελ. 184). Κατά συνέπεια, η διατάραξη μπορεί να είναι θετική, η οποία αντίκειται στην αρνη-

τική εξουσία του νομέα και συνίσταται στην εκ μέρους τρίτου ενέργεια στο αντικείμενο της νομής διαφόρων διακατοχικών πράξεων, όπως η συλλογή των καρπών από αυτόν που διαταράσσει, η κατασκευή εξώστη ή άλλου προστεγάσματος πάνω από το γήπεδο κλπ. Ή αρνητική, η οποία αντικείμενη στην θετική εξουσία του νομέα, συνίσταται στην παρεμπόδιση αυτού από τον διαταράσσοντα να ενεργήσει διακατοχικές πράξεις που αρμόζουν σ' αυτόν (π.χ. εμποδίζει το νομέα να σπείρει τον αγρό του, να αντλήσει νερό από το πηγάδι του, να επισκευάσει την οικία του). Ακόμα και με λόγο είναι δυνατή η διατάραξη και ιδιαίτερα όταν κάποιος απειλεί να εμποδίσει τον νομέα στο να επιχειρήσει πράξεις νομής και εφόσον η απειλή μελλοντικής διατάραξης είναι σοβαρή και αφορά σε κάποια συγκεκριμένη πράξη νομής. Δεν συνιστά, συνεπώς, διατάραξη μόνο η απλή αμφισβήτηση του δικαιώματος του νομέα, η οποία είναι δυνατόν να δικαιολογήσει μόνο αγωγή αναγνωριστική της νομής (Μπαλή Εμπ. Δικ. Έκδ. 3η, σελ. 59, Θηβαίου Το Δίκαιον της Νομής, τομ. Γ' σελ. 153, Α. Τούση Εμπ. Δίκαιον έκδ. 2α, σελ. 126). Για κάθε διατάραξη δεν απαιτείται η διαταρακτική ενέργεια του διαταράσσοντος να είναι αποτέλεσμα της πρόθεσής του να προσβάλλει τη νομή ή να την αμφισβητήσει ή ακόμα να την διεκδικήσει, αφού αποτελεί διατάραξη και η ενέργεια που γίνεται απ' αυτόν με καλή πίστη, η δε προστασία της

νομής απαιτεί αποχή από κάθε επίδραση, ανεξάρτητα από το σκοπό του πράπτοντος (Μπαλή Εμπ. Δικ., σελ. 59, Κιτσικόπουλος Νομή τεύχος Α, σελ. 159-160). Η διατάραξη, επομένως, σαν πράξη η οποία επηρεάζει τη νομή, δεν ενέχει κατ' ανάγκη και αμφισβήτηση της διακατοχής σε ορισμένο κτήμα (ακίνητο) (Εισ. Εφ. Αιγ. 1/1992 ΑρχΝ 45.518).

Στην προκειμένη περίπτωση φέρονται προς συζήτηση α) η με αριθμ. καταθ. 70/93 αίτηση της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "Γ.Π. Α.Ε." κατά του Σ.Π. και β) η με αριθμ. καταθ. 74/98 αίτηση των : 1) Η.Ρ., 2) Μ. συζ. Η.Ρ., 3) Ε.Η.Ρ. και 4) Π. συζ. Ε.Π. κατά του Σ.Π., οι οποίες πρέπει να ενωθούν και συνεκδικαστούν, επειδή είναι συναφείς μεταξύ τους και έτσι διευκολύνεται η διεξαγωγή της δίκης και επέρχεται μείωση των εξόδων (αρθρ. 31, 245 ΚΠολΔ).

Στην υπ' αριθμ. 70/98 αίτηση εκθέτει η αιτούσα ότι είναι νομέας και κάτοχος του περιγραφόμενου σ' αυτή ακινήτου, το οποίο αγόρασε με το υπ' αριθμ. 2303/4-10-1975 πωλητήριο συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Λάρισας Σ.Ε. σε συνδυασμό με το 2304/1975 συμβόλαιο διανομής του ίδιου συμβολαιογράφου, που μεταγράφηκαν νόμιμα. Ότι ο καθ' ου, ο οποίος είναι νομέας του προς νότον κειμένου αγροτεμαχίου προέβη στις παρακάτω αναφερόμενες διαταρακτικές της νομής πράξεις : Χωρίς τη συναίνεσή της υπέβαλε προς την αρμόδια υπηρεσία (3η ΔΕ-ΚΕ) προς έγκριση σχεδίου κυκλοφοριακής συνδέσεως την υπ' αριθμ. 1738/1-7-97 αίτησή του περί κοινής κυκλοφοριακής συνδέσεως των ακινήτων τους προσάγοντας ως σχετικά α) το από μηνός Ιουλίου 1997 τοπογραφικό διάγραμμα μελέτης κοινής κυκλοφοριακής συνδέσεως της πολιτικού μηχανικού Ε.Φ., απεικονίζοντας ολόκληρη την ιδιοκτησία της αι-

τούσας και τμήμα αυτής, στο οποίο επιθυμεί να κατασκευασθεί η κοινή κυκλοφοριακή σύνδεση και 2) την από 11-7-97 υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 στην οποία δήλωσε ψευδώς ότι έχει δικαίωμα χρησιμοποίησης του τμήματος αυτού της ιδιοκτησίας της αιτούσης που απεικονίζεται στο παραπάνω διάγραμμα εκτάσεως 672 τ.μ. βάσει των οποίων εκδόθηκε η υπ' αριθμ. πρωτ. 1665/Δα/18-7-97 απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας, η οποία ενέκρινε την κοινή κυκλοφοριακή σύνδεση των ακινήτων τους. Εν συνεχεία δε το προαναφερόμενο τοπογραφικό διάγραμμα και την προαναφερόμενη απόφαση προσήγαγε προς την Δ/νση Πολεοδ. και Περιβ. Ν. Αυτ/σεως προκειμένου να επιτύχει την επ' ονόματί του έκδοση οικοδομικής αδείας ανεγέρσεως εμπορικής αποθήκης. Ότι με τις προαναφερόμενες ενέργειες του καθ' ου διαταράσσεται στην άσκηση της νομής της δεδομένου ότι θα καταστραφεί η ήδη υπάρχουσα αυτοτελής κυκλοφοριακή σύνδεση του ακινήτου της, το οποίο θα χάσει την αυτοτελεία του και θα μειωθεί η αξία του. Για τους λόγους αυτούς, επικαλούμενη κατεπείγουσα περίπτωση, ζητεί την λήψη ασφαλιστικών μέτρων νομής, ώστε κατ' εκτίμηση του δικογράφου, να αναγνωρισθεί προσωρινά νομέας του επιδίκου τμήματος του ακινήτου της, να παύσει προσωρινά τη διαδικασία που ξεκίνησε για την κοινή κυκλοφοριακή σύνδεση των ακινήτων τους με την Εθνική οδό Λάρισας - Φαρσάλων, καθώς και για την έκδοση οικοδομικής αδείας από την αρμόδια υπηρεσία, να απειληθεί εναντίον του προσωπική κράτηση και χρηματική ποινή για κάθε μελλοντική διατάραξη και να καταδικαστεί στη δικαστική της δαπάνη. Με το περιεχόμενο αυτό η παραπάνω αίτηση, η οποία αρμόδια φέρεται για εκδίκαση ενώπιον του Δικαστηρίου αυτού κατά τις δια-

τάξεις των άρθρων 683, 733 και 734 Κ-ΠολΔ και κατά την περί ασφαλιστικών μέτρων διαδικασία των άρθρων 682 επ. του ιδίου κώδικα, είναι η νόμιμη, σύμφωνα και με τα αναφερόμενα στη σκέψη της παρούσας, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 974, 984, 989 ΑΚ, 947, 176 ΚΠολΔ και πρέπει να εξεταστεί στην ουσία της.

Στην υπ' αριθμ. καταθ. 74/98 αίτηση εκθέτουν οι αιτούντες ότι δυνάμει του υπ' αριθμ. 18096/1995 προσυμφώνου συμβολαίου του συμβολαιογράφου Λάρισας Γ.Φ. και των 18176/95 και 18491/95 οριστικών συμβολαίων του ιδίου πιο πάνω συμβολαιογράφου, που μεταγράφηκαν νόμιμα, έγιναν κύριοι, νομείς και κάτοχοι οι μεν δύο πρώτοι κατ' επικαρπία, οι δε δύο τελευταίοι κατά ψιλή κυριότητα του περιγραφομένου σ' αυτή αγροτεμαχίου. Ότι ο καθ' ου προέβη στις παρακάτω αναφερόμενες διαταρακτικές της νομής του ακινήτου πράξεις : Εν αγνοία τους υπέβαλε προς την 3η ΔΕΚΕ την υπ' αριθμ. πρωτ. 1738/11-7-97 αίτησή του ζητώντας την κοινή κυκλοφοριακή σύνδεσή του προς βορράν κειμένου όμορου ακινήτου του με το ακίνητο της εταιρείας "Γ. Π. Α.Ε." και με το ακίνητο των αιτούντων προσάγοντας 1) το από μηνός Ιουλίου 1997 τοπογραφικό διάγραμμα μελέτης κοινής κυκλοφοριακής σύνδεσης της πολιτικού μηχανικού Ε.Φ., το οποίο απεικονίζει τμήμα της ιδιοκτησίας τους στο οποίο επιθυμεί να κατασκευαστεί η κοινή κυκλοφοριακή σύνδεση και 2) την από 11-7-97 υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 στην οποία δηλώνει ψευδώς ότι έχει δικαίωμα χρησιμοποίησης του τμήματος αυτού της ιδιοκτησίας τους, που απεικονίζεται στο παραπάνω διάγραμμα εκτάσεως 48 τ.μ. με βάση τα οποία (έγγραφα) εκδόθηκε η υπ' αριθμ. πρωτ. 1665/Δα/18-7-97 απόφαση της αρμόδιας υπηρεσίας, η οποία ενέκρι-

νε την κοινή κυκλοφοριακή σύνδεση των ακινήτων τους. Ότι εν συνεχεία ο καθ' ου το προαναφερόμενο τοπογραφικό διάγραμμα και την προαναφερόμενη απόφαση προσήγαγε προς την Δ/νση Πολεοδ. και Περιβ. Ν. Αυτ/σεως προκειμένου να επιτύχει την επ' ονόματί του έκδοση οικοδομικής αδείας ανεγέρσεως εμπορικής αποθήκης. Ότι με τις παραπάνω ενέργειες του καθ' ου διαταράσσονται στην άσκηση της νομής τους δεδομένου ότι το ακίνητό τους δεν θα μπορεί να συνδεθεί αυτοτελώς με την Εθνική οδό Λάρισας - Φαρσάλων, θα χάσει την αυτοτελεία του και θα μειωθεί η αξία του. Για τους λόγους αυτούς, επικαλούμενη κατεπείγουσα περίπτωση, ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων νομής, ώστε κατ' εκτίμηση του δικογράφου, να αναγνωρισθούν προσωρινά νομείς του επιδίκου τμήματος της ιδιοκτησίας τους, να παύσει ο καθ' ου προσωρινά τη διαδικασία που ξεκίνησε για την κοινή κυκλοφοριακή σύνδεση των ακινήτων τους με την Εθνική οδό Λάρισας - Φαρσάλων, καθώς και για την έκδοση οικοδομικής αδείας από την αρμόδια υπηρεσία, να απειληθεί εναντίον του προσωπική κράτηση και χρηματική ποινή για κάθε μελλοντική διατάραξη και να καταδικαστεί στην δικαστική τους δαπάνη. Με το περιεχόμενο αυτό η παραπάνω αίτηση, η οποία αρμόδια φέρεται για εκδίκαση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου κατά τις διατάξεις των άρθρων 683, 733 και 734 Κ-ΠολΔ και κατά την περί ασφαλιστικών μέτρων διαδικασία των άρθρων 682 επ. του ιδίου κώδικα, είναι νόμιμη σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη σκέψη της παρούσας, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 974, 984, 989 του ΑΚ, 947, 176 ΚΠολΔ και πρέπει να εξεταστεί στην ουσία της.

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, τα έγγραφα που προσκομίζουν

και επικαλούνται οι διάδικοι, τις ομολογίες τους και την όλη διαδικασία πιθανολογήθηκαν τα ακόλουθα : Η αιτούσα ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία “Γ. Π. - Α.Ε.” είναι νομέας και κάτοχος ενός αγροτεμαχίου εκτάσεως 13.707 τ.μ. μετά των επ’ αυτού κτιριακών εγκαταστάσεων που βρίσκεται στη θέση “Καραγάτσι-Πηγάδι” της κτηματικής περιφέρειας Νίκαιας Λάρισας και συνορεύει ανατολικά με την εθνική οδό Λάρισας - Φαρσάλων, δυτικά με ιδιοκτησία κληρονόμων Α.Μ., βόρεια με ιδιοκτησία Β.Τ. (νυν Ν. Καρυδιά) και νότια με αγροτεμάχιο του καθ’ ου. Αυτό περιήλθε στην αιτούσα με το υπ’ αριθμ. 2303/1975 πωλητήριο συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Λάρισας Σ.Ε. σε συνδυασμό με το υπ’ αριθμ. 2304/1975 συμβόλαιο διανομής του ίδιου πιο πάνω συμβολαιογράφου, που έχουν μεταγραφεί νόμιμα. Ομοίως οι αιτούντες στην συνεκδικαζόμενη με αριθμ. καταθ. 74/98 αίτηση Η.Ρ., Μ. συζ.Η.Ρ., Ε.Ρ. και Π. συζ. Ε.Π. είναι νομείς και κάτοχοι ενός αγρού εκτάσεως 26.120 τ.μ. που βρίσκεται στην πιο πάνω θέση με το ακίνητο της πρώτης αιτούσας και συνορεύει ανατολικά με την εθνική οδό Λάρισας - Φαρσάλων, δυτικά με ιδιοκτησία Κ.Τ., βόρεια με ιδιοκτησία του καθ’ ου και νότια με ιδιοκτησία Α.Α. και Σ.Θ. . Αυτό περιήλθε στους ως άνω αιτούντες με το υπ’ αριθμ. 18096/1995 προσύμφωνο πωλήσεως του συμβολαιογράφου Λάρισας Γ. Φ. και με τα υπ’ αριθμ. 18176 και 18491/1995 οριστικά πωλητήρια συμβόλαια του ίδιου πιο πάνω συμβολαιογράφου, που μεταγράφηκαν νόμιμα. Ανάμεσα από τα αγροτεμάχια των ως άνω αιτούντων βρίσκεται το αγροτεμάχιο του καθ’ ου που έχει πρόσοψη στην εθνική οδό Λάρισας - Φαρσάλων 72τ.μ. Το ακίνητο της πρώτης αιτούσας έχει εγκεκριμένη αυτοτελή κυκλοφοριακή σύνδεση με την παραπάνω εθνική οδό α-

πό το έτος 1976, ενώ το ακίνητο των αιτούντων στην δεύτερη αίτηση έχει τύχει προεγκρίσεως αυτοτελούς κυκλοφοριακής συνδέσεως με την προαναφερθείσα εθνική οδό, με το υπ’ αριθμ. πρωτ. 163/18-1-1995 έγγραφο της αρμόδιας υπηρεσίας (3η ΔΕΚΕ). Ο καθ’ ου προκειμένου να επιτύχει την έκδοση οικοδομικής αδείας ανεγέρσεως εμπορικής αποθήκης επί του ακινήτου του, η οποία δεν χορηγείται πριν εγκριθεί η κυκλοφοριακή σύνδεσή του με την εθνική οδό Λάρισας - Φαρσάλων και επειδή το ακίνητό του δεν πληρεί τις από το νόμο προβλεπόμενες προϋποθέσεις προς αυτοτελή κυκλοφοριακή σύνδεση, κακοπίστως ενεργών, υπέβαλε προς την αρμόδια υπηρεσία (3η ΔΕΚΕ) την υπ’ αριθμ. πρωτ. 1738/11-7-97 αίτησή του ζητώντας την κοινή κυκλοφοριακή σύνδεση του ακινήτου του με το ΒΑ κείμενο όμορο ακίνητο της πρώτης αιτούσας “Γ. Π. - Α.Ε.” και με το προς νότον κείμενο όμορο ακίνητο των αιτούντων της β’ αίτησης Η.Ρ. κλπ. Προσάγοντας ως σχετικά έγγραφα : 1) το από μηνός Ιουλίου 1997 τοπογραφικό διάγραμμα μελέτης κοινής κυκλοφοριακής σύνδεσης της πολ. μηχανικού Ε.Φ. όπου απεικονίζονται οι ιδιοκτησίες των ως άνω αιτούντων και το τμήμα αυτών, εκτάσεως της πρώτης αιτούσας 672τ.μ., των δε λοιπών αιτούντων 48τ.μ., στο οποίο επιθυμεί να κατασκευαστεί η κοινή κυκλοφοριακή σύνδεση καθώς και η εγκεκριμένη από το 1976 σύνδεση του ακινήτου της “Γ. Π. - Α.Ε.” με την εθνική οδό και 2) την από 11-7-97 υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 στην οποία δήλωσε ότι “έχω νόμιμο δικαίωμα χρησιμοποίησεως της εδαφικής εκτάσεως που φαίνεται στα σχέδια κυκλοφοριακής σύνδεσης κόμβου μετά της εθνικής οδού Λάρισας - Φαρσάλων και ότι οι αναγραφόμενες αποστάσεις και όρια της ανωτέρω εκτάσεως είναι σύμφωνα με

τους τίτλους κυριότητας του συμβολαίου” κι έτσι πέτυχε από την ανωτέρω υπηρεσία την έγκριση των παραπάνω εγγράφων, η οποία εν συνεχεία διαβίβασε αυτά προς την Δ/νση Συγκ. Έργων Περιφέρειας Θεσσαλίας και εκδόθηκε απ’ αυτήν η υπ’ αριθμ. πρωτ. 1665/Δα/18-7-1997 απόφασή της με την οποία εγκρίθηκε η κοινή κυκλοφοριακή σύνδεση των ανωτέρω ακινήτων των αιτούντων και του καθ’ ου.

Εν συνεχεία ο καθ’ ου το προαναφερόμενο τοπογραφικό διάγραμμα μελέτης κοινής κυκλοφοριακής σύνδεσης και την προαναφερθείσα 1665/Δα/18-7-1997 απόφαση της ως άνω υπηρεσίας προσκόμισε στη Δ/νση Πολεοδ. και Περιβ. Ν. Αυτ/σεως Λάρισας προκειμένου να επιτύχει την επ’ ονόματί του έκδοση άδειας ανενέργειας εμπορικής αποθήκης. Με τις αυθαίρετες και παράνομες αυτές ενέργειες του καθ’ ου οι ως άνω αιτούντες διαταράσσονται στην άσκηση της νομής των ακινήτων τους, αφού στερούνται τη δυνατότητα να ασκούν ελεύθερα τη νομή τους σ’ αυτά, καθόσον θα είναι υποχρεωμένοι να ανέχονται τη διέλευση των οχημάτων από το τμήμα αυτό της ιδιοκτησίας τους προς την ιδιοκτησία του καθ’ ου και ειδικότερα η μεν πρώτη αιτούσα θα είναι υποχρεωμένη να ανεχθεί τη δημιουργία νησίδας ασφαλείας κατά τα 3/4 στο ακίνητό της, την υποχρεωτική είσοδο των οχημάτων προς το ακίνητο του καθ’ ου από την ιδιοκτησία της και την υποχρεωτική έξοδο των οχημάτων από την ιδιοκτησία της αποκλειστικά από την ιδιοκτησία του καθ’ ου, οι δε λοιποί αιτούντες την έξοδο των οχημάτων από το επίδικο τμήμα της ιδιοκτησίας τους. Συγκεκριμένα, η επίδικη έκταση η οποία θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή της κοινής κυκλοφοριακής σύνδεσης απεικονίζεται στο από τον Ιούλιο 1997 τοπογραφικό διάγραμμα της Πολ. Μηχανικού Ε.Φ. και αποτελείται

για το μεν ακίνητο της “Γ. Π. - Α.Ε.” από 1) μία τραπεζοειδούς σχήματος έκταση προς δημιουργία νησίδας εμβαδού 302τ.μ., η οποία έχει διαστάσεις βορειοανατολικά επί πλευράς μήκους 55μ. προς την εθνική οδό Λάρισας - Φαρσάλων, βορειοδυτικά επί πλευράς μήκους 45μ. προς την υπόλοιπη ιδιοκτησία της, νοτιοανατολικά επί πλευράς μήκους 6μ. προς το όριο ιδιοκτησίας της και αυτής του καθ’ ου και νοτιοδυτικά επί πλευράς μήκους 11μ. με υπόλοιπη ιδιοκτησία της, 2) από μία καμπυλοειδούς σχήματος έκταση προς δημιουργία ζώνης επιβραδύνσεως εισερχομένων οχημάτων εμβαδού 190 τ.μ. περικλειόμενη από μία ευθεία γραμμή επί πλευράς μήκους 62μ. βορειοανατολικά προς την εθνική οδό Λάρισας - Φαρσάλων και από μία καμπύλη γραμμή η οποία έχει αρχή από το σημείο όπου η πλευρά μήκους 11μ. του υπολοίπου επιδίκου προς δημιουργία νησίδας, με εύρος ανοίγματος 6μ. νοτιοδυτικά προς την υπόλοιπη ιδιοκτησία της, καταλήγουσα με συνεχώς μικρότερο εύρος, στο σημείο όπου το όριο της ιδιοκτησίας της μ’ αυτήν του Β.Τ. (νυν Ν. Κ.) και 3) από μία έκταση εκτεινόμενη σε ευθεία γραμμή από το σημείο που αρχίζει η πλευρά 46μ. της υπό δημιουργία νησίδας καταλήγουσα στο όριο της ιδιοκτησίας της και αυτής του καθ’ ου, χρησιμεύουσα για την είσοδο των οχημάτων από την ιδιοκτησία της στην ιδιοκτησία του καθ’ ου εμβαδού 180τ.μ. συνολικής επιφανείας 672τ.μ. για δε το ακίνητο των λοιπών αιτούντων, αποτελείται από μία έκταση σε σχήμα καμπυλοειδούς τριγώνου με πλευρές ΒΑ μήκους 15μ. προς την εθνική οδό Λάρισας - Φαρσάλων, ΒΔ μήκους 17μ. προς την υπόλοιπη ιδιοκτησία τους, και ΝΑ μήκους 3μ. προς το όριο της ιδιοκτησίας τους συνολικής επιφανείας 48τ.μ. η οποία προορίζεται ως ζώνη επιβραδύνσεως των οχη-

μάτων εκτεινόμενη από την ιδιοκτησία του καθ' ου προς αυτή των αιτούντων. Ο καθ' ου ισχυρίζεται ότι ουδεμία προσβολή της νομής των αιτούντων έλαβε χώρα εκ μέρους του, αφού ουδέποτε αμφισβήτησε την νομή αυτών στο επίδικο τμήμα της ιδιοκτησίας τους, η απόφαση δε με αριθμό πρωτ. 1665/Δα/18-7-97 που εξέδωσε η Δ/ση Συγκ. Έργων Περιφέρειας Θεσσαλίας με την οποία ενέκρινε την κοινή κυκλοφοριακή σύνδεση των ακινήτων τους είναι καθόλα σύνομη με τις διατάξεις του Β. Δ/τος 465/70 και της υπ' αριθμ. 834/Ερ. 3827/3-5-1982 σχετικής Γνωμοδότησης του Νομικού Συμβούλου του ΥΠΔΕ που έγινε αποδεκτή από τον Υπουργό Δημοσίων Έργων. Όμως σύμφωνα με τα ανωτέρω αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά και με όσα αναφέρονται στη σκέψη της παρούσας οι παραπάνω ενέργειες του καθ' ου αποτελούν διατάραξη της νομής των αιτούντων και ανεξάρτητα αν αυτές έγιναν κακόβουλα ή με καλή πίστη, αφού αποτελεί διατάραξη και η ενέργεια που γίνεται από τον διαταράσσοντα με καλή πίστη, η δε προστασία της νομής απαιτεί αποχή από κάθε επίδραση ανεξάρτητα από το σκοπό του πράττοντος. Δεν συνάγεται δε το αντίθετο, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, από τις διατάξεις του Β.Δ/τος 465/70, το οποίο ορίζει στο άρθρο 26 παρ. 3 ότι "εν περιπτώσει απ' ευθείας συνδέσεως μετά εθνικής οδού του Βασικού δικτύου εγκαταστάσεων πά-

σης φύσεως εν επαφή ή εις απόστασιν απ' αλλήλων μέχρι 500μ. επιβάλλεται κοινή κυκλοφοριακή σύνδεσις, ήτοι κοινή είσοδος και έξοδος των οχημάτων", διότι τούτο προϋποθέτει τη συναίνεση των ενδιαφερομένων μερών, δεδομένου ότι στην αντίθετη περίπτωση προκαλείται υπέρμετρη δέσμευση των ακινήτων των συνεχόμενων οικοπέδων και συνεπώς τα αντίθετα υποστηριζόμενα από τον καθ' ου είναι απορριπτέα ως αβάσιμα. Όσον αφορά δε το κύρος της απόφασης που εκδόθηκε από τη Δ/ση Συγκ. Έργων Περιφέρειας Θεσσαλίας αυτή θα κριθεί από τα αρμόδια διοικητικά δικαστήρια, όπου ήδη έχει προσφύγει η αιτούσα "Γ. Π. -Α.Ε." (βλ. προσαγόμενο αντίγραφο της από 14-4-1998 αιτήσεως της προαναφερομένης εταιρείας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας) και όχι από το παρόν Δικαστήριο, το οποίο είναι αρμόδιο για την ύπαρξη της νομής και την προσβολή της. Σύμφωνα με τις παραπάνω σκέψεις και τα πραγματικά περιστατικά που πιθανολογήθηκαν, και εφόσον συντρέχει επείγουσα περίπτωση συνιστάμενη στην ανάγκη αποτροπής της βλάβης των αιτούντων πρέπει να γίνουν δεκτές ως βάσιμες και στην ουσία τους οι συνεκδικαζόμενες αιτήσεις και να ληφθούν τα αιτούμενα ασφαλιστικά μέτρα.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

**Τριμ. Εφετ. Κακ/των Λάρισας
87/1999**

Δικαστές: Ευαγγελία Κατσανεβάκη,
Αθαν. Κουτρουμάνος, Παν Θεοδωρόπου-
λος
Εισαγγελέας: Δημ. Γιαμούζης

Μη εμφάνιση των κατηγορουμένων στο ακροατήριο για το κακούργημα της διακεκριμένης κλοπής. Ανάκληση της προσωρινής τους απόλυσης, αναστολή της διαδικασίας στο ακροατήριο και διάταξη της σύλληψης και προσωρινής τους κράτησης, μέχρι την εκδίκαση της εναντίον τους κατηγορίας.

Κατόπιν τούτου, για τους συγκατηγορούμενους για το πλημμέλημα της αποδοχής προϊόντων εγκλήματος, που παραπέμφθηκαν στο Εφετείο κακούργημάτων, λόγω συναφείας, εκλίνει ο λόγος συναφείας, διατάσσεται ο χωρισμός της υπόθεσής τους και παραπέμπεται, ως προς αυτούς η πλημμεληματική υπόθεση στο αρμόδιο Τριμελές Πλημ/κείο.

Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 435 παρ. 1 του ΚΠΔ “αν εκείνος που παραπέμφθηκε για κακούργημα απολυθεί από τις φυλακές σύμφωνα με τα άρθρα 286 και 291 ΚΠΔ και από απείθεια δεν εμφανισθεί στο αρμόδιο Δικαστήριο για να δικαστεί την ορισμένη δικάσιμο, το Δικαστήριο ανακαλεί κατά το άρθρο 298 εδ. α’ την προσωρινή απόλυση και διατάζει ταυτόχρονα και την αναστολή της διαδικασίας στο ακροατήριο, σύμφωνα με το άρθρο 432 παρ. 1”. Στην προκειμένη περίπτωση οι κατηγορούμενοι L.G., P.G. και I.G. που παραπέμφθηκαν στο παρόν Δικαστήριο για να δικαστούν για διακεκριμένη κλοπή κατ’ εξακολούθηση, αν και κλήθηκαν νόμιμα και εμπρόθεσμα να εμφανιστούν κατά τη σημερινή συνε-

δρίαση του Δικαστηρίου τούτου, όπως προκύπτει από τα αποδεικτικά, που βρίσκονται στη δικογραφία, και τους έχει κοινοποιηθεί νόμιμα ο κατάλογος των μαρτύρων της κατηγορίας, αυτοί από απείθεια δεν εμφανίστηκαν κατά τη σημερινή δικάσιμο. Πρέπει, λοιπόν, κατ’ εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων, να ανασταλεί η διαδικασία στο ακροατήριο, και να διαταχθεί η σύλληψη και η προσωρινή κράτηση των ως άνω κατηγορουμένων μέχρι την εκδίκαση της εναντίον τους κατηγορίας, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο διατακτικό της παρούσας.

Επειδή το αδίκημα της αποδοχής των προϊόντων εγκλήματος (άρθρ. 394 ΠΚ) είναι πλημμέλημα και οι κατηγορούμενοι Ν.Τ. και Π.Ν. παραπέμφθηκαν για το αδίκημα αυτό εις το Τριμελές Εφετείο Κακούργημάτων λόγω συναφείας της πράξεως αυτής με την πράξη της διακεκριμένης κλοπής κατ’ εξακολούθηση, που αποδίδεται στους άλλους τρεις κατηγορούμενους L.G., P.G. και I.G. ο σύνδεσμος όμως αυτός της συναφείας με την αναστολή της διαδικασίας των τριών πρώτων κατηγορουμένων και του χωρισμού της υποθέσεως ως προς το πλημμέλημα της αποδοχής των προϊόντων εγκλήματος εξέλιπε και ως εκ τούτου το Δικαστήριο τούτο τυγχάνει αναρμόδιο να δικάσει το ως άνω πλημμέλημα και πρέπει να παραπεμφθεί η υπόθεση προς εκδίκαση στο αρμόδιο καθ’ ύλην και κατά τόπο Τριμελές Πλημμελειοδικείο Λάρισας.

**Τριμ. Εφετ. Λάρισας
1345/99 (πλειοψ.)**

Δικαστές: Αργ. Κουντούρης, Προεδρεύων, Αθαν. Κουτρομάνος, Παν. Θεοδωρόπουλος

Εισαγγελέας: Παν. Ψάνης

Καταδίκη κατηγορουμένου για διευκόλυνση προώθησης και μεταφοράς στο εξωτερικό της χώρας λαθρομεταναστών. Μη δήμευση του επαγγελματικού φορτηγού αυτ/του του κατ/νου (μέσου τέλεσης του αδικήματος), που αποτελεί το κύριο περιουσιακό στοιχείο και το μοναδικό μέσο βιοπορισμού του, διότι τέτοιο μέτρο αντίκειται στη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας (πλειοψ.) Αντίθετη άποψη μειοψηφίας.

Επειδή όπως προκύπτει από την όλη δομή του ισχύοντος Συντάγματος και ιδίως από τα άρθρα 1 παρ. 3, 2 παρ. 1, 4-25 αυτού προκύπτει αφενός μεν ότι η καθίδρυση και η λειτουργία των δημοσίων εξουσιών αποβλέπουν στην προαγωγή του γενικού συμφέροντος, στα πλαίσια και υπό τους περιορισμούς που συνάγεται η προστασία των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων των πολιτών, αφετέρου δε ότι οι εκάστοτε επιμέρους πολιτειακές επιδιώξεις και η σπουδαιότητα των προστατευομένων αγαθών επιβάλλεται να τελούν σε σχέση εύλογης αναλογίας προς τα θεσπιζόμενα αντίστοιχα μέσα, ώστε να μην προκύπτει εξ αυτών συγκριτικώς άμετρη ή αδικαιολόγητη επιβάρυνση των προσώπων (βλ. σχετικώς Θ. Δαλακούρα: Αρχή της αναλογικότητας και μέτρα οικονομικού καταναγκασμού - 1993 - ιδίως σελ. 88 επ, Βασ. Σκουρή: Η συνταγματική αρχή της αναλογικότητας και οι νομοθετικοί περιορισμοί της επαγγελματικής ελευθερίας, Ελλ. Δικ. 1987 σελ. 773 επ. και εκεί παραπομπές). Ετσι, ο κοινός νομοθέτης,

κατά τη θέσπιση ποινικών διατάξεων, δεν έχει απεριόριστη εξουσία προβλέψεως ποινών, αλλά δεσμεύεται να τηρεί τέτοιο μέτρο, μεταξύ της απαγορευόμενης συμπεριφοράς και της προσωπικότητας του δράστου αφενός και της απειλούμενης κύρωσης αφετέρου ώστε αυτή κατά την κοινή περί δικαίου συνείδηση, την εθνική νομική παράδοση και την πρακτική του πολιτισμένου κόσμου, να μην αποτελεί μεταχείριση σκληρή και βάνανση (όπως θα ήταν η πρόβλεψη ποινών κακουργήματος για παραβάσεις οι οποίες παγίως αντιμετωπίζονται ως πταίσματα). Από την ίδια νομική (συνταγματική) αρχή παρέπεται, ότι ο ποινικός νομοθέτης δεν είναι επιτρεπτό να ορίζει, ως παρεπόμενη ποινή, κύρωση που ισοδυναμεί με οικονομική καταστροφή του παραβάτη και η οποία είναι υποχρεωτικώς επιβλητέα από το δικαστήριο, ακόμα και στην περίπτωση που αυτό, επιμετρώντας την κύρια ποινή, κρίνει ότι ως τοιαύτη πρέπει να επιβληθεί μία συγκριτικώς ασήμαντη (στερνητική της ελευθερίας ή χρηματική) ποινή, (προβλ. Στέφ. Παύλου: Οι αρχές της αναλογίας κατά την επιβολή παρεπομένων ποινών, στον τόμο "Μνήμη Ι. Δασκαλόπουλου, Κ. Σταμάτη, Χρ. Μπάκα" σελ. 365 επ.).

Στην προκειμένη περίπτωση, το παρόν δικαστήριο το οποίο εξεδίκασε την ουσία της κατηγορίας κατά του εκκαλούντος (για παράβαση του άρθρου 33 Ν. 1975/91), επέβαλε σ' αυτόν ποινή φυλάκισεως των 50 ημερών, την οποία ανέστειλε μάλιστα επι τριετία. Ετσι, η παράλληλη επιβολή ως παρεπόμενης ποινής, της δήμευσης του επαγγελματικού του αυτοκινήτου, αξίας πολλών εκατομμυρίων δραχμών, αποτελούντος το κύριο περιουσιακό του στοιχείο και το μοναδικό μέσο βιοπορισμού του, βρίσκεται σε προφανή και αφόρητη δυσαναλογία προς τη βασική κύρωση και τον αντίστοιχο βαθμό

ενοχής του εκκαλούντος και συνιστά μέτρο ιδιαίτερα σκληρό και ασυμβίβαστο προς την προεκτεθείσα συνταγματική αρχή της αναλογικότητας. Επομένως, κατά την πλειοψηφούσα γνώμη, έπρεπε να μην επιβληθεί στη συγκεκριμένη περίπτωση η ρηθείσα παρεπόμενη ποινή.

Ένα μέλος του Δικαστηρίου, έχει τη γνώμη ότι δεν πρέπει να αποδοθεί το κατασχεθέν αυτοκίνητο και συγκεκριμένα:

Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 33 παρ 1 ν. 1975/1991, 76 παρ. 1 και 98 επόμ. ΠΚ προκύπτει ότι στην περίπτωση καταδίκης κατηγορουμένου για την αξιόποινη πράξη της προώθησης στο εσωτερικό της χώρας αλλοδαπών που δεν έχουν δικαίωμα εισόδου στο Ελληνικό έδαφος με δικό του μεταφορικό μέσο η δήμευση του μεταφορικού μέσου είναι υποχρεωτική και ότι στην περίπτωση αναστολής της κυρίας στερητικής της ελευθερίας ποινής, η παρεπόμενη ποινή της δήμευσης δεν ακολουθεί την τύχη της κυρίας ποινής και εκτελείται παρά την αναστολή της κυρίας ποινής, αλλά και διατηρείται στην περίπτωση που η κυρία ποινή θεωρείται ότι δεν καταγνώστηκε. Επομένως, ο ισχυρισμός του κατηγορουμένου της αναστολής της παρεπόμενης ποινής της δήμευσης του υπ. αριθμ. ΤΚΒ Ι.Χ. φορτηγού αυτοκινήτου κλειστού ιδιοκτησίας του, λόγω της χορηγηθείσης με την απόφαση του πρωτοβαθμίου δικαστηρίου αναστολής της κυρίας ποινής της φυλάκισης των 50 ημερών που επιβλήθηκε σ' αυτόν είναι μη νόμιμος. Περαιτέρω, η ανωτέρω ποινή επιβλήθηκε στον κατηγορούμενο για την αξιόποινη πράξη της προώθησης στο εσωτερικό της χώρας με το ανωτέρω ιδιόκτητο αυτοκίνητό του 4 Αλβανών λαθρομεταναστών από την Σ. Καλαμπάκας στον Κ. Καρδίτσας. Η απόφαση δεν πλήττεται με την έφεση κατά την διάταξη της αυτή. Η δήμευση του ιδανικού μεριδίου κυριότητας του

κατηγορουμένου οδηγού μεταφορικού μέσου που χρησιμοποιήθηκε για την εκτέλεση της ανωτέρω αξιόποινης πράξης που προβλέπεται και τιμωρείται από το άρθρο 33 παρ. 1 ν. 1975/91 είναι υποχρεωτική. Επομένως πρέπει να επικυρωθεί η κατάσχεση και να διαταχθεί η δήμευση του με αριθμό κυκλοφορίας ΤΚΒ ΙΧ φορτηγού αυτοκινήτου κλειστόν (κλούβας).

**Συμβ. Πλημ. Λάρισας
163/2000**

Δικαστές: Γεώρ. Αποστολάκης (Πρόεδρος),

Μαρ. Συριγγέλα - Ευαγ. Καρδάση

Εισαγγελέας: Ηλίας Κωσταράς

Στο αδίκημα της έκδοσης ακάλυπτης επιταγής από νομικό πρόσωπο, την ποινική ευθύνη φέρει μόνο ο υπογράφας την επιταγή, ως νόμιμος εκπρόσωπος του ν.π.

Κατά των Σ.Β. και Θ.Π., κατοίκων Λάρισας, ασκήθηκε ποινική δίωξη και διενεργήθηκε προανάκριση για έκδοση ακάλυπτου επιταγής (άρθρ. 79 παρ. 1 Ν. 5960/1933, όπως αντικ., με άρθρ. 1 του ΝΔ 1325/72, σε συνδ. με άρθρο 4 παρ. 1 Ν. 2408/1996), ύστερα από έγκληση, την οποία υπέβαλε, την 3.5.1999, ενώπιον του Εισαγγελέα Αθηνών ο Ε.Ι. κάτοικος Κηφισιάς Αθηνών. Μετά το πέρας της προανακρίσεως αρμόδια και παραδεκτά εισάγεται η προκειμένη υπόθεση ενώπιον του Συμβουλίου τούτου με πρόταση του αρμοδίου Εισαγγελέα Λάρισας (άρθρ. 32 παρ. 1, 4, 138 παρ. 2β, 245 παρ. 1β και 2 του ΚΠΔ).

Από το αποδεικτικό υλικό που συγκεντρώθηκε κατά την προανάκριση, και ειδικότερα τα έγγραφα της δικογραφίας, σε συνδυασμό με την απολογία του πρώτου των κατηγορουμένων, προέκυψαν τα πραγματικά περιστατικά που αναφέρονται στην εισαγγελική πρόταση, στις ορθές και

νόμιμες σκέψεις της οποίας, ως προς το πραγματικό και νομικό μέρος της υπόθεσης, το Συμβούλιο τούτο αναφέρεται. Με βάση τα πραγματικά αυτά περιστατικά την επίδικη με αριθμ. 335689384 ακάλυπτη επιταγή της Ιονικής Τράπεζας Ελλάδος, εξέδωσε σε διαταγή του νομίμου κομιστή αυτής, εγκαλούντος, ο πρώτος των κατηγορουμένων, Σ.Β. ένας εκ των μελών της ομορρύθμου εταιρίας με την επωνυμία “Σ. Β.- Θ. Ν. Ο.Ε.” υπογράφοντας κάτω από την εταιρική επωνυμία ως νόμιμος εκπρόσωπος αυτής και όχι ο έτερος των ομορρύθμων μελών της εν λόγω εταιρίας, δεύτερος των κατηγορουμένων, Θ. Ν., γεγονός που ομολόγησε ο πρώτος των κατηγορουμένων, στην από 17.12.1999 απολογία του ενώπιον του Πταισματοδίκη Λάρισας. Συνεπώς, και εφόσον επί εκδόσεως ακάλυπτου επιταγής από νομικό πρόσωπο, όπως εν προκειμένω, την ποινική ευθύνη φέρει μόνον ο υπογράφας την επιταγή ως νόμιμος εκπρόσωπος του νομικού προσώπου (βλ. και ΑΠ 375/1994 ΠΧρ. ΜΔ 514), πρέπει, 1) λόγω ελλείψεως επαρκών ενδείξεων ενοχής κατά του δευτέρου των κατηγορουμένων για την πράξη αυτή που του αποδίδεται, να μη γίνει κατηγορία εναντίον του, κατ’ άρθρ. 309 παρ. 1 στοιχ. Α και 310 παρ. 1 εδ. α ΚΠΔ, και να απαλλαγεί ο εγκαλών των δικαστικών εξόδων, καθόσον δεν συντρέχει καμία από τις περιπτώσεις που προβλέπονται στη διάταξη του άρθρου 585 παρ. 1 ΚΠΔ, και 2) να παραπεμφθεί ο πρώτος των κατηγορουμένων στο ακροατήριο του καθ’ ύλην και κατ’ τόπον αρμοδίου Μονομελούς Πλημ/κείου Λάρισας.

**Συμβ. Πλημ. Βόλου
178/2000**

Δικαστές: Χαράλαμπος Παπακώστας (Πρόεδρος), Αγγελική Παναγιώτου, Ελένη Πολυχρόνου

Εισαγγελέας: Νικόλαος Δεληδήμος (Εισαγγελικός πάρεδρος)

ΚΥΡΙΑ ΑΝΑΚΡΙΣΗ. Τυπική και ουσιαστική περαίωση αυτής. Εξέταση μαρτύρων προταθέντων υπό του κατηγορουμένου, ενώ η υπόθεση δεν έχει ακόμη διαβιβαστεί στον Εισαγγελέα Εφετών. Αρση διαφωνίας Ανακριτού και Εισαγγελέως υπέρ της εισαγγελικής πρότασης για το επιτρεπτό της εξέτασης των μαρτύρων. Εξακολούθηση της προσωρινής κράτησης πέραν του εξαμήνου. Προυποθέσεις.

Η εισαγγελική πρόταση, που έγινε δεκτή από το Συμβούλιο έχει ως εξής:

Εις βάρος του κατηγορουμένου Ζ.Λ. ασκήθηκε ποινική δίωξη για κλοπή από κοινού κατ’ εξακολούθηση και κατ’ επαγγελματία από δράστη ο οποίος είχε ενωθεί με άλλους για να διαπράττει κλοπές, δηλ. για παράβαση του άρθρου 374 παρ. δ,ε ΠΚ σε συνδ. με άρθρο 372 παρ. 1 ΠΚ και σε συνδ. με τα άρθρα 1, 13 στ, 14, 16, 17, 18, 26 παρ. 1α, 27 παρ 1, 45, 51, 52, 98 ΠΚ και δυνάμει του υπ’ αριθμ. 105/99 εντάλματος του κ. Ανακριτή Α’ Τμήματος Βόλου διατάχθηκε η προσωρινή κράτηση αυτού, αρχομένη από την 15η Δεκεμβρίου 1999. Στις 9.3.2000, κι ενώ η δικογραφία είχε διαβιβασθεί προς εμάς στις 29.12.1999, ο κατηγορούμενος υπέβαλλε δια του συνηγούρου του και δυνάμει της από 9.3.2000 εξουσιοδοτήσεως προς αυτόν, αίτηση για συμπλήρωση της διενεργηθείσας κυρίας ανακρίσεως με την εξέταση δύο, προταθέντων υπ’ αυτού μαρτύρων, των κ.κ. Α.Τ. και Ν. Τ. Ενωρίτερα είχε υποβληθεί απαραδέκτως η από 15.2.2000 αίτηση του κατηγορουμένου, υπογεγραμμένη από φερόμενο ως πληρεξούσιο δικηγόρο αυτού, στερούμενο όμως εξουσιοδοτήσεως.

Κατόπιν αυτών, με την από 10.3.2000

παραγγελία μας προς τον κ. Ανακριτή Α' Τμήματος Βόλου ζητήσαμε την εξέταση κατ' εφαρμογή του άρθρου ΚΠΔ 274 και σύμφωνα με αυτό, την εξέταση των προταθέντων υπό του κατηγορουμένου μαρτύρων, επί της οποίας παραγγελίας μας διαφώνησε μετά την πάροδο τριμήνου από την υποβολή της, ήτοι στις 9.6.2000, ο κ. Ανακριτής Α' Τμήματος Βόλου συμπληρωθησόμενος στις 15.6.2000 χρονικού διαστήματος έξι μηνών προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου, δίκως να γίνει δεκτή ή να εκφρασθεί διαφωνία από αυτόν επί της εν λόγω παραγγελίας μας εντός του ως άνω χρονικού διαστήματος των τριών μηνών.

Στην εκφρασθείσα διαφωνία του κ. Ανακριτή Α' Τμήματος Βόλου δια του από 9.6.2000 υπ' αριθμ. πρωτ. 352/9.6.2000 εγγράφου, πέραν της εν σπέρματι εκφρασθείσας, δια συντόμου μάλιστα διατυπώσεως, επισημάνσεως της ανάγκης εφαρμογής της ΚΠΔ 287 περί συνεκίσεως ή μη της προσωρινής κράτησης του κατηγορουμένου, εμπεριέχεται ως αιτιολογία αυτής η κρίση περί προσχηματικής υποβολής της αιτήσεως διότι όπως επί λέξει αναφέρεται: "Ο κατηγορούμενος ο οποίος κατά την απολογία του ενώπιόν μας παρότι παρίστατο με πληρεξούσιο δικηγόρο δεν προέβαλε σχετικό αίτημα εξετάσεως μαρτύρων υπερασπίσεως, το δε σχετικό αίτημα υποβλήθηκε σε σας μετά από δυόμιση μήνες από του πέρατος της δικογραφίας και της διαβίβασής της σε σας και ενώ η συγκεκριμένη δικογραφία θα έπρεπε ήδη να είχε υποβληθεί από εσάς στον αρμόδιο Εισαγγελέα Εφετών. Οι προτεινόμενοι μάρτυρες κατά τους ισχυρισμούς του κατηγορουμένου ήθελαν επαληθεύσουν τον ισχυρισμό του, κατά τα αναφερόμενα στην αίτηση, ότι αυτός ουδεμία σχέση έχει με την κατηγορία, διότι οι πράξεις τελέσθηκαν από

τον συγκατηγορούμενό του Π. Τ., ο οποίος είχε μεταφέρει τα κλοπιμαία στην οικία του, στην οποία διέμεινε ο κατηγορούμενος και όπου ο Π. Τ. εφιλοξενείτο. Η βασιμότητα δε του παραπάνω ισχυρισμού του κατά τα αναγραφόμενα στην αίτηση συνάγεται εμμέσως εκ της συμπεριφοράς του προεκτεθέντος ομοεθνούς του ο οποίος αναζητηθείς εκ μέρους των αστυνομικών οργάνων ετράπη σε φυγή και μέχρι σήμερα αναζητείται. Πλην όμως όπως προκύπτει από τη μαρτυρική κατάθεση του αρχιφύλακα Ν.Μ. του Α.Σ. Λ. ο κατηγορούμενος είχε επιδείξει παρόμοια συμπεριφορά με αυτή του συγκατηγορουμένου του, αφού αυτός κατά τον έλεγχο που έγινε προσπάθησε να διαφύγει αλλά συνελήφθη".

Βάσει του άρθρου 308 παρ 1 το οποίο ορίζει ότι "...εκτός από την περίπτωση των παραγρ. 3, 4 αυτού του άρθρου, το τέλος της κυρίας ανάκρισης το κηρύσσει το Συμβούλιο των Πλημμελειοδικών. Για το σκοπό αυτό τα έγγραφα διαβιβάζονται αμέσως μετά την τελευταία ανακριτική πράξη στον Εισαγγελέα, ο οποίος εάν κρίνει ότι δεν χρειάζεται να τα επιστρέψει στον ανακριτή για να συμπληρωθεί η ανάκριση, υποβάλλει το συντομότερο πρόταση στο Συμβούλιο...", συνάγεται ότι η περάτωση της ανακρίσεως διακρίνεται σε τυπική, επερχόμενης με τη λήψη από τον ανακριτή κατά νόμο της απολογίας του κατηγορουμένου και τη διενέργεια της τελευταίας χρονικώς ενδεικνυόμενης και εφικτής ανακριτικής πράξεως, και ουσιαστική, επερχόμενης με την κρίση του δικαστικού συμβουλίου βάσει του συλλεγέντος αποδεικτικού υλικού (Α.Καρράς: "Μαθήματα" τόμος Β, σελ. 1986, Ι. Ζησιάδης ΔΚΠ: Π.Χρ.ΚΖ, σελ. 184). Τούτο σημαίνει ότι η διαβίβαση της δικογραφίας από τον Ανακριτή στον Εισαγγελέα συνεπάγεται απλώς την ολοκλήρωση της

αρμοδιότητός του επί της υποθέσεως, πλην όμως, λόγω του ότι η εισαγωγή αυτής στο δικαστικό συμβούλιο ή η διαβίβασή της, στις από το νόμο προβλεπόμενες περιπτώσεις, στον Εισαγγελέα Εφετών, προϋποθέτει αυτονοήτως ότι η υπόθεση έχει ως προς όλες τις πτυχές της διερευνηθεί με την αξιολόγηση όλων των στοιχείων φθάνοντας εξ αυτού του λόγου σε “απροσμάχητο στατικό στάδιο” (Α. Κονταξής: Ερμηνεία κατ άρθρο ΚΠΔ, τόμος Α, σελ. 1478), ο Εισαγγελέας δύναται να επιστρέψει τη δικογραφία στον Ανακριτή, εάν φρονεί ότι η κύρια ανάκριση χρήζει συμπληρώσεως με την ενέργεια ορισμένων ανακριτικών πράξεων, εφαρμοζόμενης της ΚΠΔ 307, παρ. α, σε περίπτωση διαφωνίας του τελευταίου.

Βάσει των ανωτέρω καθίσταται αναμφισβήτητα σαφές ότι είναι νομικώς εσφαλμένη η διατυπωθείσα κρίση του κ. Ανακριτού, ότι δηλ. το αίτημα του κατηγορουμένου υποβλήθηκε ενώ είχε περαιωθεί η κυρία ανάκριση και μάλιστα σε χρόνο κατά τον οποίο η συγκεκριμένη δικογραφία “έπρεπε ήδη να είχε υποβληθεί στον Εισαγγελέα Εφετών”, διότι η κρίση του ιδίου περί περαιώσεως αλλά και αυτή ακόμα η τυπική, κατά τα προεκτεθέντα, περαίωση της ανακρίσεως, δεν δεσμεύει τον Εισαγγελέα τόσο βάσει της ΚΠΔ 308 παρ. 1 εδ. β, όσο και βάσει της ΚΠΔ 28 από την οποία προκύπτει (βλ. Ζαχαρόπουλος: “Ελληνική Ποινική Δικονομία μετά της Αιτιολογικής Εκθέσεως, του διαγράμματος και του σχεδίου του 1934”, εκδ. 1950, σελ. 335) ότι δεν επιτρέπεται ως αντιτιθέμενος στο καθόλου σύστημα του δικαστικού οργανισμού, ο έλεγχος της εισαγγελικής αρχής εκ μέρους των δικαστηρίων παρ’ οίς υπηρετεί. Εξάλλου κατά την ΚΠΔ 35 “η ανώτατη διεύθυνση στην ανάκριση ανήκει στον Εισαγγελέα Εφετών”, ο οποίος δικαιούται να ζητεί ε-

ξηγήσεις διότι η ανάκριση βραδύνει κτλ (Α. Κονταξής, ο.π. σελ. 365)

Εξ’ άλλου από την ΚΠΔ 274 η οποία ορίζει ότι: “ο κατηγορούμενος πρέπει να καλείται να εκθέσει πλήρως τους λόγους που συμβάλλουν στην υπεράσπισή του. Οποιος ενεργεί την εξέταση πρέπει να ερευνά με επιμέλεια κάθε περιστατικό το οποίο επικαλέσθηκε υπέρ αυτού ο κατηγορούμενος, εάν αυτό είναι χρήσιμο για να εξακριβωθεί η αλήθεια”, συνάγεται ότι η έρευνα της βασιμότητάς τους γίνεται αφενός μεν με την εξέταση των μαρτύρων που ο ίδιος προτείνει, αφετέρου δε με τη χρήση και αξιοποίηση κάθε άλλου αποδεικτικού μέσου το οποίο είναι πρόσφορο για την ανακάλυψη της αλήθειας (βλ. Δέδες: Ποινικό Δίκαιο, εκδ. 1978, σελ. 30 σημ. 42, σελ. 31, σημ. 60, σελ. 34, Ι. Ζησιάδης: “Η εξέταση του κατηγορουμένου ως μέσον αποδείξεως”, τόμος Α’ σελ. 538-590, τόμος Β’ σελ. 49-66), υφίσταται δε υποχρέωση του Ανακριτή να εξετάσει τους μάρτυρες υπερασπίσεως εφόσον προηγουμένως εξέτασε μάρτυρες κατηγορίας και μέχρι ίσου αριθμού με αυτούς ανεξάρτητα από το εάν φρονεί ότι η εξέτασή τους δεν είναι απαραίτητη για την ανακάλυψη της αλήθειας (βλ. αντί άλλων: Α. Κονταξής: ο.π., σελ. 1333 όπου και περαιτέρω παραπομπές), επιλυομένης ενδεχόμενης διαφωνίας του από το Δικαστικό Συμβούλιο κατά το άρθρο 307α είτε κατόπιν προτάσεως του Εισαγγελέα είτε κατόπιν προσφυγής του κατηγορουμένου.

Η παραπάνω διάταξη συμβαδίζει απολύτως και διαπνέεται ολοκληρωτικά από το πνεύμα του άρθρου 6 παρ 2 της Ευρ. Σ.Δ.Α. κατά το οποίο “Παν πρόσωπον κατηγορούμενον επί αδικήματι τεκμαίρεται ότι είναι αθών μέχρι της νομίμου αποδείξεως της ενοχής του”, που απέκτησε αυξημένη τυπική ισχύ με την κύρωσή της από το ν.δ. 53 της 19/20.9.1974 κατά

το άρθρο 28 του Συν/τος 1975, συμβαδίζει με την αρχή αναζητήσεως της ουσιαστικής αλήθειας η οποία θεμελιώνει την υποχρέωση εξέτασης και αξιοποίησης κάθε δυνατού και πρόσφορου αποδεικτικού μέσου κατ' ελεύθερη (ΚΠΔ 177) εκτίμηση (βλ. Αλ. Κωστάρας: Η αναζήτηση της αλήθειας στην ποινική δίκη, τεύχος Α', εκδ. 1988, Στ. Αλεξιάδης: Ανακριτική, εκδ. 1978, σελ. 18, Καρλ Πόπερ: "Λογική της έρευνας - LOGIK DER FORSCHUNG", εκδ. 1982, σελ. 71 επ., 199 επ., 21, περί της διαφοροποίησης μεταξύ επαληθεύσιμων και μη εμπειρικών ισχυρισμών και της απολύτου ή μη ισχύος των φυσικών νόμων από εμπειρική και μεταφυσική θεώρηση) και μάλιστα αυτεπαγγέλτως, ούτως ώστε να θεμελιώνεται η αρμοδιότητα όχι μόνο του Εισαγγελέα (ΚΠΔ 308 παρ. 1β), αλλά και του Δικαστικού Συμβουλίου να διατάξει περαιτέρω ανάκριση (ΚΠΔ 312, 318) και, τέλος, συμβαδίζει με την αρχή "IN DUBIO PRO REO" η οποία έχουσα εθιμική προέλευση ισχύει στην προδικασία υπό τις προϋποθέσεις που τάσσει η αρχή της νομιμότητας (βλ. Βασ. Ζησιάδης: Η εφαρμογή της αρχής "IN DUBIO PRO REO" στα στάδια της ποινικής διαδικασίας, εκδ. 1989, σελ. 111-123, Χαραλαμπίδης: Αμφιβολίες ως προς τις προϋποθέσεις της ποινικής δίκης, εκδ. 1990).

Κατά την ορθότερη και επικρατήσασα άποψη (βλ. Δέδες: Το αντικείμενο της ποινικής δίκης, εκδ. 1961, σελ. 25, Ανδρουλάκης: Θεμελιώδεις έννοιες της ποινικής δίκης, τόμος Β' σελ. 144) αντικείμενο της ποινικής δίκης είναι η συγκεκριμένη υπόθεση η οποία απασχολεί την ποινική διαδικασία σε όλα τα στάδιά της και όχι απλώς ο νομικός χαρακτηρισμός της αξιόποινης πράξης. Συνέπεια δε της παραδοχής αυτής δεν είναι άλλη από τη διατυπωμένη στην ΚΠΔ 239 παρ 2 υπο-

χρέωση: "Κατά την ανάκριση γίνεται κάθε τι που μπορεί να βοηθήσει την εξακρίβωση της αλήθειας, εξετάζεται και βεβαιώνεται αυτεπαγγέλτως όχι μόνο η ενοχή αλλά και η αθωότητα του κατηγορουμένου...", σε συνδυασμό με το δικαίωμα του κατηγορουμένου για πρόταση αποδείξεων δια της αιτήσεώς του προς τα όργανα της ποινικής διαδικασίας με στόχο την εξέταση και έλεγχο ορισμένων αποδείξεων προς διαπίστωση της ύπαρξης ή ανυπαρξίας ορισμένου γεγονότος.

Στην υπό κρίση υπόθεση, η αίτηση του κατηγορουμένου υποβλήθηκε νομίμως στις 9.3.2000 δια του πληρεξουσίου δικηγόρου του, διαφορετικού από εκείνον ο οποίος παρεστάθη κατά την απολογία του διορισθείς κατά τα άρθρα 96 Α, 100 παρ. 1, 3 ΚΠΔ από τον σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 96 Α ΚΠΔ καταρτισθέντα από τον Δικηγ. Σουλ. Βόλου πίνακα, έχουσα ως περιεχόμενο την εξέταση μαρτύρων προς απόδειξη όσων στην απολογία του ο κατηγορούμενος ισχυρίστηκε, ότι δηλ. δεν εγνώριζε ότι τα αποθηκευμένα στην οικία όπου διέμενε πράγματα ήταν κλοπιμαία.

Μέχρι την τυπική περάτωση της Ανάκρισης ουδείς μάρτυς είχε προταθεί από τον κατηγορούμενο και εξετασθεί και για το λόγο αυτό δεν μπορεί να χαρακτηριστεί η υποβολή της υπό κρίσιν αιτήσεως ως προσχηματική, όπως εσφαλμένα διαλαμβάνεται στο υπ' αρ. πρωτ. 352/9.6.2000 έγγραφο του κ. Ανακριτού, δίχως μάλιστα να συνδέεται η υποβολή της αίτησης με κάποια απώτερη, ευδιάκριτη ή μη, παραπειστική και αντιδικονομική στόχευση του κατηγορουμένου.

Εξάλλου, ο έλεγχος στο ως άνω έγγραφο όσων η αίτηση διαλαμβάνει σε συνδυασμό με το συλληγέν ανακριτικό υλικό και η βάσει αυτής διαφωνία είναι νομικά ανεπίτρεπτος για τους εξής λόγους:

α) Προβαίνει σε εκ των προτέρων αποτίμηση της πορείας της προδικασίας, β) Προβαίνει σε εκτίμηση του συλλεγέντος μέχρι τώρα αποδεικτικού υλικού όχι βάσει νέων αποδεικτικών στοιχείων, την εισφορά των οποίων πάντως απορρίπτει, αλλά βάσει μιας αυθαίρετης και με δεδομένο εκ των προτέρων περιεχόμενο μαρτυρικής καταθέσεως, η οποία όμως μόνο ζητείται δίχως να έχει δοθεί, γ) Αποστερεί από τον Εισαγγελέα και το Δικαστικό Συμβούλιο τον έλεγχο του συνόλου των υπάρχοντων και πρόσφορων αποδεικτικών μέσων βάσει μιας κρίσεως η οποία βασίζεται στο αποδεικτέο και όχι στο αποδειχθέν θέμα.

Η κατ' αυτόν τον τρόπο κρίση προυποθέτει αφενός μεν την ύπαρξη του αποδεικτικού μέσου όχι απλώς ως προβλεπόμενου νομοθετικά, αλλά εισφερθέντος στην κυρία ανάκριση, αφετέρου δε την αξιολόγησή του από τον Εισαγγελέα και το Δικαστικό Συμβούλιο κατά τα άρθρα 308 παρ. 1 και 3, 310, 312 ΚΠΔ. Αλλωστε, η ουσιαστική και όχι απλώς η τυπική περάτωση της κύριας ανακρίσεως αποτελεί ένα ιδιαίτερα προχωρημένο στάδιο της ποινικής διαδικασίας, διότι τα συγκεκριθέντα από τον Ανακριτή στοιχεία, παρότι δεν μπορούν να αποκτήσουν τα χαρακτηριστικά πλήρους και εξαντλητικής εκτίμησης, έχουν συγκεντρωθεί από τακτικό Δικαστή και από τακτικούς Δικαστές επίσης θα αξιολογηθούν (βλ. Β. Ζησιάδης, *οπ.*, σελ. 111).

Συντρέχει, κατά τα παραπάνω, λόγος συμπληρώσεως της κύριας ανάκρισης, η οποία ήδη έχει περατωθεί τυπικά, με την εξέταση των υπό του κατηγορουμένου προταθέντων μαρτύρων και η οποία ανάγεται, επιπροσθέτως, στο θεμελιώδες δικαίωμα της υπερασπίσεως, κινείται δε στις παρυφές του συνταγματικώς κατοχυρωμένου (άρθρο 20/1975) δικαιώματος

ακροάσεως, κατά τη στιγμή μάλιστα που η υποβληθείσα αίτηση ουδόλως συνετέλεσε στην επιβράδυνση της κυρίας ανακρίσεως, η οποία οφείλεται αποκλειστικά στην επί τρίμηνο (9.3.2000-9.6.2000) αδρανοποίηση της διαδικασίας με την αποχή εκ μέρους του κ. Ανακριτού τόσο από οποιαδήποτε ανακριτική πράξη όσο και από την έκφραση διαφωνίας στην από 10.3.2000 υπ. αρ. 4 β παραγγελία μας.

Κατά τις διατάξεις του άρθρου 287 παρ. 1 περ. β και παρ 2 περ. α και β ΚΠΔ, εάν η προσωρινή κράτηση διαρκέσει εξ μήνες προκειμένου για κακουργήματα ή τρεις μήνες προκειμένου για πλημμελήματα, το Δικαστικό Συμβούλιο αποφαινεται αμετακλήτως με ειδικά αιτιολογημένο βούλευμά του εάν πρέπει να απολυθεί ο κατηγορούμενος ή να εξακολουθήσει η προσωρινή κράτησή του.

Προς το σκοπό αυτό, εάν η Ανάκριση έχει περαιωθεί η δικογραφία εισάγεται ενώπιον του Συμβουλίου των Εφετών εφόσον η υπόθεση εκκρεμεί σε αυτό, συνεπεία εφέσεως κατά του παραπεμπτικού βουλεύματος ή έχει εισαχθεί στο ακροατήριο του Εφετείου ή εάν το Συμβούλιο Εφετών είναι αρμόδιο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό, ενώ η δικογραφία εισάγεται ενώπιον του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών σε κάθε άλλη περίπτωση.

Ειδικώς ως προς την περίπτωση της εισαγωγής της δικογραφίας στο ακροατήριο του Εφετείου, η οποία είναι θεμελιωτική της δικαιοδοσίας του Συμβουλίου Εφετών, κατά την επικρατήσασα άποψη η δικογραφία θεωρείται εισαχθείσα στο ακροατήριο με την επίδοση προς τον κατηγορούμενο κλήσεως προς εμφάνιση ή κλητηρίου θεσπίσματος (ΑΠ 96/1963, Ποιν. Χρ. ΙΓ', σελ. 289, Μπουρόπουλος: Ερμ. Κ. Ποιν. Δικ., εκδ. Β', τόμος Α', σελ. 388 και 389, Α Κωσάρας: Υπέρ. 1994, σελ. 1113) και όχι απλώς με την

έκδοση του παραπεμπτικού βουλεύματος, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της αντικατάστασης της προσωρινής κράτησης με περιοριστικούς όρους (άρθρο 291 ΚΠΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 ν. 1128/1981, άρθρο 287 ΚΠΔ όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 παρ 3 ν. 2207/1994, βλ. επίσης σχετικά: Εφ. Αθηνών 1067,1984, Ποιν. Χρ. ΛΔ' σελ. 962, Συμβ. Εφ. Πατρών 70/1955, Υπερ. 1995, σελ. 985).

Περαιτέρω, στην πρώτη παράγραφο του άρθρου 287 ορίζεται ότι: α) Εάν η κράτηση συνεχίζεται, πέντε ημέρες πριν τη συμπλήρωση του χρονικού διαστήματος, ο Ανακριτής αναφέρει στον Εισαγγελέα Εφετών με αιτιολογημένη έκθεσή του τους λόγους για τους οποίους δεν περατώθηκε η ανάκριση και διαβιβάζει τη δικογραφία στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών εντός δέκα (10) ημερών εισάγει τη δικογραφία στο Συμβούλιο Πλημμελειοδικών δίκως, σε περίπτωση μη τηρήσεως της προθεσμίας αυτής, να θεμελιώνεται δικαίωμα ελευθέρωσης του κρατουμένου πριν την έκδοση του βουλεύματος (ΑΠ 1284/1996, Ποιν. Χρ. 1997, σελ. 814).

Στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 287 ΚΠΔ αναφέρεται ότι "Σε κάθε περίπτωση έως την έκδοση οριστικής αποφάσεως η προσωρινή κράτηση για το ίδιο έγκλημα δεν μπορεί να υπερβεί το ένα έτος".

Από τα στοιχεία της δικογραφίας φρονώ ότι προκύπτει η συνδρομή των προϋποθέσεων συνέχισης της προσωρινής κρατήσεως του κατηγορουμένου. Ειδικότερα, προέκυψε ότι ο κατηγορούμενος μαζί με τον επίσης κατηγορούμενο και φυγοδικούντα Π.Τ. με τον οποίο είχε ενωθεί για την διάπραξη κλοπών σε διαφορετικούς χρόνους αφαίρεσαν ξένα πράγματα με την παράνομη είσοδό τους σε χώρους των ι-

διοικτητών, διαπράττοντας κλοπές κατ' επάγγελμα. Περαιτέρω, τοποθετούσαν τα κλοπιμαία στην οικία του κρατουμένου όπου και ευρέθηκαν τελικά και αποδόθηκαν στους δικαιούχους. Από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πράξεων του ιδίου, όσο και του διαφεύγοντος τη σύλληψη συγκατηγορουμένου του Π.Τ., και συγκεκριμένα από τον μεθοδικό, συστηματικό και επιτήδαιο τρόπο τέλεσης των εγκλημάτων τα οποία διέπραξαν από κοινού φροντίζοντας παράλληλα για τη διασφάλιση των κλοπιμαίων, δηλ. για την ασφαλέστερη και αποτελεσματικότερη πραγμάτωση του εγκληματικού τους σκοπού, προκύπτει ότι ο κρατούμενος Ζ.Λ. του Μ. είναι άτομο για το οποίο πιθανολογείται ότι σε περίπτωση που αφεθεί ελεύθερος: α) θα διαπράξει και άλλα κακουργήματα όμοια ή συναφή με αυτά για τα οποία κατηγορείται, β) διαφανύγει προκειμένου να αποφύγει τη δικαστική τιμωρία του όπως ακριβώς και ο συγκατηγορούμενός του Π.Τ.. Σε περίπτωση δε που διαφύγει στη χώρα προέλευσής του (Αλβανία) η ατιμωρησία του είναι σφόδρα πιθανή διότι αφενός μεν η δικαστική συνδρομή της χώρας αυτής είναι λόγω της επικρατούσας κατάστασης δυσχερής, αφετέρου δε η περιοδική είσοδος στην Ελλάδα για τη διάπραξη νέων αξιόποινων πράξεων, εν όψει και της κατ' επάγγελμα τέλεσης των πράξεων για τις οποίες κατηγορείται είναι βέβαιη.

Ως εκ τούτου θεωρούμε ότι η εξακολούθηση της προσωρινής του κράτησης μέχρι της συμπλήρωσης του ανωτάτου ορίου αυτής, ήτοι μέχρι δώδεκα μηνών, είναι αναγκαία διότι είναι απολύτως βέβαιον κατά τα προεκτεθέντα ότι θα διαπράξει και άλλα κακουργήματα εάν αφεθεί ελεύθερος και ότι, συνεπώς, συνιστά σοβαρή απειλή και κίνδυνο κατά της έννομης τάξης και των κοινωνιών.

Συμβ. Πλημ. Βόλου

267/2000

Δικαστές: Αγγελική Παναγιώτου, Προεδρεύουσα, Αριστέα Τσαμαδιά, Παναγιώτης Μπολτέτσος

Εισαγγελέας: Νικόλαος Δεληδήμος (Εισαγγελικός Πάρεδρος)

Συκοφαντική δυσφήμιση φυσικού προσώπου και ανώνυμης εταιρείας. Υποβολή έγκλησης- Δικαιούμενα πρόσωπα. Τρόπος υποβολής έγκλησης εκ μέρους ΑΕ. Αρχή του αδιαιρέτου της εγκλήσεως. Η ανάκληση της έγκλησης, για να έχει αποτελέσματα χρειάζεται την υπό του κατηγορουμένου αποδοχή, με την οποία ισοδυναμεί η υπ' αυτού μη δήλωση αποποίησης της ανάκλησης, της οποίας έλαβε γνώση. Η ανάκληση της έγκλησης ως προς ένα εκ των συμμετόχων καταλαμβάνει και τους υπόλοιπους.

Αντίθετη εισαγγελική πρόταση κατά την οποία η ανάκληση ενεργεί έναντι πάντων, όχι άνευ ετέρου, αλλά υπό προϋποθέσεις.

ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

Σύμφωνα με την Π.Κ. 368 παρ. 1 “στις περιπτώσεις των άρθρων 361, 362, 363, 364, 365 Π.Κ. η ποινική δίωξη ασκείται μόνο ύστερα από έγκληση, η οποία πρέπει να υποβληθεί εντός χρονικού διαστήματος τριών μηνών από τότε που ο παθών έλαβε γνώση της πράξης και του δράστη αυτής”.

Επίσης, κατά το άρθρο 118 παρ. 1 Κ.Π. “το δικαίωμα της έγκλησης ανήκει στον αμέσως παθόντα από την αξιόποινη πράξη, εάν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά με ειδική διάταξη”. Παθών είναι κάθε πρόσωπο το οποίο είναι φορέας του εννόμου αγαθού κατά του οποίου στρέφεται η πράξη και μάλιστα ανεξάρτητα από την ικανότητά του προς καταλογισμό, όταν δε αμέσως παθών εκ της αξιοποιήτου πράξε-

ως είναι νομικό πρόσωπο, το δικαίωμά του προς υποβολή εγκλήσεως ασκείται δια των εκπροσωπούντων αυτό καταστατικών οργάνων και σε περίπτωση έλλειψης σχετικής προβλέψεως στο καταστατικό σύμφωνα με τις Α.Κ. 65-68, οπότε η έγκληση νομίμως υποβάλλεται όταν από το περιεχόμενό της προκύπτει κατά τρόπο αναμφίβολο ότι προέρχεται από πρόσωπο δικαιούμενο να εγκαλέσει κατ' έκφραση της βουλήσεως του νομικού προσώπου (βλ. σχετικά .Ν. Χωραφάς: Ποινικόν Δίκαιον παρ. 44, Μπουρόπουλος: Ερμηνεία Π.Κ. υπό άρθρο 118, σελ. 313, Ι. Ζησιάδης: Ποινική Δικονομία, παρ. 215, σελ. 308 επ., Ελίσ. Συμεωνίδου: “Δικαιούχοι της έγκλησης” στον τόμο: Μνήμη: Ν. Χωραφά, Η. Γάφου, Κ. Γαρδίκας σελ. 105. Επί των ως άνω ζητημάτων πρβλ.: Ολομέλεια Α.Π. 336/1959, Π.Χρον. 1960, σελ. 155 με αγόρευση Β Σακελλαρίου, Α.Π. 949/1987, Π.Χρον. ΛΖ' σελ. 793).

Όταν πρόκειται για Ανώνυμη Εταιρεία η οποία διοικείται, όπως προκύπτει από τα άρθρα 18, 22 ν. 2190/1920, από το Διοικητικό Συμβούλιο (βλ. σχετ. αντί άλλων: Ιωάννη Πασσιά: Το δίκαιον της Α.Ε. τόμος Β', σελ. 449 επ.), η έγκληση μπορεί να υποβληθεί από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου ύστερα από την παροχή ειδικής προς τούτο εξουσιοδοτήσεως, και υπό την προϋπόθεση ότι το καταστατικό της προβλέπει τη δυνατότητα παροχής τέτοιας εξουσιοδότησης, η οποία μπορεί να αποδειχθεί από μόνα τα πρακτικά συνεδριάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου δίκως να απαιτείται η τήρηση συμβολαιογραφικού τύπου, διότι στην περίπτωση αυτή καθιερύεται όργανο της εταιρίας, βούληση του οποίου αποτελεί η ίδια η βούληση του νομικού προσώπου της ΑΕ (βλ. Α.Π. 668/1996, Π.Χρον. ΜΖ' σελ. 657, Συμβ. Α.Π. 1081/1991, Π.Χρ. ΜΒ' σελ. 13, Α.Π. 26/1961 και την υπ'

αυτήν αγόρευση Β Σακελλαρίου, Π.Χρον. ΙΑ' σελ. 213, Τριμ. Πλημ. Πατρών 520/1970 και τις κάτωθι αυτής εύστοχες παρατηρήσεις Ευαγ. Ματσούκη, Π.Χρον. ΚΑ' σελ. 74, Λεων. Παπιδάς, Ποιν. Χρον. Κ' σελ. 650. Αντίθετα: Πλημ/κείο Καλαμάτας: 1709/1967 Π.Χρ. 1968, σελ. 110).

Επίσης, κατά το άρθρο 119 Π.Κ. στο οποίο ορίζεται ότι "η ποινική δίωξη ασκείται εναντίον όλων των συμμετόχων του εγκλήματος και αν ακόμη η έγκληση που υποβλήθηκε στρέφεται εναντίον του ενός από αυτούς" καθιερώνεται η αρχή του αδιαιρέτου της εγκλήσεως η οποία ισχύει υπό την προϋπόθεση της συμμετοχής πλειόνων στην αυτή πράξη υπό την έννοια των άρθρων 45-47 Π.Κ. (Κονταξής: Ποινικός Κώδικας, τόμος Α', σελ. 949, Διάταξη Εισαγ. Εφετών Θεσ/νίκης ΠΧρον. ΚΒ' σελ. 490).

Εξάλλου, εκείνος ο οποίος δικαιούται να υποβάλλει έγκληση μπορεί να παραιτηθεί από το δικαίωμα αυτό καθώς επίσης να ανακαλέσει (πρβλ. Απιολογική Εκθεση Π.Κ. άρθρο 103, σελ. 213), είτε αυτοπροσώπως είτε δια ειδικού πληρεξουσίου την υποβληθείσα έγκληση ενώπιον του Εισαγγελέως ή οποιουδήποτε ανακριτικού υπαλλήλου (άρθρα 52 παρ. 2, 42 παρ. 2 Κ.Π.Δ.) με ρητή και σαφή δήλωση, μη νοουμένης σιωπηράς ανακλήσεως ή παραίτησης. Εάν δικαιούνται σε υποβολή εγκλήσεως περισσότεροι του ενός, το δικαίωμα εκάστου εξ αυτών είναι αυτοτελές και ανεξάρτητο του άλλου, σε περίπτωση δε που αυτό έχει ασκηθεί με υποβολή εγκλήσεως, συνεχίζεται η ποινική διαδικασία επ' αυτής. Τούτο συμβαίνει όταν ο δικαιούχος της εγκλήσεως είναι ο αμέσως παθών και ο νόμιμος αντιπρόσωπός του, ή, όταν αμέσως παθόντες από την αξιόποινη πράξη είναι νομικό πρόσωπο και ο καταστατικός εκπρόσωπός του υπό την απαραίτητη

προϋπόθεση ότι υφίστανται δύο εγκλήσεις ή, εν πάση περιπτώσει, όταν υφίσταται δικαίωμα άλλου σε έγκληση (Π. Ζαβολέας "Περί της αυτοτέλειας του προς έγκλησιν δικαιώματος" ΝοΒ 1972, σελ. 849 επ., Κονταξής ο.π. σελ. 951 όπου και περαιτέρω παραπομπές). Προκειμένου όμως να δοθεί η δυνατότητα στον κατηγορούμενο να αποδείξει την αθωότητά του αποκρουώντας την ανάκληση (σχετ. Γ.Α. Μαγκάκης: Ποινικό Δίκαιο, εκδ. 1984 σελ. 344, Μαργαρίτης-Παρασκευόπουλος) "θεωρία της ποινής" Εκδ. 1984, σελ. 154 επ.), η τελευταία δεν έχει κανένα αποτέλεσμα εάν ο κατηγορούμενος δηλώσει ότι δεν την αποδέχεται (άρθρο 120παρ. 3 Π.Κ.). Σε κάθε περίπτωση πάντως η αποδοχή της ανακλήσεως πρέπει να προκύπτει από τη δικογραφία.

Το αποτέλεσμα της ανάκλησης και της αποδοχής από τον κατηγορούμενο δεν αναφέρεται ρητώς στο νόμο αλλά γίνεται καθολικώς αποδεκτό (βλ. Σχέδιο Π.Κ., σελ. 213 υπό άρθρο 103, Τούση-Γεωργίου: Ποινικός Κώδικας Τόμος Α' σελ. 356 αρ. 4, Βαβαρέτου: Ποινικός Κώδικας σελ. 495, Λιμούρης: Πανδέκτης Ποινικού Δικαίου τόμος 5ος, σελ. 134-138, Α. Κονταξής: Νομική φύση της εγκλήσεως και εντεύθεν συνέπειες: Ποιν. Χρον. ΜΑ' σελ. 785-805, Μαργαρίτης-Παρασκευόπουλος: ο.π. σελ. 154-159), ότι αυτή επιφέρει εξάλειψη του αξιοποίνου όπως άλλωστε συνάγεται έμμεσα από το γεγονός ότι και επ' αυτής παύει οριστικά η ποινική δίωξη όπως και στις λοιπές περιπτώσεις εξάλειψης του αξιοποίνου (άρθρα 310 παρ. 1 εδ. β', 370 Κ.Π.Δ.).

Επίσης, κατά το άρθρο 120 παρ. 2 Π.Κ. "Η ανάκληση που έγινε για έναν από τους συμμετόχους έχει συνέπεια την παύση της δίωξης και των υπολοίπων εάν και αυτοί διώκονται κατ' έγκλησιν" (ενδεικτικά βλ. Α.Π. 136/1974, Π.Χρον. ΚΔ'

σελ. 448), πλην όμως και στην περίπτωση αυτή αυτονοήτως ισχύουν τα αμέσως προεκτεθέντα για το δικαίωμα του κατηγορουμένου να αποδείξει την αθωότητά του, ούτως ώστε προκειμένου να έχει αποτέλεσμα η γενομένη ανάκληση κατ' εφαρμογήν του άρθρου 120 παρ. 2 Π.Κ. απαιτείται η γνώση του κατηγορουμένου περί της ανακλήσεως και η μη εναντίωσή του η οποία μπορεί να συναχθεί από τα στοιχεία της δικογραφίας. Με άλλες λέξεις η αρχή του αδιαιρέτου της έγκλησης, την οποία καθιερώνει η Π.Κ. 120 παρ. 2, αλλά και η Π.Κ. 118, κατά την οποία η υποβληθείσα έγκληση δρα και ενεργεί αντικειμενικά τόσο κατά την υποβολή όσο και κατά την ανάκληση σχετικοποιείται διότι, ως προς την ανάκληση, δεν υπάρχει κανένα αποτέλεσμα για τον εγκαλούμενο ο οποίος θα την αποκρούσει (βλ. Α.Π. 1178/1975, Π.Χρον. ΚΣΤ' σελ. 457).

Η κατ' εφαρμογή της Π.Κ. 120 παρ. 2 οριστική παύση της ποινικής δίωξης και για τους λοιπούς συμμετόχους, η οποία αποτρέπει την αντιβαίνουσα στο περί Δικαίου αίσθημα έγερση της ποινικής δίωξης κατά την απόλυτη επιλογή και ευαρέσκεια του εγκαλούντος, ερευνάται σε σχέση και σε συνδυασμό με τη φύση της εγκλήσεως, η ύπαρξη της οποίας, όπου απαιτείται (Π.Κ. 117), ενεργοποιεί το ουσιαστικό δικαίωμα της Πολιτείας να τιμωρήσει την πράξη διότι "στον ποινικόν νόμον ανήκει αφενός μεν ο καθορισμός των πράξεων, ων το αξιόποινον εξαρτάται εκ της υπάρξεως της εγκλήσεως, αφετέρου δε των προσώπων εις α ανήκει το δικαίωμα προς υποβολήν αυτής, της προθεσμίας εν η περιορίζεται η άσκησης του δικαιώματος τούτου και των λοιπών όρων δι ων κανονίζεται η έκτασις της ενεργείας αυτού" (Αιτιολογική Εκθεση, 1933, σελ. 206, Αργ. Καρράς: Μαθήματα Π.Δ.Δ.,

τεύχος Α' σελ. 28, Δ. Κιούπης, Σχόλιο στην Α.Π. 26/1992 Πχρον. ΜΒ' σελ. 389).

Εξάλλου, δικαιολογητικό λόγο της δυνάμει των άρθρων 117-120 Π.Κ. και 36, 37, 50 Κ.Π.Δ. θεσπισθείσης εξαιρέσεως στον κανόνα της αυτεπάγγελτης δίωξης των εγκλημάτων και στον δημόσιο χαρακτήρα του Ποινικού Δικαίου αποτελούν α) η αμελητέα προσβολή του κοινωνικού συνόλου από τη διάπραξη ορισμένων αδικημάτων, ούτως ώστε να αφεθεί στην κρίση του παθόντος η δίωξη του δράστη β) η υπερίσχυση του συμφέροντος του παθόντος από την αξιόποινη πράξη να αποφευχθούν οι δυσμενείς εις βάρος του συνέπειες από τη γνωστοποίηση του αδικήματος έναντι του συμφέροντος του κοινωνικού συνόλου να αξιώσει την καταστολή τους γ) η συνεκτίμηση της ιδιαιτερότητας των σχέσεων μεταξύ δράστου και παθόντος, οι οποίες λόγω του στενού προσωπικού χαρακτήρα τους είναι άξιες προστασίας και νομοθετικού ενδιαφέροντος (βλ. Χρ. Δέδες: Η έγκλησις εκδ. 1956, σελ. 27, 49, Ν. Ανδρουλάκης "Θεμελιώδεις έννοιες της ποινικής δίκης", τεύχος Α' σελ. 49-51).

Από τα παραπάνω συνάγεται ασφαλώς ότι στην περίπτωση του άρθρου 120 παρ. 2 Π.Κ., ο νομοθέτης εσκόπευε τη ρύθμιση της περιπτώσεως εκείνης όπου ο εγκαλών δεν επιθυμεί οπωσδήποτε τον κολασμό του εις βάρος του διαπραχθέντος και κατ' έγκλησιν διωκομένου εγκλήματος, εξακολουθώντας εν τούτοις να θεωρεί ότι τελέσθηκε αδίκημα εις βάρος του και όχι την περίπτωση κατά την οποία ο εγκαλών επιθυμεί την τιμώρηση του εγκλήματος αλλά επειδή φρονεί ότι κάποιος εκ των κατηγορουμένων δεν τέλεσε τα αδικήματα τα οποία απέδωσε εις βάρος του με την έγκληση, τροποποιεί κατά κάποιον τρόπο την έγκλησή του με

μεταγενέστερη κατάθεσή του δηλώνοντας τη βούλησή του να μην τιμωρηθεί ο κατηγορούμενος ως προς τον οποίο ανακαλεί και μόνον αυτός. Η αντίθετη εκδοχή θα εσήμαινε παραγνώριση της φύσεως της ανακλήσεως, η οποία, ως εξαρτώμενη από τη βούληση του εγκαλούντος και μόνον, δε νοείται να ενεργεί εκτός και πέραν της βουλήσεώς του (βλ. εισαγγελική πρόταση Σπ. Κανίνια στο Πλημ/κείου Αθηνών 543/1952, Ποιν. Χρον. 1952, σελ. 184).

Συνεπώς, η αρχή του “οιονεί αδιαιρέτου” της ανάκλησης της εγκλήσεως τελεί υπό την προϋπόθεση ότι η δηλωθείσα ανάκληση αφορά κάποιον από τους συμμετόχους ο οποίος συνέπραξε καθ’ οιονδήποτε τρόπο στην τέλεση της αξιόποινης πράξης, διότι εάν δεν υπήρξε οποιασδήποτε μορφής σύμπραξη δεν είναι επιβεβλημένο και αναπόφευκτο κατά το νόμο να καταλαμβάνει η υποβληθείσα δήλωση τους τω όντι συμμετόχους. Πότε αυτό συμβαίνει αποτελεί ζήτημα ερμηνείας της δηλώσεως του ανακαλούντος, εάν δηλ. αυτός εκφράσθηκε κατά τρόπο ο οποίος φανερώνει ότι αιτία της ανάκλησης ήταν η μη συμμετοχή του εγκαλουμένου στην τέλεση της αξιόποινης πράξης, οπότε τα αποτελέσματα περιορίζονται μόνο σε αυτόν (Συμβ. Πλημ. Αθηνών: 543/1952, Π.χρον 1952 σελ. 184. Επίσης πρβλ. Α.Π. 212/1961, Π.Χρον. ΙΑ’ σελ. 213).

Τέλος κατά το άρθρο 52 παρ. 1 Κ.Π.Δ “ο εγκαλών μπορεί είτε ο ίδιος, είτε με ειδικό πληρεξούσιο να ανακαλέσει την έγκληση, πλην όμως εάν δικαιούνται περισσότεροι σε υποβολή εγκλήσεως, η δήλωση του ενός δεν επηρεάζει την έγκληση των λοιπών (Ι. Ζησιάδης: Ποινική Δικονομία: Τ. Α’ σελ. 507).

Πέραν των προαναφερθέντων, βάσει των άρθρων 362, 363 Π.Κ. προκύπτει ότι για την πλήρωση της αντικειμενικής υπόστασης του εγκλήματος της συκοφαντικής

δυσφήμισης απαιτείται: α) ισχυρισμός ή διάδοση γεγονότος, δηλ. συγκεκριμένου συμβάντος του εξωτερικού κόσμου καθώς επίσης πράξεως ή συμπεριφοράς αναγόμενης στο παρελθόν ή στο παρόν, η οποία υποπίπτει στις ανθρώπινες αισθήσεις, ενώπιον τρίτου εις βάρος ορισμένου προσώπου όπως και η έκφραση γνώμης, κρίσεως αξιολογικής ή χαρακτηρισμού που όταν συνδέονται ή σχετίζονται με τα γεγονότα ουσιαστικά προσδιορίζουν την έκταση της ποσοτικής και ποιοτικής βαρύτητάς τους (Α.Π. 21/1999 Υπερ. 2000 σελ. 272 επ.). β) Το αποτελούν αντικείμενο ισχυρισμού ή διαδόσεως γεγονος να αντίκειται στην ηθική ή στην ευπρέπεια και για το λόγο αυτό να είναι ικανό να βλάψει την τιμή και την υπόληψη. γ) Να είναι ψευδές για την πλήρωση δε της υποκειμενικής υπόστασης απαιτείται δόλος ο οποίος συνίσταται σε γνώση του υπαιτίου ως προς την αλήθεια του γεγονότος και ως προς την προσφορότητά του να βλάψει την τιμή και υπόληψη άλλου και σε θέληση να ισχυρισθεί ενώπιον τρίτου ή να διαδόσει βλαπτικό γεγονός (βλ. Α.Π. 878/1998, Π.Χρον. 1999, σελ. 465, Α.Π. 24/1991, Π.Χρον. ΜΑ σελ. 817 επ., Α.Π. 154/1990 Π.Χρον. Μ’ σελ. 985, Α.Π. 1469/1989, Π.Χρον. Μ’ σελ. 805, Α.Π. 1415/1989 Π.Χρον. Μ’ σελ. 275, Α.Π. 863/1988, Π.Χρον. ΛΘ’ σελ. 33, Συμβ. Εφετών Αθηνών 164/1996, Υπερ. 1996, σελ. 546).

Όταν πρόκειται για δυσφήμιση ανωνύμου εταιρίας, που είναι έγκλημα αφηρημένης διακινδύνευσης, διάφορο της συκοφαντικής δυσφήμισης φυσικού προσώπου, εφαρμόζεται η Π.Κ 364 η οποία περιοριστικώς αναφέρεται στην Ανώνυμη Εταιρία και ορίζει ότι: “Οποιος ισχυρίζεται με οποιονδήποτε τρόπο ενώπιον τρίτου ή διαδίδει για ανώνυμη εταιρία ορισμένο γεγονός που είναι σχετικό με τις ε-

πιχειρήσεις, την οικονομική κατάσταση ή γενικά τις εργασίες της ή με πρόσωπα που τη διοικούν ή τη διευθύνουν και που μπορεί να βλάψει την εμπιστοσύνη του κοινού στην εταιρία και γενικά στις επιχειρήσεις της, τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι ενός έτους ή με χρηματική ποινή”, ενώ σε περίπτωση που ο κατηγορούμενος γνώριζε ότι το γεγονός που ισχυρίσθηκε η διεδωσε είναι ψευδές τιμωρείται με φυλάκιση (Π.Κ. 364 παρ. 3) παρέχοντας κατ’ αυτόν τον τρόπο προστασία στην οικονομική πλευρά της τιμής, δηλ. στην πίστη και εμπιστοσύνη που απολαμβάνει η Ανώνυμη Εταιρία δια της εκπλήρωσης των υποχρεώσεων της και της εν γένει εύρυθμης λειτουργίας της (Α.Π. 21/1999 Υπερ. 2000, σελ. 272 επ.), (βλ. Α. Κονταξής: Ποινικός Κώδικας, ερμηνεία κατ’ άρθρον, τόμος Β’ σελ. 2359 όπου και περαιτέρω παραπομπές).

Επίσης, κατά το άρθρο μόνο ν. 2243/1994 “Καταργούνται οι ποινικές, ουσιαστικές και δικονομικές διατάξεις, του ν. 5060/1931 “Περί τύπου προσβολών της τιμής εν γένει και άλλων σχετικών διατάξεων” και κάθε άλλη ουσιαστική και δικονομική ποινική διάταξη ειδικού νόμου σχετικά με τον τύπο, εκτός του άρθρου 29 και 30 ν. 5060/1931, όπως αυτά ισχύουν σήμερα, του άρθρου 47 του α.ν. 1092/1938 και της παρ. 3 ν. 1178/1981. Η κατάργηση του άρθρου 46 αν 1992/1938 δεν θίγει το εδ. 6 της παρ. 3 του άρθρου μόνου 1178/1981” και καθιερώνεται, αντί της ισχύουσας υπό την προισχύσασα νομοθετική πρόβλεψη αντικειμενικής ευθύνης (βλ. Α.Π. 1257/1993, Π.Χρον. 1993, σελ. 1015-1016, επίσης πρβλ. Ιω. Μανωλεδάκη: Ποινικό Δίκαιο. Επιτομή Γενικού Μέρους, εκδ. 1985, σελ. 134-135), η θεμελίωση ποινικής ευθύνης των υπαίτιων με βάση τις γενικές διατάξεις περί καταλογισμού της πράξεως (άρ-

θρα 26, 27 Π.Κ.), υπαίτιοι δε δύναται να είναι ο εκδότης και ο διευθυντής του εντύπου, καθώς επίσης και ο ιδιοκτήτης αυτού σε περίπτωση κατά την οποία συντρέχουν στο πρόσωπό του οι παραπάνω ιδιότητες ή δεν έχει ορίσει εκδότη (άρθρο μόνο ν. 1178/1981).

Από τα υποκείμενα σε αξιολόγηση κατά την ΚΠΔ 177 στοιχεία της παρούσας δικογραφίας προέκυψαν τα εξής: ο εκ των εγκαλούντων Η.Β. υπέβαλλε έγκληση εις βάρος της Μ.Α., Σ.Σ., Β.Φ., Σ.Σ., Κ.Κ. ατομικά ο ίδιος αλλά και ως Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της ΑΕ ...και για λογαριασμό αυτής κατόπιν νόμιμης και καταστατικά προβλεπόμενης εξουσιοδοτήσεως προς αυτόν (άρθρο 12, 13 του καταστατικού, Απόφαση 67-184/1999 του Διοικητικού Συμβουλίου), με συνέπεια την άσκηση ποινικής δίωξης εις βάρος των παραπάνω εγκαλουμένων για τα αδικήματα της συκοφαντικής δυσφήμισης δια του τύπου κατά συναυτουργία και δυσφήμισης Ανωνύμου Εταιρίας δια του τύπου κατά συναυτουργία. Η ανώνυμη εταιρία ...με σκοπό την εφαρμογή και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της επιστημονικής έρευνας κ.λ.π. έχει δε, ως οικονομικής φύσεως νομικό πρόσωπο, σκοπό την επιδίωξη κέρδους προερχομένου από την οικονομική δραστηριότητα. Οι εργαζόμενοι στην εν λόγω εταιρία εκπροσωπούνται από σωματείο υπό την επωνυμία “Σ. Ε....” το οποίο την 1.10.1999 καταχώρησε έναντι καταβολής χρηματικού ποσού και ως ξένη δημοσίευση, σε τέσσερις εφημερίδες που εκδίδονται στο Β. και συγκεκριμένα στις εφημερίδες υπό τους τίτλους “Π.”, “Ε.”, “Θ.”, “Ν.Τ.” την υπ’ αριθ. Πρωτοκόλλου 384/30.9.1999 γνωστοποίηση, το περιεχόμενο της οποίας έχει επί λέξει ως εξής: Αγανάκτηση, απογοήτευση και ανασφάλεια επικρατεί στους εργαζόμενους της Ε.

ΑΕ από τους χειρισμούς και τη συμπεριφορά του Προέδρου/Γενικού Διευθυντή κ. Η.Ξ.. Πιστεύουμε ότι η Πολιτεία τον τοποθέτησε ως ικανό MANAGER για να οδηγήσει την εταιρεία εκεί που της αξίζει, γι' αυτό και στην αρχή τον στηρίξαμε. Δυστυχώς όμως ο κ. Ξ. το μόνο που κάνει είναι να ταλαιπωρεί την εταιρία και τους εργαζομένους φτιάχνοντας οργανοπρόγραμμα, χωρίς επιχειρησιακό σχέδιο ή άλλη τεκμηριωμένη αιτία, με μόνο σκοπό το προσωπικό του όφειλος και των ημετέρων. Αφαιρεί από τους εργαζόμενους κεκτημένα, δημιουργεί προβλήματα συνεργασίας, δεν δέχεται συναντήσεις με το σωματείο - αν και συνδικαλιστής ο ίδιος - παρεμποδίζει τη συνδικαλιστική δράση και γενικότερα δημιουργεί κλίμα όξυνσης, σύγχυσης, προβληματισμού και ανασφάλειας. Το έργο του μέχρι σήμερα είναι υποσχέσεις για την ανάπτυξη της εταιρίας και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων, οι οποίες παραμένουν μόνο υποσχέσεις. Το μόνο αποτέλεσμα που έχουμε δει από τον Πρόεδρο και τους αδρά αμειβόμενους ημετέρους, είναι αντί να εργασθούν για την ανάπτυξη της εταιρίας, να ασχολούνται με το πώς να βλάψουν κάποιους και πώς να εμποδίζουν την βελτίωση του εργασιακού κλίματος. Οσον αφορά την εξυγίανση της εταιρίας, που αρχικά υποσχέθηκε ο κ. Ξ., ερωτηματικά προκαλεί ο χειρισμός του να κρατά στο συρτάρι του πορίσματα επιτροπών διερεύνησης οικονομικών υποθέσεων, τα οποία πιθανόν να χρήζουν εισαγγελικής παρεμβάσεως. Κρούουμε τον κώδωνα του κινδύνου προς την πολιτεία και ενημερώνουμε ότι - άσχετα με το εκάστοτε πρόσωπο του Προέδρου - θα προστατεύσουμε την εταιρία και τους εργαζόμενους, πράγματα απόλυτα αλληλένδετα, ακολουθώντας το δικαστικό δρόμο, γιατί προφανώς είναι ο μοναδικός τρόπος".

Αμέσως μετά την υποβολή της εγκλήσεως στις 9.12.1999 και την άσκηση ποινικής δίωξης στις 10.12.1999 ο εκ των κατηγορουμένων Σ.Σ. απνύθυνε προς τον εγκαλούντα το υπό στοιχεία..... υπόμνημα, επικαλούμενος άγνοια και την αντίθεσή του στις φερόμενες ως αξιόποινες πράξεις των συγκατηγορουμένων του, συνεπεία δε αυτής της ικανοποιητικής για τον εγκαλούντα δηλώσεως, ο τελευταίος ανακάλεσε ως προς τον εν λόγω κατηγορούμενο την υποβληθείσα έγκλησή του η οποία έγινε αποδεκτή από αυτόν (σχετ. η υπ' αριθμ. 532/1999 έκθεση ανάκλησης και αποδοχής). Η εν λόγω δήλωση ανακλήσεως ενεργεί κατά τα προεκτεθέντα, μόνο υπέρ του κατηγορουμένου Σ.Σ. διότι: α) Από το σύνολο της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι οι λοιποί κατηγορούμενοι έλαβαν καθ' οιονδήποτε τρόπο γνώση της ανακλήσεως της έγκλησης προκειμένου η τυχόν εναντίωσή τους, μη προκύπτουσα πάντως από κανένα εκ των υπαρχόντων στοιχείων, να θεωρηθεί ως σιωπηρή αποδοχή όπως επιτρέπει η ΚΠΔ 120 παρ. 3, η οποία με την αρνητική διατύπωσή της αρκείται και σε μη πανηγυρικό απαραίτητως τύπο (Μπουρόπουλος: Ερμηνεία Π.Κ. άρθρο 120 Π.Κ. ο ίδιος: Ερμηνεία ΚΠΔ, άρθρο 52, Ι. Ζησιάδης: Ποινικόν Δίκαιον σελ. 255, Α. Γαβριηλίδης, Ποιν. Χρον. Α' σελ. 193 επ. και 199 επ.). β) Από τις πανομοιότυπες απολογίες των λοιπών κατηγορουμένων, στις οποίες ουδεμία αναφορά ή μνεία της ανακλήσεως περιέχεται, συνάγεται σαφώς ότι ακόμα εάν γνώριζαν περί αυτής δεν θα την απεδέχοντο διότι αφενός μεν θεωρούν ότι όσα έναντι καταβολής του σχετικού ποσού καταχώρησαν στις παραπάνω εφημερίδες συνιστούν ζητήματα για τα οποία όφειλαν να ενημερώσουν δια του συγκεκριμένου τρόπου και μέσου παν τρίτον, αφετέρου δε εκφράζουν την πεποίθηση ό-

τι το περιεχόμενο της δημοσίευσης επιβεβαιώθηκε από τον εγκαλούντα σε ραδιοφωνική εκπομπή της οποίας το περιεχόμενο εμφανίζεται απομαγνητοφωνημένο σε δακτυλογραφημένο κείμενο, δίκως όμως βεβαίωση της πιστότητας της απομαγνητοφώνησης και δίκως προσαγωγή της ταινίας όπου περιέχεται η συνομιλία γ) Από την υποβληθείσα δήλωση ανάκλησης προκύπτει ότι ο εγκαλών επιθυμεί την δίκωξη των υπ' αυτού και υπό του νομικού προσώπου που εκπροσωπεί καταμνηνυθέντων πράξεων αλλά εξαιρεί τον κατηγορούμενο Σ.Σ. ανακαλώντας την υποβληθείσα έγκληση μόνο ως προς αυτόν, διότι θεωρεί πως δεν συμμετείχε στην τέλεση των αξιοποιώνων πράξεων και όχι επειδή δεν επιθυμεί γενικώς τη δίκωξη αυτών (βλ. πρόταση Σπ. Κανίνια ο.π.)

Εξάλλου, ο εγκαλών Η.Ξ. υπέβαλλε την υπό στοιχεία ΑΒΜ 8717/1999 έγκλησή του και για λογαριασμό της εταιρίας Ε. σύμφωνα με τα οριζόμενα στο καταστατικό αυτής (άρθρα 12 παρ. 3 και 13), πλην όμως η δήλωση της ανακλήσεως δεν συνοδεύεται από το απαιτούμενο κατ' άρθρο 52 παρ. 1 Κ.Π.Δ. έγγραφο ειδικής πληρεξουσιότητας του εγκαλούντος νομικού προσώπου προς αυτόν προκειμένου να ανακαλέσει για λογαριασμό της Εταιρίας την υπ' αυτής υποβληθείσα έγκληση και, συνεπώς, η έγκληση αυτή ουδόλως ανακλήθηκε για οποιονδήποτε εκ των κατηγορουμένων.

Όπως ήδη ανωτέρω εκτέθηκε, για την αντικειμενική υπόσταση της δυσφήμισης ανώνυμης εταιρίας ο ισχυρισμός ή η διάδοση γεγονότος είναι δυνατόν να αφορούν και στα πρόσωπα των διοικούντων ή διευθυνόντων την Ανώνυμη Εταιρία (βλ. Α.Π. 21/1999 ο.π.) και ως εκ τούτου τα ίδια πραγματικά γεγονότα μπορεί να κρίνονται ως δυσφημιστικά τόσο για την Ανώνυμη Εταιρία όσο και για τα έχοντα τις

προαναφερθείσες ιδιότητες φυσικά πρόσωπα. Εν προκειμένω στην καταχωρηθείσα στις προαναφερθείσες εφημερίδες ανακοίνωση των υπαλλήλων της Ε. και μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του σωματείου τους, αναφέρεται ότι ο εγκαλών Η.Ξ. από την ισχυρή διοικητική του θέση στην εν λόγω εταιρία, στοχεύει όχι στην επιδίωξη και εκπλήρωση των καταστατικών σκοπών της, όπως άλλωστε ως εκ της θέσεως και ιδιότητός του υποχρεούται να πράξει, αλλά στην εξυπηρέτηση του προσωπικού του οφέλους και των “ημετέρων” οι οποίοι αμείβονται αδρά χωρίς να παράγουν έργο, ασχολούμενοι με την παρεμπόδιση της βελτίωσης του εργασιακού κλίματος και με “το πως να βλάψουν κάποιους”. Περαιτέρω αναφέρεται ότι ο εν λόγω εγκαλών δεν δημοσιοποιεί πορίσματα επιτροπών διερεύνησης οικονομικών ζητημάτων “τα οποία πιθανόν να χρήζουν εισαγγελικής παρέμβασης”, παρεμποδίζει τη συνδικαλιστική δράση και γενικότερα δημιουργεί κλίμα όξυνσης, σύγχυσης, προβληματισμού και ανασφάλειας, ταλαιπωρεί την εταιρία και τους εργαζομένους με την κατάστρωση δίκως αιτία και σχέδιο οργανογραμμάτων και παρέχει ανεκπλήρωτες υποσχέσεις.

Τα παραπάνω γνωστοποιηθέντα σε ευρύτατο αριθμό προσώπων ενέχουν αναντίρρητα σφοδρή αμφισβήτηση της ηθικοκοινωνικής αξίας του εγκαλούντος, θίγουν την κοινωνική του παράσταση και εικόνα η οποία σχηματίζεται από την εν γένει πορεία του και συμπεριφορά του, ως μέλους του κοινωνικού συνόλου και πλήττουν την υπόληψή του, διότι εμφανίζεται ως άνθρωπος αμφιβόλων προτερημάτων και ικανοτήτων που εντούτοις ασκεί διοικητικά καθήκοντα σε Ανώνυμη Εταιρία δημοσίου συμφέροντος, για τη λειτουργία της οποίας δαπανήθηκαν και εξακολουθούν να δαπανούνται μεγάλα

χρηματικά ποσά, και μάλιστα όχι με χρηστό αλλά με αυθαίρετο και ιδιοτελή τρόπο. Γίνεται λόγος μάλιστα για απόκρυψη από τον εγκαλούντα αποτελεσμάτων οικονομικού ελέγχου της εταιρίας δίχως πάντως να εξειδικεύεται και κατ' οποιονδήποτε τρόπο να συγκεκριμενοποιείται αυτός ο ισχυρισμός, αν και αποτελεί σοβαρότατη μομφή ιδιαίτέρως όταν συνοδεύεται από αναπιολόγητο υπαινιγμό για την αναγκαιότητα εισαγγελικής παρέμβασης.

Η εταιρία Ε. ΑΕ δραστηριοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 4 του Καταστατικού της, το οποίο ορίζει ότι "Σκοπός της εταιρίας ...".

Οι αναφορές με το προαναφερθέν περιεχόμενο στο πρόσωπο του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και Γενικού Διευθυντού της εταιρίας πλήττουν, εκτός από την τιμή και υπόληψη του ιδίου, την εμπιστοσύνη των τρίτων, στους οποίους απευθύνεται επιχειρηματικά αυτή, ως προς τη δυνατότητα τήρησης των συμβατικών και άλλων υποχρεώσεών της, τη συναλλακτική της πίστη και την εύρυθμη λειτουργία της διότι είναι εύλογη η δημιουργία δυσπιστίας και επιφυλακτικότητας στους επιχειρηματίες για κάποια εταιρία η οποία εμφανίζεται να ταλαιπωρείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της, ο οποίος ενεργεί με σκοπό το ιδιωτικό όφελος αποκρύπτοντας μάλιστα στοιχεία οικονομικών και, ενδεχομένως, ποινικών παραβάσεων. Το γεγονός ότι επί των παραπάνω ουδεμία συγκεκριμένη αναφορά σε επιμέρους γεγονότα υφίσταται δε σχετικοποιεί τη συντελεσθείσα προσβολή, πολλώ δε μάλλον την επιτείνει διότι η διάδοση αυτών γίνεται δια εντύπων, ως έναντι αμοιβής, ξένη δημοσίευση και εκ των πραγμάτων δίχως δυνατότητα ελέγχου από τους υπευθύνους της ακρίβειας του δημοσιεύματος.

Είναι αξιοσημείωτο επίσης το γεγονός ότι παρ' ότι στο δημοσίευμα γίνεται λόγος για προσφυγή στη Δικαιοσύνη των εγκαλουμένων και για την ανάγκη Εισαγγελικής παρέμβασης, από το σύνολο της σχηματισθείσης δικογραφίας ουδεμία τέτοια ενέργεια, η οποία θα ήταν ικανή να οδηγήσει σε ουσιαστική και με εκέγγυα σώφρονος κρίσεως διερεύνηση των αορίστως αναφερομένων στο δημοσίευμα, προκύπτει ότι έγινε. Αντιθέτως οι κατηγορούμενοι επέλεξαν την καταχώριση των αναπόδεικτων και αναπιολόγητων απόψεών τους σε έντυπα ευρείας κυκλοφορίας με προφανή σκοπό να δημιουργήσουν δυσμενείς εις βάρος της εταιρίας όπου στεγάζονται και του Προέδρου Του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής εντυπώσεις, επ' ωφελεία των ιδίων και αποβλέποντας, σε αποποίηση ενδεχομένων ευθυνών τους για την, και από τους ίδιους ομολογούμενη, κακή πορεία της εταιρίας. Η πρόθεσή τους αυτή προκύπτει, επιπροσθέτως, και από το γεγονός ότι και μετά την υποβολή της εις βάρος τους έγκλησης, αναφέρονται και πάλι σε συνομιλία του εγκαλούντος Η. Ξ. με παραγωγό ραδιοφωνικής εκπομπής (το περιεχόμενο της οποίας φέρεται να αποτυπώνεται σε ανυπόγραφο και στερούμενο οποιουδήποτε άλλου στοιχείου γνησιότητας δακτυλογραφημένο κείμενο ελλείπουσας μάλιστα της σχετικής μαγνητοταινίας) αναγορεύοντας κατά τον τρόπο αυτό ως "αρμοδίους" και "νομιμοποιούμενους" προς διερεύνηση των υποθέσεών τους τους εκπροσώπους του εντύπου και ηλεκτρονικού τύπου και χρησιμοποιώντας απλώς τον ισχυρισμό περί προσφυγής στη Δικαιοσύνη, ως απειλή και μέσο δημιουργίας δυσμενών εις βάρος τρίτων κρίσεων και εντυπώσεων.

Εξάλλου, παρ' ότι τα συμφέροντα της κοινωνικής ολότητας ή και επιμέρους ο-

μάδων της κοινωνίας συχνότατα επιβάλλουν την κριτική αποτίμηση περί της προσωπικότητας, της εργασίας, των ικανοτήτων, της αξίας και της εν γένει δραστηριότητάς κάποιου προσώπου με την έκφραση δυσμενούς γνώμης ή κατά τρόπο προσβάλλοντα την τιμή και υπόληψη αυτού, πρέπει εν τούτοις να προκύπτει ότι οι προσβλητικές εκδηλώσεις γίνονται, κατά ρητή πρόβλεψη του άρθρου 367 παρ. 1 και 2, προς εκτέλεση νομίμου καθήκοντος ή προς άλλο δικαιολογημένο ενδιαφέρον ή σε άλλες περιπτώσεις με τον απαραίτητο όρο ότι η εκδήλωση αυτή στη συγκεκριμένη περίπτωση αποτελεί το επιβαλλόμενο και αντικειμενικά αναγκαίο για τη διαφύλαξη του δικαιώματος ή την ικανοποίηση του δικαιολογημένου ενδιαφέροντος μέτρο, χωρίς τη χρήση του οποίου δεν θα ήταν δυνατή η προστασία τους με άλλο τρόπο και ότι ο δράστης κινήθηκε στην προσβλητική εκδήλωση αποκλειστικά προς τον σκοπό αυτό. Τα παραπάνω όμως ισχύουν στην περίπτωση της απλής και όχι και της συκοφαντικής δυσφήμισης και εν προκειμένω θα μπορούσε να ερευνηθεί η συνδρομή των όρων αυτών και, περαιτέρω, η ύπαρξη σκοπού εξύβρισης, εάν τα αναφερόμενα στο δημοσίευμα περιελάμβαναν και περιστατικά και γεγονότα διευκρινιστικά και περισσότερο εξειδικεύοντα τα αναφερόμενα εκεί, προκειμένου να θεμελιωθεί η πράξη αυτή ως αναγκαίος τρόπος εκπλήρωσης νομίμων καθηκόντων, προερχόμενη και πηγάζουσα από δικαιολογημένο ενδιαφέρον. Απεναντίας, όμως, οι άνευ ετέρου προσδιορισμού φράσεις όπως “ταλαιπωρεί την εταιρία και τους εργαζομένους φτιάχνοντας οργανογράμματα χωρίς επιχειρησιακό σχέδιο ή άλλη τεκμηριωμένη αιτία, με μόνο σκοπό το προσωπικό του όφελος και των ημετέρων”, “παρεμποδίζει τη συνδικαλιστική δράση

και γενικώτερα δημιουργεί κλίμα όξυνσης σύγχυσης, προβληματισμού και ανασφάλειας”, “το μόνο που έχουμε δει από τον Πρόεδρο και τους αδρά αμειβόμενους ημέτερους, είναι αντί να εργαστούν για την ανάπτυξη της εταιρείας να ασχολούνται με το πώς θα βλάψουν κάποιους και πώς να εμποδίσουν τη βελτίωση του εργασιακού κλίματος”, “ερωτηματικά προκαλεί ο ισχυρισμός του να κρατά στο συρτάρι του πορίσματα επιτροπών διερεύνησης οικονομικών υποθέσεων τα οποία πιθανόν να χρήζουν εισαγγελικής παρέμβάσεως”, αποτελούν ισχυρισμούς και διάδοση γεγονότων τα οποία λόγω της αοριστίας τους και της έλλειψης οποιασδήποτε επεξηγηματικής αναφοράς μπορούν να βλάψουν την τιμή και υπόληψη εκείνου στον οποίο αναφέρονται.

Επειδή με βάση τα προεκτεθέντα :

α) εκώρπησε ανάκληση της εγκλήσεως από τον εγκαλούμενο Η.Ξ. για το αδίκημα της συκοφαντικής δυσφήμισης δια του τύπου ως προς τον εγκαλούμενο Σ.Σ., την οποία ο τελευταίος νομίμως απεδέχθη, και μόνο ως προς αυτόν με βάση όσα στους οικείους τόπους αναφέρθηκαν

β) προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις ενοχής εις βάρος των: Μ.Λ., Σ.Σ., Β.Φ, Κ.Κ για τις αξιόποινες πράξεις της συκοφαντικής δυσφήμισης δια του τύπου κατά συναντουργία και της δυσφήμισης Ανωνύμου Εταιρίας δια του τύπου κατά συναντουργία και πρέπει να παραπεμφθούν αυτοί ενώπιον του Τριμελούς Πλημμελειοδικείου Βόλου για να δικασθούν ως υπαίτιοι των ανωτέρω πράξεων σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 363, 362, 364 παρ. 3, 1, 368 παρ. 1 και 2 εδ. β σε συνδ. με άρθρο μόνο ν. 2243/1994 και σε συνδ. με άρθρα 1, 14, 26 παρ. 1α, 27 παρ. 1, 45, 51, 53, 94 παρ. 2 Π.Κ. και σύμφωνα με τα άρθρα 313, 119, 112, 122 Κ.Π.Δ.

.....(Προτείνεται: α)να παύσει οριστικά η ποινική δίωξη μόνο κατά του Σ.Σ. λόγω νόμιμης ανάκλησης ως προς αυτόν. β) να παραπεμφθούν στο ακροατήριο όλοι οι λοιποί συγκατηγορούμενοι για τα παραπάνω αδικήματα της δυσφήμισης τόσο σε βάρος του εκαλέσαντος ατομικά Η.Ξ., όσο και κατά της ΑΕ κλη).

ΒΟΥΛΕΥΜΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 310 παρ. 1 εδ. β Κ.Π.Δ., αν έγινε ανάκληση της εγκλήσεως, το συμβούλιο παύει οριστικώς την ποινική δίωξη. Κατ' άρθρο 119 του Π.Κ. : "Η ποινική δίωξη ασκείται εναντίον όλων των συμμετόχων του εγκλήματος και αν ακόμη η έγκληση, που υποβλήθηκε, στρέφεται εναντίον ενός από αυτούς", κατά δε τη διάταξη του άρθρου 120 παρ. 1 Π.Κ. : "Αυτός, που υπέβαλε την έγκληση, μπορεί να την ανακαλέσει", ενώ, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 120 Π.Κ.: "Η ανάκληση, που έγινε για έναν από τους συμμετόχους της πράξης, έχει συνέπεια την παύση της ποινικής δίωξης και των υπολοίπων, αν και αυτοί διώκονται με έγκληση". Με την πρώτη των ως άνω διατάξεων καθιερώνεται η αρχή του αδιαιρέτου της εγκλήσεως. Το αδιαίρετο της εγκλήσεως ισχύει και επί ανακλήσεως της υποβληθείσας εγκλήσεως, ως και επί παραιτήσεως από του δικαιώματος υποβολής εγκλήσεως (Χωραφάς 445, Μπουρόπουλος α' 312-3, Κατσαντώνης, τόμος Β, σελ. 172). Αυτό σημαίνει ότι η ανάκληση λειτουργεί αδιαίρετα στις περιπτώσεις της συμμετοχής των άρθρων 45-47 Π.Κ. και της αναγκαίας συμμετοχής, όχι όμως και στην περίπτωση της παραπαιουργίας ή στην περίπτωση που ο ένας ενεργεί με δόλο και ο άλλος από αμέλεια ή στην περίπτωση των συρρεόντων εγκλημάτων (Μαργαρίτης - Παρασκευόπουλος: Ποινολογία, Δ έκδοση, σελ. 252 επ., Διατ. Εισ.Εφ.Θεσ.

Π.Χρον. ΚΒ. 490), ή στην περίπτωση που έχει υποβληθεί έγκληση από όλους τους δικαιούχους και χωρεί ανάκλησή της από πλευράς ενός μόνο από αυτούς. Στην περίπτωση αυτή η ανάκληση δεν επηρεάζει τη συνέχιση της ποινικής διώξεως στο μέτρο που δεν ανακαλείται η έγκληση του άλλου δικαιούχου (Ζησιάδης Π.Κ., τόμος Β' 496, Τούση Γεωργίου σελ. 354, ΑΠ 322/74 Π.Χρον. 1978.441). Επί πλειόνων δε δικαιουμένων εγκλήσεως καθένας μπορεί να ανακαλέσει μόνον την ίδια αυτού υποβληθείσα έγκληση, λόγω της αυτοτέλειας του δικαιώματος εγκλήσεως εκάστου. Η αρχή του αδιαιρέτου της εγκλήσεως διασπάται, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 120 Π.Κ., και στην περίπτωση που κάποιος από τους συμμετόχους δεν αποδέχεται την ανάκληση. Για τον τελευταίο δεν παύει οριστικά η ποινική δίωξη, αφού η ανάκληση δεν έχει κανένα αποτέλεσμα γι' αυτόν. Η παράγραφος 3, δηλαδή, απαιτεί θετική ενέργεια του κατηγορουμένου, για το μη αποτελεσματικό της ανακλήσεως ("δηλώνει"). Ετσι, αν αυτός έμαθε για τη γενομένη ανάκληση, το οποίο πρέπει να προκύπτει από τη δικογραφία - και δεν προέβη σε δήλωση αποποίησης, σιώπησε δηλαδή, η ανάκληση επιφέρει τα αποτελέσματά της (Α.Π. 1178/1975 Π.Χρον. ΚΣΤ' 457). Στην προκειμένη περίπτωση από την εκτίμηση των ενόρκων καταθέσεων των μαρτύρων, που εξετάσθηκαν κατά τη διενεργηθείσα προανάκριση, των προσκομιζομένων εγγράφων και των απολογιών των κατηγορουμένων, προέκυψαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Την 1.10.1999 δημοσιεύτηκε στις τοπικές εφημερίδες του Β. Θ., Π. και Ν.Τ. της Μ. και στις 4.10.1999 στην τοπική εφημερίδα Ε. η υπ' αριθμ. Πρωτ. 384/30.9.1999 γνωστοποίηση του Σωματείου Εργαζομένων Ε. ΑΕ, που έχει το ακόλουθο περιεχόμενο:

(παράτιθεται το περιεχόμενο του φερόμενου ως δυσφημιστικού κειμένου, που αναφέρεται πανομοιότυπο και εισαγγελική πρόταση...)

Ακολούθησε η υποβολή της από 9.12.1999 εγκλήσεως της εδρεύουσας στην ... Εταιρίας Ε.ΑΕ., νομίμως εκπροσωπούμενης υπό του Προέδρου του Δ.Σ. και Γενικού Διευθυντή αυτής Η.Ξ., καθώς και του τελευταίου, ατομικώς ενεργούντος, και η άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος των: α) Μ.Λ., β) Σ.Σ., γ) Β.Φ., δ) Σ.Σ. και ε) Κ.Κ., για συκοφαντική δυσφήμιση δια του τύπου κατά συναυτουργία και δυσφήμιση ανώνυμης εταιρίας δια του τύπου κατά συναυτουργία (άρθρα 45, 94 παρ. 2, 363, 362, 364 παρ. 3-1 Π.Κ., σε συνδυασμό με το άρθρο μόνο του Ν. 2243/1994). Στις 10.1.2000 ο εκ των εγκαλούντων Η.Ξ. ανακάλεσε την υποβληθείσα κατά του κατηγορουμένου Σ.Σ. έγκλησή του και εκείνος αποδέχτηκε αυθημερόν, συνετάγη δε η με ημερομηνία 10.1.2000 έκθεση ανάκλησης και αποδοχής ενώπιον της Πταισματοδίκη. Η ανάκληση αυτή της εγκλήσεως, σύμφωνα με την προεκτεθείσα νομική σκέψη, επιφέρει την οριστική παύση της ποινικής δίωξης, όχι μόνον του προαναφερθέντος κατηγορουμένου Σ.Σ., αλλά και των λοιπών κατηγορουμένων, οι οποίοι, όπως προκύπτει από τις με ημερομηνία 14.1.2000 απολογίες τους ενώπιον της ως άνω Πταισματοδίκη, αν και έλαβαν γνώση όλων των εγγράφων της δικογραφίας και, συνεπώς, και της γενομένης ανακλήσεως,

δεν αντέλεξαν. Πρέπει, επομένως, να παύσει οριστικώς η ποινική δίωξη, που ασκήθηκε σε βάρος όλων των προαναφερθέντων κατηγορουμένων, για την πράξη της συκοφαντικής δυσφήμισης δια του τύπου κατά συναυτουργία, τα δε δικαστικά έξοδα της ανάκλησης έχουν ήδη καταβληθεί από τον ανακαλέσαντα την έγκληση, όπως προκύπτει από το υπ' αριθμ. ... διπλότυπο είσπραξης της Α' ΔΟΥ. Περαιτέρω, από τα προαναφερθέντα αποδεικτικά στοιχεία δεν προκύπτουν σοβαρές ενδείξεις ότι οι κατηγορούμενοι τέλεσαν την αξιόποινη πράξη της δυσφήμισης ανώνυμης εταιρίας δια του τύπου κατά συναυτουργία, για την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη. Ειδικότερα από το ίδιο το κείμενο του προαναφερθέντος δημοσιεύματος προκύπτει ότι το Δ.Σ. του Σωματείου Εργαζομένων της Ε. Α.Ε. έβαλε κατά του Προέδρου και Γενικού Διευθυντή της εταιρίας, για τον τρόπο άσκησης των διευθυντικών του καθηκόντων και όχι κατά αυτής, όπως δε προκύπτει από την τελευταία παράγραφο, κίνητρο του δημοσιεύματός τους ήταν η προστασία των συμφερόντων της εταιρίας, ανεξαρτήτως του προσώπου του εκάστοτε προέδρου. Επομένως, πρέπει να μη γίνει κατηγορία κατά των προαναφερομένων κατηγορουμένων, για την αξιόποινη πράξη της δυσφήμισης ανώνυμης εταιρίας δια του τύπου κατά συναυτουργία, σύμφωνα με τα άρθρα 309 παρ. 1 α και 310 Κ.Π.Δ.

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Τριμ. Διοικ. Εφετείο Λάρισας (Συμβ.)
9/99

Πρόεδρος: Κων/νος Αναγνώστου
Δικαστές: Σταυρούλα Σταμούλη - Σειραγάκη, Κων/να Μαργαρίτη (εισηγήτρια)

Αίτηση του ΙΚΑ περί αναστολής εκτέλεσης απόφασης του Τριμ. Διοικ. Πρωτ., που εφεσιβλήθηκε από το ΙΚΑ, η οποία έκανε δεκτή προσφυγή ασφαλισμένου και ακύρωσε απόφαση της ΤΔΕ του ΙΚΑ. Απαράδεκτη η αίτηση αναστολής, διότι μπορεί να χορηγηθεί αναστολή εκτελέσεως μόνο της πράξης που διατηρήθηκε σε ισχύ, όχι δε και της δικ. απόφασης που ακύρωσε τη πράξη.

Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση, ζητείται να ανασταλεί η εκτέλεση της οριστικής αποφάσεως 563/1998 του τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Λαρίσης, μέχρι να εκδοθεί οριστική τελεσίδικη απόφαση επί της εφέσεως που έχει ήδη ασκήσει κατά της αποφάσεως αυτής το αιτούν Ασφαλιστικό Ιδρυμα (Υπ/μα ΙΚΑ Λαρίσης) και η οποία εκκρεμεί ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου. Με την πιο πάνω απόφαση έγινε δεκτή η από 12.2.1997 προσφυγή του καθού, η υπό κρίση αίτηση κατά της σχετικής 948/1996 αποφάσεως της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής (Τ.Δ.Ε.) του Υπ/τος ΙΚΑ Λαρίσης, ακυρώθηκε η πράξη αυτή και υποχρεώθηκε τελικώς το αιτούν ασφαλιστικό Ιδρυμα να υπολογίσει τη σύνταξη λόγω γήρατος του ασφαλισμένου καθού με βάση το συντάξιμο μισθό του ύψους 325.025 δρχ. από 4.7.96 αντί του ποσού των 102.860 δρχ. που είχε ορισθεί με την Γ. 618/96 απόφαση του Διευθυντού του ίδιου Υποκ/τος.

Επειδή, στο άρθρο 20 του Ν. 1868/1989 (ΦΕΚ 230.Α/89) - με την παρ.

1 του οποίου αντικαταστάθηκαν οι παρ. 1 και 2 του άρθρου 8 του Ν. 702/1977 και ορίσθηκε ότι οι αποφάσεις στις διαφορές του άρθρου 7 του ίδιου νόμου υπόκεινται σε έφεση -ορίζονται, μεταξύ άλλων, και τα εξής "... Η προθεσμία και η άσκηση της έφεσης δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης που εκδόθηκε σε προσφυγή. 4. Το Εφετείο συγκροτούμενο ως συμβούλιο, με τις προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 31 του Π.Δ. 341/1978, μπορεί, ύστερα από αίτηση του εκκαλούμενου, να αναστείλει με αιτιολογημένη απόφασή του ολικά ή μερικά την εκτέλεση της πράξης κατά της οποίας ασκήθηκε προσφυγή, όπως τυχόν διαμορφώθηκε με την απόφαση του πρωτοδικείου μέχρι να εκδοθεί οριστική απόφαση για την έφεση. 5..." Εξ άλλου, στην προαναφερόμενη παρ. 5 του άρθρου 31 του Π.Δ. 341/1978 ορίζεται ότι "Η αναστολή χορηγείται μόνον εφ' όσον εκ της εκτελέσεως της πράξεως δύναται να επέλθει εις τον προσφεύγοντα υλική ή ηθική βλάβη ανεπανόρθωτη ή δυσχερώς δυναμένη να επανορθωθεί εις περίπτωσιν ακυρώσεως της πράξεως. Τοιαύτην βλάβην δεν συνιστά κατ' αρχήν η χρηματική μόνο ζημία αυτού". Από το συνδυασμό των παραπάνω διατάξεων συνάγεται ότι το Διοικητικό Εφετείο, συγκροτούμενο σε συμβούλιο, μπορεί να χορηγήσει, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 31 του Π.Δ. 341/1978, αναστολή εκτελέσεως μόνο της πράξεως που διατηρήθηκε σε ισχύ (παρέμεινε αλώβητη), γιατί απορρίφθηκε από το Διοικητικό Πρωτοδικείο η προσφυγή που ασκήθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 702/1977, κατ' αυτής, ή της πράξεως που μεταρρυθμίστηκε ή ακυρώθηκε μερικά α-

πό αυτό, κατά το υπόλοιπο (που διατηρήθηκε σε ισχύ) μέρος της, όχι δε και της δικαστικής αποφάσεως με την οποία ακυρώθηκε προσβλητή με προσφυγή (στις διαφορές του προαναφερόμενου νόμου) πράξη (Δ.Εφ. Θεσ. 33/95 Δ.Φ.Ν. 1996-874).

Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, με την προαναφερόμενη 563/1998 οριστική απόφαση του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου Λαρίσης ακυρώθηκε ολικώς η υπ αριθμ. 948/1996 απόφαση της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής του Υποκαταστήματος ΙΚΑ Λαρίσης, με την οποία είχε απορριφθεί ένσταση του καθ' ου η υπό κρίση αίτηση να υπολογισθεί η σύνταξη του χωρίς τους περιορισμούς του άρθρου 2 Ν. 1276/82 κατά της υπ. αριθμ. Γ 618/1996 πράξεως του Δ/ντή του Υπ/τος ΙΚΑ Λαρίσης, πράξη τελευταία με την οποία είχε υπολογισθεί η σύνταξη λόγω γήρατος του ασφαλισμένου - καθού η αίτηση στο ποσό των 102.860 δρχ. Υπό τα δεδομένα όμως αυτά, ενόψει και των προαναφερόμενων διατάξεων, όπως ερμηνεύθηκαν, το Δικαστήριο (σε συμβούλιο), λαμβάνοντας υπόψη ότι με την υπό κρίση αίτηση ζητείται η αναστολή εκτελέσεως της πιο πάνω 563/1998 αποφάσεως του Διοικητικού Πρωτοδικείου Λαρίσης, με την οποία έχει ακυρωθεί ολικώς η ένδικη (948/1996) απόφαση της Τοπικής Διοικητικής Επιτροπής του Υπ/τος ΙΚΑ Λαρίσης, κρίνει ότι η αίτηση αυτή - ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί στρεφόμενη κατά της τελευταίας αυτής, ακυρωθείσας ήδη, πράξεως - είναι απαράδεκτη και πρέπει, για το λόγο αυτό προεχόντως να απορριφθεί.

**Τριμ. Διοικ. Εφετείο Λαρίσης (Συμβ.)
20/97**

**Πρόεδρος: Αριστείδης Γλυκός
Δικαστές: Σταυρούλα Σταμούλη - Σειραγάκη (Εισηγήτρια), Ευάγγελος Αγγέλης**

Επί ακυρωτικής διαφοράς, αρμοδιότητος του Διοικ. Εφετείου, μπορεί να χορηγηθεί αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης της Διοίκησης, μόνο επί θετικών πράξεων της Διοίκησης, για ειδικούς λόγους. Τέτοιοι είναι αυτοί που αναφέρονται ιδίως σε βλάβη του αιτούντα, που δύσκολα θα μπορούσε να επανορθωθεί, σε περίπτωση αποδοχής της αίτησης ακύρωσης. Δεν επιτρέπεται αναστολή εκτέλεσης πράξεων της Διοίκησης αρνητικού περιεχομένου.

Επειδή, από τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 52 του π.δ. 18/1989, που εφαρμόζονται αναλόγως στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν. 702/1977, προκύπτει ότι το Δικαστήριο (εν προκειμένω το Διοικητικό Εφετείο), μπορεί, ύστερα από αίτηση εκείνου που άσκησε αίτηση ακυρώσεως, να αναστείλει την εκτέλεση της προσβαλλόμενης πράξεως, με αιτιολογημένη απόφασή του, την οποία εκδίδει συνερχόμενο σε συμβούλιο. Η σχετική αίτηση πρέπει να διαλαμβάνει τους ειδικούς λόγους που μπορούν να δικαιολογήσουν την αναστολή στη συγκεκριμένη περίπτωση. Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, λόγοι που δικαιολογούν τη χορήγηση αναστολής εκτελέσεως της προσβαλλόμενης πράξεως είναι αυτοί που αναφέρονται ιδίως σε βλάβη του αιτούντος, τέτοια που δύσκολα θα μπορούσε να επανορθωθεί σε περίπτωση κατά την οποία θα γινόταν δεκτή η αίτηση ακυρώσεως, ενώ το βάσιμο των λόγων ακυρώσεως και η πιθανότητα να ευδοκιμήσει η αίτηση δεν αποτελούν, κατ' αρχήν, νόμιμο λόγο αναστολής (Σ.τ.Ε. Επιτροπή Αναστολών 5-11, 171, 210, 216/86 Επιθ. ΔΔΔ τεύχος 31 σελ. 130). Δεν επιτρέπεται δε η αναστολή εκτελέσεως των αρνητικών πράξεων της

Διοικήσεως, διότι τούτο θα είχε ως συνέπεια να υποχρεωθεί η Διοίκηση να εκδώσει θετική πράξη, της οποίας την έκδοση αρνείται, γεγονός που δεν είναι σύμφωνο προς το σκοπό για τον οποίο έχει θεσπισθεί η αίτηση (Επιτρ. Αναστολών Σ.τ.Ε. 396, 426 Επ ΔΔΔ 1993, σελ. 249).

Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, η απόφαση της οποίας ζητείται η αναστολή εκτελέσεως, είναι αρνητικού περιεχομένου, καθόσον μ' αυτή εκδηλώθηκε άρνηση της Διοίκησης να συμπεριλάβει τον αιτούντα στον πίνακα Δ/ντών Σχολικών Μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Λάρισας και να τον τοποθετήσει Δ/ντή σχολικής μονάδας. Επομένως, στρεφόμενη η κρινόμενη αίτηση κατά πράξεως αρνητικού περιεχομένου είναι απαράδεκτη - εφόσον το Δικαστήριο δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη Διοίκηση στις αρμοδιότητές της και να διατάξει εμμέσως την παραμονή του αιτούντος στη θέση για την οποία δεν τον επέλεξε η Διοίκηση, και για το λόγο αυτό, πρέπει ν' απορριφθεί και να διαταχθεί η υπέρ του Δημοσίου κατάπτωση του παραβόλου που έχει καταβληθεί (άρθρο 36 παρ. 4 π.δ. 18/89).

Τριμ. Διοικ. Εφετείο Λάρισας (Συμβ.)
19/97

Πρόεδρος: Αριστείδης Γλυκός
ΔΙΚΑΣΤΕΣ: Σταυρούλα Σταμούλη-Σειραγάκη (εισηγήτρια), Ευάγγελος Αγγέλης

Επί ακυρωτικής διαφοράς, αρμοδιότητος του Διοικ. Εφετείου, μπορεί να χορηγηθεί αναστολή εκτέλεσης της προσβαλλόμενης πράξης της Διοίκησης, για ειδικούς λόγους. Κοινοποίηση αντιγράφου της αίτησης αναστολής στον αρμόδιο Υπουργό ή στο ν.π.δ.δ. για να διαβιβάσει αντίγραφο της υπό αναστολή πράξης και να δώσει σχετικές πληροφορίες μέσα σε προ-

θεσμία που τάσσει ο Πρόεδρος του Διοικ. Εφετ. Σε περίπτωση παρόδου της ταχθείσας προθεσμίας άπρακτης, χορηγείται προσωρινή αναστολή εκτέλεσης, μέχρι τη διαβίβαση του φακέλλου και των απόψεων της Διοίκησης.

Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας καταβλήθηκαν τα νόμιμα τέλη και το παράβολο, ζητείται ν' ανασταλεί η εκτέλεση της 4341/15.10.97 απόφασης του Νομάρχη Λάρισας, με την οποία κυρώθηκαν οι πίνακες Δ/ντών των Σχολικών Μονάδων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Λάρισας και τοποθετήθηκε στη θέση του Δ/ντή του ... Εσπερινού Τεχνικού Επαγγελματικού Λυκείου (ΤΕΛ) Λάρισας ο Ι.Α. κατά παράλειψη του αιτούντος, ο οποίος υπερετούσε στη θέση αυτή μέχρι της εκδόσεως της προσβαλλόμενης αποφάσεως, και στη θέση του 2ου ΣΕΚ Λάρισας ο Ι. Λ.. Η αναστολή εκτελέσεως της αποφάσεως αυτής ζητείται μέχρις ότου εκδοθεί οριστική απόφαση του Δικαστηρίου τούτου, επί της από 18.10.1997 σχετικής αιτήσεως ακυρώσεως (με αριθμό 11/22.10.1997 πράξεως καταθέσεως) του ανωτέρω αιτούντος, της οποίας έχει ορισθεί δικάσιμος η 10η Δεκεμβρίου 1997.

Επειδή το άρθρο 852 παρ. 3 του π.δ. 18.1989 "Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας" (ΦΕΚ Α'8), το οποίο, κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του ν. 702/1977 ("περί υπαγωγής υποθέσεων εις τα διοικητικά δικαστήρια κ.λ.π." (ΦΕΚ Α' 268), εφαρμόζεται αναλόγως και ενώπιον των διοικητικών εφετείων, όταν δικάζουν αιτήσεις ακυρώσεως, ορίζει ότι: "Η αίτηση πρέπει να διαλαμβάνει τους ειδικούς λόγους που μπορούν να δικαιολογήσουν την αναστολή στη συγκεκριμένη περίπτωση. Αντίγραφο της κοινοποιείται στον αρμόδιο υπουργό

ή στο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου για να διαβιβάσει αντίγραφο της πράξης της οποίας ζητείται αναστολή εκτελέσεως και να δώσει σχετικές πληροφορίες μέσα σε προθεσμία που τάσσει ο Πρόεδρος”. Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, όπως έχουν ερμηνευθεί από την Επιτροπή Αναστολών του Συμβουλίου της Επικρατείας (αποφάσεις 1, 34, 57, 90, 414/1984), σε περίπτωση που παρέλθει η παραπάνω προθεσμία χωρίς η Διοίκηση να στείλει το σχετικό φάκελο της υπόθεσης, χορηγείται από το Δικαστήριο (σε συμβούλιο) προσωρινή αναστολή εκτελέσεως, μέχρις ότου περιέλθουν σ’ αυτό τα στοιχεία που ζητήθηκαν, το δε δικαστήριο επιφυλάσσεται να κρίνει τότε οριστικώς επί της αιτούμενης αναστολής.

Επειδή στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φα-

κέλλου της δικογραφίας και ειδικότερα από το 10/22.10.97 αποδεικτικό του Επιμελητή Διοικητικών Δικαστηρίων Α.Δ., αντίγραφο της κρινόμενης αίτησης επιδόθηκε ύστερα από παραγγελία του Προέδρου του Δικαστηρίου στο Νομάρχη Λάρισας στις 22.10.97. Όμως, αν και παρήλθε η τριήμερη προθεσμία που είχε ταχθεί με την ανωτέρω πράξη του Προέδρου του Δικαστηρίου, δεν περιήλθαν στο δικαστήριο μέχρι σήμερα ο φάκελος και οι σχετικές πληροφορίες (απόψεις) που ζητήθηκαν. Κατόπιν τούτου, συντρέχει νόμιμος λόγος προσωρινής αναστολής της προσβαλλόμενης πράξεως, μέχρις ότου αποσταλεί από τη Διοίκηση ο φάκελος της υποθέσεως και οι επί της ζητούμενης αναστολής απόψεις της.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΟΛΙΑ - ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ “ΕΞΩΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ”

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ν. 2499/1997 και άρθρο 18 ν. 2743/1999 από την 16η ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2000 εισάγεται για υποθέσεις της τακτικής διαδικασίας του Πολυμελούς Πρωτοδικείου ο θεσμός της απόπειρας της εξωδικαστικής επίλυσης των διαφορών ιδιωτικού δικαίου, για τις οποίες επιτρέπεται να γίνει συμβιβασμός κατά το ουσιαστικό δίκαιο (άρθρο 214 Α ΚΠολΔ).

Σημειώτεον ότι από 1.11.2000 στην καθ' ύλη αρμοδιότητα του Πολυμελούς Πρωτοδικείου υπάγονται οι αποτιμητές σε χρήμα διαφορές που η αξία του αντικειμένου υπερβαίνει το ποσό των 15.000.000 δρχ.

Σχετικά με τη νέα αυτή διαδικασία, παρατίθενται τα ακόλουθα τυπικά υποδείγματα που μπορούν να προσαρμόζονται κατά περίπτωση.

1. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑΣ ΕΠΙΔΟΣΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΠΟΛΥΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ

Δικαστικός επιμελητής να επιδώσει νόμιμα την παρούσα προς τον-
....., κάτοικο προς γνώση του και για
τις νόμιμες συνέπειες τον οποίο και καλώ: α) να παραστεί κατά τη συζήτηση της παρού-
σας αγωγής, όπου και όταν ορίζεται παραπάνω και β) να προσέλθει με τον πληρεξούσιο
δικηγόρο του ή εκπροσωπούμενος νόμιμα από αυτόν, στο ευρισκόμενο στ..
.....(πόλη) και επί της οδούαρ.....
(όροφος.....) γραφείο του πληρεξουσίου μου δικηγόρου
την του μηνός200....., ημέρακαι
ώρα για να επιχειρηθεί απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης της παραπάνω ένδι-
κης διαφοράς.

.....(τόπος) - (ημερομηνία)

Ο/Η Πληρεξούσιος Δικηγόρος

2. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΚΟΙΝΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΑΝΑΒΟΛΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΠΕΙΡΑΣ Η ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΠΟΥ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΥ ΤΗΣ

Στησήμερα τηνκαι στο γραφείο του δικηγόρουπου βρίσκεται επί της οδού αρ.μεταξύ των:

α), δικηγόρου Λάρισας, που ενεργεί ως πληρεξούσιος, κατ' εντολή και για λογαριασμό του ενάγοντα/ της ενάγουσαςκαι

β), δικηγόρου Λάρισας, που ενεργεί ως πληρεξούσιος, με εντολή και για λογαριασμό του/ της εναγόμεν.. .., οι οποίοι συναντήθηκαν σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 214 Α.Κ.Πολ.Δ. προς συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς που αναφέρεται στην από,και με αριθμό κατάθεσηςαγωγή, που εκκρεμεί ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, συμφωνήθηκαν και έγιναν από κοινού αποδεκτά τα εξής:

1. Ορίζεται ως νέος χρόνος συνάντησης των διαδίκων, για να επιχειρηθεί η συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς τους, ητου μηνός200.., ημέρα και ώρα....

2. Ορίζεται ως τόπος συνάντησης το επί της οδού

αρ. .(όροφος...)γραφείο του

Οι πληρεξούσιοι Δικηγόροι

Σημείωση: Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι μπορούν κατά τη μεταξύ τους επικοινωνία να ορίζουν άλλο τόπο επικοινωνίας.

✍ ✍

3. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΚΟΙΝΟΥ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ ΤΗΣ ΑΠΟΠΕΙΡΑΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ

Στην Λάρισα σήμερα τηνκαι στο γραφείο του δικηγόρου Λάρισαςπου βρίσκεται επί της οδού..... αρ. . συναντήθηκαν οι:

α) Ο/Η ενάγ... .., κάτοικοςπου παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο (ή δια του πληρεξούσιου δικηγόρου),.....και

β) Ο/Η εναγόμεν.....,κάτοικος που παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο (ή δια του πληρεξούσιου δικηγόρου),....., σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 214 Α.Κ.Πολ.Δ, για να επιχειρήσουν τη συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς που αναφέρεται στην από και με αριθμό κατάθεσηςαγωγή, η οποία εκκρεμεί ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας.

Τα μέρη από κοινού διαπίστωσαν την αδυναμία εξεύρεσης συμβιβαστικής λύσης. Η απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης της διαφοράς απέτυχε διότι (αναφέρονται οι λόγοι αποτυχίας, των οποίων η μνεία και συμπλήρωση είναι δυννητική).

Σημειώνεται ότι κατά τη συνάντηση, εκτός από τους διαδίκους παραβρέθηκαν και οι:

1.κάτοικος(οδός.....αρ.....) και
2.κάτοικος.....(οδός..... αρ.....).

Σε πίστωση συντάχθηκε το παρόν και υπογράφεται.

ΟΙ ΔΙΑΔΙΚΟΙ

ΟΙ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

✍ ✍

4. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΜΟΝΟΜΕΡΟΥΣ ΔΗΛΩΣΗΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΟΤΥΧΙΑΣ ΤΗΣ ΑΠΟΠΕΙΡΑΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΥ

ΔΗΛΩΣΗ

.....Δικηγόρου, κατοίκου Λάρισας

(οδόςαρ.)

Ο υπογραφόμενοςδικηγόρος Λάρισας, ενεργώντας ως πληρεξούσιος δικηγόρος του δηλώνω ότι η απόπειρα συμβιβαστικής επίλυσης, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 214 Α Κ.Πολ.Δ., της διαφοράς που αποτελεί το αντικείμενο της απόκαι με αριθμό κατάθεσηςαγωγής τ.....κατά του....., η οποία εκκρεμεί ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, απέτυχε διότι την ημέρα..... και ώρα..... εμφανίσθηκε στο γραφείο μου, που βρίσκεται επί της οδού..... αρ..... και είχε ορισθεί ως τόπος της συνάντησης μόνο ο εναγ..... και όχι ο εναγ....., ούτε ο πληρεξούσιος δικηγόρος του.

(Τόπος-ημερομηνία- έτος)

Ο δηλών πληρεξούσιος δικηγόρος

✍ ✍

5. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΙΤΗΣΗΣ ΕΠΙΚΥΡΩΣΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ

Προς τον
κ. Πρόεδρο του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας
ΑΙΤΗΣΗ
για επικύρωση Πρακτικού Συμβιβασμού
(Άρθρο 214Α Κ.Πολ.Δ.)

....., κατοίκου Λάρισας (οδόςαρ.....)

Σας υποβάλλω το απόπρακτικό, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 214 Α Κ.Πολ.Δ, με το οποίο επιλύθηκε συμβιβαστικώς ή διαφορά, που αποτελούσε το αντικείμενο της απόκαι με αριθμό κατάθεσης αγωγής μου κατά τ....., κατοίκου.....(οδός.....αρ...) η οποία είχε προσδιοριστεί να συζητηθεί ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας κατά την δικάσιμο τηςμε αριθ. Πινακίου....

Επειδή το παραπάνω πρακτικό έχει όλα τα στοιχεία του άρθρου 214 παρ. 5 του Κ.Πολ.Δ.

(Επειδή στο παραπάνω Πρακτικό περιλαμβάνεται και καταψήφιση απαίτησης υπέρ εμού, έχω δε καταβάλλει το ανάλογο προς το καταψηφιστικό αίτημα της αγωγής, όπως προσδιορίστηκε συμβιβαστικά, τέλος δικαστικού ενσήμου και τα δικαιώματα υπέρ του ΤΝ)

ΖΗΤΩ

Να το επικυρώσετε.

(Να το περιάψετε με τον εκτελεστήριο τύπο)

(Τόπος- ημερομηνία).....

Ο Πληρεξούσιος Δικηγόρος

✍ ✍

6. ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΠΡΑΚΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

Στη Λάρισα σήμερα τηνκαι στο γραφείο του δικηγόρου Λάρισας που βρίσκεται επί της οδούαρ.. μεταξύ των:

α) τ.... εναγ... .., κατοίκου που παραστάθηκε με τ.... πληρεξούσιο δικηγόρο του(ή εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του δυνάμει του υπ' αρ.....ειδικού πληρεξουσίου του Συμβολαιογράφου) και

β) τ.... εναγομε... .. κατοίκου....., που παραστάθηκε με τον

πληρεξούσιο δικηγόρο του (ή εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του..... δυνάμει του υπ. αριθμ.ειδικού πληρεξουσίου του Συμβολαιογράφου), οι οποίοι συναντήθηκαν σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 214 Α Κ.Πολ.Δ. προς συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς, που αναφέρεται στην από..... και με αριθμό κατάθεσης αγωγής, η οποία εκκρεμεί ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Λάρισας, συμφωνήθηκαν και έγιναν από κοινού αποδεκτά τα εξής:

1. Ο/Η ενάγων- ενάγουσαμε την παραπάνω αγωγή του/ της, ζητεί(αναγράφεται συνοπτικά η βάση της αγωγής και το αίτημα συγκεκριμένα και αναλυτικά)

2. Ήδη με το παρόν οι συμβαλλόμενοι συμφώνησαν συμβιβαστικά (αναγράφεται αναλυτικά κατά τρόπο συγκεκριμένο και ορισμένο το περιεχόμενο του συμβιβασμού, στα όρια της ένδικης διαφοράς)

3. Η δικαστική δαπάνη συμφωνήθηκε (π.χ. να συμψηφιστεί, ή στο ποσό των δραχμών που καταβάλλεται ή θα καταβληθεί την)

(Σημειώνεται ότι κατά την συνάντηση εκτός από τους διαδίκους παραβρέθηκαν οι εξής:

1.κάτοικος(οδός.....αρ.) και
2.κάτοικος.....(οδός.....αρ.)

Σε πίστωση συντάχθηκε το παρόν και υπογράφεται

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ

ΟΙ ΠΛΗΡΕΞΟΥΣΙΟΙ ΔΙΚΗΓΟΡΟΙ

Προσοχή:

1. Σε περίπτωση που αντί του διαδίκου παρίσταται μόνο ειδικώς εξουσιοδοτημένος δικηγόρος, θα πρέπει στο πρακτικό να μνημονευθούν τα στοιχεία του πληρεξουσίου και να παραληφθεί από εκείνον, που θα επισπεύσει την επικύρωση του Πρακτικού επίσημο αντίγραφο του γιατί θα πρέπει να προσκομιστεί στον Πρόεδρο κατά την επικύρωση.

2. Σε περίπτωση επίτευξης εν μέρει συμβιβασμού θα πρέπει να προσδιορίζονται τα επίδικα θέματα για τα οποία επιτεύχθηκε συμβιβασμός και να γίνεται μνεία ότι τα λοιπά θα επιλυθούν δικαστικώς.

Η αναφορά των ονομάτων των παρισταμένων είναι απαραίτητη για την περίπτωση μερικού συμβιβασμού ή για τυχόν ακύρωση του Πρακτικού.

ΑΥΞΗΣΗ ΚΑΘ' ΥΛΗΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης από 1-11-2000 η καθ' ύλην αρμοδιότητα των Δικαστηρίων τροποποιείται και καθορίζεται ως εξής:

Α. ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟΥ

1. Διαφορές Ειρηνοδικείου από 1.000.000 σε 2.000.000 δρχ.
2. Μικροδιαφορές από 150.000 σε 300.0000 δρχ.
3. Μισθώσεις από 60.000 μηνιαίο μίσθωμα σε 150.000

Β. ΜΟΝΟΜΕΛΟΥΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ

Διαφορές Μονομελούς από 8.000.000 δρχ. σε 15.000.000 δρχ.

Η απόφαση ισχύει για τις δίκες, τα εισαγωγικά δικόγραφα των οποίων θα κατατίθενται από την 1η Νοεμβρίου 2000.

Επισημαίνεται ότι ο Νόμος 2479/97(συμβιβαστική επίλυση διαφορών) εφαρμόζεται από 16-9-2000 έως 31-10-2000 για αντικείμενο πέραν των 8.000.000 δρχ. (αρμοδιότητα τακτικής διαδικασίας Πολυμελούς Πρωτοδικείου) και από 1-11-2000 για αντικείμενο πέραν των 15.000.000 δρχ. (νέα αρμοδιότητα Πολυμελούς Πρωτοδικείου).

ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ (ΔΤΚ) ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΜΙΣΘΩΜΑΤΟΣ ΜΗΝΩΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΚΑΙ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2000

Από τη Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδος (ΕΣΥΕ)

Ανακοινώνεται ότι:

1. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΚΤ), του μηνός ΙΟΥΛΙΟΥ 2000 σε σχέση με το αντίστοιχο ΔΤΚ Ιουλίου 1999, (απλή δωδεκάμηνη μεταβολή) κατά 2,7% (δύο και επτά δέκατα τοις εκατό).

2. Στις περιπτώσεις των μισθώσεων των οποίων η ετήσια μεταβολή μισθώματος ορίζεται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στο 75% της μεταβολής του ΔΤΚ, όπως αυτός υπολογίζεται από την ΕΣΥΕ, το ποσοστό αύξησης του μισθώματος για το μήνα Αύγουστο 2000 ανέρχεται σε 2% (δύο τοις εκατό) επί του καταβαλλόμενου μισθώματος.

3. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΚΤ), του μηνός ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2000 σε σχέση με το αντίστοιχο ΔΤΚ Αυγούστου 1999, (απλή δωδεκάμηνη μεταβολή) κατά 3,0% (τρία τοις εκατό).

4. Στις περιπτώσεις των μισθώσεων των οποίων η ετήσια μεταβολή μισθώματος ορίζεται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, στο 75% της μεταβολής του ΔΤΚ, όπως αυτός υπολογίζεται από την ΕΣΥΕ, το ποσοστό αύξησης του μισθώματος για το μήνα Σεπτέμβριο 2000 ανέρχεται σε 2,2% (δύο και δύο δέκατα τοις εκατό) επί του καταβαλλόμενου μισθώματος.

“ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΟΒΟΗΘΕΙΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ ΛΑΡΙΣΑΣ”

ΤΙ ΙΣΧΥΟΥΝ ΑΠΟ 10.10.1999 ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΙΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ

- A) Το δικαίωμα εγγραφής στο Σωματείο ορίζεται στο χρηματικό ποσό των δρχ. 50.000.
- B) Το ποσοστό επί της προεισπραττομένης κάθε φορά αμοιβής υπέρ του δικηγόρου- μέλους ορίζεται σε πέντε τοις εκατό (5%) επί της αναγραφόμενης ονομαστικής αξίας αυτής στο γραμμάτιο καταθέσεως.
- Γ) I. Για κάθε δικόγραφο, το οποίο υποβάλλεται από δικηγόρο- μέλος και για το οποίο καταβάλλεται τέλος υπέρ του Ταμείου Συντάξεως Νομικών, καταβάλλεται υπ’ αυτού και εισφορά συνισταμένη στο ισόποσο του εκάστοτε καταβαλλόμενου τέλους υπέρ του Τ.Σ.Ν., η οποία καταβάλλεται επίσης σε κάθε παράσταση του Δικηγόρου- μέλους του Δικηγορικού Συλλόγου Λαρίσης. Η εισφορά αυτή θα εισπράττεται από το Σωματείο με την επικόλληση σε κάθε δικόγραφο, εξώδικο έγγραφο, επιταγή, εντολή, περίληψη κ.λ.π. της αντίστοιχης αυτοκόλλητης απόδειξης και θα κατατίθεται η απόδειξη αυτή κατά την πραγματοποίηση οποιασδήποτε άλλης παράστασης μαζί με τα λοιπά ένσημα αυτής.
- II. Επίσης η εισφορά αυτή καταβάλλεται από τους Δικηγόρους- μέλη και εισπράττεται κατά τον ίδιο τρόπο και στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α. Δραχμές 300 για κάθε πρόσκληση προς υποβολή διαφοράς στη διαιτησία και για κάθε εξώδικη πρόσκληση, διαμαρτυρία, απάντηση, δήλωση ή άλλα όμοιας φύσης έγγραφα (επί περισσότερων επιδόσεων της αυτής προσκλήσεως κ.λ.π. το τέλος καταβάλλεται άπαξ και γίνεται μνεία περί τούτου στις λοιπές).
 - β. Για κάθε επιταγή προς εκτέλεση τίτλων εκτελεστών (επί περισσότερων επιδόσεων της αυτής επιταγής το τέλος καταβάλλεται άπαξ και γίνεται μνεία περί τούτου στις λοιπές) :
 1. Αποφάσεων ή πρακτικών Ειρηνοδικείου ή Ειρηνοδίκου και Πταισματοδικείου δρχ. 300.
 2. Αποφάσεων ή πρακτικών Πρωτοδικείων (Μονομελούς και Πολυμελών), Προέδρου Πρωτοδικών, Πρωτοδίκου και Πλημμελειοδικείου (Μονομελούς και Τριμελούς) δρχ.400.
 3. Αποφάσεων Εφετείου, Προέδρου Εφετών Στρατοδικείου δρχ. 500.
 4. Αποφάσεων Αρείου Πάγου, Συμβουλίου Επικρατείας ή Προέδρου αυτών, Κακουργιοδικείου και Αναθεωρητικού Δικαστηρίου δρχ. 750.
 - γ. Για κάθε επιταγή προς εκτέλεση οποιουδήποτε άλλου τίτλου δρχ. 300.
 - δ. Για κάθε εντολή προς Συμβολαιογράφο για την ενέργεια πλειστηριασμού, για την επιδιδόμενη αναγγελία πιστωτού προς τον επί του πλειστηριασμό υπάλληλο ή Υποθηκοφύλακα, για κάθε παράσταση ενώπιον Συμβολαιογράφου προς σύνταξη αντιρρήσεων ή ανακοπής κατά πίνακος κατατάξεως, όπως και για κάθε παράσταση ενώπιον Συμβολαιογράφου κατά την υπογραφή ή σύνταξη συμβολαίου δρχ. 400.
 - ε. Για παράσταση κατά την ενέργεια πλειστηριασμού ή για τη σύνταξη σχεδίων δημοσίων εγγράφων δρχ. 400.
 - στ. Για κάθε κατασχετήριο εις χείρας τρίτου (επί περισσότερων τούτου καταβάλλεται άπαξ), όπως και για δήλωση τρίτου δρχ. 300.
 - ζ. Επί μιας των περιλήψεων εγγραφής, υποθήκης ή προσημείωσης δρχ. 400.
 - η. Επί εγγράφων γνωμοδοτήσεων επί πραγματικού ή νομικού ζητήματος δρχ. 300.
 - θ. Για κάθε συντασσόμενο κατά τον Κώδικα περί Δικηγόρων λογαριασμό ή ισολογισμό ή πίνακα προς υποστήριξη ή υπεράσπιση δίκης ή άλλης υποθέσεως δρχ. 300.
 - ι. Για κάθε μετάφραση εγγράφου προς υποστήριξη υποθέσεως ενώπιον οποιουδήποτε δικαστηρίου δρχ. 300.

Τα ανωτέρω ποσά μπορούν να αναπροσαρμόζονται με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Σωματείου, επικυρούμενη από τη Γενική Συνέλευση αυτού.

